

esf



evropský sociální fond v ČR

**250 legislativních opatření EU**  
ovlivňujících sektor hotelů, restaurací a kaváren



PRAHA 2006





# **250 legislativních opatření EU ovlivňujících sektor hotelů, restaurací a kaváren**

Didac Garcia Carreté  
Jonatan Henriksson  
Miriam Schneider

Tato publikace byla vytvořena pro projekt „Školení a vzdělávání pracovníků v cestovním ruchu“ CZ.04.1.03/4.2.00.1/0001 Operační program Rozvoj lidských zdrojů (OP RLZ), Opatření 4.2., Specifické vzdělávání.

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem (ESF) a státním rozpočtem ČR.

**Praha 2006**

## **250 legislativních opatření EU ovlivňujících sektor hotelů, restaurací a kaváren**

Vydalo: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, Praha, 2006.  
Ministerstvo pro místní rozvoj ČR  
Staroměstské náměstí 6, 110 15 Praha 1, [www.mmr.cz](http://www.mmr.cz)

Překlad: Ing. Ivo Hloch  
Odborná korektura: JUDr. Tomáš Pelikán, advokát  
Předmluva k českému vydání: Václav Stárek Bc., generální sekretář NFHR  
Vnitřní úprava: Gabriela Chvátalová, Martin Šimáně  
Obálka: Martin Šimáně  
Koordinátor projektu: Česká centrála cestovního ruchu - CzechTourism

Autorizovaný překlad z originálu anglického vydání 250 European Union Measures Affecting the Hotel, Restaurant and Café Sector – March 2005.

Národní federace hotelů a restaurací ČR, nositel licence zplnomocněný Konfederací národních hotelových asociací států Evropské unie (HOTREC) pro ČR, uděluje dispoziční práva k dalšímu šíření této publikace Ministerstvu pro místní rozvoj ČR.

ISBN 80-239-7678-8

## OBSAH

OBSAH	1
PŘEDMLUVA	7
<b>1. SOCIÁLNÍ PROBLEMATIKA</b>	<b>9</b>
1.1. ZÁKLADNÍ PRÁVA	9
1.2. LISABONSKÁ STRATEGIE	11
1.3. SOCIÁLNÍ PROGRAM	13
1.4. EVROPSKÁ STRATEGIE ZAMĚSTNANOSTI	15
1.5. SPOLEČENSKÝ DIALOG – OFICIÁLNÍ POSTUPY	17
1.6. MEZIPROFESNÍ SPOLEČENSKÝ DIALOG	19
1.7. SPOLEČENSKÁ ODPOVĚDNOST KORPORACÍ	21
1.8. VOLNÝ POHYB OBČANŮ A PRACOVNÍKŮ	23
1.9. EVROPSKÝ PAS (EUROPASS)	25
1.10. EURES: EUROPEAN EMPLOYMENT SERVICES NETWORK – EVROPSKÁ SÍŤ ZAMĚSTNAVATELSKÝCH SLUŽEB	27
1.11. SOCIÁLNÍ JISTOTY PRO OSOBY POHYBUJÍCÍ SE V RÁMCI SPOLEČENSTVÍ - KOORDINACE	29
1.12. NÁROK NA PENZIJNÍ PŘIPOJIŠTĚNÍ	31
1.13. VSTUP A POBYT CIZÍCH STÁTNÍCH PŘÍSLUŠNÍKŮ ZA ÚČELEM PLACENÉHO ZAMĚSTNÁNÍ	33
1.14. PRÁCE MIMO ZÁKON A PODVODNÉ SOCIÁLNÍ POJIŠTĚNÍ	35
1.15. PRACOVNÍ DOBA	37
1.16. PRÁCE NA ČÁSTEČNÝ ÚVAZEK	39
1.17. PRÁCE NA DOBU URČITOU	41
1.18. DOČASNÁ PRÁCE ZPROSTŘEDKOVANÁ AGENTUROU	43
1.19. EVROPSKÁ ZÁVODNÍ RADA	45
1.20. INFORMACE ZAMĚSTNANCŮM A KONZULTACE	47
1.21. OCHRANA ZAMĚSTNANCŮ V PŘÍPADĚ PLATEBNÍ NESCHOPNOSTI	49
1.22. OCHRANA ZAMĚSTNANCŮ V PŘÍPADĚ PŘESUNU PODNIKATELSKÉ ČINNOSTI	51
1.23. UMÍSTOVÁNÍ ZAMĚSTNANCŮ DO SFÉRY SLUŽEB	53
1.24. HROMADNÉ PROPOUŠTĚNÍ	55
1.25. POTVRZENÍ O ZAMĚSTNANECKÉM VZTAHU	57
1.26. PODÍL ZAMĚSTNANCŮ NA ZISKU	59
1.27. RODIČOVSKÁ DOVOLENÁ	61
1.28. ROVNOST POHLAVÍ NA PRACOVIŠTI – VŠEOBECNÝ RÁMEC	63
1.29. ROVNÁ MZDA PRO MUŽE I ŽENY	65
1.30. ROVNÉ ZACHÁZENÍ S MUŽI I ŽENAMI	67
1.31. PRŮKAZNÍ BŘEMENO V PŘÍPADECH SEXUÁLNÍ DISKRIMINACE	69
1.32. ROVNÉ ZACHÁZENÍ (MIMO OBLAST ROVNOSTI POHLAVÍ)	71
1.33. ROVNÉ ZACHÁZENÍ (MIMO PRACOVIŠTĚ)	73
1.34. ZDRAVÍ A BEZPEČNOST NA PRACOVIŠTI – OBECNÝ RÁMEC	75
1.35. MINIMÁLNÍ ZDRAVOTNÍ A BEZPEČNOSTNÍ POŽADAVKY NA PRACOVIŠTĚ	77
1.36. OCHRANA PŘED HLUKEM	79
1.37. BEZPEČNOSTNÍ ZNAČENÍ	81
1.38. OCHRANA MLADISTVÝCH PŘI PRÁCI	83
1.39. TĚHOTNÉ PRACOVNICE A ČERSTVÉ MATKY	85
1.40. RUČNÍ MANIPULACE S BŘEMENY	87
1.41. ZOBRAZOVACÍ ZAŘÍZENÍ	89
1.42. ATYPICKÁ PRÁCE	91
1.43. EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND	93
1.44. INICIATIVY SPOLEČENSTVÍ PŘI ZAMĚSTNÁVÁNÍ A V OBLASTI LIDSKÝCH ZDROJŮ	95
1.45. LEONARDO DA VINCI: AKČNÍ PROGRAM ODBORNÉHO TRÉNINKU	97
1.46. SOCRATES: AKČNÍ PROGRAM VZDĚLÁVACÍ POLITIKY	99
<b>2. DAŇOVÁ OBLAST</b>	<b>101</b>
2.1. DAŇOVÁ POLITIKA EU	101
2.2. DAŇOVÉ SYSTÉMY	103
2.3. SYSTÉM DPH	105
2.4. SAZBY DPH	107
2.5. SAZBA DPH U SLUŽEB OBSAHUJÍCÍCH VYSOKÝ PODÍL LIDSKÉ PRÁCE	111

2.6.	ODČITATELNOST DPH U VÝDAJŮ VYNALOŽENÝCH ZA ÚČELEM VÝKONU POVOLÁNÍ	115
2.7.	DPH U TELEKOMUNIKAČNÍCH SLUŽEB	117
2.8.	DPH VZTAHUJÍCÍ SE NA ELEKTRONICKY POSKYTOVANÉ SLUŽBY	119
2.9.	FAKTURACE DPH	121
2.10.	DPH A CESTOVNÍ KANCELÁŘE	123
2.11.	DPH A MÍSTO POSKYTNUTÍ SLUŽEB OSOBÁM S DAŇOVOU POVINNOSTÍ A BEZ DAŇOVÉ POVINNOSTI	125
2.12.	REFUNDACE DPH OSOBÁM S DAŇOVOU POVINNOSTÍ MIMO RÁMEC SPOLEČENSTVÍ EEC	127
2.13.	ÚHRADA CESTOVNÍCH VÝDAJŮ	129
2.14.	SPOTŘEBNÍ DANĚ	131
2.15.	DAŇOVÁ SPOLUPRÁCE V RÁMCI EVROPSKÉ UNIE	133
2.16.	ZDANĚNÍ SPOLEČNOSTÍ	135
2.17.	ETICKÝ KODEX ZDANOVÁNÍ PODNIKŮ	137
2.18.	ZDANĚNÍ VZTAHUJÍCÍ SE NA MATEŘSKÉ SPOLEČNOSTI A JEJICH DCEŘINÉ SPOLEČNOSTI U RŮZNÝCH ČLENSKÝCH STÁTŮ	139
2.19.	ZDANĚNÍ VZTAHUJÍCÍ SE NA FÚZE, ROZDĚLOVÁNÍ, PŘEVODY AKTIV A VÝMĚNY AKCIÍ U SPOLEČNOSTÍ V RŮZNÝCH ČLENSKÝCH STÁTECH	141
2.20.	ZDANĚNÍ ÚROKŮ A AUTORSKÝCH HONORÁŘŮ MEZI MATEŘSKÝMI A DCEŘINNÝMI SPOLEČNOSTMI V RŮZNÝCH ČLENSKÝCH STÁTECH	143
2.21.	ZDANĚNÍ PŘÍJMŮ Z ÚSPOR V PODOBĚ ÚROKOVÝCH PLATEB	145

### **3. SPOTŘEBITELSKÉ ZÁLEŽITOSTI** **147**

3.1.	POLITIKA OCHRANY SPOTŘEBITELE	147
3.2.	SOUDNÍ PŘÍKAZY PRO OCHRANU ZÁJMŮ SPOTŘEBITELŮ	149
3.3.	ŘEŠENÍ SPOTŘEBITELSKÝCH SPORŮ	151
3.4.	TURISTÉ JAKO SPOTŘEBITELÉ	155
3.5.	OBCHODNÍ KOMUNIKACE NA VNITŘNÍM TRHU	157
3.6.	PODPORA PRODEJE NA VNITŘNÍM TRHU	159
3.7.	OCHRANA OSOBNÍCH DAT	161
3.8.	DÁLKOVÝ PRODEJ	165
3.9.	ZAVÁDĚJÍCÍ A SROVNÁVACÍ REKLAMA	167
3.10.	REKLAMA NA TABÁK	169
3.11.	KOURENÍ NA VEŘEJNÝCH MÍSTECH	171
3.12.	HLADINA ALKOHOLU V KRVÍ	173
3.13.	KONZUMACE ALKOHOLU DĚTMI A MLADISTVÝMI	175
3.14.	NEKALÉ PODMÍNKY	177
3.15.	NEKALÉ OBCHODNÍ PRAKTIKY	179
3.16.	„TIME SHARE“	181
3.17.	„OVERBOOKING“	181
3.18.	SPOLEČNÁ PRAVIDLA PRO SYSTÉM ODŠKODNĚNÍ PŘI ODMÍTNUTÍ VSTUPU NA PALUBU V PRAVIDELNÉ LETECKÉ DOPRAVĚ	183
3.19.	OZNAČENÍ CENY	185
3.20.	ELEKTRONICKÉ OBCHODOVÁNÍ	187
3.21.	ELEKTRONICKÝ PODPIS	189
3.22.	EVROPSKÁ SPOTŘEBITELSKÁ PORADNÍ SKUPINA	191
3.23.	ODPOVĚDNOST ZA VADNÉ VÝROBKY	193
3.24.	BEZPEČNOST SLUŽEB	195
3.25.	BEZPEČNOST V HOTELECH	197
3.26.	STAVEBNINY	199
3.27.	KOSMETIKA	201
3.28.	VŠEOBECNÁ BEZPEČNOST PRODUKTŮ	203

### **4. BEZPEČNOST POTRAVIN** **205**

4.1.	PŘEHLED LEGISLATIVY EU VZTAHUJÍCÍ SE K POTRAVINÁM	205
4.2.	ZÁKON O POTRAVINÁCH A EVROPSKÝ ÚŘAD PRO BEZPEČNOST POTRAVIN	209
4.3.	HYGIENA POTRAVIN	211
4.4.	PORADENSKÁ SKUPINA PRO PROBLEMATIKU POTRAVNÍHO ŘETĚZCE A PODMÍNKY ZDRAVÉHO RŮSTU ROSTLIN A ZVÍŘAT	213
4.5.	ZNAČENÍ POTRAVIN	215
4.6.	GMO - GENETICKY MODIFIKOVANÉ ORGANISMY	217
4.7.	OZNAČOVÁNÍ HOVĚZÍHO MASA	219
4.8.	ŽIVINY	221
4.9.	OCHRANA GEOGRAFICKÝCH ZNAČENÍ A URČOVÁNÍ PŮVODU	223
4.10.	CERTIFIKACE SPECIFICKÉHO CHARAKTERU	225
4.11.	KAKAO A ČOKOLÁDA	227
4.12.	PŘÍSADY	229
4.13.	KRMIVA PRO ZVÍŘATA	231
4.14.	EVROPSKÁ AKČNÍ PLATFORMA PRO OBLAST ŽIVOTOSPRÁVY, TĚLESNÉ AKTIVITY A ZDRAVÍ	233

<b>5.</b>	<b>STANDARDNÍ INFORMAČNÍ SYSTÉMY</b>	<b>235</b>
5.1.	POVINNÉ OHLAŠOVÁNÍ PŘIPRAVOVANÝCH NÁRODNÍCH PRAVIDEL A STANDARDŮ	235
5.2.	CEN - POPISNÁ KRITÉRIA TURISTICKÝCH SLUŽEB	237
5.3.	CEN - STANDARDY SLUŽEB	239
5.4.	CEN STANDARDY PLAVECKÝCH BAZÉNŮ	241
5.5.	CEN STANDARDY TÝKAJÍCÍ SE FREKVENCE ČIŠTĚNÍ NÁPOJOVÝCH AUTOMATŮ	243
5.6.	CEN STANDARDY PRO TURISTICKÉ PŘŮVODCE	245
5.7.	DIN - STANDARDIZACE POŽADAVKŮ NA HOTELOVÉ KONFERENCE PROSTORY	247
5.8.	ISO - POPISNÁ KRITÉRIA TURISTICKÝCH SLUŽEB	249
5.9.	ISO - MEZINÁRODNÍ STANDARDY TURISTICKÝCH SLUŽEB	251
5.10.	ISO VŠEOBECNÉ STANDARDY PRO SYSTÉMY ŘÍZENÍ: ISO 9000 & ISO 14000	253
5.11.	SYMBOLY	255
5.12.	ISO PIKTOGRAMY PRO TURISTICKÉ AKTIVITY	257
5.13.	OSOBY S POSTIŽENÍM	259
<b>6.</b>	<b>SMLUVNÍ VZTAHY</b>	<b>261</b>
6.1.	ŘÍMSKÁ KONVENCE A KONTRAKTAČNÍ PRÁVO EU	261
6.2.	BRUSELSKÁ KONVENCE	263
6.3.	POSTUPY V PŘÍPADĚ PLATEBNÍ NESCHOPNOSTI	265
<b>7.</b>	<b>OBCHOD V OBLASTI CESTOVNÍHO RUCHU</b>	<b>267</b>
7.1.	ETICKÝ KODEX OBCHODNÍCH VZTAHŮ MEZI CESTOVNÍMI KANCELÁŘEMI, ORGANIZÁTORY A HOTELIÉRY	267
7.2.	PŘEREZEROVÁNÍ – „OVERBOOKING“ – HOTELOVÝCH POKOJŮ	269
7.3.	CESTOVNÍ BALÍČKY	271
7.4.	„ROZPROSTÍRÁNÍ“ DOVOLENÝCH	275
7.5.	DOHODY O LETNÍM ČASU	277
7.6.	SEXUÁLNÍ TURISTIKA A SEXUÁLNÍ ZNEUŽÍVÁNÍ DĚTÍ	279
7.7.	OBLAST SVOBODY, BEZPEČÍ A SPRÁVEDLNOSTI	281
7.8.	PŘEKRAČOVÁNÍ HRANIC	283
7.9.	VÍZOVÁ POLITIKA	285
7.10.	OBEČNÁ PRAVIDLA PRO SYSTÉM KOMPENZACÍ PŘI ODMÍTNUTÍ MOŽNOSTI UBYTOVÁNÍ	287
7.11.	SMLUVNÍ VZTAHY	287
7.12.	MEMORANDUM EU-ČÍNA TÝKAJÍCÍ SE POCHOPENÍ STATUTU SCHVÁLENÉ DESTINACE (APPROVED DESTINATION STATUS - ADS)	289
7.13.	PRŮKAZ ZDRAVOTNÍHO POJIŠTĚNÍ EU	291
<b>8.</b>	<b>FINANČNÍ A EKONOMICKÉ ZÁLEŽITOSTI</b>	<b>293</b>
8.1.	FINANČNÍ SLUŽBY	293
8.2.	PŘEVODY DO ZAHRANIČÍ	295
8.3.	PLATEBNÍ PODMÍNKY	297
8.4.	PLATEBNÍ KARTY	299
8.5.	KAPITÁLOVÁ ADEKVÁTNOST – „BASILEJ II“	301
8.6.	TELEKOMUNIKACE	303
8.7.	STRUKTURÁLNÍ FONDY	305
8.8.	EVROPSKÁ INVESTIČNÍ BANKA	307
8.9.	RIZIKOVÝ KAPITÁL / „SEED“ KAPITÁL	309
8.10.	GATS (GENERAL AGREEMENT ON TRADE IN SERVICES – VŠEOBECNÁ DOHODA O OBCHODOVÁNÍ V OBLASTI SLUŽEB)	311
8.11.	ÚČETNÍ STANDARDY	313
<b>9.</b>	<b>NEROVNÁ KONKURENCE</b>	<b>315</b>
9.1.	„TIME SHARE“	315
<b>10.</b>	<b>SVOBODNÁ KONKURENCE</b>	<b>317</b>
10.1.	OBEČNÉ PRINCIPY	317

10.2.	VERTIKÁLNÍ OMEZENÍ	319
10.3.	FRANČÍZOVÉ SMLOUVY	321
10.4.	KONTROLA KONCENTRACÍ	323
10.5.	ANTI-DUMPING	325
10.6.	ELEKTRONICKÉ REZERVAČNÍ SYSTÉMY	327
10.7.	DOHODY O HORIZONTÁLNÍ SPOLUPRÁCI	329
10.8.	POPLATKY Z KREDITNÍCH KARET	331
<b>11.</b>	<b><u>DUŠEVNÍ VLASTNICTVÍ</u></b>	<b>333</b>
11.1.	KOLEKTIVNÍ SPRÁVA PRÁV	333
11.2.	AUTORSKÁ A SOUVISEJÍCÍ PRÁVA V INFORMAČNÍ SPOLEČNOSTI	335
11.3.	SATELITNÍ VYSÍLÁNÍ A KABELOVÁ DISTRIBUCE SIGNÁLU	337
11.4.	ELEKTRONICKÉ PODPISY	339
11.5.	PRÁVNÍ OCHRANA DATABÁZÍ	341
11.6.	DESIGN	343
11.7.	OBCHODNÍ ZNÁMKA	345
<b>12.</b>	<b><u>ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ</u></b>	<b>349</b>
12.1.	EKOZNAČKA	349
12.2.	VYHODNOCENÍ DOPADU NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	351
12.3.	SYSTÉM EKOLOGICKÉHO AUDITU (ECO-AUDIT)	353
12.4.	OBALY A ODPAD Z OBALŮ	355
12.5.	„CATERINGOVÝ“ ODPAD	357
12.6.	DALŠÍ ODKAZY	359
<b>13.</b>	<b><u>INFORMAČNÍ SPOLEČNOST</u></b>	<b>361</b>
13.1.	AKČNÍ PLÁN eEUROPE	361
13.2.	PROGRAM eLEARNING	363
<b>14.</b>	<b><u>STRUKTURA SPOLEČNOSTÍ</u></b>	<b>365</b>
14.1.	EVROPSKÁ SPOLEČNOST	365
14.2.	EVROPSKÁ ASOCIACE	367
14.3.	SESKUPOVÁNÍ EVROPSKÝCH HOSPODÁŘSKÝCH ZÁJMŮ	369
14.4.	EVROPSKÝ STATUT SPOLEČNOSTI PRO SME	371
14.5.	EVROPSKÁ DRUŽSTEVNÍ SPOLEČENSTVÍ	373
14.6.	MEZINÁRODNÍ FÚZE PODNIKŮ	375
<b>15.</b>	<b><u>SME: MALÉ A STŘEDNĚ VELKÉ PODNIKY</u></b>	<b>377</b>
15.1.	VÍCELETÉ PROGRAMY PRO SME A PODNIKATELSKÁ POLITIKA	377
15.2.	LEPŠÍ OBCHODNÍ PROSTŘEDÍ	379
15.3.	PROJEKTY UPLATŇUJÍCÍ NEJLEPŠÍ POSTUPY	381
15.4.	PŘÍSTUP K FINANCÍM A BASILEJ II	383
15.5.	EVROPSKÁ INFORMAČNÍ CENTRA	385
15.6.	EVROPSKÁ OBSERVATOŘ PRO SME	387
15.7.	EVROPSKÁ CHARTA PRO MALÉ PODNIKY	389
15.8.	PODNIKATELSKÝ AKČNÍ PLÁN	391
15.9.	DEFINICE SME	393
<b>16.</b>	<b><u>STATISTIKA</u></b>	<b>395</b>
16.1.	ÚLOHA EUROSTATU JAKO ZDROJE STATISTICKÝCH INFORMACÍ SPOLEČENSTVÍ	395
16.2.	STATISTIKA NACE	397
16.3.	STATISTICKÉ INFORMACE V CESTOVNÍM RUCHU	399
16.4.	DALŠÍ ODKAZY	401



<b>17. CESTOVNÍ RUCH</b>	<b>403</b>
17.1. SPOLUPRÁCE NA BUDOUCNOSTI EVROPSKÉHO CESTOVNÍHO RUCHU	403
17.2. CESTOVNÍ RUCH V ZEMÍCH SMLOUVY O EC	405
17.3. OCHRANA TURISTŮ	407
17.4. POLITIKA ROZVOJE VENKOVA EU A PODPORA VENKOVSKÉHO TURISMU	409
17.5. SATELITNÍ ÚČET CESTOVNÍHO RUCHU (TSA)	411
17.6. MEMORANDUM EU – ČÍNA (STATUT SCHVÁLENÉ DESTINACE – ADS)	411
17.7. ZÁKLADNÍ ORIENTACE PRO UDRŽITELNOST EVROPSKÉHO TURISMU	413
17.8. OPATŘENÍ SPOLEČENSTVÍ OVLIVŇUJÍCÍ CESTOVNÍ RUCH	415
17.9. PRŮKAZ POJIŠTĚNCE EU	417
<b>18. VNITŘNÍ TRH SLUŽEB</b>	<b>419</b>
18.1. STAV VNITŘNÍHO TRHU SLUŽEB	419
INFORMAČNÍ ZDROJE NA INTERNETU	423
ACQUIS EVROPSKÉ UNIE	425
CO JE „KOMUNITÁRNÍ PRÁVO“?	427
CO JE “ UNIJNÍ PRÁVO “?	429
CO ZNAMENÁ PRINCIP NADŘAZENOSTI PRÁVA SPOLEČENSTVÍ NAD PRÁVEM ČLENSKÝCH STÁTŮ?	431
CO ZNAMENÁ PRINCIP SUBSIDIARITY?	433
JAKÉ PRAVOMOCI MÁ EVROPSKÁ UNIE?	435
REJSTŘÍK	437



## Předmluva

*V průběhu let musel sektor hotelů, restaurací a kaváren čelit neustále silicímú tlaku legislativy Evropské unie. Směrnice, Direktivy, Doporučení a další opatření ovlivňují, ať již přímo či nepřímo, domácí legislativu celkem dvaceti pěti členských států Evropské unie, států evropské hospodářské oblasti i těch zemí, které se ucházejí o přijetí do Evropské unie. Problematika, již HOTREC monitoruje, je rozmanitá a rozsáhlá. Tento dokument, který zpracovává většinu textů EU majících souvislost s hotely, restauranty a kavárnami v Evropě, je již devátou verzí originálu, jenž byl vydán v roce 1992. Pokud to bylo možné, byla snaha zachovat princip jednoho tématu na jedné straně. Aktuální verze čítá 250 témat, která by mohla mít dopad na sektor hotelů, restaurantů a kaváren.*

*I když doufáme, že se tento dokument osvědčí jako velmi užitečný, čtenář musí mít na paměti dva body. Za prvé, výtahy z legislativních opatření jsou jen výtahy a ničím jiným. Představují stručný souhrn aktuálních legislativních opatření, podle něž by se neměla přijímat žádná rozhodnutí. Hlubší porozumění danému tématu je možné až po stažení textů z Internetu (u všech legislativních opatření jsme uvedli příslušné ODKAZY) a po konzultování sekretariátu HOTREC nebo i jiného subjektu, který je zběhlý v zákonech Společenství.*

*Za druhé, s přihlédnutím k výjimečné povaze evropských institucí i k neustálému přesunování legislativních opatření mezi Komisí, Radou a Parlamentem, se stav určitých legislativních opatření často a rychle mění. Opět je tedy nejlepší kontaktovat sekretariát HOTREC a zjistit si aktuální informace o nejnovějším vývoji.*

Brusel, 31. března 2005  
Bernd Geyer  
Prezident

*Národní federace hotelů a restaurací jako reprezentant oboru hotelnictví a gastronomie v konfederaci HOTREC (Hotels Restaurants Cafeés Europe), získal v březnu 2005 aktualizovanou verzi dokumentu nazvaného „250 opatření Evropské unie s přímým dopadem do sektoru hotelnictví a gastronomie.“*

*Jedná se o ucelený přehled opatření, která nějakým způsobem zasahují do působnosti podnikatelů v oboru hotelnictví a gastronomie, který zároveň vyjadřuje postoje HOTREC a jejích členů k uvedeným opatřením a možného vlivu na dalšího rozvoj oboru. Vzhledem k tomu, že se nám tento dokument jevil užitečným nejen pro začínající podnikatele, ale také pro odborné školství, poradenské firmy a další instituce, rozhodli jsme se, po souhlasu HOTREC, tuto publikaci nabídnout široké odborné veřejnosti k možnému využití.*

*Berte prosím materiál jako soubor užitečných informací, který si klade za cíl být dobrým pomocníkem v základní orientaci v opatřeních EU, která se postupně zavádějí také do naší legislativy. Rozhodně se nejedná o podrobný popis jednotlivých opatření, ale na druhé straně je u každé kapitoly uvedeno vždy několik odkazů na webové adresy, kde lze získat více podrobnějších informací. Samotný dokument je přehledem legislativních opatření s jejich stručnou charakteristikou, který by neměl sloužit k učinění konkrétních rozhodnutí a závěrů.*

**Podnikání v našem oboru je stále náročnější. Dnešní podnikatelé v hotelnictví a gastronomii čelí stále tvrdší konkurenci, což je bude hlavně v budoucnu nutit k neustálým inovacím služeb a technologií. Stejně tak členství České republiky v Evropské unii mění prostředí našeho trhu. O to důležitější postavení při naší každodenní činnosti má dostatek aktuálních informací. Z těchto důvodů věříme, že se tato publikace stane užitečným přírůstkem Vašich knihoven a přejeme Vám mnoho úspěchů.**

Václav Stárek  
generální sekretář  
Národní federace hotelů a restaurací  
České republiky



# 1. SOCIÁLNÍ PROBLEMATIKA

## 1.1. Základní práva

### TITUL

Listina základních práv EU

### SOUČASNÝ STAV

Listina základních práv EU byla přijata na shromáždění Evropské rady v Nice v prosinci roku 2000. V té době byla tato charta považována za politické prohlášení bez právní závaznosti. V prosinci 2001 však Evropská rada svolala Konvenci o budoucnosti EU s cílem, mezi jiným, prodiskutovat i budoucí právní statut této Listiny. Konvence navrhla začlenit tuto Listinu jako součást nové Ústavní dohody EU. Jelikož mezivládní konference, která po Konvenci následovala, tento návrh schválila, Listina nyní figuruje jako část II návrhu Ústavní dohody schválené Evropskou radou v červnu 2004. Pokud již zahájený ratifikační proces bude úspěšný, Listina nabude právní moci.

### CÍL

**Ochrana základních práv je základním principem Unie i nezbytným předpokladem její legitimitnosti. Povinnost Unie respektovat základní práva byla stvrzena a definována jurisprudencí Evropského soudního dvora. Listina byla sepsána za účelem dalšího zviditelnění základních práv občanů EU. Je důležité mít na paměti, že Listina se vztahuje pouze na právo EU a na jeho zavádění Evropskou unií či národními úřady; nemá tedy obecnou platnost.**

### OBSAH

Listina vymezuje taková práva a principy, jako jsou důstojnost, svobody, rovnost, solidarita a spravedlnost. Občanům EU jsou zaručena jistá politická práva (např. účastnit se voleb do Evropského parlamentu).

Pokud se týče sociálních práv a principů, pak Listina obsahuje mimo jiné následující:

- svobodu zvolit si zaměstnání a zapojit se do práce;
- svobodu provádět obchodní činnost\*;
- rovnost mezi muži a ženami;
- právo pracovníků na včasné informace a konzultace v rámci podnikatelské činnosti\*;
- práva na kolektivní vyjednávání a na kolektivní akce\*;
- právo přístupu k bezplatné náborové službě;
- právo na ochranu před neoprávněným propuštěním\*;
- právo na spravedlivé a čestné pracovní podmínky;
- právo na období odpočinku a na každoroční placenou dovolenou;
- ochranu mladistvých při práci;
- právo na mateřskou a rodičovskou dovolenou;
- právo na sociální jistoty a sociální podporu\*;
- právo na přístup k preventivní zdravotní péči\*.

U práv označených hvězdičkou Listina zaručuje výkon těchto práv „za podmínek“ nebo „v souladu s“ pravidly stanovenými EU a s národními zákony a postupy.

---

## **ODKAZY**

- ✧ Listina základních práv Evropské unie, 2000/C364/01, O. J. C 364 z 18. prosince 2000

## **DALŠÍ ODKAZY**

- ✧ Listina základních sociálních práv pracujících ve Společenství, Lucemburk, Oficiální publikační kancelář Evropského Společenství, 1990
- ✧ Dohoda ustavující Evropskou ústavu, O. J. C 310 z 16.12.2004

## 1.2. Lisabonská strategie

### TITUL

Lisabonská strategie

### SOUČASNÝ STAV

*Evropská rada se 23.-24. března 2000 v Lisabonu dohodla na novém strategickém cíli Unie směřujícím k posílení zaměstnanosti, hospodářské reformy a sociální soudržnosti jakožto součásti ekonomiky založené na znalostech. K dosažení tohoto záměru byla stanovena řada cílů, jež mají být splněny do roku 2010. Jarní zasedání Evropské rady v roce 2004 konstatovalo, že dosavadní výsledky jsou 'smíšené' a že je třeba tempo reformy výrazně zvýšit tak, aby bylo dosaženo cílů stanovených pro rok 2010. V roce 2005 bylo provedeno průběžné zhodnocení Lisabonské strategie v polovině jejího funkčního období. Komise učinila řadu metodických doporučení na adresu jarního zasedání Evropské rady 2005 ve snaze strategii zjednodušit a více ji zaměřit na hospodářský růst a na pracovní příležitosti. Komise rovněž poukázala na důležitost vytvoření hlubšího pocitu sounáležitosti se strategií prostřednictvím rozsáhlejšího zapojení národních parlamentů.*

### CÍL

**Lisabonská strategie si klade za cíl do roku 2010 z EU učinit nejkonkurenceschopnější a nejdynamičtější ekonomiku na světě, založenou na znalostech. Toho by mělo být dosaženo při současném zajištění trvalého růstu a sociální integrace.**

### OBSAH

Lisabonská strategie stanovuje opatření pro urychlení:

- transformace na ekonomiku založenou na vědě, včetně vývoje a přístupu k informačním technologiím; lepší koordinace evropského výzkumu a zlepšení obchodního prostředí, zejména pro SME;
- modernizace evropského sociálního modelu prostřednictvím investic do tréninku a vzdělávání;
- rozvoje aktivní politiky zaměstnávání;
- propagace sociální integrace.

Obsahuje řadu kvantitativních cílů, jež mají být dosaženy do roku 2010, jako jsou:

- počet občanů ve věku 18 až 24 let, kteří mají pouze nižší střední vzdělání a neúčastní se dalšího vzdělávání a tréninku, by se měl snížit na polovinu;
- průměrná míra zaměstnanosti by se měla co nejvíce blížit hodnotě 70 %;
- průměrná míra zaměstnanosti žen by se měla zvýšit na více než 60 %.

Aby bylo možné provést nezbytné reformy, Lisabonská strategie se do značné míry spoléhá na nový metodický nástroj nazvaný otevřená metoda koordinace. Ten je charakterizován stanovováním metod, pokynů a cílů, srovnávacích kritérií (benchmarking), hodnocením ze strany kolegů a vzájemným učením. Za povšimnutí stojí absence právně závazných nástrojů. Spolupráce a politický impuls jsou zajišťovány v první řadě Evropskou radou, která vždy zjara svolává své zasedání věnované právě Lisabonské Strategii.

## ODKAZY

- ✦ Závěry Prezidia, Evropská rada, Lisabon, 23.-24. března 2000
- ✦ Závěry Prezidia, Evropská rada, Brusel, 22.-23. března 2005 (Texty je možno stáhnout z:  
[http://ue.eu.int/cms3\\_fo/showPage.asp?id=432&lang=en&mode=g](http://ue.eu.int/cms3_fo/showPage.asp?id=432&lang=en&mode=g))
- ✦ Sdělení Komise s názvem “Spolupráce za účelem růstu a vytváření pracovních příležitostí. Nový start pro Lisabonskou strategii“, COM (2005) 24, 2.2.2005



## 1.3. Sociální program

### TITUL

Sociální program 2005-2010

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Sdělení Komise

### SOUČASNÝ STAV

*Toto sdělení bylo vydáno v únoru 2005. Opírá se o předchozí Sociální program, jenž pokrýval období let 2000-2004.*

### CÍL

**Doplnit a podpořit Lisabonskou strategii poukazováním na sociální rozměr hospodářského růstu.**

### OBSAH

Sociální program vytyčuje dvě prioritní oblasti: posun směrem k úplné zaměstnanosti a dosažení sourodější společnosti.

Program pod příslušnými hlavičkami představuje řadu konkrétních iniciativ, zahrnující:

- publikování Zelené listiny popisující rozvoj pracovního práva v současném kontextu rychlých hospodářských změn. Zelená listina by mohla vést k návrhům celé řady opatření směřujících k modernizaci a zjednodušení stávajících pravidel;
- aktualizaci Direktiv 2001/23 (přesun obchodní činnosti) a 1998/59 (hromadné propouštění);
- volitelný rámec nadnárodního kolektivního vyjednávání buď na úrovni podniků, nebo sektorů za účelem zlepšení způsobilosti sociálních partnerů jednat na nadnárodní úrovni;
- konzultace druhého stupně týkající se Evropských závodních rad a restrukturalizace společností;
- novou strategii zdraví a bezpečnosti při práci pro léta 2007-2012, zaměřující se na nová a nastupující rizika.

### ODKAZY

- ✦ Sdělení Komise týkající se Sociálního programu, COM (2005) 33, 9.2.2005
- ✦ Evropský Sociální program, Dodatek 1 k Závěrům Prezidia, Evropská rada v Nice 7. – 9. prosince 2000
- ✦ Sdělení Komise s názvem “Směrem k novému programu sociální politiky” COM (2000) 379 z 28.6.2000



## 1.4. Evropská strategie zaměstnanosti

### TITUL

Evropská strategie zaměstnanosti

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Článek 128 Smlouvy o EC (doplňný Amsterdamskou dohodou)

### SOUČASNÝ STAV

*Evropská strategie zaměstnanosti (EES) prošla hodnocením pět let po svém uvedení v roce 1997. Zasedání Evropské rady, které proběhlo v Barceloně v roce 2002, se usneslo, že EES prokázala svoji platnost a žádalo o posílenou strategii, která by měla zahrnovat cíle vytyčené Lisabonskou strategií.*

### CÍL

**EES byla navržena jako hlavní nástroj pro určování směru a zajišťování koordinace priorit zaměstnanecké politiky, ke které by se členské státy měly na úrovni EU zavázat.**

### OBSAH

Amsterdamská dohoda (uzavřená v červnu 1997) pojmenovala zaměstnanost jako “otázku společného zájmu” v Evropě a pod novým titulem věnovaným zaměstnanosti ve Smlouvě o EC představila konkrétní postup pro provádění dozoru a pro koordinování národních politik zaměstnanosti (článek 128). Tento postup vstoupil ve známost jako otevřená metoda koordinace. Lucemburský proces byl odstartován u příležitosti Lucemburského summitu o pracovních příležitostech (Luxembourg Jobs Summit) konaného v listopadu 1997, kde byl i představen roční cyklus implementace a monitorování národních politik zaměstnanosti.

V souladu s ustanoveními článku 128 Rada každý rok přijímá soubor Metodických pokynů k otázce zaměstnanosti. Tyto metodické pokyny členským státům ukládají řadu konkrétních cílů, které tyto mají prostřednictvím svých politik zaměstnanosti dosáhnout. Metod. pokyny jsou dále každým členským státem transformovány do konkrétních opatření, a to prostřednictvím Národních akčních plánů zaměstnanosti (National Action Plans for Employment - NAP) (viz 1.5).

Na základě zprávy Komise o implementaci NAP Rada každoročně provádí kontrolu politik zaměstnanosti členských států z pohledu Metod. pokynů k zaměstnanosti. Rada, která jedná prostřednictvím kvalifikované většiny na základě doporučení Komise, může členským státům dávat doporučení.

Od roku 1998 se Metod. pokyny k zaměstnanosti modelují podle identické struktury “čtyř pilířů“:

- 1. možnost zaměstnání:** zajistit, aby lidé mohli rozvíjet ty správné dovednosti potřebné pro využití pracovních příležitostí v prostředí rychle se měnícího světa;
- 2. podnikatelství:** usnadnění založení a vedení podniku, jakožto i zaměstnávání lidí v něm;
- 3. adaptabilita:** rozvinutí nového flexibilního způsobu práce umožňujícího zároveň bezpečnost i pružnost ;
- 4. rovné příležitosti:** rovný přístup k pracovním místům pro muže i ženy, stejné zacházení na pracovišti.

Dle článku 99 Smlouvy o EC obdobný proces zajišťuje i dohled nad a koordinaci ekonomických politik členských států a je základem přijímání ročních obecných hospodářských metod. pokynů. Tento proces je koordinován s procesem zaměstnávání.

### MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Předpokládá se, že sociální partneři na všech úrovních se budou v každé fázi zapojovat a přispívat k implementaci těchto metodických metod. pokynů.

## ODKAZY

- ✦ Rozhodnutí Rady ze 4. října 2004 o metodických metod. pokynech pro politiky zaměstnanosti členských států, O. J. L 326, 29.10.2004 (nejnovější soubor metodických pokynů pro zaměstnávání)
- ✦ Sdělení Komise s názvem “Posílení implementace Evropské strategie zaměstnanosti”, COM (2004) 239 konečná verze ze 7.4.2004, včetně Návrhu rozhodnutí Rady týkající se metodických pokynů k politice zaměstnávání v jednotlivých členských státech.
- ✦ Sdělení Komise s názvem “Budoucnost Evropské strategie zaměstnanosti – strategie k dosažení úplné zaměstnanosti a lepších pracovních uplatnění pro všechny”, COM (2003) 6, konečná verze ze 14.1.2003
- ✦ Sdělení Komise s názvem “Bilance pěti let Evropské strategie zaměstnanosti”, COM (2002) 416, konečná verze ze 17.7.2002
- ✦ Závěry Lucemburského summitu o pracovních příležitostech, listopad 1997

## 1.5. Společenský dialog – oficiální postupy

### TITUL

Evropský společenský dialog

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Články 138-139 Dohody EC

### SOUČASNÝ STAV

*Opatření ke společenskému dialogu původně uvedená v Protokolu o sociální politice a v Dohodě o sociální politice, které obě tvoří přílohu ke Smlouvě o Evropské unii (Maastrichtská dohoda), a které vstoupily v platnost 1. listopadu 1993. Ty se vztahovaly pouze na 11 zemí (14 po rozšíření v roce 1995), neboť Velká Británie se tehdy neúčastnila. V průběhu mezivládní konference vedoucí ke konsensu o Amsterdamské dohodě se Velká Británie rozhodla připojit k dohodě o sociální politice, která v té době byla do Dohody začleněna. Od 1. května 1999, kdy Amsterdamská dohoda vstoupila v účinnost, se na všechny členské státy vztahují opatření sociální politiky včetně těch, které se týkají společenského dialogu (články 138-139).*

### OBSAH

Články 138-139 Smlouvy o EC přináší postupy provádění společenského dialogu i přímého zapojení sociálních partnerů do vytváření směrnic na úrovni EU.

#### Postup je následující:

- Komise podporuje konzultace sociálních partnerů na úrovni EU a přijímá opatření směřující k usnadnění jejich dialogu;
- před předložením návrhů v oblasti sociální politiky je Komise povinna je konzultovat se sociálními partnery.

Konzultace se uskutečňuje ve dvou krocích. Komise nejprve provádí konzultace s evropskými meziprofesionálními a sektorovými sociálními partnery o možných směrech postupu Společenství. Poté Komise provádí konzultace se sociálními partnery v otázce obsahu připravovaného návrhu.

Evropští sociální partneři se mohou rozhodnout jednat o kolektivní smlouvě na úrovni EU v těch otázkách, o kterých s nimi Komise vede konzultace. Pokud taková jednání vedou k dohodě, příslušná otázka může být implementována buď sociálními partnery na národní úrovni, nebo cestou Rozhodnutí Rady. Pokud sociální partneři nedosáhnou dohody během 9 měsíců nebo pokud je rozhodnuto nezáhájit jednání, Komise má volnou ruku k učinění návrhu na legislativní opatření.

Od roku 1995 byly cestou Direktiv Rady implementovány tři dohody jdoucí napříč odvětvími (dohoda o rodičovské dovolené v roce 1995; o práci na částečný úvazek v roce 1997; a o smlouvách na dobu určitou v roce 1999). Pomocí této procedury byly rovněž přijaty tři sektorové dohody (pracovní doba pro mobilní personál v civilním letovém provozu; pracovní doba v sektoru železniční dopravy; a pracovní doba pro námořníky). Mezi odvětvoví sociální partneři projednali dohody, které zavedli sami na národní úrovni. To se týkalo i rámcové dohody o „teleworkingu“, která byla podepsána 16. července 2002. Dne 8. října 2004 sociální partneři podepsali meziodvětvovou rámcovou dohodu o pracovním stresu. 27. ledna 2004 sociální partneři železničního sektoru podepsali dohodu o evropské licenci pro řidiče zajišťující transhraniční stykovou provozuschopnost, kterou si zavedou sami na národní úrovni.

## **MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR**

Asociace HOTREC je uznávaným „sociálním partnerem“ ve smyslu článku 138 Dohody, a jako takovou ji Komise formálně oslovuje za účelem výše uvedených konzultací. Dochází tedy k oficiálním konzultacím s HOTREC v otázkách navrhované legislativy.

Po více než 10 let je asociace HOTREC zapojena do evropského sektorového sociálního dialogu s EFFAT, evropskou konfederací reprezentující zaměstnance sektoru (viz I.8). HOTREC již zorganizovala šest seminářů v souvislosti se Společenským dialogem (Řím 1993, Vídeň 1994, Stockholm 1995, Vídeň 1998 a Paříž 2000). HOTREC je členem sítě evropských zaměstnavatelů European Employers Network (EEN), dobrovolného fóra organizovaného pod záštitou UNICE, kde si organizace zaměstnavatelů mohou vyměňovat informace o mezi-profesních a sektorových společenských dialozích probíhajících na úrovni EU.

---

## **ODKAZY**

- ✦ Články 138-139 Dohody EC
- ✦ Protokol a Dohoda o sociální politice uzavřené mezi členskými státy Evropského společenství s výjimkou Spojeného království Velké Británie a Severního Irska, O. J. C 191 z 29.07.1992
- ✦ Viz Webové stránky Employment DG, kde se nacházejí hlavní společné texty k sociálnímu dialogu na: [http://europa.eu.int/comm/employment\\_social/social\\_dialogue/index\\_en.htm](http://europa.eu.int/comm/employment_social/social_dialogue/index_en.htm)

## 1.6. Meziprofesní společenský dialog

### TITUL

1. Stálá komise pro zaměstnanost
2. Dvojstranný společenský dialog "Val Duchesse"
3. Makroekonomický dialog – Kolínský proces

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

1. Rozhodnutí Rady
2. Neformální a dobrovolná setkání tří evropských organizací meziodvětvových zaměstnavatelů a zaměstnanců (od roku 1985).
3. Neformální a periodická setkání probíhající mezi sociálními partnery navzájem a s Radou pro zaměstnanost a sociální problematiku (od roku 1992), s hlavami států a představiteli vlád (od roku 1997), s Evropskou ústřední bankou (od roku 1999) a s Komisí pro zaměstnanost (od roku 2000).

### SOUČASNÝ STAV

1. *Stálá komise byla zřízena v roce 1970 Rozhodnutím Rady, upravena byla v roce 1975 a revidována pak v roce 2000. V roce 2000 byla Komise rozšířena tak, aby se stala reprezentativnější, a prodělala reorganizaci dle článku 130 Dohody EC.*
2. *První zasedání se konalo v roce 1985 v místě nazývaném 'Château de Val Duchesse' v Bruselu, odtud tedy její název, a od té doby se Komise schází pravidelně, někdy v různých podobách: plenární zasedání (tzv. Summity k společenskému dialogu), stálá Komise k sociálnímu dialogu či ve formě podřízených pracovních skupin (k makroekonomice, trhu pracovních příležitostí a vzdělávání/tréninku).*
3. *Na základě iniciativy vzešlé ze zasedání Evropské rady v Kolíně (červen 1999) se komise schází paralelně se zasedáními Evropské rady, a to každých 6 měsíců.*

### OBSAH

1. Stálá Komise k zaměstnanecké otázce se skládá ze členů Rady, Komise a z následujících organizací evropských meziprofesionálních sociálních partnerů:
  - UNICE: Konfederace odvětvových a zaměstnavatelských konfederací Evropy
  - CEEP: Evropská konfederace společností ve veřejném vlastnictví
  - UEAPME: Evropská konfederace malých a středně velkých podniků a živností
  - COPA: Evropská konfederace zemědělství
  - Eurocommerce: Evropská konfederace obchodu, velkoobchodu a maloobchodu
  - ETUC: Evropská konfederace odborových svazů
  - Eurocadres: Evropské vedení odborových svazů
  - CEC: Evropské vedení odborových svazů
2. Společenský Dialog Val Duchesse sestává z následujících tří konfederací:
  - UNICE: Konfederace odvětvových a zaměstnavatelských konfederací Evropy
  - CEEP: Evropská konfederace společností ve veřejném vlastnictví
  - ETUC: Evropská konfederace odborových svazů
3. Makroekonomický dialog si klade za cíl koordinovat hospodářskou politiku a zlepšovat interakci mezi mzdovými trendy a peněžní, rozpočtovou a daňovou politikou. To umožňuje evropským sociálním partnerům prezentovat jejich názory a vyměňovat si je s Ecofinem a Radami pro sociální problematiku, stejně tak jako s Evropskou centrální bankou. Sociální partneři se tak zapojují do sestavování každoročních širších metodických pokynů pro hospodářskou politiku i metodických pokynů pro zaměstnaneckou otázku (viz 1.5).

Ve svém Sdělení k evropskému společenskému dialogu (2002) Komise navrhuje další posílení stávajícího meziodvětvového sociálního dialogu a reformu Stále komise pro zaměstnanost. Komise navrhuje uspořádání

nového tripartitního Sociálního summitu věnovaného otázkám růstu a zaměstnanosti, k němuž by byli přizváni „trojka“, prezident Komise a omezená delegace složená ze sociálních partnerů. Toto nové forum by se mělo postarat o neformální diskusi v otázkách příspěvku sociálních partnerů k Lisabonské strategii. Hospodářské a peněžní otázky aktuálně řešené v kontextu makroekonomického dialogu by měly být řešeny podle vlastních postupů Summitu.

Totéž Sdělení dále sociální partnery vyzývá k posílení role a rozšíření rozsahu jednání probíhajícího v rámci společenského dialogu „Val Duchesse“. Komise sociální partnery rovněž nabádá, aby zřídili takovou politickou rovinu, která by každoročně práci Komise ke společenskému dialogu udělila nový hnací moment.

## **MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR**

Ani ve Stálé komisi ani ve společenském dialogu Val Duchesse není žádný přímý zástupce sektoru hotelů, restaurací a kaváren, ani oblasti cestovního ruchu jako takového. Společná hlediska, která jsou projednávána, mají omezený vliv na podstatu věci.

---

## **ODKAZY**

- ✦ Rozhodnutí Rady 70/532/CEE ze 14. prosince 1970, kterým byla ustanovena Stálá komise pro zaměstnanost v Evropském společenství O. J.L 273 17.12.70, upravené Rozhodnutím Rady 75/62/CEE O. J. L 21 28.01.75 a Rozhodnutím Rady 1999/207/EC, O. J. L 72 18.03.99
- ✦ Sdělení Komise s názvem „Partnerství za změnu v rozšířené Evropě – Posílení příspěvku k Evropskému sociálnímu dialogu“, COM (2004) 557, 12.8.2004
- ✦ Sdělení Komise s názvem „Evropský společenský dialog, síla pro inovaci a změnu“ COM (2002)341, konečná verze z 26.6.2002
- ✦ Rozhodnutí Rady z 24. ledna 2000 ustanovující Komisi pro zaměstnanost, O. J. L 29 z 04.2.2000
- ✦ (Třetí) Sdělení k otázce adaptace a posílení sociálního dialogu na úrovni Společenství, COM (98)322 z 20.5.98



## 1.7. Společenská odpovědnost korporací

### TITUL

1. Společenská odpovědnost korporací: příspěvní podniků k trvalému růstu
2. Evropské fórum multiakcionářů k otázce společenské odpovědnosti korporací – závěrečná zpráva

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

1. Sdělení Komise
2. Závěrečná zpráva z Fóra

### SOUČASNÝ STAV

1. *V červenci 2001 Komise předložila Zelenou listinu „Propagující evropský rámec společenské odpovědnosti korporací“. Hlavním cílem tohoto dokumentu bylo v první řadě odstartovat diskusi o konceptu společenské odpovědnosti korporací (vžilo se označení CSR) a dále zjistit, jakým způsobem budovat partnerství za rozvoj v evropském rámci s cílem prosazení CSR. Na základě výsledků tohoto konzultačního procesu Evropská komise dne 2. července 2002 schválila znění Sdělení ke společenské odpovědnosti korporací (CSR) (COM (2002) 347 konečná verze). Komise oznámila, že další sdělení k otázce CSR bude vydáno v roce 2005.*
2. *Páteřní návrh výše zmíněného Sdělení se týkal založení fóra multiakcionářů s cílem diskutovat otázku CSR. Toto fórum, které sestává ze zástupců obchodní komunity, odborových svazů a organizací státní správy, bylo poprvé otevřeno v říjnu 2002. Své návrhy předložilo Komisi dne 29. června 2004.*

### CÍL

CSR je „koncept, prostřednictvím kterého společnosti dobrovolně integrují společenské otázky a problematiku životního prostředí do svých obchodních operací i do interakce se svými akcionáři“.

Hlavními cíli Komise jsou:

- připravit obecný evropský rámec s cílem prosazování kvality a soudržnosti praktik společenské odpovědnosti prostřednictvím rozvíjení širších principů a nástrojů a prosazováním nejosvědčenějších praktik a inovativních myšlenek;
- podporovat přístupy využívající nejosvědčenějších praktik k nákladově efektivním hodnocením i k nezávislým ověřováním praktik společenské odpovědnosti uplatňovaných korporacemi, a tím zajistit jejich efektivnost a věrohodnost.

Účelem Fóra bylo propagovat CSR podporováním dialogu mezi příslušnými akcionáři.

### OBSAH

1. Sdělení navrhuje, aby se strategie soustředila na následující oblasti:
  - Prohloubení povědomosti o pozitivním dopadu CSR na obchodní činnost i na společnosti v Evropě a za hranicemi Evropy, zejména v rozvojových zemích;
  - Rozvíjení výměny zkušeností a osvědčených praktik týkajících se CSR mezi podniky;
  - Prosazování manažerských dovedností CSR;
  - Podporování CSR mezi SME;
  - Usnadnění sblížení a zprůhlednění praktik a nástrojů CSR;
  - Spuštění fóra multiakcionářů k CSR na úrovni EU;
  - Integrovaní CSR do politik Společenství.
2. Závěrečná zpráva zmiňuje celou řadu mezinárodních dohod, které slouží jako důležité referenční texty pro CSR, a které mohou inspirovat aktivity související s CSR. Zpráva analyzuje CSR a poukazuje na faktory, zdůrazňuje angažovanost klíčových osob, zmiňuje způsoby stanovování přiměřených cílů, transparentnost, výměnu zkušeností, apod. Přináší rady jak prohloubit informovanost o CSR, jak dostat CSR do hlavního proudu i jak zajistit a připravit prostředí pro rozvíjení CSR.

## MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Sektor hotelů a restaurací se nachází ve stejné pozici jako ostatní sektory pokud se týče rozšiřování prostoru pro principy CSR při řízení podniků. I když se Komise opakovaně snažila zdůraznit úlohu SME, na hotelové řetězce i další velké společnosti našeho sektoru rozvíjení evropského rámce pro CSR má také vliv. Navíc, i když Komise nadále prosazuje dobrovolnou povahu CSR, neměla by se podceňovat soustavná úsilí odborových svazů, některých zástupců státní správy i některých MEP ustanovit závazný legislativní prováděcí rámec, což by mělo na naše podniky zcela odlišný dopad. To, že závěrečná zpráva multiakcionářského fóra uvádí, že CSR je dobrovolný koncept, je do určité míry uklidňující.

---

## ODKAZY

- ✧ Dohoda EFFAT/HOTREC s názvem „Iniciativy za zlepšení společenské odpovědnosti korporací v odvětví pohostinství“ (prosinec 2004), k dispozici na <http://www.hotrec.org/>
- ✧ Navštivte internetové stránky CSR na: [http://www.europa.eu.int/comm/employment\\_social/soc-dial/csr/csr\\_index.htm](http://www.europa.eu.int/comm/employment_social/soc-dial/csr/csr_index.htm)
- ✧ Evropské fórum multi-akcionářů k sociální odpovědnosti korporací – závěrečná zpráva Fóra, červen 2004 (viz výše uvedené internetové stránky)
- ✧ Sdělení Komise týkající se „Společenské odpovědnosti korporací: příspěví podniků k udržitelnému rozvoji“ COM (2002) 347, konečná verze z 2.7.2002
- ✧ Zelená listina Komise „Prosazující evropský rámec společenské odpovědnosti korporací“ COM (2001) 366, konečná verze z 18.7.2001

## 1.8. Volný pohyb občanů a pracovníků

### TITUL

1. Právo občanů Unie i příslušníků jejich rodin na volný pohyb a pobyt na území členských států
2. Volnost pohybu pracovníků v rámci Společenství

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

1. Direktiva
2. Direktiva

### SOUČASNÝ STAV

1. *Direktiva byla přijata v roce 2004 Evropským parlamentem i Radou, s tím, že v platnost vstoupí v červenci 2005.*
2. *Direktiva byla přijata v roce 1968 a od té doby prošlo několika úpravami. Od přijetí deseti nových členských států dne 1. května 2004 je ve většině případů uplatňována řada přechodných opatření omezujících volný pohyb pracovníků mezi novými a starými členskými státy. Tato omezení mohou trvat maximálně sedm let od data přijetí.*

### CÍL

1. **Direktiva, která konsoliduje celou řadu textů, zjednodušuje a posiluje právo občanů EU využívat svobodu pohybu a pobytu na území členských států.**
2. **Zavést do praxe princip volného pohybu pracovníků tak, jak je obsažen ve článku 39 Smlouvy**

### OBSAH

1. Občané EU a jejich rodinní příslušníci budou mít ve vztahu k jinému členskému státu právo na volný vstup a právo na pobyt po dobu až tří měsíců bez jakýchkoliv dalších formalit, kromě splnění požadavku mít u sebe platný průkaz totožnosti nebo cestovní pas. Občané EU mají právo k pobytu přesahujícímu délku tří měsíců pokud jsou zaměstnaní nebo jsou OSVČ nebo pokud mají dostatečné finanční prostředky pro sebe i pro své členy rodiny a nestanou se tak břemenem pro systém sociální podpory hostitelského státu. Pokud pobyt přesáhne tři měsíce, hostitelský stát může požadovat, aby se registrovali u úřadů. Direktiva uvádí jediné dokumenty, které národní úřady mohou vyžadovat za účelem vydání registračního dokumentu (pro zaměstnanou osobu nebo OSVČ: průkaz totožnosti nebo pas, doklad o zaměstnání nebo o statutu OSVČ, potvrzení o zaměstnání od zaměstnavatele). Občané EU a jejich rodinní příslušníci, kteří se legálně zdržují ve členském státě po nepřerušované období pěti let získají nárok na trvalý pobyt.
2. Volný pohyb pracovníků představuje:
  - právo hledat si práci v jiném členském státě;
  - právo pracovat v jiném členském státě;
  - právo pobývat zde za tímto účelem;
  - právo zde zůstat;
  - právo na stejné zacházení pokud se týče přístupu k příležitosti k zaměstnání, pracovních podmínek a veškerých dalších výhod, které by mohly napomoci usnadnit integraci pracovníka v hostitelském členském státě.

### MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Jelikož opatření směřující k usnadnění mobility pracovníků mohou zlepšit zaměstnanost v sektoru, asociace HOTREC je vždy podporovala. Mobilita je klíčovým elementem pro sektor, neboť nedostatek zaměstnanců se stává běžným jevem.

**ODKAZY**

- ✦ Direktiva 2004/38 o právu občanů Unie i jejich rodinných příslušníků na volný pohyb a pobyt na území členských států, O. J. L 158, 30.4.2004
- ✦ Direktiva Rady (EEC) č. 1612/68 týkající se volného pohybu pracovníků v rámci Společenství. O. J. L 257, 19.10.68
- ✦ Sdělení Komise s názvem „Volný pohyb pracovníků: dosažení maximálního přínosu a potenciálu“, COM (2002) 694, konečná verze, 11.12.2002

**ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR**

- ✦ zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, v platném znění
- ✦ zákon č. 18/2004 Sb., o uznávání odborné kvalifikace a jiné způsobilosti státních příslušníků členských států Evropské unie, v platném znění
- ✦ zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, v platném znění
- ✦ zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR, v platném znění

## 1.9. Evropský pas (Europass)

### TITUL

Jednotný rámec pro průhlednost kvalifikace a kompetencí (Europass)

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady

### SOUČASNÝ STAV

*Přijato v prosinci 2004*

### CÍL

**Zlepšit průhlednost kvalifikací stanovením jednotného rámce, známého jako Europass, pro celou řadu dokumentů.**

### OBSAH

Dokumenty začleněné do Europassu pokrývají následující oblasti:

- osobní a profesní dovednosti (Evropský životopis CV a Evropské jazykové portfolio);
- zkušenost s mezinárodní mobilitou (tzv. MobiliPass, který nahrazuje trénink Europass-Training);
- profesní kvalifikace (Certifikační doplněk) a diplomy stvrzující vyšší vzdělání (Diplomový doplněk).

Je třeba poznamenat, že Evropský pas představuje otevřený rámec, ke kterému mohou v budoucnu přibýt další součásti, zejména s cílem zaměřit se konkrétněji na určité sektory či dovednosti. Pro zlepšení koordinace Rozhodnutí stanovuje, aby veškeré implementační aktivity byly koordinovány jediným orgánem ve státě, v rámci evropské sítě.

### STANOVISKO HOTREC

Mohlo by se jednat o hodnotný nástroj podporující trénink a mobilitu osob zaměstnávaných v sektoru hotelů, restaurací a kaváren. V kontextu společenského dialogu na úrovni sektoru asociace EFFAT a HOTREC prošetřují vhodnost představení kvalifikačního pasu, který by se používal v odvětví pohostinství.

### ODKAZY

- ✦ Rozhodnutí č. 2241/2004/EC Evropského parlamentu a Rady ze dne 15. prosince 2004 o jednotném rámci Společenství ve věci průhlednosti kvalifikací a kompetencí (Europass), O. J. L 390 z 31.12.2004

### ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR

- ✦ zákon č. 561/2004 Sb., Školský zákon, v platném znění



## 1.10. EURES: European Employment Services Network – Evropská síť zaměstnavatelských služeb

### TITUL

EURES (Evropská síť zaměstnavatelských služeb)

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Rozhodnutí Komise

### SOUČASNÝ STAV

*Síť EURES vznikla z Rozhodnutí Komise ze dne 22. října 1993 na základě Direktivy 1968 o volném pohybu pracovníků.*

### CÍL

1. Informovat, vést a poskytovat rady potencionálně mobilním pracovníkům ve věci pracovních příležitostí i životních a pracovních podmínek v evropské hospodářské oblasti;
2. Asistovat zaměstnavatelům, kteří si přejí získat pracovníky z jiných zemí;
3. Poskytovat poradenství a vedení pracovníkům a zaměstnavatelům v příhraničních regionech.

### OBSAH

EURES je síť, která se skládá z národních zaměstnavatelských služeb, jejich eventuálních partnerů (mezi-regionální odborové svazy nebo organizace zaměstnavatelů zastoupené v mezinárodních komisích) a z 16 univerzit. Cílem sítě je poskytovat uchazečům o zaměstnání a zaměstnavatelům informace o mobilitě a podnicích. V příhraničních regionech si partneři rovněž mohou vytvářet specifické struktury, které odpovídají konkrétním potřebám daného regionu, pokud se mobility týče. Poslední Zpráva o činnosti EURES za období 1996-1997 dokládá, že z tohoto programu mělo užitek kolem 1 milionu Evropanů. Zpráva uvádí, že nárůst počtu umístění i důležitost poskytnutých informací byly nezanedbatelné, zejména v určitých sektorech, a to včetně cestovního ruchu.

### MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Zaměstnavatelé by mohli využít této sítě k vyhledávání vhodných kandidátů pro obsazení volných míst.

### STANOVISKO HOTREC

Asociace HOTREC mnohokrát žádala o to, aby byla úžeji zapojena do provozování sítě EURES, neboť sektor hotelů a restaurací je jedním z těch, kde je velmi vysoký stupeň mobility.

### ODKAZY

- ✦ Navštivte internetové stránky EURES, portál Evropská pracovní mobilita: <http://europa.eu.int/eures/home.jsp?lang=en>
- ✦ Sdělení Komise k akčnímu plánu Komise v otázce dovedností a mobility, COM (2002) 72, 13.2.2002
- ✦ Zpráva o implementaci akčního plánu Komise k mobilitě, COM (2004) 66, konečná verze, 6.2.2004
- ✦ Rozhodnutí Komise z 22. října 1993 o zavádění Direktiva Rady (EEC) č. 1612/68 o volném pohybu pracovníků v rámci Společenství, zejména s ohledem na síť nesoucí název EURES (European Employment Services), O. J. L 274 z 6.11.1993
- ✦ Pokud se týče úlohy EURES v sektoru cestovního ruchu, nahlédněte rovněž do dokumentu Útvaru cestovního ruchu Komise s názvem „Schémata EU pro podporu turistického ruchu – Internetový atlas sektoru cestovního ruchu“ na následující adrese: [http://europa.eu.int/comm/enterprise/services/tourism/policy-areas/eu\\_schemes.htm](http://europa.eu.int/comm/enterprise/services/tourism/policy-areas/eu_schemes.htm)





## 1.11. Sociální jistoty pro osoby pohybující se v rámci Společenství - koordinace

### TITUL

Koordinace systémů sociálního zabezpečení

### PŘÁVNÍ NÁSTROJ

Direktiva

### SOUČASNÝ STAV

*Základní Direktiva upravující aplikování systému sociálního zabezpečení na pracovníky pohybující se v rámci Společenství byla přijata v letech 1971 a 1972 a v platnost vstoupila 1. října 1972. Od toho data byla mnohokrát aktualizována a modifikována. V roce 1998 Komise vydala Návrh na zjednodušení a modernizaci základních Direktiv. Jednání byla uzavřena 29. dubna 2004, kdy Evropský parlament a Rada přijaly Direktivu č. 883/2004. Tato Direktiva bude použita až Evropský parlament a Komise schválí nezbytná implementační opatření, t.j. pravděpodobně nejdříve koncem roku 2006.*

### CÍL

Koordinace systémů sociálního zabezpečení je nezbytná pro zajištění toho, aby osoby využívající svého práva na volný pohyb v rámci EU mohly využívat sociální zabezpečení, na které mají nárok. Je důležité zdůraznit, že Direktiva usiluje o koordinaci, nikoliv harmonizaci, legislativ členských států. Jelikož Direktiva z roku 1971 a 1972 prošla četnými úpravami a aktualizacemi, koordinační pravidla nabyta na složitosti a obsažnosti. Tato Direktiva slouží ke zjednodušení systému a zároveň zohledňuje změny legislativy na národní úrovni spolu se změnami v soudní jurisdikci, tak jak k nim docházelo v průběhu let.

### ODKAZY

- ✦ Direktiva 883/2004 Evropského parlamentu a Rady o koordinaci systémů sociálního zabezpečení, 29.04.2004
- ✦ Direktiva Evropského parlamentu a Rady upravující Direktivu Rady (EEC) č. 1408/71 k uplatňování systémů sociálního zabezpečení u zaměstnaných osob, OSVČ a příslušníků jejich rodin pohybujících se v rámci Společenství.
- ✦ Direktiva Rady (EEC) č. 574/72 ustanovující postupy implementace Direktivy (EEC) č. 1408/71, O. J. L 187 z 10.07.2001

### DALŠÍ ODKAZY:

- ✦ Rozšíření koordinace na příslušníky států mimo rámec EU a na studenty
- ✦ Direktiva Rady č. 859/2003 rozšiřující ustanovení Direktivy č. 1408/1971 a Direktivy č. 574/1972 na příslušníky třetích zemí, na které se již ustanovení nevztahují výhradně z titulu jejich národnosti, O. J. L 124 20.05.2003
- ✦ Direktiva Rady č. 307/99 upravující Direktivu (EEC) č. 1408/71 o uplatňování systémů sociálního zabezpečení na zaměstnané osoby, OSVČ a na jejich rodinné příslušníky pohybující se v rámci Společenství, a Direktiva (EEC) č. 574/72 stanovující postupy zavádění Direktivy (EEC) č. 1408/71, O. J. L 38 z 12.02.99

### ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR

- ✦ zákon č. 100/1998 Sb., o sociálním zabezpečení, v platném znění
- ✦ zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, v platném znění
- ✦ sdělení MZV ČR č. 90/2001 Sb., m.s. o přijetí Evropského zákoníku sociálního zabezpečení



## 1.12. Nárok na penzijní připojištění

### TITUL

1. Ochrana nároků na penzijní připojištění u zaměstnaných osob a OSVČ pohybujících se v rámci Společenství
2. Směrem k jednotnému trhu penzijního připojištění

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

1. Direktiva Rady
2. Sdělení Komise

### CÍL

1. **Chránit práva na penzijní připojištění u osob, které se přemísťují z jednoho členského státu do druhého. Jelikož jsou dobrovolné a většinou jsou poskytovány na soukromé bázi, nejsou penzijní připojištění chráněna obsahem direktiv vážících se ke koordinaci sociálního zabezpečení volně se pohybujících pracovníků.**
2. **Provést revizi reakcí na Zelenou listinu z roku 1997 v otázce nároků na penzijní připojištění na vnitřním trhu a navrhnout evropský rámec penzijního připojištění.**

### OBSAH

1. Direktiva požaduje, aby členské státy zajistily ochranu nezadatelných penzijních práv pro ty účastníky systému penzijního připojištění, kteří se přesunují z jednoho členského státu do druhého, ve stejném rozsahu jako pro ty účastníky, kterým příspěvky již nejsou vypláceny, avšak kteří zůstávají v témž členském státě. Direktiva tudíž přináší opatření týkající se:
  - mezinárodních plateb;
  - začlenění do systému penzijního připojištění v zemi původu, pokud bude pracovník umístěn do jiného členského státu,
  - informace pro ty účastníky systému, kteří si přejí uplatnit svoje právo přemístit se do jiného členského státu.
2. Pokud se týče pohybu osob, Sdělení z roku 1999 týkající se penzijního připojištění na jednotném trhu navrhuje v budoucnu diskusi zaměřit na následující aspekty:
  - zjednodušit podmínky pro získání nároku na penzijní připojištění při pohybu v rámci jednotného trhu;
  - uvažovat o legislativním návrhu na společný účetní standard pro propočet hodnoty transferu;
  - prostudovat možnost zavedení systému vzájemného uznávání a lepší koordinace daňových systémů s cílem napomoci mezinárodní účasti na systémech penzijního připojištění, a
  - sestavit Penzijní fórum sbližující zástupce členských států, penzijních fondů a sociálních partnerů.

### STANOVISKO HOTREC

V roce 1994 byli sociální partneři včetně HOTREC osloveni v otázce možnosti přípravy legislativy v této oblasti a na základě doporučení Vysokého poradního výboru k otázce volnosti pohybu (High Panel on Free Movement) byli opětovně osloveni v roce 1997. V dubnu roku 2002 Komise spustila v rámci článku 138 Smlouvy první fázi konzultací se sociálními partnery k otázce převoditelnosti nároků na penzijní připojištění. Komise si vyžádala názor sociálních partnerů na užitečnost přijetí opatření na úrovni EU týkajících se získání, zachování a převoditelnosti nároků na penzijní připojištění jak pracovníků, kteří se přemísťují do jiného členského státu, tak pracovníků, kteří mění zaměstnání, avšak zůstávají ve stejném členském státě, spolu s přípravou formulářů a charakteristik, které by taková činnost na úrovni EU měla představovat.

Asociace HOTREC přivítala iniciativu Komise, avšak trvala na tom, aby žádná iniciativa EU zaměřená na odstranění překážek a usnadnění pohybu nebyla v rozporu s organizací penzijního připojištění v jednotlivých členských státech a aby legislativa EU zabývající se získáním nároků na penzijní připojištění nebyla nežádoucí

či nevhodná. Dále připomněla, že s ohledem na rozmanitost systémů penzijního připojištění v jednotlivých členských státech není možné na úrovni EU nalézt jednotné řešení typu „jedna velikost vyhovuje všem“.

### **ČASOVÝ LIMIT PRO ZAVEDENÍ V ČLENSKÝCH STÁTECH**

Členské státy musely Komisi předat texty popisující národní opatření, která musejí přijmout pro zavedení této Direktivy nejpozději do 25. ledna. Na základě těchto informací dodaných členskými státy měla Komise do července 2004 předložit Evropskému parlamentu a Radě zprávu.

---

### **ODKAZY**

- ✦ Sdělení Komise s názvem „Druhá fáze konzultací se sociálními partnery o opatřeních ke zlepšení převoditelnosti zaměstnaneckých penzijních práv“, SEC (2003) 916 z 12.9.2003
- ✦ Sdělení Komise s názvem „První fáze konzultací se sociálními partnery o opatřeních ke zlepšení převoditelnosti práv na penzijní připojištění“, SEC (2002) 597 z 12.5.2002
- ✦ Sdělení Komise s názvem „Směrem k jednotnému trhu penzijního připojištění – Výsledky konzultací k Zelené listině týkajících se penzijního připojištění na jednotném trhu“ COM (1999) 134, 11.5.1999
- ✦ Direktiva Rady 98/49/EC z 29. června 1998 o zajištění práv na penzijní připojištění zaměstnaných osob a OSVČ pohybujících se v rámci Společenství, O. J. L 209 z 25.7.1998

### **ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR**

- ✦ zákon č. 42/1994 Sb., o penzijním připojištění se státním příspěvkem, v platném znění

## 1.13. Vstup a pobyt cizích státních příslušníků za účelem placeného zaměstnání

### TITUL

Podmínky vstupu a pobytu státních příslušníků třetích států za účelem zaměstnání za úplatu či za účelem ekonomických aktivit OSVČ

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Návrh Direktivy Rady

### SOUČASNÝ STAV

*Evropská komise předložila návrh na Direktivu v červenci 2001. V září 2001 Rada konzultovala Evropský parlament ve věci tohoto návrhu. Evropský parlament se usnesl v únoru 2003. Diskuse o návrhu Komise nadále probíhají v Radě. V lednu 2005 Komise vydala Zelenou listinu, která se zaměřuje na identifikaci ožehavých témat i možností ekonomické migrace v rámci legislativy EU, berouc v úvahu výhrady a obavy, které členské státy vyjádřily v průběhu diskusí o návrhu v roce 2001.*

### CÍL

Účelem této navrhované Direktivy je vytvořit jednotný rámec s ohledem na podmínky vstupu a pobytu migrujících pracovníků. Celoevropská srovnávací studie ukázala, že pravidla přijetí státních příslušníků třetích stran k práci v EU se v jednotlivých členských státech značně liší. Ve skutečnosti existuje pouze pár společných pravidel a principů, které se vztahují na všechny členské státy.

### OBSAH

Tímto návrhem Direktivy Komise kromě jiného sleduje následující záměry:

- stanovení společných kritérií umožňujících státním příslušníkům třetích zemí zapojit se do zaměstnaneckých činností nebo ekonomických aktivit OSVČ („test ekonomických potřeb“ a „test efektu přínosu“) a nastavení různých možností jak prokázat, že tato kritéria byla splněna;
- příprava jednotné národně aplikovatelné procedury vedoucí k jednomu soubornému titulu, který by zahrnoval udělení povolení k pobytu i pracovního povolení jedním administrativním krokem, s cílem zjednodušit a harmonizovat odlišná pravidla v současné době uplatňovaná v členských státech;
- poskytnout flexibilní rámec umožňující všem zainteresovaným stranám, včetně členských států, rychle reagovat na měnící se hospodářské a demografické okolnosti a otevřít možnost výměny názorů ke zkušenostem členských států se zaváděním této Direktivy prostřednictvím otevřeného koordinačního mechanismu imigrační politiky Společenství.

Tento návrh Direktivy navrhuje právní rámec zohledňující rozdílnost vývoje jednotlivých trhů pracovních sil (na úrovni sektoru i regionu; možnost pevného stanovení kvót) při plném respektování práv legálních přistěhovalců. Za povšimnutí stojí podmínka definování čtyřtýdenního období, během kterého by si zaměstnavatel měl zjistit, zda na trhu kandidátů v rámci Společenství neexistují vhodní kandidáti pro danou pozici.

### MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Tento zcela nový přístup navrhovaný Komisí by mohl napomoci generalizovanému vyhledávání personálu.

**ODKAZY**

- ✦ Zelená listina Komise k přístupu EU k řízení ekonomické migrace, COM (2004) 811, 11.1.2005
- ✦ Návrh Direktivy Rady k podmínkám vstupu a pobytu státních příslušníků třetích zemí za účelem placeného zaměstnání a ekonomických aktivit OSVČ, COM (2001) 386, konečná verze z 11.7.2001

**ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR**

- ✦ zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, v platném znění
- ✦ zákon č. 18/2004 Sb., o uznávání odborné kvalifikace a jiné způsobilosti státních příslušníků členských států Evropské unie, v platném znění
- ✦ zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, v platném znění
- ✦ zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR, v platném znění

## 1.14. Práce mimo zákon a podvodné sociální pojištění

### TITUL

1. Ilegální práce
2. Etický kodex boje s mezinárodními podvody v oblasti příspěvků a dávek sociálního zabezpečení a práce načerno, dotýkající se rovněž mezinárodního najímání pracovníků
3. Rezoluce Rady k transformaci práce mimo zákon na řádné zaměstnání

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

1. Sdělení Komise
2. Rozhodnutí Rady
3. Rozhodnutí Rady

### SOUČASNÝ STAV

1. *Sdělení připravené Komisí dne 7. dubna 1998. Rada přijala závěry ve věci tohoto sdělení dne 22. dubna 1999 a Parlament se usnesl v září 2000.*
2. *Rozhodnutí Rady o etickém kodexu bylo přijato 22. dubna 1999.*
3. *Rozhodnutí Rady o nelegální práci bylo přijato 20. října 2003. Rozhodnutí navazuje na začlenění specifického metodického pokynu zaměstnavatelům o boji s prací načerno, který byl přijat v červenci 2003.*

### CÍL

1. **Odstartovat diskusi o příčinách výskytu nedeklarované práce a o možné politice boje proti tomuto jevu.**
2. **Etický kodex má zlepšit spolupráci mezi kompetentními úřady členských států při boji s podvody v oblasti sociálního zabezpečení, při potírání nelegální práce i na poli mezinárodního najímání pracovníků.**
3. **Vyzývá členské státy k přijetí opatření k boji s nelegální prací.**

### OBSAH

1. Analýza neoficiálního pracovního trhu a jeho dopadu na veřejné finance, na jednotlivce i na konkurenceschopnost. Rovněž navrhuje možnou politiku a uvádí výčet opatření na národní úrovni.
2. Přizvání členských států k zajištění přímé komunikace a vzájemné administrativní pomoci mezi kompetentními národními orgány prostřednictvím styčných národních kanceláří s cílem si na základě specifických žádostí vyměňovat informace o předpokládaných podvodech v oblasti sociálního zabezpečení nebo nelegální práce.
3. Na členské státy je apelováno, aby zjednodušily své legislativní a administrativní prostředí; aby provedly revizi svých daňových systémů a systémů sociálních dávek s cílem omezit velké rozpětí daňových sazeb; aby zavedly vhodné zaměstnanecké politiky vzhledem k osobám využívajícím sociální ochrany, apod.

### MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Sdělení Komise vyjmenovává sektor hotelů, restaurací a stravování jako jeden ze tří, ve kterých je velkou měrou rozšířena práce načerno. Mezi možná opatření, která Komise navrhuje využít jako prostředek pro boj s nelegálním zaměstnáváním, patří, se zvláštním zřetelem na náš sektor:

- snížení sazeb DPH u služeb s vysokým podílem lidské práce;
- snížené zdanění pracovních sil jednak jakožto nákladu pro zaměstnavatele (platby sociálního zabezpečení) i jako disponibilního příjmu jednotlivce;
- reforma systému sociální podpory s cílem pokrýt rovněž krátkodobá a nepravidelná období zaměstnanosti;
- uzpůsobit pracovní legislativu tak, aby byly zohledněny nové typy práce;
- zjednodušit postupy zakládání malých podniků.

**ODKAZY**

- ✧ Rozhodnutí Rady o transformaci neoficiálního zaměstnání na legální, O. J C 260 29.10.2003
- ✧ Rozhodnutí Rady o metodických pokynech pro zaměstnaneckou politiku členských států, O. J L 197 5.8.2003
- ✧ Sdělení Komise týkající se nelegální práce, COM (98)219, konečná verze z 7.4.1998
- ✧ Rozhodnutí Rady a představitelů vlád členských států přijaté při zasedání Rady dne 22. dubna 1999 zabývajícím se etickým kodexem vedoucím ke zlepšené spolupráci mezi úřady členských států v otázce boje s mezinárodními podvody v oblasti sociálního zabezpečení a nelegální zaměstnanosti a zabývajícím se rovněž najímáním zahraničních pracovníků, O. J. C 125 z 06.05.99
- ✧ Viz rovněž brožura HOTREC s názvem „Snížené sazby DPH v oblasti turistického ruchu a pohostinství v Evropě“, březen 2002

**ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR**

- ✧ zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, v platném znění



## 1.15. Pracovní doba

### TITUL

Organizace pracovní doby

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Direktiva

### SOUČASNÝ STAV

*Direktiva 1993/104/EC k organizaci pracovní doby přijatá 23. listopadu 1993. V roce 2000 byla novelizována tak, aby pokrývala rovněž sektory, které nebyly součástí původního právního rámce. Z důvodu četných úprav byla Direktiva konsolidována v listopadu 2003. Takto konsolidovaná Direktiva 2003/88 nabyla účinnosti 2. srpna 2004. Dne 22. září 2004 byl vznesen návrh Komise na revizi Direktivy o pracovní době. V současné době v Radě i v Evropském parlamentu probíhají příslušná jednání.*

### CÍL

**Harmonizovat jisté aspekty organizace pracovní doby v členských státech a poskytnout minimální pravidla týkající se minimální pracovní doby, období odpočinku a práce v nočních hodinách s ohledem na ochranu zdraví a bezpečnosti pracovníků.**

### OBSAH

Direktiva vymezuje minimální zdravotní a bezpečnostní požadavky na organizaci pracovní doby. Jejím cílem je zaručit, aby se pracovníkům dostalo alespoň minimálních předepsaných přestávek a minimálních období klidu denně, týdně a ročně. Direktiva obsahuje opatření na ochranu nočního personálu. Maximální počet pracovních hodin v týdnu je stanoven na 48 hodin, obecně počítáno jako čtyřměsíční průměr. Částečné výjimky jsou možné u určitých sektorů a aktivit, včetně odvětví turistického ruchu. Referenční období pro stanovení týdenní pracovní doby tak lze prodloužit na šest měsíců z ustanovení národních zákonů a až na dvanáct měsíců výhradně prostřednictvím kolektivních smluv. Členské státy se mohou rozhodnout tyto limity na týdenní pracovní dobu neuplatnit. V takovém případě může jednotlivý pracovník souhlasit s tím, že bude pracovat déle nežli 48 hodin týdně po dobu přesahující čtyři měsíce, pro což se vžil termín ustanovení o „nezúčastnění se“ („opt-out“ clause).

Některé sektory a činnosti byly z obsahu Direktivy vyčleněny: silniční, letecká, námořní a železniční doprava, říční doprava, mořský rybolov, další práce na moři a činnosti zaškolovaných doktorů. Od přijetí Direktivy o pracovní době jsou tyto vyčleněné sektory předmětem specifických legislativních opatření zajišťujících ochranu zdraví a bezpečnosti pracovníků v těchto sektorech.

Návrh Komise na novou Direktivu, který byl vznesen v září 2004, počítá pro členské státy s možností prodloužení referenčního období pro týdenní pracovní dobu ze čtyř měsíců na jeden rok. Počítá rovněž s různými omezeními při využívání ujednání o „nezúčastnění se“, např. nutnost předchozího schválení cestou kolektivní smlouvy. Rovněž představuje kategorie „času stráveného na telefonu“ (on-call time) a „neaktivní části času stráveného na telefonu“ (inactive part of on-call time), specificky uvádějíc, že posledně jmenovaná doba by neměla být považována za pracovní dobu, pokud to národní zákony nebo kolektivní smlouvy nedefinují jinak.

## **MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR**

Direktiva k pracovní době má pro náš sektor velkou důležitost s přihlédnutím k důležitosti klouzavé pracovní doby vyžadované povahou služeb poskytovaných odvětvím hotelů a restaurací.

## **STANOVISKO HOTREC**

Je tudíž důležité, aby revidovaná Direktiva nadále umožňovala flexibilitu. Mělo by zde tedy být zakotveno obecné referenční období jednoho roku pro týdenní pracovní dobu. Možnost individuálního „nezúčastnění se“ by měla být zachována.

---

## **ODKAZY**

- ✦ Návrh Direktivy Evropského parlamentu a Rady novelizující Direktivu 2003/88 týkající se určitých aspektů organizace pracovní doby, COM (2004) 607, 22.9.2004
- ✦ Direktiva 2003/88 Evropského parlamentu a Rady týkající se určitých aspektů organizace pracovní doby, O. J. L 299, 18.11.2003
- ✦ Sdělení Komise týkající se přehodnocení Direktivy 1993/104, týkající se určitých aspektů organizace pracovní doby, COM (2003)843, konečná verze, 30.12.2003
- ✦ Dokument Komise o druhé konzultaci týkající se přehodnocení Direktivy 1993/104, týkající se určitých aspektů organizace pracovní doby, 25.05.2004

## **ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR**

- ✦ zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, v platném znění
- ✦ zákon č. 262/2006 Sb., Zákoník práce (nabývá účinnosti k 1.1.2007)
- ✦ zákon č. 65/1965 Sb., Zákoník práce, v platném znění

## 1.16. Práce na částečný úvazek

### TITUL

Rámcová dohoda o práci na částečný úvazek

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Direktiva Rady

### SOUČASNÝ STAV

*Direktiva 1997/81/EC byla přijata 15. prosince 1997. Direktiva má právní účinek na Rámcovou dohodu o práci na částečný úvazek uzavřenou 6. června 1997 mezi hlavními meziprofesionálními evropskými sociálními partnery (UNICE, CEEP a ETUC), podle postupu uvedeného v článku 139 Smlouvy (viz I.7 a I.8). Tato Direktiva byla v dubnu 1998 rozšířena na Velkou Británii. V roce 2003 Komise zveřejnila zprávu popisující stav implementace této Direktivy jednotlivými členskými státy. V závěru se uvádí, že v obecné rovině byla Direktiva transponována správně.*

### CÍL

**Zajistit odstranění diskriminace pracovníků na částečný úvazek a zlepšit kvalitu práce na částečný úvazek, usnadnit dobrovolné rozvíjení práce na částečný úvazek a přispívat k flexibilní organizaci pracovní doby způsobem, jenž bere v potaz potřeby zaměstnavatelů a pracovníků.**

### OBSAH

Rámcová dohoda a Direktiva přesně definují, co je míněno nediskriminačním principem, t.j.:

- s pracovníky na částečný úvazek nebude zacházeno hůře nežli s porovnatelnými pracovníky na plný úvazek, pokud k tomu nebude oprávněný důvod,
- bude aplikován princip „pro rata temporis“.

Rámcová dohoda a Direktiva rovněž apelují na členské státy a na sociální partnery v tom smyslu, aby zjistili a odstranili překážky a umožnili využívání práce na částečný úvazek.

### STANOVISKO HOTREC

Práce na částečný úvazek je široce využívána jako typická forma práce v sektoru hotelů a restaurací. Bylo proto velmi důležité, aby se asociace HOTREC zúčastnila jednání jako součást delegace UNICE. I když ne všechny návrhy HOTREC byly přijaty, HOTRECU se podařilo získat určité výhody pro podniky operující v sektoru, zejména začlenění příležitostných pracovníků. Asociace by však byla přivítána, aby byla k účasti přizvána jako partner těšící se stejnému statutu jako UNICE.

### ODKAZY

- ✦ Direktiva Rady 1997/81/EC ze 17. prosince 1997, týkající se Rámcové dohody o práci na částečný úvazek uzavřené mezi UNICE, CEEP a ETUC, O. J. L 14 z 20.1.98
- ✦ Direktiva Rady 1998/23 ze 7. dubna 1998 o rozšíření Direktivy Rady 1997/81/EC z 15. prosince 1997, týkající se Rámcové dohody o práci na částečný úvazek uzavřené mezi UNICE, CEEP a ETUC, zahrnující Spojené království Velké Británie a Severního Irska, O. J. L 131 z 5.5.1998
- ✦ Zpráva služeb Komise o zavádění Direktivy Rady 97/81/EC ze 17. prosince 1997, týkající se Rámcové dohody o práci na částečný úvazek uzavřené mezi UNICE, CEEP a ETUC.
- ✦ Společné prohlášení ECF-IUF a HOTREC k „Flexibilitě pracovních sil a organizace pracovní doby. Práce na částečný úvazek a vytváření pracovních příležitostí“, dokument 95.115 (k dispozici na webových stránkách HOTREC: [www.hotrec.org](http://www.hotrec.org)).

## **ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR**

- ✦ zákon č. 262/2006 Sb., Zákoník práce (nabývá účinnosti k 1.1.2007)
- ✦ zákon č. 65/1965 Sb., Zákoník práce, v platném znění
- ✦ zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, v platném znění

## 1.17. Práce na dobu určitou

### TITUL

Rámcová dohoda o práci na dobu určitou

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Direktiva Rady

### SOUČASNÝ STAV

*Direktiva Rady 1999/70 byla přijata dne 28. června 1999. Uděluje právní moc Dohodě mezi evropskými sociálními partnery (ETUC, UNICE a CEEP) uzavřené dle postupů ustanovených článkem 139 Smlouvy. Jednání započala v březnu 1998 a byla uzavřena podpisem rámcové dohody dne 18. března 1999.*

### CÍL

**Vytyčit základní principy a minimální požadavky na smlouvy uzavírané na dobu určitou s ohledem na stanovení obecného rámce zajišťujícího rovné zacházení s pracovníky na dobu určitou, i pro využívání zaměstnávání na dobu určitou na bázi přijatelné jak pro zaměstnavatele, tak i pro pracovníky samotné.**

### OBSAH

Direktiva principiálně definuje, že s pracovníky na pevný úvazek by nemělo být zacházeno hůře nežli se srovnatelnými stálými pracovníky, pokud pro to neexistuje oprávněný důvod. Bude uplatňován princip *pro rata temporis*. Direktiva požaduje po členských státech, aby po konzultaci s národními sociálními partnery zavedly opatření vztahující se na podmínky obnovování takovýchto smluv, na maximální celkovou délku trvání navazujících smluv na dobu určitou i na možný počet takových obnovení/prodloužení.

### MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

S ohledem na specifčnost činností a služeb poskytovaných sektorem hotelů a restaurací se v hojně míře využívá zaměstnaneckých kontraktů na dobu určitou. Při jejich používání je důležité zaručit flexibilitu zlepšující zaměstnanost v daném sektoru. V důsledku toho se asociace HOTREC zúčastnila jakožto „expert“ jednání za skupinu zaměstnavatelů a nadále bedlivě sleduje otázky související s průběhem implementační fáze na národní úrovni.

### ČASOVÝ LIMIT PRO ZAVEDENÍ VE ČLENSKÝCH STÁTECH

Do 10. července 2001.

### ODKAZY

- ✦ Direktiva Rady 1999/70/EC z 28. června 1999 týkající se rámcové dohody o práci na dobu určitou uzavřené mezi ETUC, UNICE a CEEP, O. J. L 175 z 10.7.1999
- ✦ Základní dokument pro první fázi konzultací se sociálními partnery: Flexibilita v pracovní době a bezpečnost pracovníků
- ✦ Společné prohlášení ECF-IUF a HOTREC k „Flexibilitě pracovních sil a organizaci pracovní doby. Práce na částečný úvazek a vytváření pracovních příležitostí“, dokument 95.115 (k dispozici na internetových stránkách Hotrec: <http://www.hotrec.org>).

### ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR

- ✦ zákon č. 262/2006 Sb., Zákoník práce (nabývá účinnosti k 1.1.2007)
- ✦ zákon č. 65/1965 Sb., Zákoník práce, v platném znění
- ✦ zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, v platném znění



## 1.18. Dočasná práce zprostředkovaná agenturou

### TITUL

Pracovní podmínky pro krátkodobé zaměstnance

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Direktiva Rady

### SOUČASNÝ STAV

*Evropská komise dne 20. března 2002 předložila návrh Direktivy k pracovním podmínkám pro krátkodobé pracovníky (následně novelizován 28. listopadu 2002). Tento návrh navazuje na konzultaci se sociálními partnery na téma flexibility pracovní doby a bezpečnosti pracovníků v souladu s článkem 137 Smlouvy. V reakci na tuto konzultaci evropské sociální partnery uzavřeli dvě dohody. Bohužel třetí jednání o práci zprostředkované agenturami se nesešla s úspěchem. Komise se proto rozhodla navrhnout Direktivu doplňující předchozí texty k práci na částečný úvazek a ke smlouvám na dobu určitou. Komise se teprve musí na společném stanovisku dohodnout. Některé členské státy opakovaně vyjádřily obavy týkající se omezení ve využívání krátkodobých pracovníků sjednaných agenturně i otázek kvalifikačních období pro získání statutu „srovnatelný pracovník“.*

### CÍL

**Účelem této Direktivy je zlepšit kvalitu krátkodobé práce a vytvořit vhodný rámec pro využívání krátkodobé práce jako příspěvku k bezproblémové funkci trhu pracovních sil a trhu pracovních příležitostí. Jedním z klíčových prvků však zůstává zřízení trojstranného vztahu, ve kterém jsou pracovníci zaměstnávání zprostředkovatelskou agenturou pronajímání uživatelské společnosti a kde práva na jejich instruování přechází na uživatele.**

### OBSAH

Očekává se, že v průběhu jednání budou v sázce následující otázky:

- definice krátkodobé práce sjednané přes agenturu,
- potřeba limitů stanovených pro prodloužení platnosti krátkodobých agenturních kontraktů,
- omezení týkající se využívání krátkodobé práce sjednané prostřednictvím agentury v určitých sektorech či společnostech,
- definice pojmu srovnatelný pracovník,
- pravidla pro oficiální uznání agentur,
- práva na zastoupení, informovanost a konzultace s krátkodobými pracovníky sjednanými prostřednictvím agentur na půdě uživatelské společnosti.

Návrh Direktivy ustanovuje obecný princip nediskriminace krátkodobých pracovníků, podle něž nelze s krátkodobým pracovníkem za běžných pracovních podmínek zacházet hůře, nežli se srovnatelným pracovníkem, který je definován jako pracovník uživatelského podniku vykonávající totožnou nebo podobnou práci. Tento princip se uplatňuje, pokud pracovník absolvoval 6 týdnů v tomtéž uživatelském podniku. Výjimky z tohoto principu jsou možné tam, kde existují opodstatněné důvody (trvalá smlouva mezi krátkodobými pracovníky a jejich agenturou, kolektivní smlouva vztahující se na krátkodobé pracovníky na půdě uživatelského podniku).

Od členských států se rovněž očekává, že budou periodicky revidovat stávající omezení a zákazy týkající se krátkodobého zaměstnávání. Návrh počítá s dalším souborem pravidel umožňujícím krátkodobým pracovníkům získat přístup k sociálním službám uživatelského podniku, k trvalému zaměstnání i k tréninku. Konečně návrh Direktivy uvádí, že krátkodobí zaměstnanci se započítávají pro účely výpočtu prahu, po jehož překročení již zastupitelské orgány pracovníků mohou být seskupeny do dočasné agentury.

## **MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR**

Navzdory nízkým počtům krátkodobých pracovníků ve většině zemí EU (cca 1,4 % všech zaměstnanců EU v roce 1998) se krátkodobé zaměstnávání prostřednictvím agentury v evropském sektoru hotelů a restaurací rychle rozvíjí.

## **STANOVISKO HOTREC**

V průběhu jednání se sociálními partnery asociace HOTREC otevřela otázku situace, kdy na bázi dalších smluv dochází k vyčlenění pracovníků jedné společnosti pro druhou. Stávající návrh Direktivy se k tomuto problému konkrétně nevyjadřuje. HOTREC tudíž bedlivě sleduje vývoj v této oblasti.

---

## **ODKAZY**

- ✦ Návrh (upravený) Direktivy Evropského parlamentu a Rady k pracovním podmínkám krátkodobých pracovníků, COM (2002)701, konečná verze z 28.11.2002
- ✦ Návrh Direktivy Evropského parlamentu a Rady k pracovním podmínkám krátkodobých pracovníků, COM (2002) 149, konečná verze z 20.3.2002

## **ODKAZY NA LEGISLATIVA ČR**

- ✦ zákon č. 262/2006 Sb., Zákoník práce (nabývá účinnosti k 1.1.2007)
- ✦ zákon č. 65/1965 Sb., Zákoník práce, v platném znění
- ✦ zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, v platném znění



## 1.19. Evropská závodní rada

### TITUL

Zřízení Evropské závodní rady nebo postupu informování a konzultování zaměstnanců u podniků či skupin operujících v rámci celého Společenství

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Direktiva Rady

### SOUČASNÝ STAV

*Direktiva Rady 1994/45 byla přijata 22. září 1994. Dne 20. dubna 2004 Komise zahájila konzultace se sociálními partnery ve věci možné revize této Direktivy. Komise argumentovala, že Evropské závodní rady jasně prokázaly svůj přínos, avšak že pro ně bude možná zapotřebí Direktivu upravit tak, aby byl plně využit jejich potenciál. Druhá fáze konzultací byla zahájena 5. dubna 2005. Komise naznačila, že nechová záměr v krátké době navrhnout legislativní opatření.*

### CÍL

**Zlepšit právo na informace a konzultování zaměstnanců u podniků či skupin operujících v rámci celého Společenství v otázkách činnosti podniku.**

### OBSAH

Direktiva počítá se založením Evropské závodní rady nebo se zavedením procedury, která by pomohla informovat a konzultovat zaměstnance každého podniku nebo skupiny podniků evropského rozměru. Podnik nebo skupina jsou považovány za podnik rozměru Evropského společenství v případě, že zaměstnávají alespoň 1000 pracovníků ve Společenství a alespoň 150 pracovníků přinejmenším dvou různých členských států.

Ústřední management je odpovědný za vytvoření podmínek a prostředků nutných pro zřízení Evropské závodní rady. Zástupci ústředního managementu a pracovníků vzájemnou dohodou definují povahu, funkci a postupy takové závodní rady. Pokud nedojde k dohodě o skladbě a fungování Evropské závodní rady, je třeba splnit určité vedlejší požadavky. Evropská závodní rada zasedá alespoň jedenkrát ročně. Musí být informována a konzultována ve věcech veškerých návrhů managementu, které mohou mít vážné dopady na zájmy zaměstnanců (transfery, fúze, investice...).

Konečně Direktiva obsahuje i opatření zajišťující důvěrnost informací, umožňující ústřednímu managementu zadržovat informace jež, pokud by byly zveřejněny, by mohly poškodit zájmy podniku. Direktiva se vztahuje rovněž na podniky/skupiny, jejichž ústřední management sídlí mimo hranice EU.

### MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Tato Direktiva má velkou důležitost pro hotelové a restaurační řetězce zřízené ve více nežli jednom členském státě. Zaměstnavatelé budou muset nést náklady na provozování Evropských závodních rad. Navíc by zástupci zaměstnanců mohli cítit, že jejich vliv na řízení podniku výrazně posílil, a zaměstnavatelé by se tak mohli dostat do oslabeného postavení.

## STANOVISKO HOTREC

Asociace HOTREC má obavy z následujících oblastí, jež Direktiva pokrývá:

- důvěrnost obchodně citlivých informací;
- zástupci zaměstnanců mohou využívat informací poskytovaných za jiným účelem při jednáních na národní, regionální nebo místní úrovni;
- pro zaměstnavatele náklady na provozování těžkopádných a byrokratických informačních a konzultačních struktur;
- nedostatek průhlednosti termínu „zástupci zaměstnanců“;
- potřeba zajistit, aby informační a konzultační procedury byly neustále jasně oddělené od jednání o podmínkách a termínech zaměstnání.

Ve své reakci na konzultaci z roku 2004 asociace HOTREC naznačila, že necítí potřebu tuto Direktivu revidovat.

## ČASOVÝ LIMIT PRO ZAVEDENÍ VE ČLENSKÝCH STÁTECH

Direktiva musela být začleněna do národních zákonů do 22. září 1996. Direktiva Rady 1997/74 z 15. prosince 1997 tuto Direktivu rozšířila tak, aby se vztahovala i na Velkou Británii.

## ODKAZY

- ✦ První fáze konzultací s evropskými sociálními partnery o revizi Direktivy k Evropským závodním radám, duben 2004 (k dispozici na webových stránkách Employment DG: [http://www.europa.eu.int/comm/employment\\_social/labour\\_law/index\\_en.htm](http://www.europa.eu.int/comm/employment_social/labour_law/index_en.htm))
- ✦ Sdělení Komise Evropského parlamentu a Rady k uplatňování Direktivy na zřizování Evropských závodních rad nebo procedury v podnicích rozměru Společenství a skupinách podniků rozměru Společenství za účelem informování a konzultování zaměstnanců (Direktiva Rady 1994/45/EC z 22.11.1994) COM (2000) 188.
- ✦ Direktiva Rady 1997/74/EC z 15.12.1997 zahrnující Spojené království Velké Británie a Severního Irsku, Direktiva 1994/45/EC, O. J. L 10 z 16.1.1998
- ✦ Direktiva Rady 1994/45/EC z 22.9.1994 ke zřizování Evropských závodních rad nebo procedury v podnicích dimenze Společenství a skupinách podniků dimenze Společenství za účelem informování a konzultování zaměstnanců, O. J. L 254 ze 30.9.1994

## ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR

- ✦ zákon č. 262/2006 Sb., Zákoník práce (nabývá účinnosti k 1.1.2007)
- ✦ zákon č. 65/1965 Sb., Zákoník práce, v platném znění
- ✦ zákon č. 2/1991 Sb., o kolektivním vyjednávání, v platném znění
- ✦ zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, v platném znění

## 1.20. Informace zaměstnancům a konzultace

### TITUL

Všeobecný rámec umožňující informování a konzultování zaměstnanců v rámci Evropského společenství

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Direktiva

### SOUČASNÝ STAV

*Přijato. Diskuse o tomto návrhu proběhly souběžně s prací na nové direktivě ke Statutu Evropské společnosti*

### CÍL

**Ustanovit rámec na úrovni Evropské unie a minimální požadavky na konzultace a informovanost pracovníků ve společnostech, ve kterých pracují. Na rozdíl od Direktivy k Závodním radám by se tato Direktiva vztahovala na všechny společnosti a nikoliv pouze na nadnárodní společnosti operující ve více zemích.**

### OBSAH

Podle výběru členských států se tato Direktiva bude vztahovat na:

1. podniky zaměstnávající alespoň 50 zaměstnanců v jednom členském státě,
2. organizace zaměstnávající alespoň 20 zaměstnanců v jednom členském státě.

Informace a konzultace budou zahrnovat:

- informace o posledním a pravděpodobném vývoji aktivit a hospodářské činnosti podniku či organizace;
- informace a konzultace v otázkách situace, struktury a pravděpodobného vývoje zaměstnanosti v rámci podniku či organizace, jakožto i ve věci jakýchkoliv předpokládaných připravovaných opatření, zejména tam, kde to představuje ohrožení zaměstnanosti;
- informace a konzultace o rozhodnutích, která pravděpodobně povedou k podstatným změnám v organizaci práce nebo ve smluvních vztazích.

Členské státy zavedou Direktivu nejpozději do 25. března 2005. Spojené Království a Irsko však mohou těžit z přechodných opatření a mohou omezit aplikování národních opatření vedoucích k implementaci této Direktivy na:

- podniky zaměstnávající nejméně 150 zaměstnanců nebo organizace zaměstnávající alespoň 100 zaměstnanců až do března 2007;
- podniky zaměstnávající nejméně 100 zaměstnanců nebo organizace zaměstnávající alespoň 50 zaměstnanců v průběhu roku následujícího po datu uvedeném v bodě (a).

### MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Toto opatření by mělo vliv na všechny podniky přesahující práh nastavený touto Direktivou. Toto opatření by rovněž mohlo omezit svobodu rozhodování a důvěrnost podniků, jakožto i být zdrojem dalších nákladů pro podniky, neboť to jsou ony, které by musely nést tíhu nákladů souvisejících s informačními a konzultačními mítinky.

### STANOVISKO HOTREC

V reakci na obě fáze konzultací asociace HOTREC konstatovala, že je příznivcem zachování *status quo*. Jedná se o národní záležitost, která by, aplikováním principu podřízenosti, měla být ponechána v kompetenci členských států.

**ODKAZY**

- ✦ Direktiva 2002/14/EC Evropského parlamentu a Rady z 11. března 2002, ustanovující obecný rámec pro informování a konzultování zaměstnanců v Evropském společenství, O. J. L 80 z 23.3.2002
- ✦ Legislativní rozhodnutí ztělesňující názor Parlamentu na návrh Direktivy Rady ustanovující obecný rámec pro informování a konzultování zaměstnanců v Evropském společenství, O. J. C 219 30.7.1999

**ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR**

- ✦ zákon č. 262/2006 Sb., Zákoník práce (nabývá účinnosti k 1.1.2007)
- ✦ zákon č. 65/1965 Sb., Zákoník práce, v platném znění

## 1.21. Ochrana zaměstnanců v případě platební neschopnosti

### TITUL

Ochrana zaměstnanců v případě platební neschopnosti jejich zaměstnavatele.

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Direktiva

### SOUČASNÝ STAV

*Původní Direktiva byla přijata 20. října 1980. Po konzultacích se sociálními partnery v roce 2000 Komise v lednu 2001 předložila návrh na Direktivu upravující Direktivu Rady 1980/987. Tato revidovaná Direktiva byla přijata 23. září 2002 Evropským parlamentem i Radou.*

### CÍL

**Chránit zaměstnance v případě platební neschopnosti jejich zaměstnavatele.**

### OBSAH

Direktiva požaduje po členských státech, aby zřídily instituci, která zaručí těm zaměstnancům, jejichž zaměstnavatel se dostal do platební neschopnosti, vypořádání nároků souvisejících se mzdou za příslušné období. Direktiva definuje minimální časový limit takové záruky a zmocňuje členské státy k tomu, aby vymezily odpovědnosti garančních institucí. Stav platební neschopnosti zaměstnavatele je v Direktivě definován s odkazem na soudní řízení, týkající se zaměstnavatelova jmění, vedeného za účelem kolektivního uspokojení nároků věřitelů.

Pravidla pro organizaci, financování a provozování záručních institucí jsou stanovována členskými státy, které však musí dodržet tři principy:

1. prostředky institucí musí být nezávislé na provozním kapitálu zaměstnavatele;
2. pokud financování není plně hrazeno veřejnými institucemi, musí na něj zaměstnavatelé přispívat;
3. odpovědnost institucí nesmí záviset na tom, zda byly splněny povinnosti přispívat na toto financování.

Novelizovaná Direktiva z roku 2002 rozšiřuje definici stavu platební neschopnosti tak, aby zahrnovala i jiná konkurzní řízení nežli pouze likvidaci. Zajišťuje rovněž, aby pracovníci, kteří mají smlouvu na částečný úvazek, na dobu určitou nebo na dobu přechodnou (jak to definují příslušné Direktivy Společenství), nebyli vyřazeni z rozsahu této Direktivy. Navíc jsou zde ustanovení, která výslovně uvádějí, která instituce je odpovědná za úhradu nároků na vyplacení mezd v mezinárodním měřítku.

### ODKAZY

- ✦ Direktiva 2002/74 Evropského parlamentu a Rady novelizující Direktivu Rady 1980/987 ke sblížení zákonů členských států ve vztahu k ochraně zaměstnanců v případě platební neschopnosti jejich zaměstnavatele, O. J. L 270, 8.10.2002
- ✦ Memorandum Komise týkající se druhé fáze konzultací se sociálními partnery na úrovni Společenství (v souladu se Článkem 138 Smlouvy o EU) ve věci revize Direktivy Rady 1980/987/EEC
- ✦ Sdělení Komise týkající se první fáze konzultací se sociálními partnery na úrovni Společenství (v souladu se Článkem 138 Smlouvy o EU) ve věci revize Direktivy Rady 80/987/EEC, COM (2000) 354
- ✦ Sdělení Komise o převodu Direktivy Rady 1980/987/EEC v Rakousku, Finsku a Švédsku, COM (1996) 696
- ✦ Sdělení Komise o převodu Direktivy Rady 1980/987/EEC, COM (1995)164
- ✦ Direktiva Rady 1980/987/EEC z 20. října 1980 o sblížení zákonů členských států souvisejících s ochranou zaměstnanců v případě platební neschopnosti jejich zaměstnavatele O. J.L 283 z 28.10.1980

## **ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR**

- ✦ zákon č. 118/2000 Sb., o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele, v platném znění
- ✦ zákon č. 262/2006 Sb., Zákoník práce (nabývá účinnosti k 1.1.2007)
- ✦ zákon č. 65/1965 Sb., Zákoník práce, v platném znění

## 1.22. Ochrana zaměstnanců v případě přesunu podnikatelské činnosti

### TITUL

Ochrana práv zaměstnanců v případě přesunu organizací, podniků nebo částí organizací či podniků

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Direktiva

### SOUČASNÝ STAV

*První Direktiva (1977/187/EEC) byla přijata 14. února 1977 a novelizována 29. června 1998, podle precedenčního práva Soudního dvora. Konkrétně bylo třeba vyjasnit koncept „přesunu“. 12. března 2001 Rada přijala revidovanou Direktivu konsolidující předchozí verzi právě v této oblasti.*

### CÍL

**Chránit zaměstnance v případě změny zaměstnavatele, zejména zajistit zachování jejich práv.**

### OBSAH

Podle revidovaného textu „přesun“ znamená: *“přesunutí hospodářského subjektu, jenž si zachovává svoji identitu, což představuje organizované seskupování zdrojů, které má za cíl vyvíjení hospodářské činnosti, ať již se jedná o činnost páteřní anebo pouze podružnou”.*

Direktiva uvádí, že v případě přesunu podnikatelské činnosti:

- se práva a povinnosti vyplývající ze smlouvy převádějí na nového zaměstnavatele;
- zachovávají se následující prvky: podmínky dohodnuté ve všech kolektivních smlouvách, statut a funkce zástupců zaměstnanců;
- zaměstnance nelze propustit z důvodu samotného přesunu, propuštění však může být založeno na: ekonomickém zdůvodnění, technických požadavcích nebo pokud členské státy učinily opatření vyčleňující určité kategorie pracovníků;
- krátkodobé pracovníky a pracovníky na dobu určitou nelze vyčlenit z rozsahu této Direktivy a předchozí zaměstnavatel i nový zaměstnavatel musejí informovat zástupce svých zaměstnanců o datu a důvodu přesunu, jeho dopadech a předpokládaných opatřeních dotýkajících se zaměstnanců.

### ČASOVÝ LIMIT PRO ZAVEDENÍ VE ČLENSKÝCH STÁTECH

Do 17. července 2001 měly členské státy zavést Direktivy z let 1998 a 2001.

### STANOVISKO HOTREC

HOTREC sdílí stanovisko UNICE a FERCO (European Federation of Contract Catering Organisations – Evropská federace kontraktačních cateringových organizací), dle kterého by případy, kdy se provozní činnost prováděná hlavním podnikem na smluvním základě převádí na jinou organizaci za účelem provádění určitých samostatných činností, neměly zahrnovat do působnosti této Direktivy.

### ODKAZY

- ✦ Direktiva Rady 2001/23 z 12. března 2001 ke sblížení zákonů členských států týkající se ochrany práv zaměstnanců v případě přesunů organizací, podniků nebo částí organizací či podniků, O. J. L 82 z 22.3. 2001
- ✦ Direktiva Rady 1998/50 z 29. června 1998 upravující Direktivu 77/187/EEC ke sblížení zákonů členských států týkající se ochrany práv zaměstnanců v případě přesunů organizací, podniků nebo částí organizací či podniků, O. J. L 201 ze 17.7.1998
- ✦ Direktiva Rady 1977/187/EEC ze 14. února 1977 ke sblížení zákonů členských států týkající se ochrany práv zaměstnanců v případě přesunů organizací, podniků nebo částí organizací či podniků, O. J. L 61 z 05.3.1977

## **ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR**

- ✦ zákon č. 262/2006 Sb., Zákoník práce (nabývá účinnosti k 1.1.2007)
- ✦ zákon č. 65/1965 Sb., Zákoník práce, v platném znění



## 1.23. Umístování zaměstnanců do sféry služeb

### TITUL

Umístování zaměstnanců v rámci sféry poskytování služeb

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Direktiva

### SOUČASNÝ STAV

*Direktiva 1996/71 byla přijata 16. prosince 1996. Nevztahuje se na státní příslušníky třetích zemí. Návrh Komise ke službám na vnitřním trhu vydaný v lednu 2004 však obsahuje ustanovení týkající se umístování státních příslušníků třetích zemí. Tato ustanovení ukládají vysílajícím členským státům povinnost zajistit, aby poskytovatelé služeb pracovníky umísťovali pouze tehdy, pokud tito splnili požadavky kladené na pobyt a na legální zaměstnání příslušnou národní legislativou. Vysílající členský stát musí rovněž vyslaného pracovníka znovu přijmout na své území. Naopak, přijímající členský stát principiálně nemusí od umístovaného pracovníka požadovat vstupní, výjezdové pobytové ani pracovní povolení. (Více informací k tomuto návrhu Komise naleznete v oddílu 18 Vnitřní trh služeb.)*

### CÍL

**Rozměr jednotného trhu: Odstranit překážky a právní nejistotu týkající se svobody poskytování služeb tím, že budou jasně stanoveny takové podmínky, které se budou vztahovat stejně na pracovníky přijímajícího státu i na umístované pracovníky/státní příslušníky třetích zemí.**

**Sociální rozměr: Odstranit nerovnou konkurenci zajištěním minimálních pracovních podmínek a s rozvojem mezinárodního pracovního trhu se vyhnout sociálnímu dumpingu.**

### OBSAH

Direktiva uvádí, že se na umístovaného zaměstnance musí vztahovat stejné podmínky a ujednání jako na pracovníka hostitelského členského státu. Tyto podmínky musí být zakotveny v zákonech, nařízeních a administrativních opatřeních. Direktiva se zabývá obdobími práce a odpočinku, minimální délkou placené dovolené, minimálními mzdovými tarify, zdravím a bezpečností na pracovišti i ochrannými opatřeními vztahujícími se na těhotné ženy a mladistvé. Členské státy se mohou rozhodnout neuplatňovat nařízení této Direktivy v případech, kdy délka takového umístění nepřesahuje jeden měsíc.

### MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Hotelové řetězce, umísťující své zaměstnance v jiných členských státech, budou muset pečlivě zhodnotit míru sociální ochrany poskytované pracovníkům v hostitelském státě, jakožto i délku takového umístění, tak aby mohly přijmout informované rozhodnutí. Pokud se však týče umístování státních příslušníků třetích zemí, HOTREC je příznivcem toho, aby zde Společenství intervenovalo, ve víře, že takováto intervence pomůže vyjasnit práva a povinnosti související s umístěním státního příslušníka třetí země na jednotném trhu, a tak odlehčí tíhu administrativního břemene spočívajícího na podnicích, které si přejí těžit z výhod jednotného trhu.

### ČASOVÝ LIMIT PRO ZAVEDENÍ VE ČLENSKÝCH STÁTECH

Členské státy měly Direktivu 96/71 zavést do 16. prosince 1999.

## **ODKAZY**

- ✦ Direktiva 1996/71 Evropského parlamentu a Rady ze 16. prosince 1996 týkající se umístování zaměstnanců v rámci sféry poskytování služeb, O. J. L 18 z 21.1.1997
- ✦ Sdělení Komise k zavádění Direktivy 1996/71 v členských státech, COM (2003)458, konečná verze, 25.7.2003
- ✦ Návrh Direktivy Evropského parlamentu a Rady ke službám na vnitřním trhu, COM (2004) 2, konečná verze, 5.3.2004

## **ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR**

- ✦ zákon č. 262/2006 Sb., Zákoník práce (nabývá účinnosti k 1.1.2007)
- ✦ zákon č. 65/1965 Sb., Zákoník práce, v platném znění

## 1.24. Hromadné propouštění

### TITUL

Sbližování zákonů členských států týkajících se hromadného propouštění

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Direktivy

### SOUČASNÝ STAV

*Právní rámec na úrovni Společenství existoval již od roku 1975, když první Direktiva byla přijata 17. února 1975. Dne 24. června 1992 byla přijata nová Direktiva, která novelizovala předchozí Direktivu z roku 1975. Dne 20. července 1998 však byla přijata ještě jedna Direktiva, která nahrazuje a ruší předchozí dvě Direktivy.*

### CÍL

**Zajistit lepší ochranu pracovníků v případě hromadného propouštění.**

### OBSAH

Direktiva definuje co je považováno za hromadné propouštění. Rovněž zakotvuje jak, kdy a o čem musí být pracovníci informováni a konzultováni v případě, že zaměstnavatel uvažuje o hromadném propouštění. Sem patří i důvody pro hromadné propouštění, počet pracovníků, kteří mají být propuštěni, období, ve kterém k tomu může dojít, kritéria volená pro výběr propouštěných pracovníků i metoda výpočtu odchodného, atd. Direktiva rovněž popisuje postup, jehož se zaměstnavatel musí držet, aby mohl provést hromadné propouštění.

### ODKAZY

- ✦ Direktiva Rady 1998/59/EC z 20. července 1998 ke sblížení zákonů členských států týkající se hromadného propouštění, O. J. L 225 z 12.8.1998 (viz Seznam oprav Direktivy 1998/59 v O. J. L 37 ze dne 12.2.2000)
- ✦ Sdělení Komise o zavádění Direktivy Rady 1998/59 z 20. července 1998, srpen 1999 (viz internetové stránky Komise, Zaměstnanost a sociální politika DG: [http://www.europa.eu.int/comm/employment\\_social/labour\\_law/implreports\\_en.htm](http://www.europa.eu.int/comm/employment_social/labour_law/implreports_en.htm) )

### ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR

- ✦ zákon č. 262/2006 Sb., Zákoník práce (nabývá účinnosti k 1.1.2007)
- ✦ zákon č. 65/1965 Sb., Zákoník práce, v platném znění



## 1.25. Potvrzení o zaměstnaneckém vztahu

### TITUL

Povinnost zaměstnavatele informovat zaměstnance o podmínkách vztahujících se na smlouvu nebo na zaměstnanecký vztah

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Direktiva Rady

### SOUČASNÝ STAV

*Direktiva Rady 1991/533 byla přijata 14. října 1991.*

### CÍL

S vývojem nových forem práce se objevují nové typy smluv, které v některých situacích přivádějí pracovníka do zranitelné situace. V tomto smyslu je cílem této Direktivy to, aby všichni zaměstnanci byli informováni o hlavních podmínkách vztahujících se k jejich zaměstnaneckému vztahu.

### OBSAH

Direktiva zaměstnavatelům ukládá dát zaměstnancům okamžitě při započetí pracovní činnosti písemný doklad o zaměstnání, jmenovací dopis nebo jiný písemný dokument. Členské státy mohou mít stanoveno, že písemné informace nejsou povinné v případech, kde pracovní týden nepřesahuje délku 8 hodin nebo tam, kde smlouva není podepisována na dobu delší jednoho měsíce, nebo pokud se jedná o příležitostnou práci.

### ODKAZY

- ✦ Direktiva Rady ze 14. října 1991 k povinnosti zaměstnavatele informovat zaměstnance o podmínkách, jež se vztahují na smlouvu nebo na zaměstnanecký vztah, O. J. L 288 z 18.10.1991
- ✦ Zpráva o zavádění Direktivy 1991/533 (viz Internetové stránky Komise, Zaměstnanost a Sociální politika DG: [http://www.europa.eu.int/comm/employment\\_social/labour\\_law/implreports\\_en.htm](http://www.europa.eu.int/comm/employment_social/labour_law/implreports_en.htm) )

### ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR

- ✦ zákon č. 262/2006 Sb., Zákoník práce (nabývá účinnosti k 1.1.2007)
- ✦ zákon č. 65/1965 Sb., Zákoník práce, v platném znění



## 1.26. Podíl zaměstnanců na zisku

### TITUL

Propagování účasti zaměstnaných osob na zisku a na podnikatelském výsledku (včetně kapitálové účasti)

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Doporučení Rady

### SOUČASNÝ STAV

*Rada přijala toto Doporučení 27. července 1992. Dne 20. ledna 1997 Komise přijala Zprávu o „PEPPER II – Propagování účasti zaměstnaných osob na zisku a podnikatelském výsledku (včetně kapitálové účasti) v členských státech“. Po svém vyjádření ve Sdělení k Programu sociální politiky Komise v červenci 2002 vydala Sdělení k rámci propagování finanční účasti zaměstnanců. Sdělení oznámilo založení skupiny expertů na nejvyšší úrovni, mající za úkol prozkoumat překážky, které existují v systémech finanční spoluúčasti v kontextu Evropy. Skupina expertů předložila svou zprávu v roce 2004.*

### CÍL

**Propagovat účast zaměstnanců na výsledcích a ziscích jejich organizace.**

### OBSAH

Pojem „finanční účast“ představuje uplatňování takových systémů, které zapojují zaměstnance společnosti do jejich zisků nebo výsledků, buď přímo, prostřednictvím podílu na zisku, nebo nepřímo, prostřednictvím vlastnictví akciových podílů. Má se za to, že finanční účast zaměstnanců má pozitivní efekt na motivaci a produktivitu zaměstnanců i na konkurenceschopnost podniků. V tomto duchu Doporučení vybízí k širokému využívání různých forem finanční účasti. Zaměřuje se zejména na usnadnění a povzbuzení rozvíjení účasti na ziscích a na akciovém podílnictví. Doporučení vybízí k přímé účasti členských států a sociálních partnerů na rozvíjení těchto systémů finanční účasti.

Nedávné Sdělení Komise se věnuje různým aspektům finanční účasti:

- identifikuje obecné principy využívané národními politikami (dobrovolná účast, srozumitelnost a průhlednost, přiměřenost rizik, rozdíly mezi mzdou a příjmy z účasti...);
- popisuje případná rizika související se systémy finanční účasti (po nedávných událostech souvisejících s kolapsem řady organizací, viz případ ENRON);
- zakládá expertní skupinu na nejvyšší úrovni s cílem prozkoumat mezinárodní bariéry v současné době zpomalující zavádění celoevropských systémů finanční spoluúčasti u společností provozujících více podniků v celé Evropě;
- startuje sérii opatření EU, jako jsou osvědčené praktiky a „benchmarking“, která si kladou za cíl zlepšit vzájemné porozumění různým národním politikám a systémům.

### MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Doporučení zdůrazňuje "důležitost úlohy i rozsáhlé odpovědnosti managementu i pracovních sil v této oblasti", jakožto i že "zájem a aktivní zapojení managementu i pracovních sil do této iniciativy Společenství jsou podmínkou konečného úspěchu".

### STANOVISKO HOTREC

HOTREC uznává, že systémy akciového podílnictví a podílu na zisku mohou mít ekonomický i sociální přínos. Je však třeba nezapomínat, že velký počet společností nemá kapacitu generovat potřebné finanční zdroje umožňující kapitálovou účast pracovníků či široké systémy podílu na zisku, stojící ještě nad rámcem již tak vysokých mzdových nákladů. To platí zejména pro SME, které představují 95 % všech organizací v sektoru pohostinství. Celá záležitost by se tudíž měla nadále řídit principem podřízenosti.

**ODKAZY**

- ✦ Sdělení Komise k rámci propagování finanční účasti zaměstnanců, COM (2002) 364, konečná verze z 5. 7.2002
- ✦ Pracovní dokument štábu komise s názvem “Finanční účast zaměstnanců v Evropské unii, SEC (2001) 1308 z 26.7.2001
- ✦ Sdělení Komise s názvem “Směrem k novému programu sociální politiky” COM (2000) 379 z 28.6.2000
- ✦ Rozhodnutí Evropského parlamentu ke Zprávě Komise týkající se PEPPER II: Propagování účasti zaměstnaných osob na zisku a podnikatelském výsledku (včetně kapitálové účasti) v členských státech, O. J. C 34 z 2.2.1998
- ✦ Sdělení Komise: PEPPER II – Propagování účasti zaměstnaných osob na zisku a podnikatelském výsledku (včetně kapitálové účasti) v členských státech, COM (1996) 697 z 8.1.1997
- ✦ Doporučení Rady z 27. července 1992 týkající se účasti zaměstnaných osob na zisku a podnikatelském výsledku (včetně kapitálové účasti), O. J. L 245 z 26.8.1992

**ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR**

- ✦ zákon č. 262/2006 Sb., Zákoník práce (nabývá účinnosti k 1.1.2007)
- ✦ zákon č. 65/1965 Sb., Zákoník práce, v platném znění



## 1.27. Rodičovská dovolená

### TITUL

Rámcová dohoda o rodičovské dovolené

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Direktiva Rady

### SOUČASNÝ STAV

*Direktiva Rady 1996/34/EC byla přijata 3. června 1996. Uvedla v platnost rámcovou dohodu o rodičovské dovolené uzavřenou 14. prosince 1995 mezi evropskými meziprofesionálními sociálními partnery (UNICE, CEEP a ETUC).*

### OBSAH

Právo jednotlivce na rodičovskou dovolenou je zaručeno mužům i ženám na základě narození či adopce dítěte, a to nejméně na dobu tří měsíců až do určitého věku maximálně 8 let. Podmínky udělení a podrobná pravidla vztahující se na žádost o rodičovskou dovolenou jsou ve členských státech definovány zákonem nebo kolektivní smlouvou, zejména proto, aby bylo možno:

- rozhodnout, zda je rodičovská dovolená udělována na částečnou dobu nebo na plnou dobu, postupně, nebo ve formě systému časových kreditů;
- uznat nárok na rodičovskou dovolenou u období trvání pracovní kvalifikace nebo služební délky nepřesahující jeden rok;
- stanovit výpovědní lhůty, které může zaměstnanec zaměstnavateli avizovat při uplatnění nároku na rodičovskou dovolenou;
- definovat okolnosti, za nichž zaměstnavatel může odložit přiznání rodičovské dovolené z ospravedlnitelných důvodů;
- schválit zvláštní ujednání za účelem splnění provozních a organizačních požadavků malých podniků.

Po skončení rodičovské dovolené budou pracovníci mít nárok se vrátit na stejnou funkci nebo pokud to není možné, na ekvivalentní nebo podobnou funkci odpovídající jejich zaměstnanecké smlouvě nebo zaměstnaneckému vztahu. Práva nabytá nebo nacházející se v procesu nabytí, k datu, ve kterém rodičovská dovolená začala, budou zachována v této podobě až do skončení rodičovské dovolené. Na konci rodičovské dovolené budou tato práva platit, a to včetně jakýchkoliv změn přijatých z důvodu národní legislativy, kolektivních smluv či praktik.

Členské státy nebo management i pracovní síly v souladu s národní legislativou, kolektivními smlouvami a/nebo prováděcími praktikami přijmou nezbytná opatření pro zajištění nároku na pracovní volno v případech zásahu vyšší moci, naléhavých rodinných důvodů v případě onemocnění nebo nehody, které činí okamžitou přítomnost pracovníka nezbytnou. Členské státy nebo management i pracovní síly si mohou specifikovat podmínky nároku a podrobná pravidla žádání o tento nárok, jakožto jej i omezit na maximální dobu během roku a/nebo pro jednotlivý případ.

### STANOVISKO HOTREC

Asociace HOTREC by si přála být přímo zapojena do jednání vedoucích k dohodě, neboť vyjednávači a signatáři vždy nemusí stanoviska všech sektorů reprezentovat uspokojivým způsobem.

## **ODKAZY**

- ✦ Direktiva Rady 1996/34/EC ze 3. června 1996 k rámcové dohodě o rodičovské dovolené uzavřené s UNICE, CEEP a ETUC, O. J. L 145 dne 19.6.1996
- ✦ Direktiva Rady 1997/75/EC z 15. prosince 1997 upravující a rozšiřující Direktivu 96/34/EC k rámcové dohodě o rodičovské dovolené, uzavřené s UNICE, CEEP a ETUC, o Spojené království Velké Británie a Severního Irsku, O. J. L 10 z 16.1.1998

## **ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR**

- ✦ zákon č. 262/2006 Sb., Zákoník práce (nabývá účinnosti k 1.1.2007)
- ✦ zákon č. 65/1965 Sb., Zákoník práce, v platném znění

## 1.28. Rovnost pohlaví na pracovišti – všeobecný rámec

### TITUL

Stejně příležitosti a rovné zacházení s muži i ženami v otázkách zaměstnanosti

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

1. Smlouva o EC, Článek 141
2. Direktivy
3. Rámcová strategie Společenství o rovnosti pohlaví 2001-2005

### CÍL

**Zajistit rovné zacházení a stejné příležitosti pro muže i ženy na pracovišti a v systémech sociální ochrany.**

### OBSAH

1. Od vstoupení Amsterdamské dohody v platnost dne 1. května 1999 patří propagování rovnosti pohlaví mezi úkoly Společenství uvedené v článku 2 Smlouvy o EC. Článek 13 navíc Komisi zmocňuje k navržení iniciativy směřující k potírání jakéhokoliv druhu diskriminace, včetně diskriminace na základě odlišnosti pohlaví. Článek 141 je novým právním základem opatření Společenství usilujících o rovné příležitosti a stejné zacházení s muži a ženami v otázkách zaměstnanosti a v sociální oblasti.
2. Od 70. let bylo přijato několik direktiv implementujících princip rovného zacházení a stejných příležitostí na poli zaměstnávání a v sociální oblasti, zabývajících se konkrétně těmito otázkami:
  - Stejná mzda (Direktiva 1975/117)
  - Rovné zacházení na pracovišti (Direktiva 1976/207)
  - Rovné zacházení v oblasti statutárních systémů sociálního zabezpečení (Direktiva 1979/7)
  - Rovné zacházení v oblasti zaměstnaneckých systémů sociálního zabezpečení (Direktiva 1986/378)
  - Rovné zacházení s OSVČ a jejich spolupracujícími manželi/manželkami (Direktiva 1986/613)
  - Rodičovská dovolená (Direktiva 1996/34)
  - Průkazní břemeno v případech sexuální diskriminace (Direktiva 1997/80)

Dne 21. dubna 2004 Komise přijala návrh na přepracování Direktivy k implementaci rovnosti pohlaví. Cílem tohoto návrhu je sloučit většinu Direktiv existujících na tomto poli, t.j. Direktivy o rovné mzdě, rovném zacházení na pracovišti, zaměstnaneckých systémech sociálního zabezpečení a o průkazním břemenu. V červnu 2000 Komise přijala Sdělení vyjadřující se k rámcové strategii rovnosti pohlaví Společenství. Rámec Společenství představuje vyčerpávající strategii, která zahrnuje všechny směrnice Společenství ve snaze prosazovat rovnost pohlaví, ať již cestou novelizace směrnic nebo začleněním konkrétních akcí určených ke zlepšení situace žen ve společnosti. Toto Sdělení si klade pět ambiciózních cílů pro období let 2001-2005.

Každý z těchto cílů zastřešuje několik operačních cílů, které budou implementovány prostřednictvím velkého počtu specifických akcí. Hlavní cíle rámce Společenství jsou tyto:

- propagování rovnosti pohlaví v ekonomickém životě;
- propagování rovné účasti a zastoupení;
- propagování rovného přístupu a plného využití sociálních práv pro ženy i muže;
- propagování rovnosti v civilním životě;
- propagování změny úlohy pohlaví a změny stereotypů.

Aby bylo možno rozvíjet horizontální a koordinační akce, navrhla Komise podpůrný program financovaný zvláštní rozpočtovou linií. Program přijatý v prosinci 2000 podporuje tyto činnosti Společenství v nadnárodním rámci:

- šíření informovanosti v otázce rovnosti pohlaví;
- analýza faktorů a směrnic týkajících se rovnosti pohlaví;
- nadnárodní spolupráce cestou propagace „networkingu“ a výměny zkušeností.

**ODKAZY**

- ✧ Článek 141 Smlouvy o EC
- ✧ Návrh na přepracování Direktivy k uplatňování principu stejných příležitostí a rovného zacházení s muži a ženami v otázkách zaměstnanosti a povolání, COM (2004) 279, 21.4.2004
- ✧ Rozhodnutí Rady 2001/51/EC z 20. prosince 2000 zřizující Program vztahující se na rámcovou strategii Společenství k rovnosti pohlaví (2001-2005), O. J. L 17 z 19.1.2001
- ✧ Sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu, Hospodářskému a sociálnímu výboru a Regionální komisi k rámci Společenství týkající se strategie k rovnosti pohlaví (2001-2005), COM (2000) 335, konečná verze ze 7. června 2000
- ✧ Sdělení Komise předložená Radě Evropskému parlamentu, Hospodářskému a sociálnímu výboru a Regionální komisi, Výroční zpráva zabývající se rovnými příležitostmi pro ženy a muže v Evropské unii 2001, COM (2002) 258, konečná verze z 28.05.2002

**ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR**

- ✧ zákon č. 262/2006 Sb., Zákoník práce (nabývá účinnosti k 1.1.2007)
- ✧ zákon č. 65/1965 Sb., Zákoník práce, v platném znění
- ✧ zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, v platném znění

## 1.29. Rovná mzda pro muže i ženy

### TITUL

Rovná mzda pro muže i ženy

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Direktiva Rady týkající se rovné mzdy pro muže i ženy

### SOUČASNÝ STAV

*Direktiva Rady 1975/117 byla přijata 10. února 1975. Dne 21. dubna 2004 Komise přijala návrh na přepracování Direktivy k implementaci rovnosti pohlaví. Účelem tohoto návrhu je sloučit většinu existujících Direktiv na tomto poli, včetně Direktivy o rovné mzdě.*

### CÍL

**Princip, že muži a ženy by měli dostávat stejnou mzdu za stejnou práci, byl v zákonech Společenství podporován od samotného počátku (článek 141 (ex-119) Dohody EC). To bylo dále podpořeno Direktivou o rovné mzdě 1975/117, která představila koncept rovné mzdy za práci stejné hodnoty. Přes začlenění tohoto principu do národních zákonů ještě není dosažení stejného platu pro muže i ženy realitou. Aby bylo možno zmenšit rozdíl mezi ženami a muži, Komise v červenci 1996 přijala kodex praktik uplatňovaných na tomto poli. Kodex má zaměstnavatelům a sociálním partnerům poskytnout konkrétní rady v otázce toho, jak nastavit a implementovat systémy hodnocení a klasifikace prací s cílem eliminovat sexuální diskriminaci přítomnou v platových strukturách.**

20. září 2001 přijal Evropský parlament Rozhodnutí o rovné mzdě za práci stejné hodnoty. Jakkoliv Rozhodnutí uznává úsilí vyvinuté v předchozí dekádě Komisí za dosažení stejného platu pro muže i ženy, rovněž apeluje na Komisi, členské státy (včetně kandidátských zemí) a na sociální partnery, aby zintenzívnili své aktivity na tomto poli tím, že budou:

- shromažďovat více dat a lepších údajů o platových rozdílech;
- umísťovat problém nestejných mezd na program svých jednání;
- formulovat celkovou strategii směřující k přemostění platového rozdílu na základě příslušnosti k pohlaví;
- propagovat zpracování zpráv o rovnosti ze strany podniků;
- zařazovat více žen do jednání o mzdách.

### STANOVISKO HOTREC

Asociace HOTREC a její národní asociace plně podporují princip rovných příležitostí pro muže i ženy, avšak intervence na úrovni EU není na tomto poli vhodná. Již existuje dostatečně hojná legislativa na národních úrovních, která se touto otázkou zabývá, a aplikováním principu podřízenosti by tento problém měl být ponechán v kompetenci jednotlivých členských států. Ve svém stanovisku k návrhu Morálního kodexu z roku 1995 asociace HOTREC zdůraznila, že metoda navrhovaná kodexem je příliš byrokratická, a že nelze realisticky očekávat, že podniky budou provádět tak důkladnou analýzu pracovišť. Asociace HOTREC navíc odmítla myšlenku, že by měly být porovnávány úrovně mezd v rozdílných sektorech.

**ODKAZY**

- ✦ Návrh na přepracování Direktivy k implementaci principu rovných příležitostí a stejného zacházení pro muže i ženy v otázkách zaměstnávání a povolání, COM (2004) 279, 21.4.2004
- ✦ Direktiva Rady 1975/117 z 10. února 1975 o sbližování zákonů členských států související s uplatňováním principu rovné mzdy pro muže i ženy, O. J. L 45 z 19.2.1975 (novelizováno Direktivami Rady 1986/378 a 1996/97)
- ✦ Rozhodnutí Evropského parlamentu z 20. září 2001 o stejném platu za práci stejné hodnoty.
- ✦ Sdělení Komise s názvem – Prováděcí kodex implementace stejného platu za práci stejné hodnoty pro muže i ženy, červenec 1996, COM (1996) 336
- ✦ Dopis od HOTREC, Ref: ND/694 z 22.11.95, k návrhu Prováděcí kodex implementace stejného platu za práci stejné hodnoty pro muže i ženy na pracovišti.

**ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR**

- ✦ zákon č. 262/2006 Sb., Zákoník práce (nabývá účinnosti k 1.1.2007)
- ✦ zákon č. 65/1965 Sb., Zákoník práce, v platném znění
- ✦ zákon č. 1/1992 Sb. o mzdě, v platném znění
- ✦ zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, v platném znění

## 1.30. Rovné zacházení s muži i ženami

### TITUL

Stejné zacházení s muži i ženami pokud se týče přístupu k zaměstnání, odborného tréninku, povyšování, pracovních podmínek a sociálního zabezpečení zaměstnanců

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Direktivy Rady

### SOUČASNÝ STAV

1. Byla přijata Direktiva 2002/73 o stejném zacházení s muži i ženami pokud se týče přístupu k zaměstnání, odborného tréninku, povyšování a pracovních podmínek.
2. Direktiva Rady 1986/378/EEC k rovnému zacházení s muži i ženami v systémech zaměstnaneckého sociálního zabezpečení byla přijata 24. července 1986 (s revizí v roce 1996)
3. 21. dubna 2004 Komise přijala návrh na přepracování Direktivy k implementaci rovnosti pohlaví. Účelem tohoto návrhu je spojit většinu stávajících Direktiv na tomto poli, včetně Direktiv zabývajících se rovným zacházením na pracovišti a v zaměstnaneckých systémech sociálního zabezpečení.
4. Direktiva Rady 1979/7 k rovnému zacházení s muži i ženami v otázkách sociálního zabezpečení byla přijata 19. prosince 1978.

### CÍL

Nová Direktiva 2002/73 novelizující Direktivu 76/207/EEC o rovném zacházení dále posiluje principy obsažené v předchozím nařízení. Základní opatření jsou následující:

- Definice přímé a nepřímé diskriminace v souladu s těmi, které jsou obsaženy v podobných legislativních ustanoveních přijatých v duchu článku 13 Smlouvy o EC;
- Definice obtěžování a sexuálního obtěžování (harassment) a vybídnutí zaměstnavatelů k přijímání preventivních opatření směřujících proti obtěžování a sexuálnímu obtěžování;
- Ochrana svědků v případech diskriminace a ochrana zaměstnanců, kteří se hájí nebo předkládají důkazy, jakožto i zástupců pracovníků v případech diskriminace;
- Nové návrhy na prosazování práva a na odstranění jakýchkoliv horních limitů vztahujících se na kompenzaci a reparaci;
- Prosazování ochrany matek na mateřské dovolené a rodičů užívajících volna v případech adopce.
- Členské státy musí revidovanou Direktivu zavést do 5. října 2005.

Cílem Direktivy 1986/378/EEC je zavést do systémů sociálního zabezpečení zaměstnanců princip rovného zacházení s muži i ženami. V Direktivě se uvádí, že nebude docházet k žádné diskriminaci na základě příslušnosti k pohlaví, ať již přímé či nepřímé, opírající se o konkrétní manželská či rodinný stav, a to zejména pokud se týče: rozsahu systémů a podmínek přístupu k nim; propočtu příspěvků a dávek. Direktiva Rady 86/613/EC zavádí tentýž princip u činností OSVČ.

Zajistit progresivní implementaci principu rovného zacházení s muži i ženami v otázkách sociálního zabezpečení. Zakazuje přímou i nepřímou diskriminaci na bázi příslušnosti k pohlaví s přihlédnutím ke shodným faktorům jako Direktiva 1986/378 o systémech sociálního zabezpečení pro zaměstnance.

## **ODKAZY**

- ✦ Návrh na přepracování Direktivy k zavádění principu stejných příležitostí a rovného zacházení s muži a ženami v otázkách zaměstnání a povolání, COM (2004) 279, 21.4.2004
- ✦ Direktiva 2002/73 Evropského parlamentu a Rady novelizující Direktivu Rady 76/207/EEC k zavádění principu rovného zacházení s muži i ženami pokud se týče přístupu k zaměstnání, profesního tréninku, možnosti povýšení a pracovních podmínek, O. J. L 269 z 5.10.2002
- ✦ Direktiva 1976/207/EEC z 9. února 1976 k implementaci principu rovného zacházení s muži i ženami pokud se týče přístupu k zaměstnání, profesního tréninku, možnosti povýšení a pracovních podmínek; O. J. L 39 ze 14.2.1976
- ✦ Direktiva Rady 1996/97/EC z 20. prosince 1996 upravující Direktivu 1986/378/EEC k zavádění principu stejných příležitostí a rovného zacházení s muži a ženami v otázkách systémů sociálního zabezpečení zaměstnanců O. J. L 46 z 17.2.97
- ✦ Direktiva 1986/378/EEC z 24. července 1986 ke stejnému zacházení s muži i ženami v systémech sociálního zabezpečení zaměstnanců; O. J. L 225 z 12.8.1986
- ✦ Direktiva Rady 1979/7/EEC z 19. prosince 1978 k progresivní implementaci principu rovného zacházení s muži i ženami v otázkách sociálního zabezpečení; O. J. L 6 z 10.1.1979

## **DALŠÍ ODKAZY**

- ✦ Direktiva Rady 1986/613/EEC z 11. prosince 1986 k uplatňování principu rovného zacházení s muži a ženami zapojených do různých samostatně výdělečných činností, včetně zemědělství, a o ochraně samostatně výdělečně činných žen v době těhotenství a mateřství; O. J. L 359 z 19.12.1986

## **ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR**

- ✦ zákon č. 262/2006 Sb., Zákoník práce (nabývá účinnosti k 1.1.2007)
- ✦ zákon č. 65/1965 Sb., Zákoník práce, v platném znění
- ✦ zákon č. 1/1992 Sb., o mzdě, v platném znění
- ✦ zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, v platném znění



## 1.31. Průkazní břemeno v případech sexuální diskriminace

### TITUL

Průkazní břemeno v případech zabývajících se diskriminací na základě příslušnosti k opačnému pohlaví

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Direktiva Rady

### SOUČASNÝ STAV

*Direktiva Rady 1997/80 pojednávající o průkazním břemenu v případech diskriminace založené na příslušnosti k opačnému pohlaví byla přijata 15. prosince 1997. V roce 1998 byla tato Direktiva rozšířena tak, aby pokrývala i Spojené Království. Dne 21. dubna 2004 Komise přijala návrh na přepracování Direktivy k zavádění rovnosti pohlaví. Účelem tohoto návrhu je propojit většinu stávajících Direktiv na tomto poli, včetně Direktivy o průkazním břemenu.*

### CÍL

**Otočit požadavek, který předpokládá, že žalobce musí prokázat diskriminační rozdílnost ve výši platu nebo ve způsobu zacházení.**

### OBSAH

Direktiva uvádí, že je na obhájci, aby prokázal, že nedošlo k žádnému porušení principu rovného zacházení ve vztahu k osobám, které mají za to, že v důsledku nerespektování tohoto principu poškozeny byly.

### STANOVISKO HOTREC

Asociace HOTREC a její národní asociace plně podporují princip rovných příležitostí pro muže i ženy, avšak intervence na úrovni EU není na tomto poli přiměřená. Již existuje dostatečná národní legislativa, která se touto otázkou zabývá, a uplatněním principu podřízenosti je možno tuto oblast přenechat v kompetenci členských států.

### ČASOVÝ LIMIT PRO ZAVEDENÍ VE ČLENSKÝCH STÁTECH

Tato Direktiva měla být zavedena do 1. ledna 2001 (22. července 2001 ve Velké Británii).

### ODKAZY

- ✦ Návrh na přepracování Direktivy k zavedení principu rovných příležitostí a stejného zacházení s muži a ženami v otázkách zaměstnanosti a povolání, COM (2004) 279, 21.4.2004
- ✦ Direktiva Rady 1997/80/EC z 15. prosince 1997 o průkazním břemenu v případech založených na nerovnosti pohlaví, O. J. L 14 z 20.1.98
- ✦ Direktiva Rady 1998/52/EC z 13. července 1998 o rozšíření Direktivy Rady 97/80/EC o otázku průkazního břemene v případech sexuální diskriminace ve Spojeném království Velké Británie a Severního Irsku, O. J. L 205 z 22.7.98

### ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR

- ✦ zákon č. 262/2006 Sb., Zákoník práce (nabývá účinnosti k 1.1.2007)
- ✦ zákon č. 65/1965 Sb., Zákoník práce, v platném znění
- ✦ zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, v platném znění
- ✦ zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, v platném znění



## 1.32. Rovné zacházení (mimo oblast rovnosti pohlaví)

### TITUL

1. Boj s diskriminací
2. Rovné zacházení

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

1. Akční program Společenství
2. 3 Direktivy Rady

### SOUČASNÝ STAV

*Přijato*

### CÍL

Program na období 2000-2006 podporuje a doplňuje úsilí vyvíjené na úrovni Společenství i v členských státech, směřující k propagování takových opatření, která mají zabránit a potírat diskriminaci zakládající se na jednom či vícero faktorech, a tam, kde je to vhodné, počítá s přípravou další legislativy. Cílem je:

- zlepšit porozumění otázkám, které se vztahují k diskriminaci, prostřednictvím lepšího poznání tohoto jevu a cestou zhodnocení účinnosti jednotlivých politik a postupů;
- rozvinout kapacitu umožňující efektivní prevenci a potírání diskriminace, zejména posílením akčních prostředků organizací a prostřednictvím podpory výměny informací, osvědčených praktik a vytváření sítí na evropské úrovni, při současném zohlednění specifické charakteristiky různých podob diskriminace;
- propagovat a šířit hodnoty a praktiky boje proti diskriminaci, rovněž prostřednictvím informačních kampaní.

Direktiva 2000/43 si klade za cíl boj s diskriminací v členských státech. Pro účely této Direktivy princip rovného zacházení znamená, že nedochází k žádné přímé ani nepřímé diskriminaci na základě rasové či etnické příslušnosti.

Direktiva 2000/78/EC si klade za cíl stanovit obecný rámec boje s diskriminací na základě víry či přesvědčení, handicapu, věku či sexuální orientace, pokud se týče zaměstnanosti a povolání, s přihlédnutím k uvedení principu rovného zacházení v účinnost.

### OBSAH

1. Ve snaze dosáhnout výše uvedených cílů akční programy vytyčují následující činnosti, jež mají být implementovány do nadnárodního rámce:
  - analýza činitelů týkajících se diskriminace podle národních zákonů a praktik, se snahou získané výsledky účinným způsobem šířit;
  - nadnárodní spolupráce a prosazování „networkingu“ na evropské úrovni mezi partnery podílejícími se na prevenci diskriminace;
  - prohlubování informovanosti, zejména s důrazem na evropský rozměr boje s diskriminací, a publikování výsledků programu.
2. Direktiva Rady 2000/43/EC zavádí princip rovného vzájemného zacházení osob bez ohledu na jejich rasový či etnický původ, a to ve veřejném i soukromém sektoru, včetně veřejných orgánů, zahrnující oblasti:
  - podmínky přístupu k zaměstnání, samostatné výdělečné činnosti a povolání, včetně výběrových kritérií a podmínek nábory a povýšení;
  - přístup ke všem typům a úrovním profesního tréninku, včetně praktických pracovních zkušeností;
  - zaměstnání a pracovní podmínky, včetně propouštění a platu;
  - členství a angažovanost v organizacích pracovníků nebo zaměstnavatelů nebo v jakémkoliv jiné organizaci, jejíž členové vykonávají konkrétní profesi;

- sociální ochrana, včetně sociálního zabezpečení, zdravotní péče a sociálních výhod;
  - vzdělání;
  - přístup k a nabídka zboží a služeb, které jsou veřejnosti přístupné, včetně bydlení.
3. Direktiva Rady 2000/78/EC definuje přímou (kdy je s jednou osobou zacházeno méně příznivě nežli s druhou) i nepřímou (kde na první pohled neutrální opatření, kritérium nebo praktika staví jedny osoby do nevýhodného postavení v porovnání s druhými) diskriminaci. Diskriminace je zakázána pokud se týče přístupu k zaměstnání nebo k samostatně výdělečné činnosti, profesnímu tréninku, zaměstnaneckých či pracovních podmínek a členství v organizacích sdružujících pracovníky nebo zaměstnavatele. Pokud se týče věkové diskriminace, Direktiva přináší částečný seznam rozdílů v zacházení na základě příslušnosti k věkové skupině, které nejsou považovány za diskriminaci, pokud pro ně existuje odpovídající zdůvodnění.

### **ČASOVÝ LIMIT PRO ZAVEDENÍ VE ČLENSKÝCH STÁTECH**

- 19. července 2003
- prosince 2003 (2. prosince 2005 pokud se týče opatření vztahujících se k diskriminaci na základě neschopnosti, tělesného handicapu nebo věku).

---

### **ODKAZY**

- ✧ Rozhodnutí Rady 2000/750/EC ustanovující akční program Společenství pro boj s diskriminací, O. J. L 303 z 2.12.2000
- ✧ Direktiva Rady 2000/43/EC z 29. června 2000 zavádějící princip rovného zacházení s osobami bez ohledu na rasový nebo etnický původ, O. J. L 180 z 19.7.2000
- ✧ Direktiva Rady 2000/78/EC z 27. listopadu ustanovující obecný rámec rovného zacházení v zaměstnání a při výkonu povolání, O. J. L 303 z 2.12.2000

### **ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR**

- ✧ zákon č. 262/2006 Sb., Zákoník práce (nabývá účinnosti k 1.1.2007)
- ✧ zákon č. 65/1965 Sb., Zákoník práce, v platném znění
- ✧ zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, v platném znění
- ✧ zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, v platném znění

## 1.33. Rovné zacházení (mimo pracoviště)

### TITUL

Princip vzájemně rovného zacházení mezi muži a ženami při přístupu ke zboží a službám a v jejich nabídce

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Direktiva Rady

### SOUČASNÝ STAV

*Přijato 13. prosince 2004. Členské státy musí tuto Direktivu zavést do 21. prosince 2007.*

### CÍL

**Ustanovit rámec boje s diskriminací na základě příslušnosti k opačnému pohlaví v otázce přístupu ke zboží a službám a při jejich nabízení.**

### OBSAH

Zakazuje přímou i nepřímou diskriminaci na základě příslušnosti k opačnému pohlaví při přístupu ke zboží a službám a při jejich nabízení. Direktiva pokrývá všechny sektory s výjimkou médií, inzerce a vzdělání. Nevztahuje se na otázky zaměstnanosti a vzdělávání.

### DOPAD NA SEKTOR

Direktiva bude mít nesporně největší dopad na sektor finančních a pojišťovacích služeb, kde bylo zakázáno rozdílné účtování pojistného a náhrad na základě příslušnosti k opačnému pohlaví. Do určité míry by však mohl být zasažen i sektor pohostinství. Je možné, že v důsledku této Direktivy budou považovány za nelegální praktiky jako např. nabízení slev na nápojích v barech ženám – tzv. “Ladies’ nights”. Lze si rovněž představit, že v rozporu s touto Direktivou se ocitnou noční kluby, které neumožňují vstup samotným mužům nebo ženám bez doprovodu.

### ODKAZY

- ✦ Direktiva Rady 2004/112 ze 13. prosince 2004 představující princip rovného zacházení s muži a ženami při přístupu ke zboží a službám i při jejich nabízení, O. J. L 373, 21.12.2004

### ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR

- ✦ zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, v platném znění



## 1.34. Zdraví a bezpečnost na pracovišti – Obecný rámec

### TITUL

Zavedení opatření pro zlepšení oblasti zdraví a bezpečnosti pracovníků při práci

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

1. Direktiva Rady
2. Sdělení

### SOUČASNÝ STAV

1. *Direktiva Rady 1989/391 byla schválena 12. června 1989*
2. *Sdělení Komise bylo schváleno 11. března 2002*

### CÍL

1. Prostřednictvím samostatných direktiv ke konkrétním otázkám zavést opatření podporující zlepšení v oblasti zdraví a bezpečnosti pracovníků na pracovišti. Stanovit obecné principy a připravit metodické pokyny pro jejich zavedení, týkající se prevence rizik a úrazů souvisejících se zaměstnáním i v oblasti ochrany zdraví a bezpečnosti pracovníků.
2. Dosáhnout pokračujícího zlepšování pohody na pracovišti. Politika Společenství v oblasti zdraví a bezpečnosti při práci se nadále opírá o rámcovou Direktivu, avšak strategie vytyčená Společenstvím může být úspěšná pouze za podmínky, že všechny strany (Komise, členské státy a sociální partneři) projeví ochotu zapojit se do její implementace.

### OBSAH

1. **Rámcová Direktiva pokrývá následující oblasti:**
  - všeobecné povinnosti zaměstnavatelů (jako je vyhýbat se rizikům, přizpůsobovat se technickému pokroku, poskytovat pracovníkům odpovídající instrukce, apod.;
  - ochranné a preventivní služby;
  - první pomoc, boj s požáry a evakuace pracovníků, vážná nebezpečí;
  - informování pracovníků;
  - konzultování a účast pracovníků;
  - trénink pracovníků;
  - povinnosti pracovníků.

Na základě rámcové Direktivy 1989 bylo přijato několik direktiv zabývajících se konkrétními horizontálními či sektorovými aspekty zdraví a bezpečnosti na pracovišti (tzv. individuální direktivy), včetně následujících:

- Direktiva 1989/654 o minimálních požadavcích
- Direktivy 1989/655 a 1995/63/EEC o pracovním vybavení
- Direktiva 1989/656 o osobních ochranných pomůckách (PPP)
- Direktiva 1990/270 o práci se zobrazovacími zařízeními (VDU)
- Direktiva 1990/269 o ruční manipulaci s těžkými břemeny
- Direktiva 1994/33 o ochraně mladistvých při práci
- Direktiva 1991/383 o ochraně krátkodobých pracovníků
- Direktiva 1992/58 o zdravotním a bezpečnostním značení
- Direktiva 1992/85 o těhotných pracovnicích
- Direktivy 1990/394 a 1997/42/EEC o rizicích souvisejících s karcinogeny
- Direktivy 1990/679, 1993/88, 1995/30 a 1997/59 o rizicích souvisejících s biologickými látkami
- Direktiva 1998/24 o rizicích souvisejících s chemickými látkami
- Direktiva 1999/92 o výbušných atmosférách

2. Sdělení nejprve zdůrazňuje, že s uvážením změn ve společnosti a v pracovní oblasti obecně by politika Společenství v oblasti zdraví a bezpečnosti měla obsahovat následující aktuální cíle:
- pokračující trend snižování výskytu pracovních úrazů a onemocnění;
  - začlenění rozměru rozdílnosti pohlaví do hodnocení rizik, preventivních opatření a mzdových ujednání;
  - prevence sociálních rizik;
  - zohlednění demografických změn v oblasti rizik, úrazů a onemocnění;
  - zohlednění změn ve formách zaměstnávání, v organizaci práce a v pracovní době;
  - zohlednění velikosti firmy.

S přihlédnutím k těmto skutečnostem Sdělení v první řadě navrhuje, aby došlo k posílení prevence a k adaptaci právního a institucionálního rámce. Sdělení povyšuje úlohu Evropské agentury pro zdraví a bezpečnost na pracovišti tak, aby se zlepšila kvalita shromažďování dat a šíření nejlépe osvědčených postupů. Současně Komise připraví metodické pokyny k tomu, jak direktivy aplikovat a jak kontrolovat adaptaci stávající legislativy na nově se vynořující problémy.

Ve druhé části Sdělení vyjadřuje podporu inovativním přístupům a dobrovolným dohodám uzavřeným mezi sociálními partnery. V tomto kontextu budou od roku 2003 metodické pokyny k oblasti zaměstnávání zahrnovat kvantifikované národní cíle, směřující ke snížení pracovních úrazů a onemocnění souvisejících s výkonem povolání. Komise rovněž zintenzivní práce na harmonizaci evropské statistiky alepší informovanost o hospodářských a sociálních nákladech souvisejících s nemocemi z povolání a pracovními úrazy.

---

## **ODKAZY**

- ✧ Direktiva Rady 1989/391 z 12. června 1989 o zavádění opatření do oblasti zdraví a bezpečnosti pracovníků při práci, O. J. L 183 z 29.6.1989
- ✧ Sdělení Komise k adaptování se na změny v pracovním i společenském prostředí: nová strategie Společenství v oblasti zdraví a bezpečnosti při práci 2002-2006, COM (2002) 118, konečná verze z 11.3.2002

## **ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR**

- ✧ zákon č. 262/2006 Sb., Zákoník práce (nabývá účinnosti k 1.1.2007)
- ✧ zákon č. 65/1965 Sb., Zákoník práce, v platném znění
- ✧ zákon č. 251/2005 Sb., o inspekci práce, v platném znění
- ✧ zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, v platném znění
- ✧ zákon č. 174/1968 Sb., o státním odborném dozoru nad bezpečností práce, v platném znění



## 1.35. Minimální zdravotní a bezpečnostní požadavky na pracoviště

### TITUL

Minimální zdravotní a bezpečnostní požadavky na pracoviště

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Direktiva Rady

### SOUČASNÝ STAV

*Direktiva 1989/654 byla přijata 30. listopadu 1989. Jedná se o první individuální Direktivu přijatou ve smyslu ustanovení Rámcové Direktivy 1989/391.*

### OBSAH

Direktiva stanovuje minimální požadavky na zdraví a bezpečnost na pracovišti. Tyto požadavky jsou uvedeny ve dvou přílohách k této Direktivě a týkají se oblastí:

- Stabilita a pevnost budov;
- Elektrické instalace;
- Nouzové trasy a úniky & detekce požáru a boj s ohněm;
- Ventilace uzavřených pracovišť & teplota v místnostech;
- Přirozené a umělé osvětlení místností;
- Podlahy, stěny, stropy a střechy místností;
- Okna, světlíky, dveře a brány;
- Dopravní trasy – nebezpečné oblasti;
- Konkrétní opatření pro eskalátory;
- Nákladové prostory a rampy;
- Rozměry místností a objem vzduchu v místnostech;
- Toalety (včetně ochrany nekuřáků před tabákovým kouřem);
- Těhotné ženy a kojící matky;
- Sanitární vybavení;
- Ošetřovny;
- Pracovníci s tělesným postižením;
- Pracoviště v exteriéru.

### ODKAZY

- ✧ Direktiva Rady 1989/654 ze 30. listopadu 1989 týkající se minimálních požadavků pro oblast zdraví a bezpečnosti na pracovišti (první individuální Direktiva přijatá ve smyslu ustanovení článku 16 (1) Direktivy 1989/391), O. J. L 393 ze 30.12.1989

### ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR

- ✧ zákon č. 262/2006 Sb., Zákoník práce (nabývá účinnosti k 1.1.2007)
- ✧ zákon č. 65/1965 Sb., Zákoník práce, v platném znění
- ✧ nařízení vlády č. 178/2001 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví zaměstnanců při práci, v platném znění
- ✧ nařízení vlády č. 101/2005 Sb., o podrobnějších požadavcích na pracoviště a pracovní prostředí, v platném znění
- ✧ zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, v platném znění
- ✧ zákon č. 174/1968 Sb., o státním odborném dozoru nad bezpečností práce, v platném znění



## 1.36. Ochrana před hlukem

### TITUL

Minimální zdravotní a bezpečnostní požadavky týkající se vystavení pracovníků rizikům souvisejícím s působením fyzických činitelů (hluk)

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Direktiva

### SOUČASNÝ STAV

*Direktiva 2003/10 byla přijata 6. února 2003 Evropským parlamentem i Radou.*

### CÍL

**Stanovit minimální požadavky na ochranu pracovníků před riziky ohrožujícími jejich zdraví a bezpečnost, které jsou následkem nebo mohou pravděpodobně být následkem vystavení působení hluku, zejména pak riziko poškození sluchu.**

### OBSAH

Direktiva předepisuje limitní hodnoty vystavení, které nesmí být za žádných okolností překročeny. Zaměstnavatel je povinen vyhodnotit a v případě potřeby měřit úroveň hluku, jíž jsou pracovníci vystavováni. Je zde uvedena řada opatření snižujících rizika, která vyplývají z vystavení působení hluku. Patří sem:

- snížení hluku technickými prostředky (např. štíty, zástěnami, akusticky pohltivými pokrývkami);
- organizace práce vedoucí ke snížení trvání a intenzity vystavení spolu se zavedením vhodných pracovních rozvrhů obsahujících adekvátní období klidu.

Direktiva rovněž obsahuje ustanovení týkající se informování pracovníků, jejich tréninku a zdravotního dozoru. Direktiva ukládá členským státům, aby po konzultaci se sociálními partnery vypracovaly etický kodex, který zaměstnancům i zaměstnavatelům v sektorech hudby a zábavy pomůže splnit jejich právní závazky tak, jak to Direktiva požaduje.

### TERMÍN PRO ZAVEDENÍ

Členské státy musí do 15. února 2006 zavést tuto Direktivu. Aby bylo možno sestavit etický kodex pro sektory hudby a zábavy, je členským státům umožněno využít maximálního přechodného období až dvou let, počítáno od 15. února 2005.

### STANOVISKO HOTREC

Asociace HOTREC lituje, že před přijetím Direktivy nebyla provedena žádná analýza dopadů Direktivy na sektory hudby a zábavy. HOTREC svým členským asociacím doporučuje, aby počkaly nežli jejich vlády podniknou kroky týkající se etického kodexu, protože tento kodex nebude sloužit jako úleva od břemene ukládaného Direktivou. Asociace rovněž svým členům doporučuje, aby svým vládám navrhly využití plného potenciálu přechodného období v délce pěti let povoleného pro sektor hudby a zábavy ještě předtím, nežli bude Direktiva muset pro tyto sektory být plně zavedena.

### ODKAZY

- ✧ Direktiva 2002/10 Evropského parlamentu a Rady ze 6. února 2003 o minimálních zdravotních a bezpečnostních požadavcích týkajících se vystavení pracovníků rizikům vyplývajícím z působení fyzických činitelů (hluk), O. J. L 42, 15.2.2003
- ✧ Doporučení asociace HOTREC svým členským asociacím vydané po revizi Direktivy 1986/188 k vystavování pracovníků rizikům souvisejícím s hlukem, prosinec 2002 – k nahlédnutí na <http://www.hotrec.org/>

## **ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR**

- ✦ zákon č. 262/2006 Sb., Zákoník práce (nabývá účinnosti k 1.1.2007)
- ✦ zákon č. 65/1965 Sb., Zákoník práce, v platném znění
- ✦ nařízení vlády č. 148/2006 Sb., o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací, v platném znění
- ✦ zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, v platném znění

## 1.37. Bezpečnostní značení

### TITUL

Minimální požadavky na používání bezpečnostních nebo zdravotních značení na pracovišti

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Direktiva Rady

### SOUČASNÝ STAV

*Direktiva Rady 1992/58 byla přijata 24. června 1992. Jedná se o devátou individuální Direktivu přijatou podle Rámcové Direktivy 1989/391 (viz 1.36).*

### CÍL

V kontextu volného pohybu pracovníků v rámci vnitřního trhu představuje rozdílnost bezpečnostního a zdravotního značení v členských státech potenciální nebezpečí pro pracovníky. Direktiva počítá se sblížením zákonů členských států týkajících se bezpečnostního značení na pracovišti a s prosazováním používání standardizovaného značení.

### OBSAH

Značení se musí používat tam, kde existují rizika či nebezpečí, která nebyla eliminována či adekvátně snížena preventivními opatřeními. Musí splňovat kritéria předepsaná touto Direktivou. V určitých případech lze členským státům udělit výjimky z povinnosti používat bezpečnostní značení, avšak musí být zajištěna stejná úroveň ochrany. Pracovníci a jejich zástupci musí být informováni a konzultováni, pokud mají být přijata opatření týkající se zdraví a bezpečnosti při práci. Musí absolvovat vhodný trénink a dostat instrukce o zdravotním a bezpečnostním značení.

### ODKAZY

- ✦ Direktiva Rady 1992/58 z 24. června 1992 o minimálních požadavcích na používání bezpečnostního a zdravotního značení na pracovišti (devátá individuální Direktiva ve smyslu článku 16 (1) Direktivy 1989/391), O. J. L 245 z 26.8.1992

### ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR

- ✦ zákon č. 262/2006 Sb., Zákoník práce (nabývá účinnosti k 1.1.2007)
- ✦ zákon č. 65/1965 Sb., Zákoník práce, v platném znění
- ✦ nařízení vlády č. 178/2001 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví zaměstnanců při práci, v platném znění
- ✦ nařízení vlády č. 101/2005 Sb., o podrobnějších požadavcích na pracoviště a pracovní prostředí, v platném znění



## 1.38. Ochrana mladistvých při práci

### TITUL

Ochrana mladistvých při práci

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Direktiva

### SOUČASNÝ STAV

*Direktiva Rady 1994/33/EC o ochraně mladistvých při práci byla přijata 22. června 1994.*

### CÍL

**Chránit mladistvé (ve věku do 18 let) před pracovními podmínkami, které by mohly poškodit jejich zdraví, bezpečnost a rozvoj.**

### OBSAH

Direktiva se nejprve soustřeďuje na zákaz práce dětí (za určitých podmínek jsou možné výjimky: t.j. kulturní a artistické činnosti, lehká práce, dospívající jedinci absolvující tréninkový program). Direktiva rovněž obsahuje ustanovení týkající se oblastí:

- všeobecné povinnosti zaměstnanců: hodnocení rizik, informování mladistvých o těchto rizicích, přijímání nutných opatření na ochranu zdraví a pro bezpečnost mladých lidí;
- práce, které mladiství nesmějí provádět (t.j. práce jdoucí za rámec jejich fyzických možností, práce představující vystavení nebezpečným látkám);
- délka práce, práce v noci, období odpočinku a roční dovolená – vše podléhá regulaci.

### MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Jelikož náš sektor zaměstnává značný počet mladistvých, tato Direktiva má pro nás velký význam.

### ČASOVÝ LIMIT PRO ZAVEDENÍ VE ČLENSKÝCH STÁTECH

Členské státy musely tuto Direktivu implementovat do 22. června 1996 nebo zajistit, aby do tohoto data sociální partneři zavedli příslušná opatření prostřednictvím kolektivních smluv. Velká Británie dostala mimořádné přechodné období vztahující se na část této Direktivy, a to do 22. června 2000. Komise zveřejnila zprávu dne 20. července 2000, ve které se uvádí, že dohodnuté šestileté období implementace je pro Velkou Británii dostatečně dlouhé pro úpravu legislativy tak, aby bylo vyhověno všem minimálním požadavkům kladeným touto Direktivou, a že Velká Británie nyní musí zajistit plný soulad.

### ODKAZY

- ✦ Direktiva Rady 1994/33/EC z 22. června 1994 o ochraně mladistvých při práci, O. J. L 216 z 20.8.1994
- ✦ Přepis Direktivy 1994/33 týkající se ochrany mladistvých v 15 členských státech Evropské unie Sdělení Komise, Zaměstnanost a sociální problematika, internetové stránky DG: [www.europa.eu.int/comm/employment\\_social/labour Law/implreports\\_en.htm](http://www.europa.eu.int/comm/employment_social/labour Law/implreports_en.htm) .

### ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR

- ✦ zákon č. 262/2006 Sb., Zákoník práce (nabývá účinnosti k 1.1.2007)
- ✦ zákon č. 65/1965 Sb., Zákoník práce, v platném znění
- ✦ vyhláška č. 288/2003 Sb., kterou se stanoví práce a pracoviště, které jsou zakázány těhotným ženám, kojícím ženám, matkám do konce devátého měsíce po porodu a mladistvým, a podmínky, za nichž mohou mladiství výjimečně tyto práce konat z důvodu přípravy na povolání, v platném znění





## 1.39. Těhotné pracovníce a čerstvé matky

### TITUL

Opatření zaměřená na podporu bezpečnosti a zdraví pracujících těhotných žen a pracovníc, které nedávno porodily nebo kojí.

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Direktiva Rady

### SOUČASNÝ STAV

*Direktiva Rady 1992/85 byla přijata 19. října 1992. Jedná se o desátou individuální Direktivu přijatou podle Rámcové Direktivy 1989/391.*

### OBSAH

#### Direktiva zakazuje:

- propouštění těhotných pracovníc;
- vystavování těhotných pracovníc účinkům určitých látek a pracovním podmínkám, které by mohly ohrozit jejich zdraví a bezpečnost.

#### Direktiva zaručuje:

- mateřskou dovolenou v délce minimálně 14 souvislých týdnů;
- v průběhu mateřské dovolené zachování platu a práv uvedených v zaměstnanecké smlouvě.

### DOPAD NA SEKTOR

Tato Direktiva má mimořádný význam, jelikož sektor hotelů, restaurací a kaváren zaměstnává velký počet žen.

### ODKAZY

- ✦ Direktiva Rady 1992/85 z 19. října 1992 o zavedení opatření na podporu zlepšení v oblasti bezpečnosti a zdraví pracujících těhotných žen a pracovníc, které nedávno porodily nebo které kojí (desátá individuální Direktiva ve smyslu Článku 16 (1) Direktivy 1989/391), O. J. L 348 z 28.11.1992

### ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR

- ✦ zákon č. 262/2006 Sb., Zákoník práce (nabývá účinnosti k 1.1.2007)
- ✦ zákon č. 65/1965 Sb., Zákoník práce, v platném znění
- ✦ vyhláška č. 288/2003 Sb., kterou se stanoví práce a pracoviště, které jsou zakázány těhotným ženám, kojícím ženám, matkám do konce devátého měsíce po porodu a mladistvým, a podmínky, za nichž mohou mladiství výjimečně tyto práce konat z důvodu přípravy na povolání, v platném znění



## 1.40. Ruční manipulace s břemeny

### TITUL

Minimální zdravotní a bezpečnostní požadavky na ruční manipulaci s břemeny, kde dochází zejména k riziku poranění zad pracovníků

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Direktiva Rady

### SOUČASNÝ STAV

*Direktiva Rady 1990/269 byla přijata 29. května 1990. Jedná se o čtvrtou individuální Direktivu ve smyslu Rámcové Direktivy 1989/391.*

### OBSAH

#### Direktiva předepisuje:

- zaměstnavatelé musejí poskytovat informace o hmotnosti břemene a o těžišti nejtěžší strany v případě, že je náklad excentricky uložen;
- zaměstnavatelé přijmou vhodná opatření, zejména zajistí strojní vybavení, s cílem eliminovat potřebu ruční manipulace s břemeny;
- referenční faktory pro zhodnocení potenciálního rizika poranění zad.

### MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Zaměstnavatelé musí zajistit adekvátní informovanost svých pracovníků, pokud by pracovníci měli být žádáni o zvedání těžkých břemen, a rovněž přijmout opatření, včetně zakoupení zdvihací techniky, směřující k minimalizaci manipulace s náklady ze strany pracovníků. Při implementaci legislativy ke zdraví a bezpečnosti by členské státy měly brát v úvahu specifika SME.

### ODKAZY

- ✦ Direktiva Rady 1990/269 z 29. května 1990 o minimálních zdravotních a bezpečnostních požadavcích na ruční manipulaci s břemeny zejména tam, kde existuje riziko poranění zad pracovníků (čtvrtá individuální Direktiva ve smyslu článku 16 (1) Direktivy 1989/391), O. J. L 156 z 21.6.1990

### ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR

- ✦ zákon č. 262/2006 Sb., Zákoník práce (nabývá účinnosti k 1.1.2007)
- ✦ zákon č. 65/1965 Sb., Zákoník práce, v platném znění
- ✦ nařízení vlády č. 178/2001 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví zaměstnanců při práci, v platném znění
- ✦ nařízení vlády č. 101/2005 Sb., o podrobnějších požadavcích na pracoviště a pracovní prostředí, v platném znění



## 1.41. Zobrazovací zařízení

### TITUL

Minimální bezpečnostní a zdravotní požadavky na práci se zobrazovacími zařízeními

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Direktiva Rady

### SOUČASNÝ STAV

*Direktiva Rady 1990/270/EEC byla přijata 29. května 1990.*

### OBSAH

#### Direktiva se dotýká těchto otázek:

- zaměstnavatelé musí zajistit, aby denní rutinní činnost byla přerušována takovým způsobem, aby se snížila pracovní zátěž u zobrazovacího zařízení;
- pracovníci budou mít nárok na přezkoušení zraku před započítím práce u zobrazovacího zařízení, dále potom v pravidelných intervalech a kdykoliv se setkají se zrakovými obtížemi;
- zaměstnavatelé budou provádět hodnocení zdravotních a bezpečnostních podmínek u pracovních stanic, zejména pokud se týče možných rizik pro zrak.

### MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Zaměstnavatelé musí zajistit, aby jejich zaměstnanci absolvovali odpovídající zdravotní přezkoušení zraku.

### ODKAZY

- ✧ Direktiva Rady 1990/270 z 29. května 1990 k minimálním bezpečnostním a zdravotním požadavkům na práci se zobrazovacími zařízeními (pátá individuální Direktiva ve smyslu článku 16 (1) Direktivy 1989/391), O. J. L 156 z 21.6.1990

### ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR

- ✧ zákon č. 262/2006 Sb., Zákoník práce (nabývá účinnosti k 1.1.2007)
- ✧ zákon č. 65/1965 Sb., Zákoník práce, v platném znění
- ✧ nařízení vlády č. 178/2001 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví zaměstnanců při práci, v platném znění



## 1.42. Atypická práce

### TITUL

Bezpečnost a zdraví na pracovišti pro pracovníky se zaměstnaneckým vztahem uzavřeným na dobu určitou nebo přechodnou

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Direktiva Rady

### SOUČASNÝ STAV

*Direktiva Rady 1991/383 byla přijata 25. června 1991.*

### CÍL

**Zlepšit úroveň ochrany zdraví a bezpečnosti u krátkodobých zaměstnanců, jelikož tito mohou být vystaveni rizikům pracovních úrazů a nemocí z povolání více nežli ostatní pracovníci.**

### OBSAH

Direktiva se vztahuje na pracovníky se smlouvou na dobu určitou nebo na přechodnou dobu. Zajišťuje jim stejnou úroveň ochrany a stejné pracovní podmínky, pokud se týče bezpečnosti a zdraví při práci jako zaměstnancům na dobu neurčitou a na plný úvazek. Direktiva zaručuje poskytování informací, tréninku a zdravotního dozoru těmto pracovníkům.

### MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Jelikož atypická práce je klíčovým elementem sektoru hotelů a restaurací, legislativa EU na tomto poli má pro tento sektor nesmírný význam. Hotelová a restaurační zařízení musí obezřetně aplikovat závazky vyplývající z této Direktivy i z národní implementační legislativy. Při zavádění legislativy věnující se zdraví a bezpečnosti by členské státy měly vzít v úvahu specifika SME.

### ODKAZY

- ✦ Direktiva Rady 1991/383 z 25. června 1991 přinášející opatření na podporu zlepšení v oblasti zdraví a bezpečnosti na pracovišti pro pracovníky na dobu určitou nebo dočasnou, O. J. L 206 z 29.7.1991

### ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR

- ✦ zákon č. 262/2006 Sb., Zákoník práce (nabývá účinnosti k 1.1.2007)
- ✦ zákon č. 65/1965 Sb., Zákoník práce, v platném znění
- ✦ nařízení vlády č. 178/2001 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví zaměstnanců při práci, v platném znění





## 1.43. Evropský sociální fond

### TITUL

Evropský sociální fond

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Smlouva o EC a Direktiva

### SOUČASNÝ STAV

*Pro období let 2000-2006 se ESF řídí ustanoveními Direktivy 1784/1999. Dne 14. července 2004 komise předložila k projednání návrh Direktivy o ESF pro období let 2007-2013. Rovněž přijala návrh nového programu – PROGRESS – jenž bude ESF doplňovat. Program PROGRESS se bude věnovat pěti oblastem: zaměstnanost, sociální ochrana a integrace; pracovní podmínky; antidiskriminace a různorodost; rovnost pohlaví.*

### CÍL

**Fond bude podporovat opatření namířená k prevenci a boji s nezaměstnaností a bude rozvíjet lidské zdroje a sociální integraci na pracovním trhu za účelem prosazování vysoké úrovně zaměstnanosti, rovnosti mezi muži a ženami, za účelem udržitelného rozvoje a ekonomické a sociální soudržnosti. Fond tak bude přispívat k činnostem prováděným za účelem naplnění Evropské strategie zaměstnanosti a Ročních metodických pokynů pro oblast zaměstnanosti.**

### OBSAH

**ESF může podporovat a doplňovat činnosti členských států v následujících oblastech:**

- rozvíjení aktivních tržních politik směřujících k boji s nezaměstnaností;
- propagace sociální integrace na pracovním trhu;
- rozvíjení systémů vzdělávání a tréninku jako součást politiky celoživotního vzdělávání;
- zlepšování systémů na podporu dovedných, zaškolených a přizpůsobivých pracovních sil, prosazovat inovaci a adaptabilitu při organizaci práce, podporovat podnikatelskou činnost a vytváření pracovních příležitostí a posilovat lidský potenciál v oblastech výzkumu, vědy a technologie;
- zlepšit účast žen na pracovním trhu.

Současně Direktiva rovněž definuje aktivity, jež mají nárok na financování z prostředků ESF a dále vytváří prostor pro inovativní opatření a technickou podporu.

### MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Jelikož sektor hotelů a restaurací neustále vytváří nové pracovní příležitosti, inovativní programy a nápady jak zlepšit zaměstnanost, mohl by případně mít nárok na dotaci ze strany ESF. Předkládání projektů na financování z prostředků ESF by mělo probíhat v rámci regionálních, národních plánů a vyžaduje provedení výběrových řízení souvisejících se Strukturálními fondy. Ty obvykle musí splňovat velmi specifická kritéria. ESF rovněž financuje iniciativy Společenství, jako např. EQUAL. Také podporuje aktivity prováděné evropskými sociálními partnery v kontextu evropského společenského dialogu, do něhož je asociace HOTREC zapojena.

**ODKAZY**

- ✦ Návrh Direktivy Evropského parlamentu a Rady o Evropském sociálním fondu, COM (2004) 493, konečná verze, 14.7.2004
- ✦ Návrh (EC) 1784/1999 Evropského parlamentu a Rady z 12. července 1999 o Evropském sociálním fondu, O. J. L 213 13. 8.1999
- ✦ Sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu a Hospodářské a sociální komisi o podpoře poskytnuté Evropské strategii zaměstnanosti ze strany Evropského sociálního fondu, COM (2001) 16, konečná verze/2 z 23. 1.2001

**DALŠÍ ODKAZY**

- ✦ [http://europa.eu.int/comm/employment\\_social/esf2000/index.htm](http://europa.eu.int/comm/employment_social/esf2000/index.htm)
- ✦ O roli ESF v sektoru cestovního ruchu se dočtete rovněž v dokumentu Útvaru cestovního ruchu Komise s názvem: „*Systémy EU podporující cestovní ruch – Internetový atlas sektoru cestovního ruchu*“ na následující adrese: [http://europa.eu.int/comm/enterprise/services/tourism/policy-areas/eu\\_schemes.htm](http://europa.eu.int/comm/enterprise/services/tourism/policy-areas/eu_schemes.htm)

## 1.44. Iniciativy Společenství při zaměstnávání a v oblasti lidských zdrojů

### TITUL

Iniciativa EQUAL

### SOUČASNÝ STAV

*Iniciativa EQUAL navazuje na předchozí iniciativy Společenství s názvem EMPLOYMENT & ADAPT, a vztahuje se na období let 2000-2006. První výzva k přípravě návrhů projektů v členských státech EU přišla v roce 2001. Druhá – a poslední – výzva k návrhům se objevila v polovině roku 2004.*

### CÍL

EQUAL je iniciativa Společenství financovaná z Evropského sociálního fondu. Jedná se o součást strategie EU usilující o větší počet lepších pracovních příležitostí a o to, aby nikomu nebyl upírán přístup k nim. EQUAL bude prosazovat nové prostředky boje se všemi formami diskriminace a nerovnosti souvisejícími s pracovním trhem, a to prostřednictvím nadnárodní spolupráce. EQUAL se liší od programů, jež představují hlavní proud zaštitěný Evropským sociálním fondem, právě ve svém zaměření na inovaci a v důrazu kladeném na aktivní spolupráci mezi členskými státy. EU přispívá na EQUAL 3 miliardami Eur jenom za období 2000-2006, zbytek pochází z členských států na bázi společného financování.

### ODKAZY

- ✧ Sdělení Komise formulující metodické pokyny pro EQUAL, COM (2000) 853 ze 14. dubna 2000, O. J. C 127 z 5.5.2000
- ✧ Úloha EQUAL v sektoru cestovního ruchu je popsána v dokumentu Útvaru cestovního ruchu Komise s názvem: „*Systémy EU podporující cestovní ruch – Internetový atlas sektoru cestovního ruchu*“ na následující adrese: [http://europa.eu.int/comm/enterprise/services/tourism/policy-areas/eu\\_schemes.htm](http://europa.eu.int/comm/enterprise/services/tourism/policy-areas/eu_schemes.htm)



## 1.45. Leonardo da Vinci: Akční program odborného tréninku

### TITUL

Druhá fáze (2000-2006) akčního programu odborného tréninku Společenství s názvem Leonardo da Vinci

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Rozhodnutí Rady

### SOUČASNÝ STAV

*Podle článku 150 Smlouvy o EC bylo 26. dubna 1999 přijato Rozhodnutí Rady 1999/382. Na základě zpráv předložených členskými státy Komise zveřejnila prozatímní zprávy v červnu 2002 a červnu 2004, přičemž konečná verze zprávy k implementaci programu bude předložena do prosince 2007.*

### CÍL

**Příspěvek k vytvoření evropské vzdělávací oblasti cestou propagace celoživotního vzdělávání a pokračující spolupráce na úrovni Společenství mezi organizacemi činnými na poli odborného tréninku. Čerpat ze zkušeností získaných v první fázi programu Leonardo da Vinci a zaměřit se na cíle vytyčené Komisí v jejím Sdělení nazvaném "Směrem k obezřámené Evropě".**

Hlavní cíle programu jsou tyto:

- posílit kompetence a dovednosti lidí, zejména mladých, při úvodním profesním tréninku na všech úrovních, prostřednictvím praktického a učňovského tréninku, s ohledem na zlepšení možnosti získání zaměstnání;
- zlepšit kvalitu a přístup k pokračujícímu odbornému tréninku a celoživotnímu získávání kvalifikací a dovedností, s ohledem na zvyšování a rozvíjení adaptability;
- prosazovat a posilovat příspěvek systémů profesního tréninku k procesu inovace s cílem zlepšit konkurenceschopnost a podpořit podnikání.

### OBSAH

Rozpočet na aktivity programu Leonardo činí 1,150 miliardy eur. V rámci programu se provádějí následující činnosti:

- podpora mezinárodní mobility osob absolvujících profesní trénink v Evropě a podpora organizátorů takového tréninku;
- podpora pilotním projektům založeným na mezinárodních partnerstvích určených k propagování inovací a kvality v oblasti odborného tréninku;
- podpora jazykových znalostí, včetně méně vyučovaných a používaných jazyků, a porozumění různým kulturám v kontextu odborného tréninku;
- podpora rozvoji nadnárodních spolupracujících sítí usnadňujících výměnu zkušeností a osvědčených praktik;
- vyvíjení a aktualizace referenčních materiálů Společenství a srovnávacích dat.

Výzvy Společenství k přípravě návrhů, opakující se v několikaletých obdobích, se vztahovaly na období 2000-2002, 2003-2004 a 2005-2006. Výzvy stanovovaly roční termíny předložení a výběru návrhů a zejména specifikovaly požadované priority. Zhruba 75 % veškerých prostředků programu Leonardo spravují národní úřady. Zbytek je řízen přímo Komisí. Účast na programu je otevřená veškeré veřejnosti nebo soukromým orgánům a institucím zapojených do odborného tréninku.

## ODKAZY

- ✦ Viz internetové stránky Leonardo: [http://europa.eu.int/comm/education/leonardo/leonardo2\\_en.html](http://europa.eu.int/comm/education/leonardo/leonardo2_en.html)
- ✦ Úloha projektu Leonardo v sektoru cestovního ruchu je popsána v dokumentu Útvaru cestovního ruchu Komise s názvem: „*Systémy EU podporující cestovní ruch – Internetový atlas sektoru cestovního ruchu*“ na následující adrese: [http://europa.eu.int/comm/enterprise/services/tourism/policy-areas/eu\\_schemes.htm](http://europa.eu.int/comm/enterprise/services/tourism/policy-areas/eu_schemes.htm)
- ✦ Rozhodnutí Rady 1999/382/EC z 26. dubna 1999 zahajující druhou fázi akčního programu odborného tréninku Společenství Leonardo da Vinci, O. J. L 146 z 11.6.1999
- ✦ Rozhodnutí Komise z 20. ledna 2000 o pracovním programu iniciativy Leonardo da Vinci na rok 2000, COM (2000) 7.

## 1.46. Socrates: Akční program vzdělávací politiky

### TITUL

Druhá fáze (2000-2006) akčního programu zavádění vzdělávací politiky ("Socrates")

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Rozhodnutí Rady

### SOUČASNÝ STAV

Podle článků 149 a 150 Smlouvy o EC bylo 24. ledna 2000 přijato Rozhodnutí Rady 253/2000. Na základě zpráv předložených členskými státy Komise zveřejnila prozatímní zprávy v červnu 2002 a červnu 2004, přičemž konečná verze zprávy k implementaci programu bude předložena do prosince 2007.

### CÍL

Hlavní cíle programu jsou:

- posílit evropský rozměr vzdělávání na všech úrovních a usnadnit široký nadnárodní přístup ke vzdělávacím zdrojům v Evropě, při současném prosazování principu rovných příležitostí ve všech sektorech vzdělávání;
- propagovat lepší znalost jazyků EU, zejména méně běžných a méně vyučovaných jazyků, a podporovat mezikulturní dimenzi vzdělávání;
- propagovat spolupráci a mobilitu na poli vzdělávání (stimulace výměnných programů, podpora dálkového studia, apod.) a pomáhat eliminovat překážky v této oblasti;
- povzbuzovat k inovaci ve vyučovacích metodách a materiálech, zejména prostřednictvím využívání nových technologií.

### OBSAH

Rozpočet programu Socrates představuje 1,850 miliardy eur. Program zahrnuje následující oddíly: *Comenius* (školní vzdělávání); *Erasmus* (vyšší vzdělávání); *Lingua* (výuka a učení jazyků), *Minerva* (informační a komunikační technologie při vzdělávání) a *Grundtvig* (vzdělávání dospělých a další způsoby vzdělávání). Socrates rovněž podporuje systém NARIC, což je síť národních center, která poskytují poradenství a informace o akademickém uznávání diplomů a studijních období absolvovaných v jiných členských státech (Síť Národních center pro uznání akademických titulů).

**Cíle programu budou dosaženy prostřednictvím:**

- podpora mezinárodní mobility osob na poli vzdělávání v Evropě;
- prosazování virtuální mobility ve vzdělávacím kontextu rozšířením používání nových informačních a komunikačních technologií;
- podpora rozvíjení mezinárodních spolupracujících sítí usnadňujících výměnu zkušeností a osvědčených praktik;
- podpora opatření na propagaci jazykových dovedností a porozumění odlišným kulturám;
- podpora inovativním pilotním projektům založeným na mezinárodních partnerstvích směřujícím k rozvíjení a/nebo šíření inovací týkajících se vzdělávacích produktů;
- podpora opatření zaměřených na stanovování, aktualizaci a šíření referenčních podmínek Společenství, umožňujících porovnávání vzdělávacích systémů.

Program se zaměřuje zejména na vzdělávací zařízení a je rovněž otevřený institucím, které s nimi spolupracují, zejména společnostem a profesním organizacím a organizacím sociálních partnerů. Plánují se roční výzvy k předložení návrhů pro období 2000-2006. Tyto výzvy budou obsahovat roční termíny pro předložení a výběr návrhů a budou rovněž konkrétně specifikovat příslušné priority. Jsou zde rozeznávány dva typy činností: Komise organizuje „centralizované akce“ a „decentralizované akce“ jsou organizovány národními institucemi.

**ODKAZY**

- ✦ Viz internetové stránky Socrates na adrese: <http://europa.eu.int/comm/education/socrates.html>
- ✦ Rozhodnutí č. 253/2000/EC Evropského parlamentu a Rady z 24. ledna 2000 o spuštění druhé fáze akčního programu Společenství "Socrates" na poli vzdělávání, O. J. L 28 z 3.2.2000
- ✦ Úloha projektu Sokrates v sektoru cestovního ruchu je popsána v dokumentu Útvaru cestovního ruchu Komise s názvem: „*Systémy EU podporující cestovní ruch – Internetový atlas sektoru cestovního ruchu*“ na následující adrese: [http://europa.eu.int/comm/enterprise/services/tourism/policy-areas/eu\\_schemes.htm](http://europa.eu.int/comm/enterprise/services/tourism/policy-areas/eu_schemes.htm)



## 2. DAŇOVÁ OBLAST

### 2.1. Daňová politika EU

#### TITUL

1. Daňová politika v Evropské unii – Priority pro nadcházející léta
2. Revize a aktualizace priorit strategie v oblasti DPH

#### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Sdělení Komise

#### SOUČASNÝ STAV

1. Předloženo 23. května 2001 a schváleno Evropským parlamentem dne 14. března 2002
2. Předloženo 20. října 2003. Dne 31. března 2004 Evropská hospodářská a sociální komise vyslovila svůj názor.

#### CÍL

1. **Vytyčit priority daňové politiky v Evropské unii**
2. **Provést revizi strategie spuštěné Komisí v roce 2000 a popsat nové iniciativy, které zamýšlí v rámci tohoto programu podniknout v nadcházejících letech.**

#### OBSAH

1. Sdělení vytyčuje všeobecné a specifické cíle daňové politiky pro nadcházející léta a pojednává o mechanismech umožňujících těchto cílů. Komise identifikuje některé specifické cíle daňové politiky:
  - Rychlá implementace legislativní strategie DPH Společenství pro nadcházejících pět let;
  - Důkladné prozkoumání možností dalšího postupu s přihlédnutím k naléhavé nutnosti dalšího sblížení zákonů týkajících se zdanění oblastí ekologie a energií v EU;
  - Ze zdravotních důvodů a z důvodu omezení podvodů a pašování navrhla Komise opatření, která napomáhají sblížení sazeb spotřebních daní tabáku ve členských státech a provádí konzultace v otázce spotřebních daní vztahujících se na alkohol;
  - V oblasti zdaňování korporací se diskuse soustřeďuje na to, zda zintenzívnit činnost v pohraničních oblastech, daňové překážky mohou být nadále odstraňovány cestou postupného řešení, které negativně neovlivní národní systémy zdaňování korporací. I když stanovování národních sazeb daní spadá do výhradní kompetence členských států, bude možná zapotřebí ambicióznějšího přístupu, jako je např. zavedení obecného souboru pravidel zdaňování společností. Studie zdaňování společností pomůže Komisi přijmout stanovisko;
  - Eliminace daňových překážek při poskytování zaměstnaneckých penzí v mezinárodním měřítku;
  - Je nezbytné přistoupit k hlasování kvalifikované většiny u určitých daňových otázkách, zejména tam, kde dochází k distorzím na vnitřního trhu. Právním základem však pro tuto chvíli zůstává jednohlasnost. Legislativa Společenství k otázce daňové problematiky je důležitá, avšak Komise bude pečlivě zvažovat častější používání nelegislativních řešení, jako jsou doporučení, metodické pokyny a interpretační oznámení, a uvažovat o mechanismech intenzivnější spolupráce.
2. Komise poznamenává, že tato strategie dosáhla svého hlavního cíle, kterým bylo dát Radě nový hybný moment na cestě směřující ke konkrétním a zásadním zlepšením stávajícího systému DPH. Práce v budoucnu budou pokračovat podle dvou metodických pokynů: opětovně potvrdit princip zdanění v místě spotřeby a zjednodušit povinnosti obchodních subjektů. Komise tudíž zamýšlí zavést systém jednorázového mechanismu, který by značně usnadnil případy, kdy provozovatelé provádějí zdanitelné transakce v členských státech, které nejsou jejich domovskými státy. Komise má za to, že s jejím přispěním by sblížení se spolupráce členských států měla pomáhat udržet podvody v oblasti DPH v přijatelných mezích.

**ODKAZY**

- ✧ Sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu a Hospodářské a sociální komisi: Daňová politika v Evropské unii – Priority pro nadcházející roky, COM (2001) 206, konečná verze z 23.05.2001 – O. J. C 284 z 10.10.2001
- ✧ Sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu a Hospodářské a sociální komisi: Revize a aktualizace priorit v strategii DPH /COM/2003/0614, konečná verze.
- ✧ Stanovisko Evropské hospodářské a sociální komise ke sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu a Hospodářské a sociální komisi: Revize a aktualizace priorit v strategii DPH (COM/2003/0614, konečná verze).
- ✧ Oficiální žurnál C 112 , 30/04/2004 P. 0060 – 0063.

## 2.2. Daňové systémy

### TITUL

1. Vhodnost pokračování v programu akcí vedoucích ke zlepšení daňových systémů na vnitřním trhu
2. Program Společenství ke zlepšení fungování daňových systémů na vnitřním trhu (Fiscalis 2007)
3. Struktury daňových systémů v Evropské unii

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

1. Sdělení Komise
2. Rozhodnutí Rady
3. Sdělení Komise a EUROSTATu

### SOUČASNÝ STAV

1. *Přijato Komisí 17. ledna 2002*
2. *Přijato Komisí 17. ledna 2002, schváleno Parlamentem a Radou dne 3. prosince 2002.*
3. *Zveřejněno Generálním ředitelstvím Komise pro daňovou problematiku a celní unii a Eurostatem, statistickým úřadem EU, dne 1. července 2004*

### CÍL

1. - 2. **Přijmout program Společenství vedoucí ke zlepšení fungování daňových systémů na vnitřním trhu s cílem pomoci členským státům úžeji spolupracovat v otázce prevence podvodného zdaňování, prostřednictvím zlepšování elektronických informačních systémů mezi národními správci, spolupráce při vyšetřování, tréninkových seminářů pro daňové úředníky a experty a vzájemných výměn úředníků mezi národními administrativami. Nové členské státy EU se tohoto programu účastní.**
3. **Řešit daňové překážky, které brání jednotlivcům a podnikům těžit se z výhod vnitřního trhu a podkopávají mezinárodní konkurenceschopnost EU. Dlouhodobý cíl poskytovat společností společnou konsolidovanou daňovou základnu pro jejich aktivity jdoucí napříč celou EU, je v tomto ohledu velmi důležitým modulem. Komise je toho názoru, že zvýšená koordinace v daňové oblasti by členským státům pomohla tyto cíle splnit.**

### OBSAH

Program Fiscalis 2007 si klade za cíl trvalé posilování fungování daňových systémů vnitřního trhu. Obecným cílem programu v oblasti DPH je podpořit strategii DPH Evropské unie tak, jak je to uváděno ve Sdělení Komise Radě a Evropskému parlamentu nesoucím název „Strategie ke zlepšení funkce systémů DPH v rámci kontextu vnitřního trhu“ nebo v jakémkoliv budoucí podobné strategii přijaté Komisí.

#### Čtyřmi hlavními cíli na tomto poli jsou:

1. zjednodušení a modernizace pravidel, spolu s jednotnějším uplatňováním pravidel a nový přístup k administrativní spolupráci;
2. **spotřební daně:** zlepšit spolupráci mezi členskými státy, zajistit jednotnější uplatňování stávajících pravidel a vyvinutí společného přístupu k právním a administrativním aspektům oblasti spotřebních daní;
3. **přímé zdanění:** prohloubit informovanost o politikách Společenství na poli přímého zdaňování a poskytovat podporu sdílení zkušeností, výměně zkušeností a další administrativní spolupráci;
4. **uchazečské státy:** aby bylo zajištěno efektivní uplatnění daňových znalostí v uchazečských zemích, aby byly naplněny specifické potřeby uchazečských států a aby se posílila jejich administrativní, organizační a technická opatření.

Rozhodnutím z 21. dubna 2004 byl zvýšen na 67,25 milionu eur.

5. V publikacích jsou daňové systémy porovnávány v rámci unifikovaného statistického rámce na různých úrovních agregace a klasifikace daňových příjmů Evropských národních účtů. Tento rámec umožňuje monitorovat evoluci heterogenních národních daňových systémů a úrovně daňové zátěže v 25 členských státech a v Norsku. Poprvé byla zpracována a analyzována data o daňových příjmech u deseti nových členských států a Norska.

## ODKAZY

- ✧ Sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě o vhodnosti pokračování v programu akcí namířených ke zlepšení daňových systémů na vnitřním trhu, COM 2002/10, konečná verze ze 17.01.2002
- ✧ Rozhodnutí č. 2235/2002/EC Evropského parlamentu a Rady ze 3. prosince 2002 schvalující program Společenství na zlepšení funkce daňových systémů na vnitřním trhu (program Fiscalis 2007), Oficiální žurnál L 341, 17/12/2002 P.0001-0005
- ✧ Nové vydání “Struktur daňových systémů v Evropské unii” z 1. července 2004 zveřejněné Generálním ředitelstvím Komise pro daňovou problematiku a pro celní unii a Eurostatem, statistickým úřadem EU. Materiál je k dispozici na adrese:  
[http://europa.eu.int/comm/taxation\\_customs/resources/dokuments/structures\\_executive\\_summary\\_en.pdf](http://europa.eu.int/comm/taxation_customs/resources/dokuments/structures_executive_summary_en.pdf)

## 2.3. Systém DPH

### TITUL

1. Strategie pro zlepšení systému DPH
2. Daňová politika v Evropské unii – Priority pro nadcházející léta
3. Revidovat DPH a aktualizovat Strategii pro zlepšení systému DPH
4. Společný systém daně z přidané hodnoty (přepřacovaná verze).

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

1. Sdělení Komise
2. Sdělení Komise
3. Sdělení Komise
4. Návrh Komise na Direktivu Rady

### SOUČASNÝ STAV

1. *Schváleno 7. června 2000.*
2. *Předloženo 23. května 2001 a schváleno EP dne 14. března 2002*
3. *Přijato 20. října 2003*
4. *Vydáno Evropskou komisí 15. dubna 2004. Dne 15. září 2004 Evropská hospodářská a sociální komise zveřejnila svoje stanovisko. Nyní se čeká na schválení Evropským parlamentem.*

### CÍL

1. **Zjednodušit a modernizovat stávající organizaci DPH, standardizovat pravidla pro zavádění v členských státech a zajistit mezi nimi úzkou administrativní spolupráci jako prostředek boje s podvodnou činností.**
2. **Stanovit priority daňové politiky v Evropské unii.**
3. **Navázat na strategický program přijatý Evropskou komisí dne 7. června 2000 ke zlepšení systému DPH. Komise reviduje pokrok u již učiněných návrhů, připravuje seznam budoucích návrhů pro oblast DPH a předkládá svoje nápady týkající se systému DPH, který by byl vhodný pro vnitřní trh 25ti členských států.**
4. **Kodifikovat Direktivu Rady 77/388/EEC přepracováním stávajícího textu bez úpravy podstaty navrhovaných opatření tak, aby byl jasný a srozumitelný a přitom zajišťoval reflexi již platné legislativy.**

### OBSAH

1. Komise navrhla následující program:  
**Fáze jedna: 2000** – Komise schválí již předložené návrhy, t.j. Návrh o právu na odpočty, o osobách podléhající povinnosti odvádět DPH, o vzájemné pomoci při dobývání pohledávek, apod.  
**Fáze dvě: 2000** – Předložení nových návrhů Komise týkající se elektronického obchodování E-commerce, fakturace, minimální standardní sazby DPH na 5 let, revize pravidel o administrativní spolupráci a vzájemné pomoci při boji s podvodnou činností, zdanění poštovních služeb. Komise rovněž předloží zprávu o uplatnění snížené sazby DPH.  
**Fáze tři: 2001** – Zhodnocení a definice budoucích priorit.  
 Komise předloží zprávu o vývoji na začátku roku 2001, která bude použita pro přípravu pracovního programu vytyčujícího budoucí priority.
2. V květnu 2001 Komise pouze potvrdila předchozí závěry.
3. Komise oznámila svůj záměr prosazovat myšlenku jednorázového nákupního systému, kde by obchodník mohl veškeré svoje závazky související s aktivitami podnikanými v rámci EU řešit přímo v těch členských státech, ve kterých má sídlo. Komise má dojem, že zdaňování v místě určení může být rostoucí měrou nezbytné, zejména u služeb, tak aby se předešlo pokřivené konkurenci a zajistilo se, aby DPH nadále

připadala těm členským státům, ve kterých probíhá spotřeba. Konečně Sdělení zdůrazňuje i potřebu pokračování v práci na způsobech eliminace narůstajícího problému karuselových podvodů (carousel fraud).

4. Komise navrhuje, aby Šestá Direktiva byla zrušena a nahrazena novým zákonem modelovaným podle platné Direktivy. Nově navrhovaný zákon zahrnuje všechny úpravy provedené v Šesté Direktivě prostřednictvím pozdějších zákonů. I když se navrhované změny nedotknou věcného obsahu, pozmění se formát, neboť stávajících 53 článků bude rozčleněno na 402 článků nových.

## STANOVISKO HOTREC

HOTREC bude usilovat o zachování práva pro ubytovací služby na sníženou sazbu podle nového režimu DPH, a rovněž o to, aby i restaurační služby mohly využívat výhod plynoucích z této snížené sazby. Navíc by měla být zohledněna možnost odečítat restaurační a ubytovací náklady vynaložené za účelem provádění obchodní činnosti související s přímým zdaněním a možnost nárokovat placení DPH u těchto výdajů.

## ODKAZY

- ✦ Šestá Direktiva Rady 77/388/EEC ze 17. května 1977 o sladění zákonů členských států týkajících se daně z obratu – společný systém daně z přidané hodnoty: jednotný základ pro hodnocení. O.J L 145 z 13.06.1977
- ✦ Strategie na zlepšení funkce systémů DPH v kontextu vnitřního trhu, COM (2000)348, konečná verze, 7 června 2000
- ✦ Sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu a Hospodářské a sociální komisi: Daňová politika v Evropské unii – Priority pro nadcházející léta, COM (2001)206, konečná verze z 23.05.2001 – O. J. C 284 z 10.10.2001
- ✦ Sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu a Hospodářské a sociální komisi: - Revize a aktualizace strategických priorit DPH, COM (2003) 614, konečná verze z 20/10/2003
- ✦ Návrh na Direktivu Rady ke společnému systému daně z přidané hodnoty (přepřracovaný) COM/2004/0246, konečná verze - CNS 2004/0079

## DALŠÍ ODKAZY

- ✦ Brožura HOTREC “*Snížená sazba DPH pro pohostinství a turistický ruch v Evropě*”, březen 2002
- ✦ Stanovisko Evropské hospodářské a sociální komise ke “Sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu a Hospodářské a sociální komisi: - Revize a aktualizace strategických priorit DPH, COM (2003) 614, konečná verze” z 31/03/2004, O. J C 112/60 z 30.04.2004
- ✦ Stanovisko Evropské hospodářské a sociální komise k Návrhu na Direktivu Rady ke společnému systému daně z přidané hodnoty (přepřracovaný) COM/2004/0246, konečná verze - CNS 2004/0079, O. J C 74/21 z 23.03.2005

## ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR

- ✦ zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, v platném znění

## 2.4. Sazby DPH

### TITUL

1. Společný systém Daně z přidané hodnoty: sblížení sazeb DPH
2. Společný systém Daně z přidané hodnoty (minimální úroveň standardní sazby)
3. Návrh Direktivy Rady upravující Direktivu 77/388/EEC ve smyslu snížení sazeb daně z přidané hodnoty
4. "Neoficiální dokument" Komise ("Non paper")

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

1. Direktivy (2.)
3. Návrh Komise
4. "Neoficiální dokument" Komise ("Non paper")

### SOUČASNÝ STAV

1. *Přijato 19. října 1992*
2. *Přijato Radou dne 19. ledna 2001*
3. *Návrh byl Komisí přijat 23. července 2003 a Evropským parlamentem pak 4. prosince 2003. Skutečnost, že se návrh dotknul mnoha aspektů předchozího systému; otázky Paktu o stabilitě, kde se členské státy zavázaly nemít vyšší deficit národního hospodářství nežli 3 %; i požadované jednohlasnosti hlasování o veškerých daňových otázkách na půdě Rady, způsobila, že členské státy zatím nemohly tento návrh přijmout.*
3. - 4. *"Neoficiální dokument" zveřejněný v oficiálním tiskovém prohlášení vydaném 19. února 2004 následně po zasedání ECOFIN konaném 10. února 2004.*

### CÍL

1. **Direktiva z roku 1992 je jedním ze základních textů představujících přechodný společný systém DPH, včetně sblížení sazeb DPH.**
2. **Zajistit, aby se současná škála standardních sazeb DPH v různých členských státech dále nerozšiřovala (což bude znamenat, že existující rozdíly mezi standardními sazbami se nebudou prohlubovat)**
3. **Upravit Direktivu 77/388/EEC pokud se týče snížených sazeb DPH s cílem zajistit jednotné uplatňování.**
4. **„Neoficiální dokument“ odráží názory Komise na snížené sazby DPH a na jejich zásah do vnitřního trhu zboží a služeb.**

### OBSAH

1. Pokud se týče našeho sektoru, Direktiva stanoví, že na hotely se vztahují snížené sazby DPH (minimální snížená sazba je 5 %). Navíc členské státy, ve kterých byla u restauračních služeb snížená sazba uplatněna k 1. lednu 1991, mohou nadále tuto sazbu používat (v ostatních případech musí být uplatňována standardní sazba - minimum je 15 %).
2. Ve svém původním návrhu předloženém v listopadu 1998 Komise navrhovala ukotvit nižší limit standardního pásma sazeb na hodnotě 15 % a vyšší limit na 25 %. Evropská rada odmítla zavést horní sazbu DPH a pouze prodloužila platnost stávající minimální sazby (15 %) do 31. prosince 2005.
3. Sazby DPH uplatňované ve Společenství jsou nadále velmi různorodé a velmi složité: Poskytování zboží a služeb podléhající DPH se obvykle řídí standardní sazbou nejméně 15 %, avšak členské státy si mohou zvolit uplatňovat jednu nebo dvě snížené sazby ve výši minimálně 5 % u zboží a služeb uvedených v Příloze H (omezený seznam zboží a služeb, které mají nárok na sníženou sazbu v členských státech). Tato pravidla jsou však komplikována množstvím výjimek udělovaných určitým členským státům.

Návrh Komise z 23. července 2003 reviduje současný seznam zboží a služeb (Příloha H Direktivy 92/77/ECC), u kterých se členské státy mohou rozhodnout uplatňovat sníženou sazbu DPH. Zabývá se rovněž předchozími speciálními výjimkami; rozsahem uplatňování nulových sazeb a obsahuje části experimentu týkajícího se snížených sazeb u služeb obsahujících vysoký podíl lidské práce. Návrh předpokládá, že ubytovací služby zůstanou v Příloze H a že vůbec poprvé, do něj budou zařazeny i restaurační služby. Návrh Evropské komise usiluje o racionalizaci četných výjimek v současné době platných v některých členských státech; zlepšení fungování vnitřního trhu a vyhnutí se potenciálně pokřivené konkurenci, která byla příčinou mnoha stížností ze strany obchodních subjektů.

4. „Neoficiální dokument“ odráží názory Komise týkající se snížených sazeb DPH a jejich zásahu do vnitřního trhu zboží a služeb. Tato analýza, bez ohledu na její statut pouze neoficiálního dokumentu, bude dozajista mít velký dopad na budoucí diskuse o sazbách DPH na půdě Rady ministrů pro hospodářské a peněžní záležitosti. Pokud se týče snížených sazeb, „neoficiální dokument“ uvádí, že nejlogičtější a nejsoudrživějším přístupem by bylo umožnit větší autonomii všech členských států zvětšením záběru Přílohy H v hranicích, které by bylo možno akceptovat bez nadměrného narušení vnitřního trhu. V průběhu předchozích diskusí na půdě Rady tomuto přístupu některé členské státy tvrději odporovaly. „Neoficiální dokument“ objasňuje, že otázka snížených sazeb musí být v každém případě vyřešena do konce roku 2005 (kdy vyprší prodloužená platnost přílohy K).

## MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Hladina sazeb DPH má přímý vliv na konkurenceschopnost a úroveň zaměstnanosti v tomto sektoru.

## STANOVISKO HOTREC

Asociace HOTREC usiluje o:

- uplatnění co nejnižších možných sazeb DPH v oblasti hotelových a restauračních služeb;
- udržení možnosti pro členské státy ucházet se o snížené sazby v oblasti hotelového ubytování;
- zřízení možnosti pro všechny členské státy aplikovat snížené sazby na restaurační služby.

Asociace HOTREC podepsala společné prohlášení s ECF-IUF (organizace zaměstnanců sektoru hotelů, restaurací a kaváren – viz brožura o DPH vydaná HOTREC) žádající uplatnění co nejnižších sazeb DPH v tomto sektoru s přesvědčením, že nadměrně vysoké sazby jsou na překážku růstu a zaměstnanosti. Asociace HOTREC je velmi potěšena návrhem Komise z 23. července 2003 a doufá, že tato otázka bude pro odvětví pohostinství nakonec pozitivně vyřešena. Od roku 1992 HOTREC argumentuje a lobuje za začlenění všech pohostinských služeb do přílohy H.

## ČASOVÝ LIMIT PRO ZAVEDENÍ VE ČLENSKÝCH STÁTECH

1. Tato Direktiva měla být implementována do 1. ledna 2001.

## ODKAZY

- ✧ Direktiva Rady 92/77/EEC z 19. října 1992 doplňující společný systém daně z přidané hodnoty a upravující Direktivu 77/388/EEC (sbližování sazeb DPH), O. J. L 316 z 31.10.92
- ✧ Direktiva Rady 2001/41/EC z 19. ledna 2001 upravující, s ohledem na hladinu standardní sazby, Direktivu 77/388/EEC o společném systému daně z přidané hodnoty, O. J. L 22 z 24.01.2001
- ✧ Návrh Direktivy Rady upravující Direktivu 77/388/EEC ve smyslu snížení sazeb daně z přidané hodnoty COM/2003/0397, konečná verze - CNS 2003/0169



## DALŠÍ ODKAZY

- ✦ Brožura HOTREC k problematice DPH “Snížená sazba DPH v oblasti cestovního ruchu a pohostinství v Evropě”, březen 2002, k dispozici na internetových stránkách HOTREC <http://www.hotrec.org/>
- ✦ Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k "Návrhu Direktivy Rady upravujícímu Direktivu 77/388/EEC pokud se týče snížených sazeb daně z přidané hodnoty" (COM/2003/0397, konečná verze - 2003/0169 (CNS)) Oficiální žurnál C 032 , 05/02/2004 P. 0113 – 0117
- ✦ Pracovní dokument Evropské komise předložený na zasedání ECOFIN 7. prosince 2004. Tento pracovní dokument reviduje hlavní termíny přechodných opatření k sazbám DPH. Seznam potvrzuje, že platnost přechodných ujednání vztahujících se na uplatnění snížených sazeb DPH na služby obsahující vysoký podíl lidské práce vyprší koncem roku 2005

## ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR

- ✦ zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, v platném znění



## 2.5. Sazba DPH u služeb obsahujících vysoký podíl lidské práce

### TITUL

1. - 2.- 3. Vytváření pracovních příležitostí: Možnost uplatnit sníženou sazbu DPH u služeb obsahujících vysoký podíl lidské práce na zkušební období a na základě individuálního rozhodnutí
4. Vytváření pracovních příležitostí: Možnost uplatnit sníženou sazbu DPH u služeb obsahujících vysoký podíl lidské práce na zkušební období a na základě individuálního rozhodnutí – přechodná ustanovení umožněná Rakousku a Portugalsku
5. Vytváření pracovních příležitostí: Návrh Komise na umožnění přístupujícím zemím ucházet se o možnost uplatnění snížené sazby DPH u služeb obsahujících vysoký podíl lidské práce na zkušební období a na základě individuálního rozhodnutí.

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

1. Direktiva a Rozhodnutí
2. Direktiva
3. Direktiva
4. Direktiva a Rozhodnutí
5. Návrh Komise na Direktivu a Rozhodnutí

### SOUČASNÝ STAV

1. Schváleno 22. října 1999 a 28. února 2000.
2. Schváleno 30. března 2000.
3. Schváleno 3. prosince 2002

*Sdělení Komise předložené Radě a Evropskému parlamentu 2. června 2003 nazvaná „Experimentální uplatnění snížené sazby DPH u jistých služeb s vysokým podílem lidské práce“ hodnotila experiment s cílem otestovat účinek, který snížení sazeb DPH u určitých služeb s vysokým podílem lidské práce má na vytváření pracovních příležitostí a na snížení výskytu černé ekonomiky. Pokud se týče služeb zahrnutých do tohoto experimentu v devíti členských státech, zpráva uvádí, že neexistuje žádný přesvědčivý důkaz, že by toto opatření mělo příznivý účinek na pracovní příležitosti či na snížení výskytu černé ekonomiky.*

4. Schváleno 10. února 2004
5. Vydáno Komisí 21. dubna 2004, v současnosti se čeká na Společné stanovisko Rady.

### CÍL

1. - 2. Prosazovat vytváření pracovních příležitostí prostřednictvím uplatňování přínosného režimu DPH
3. Provádět rozšiřování, dokud tento nástroj neumožní členským státům uplatnit snížené sazby DPH na určité služby s vysokým podílem lidské práce
4. Upravit Direktivu 77/388/ECC tak, aby se rozšířil nástroj umožňující členským státům uplatňovat snížené sazby DPH u jistých služeb s vysokým podílem lidské práce a aby bylo prodlouženo období platnosti Rozhodnutí Rady 2000/185/EC až do 31. prosince 2005, t.j. nástroj umožňující členským státům uplatňovat snížené sazby DPH na určité služby s vysokým podílem lidské práce
5. Upravit Direktivu 77/388/EC z důvodu přistoupení České republiky, Estonska, Kypru, Lotyšska, Litvy, Maďarska, Malty, Polska, Slovinska a Slovenska, a schválit České republice a Polsku uplatnění snížené sazby DPH u určitých služeb s vysokým podílem lidské práce v souladu s postupem upraveným Článkem 28 (6) a (7) Direktivy 77/388/EEC.

**OBSAH**

1. - 2.- 3. Direktiva ustanovuje, že Rada může jednomyslným rozhodnutím schválit, aby členský stát uplatnil sníženou sazbu DPH u jistých místních služeb s vysokým podílem lidské práce. Direktiva nabízí členským státům příležitost aplikovat sníženou sazbu DPH na dvě (ve výjimečných případech tři) kategorie služeb z následujících pěti oblastí: služby malých oprav; renovace a opravy soukromých příbytků; čištění oken a úklid domácností; pomocné služby v domácnosti a kadeřnické služby. Zasedání ECOFIN dne 10. února 2004 schválilo návrh Evropské komise z 16. prosince 2003 umožňující devíti členským státům se ucházet o prodloužení o další dva roky (t.j. do 31. prosince 2005) ve věci snížených sazeb DPH, které se v současné době vztahují na určité služby s vysokým podílem lidské práce.
4. Pokud se týče DPH, Direktiva:
  - povoluje Rakousku ucházet se o jednu ze dvou snížených sazeb týkajících se pronajímání obytných prostor za předpokladu, že tato sazba nebude nižší nežli 10 %,
  - povoluje Portugalsku ucházet se o jednu ze dvou snížených sazeb týkajících se restauračních služeb za předpokladu, že tato sazba nebude nižší nežli 12 %.

21. dubna 2004 Evropská komise navrhla umožnit přístupujícím zemím ucházet se, do 31. prosince 2005, o snížené sazby u některých služeb s vysokým podílem lidské práce. Česká republika a Polsko vyslovily svoje přání uplatnit snížené sazby u některých služeb s vysokým podílem lidské práce.

**STANOVISKO HOTREC**

Asociace HOTREC je nesmírně zklamaná Direktivou 1999/85/EC. Doufala, že restaurační služby budou zahrnuty do seznamu služeb, na něž lze aplikovat sníženou sazbu DPH. Na druhou stranu je asociace HOTREC velmi potěšena, že Portugalsko zvítězilo ve svém boji souvisejícím s Direktivou 1999/85/EC o uplatnění snížené sazby u některých služeb s vysokým podílem lidské práce. HOTREC si velmi cení výzvy paní Randzio-Plath adresované Komisi a evropským vládám, týkající se zobecnění snížené sazby DPH pro činnosti související s restauracemi a cestovním ruchem. I když se specifické výjimky týkají pouze Portugalska, asociace HOTREC věří, že výše uvedené argumenty by mohly být použity ve prospěch restauračního odvětví všech evropských zemí a že by to pomohlo rozvoji zaměstnanosti v tomto sektoru i zachování konkurenceschopnosti evropského cestovního ruchu v kontextu mezinárodní konkurence.

**ODKAZY**

- ✧ Direktiva Rady 1999/85/EC z 22. října 1999 upravující Direktivu 77/388/EC v otázce možnosti experimentálně uplatnit sníženou sazbu DPH u služeb s vysokým podílem lidské práce, O. J. L 277 z 28.10.1999 a Rozhodnutí Rady z 28. února 2000 umožňující členským státům uplatnit sníženou sazbu DPH u služeb s vysokým podílem lidské práce v souladu s postupem uvedeným ve článku 28(6) Direktivy 77/388/EC, O. J. L 59 z 04.03.2000
- ✧ Direktiva Rady 2000/17/EC z 30. března 2000 upravující Direktivu 77/388/EEC o společném systému DPH – přechodná opatření umožněná Rakousku a Portugalsku, O. J. L 84 z 05.04.2000
- ✧ Direktiva Rady 2002/92/EC z 3. prosince 2002 upravující Direktivu 77/388/EEC rozšířením nástroje umožňujícího členským státům uplatnit sníženou sazbu DPH u jistých služeb s vysokým podílem lidské práce
- ✧ Direktiva Rady 2004/15/EC z 10. února 2004 upravující Direktivu 77/388/EEC rozšířením nástroje umožňujícího členským státům uplatnit sníženou sazbu DPH u jistých služeb s vysokým podílem lidské práce. Oficiální žurnál L 052, 21/02/2004 P. 0061 - 0061
- ✧ Návrh Direktivy (COM (2004) 295 z 21/04/2004) a Návrh Rozhodnutí (COM (2004) 296 z 21/04/2004)

## DALŠÍ ODKAZY

- ✦ Zpráva Evropského parlamentu k návrhu Direktivy Rady upravující Direktivu 77/388/EEC o společném systému daně z přidané hodnoty – přechodná opatření povolená Rakousku a Portugalsku, PE 285.473 / konečná verze z 1. března 2000, Zpravodaj: Christa Randzio-Plath
- ✦ Dopis paní Randzio-Plath (L-0200-121-FF) k návrhu Direktivy Rady upravující Direktivu 77/388/EEC o společném systému daně z přidané hodnoty – přechodná opatření povolená Rakousku a Portugalsku, zaslaný dne 17/02/2000
- ✦ Sdělení Komise pro otázky zaměstnanosti a sociální problematiku Evropského parlamentu ke sdělení Komise týkajícímu se nepřihlášené práce (COM (1998)219), (A5-0220/2000 konečná verze) z 30.08.2000, Zpravodaj: Anne-Karin Glase.
- ✦ Rozhodnutí Evropského parlamentu z 21. září 2000 o Sdělení Komise týkajícímu se nepřihlášené práce (COM (1998) 219), O. J. C 146 z 17.05.2001
- ✦ Bod 15. Rozhodnutí Evropského parlamentu ze 16. června 2002 o Sdělení Komise – podpora předsevzetí, zvýšení tempa, (COM (2001)641)
- ✦ Bod 46. Rozhodnutí Evropského parlamentu ze 14. května 2002 o Sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu, Hospodářské a sociální komisi a Komisi pro regiony, týkající se společné práce na budoucnosti evropského cestovního ruchu (COM (2001)665) – PS\_TAPROV(2002)022
- ✦ Zpráva z 2. června 2003 předložená Komisi Radě a Evropskému parlamentu, nazvaná „Experimentální uplatnění snížené sazby DPH na určité služby s vysokým podílem lidské práce“ (COM (2003) 309) – nebylo publikováno v Oficiálním žurnálu).

## ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR

- ✦ zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, v platném znění



## 2.6. Odčitatelnost DPH u výdajů vynaložených za účelem výkonu povolání

### TITUL

Návrh Direktivy Rady novelizující Direktivu 77/388 v otázce pravidel upravujících právo na odpočet daně z přidané hodnoty

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Návrh Direktivy Komise

### SOUČASNÝ STAV

*Návrh byl předložen Evropskému parlamentu dne 17. června 1998. Parlament požadoval, aby DPH vztahující se na výdaje za pokrmy a ubytování vynaložené za účelem podnikatelské činnosti byla odečitatelná ve výši 100 % (i když Komise navrhovala 50 %). Dne 13. května 2003 ECOFIN uspořádal orientační diskusi k DPH (právo na odpočet a na refundaci přes rámeček hranic) a rozhodl se pozastavit diskuse o Návrhu Komise v otázce nových pravidel pro odčitatelnost DPH až do doby, než Komise zveřejní sdělení o nové strategii DPH.*

### CÍL

**Direktiva na jedné straně hodlá harmonizovat případy, v nichž je DPH odpočitatelná či neodpočitatelná u výdajů souvisejících s provozováním obchodní činnosti.**

### OBSAH

Návrh specifikuje, které výdaje by neměly mít nárok na odpočet DPH. Pokud se týče ubytovacích a restauračních služeb, uhrazená DPH bude odpočitatelná až do výše 50 % (nebo 100 % jak požadují úpravy návrhu ze strany Parlamentu).

### MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Současná situace se v jednotlivých zemích liší; v některých nejsou ubytovací a restaurační služby odpočitatelnými výdaji, i když jsou vynaloženy za profesním účelem, zatímco v jiných je DPH u restauračních a ubytovacích služeb plně odpočitatelná. Omezení práva na odpočet bude představovat další daňovou zátěž pro společnosti, což povede ke snížení spotřeby v oblasti ubytovacích a restauračních služeb.

### STANOVISKO HOTREC

Asociace HOTREC je příznivcem plné odčitatelnosti DPH u hotelových a restauračních výdajů vynaložených za obchodními účely. HOTREC věří, že toto opatření je pro odvětví zásadní, a to zejména pro SME, pro které jsou jídla kategorie „business“ často jediným způsobem jak proniknout na trh. Zvýšená mobilita patrná v odvětví automaticky zvyšuje nutnost stravování v restauracích a přenocování daleko od domova. Proto by výdaje za ubytování a stravování měly být považovány za rovné jakýmkoliv jiným obchodním výdajům a měly by mít plný nárok na odčitatelnost DPH.

## ODKAZY

- ✦ Návrh Direktivy Rady novelizující Direktivu 77/388 pokud se týče pravidel upravujících odpočty daně z přidané hodnoty, COM/98/0377, konečná verze - CNS 98/0209. O. J.C 219 z 15.07.98

## ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR

- ✦ zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, v platném znění



## 2.7. DPH u telekomunikačních služeb

### TITUL

Pravidla pro DPH vztahující se na telekomunikační služby

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

1. Rozhodnutí
2. Direktiva

### SOUČASNÝ STAV

2. *Direktiva byla schválena Radou dne 17. června 1999.*

### CÍL

Cílem těchto opatření je zajistit, aby DPH byla z telekomunikačních služeb odváděna i když má poskytovatel služeb sídlo mimo Evropskou unii. Účelem Direktivy je novelizovat pravidla pro DPH vztahující se na telekomunikační služby pokud se týče veškerých takových služeb, které jsou spotřebovávány v rámci Společenství, a za účelem předejetí pokřivení konkurence v této oblasti.

### OBSAH

1. Přijatá Rozhodnutí vytyčují patnáct jednotlivých výjimek z ustanovení Šesté Direktivy k DPH týkající se místa poskytování služeb. Podle těchto Rozhodnutí je místem poskytování telekomunikačních služeb země zákazníka; proto DPH náleží právě té zemi a vyměřuje se sazbou té země.
2. Direktiva stanoví, že telekomunikační služby poskytnuté subjektům s registrací DPH v rámci Společenství nebo příjemcům se sídlem ve třetích zemích, by měly být v principu zdaněny v zemi příjemce těchto služeb.

### ČASOVÝ LIMIT PRO ZAVEDENÍ VE ČLENSKÝCH STÁTECH

1. Výjimka umožněná Rozhodnutími byla možná do 31. prosince 1999.
2. Direktiva vstoupila v platnost 26. června 1999 a termín pro implementaci byl 1. leden 2000.

### ODKAZY

- ✦ Rozhodnutí Rady ze 17. března 1997 zmocňující Belgické království k uplatnění opatření odchylných se od Článku 9 Šesté Direktivy 77/388/EEC k harmonizaci zákonů členských států týkajících se daně z obratu, O. J. L 86 z 28.03.97. Podobné Rozhodnutí bylo vydáno pro každý ze 14 zbývajících členských států.
- ✦ Direktiva Rady 1999/59/EC ze 17. června 1999 novelizující Direktivu 77/388/EEC v otázce pravidel pro daň z přidané hodnoty týkající se telekomunikačních služeb, O. J. L 162 z 26.06.99

### ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR

- ✦ zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, v platném znění



## 2.8. DPH vztahující se na elektronicky poskytované služby

### TITUL

Pravidla pro DPH vztahující se na určité služby poskytované elektronickými prostředky

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

1. Direktiva Rady
2. Direktiva Rady

### SOUČASNÝ STAV

1. - 2. *Schváleno 7. května 2002.*

### CÍL

1. **Novelizovat Direktivu 218/92/EC týkající se potvrzování platnosti identifikačních čísel DPH.**
2. **Novelizovat Direktivu 77/388/EC (Šestá Direktiva o DPH) pokud se týče pravidel pro DPH vztahujících se na služby poskytované elektronicky a s ohledem na vysílací služby placené příjemcem.**

### OBSAH

1. Postupy potvrzování identifikačních čísel DPH u kterékoliv specifikované osoby by měly zahrnovat takové metody, které jsou používány při poskytování určitých služeb elektronickou cestou. Je proto nutné rozšířit společný systém výměny určitých informací o transakce prováděné v rámci Společenství uvedené v článku 6 této Direktivy. Komise umožní, aby potvrzování platnosti probíhalo elektronickými prostředky.
2. Podle nových pravidel:
  - U služeb poskytovaných operátorem v EU zákazníkovi mimo EU bude za místo předepisující zdanění považováno to místo, ve kterém zákazník sídlí, a na služby se nebude vztahovat DPH Evropské unie;
  - Když provozovatel z EU poskytuje tyto služby osobě s daňovou povinností (t.j. jinému podniku) v jiném členském státě, bude za místo předepisující zdanění považováno to místo, ve kterém zákazník sídlí, a tam, kde stejný operátor poskytuje tyto služby soukromé osobě v rámci EU nebo osobě s daňovou povinností ve stejném členském státě, bude za místo poskytnutí služby považováno to místo, ve kterém zákazník sídlí.
  - Nová pravidla budou poprvé vyžadovat, aby dodavatelé digitálních produktů ze států mimo EU účtovali DPH z prodeje soukromým zákazníkům, stejně tak jako to musí dělat dodavatelé z EU. Dodavatelé ze států mimo EU se budou muset registrovat u úřadu spravujícího DPH v kterémkoliv členském státě dle svého výběru a odvádět DPH v sazbě příslušné tomu členskému státu, ve kterém měl zákazník trvalé sídlo. Direktiva se nevěnuje otázce daňových sazeb; příslušnou daňovou sazbou je standardní sazba, která se vztahuje stejně na elektronická i tradiční média u přímo ekvivalentních produktů.

#### Další opatření mohou být shrnuta pod následující body:

- daň za dodávky obchodním zákazníkům bude zúčtovávat zákazník;
- registrace nebude nutná u obchodníků podnikajících mimo EU, jejichž roční objem prodeje v rámci EU nepřesáhne 100 000 eur;
- bude možno mít jediné registrační místo (kterým bude v praxi běžně členský stát, do kterého byla provedena první dodávka podléhající zdanění);
- rovněž bude možné všechny procedury týkající se registrace a daňových příznání provádět elektronicky;
- daňová správa bude mít takové operátory, kteří budou disponovat prostředky pro to, aby snadno rozeznali statut zákazníka (t.j. kde zákazník představuje podnik registrovaný jako plátc DPH a kde nikoliv), a to obvykle umožní dodavateli, který bude jednat maximálně pečlivě, určit, zda se na příslušnou transakci vztahuje daň či nikoliv.

**ODKAZY**

- ✧ Direktiva Rady č. 792/2002 ze 7. května 2002 novelizující dočasné nařízení (EEC) č. 218/92 o administrativní spolupráci na poli nepřímého zdanění (DPH) pokud se týče dodatečných opatření vztahujících se na elektronické obchodování, O. J. L 128 z 15.05.2002
- ✧ Direktiva Rady 2002/38/EC ze 7. května 2002 novelizující dočasnou Direktivu 77/388/EEC ve věci pravidel pro daň z přidané hodnoty vztahující se na radiové a televizní služby i na určité elektronicky dodávané služby, O. J. L 128 z 15.05.2002

**DALŠÍ ODKAZY**

- ✧ Sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu a Hospodářské a sociální komisi: - Revize a aktualizace strategických priorit v oblasti DPH, COM (2003) 614, konečná verze z 20/10/2003

**ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR**

- ✧ zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, v platném znění

## 2.9. Fakturace DPH

### TITUL

Zjednodušení, modernizace a sladění podmínek stanovených pro fakturaci související s DPH

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Direktiva Rady

### SOUČASNÝ STAV

*Schváleno 20 prosince 2001.*

### CÍL

**Sladit pravidla pro fakturaci DPH (prováděnou tradičními i elektronickými metodami) a vytvořit právní rámec Společenství pro elektronické převody a uchovávání faktur.**

### OBSAH

Direktiva zmiňuje čtrnáct údajů, které musí být na všech fakturách uváděny (datum vystavení, číslo faktury, jméno a adresa osoby odvádějící daň i jeho zákazníka, popis zboží či služeb, příslušná sazba DPH, splatná částka DPH, apod.). Tato harmonizace se však omezuje pouze na ty aspekty fakturace, které jsou odpovědí na reálné potřeby, a ponechává tak na členských státech, aby definovaly všechny ostatní podmínky. Rovněž představuje řadu společných ujednání upravujících používání elektronické fakturace a elektronické uchovávání faktur, stejně tak jako samostatné fakturování a outsourcing fakturačních služeb. Direktiva rovněž stanovuje, že uchovávání faktur musí splňovat podmínky předepsané Direktivou 95/46/EC o ochraně jednotlivců s ohledem na zpracovávání osobních dat i o volném pohybu takových dat.

### ČASOVÝ LIMIT PRO ZAVEDENÍ VE ČLENSKÝCH STÁTECH

1. leden 2004

### ODKAZY

- ✦ Direktiva Rady 2001/115/EC z 20. prosince 2001 novelizující Direktivu 77/388/EEC s ohledem na zjednodušení, modernizaci a sladění podmínek stanovených pro fakturaci DPH, O. J. L 15 ze 17.01.2002

### DALŠÍ ODKAZY

- ✦ Sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu a Hospodářské a sociální komisi: - Revize a aktualizace priorit strategie DPH, COM (2003) 614, konečná verze z 20/10/2003
- ✦ Stanovisko evropské Hospodářské a sociální komise ke „Sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu a Ekonomické a sociální komisi: - Revize a aktualizace priorit strategie DPH, COM (2003) 614, konečná verze z 31/03/2004, O. J. C 112/60 z 30.04.2004

### ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR

- ✦ zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, v platném znění



## 2.10. DPH a cestovní kanceláře

### TITUL

Cestovní kanceláře: zvláštní systém DPH pro cestovní kanceláře

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

1. Návrh Direktivy Rady
2. Návrh Direktiva Evropského parlamentu a Rady

### SOUČASNÝ STAV

1. Předloženo Komisí 8. února 2002. Evropská komise upravila svůj původní návrh 21. února 2003.
2. Předloženo Komisí 21. února 2003. V současnosti se očekává společné stanovisko Rady.

### CÍL

1. **Novelizovat Direktivu Rady 77/388/EC s ohledem na zjednodušení, modernizaci a harmonizaci uplatňování zvláštního systému pro cestovní kanceláře a jednodušší uplatňování legislativy Společenství týkající se DPH.**
2. **Komise přijala jeden doplněk navržený Evropským parlamentem. Účelem tohoto doplňku bylo zajistit, aby pravidla navrhovaná pro místo poskytnutí služeb cestovní kanceláře v případě, že jsou poskytovány cestovní kanceláři sídlící mimo území EU zákazníkům majícím sídlo v EU, mohla být snadno aplikovatelná v praxi. Cestovní kanceláře se sídlem mimo EU by mohly jednat pouze s jedním administrativním orgánem EU a nikoliv s několika. Tento princip již byl přijat v kontextu DPH vztahující se na poskytování služeb prostřednictvím Internetu.**

### OBSAH

V roce 1977, kdy byla schválena Šestá Direktiva o DPH, byl představen zvláštní systém pro cestovní kanceláře a tour operátory. Vztahuje se na ty operátory, jejichž dodávky se skládají z prvků, jako jsou hotelové ubytování a transport, které zakupují od třetích stran a poté je prodávají pod svým vlastním jménem cestujícím. Veškeré transakce prováděné cestovní kanceláři týkající se jedné cesty jsou považovány za jedinou dodávku. Prvním cílem tohoto speciálního systému bylo zjednodušit uplatňování pravidel Společenství týkajících se DPH u těchto dodávek. Druhým cílem tohoto zvláštního systému je organizace distribuce příjmů z DPH mezi členskými státy. Tento zvláštní systém byl zaveden s cílem zajistit, aby příjmy z DPH byly přiděleny tomu členskému státu, ve kterém se uskutečnila konečná spotřeba každé jednotlivé služby. V praxi neexistuje žádná opravdu jednotná aplikace tohoto zvláštního systému v členských státech. Ve světle těchto problémů se Komise rozhodla začlenit modifikovaný článek 26 jako prvek svojí Nové strategie DPH, přičemž zachová logiku původního článku.

#### Mezi nejdůležitější úpravy patří:

- aplikace sazbového daňového systému na fyzické osoby i na plátce daně;
- zdanění dodavatelů sídlících ve třetích zemích prodávajících cestovní balíčky v EU zákazníkům z EU;
- lepší definice „marže“;
- možnost kalkulovat globální „marži“ pro určité období;
- představení možnosti pro cestovní kanceláře zvolit si používání normálních pravidel pro DPH;
- zrušení výjimek udělených řadě členských států, které způsobovaly pokřivení konkurence.

## ODKAZY

- ✧ Návrh Direktivy Rady upravující Direktivu 77/388/EEC pokud se týče zvláštního systému pro cestovní kanceláře, COM (2002)64 z 08.02.2002
- ✧ Návrh Direktivy Evropského parlamentu a Rady upravující Direktivu (EEC) č. 218/92 o administrativní spolupráci na poli nepřímého zdanění (DPH) pokud se týče doplňkových opatření vztahujících se na poskytování cestovních služeb /COM/2003/0078, konečná verze/2 – COD 2003/0057

## DALŠÍ ODKAZY

- ✧ Šestá Direktiva Rady 77/388/EEC ze 17. května 1977 o harmonizaci zákonů členských států týkajících se daně z obratu – Společný systém daně z přidané hodnoty: jednotný základ pro hodnocení; O. J. L 145 ze 13.06.1977
- ✧ Stanovisko Evropské hospodářské a sociální komise k “Návruhu Direktivy Evropského parlamentu a Rady upravujícímu Direktivu (EEC) č. 218/92 o administrativní spolupráci na poli nepřímého zdanění (DPH) pokud se týče doplňkových opatření vztahujících se na poskytování cestovních služeb /COM/2003/0078 konečná verze/2 – COD 2003/0057. O. J C 220/68 z 16.09.2003

## ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR

- ✧ zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, v platném znění



## 2.11. DPH a místo poskytnutí služeb osobám s daňovou povinností a bez daňové povinnosti

### TITUL

Místo poskytnutí služeb osobám bez daňové povinnosti

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

1. Návrh Komise na Direktivu Rady
2. Konzultační dokument Komise

### SOUČASNÝ STAV

1. *Vydáno Komisí 23. prosince 2003 a schváleno Evropským parlamentem 20. dubna 2004. Dne 13. ledna 2004 se Rada rozhodla provést konzultaci s Evropskou hospodářskou a sociální komisí. Dne 31. března 2004 Evropská hospodářská a sociální komise vyslovila svoje stanovisko. V současné době se očekává Společné stanovisko Rady.*
2. *Tento dokument neznamená, že by se Komise zavazovala k jakékoliv oficiální iniciativě v této oblasti. Termín pro předložení komentářů je 4. dubna 2005.*

### CÍL

1. **Cílem tohoto návrhu je představit první část reformy pravidel vážících se k místu poskytnutí služeb. Zabývá se dodávkami uskutečněnými mezi osobami s daňovou povinností.**
2. **Evropská komise zahájila otevřené konzultace názorů veřejnosti na možná zlepšení v oblasti pravidel pro Daň z přidané hodnoty (DPH) v EU, která se vztahují na případy, kdy jsou služby poskytovány soukromým spotřebitelům (B2C „Podniky spotřebitelům”).**

### OBSAH

1. Komise navrhuje přejít od principu „místa podnikatelské činnosti dodavatele“ k principu „místaspotřeby“ u transakcí B2B („Podniky podnikům“). Komise by měla předložit ekvivalentní text v roce 2005 v rámci B2C („Podniky spotřebitelům”).
2. Na základě reakcí Komise rozhodne, zdali předložit návrh na modifikaci stávajících pravidel. Základním pravidlem v těchto případech v současnosti je, že uplatňována je ta sazba DPH, která platí v místě působiště poskytovatele služeb (B2C „Podniky spotřebitelům”). S tím, jak se však rostoucí měrou poskytují služby za hranice států, toto pravidlo již ne vždy zajišťuje aby se daň odváděla tomu členskému státu, ve kterém dochází ke spotřebě. Navíc to může být příčinou konkurenční nevýhody pro dodavatele z EU ve srovnání s dodavateli pocházejícími ze zemí mimo EU.

### MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Pokud se týče restauračních služeb, novým pravidlem by bylo to, že za místo poskytnutí je považováno místo, kde „jsou služby fyzicky prováděny“. U tradičních restaurací by toto situaci nezměnilo: zákazník jde do restaurace, posadí se ke stolu, dá si dobré jídlo a zaplatí účet se sazbou DPH té země, ve které se restaurace nachází. Mělo by to však dopad na některé stravovací provozy, např. pokud cateringová firma připraví pokrmy pro oslavu (např. svatbu) konanou v jiném státě, pak by se použilo pravidlo pro sazbu DPH té země, ve které se oslava koná, a nikoliv sazba DPH té země, ve které má cateringová firma sídlo.

## ODKAZY

- ✦ Návrh Direktivy Rady upravující Direktivu 77/388/EEC ve smyslu místa poskytování služeb COM/2003/0822, konečná verze - CNS 2003/0329
- ✦ Stanovisko Evropské hospodářské a sociální komise k Návrhu Direktivy Rady upravující Direktivu 77/388/EEC ve smyslu místa poskytování služeb (COM (2003) 822, konečná verze - 2003/0329 (CNS)) O. J. C 117 z 30.04.2004 p. 0015-0017
- ✦ Konzultační dokument k DPH a místu poskytování služeb dodávaných osobám bez daňové povinnosti
- ✦ Šestá Direktiva Rady 77/388/EEC ze 17. května 1977 o harmonizaci zákonů členských států souvisejících s daní z obratu – Společný systém DPH: jednotný základ pro hodnocení; O. J. L 145 z 13.06.1977

## ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR

- ✦ zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, v platném znění

## 2.12. Refundace DPH osobám s daňovou povinností mimo rámec Společenství EEC

### TITUL

Refundace DPH osobám s daňovou povinností mimo rámec Společenství EEC

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Direktiva Rady

### SOUČASNÝ STAV

*Schváleno Radou dne 17. listopadu 1986*

### CÍL

Sladit další legislativu členských států týkající se refundace DPH osobám s daňovou povinností mimo rámec Společenství EEC

### OBSAH

Osoba podléhající daňové povinnosti, která nemá sídlo na území Společenství, je definována jako někdo, kdo neměl na tomto území ani podnik, ani trvalou organizaci, ze které by byly prováděny obchodní transakce, ani – pokud žádný takový podnik nebo trvalá organizace neexistovaly - své trvalé bydliště nebo místo obvyklého pobytu, a kdo, v tomtéž období, nedodával žádné zboží, ani neposkytoval služby v tomto členském státě, s výjimkou transportních služeb nebo takových služeb, ze kterých má povinnost odvádět daň samotný zákazník.

Obecně budou členské státy refundovat veškeré DPH uhrazené osobou s daňovou povinností mimo rámec EC u zboží a služeb dodaných jednotlivcem s daňovou povinností na území Společenství. Takové refundace mohou být provedeny za předpokladu, že třetí země budou souhlasit s přijetím srovnatelných opatření (reciprocita). O proplacení si musí osoba s daňovou povinností mimo EEC zažádat. Členský stát určí praktickou organizaci nárokování si takovýchto refundací, např. časové limity a minimální obnosy. Nárok na refundaci bude podmíněn domácími pravidly daného členského státu týkajícími se refundací DPH, i když některé výdaje mohou být z jejich působnosti vyňaty nebo mohou být stanoveny určité omezující podmínky.

### ODKAZY

- ✦ Třináctá Direktiva Rady 86/560/EEC ze 17. listopadu 1986 o harmonizaci zákonů členských států týkajících se daně z obratu – Pravidla pro refundaci DPH osobám s daňovou povinností mimo území Společenství. O. J. L 326 z 21.11.1986 P. 0040-0041.

### ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR

- ✦ zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, v platném znění



## 2.13. Úhrada cestovních výdajů

### TITUL

Výše příspěvků osobám cestujícím z třetích zemí

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Direktiva Rady

### SOUČASNÝ STAV

*Schváleno 14. února 1994 a upraveno Direktivou Rady 98/94/EC ze 14. prosince 1998*

### CÍL

**Harmonizace příspěvků z pohledu zboží obsaženého v osobních zavazadlech cestujících přijíždějících ze třetích zemí za podmínky, že tyto importy nejsou komerčního charakteru.**

### OBSAH

Zatímco platnost opatření k bezcelním prodejům vypršela se zákazem duty free shopů v roce 1999, opatření k cestovním výdajům osob cestujících ze třetích zemí nadále platí.

### ODKAZY

- ✧ Direktiva Rady 94/4/EC ze 14. února 1994 upravující Direktivy 69/169/EEC a 77/388/EEC a zvyšující výši příplatků osobám cestujícím ze třetích zemí i limity vztahující se na bezcelní nákupy při cestách po Společenství, O. J. L 60 ze 03.03.94



## 2.14. Spotřební daně

### TITUL

Sladění struktur a sblížování sazeb spotřební daně u alkoholu a alkoholických nápojů

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

1. Direktivy
2. Rozhodnutí
3. Direktiva
4. Direktiva

### SOUČASNÝ STAV

1. *Schváleno 19. října 1992*
2. *Schváleno 16. června 2003*
3. – 4. *Schváleno 16. listopadu 2004. Tyto dva právní nástroje mají vstoupit v platnost k 1. červenci 2005.*

### CÍL

1. **Zavedení jednotného trhu prostřednictvím sladění spotřebních daní uplatňovaných na alkohol a alkoholické nápoje.**
2. **Zavést počítačový systém sledování pohybu a dozoru nad zdanitelnými produkty, zejména oleji, alkoholem a alkoholickými nápoji a tabákovými výrobky, což pomůže boji s podvodnou činností a zjednoduší formality.**
3. – 4. **Posílit spolupráci mezi členskými státy s cílem zajistit přímější kontakty mezi administrativními úseky i častější a rychlejší výměnu informací mezi národními úřady a mezi těmito úřady a Komisí za účelem efektivnějšího potírání podvodné činnosti.**

### OBSAH

1. Texty uvádějí společné definice alkoholu a alkoholických nápojů a stanovují minimální sazby spotřební daně, které mají členské státy uplatňovat na alkohol a alkoholické nápoje. U piva byla sazba stanovena ve výši 0,748 € za hl/stupeň Plato hotového produktu nebo 1,87 € za hl/stupeň alkoholu hotového produktu. U vína byla minimální daň vyměřena ve výši 0. Spotřební daň u piva se ve členských státech značně liší a nulové spotřební daně se uplatňují na víno v Řecku, Španělsku, Itálii, Německu, Lucembursku a Portugalsku.
2. Rozhodnutí má za cíl zajistit elektronickou podobu dokumentů provázejících produkty, na něž se vztahuje spotřební daň (alkohol, tabák a minerální oleje), které se pohybují mezi hospodářskými subjekty v Evropské unii podle pravidel o odložené spotřební dani. Až bude počítačový systém instalován, bude do něj zapojeno 80 000 fyzických osob a podniků, což umožní členským státům monitorovat toky skutečného času a provádět dle potřeby předepsané kontroly.
3. – 4. Rada schválila nařízení přinášející soubor podmínek a postupů, které mají napomoci administrativním orgánům předcházet podvodné činnosti a pokřivené konkurenci při pohybu produktů podléhajících spotřební dani, a rovněž Direktivu napravující nedostatky v ustanoveních Direktivy 77/799/EEC, doplněné Direktivou 92/12/EEC.

### MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Hladina spotřební daně uplatňované na alkohol a na alkoholické nápoje má přímý dopad zejména na ceny piva a vína.

## ODKAZY

- ✦ Direktiva Rady 92/83/EEC z 19. října 1992 o harmonizaci struktur spotřebních daní u alkoholu a alkoholických nápojů, O. J. L 316 z 31.10.92
- ✦ Direktiva Rady 92/84/EEC z 19. října 1992 o sblížení sazeb spotřební daně u alkoholu a alkoholických nápojů, O. J. L 316 z 31.10.92
- ✦ Rozhodnutí č.1152/2003/EC Evropského parlamentu a Rady ze 16. června 2003 o zavedení počítačového systému sledování pohybu a o dozoru nad zdanitelnými produkty [Oficiální žurnál L 162 z 01.07.2003]
- ✦ Direktiva Rady (EC) č. 2073/2004 ze 16. listopadu 2004 o administrativní spolupráci na poli spotřebních daní, O.J L359 z 04.01.2004. P.001-0010
- ✦ Direktiva Rady 2004/106/EC ze 16. listopadu 2004 upravující Direktivy 77/799/EEC týkající se vzájemné pomoci kompetentních úřadů členských států na poli přímého zdanění, určitých spotřebních daní a zdanění pojistného plnění a 92/12/EEC o všeobecných pravidlech pro produkty podléhající spotřební dani a o držení, pohybu a monitorování těchto produktů, Oficiální žurnál L 359, 04/12/2004 P. 0030 - 0031

## DALŠÍ ODKAZY

- ✦ Tabulky spotřebních daní u alkoholických nápojů, Ref 1.019 z května 2004. Konzultace lze provést na adrese: [http://europa.eu.int/comm/taxation\\_customs/publications/info\\_doc/taxation/excise\\_tables\\_part1.pdf](http://europa.eu.int/comm/taxation_customs/publications/info_doc/taxation/excise_tables_part1.pdf)

## ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR

- ✦ zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, v platném znění



## 2.15. Daňová spolupráce v rámci Evropské unie

### TITUL

„Směrem ke koordinaci daní v Evropské unii – balíček pro odstranění škodlivé daňové konkurence“, známý jako balíček Monti

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

1. Sdělení Komise Radě
2. Direktiva
3. Direktiva

### SOUČASNÝ STAV

*Sdělení bylo Komisí zveřejněno dne 1. listopadu 1997. Helsinská Evropská rada odsouhlasila 10.-11. prosince 1999, že pracovní skupina na vysoké úrovni předloží Radě zprávu obsahující možné řešení otázky zdanění příjmů z úspor a Morální kodex a Direktivu týkající se úroků a autorských honorářů ve formě jednoho balíčku. Zasedání ECOFIN v prosinci 2002 diskutovalo o balíčku skládajícím se ze tří opatření namířených k potírání škodlivé daňové konkurence a k eliminaci některých zbývajících daňových distorzí na vnitřním trhu, který byl zaveden Radou ministrů financí EU dne 1. prosince 1997. Jednání o těchto třech elementech daňového balíčku vyústila v politickou shodu 21. ledna 2003. Daňový balíček byl formálně schválen na zasedání ECOFIN dne 3. června 2003.*

### CÍL

Tak zvaný balíček Monti si klade za cíl bojovat se škodlivou daňovou konkurencí mezi členskými státy. Jedná se o nový přístup v tom, že nazírá na daňovou problematiku jako na celek a neuvažuje o různých aspektech daní jednotlivě. Mezi dalšími legislativními texty (viz ODKAZY) Rada schválila i Směrnici a Direktivu k adaptaci různých zákonů legislativy Společenství na poli volného pohybu zboží, poskytování služeb, zákonů týkajících se korporací, zemědělské politiky, transportní politiky, daňové oblasti, vzdělávání a tréninku, kultury a audiovizuální politiky i vnějších vztahů, z důvodu přistoupení deseti nových členských států k EU dne 1. května 2004.

### OBSAH

„Balíček“ navrhuje:

- etický kodex v oblasti zdaňování podniků a souběžné Sdělení Komise o podpoře fiskálních států;
- opatření vedoucí k eliminaci distorzí při zdanění kapitálových výnosů;
- opatření na eliminaci srážkové daně u mezinárodních výplat úroků a autorských honorářů mezi společnostmi.

### STANOVISKO HOTREC

Současná fiskální degradace by neměla být řešena zvýšením daňové zátěže u méně mobilních daňových základů jako jsou pracovní síly (oproti kapitálu), ale spíše snižováním veřejných výdajů. Důsledná snížení veřejných výdajů by měla být schopna přinést výrazné snížení daňové zátěže kladené na pracovní síly. Členské státy by navíc měly přezkoumat vztah mezi zdaňováním pracovní síly a financováním systémů sociální ochrany a zajistit tak, aby tyto systémy neměly demotivující dopad na hledání zaměstnání. Rovněž „progresivnost“ přímého zdanění u mnoha daňových systémů funguje jako prvek, který demotivuje v úsilí o dosažení vyšších příjmů a tento systém by měl tudíž být důkladně revidován.

**ODKAZY**

- ✧ Sdělení Komise Radě: „Směrem ke koordinaci daní v Evropské unii – balíček pro odstranění škodlivé daňové konkurence“, COM (97)564, konečná verze, Brusel, 01.10.97
- ✧ Direktiva Rady 2003/48/EC ze 3. června 2003 o zdanění příjmů z úspor ve formě úrokových plateb. Oficiální žurnál L 157, 26/06/2003 P. 0038 - 0048
- ✧ Direktiva Rady 2003/49/EC ze 3. června 2003 o společném systému zdanění vztahujícím se na úroky a autorské honoráře hrazené mezi přidruženými společnostmi v různých členských státech. Oficiální žurnál L 157, 26/06/2003 P. 0049 - 0054
- ✧ Direktiva Rady 2004/66/EC z 26. dubna 2004 upravující Direktivy 1999/45/EC, 2002/83/EC, 2003/37/EC a 2003/59/EC Evropského parlamentu a Rady, a dále Direktivy Rady 77/388/EEC, 91/414/EEC, 96/26/EC, 2003/48/EC a 2003/49/EC, pokrývající oblasti volného pohybu zboží, svobody poskytování služeb, zemědělské politiky, transportní politiky a daňové oblasti z důvodu přistoupení České republiky, Estonska, Kypru, Lotyšska, Litvy, Maďarska, Malty, Polska, Slovinska a Slovenska. Oficiální žurnál L 168, 01/05/2004 P. 0035 – 0067
- ✧ Direktiva Rady (EC) č. 885/2004 z 26. dubna 2004 upravující Direktivu (EC) č. 2003/2003 Evropského parlamentu a Rady, Direktivy Rady (EC) č. 1334/2000, (EC) č. 2157/2001, (EC) č. 152/2002, (EC) č. 1499/2002, (EC) č. 1500/2003 a (EC) č. 1798/2003, Rozhodnutí č. 1719/1999/EC, č. 1720/1999/EC, č. 253/2000/EC, č. 508/2000/EC, č. 1031/2000/EC, č. 163/2001/EC, č. 2235/2002/EC a č. 291/2003/EC Evropského parlamentu a Rady a Rozhodnutí Rady 1999/382/EC, 2000/821/EC, 2003/17/EC a 2003/893/EC na poli volného pohybu zboží, zákonů týkajících se korporací, zemědělské politiky, daňové oblasti, vzdělávání a tréninku, kultury a audiovizuální politiky i vnějších vztahů, z důvodu přistoupení České republiky, Estonska, Kypru, Lotyšska, Litvy, Maďarska, Malty, Polska, Slovinska a Slovenska. Oficiální žurnál L 168, 01/05/2004 P. 0001 - 0013
- ✧ Direktiva Rady 2004/76/EC z 29. dubna 2004 upravující Direktivu 2003/49/EC pokud se týče možnosti otevírající se pro některé členské státy využít přechodných období pro uplatnění společného systému zdanění u výplat úroků a autorských honorářů prováděných mezi přidruženými společnostmi v různých členských státech. Oficiální žurnál L 157, 30/04/2004 P. 0106 - 0113
- ✧ Rozhodnutí Rady z 19. července 2004 o datu aplikování Direktivy 2003/48/EC na zdanění příjmů z úspor ve formě úrokových plateb. Oficiální žurnál L 257/7 ze 04.08.2004

## 2.16. Zdanění společností

### TITUL

Směrem k vnitřnímu trhu bez daňových překážek

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Sdělení Komise

Sdělení Komise

### SOUČASNÝ STAV

1. Předloženo Komisí 21. října 2001
2. Předloženo Komisí 24. listopadu 2003

### CÍL

1. **Odstranit daňové překážky, jimž čelí podniky operující na vnitřním trhu, a položit základy konsolidované základny zdanění společností v EU.**
2. **Odstranit daňové překážky mající dopad na podniky operující v zahraničí v rámci vnitřního trhu.**

### OBSAH

1. Sdělení pojmenovává všeobecné priority stanovené v květnu 2001 Sdělením Daňová politika v EU – Priority pro nadcházející léta” (viz 2.1) ve specifické oblasti zdanění společností. Komise identifikovala řadu oblastí, ve kterých systémy zdanění společností brání mezinárodní ekonomické aktivitě na vnitřním trhu, a tak podkopávají mezinárodní konkurenceschopnost společností působících v EU.
2. Sdělení potvrzuje předsevzetí Evropské komise přijaté v podobě strategie z roku 2001, spočívající v přípravě série legislativních návrhů a iniciativ věnujících se specifickým krátkodobým daňovým překážkám, spolu s prací na širších dlouhodobějších řešeních umožňujících společnostem využívat jednotného základu pro zdanění společností (zdanitelný zisk) u všech aktivit napříč EU. Ve Sdělení Komise vítá pokrok, jehož bylo dosaženo u cílených iniciativ (jako jsou návrhy revizí Direktivy o fúzích Direktivy o mateřské dceřiné společnosti) a vyjmenovává projekty, u kterých očekává jejich dokončení v letech 2004 až 2005 (jako jsou smlouvy o dvojím zdanění a o mezinárodní kompenzaci ztrát). V dlouhodobějším horizontu Komise prezentuje myšlenku pilotního systému, který by umožňoval malým a středně velkým podnikům využívat daňová pravidla jejich domovského státu pro výpočet zdanitelného zisku v rámci celé EU. Komise rovněž zveřejnila plány na spolupráci se členskými státy a podniky v otázce používání finančních účtů jakožto odrazového můstku pro jednotný daňový základ (zdanitelné zisky) i na možná pravidla dělení této jednotné báze mezi různé členské státy.

### ODKAZY

- ✦ Sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu a Hospodářské a sociální komisi s názvem „Směrem k vnitřnímu trhu bez daňových překážek – Strategie poskytování konsolidované základny pro zdanění činnosti společností u jejich aktivit jdoucích napříč EU“, COM (2001)582 z 23.10.2001
- ✦ Sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu a Evropské hospodářské a sociální komisi s názvem „Vnitřní trh bez daňových překážek pro společnosti: úspěchy, probíhající iniciativy a zbývající výzvy“, COM (2003) 726 z 24.11.2003

### ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR

- ✦ zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, v platném znění



## 2.17. Etický kodex zdaňování podniků

### TITUL

1. Návrh etického kodexu pro zdaňování podniků (příloha balíčku Monti)
2. Etický kodex eliminace dvojího zdanění v případech mezinárodních cenových transferů

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

1. Sdělení
2. Sdělení

### SOUČASNÝ STAV

1. *Etický kodex byl přičleněn jako příloha ke Sdělení představujícímu balíček Monti (viz 2.15) dne 1. října 1997.*
2. *Vydáno Komisí dne 24. listopadu 2003*

### CÍL

1. **Etický kodex uznává pozitivní dopad čestné konkurence, i když uvádí, že neregulovaná daňová konkurence u mobilních forem obchodních činností je potenciální hrozbou, která může způsobit ekonomické distorze a působit erozivně na daňové základny Společenství.**
2. **Zajistit, aby postupy řešení sporů používané v EU fungovaly efektivněji tak, aby bylo eliminováno dvojí zdaňování zisků společnosti na interním trhu**

### OBSAH

1. Kodex pokrývá oblast daní z obchodní činnosti, které mohou významným způsobem ovlivnit místo realizace obchodní činnosti v rámci Společenství. Rovněž se věnuje zvláštním daňovým režimům u zaměstnanců, které mají obdobný efekt.

#### Kodex uvádí charakteristiky opatření se škodlivým obsahem, jako jsou:

- zvláštní výhody jsou poskytovány pouze těm osobám, které nejsou v té dané zemi rezidenty; nebo jsou poskytovány pouze u transakcí prováděných s osobami, které nejsou v dané zemi rezidenty;
  - výhody jsou jinak odříznuty od domácí ekonomiky, a nemají tak vliv na národní daňový základ;
  - výhody jsou nabízeny, i když není přítomna žádná reálná ekonomická aktivita;
  - základ pro stanovení zisku s ohledem na činnosti prováděné v rámci nadnárodní skupiny společností se liší od mezinárodně přijímaných pravidel, zejména těch, na nichž se dohodla OECD;
  - opatření postrádá na průhlednosti, včetně oblastí, kdy jsou výhody přiznávány na základě úlevy ze zákonných pravidel na administrativní úrovni neveřejným způsobem.
2. Evropská komise předložila návrh etického kodexu s cílem eliminovat dvojí zdanění společností, k němuž dochází u transakcí probíhajících v rámci skupin. Návrh by se vztahoval na ty případy, kde daňová administrativa členského státu EU zvýší zdanitelné zisky společnosti z mezinárodních transakcí probíhajících v rámci skupiny, např. tím, že provede úpravu cenové politiky vztahující se na transfery. Kodex by zajistil efektivnější a jednotnější aplikování Konvence o arbitrážních řízeních z roku 1990 (90/436/EEC) jednotlivými členskými státy EU.

## **ODKAZY**

- ✧ Sdělení Komise Radě: Směrem ke koordinaci daňové oblasti v Evropské unii – balíček pro odstranění škodlivé daňové konkurence, COM (97) 564, konečná verze, Brusel, 01.10.97 (Viz 2.15 balíček Monti)
- ✧ Sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu a Evropské hospodářské a sociální komisi k práci Společného fóra EU o transferu cenových politik (Transfer Pricing Forum) na poli zdanění podniků pořádaného od října 2002 do prosince 2003, a k návrhu Morálního kodexu efektivní implementace Konvence o arbitrážních řízeních (90/436/EEC z 23. července 1990) COM/2004/0297, konečná verze.

## **DALŠÍ ODKAZY**

- ✧ Viz 2.15 balíček Monti
- ✧ Sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu a Ekonomické a sociální komisi „Směrem k vnitřnímu trhu bez daňových překážek – Strategie poskytující společně konsolidovanou daňovou základnu pro jejich aktivity jdoucí napříč EU“, COM (2001)582 z 23.10.2001
- ✧ Sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu a Evropské ekonomické a sociální Komisi „Vnitřní trh bez daňových překážek: úspěchy, průběžné iniciativy a další výzvy“, COM (2003) 726 z 24.11.2003

## 2.18. Zdanění vztahující se na mateřské společnosti a jejich dceřiné společnosti u různých členských států

### TITUL

Společný daňový systém vztahující se na mateřské společnosti a jejich dceřiné společnosti u různých členských států

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

1. Direktiva
2. Direktiva

### SOUČASNÝ STAV

1. *Schváleno 23. července 1990*
2. *22. prosince 2003 Rada schválila Direktivu 2003/123/EC s cílem rozšířit působnost a zlepšit fungování Direktivy Rady 90/435/EEC týkající se společného systému zdanění použitelného u mateřských a dceřiných společností v různých členských státech.*

### CÍL

1. **Předejít dvojímu zdanění zisků distribuovaných dceřinnou společností sídlící v jednom členském státě mateřské společnosti se sídlem v jiném státě.**
2. **Rozšířit působnost a zlepšit fungování Direktivy Rady 90/435/EEC týkající se společného systému zdanění použitelného u mateřských a dceřiných společností v různých členských státech.**

### OBSAH

Žádná srážková daň nebude uplatňována na mezinárodní výplaty dividend v rámci EC a dividendy v rukou přijímající mateřské společnosti nebudou zdaňovány. Direktiva z roku 1990 měla za cíl eliminovat daňové překážky v oblasti distribuce zisků mezi skupinami společností v EU prostřednictvím:

- zrušení srážkových daní vztahujících se na vyplácení dividend mezi přidruženými společnostmi různých členských států;
- prevence dvojího zdanění mateřských společností v souvislosti se zisky jejich dceřinných společností.

**Nová Direktiva založená na Návrhu Komise z 8. září 2003 obsahuje tři hlavní prvky:**

- Aktualizace seznamu společností, na něž se tato Direktiva vztahuje;
- Uvolnění podmínek pro vynětí dividend z povinnosti odvádět srážkovou daň (snížení účastnického prahu);
- Eliminace dvojího zdanění u dceřiných společností dalších dceřiných společností.

Komise zejména navrhuje, aby byl rámec působnosti rozšířen tak, aby pokrýval větší pásmo společností, aby se z 25 % na 10 % snížil vzájemný holdingový práh společností nutný pro možnost ucházet se o daňové výhody a rovněž aby se zlepšily mechanismy sloužící k prevenci dvojího zdanění.

### MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Tyto Direktivy jsou prvořadým zájmem skupin a společností, a tedy i řetězců působících ve více nežli pouze jednom členském státě.

## **ODKAZY**

- ✧ Direktiva Rady 90/435 z 23. července 1990 o společném systému zdanění vztahujícím se na mateřské společnosti a jejich dceřiné společnosti v různých členských státech, O. J. L 225 z 20.08.90
- ✧ Direktiva Rady 2003/123/EC z 22. prosince 2003 upravující Direktivu 90/435/EEC o společném systému zdanění vztahujícím se na mateřské společnosti a jejich dceřiné společnosti v různých členských státech. Oficiální žurnál, L 007, 13/01/2004 P. 0041 – 0044.

## **DALŠÍ ODKAZY**

- ✧ Sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu a Ekonomické a sociální komisi “Směrem k vnitřnímu trhu bez daňových překážek – Strategie poskytující společně konsolidovanou daňovou základnu pro jejich aktivity napříč EU”, COM (2001) 582 z 23.10.2001
- ✧ Sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu a Evropské ekonomické a sociální komisi „Vnitřní trh bez daňových překážek: úspěchy, průběžné iniciativy a další výzvy“, COM (2003) 726 z 24.11.2003

## **ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR**

- ✧ zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, v platném znění



## 2.19. Zdanění vztahující se na fúze, rozdělování, převody aktiv a výměny akcií u společností v různých členských státech

### TITUL

Společný systém zdanění vztahující se na fúze, rozdělování, převody aktiv a výměny akcií u společností v různých členských státech.

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Direktiva

### SOUČASNÝ STAV

*Vydáno Komisí 17. října 2003. Evropský parlament návrh schválil s několika dodatky dne 10. března 2004 a Rada konečnou verzi návrhu formálně schválila 17. února 2005.*

### CÍL

**Upravit Direktivu EU, která ošetřuje možnost odkladu daně v případě mezinárodních fúzí a dělení společností, transferů aktiv a výměn akcií (90/434/EEC).**

### OBSAH

Nová Direktiva rozšiřuje a aktualizuje stávající Direktivu o "Fúzích/Sloučení" (90/434/EEC). Direktiva ošetřuje možnost odkladu daně v případě mezinárodních fúzí a dělení společností, transferů aktiv a výměn akcií (90/434/EEC).

#### Její hlavní účinky jsou tyto:

- Soupis společností, na něž se Direktiva o „Fúzích/Sloučení“ vztahuje, je rozšířen tak, aby pokrýval nové, specifikované, právní subjekty, včetně některých družstev a jistých forem partnerství, vzájemných společností, spořitelen, fondů a asociací vyvíjejících obchodní činnost. Nový seznam zahrnuje i „Evropskou společnost“, která byla jako korporální struktura dána k dispozici v říjnu 2004, a rovněž „Evropskou družstevní společnost“, kterou bude možno využívat od roku 2006.
- Za předpokladu splnění určitých podmínek nebude transfer sídla Evropské společnosti nebo Evropské družstevní společnosti z jednoho členského státu do druhého mít za následek okamžité zdanění neuskutečnitelných zisků z kapitálu zanechávaných ve členském státě, ze kterého je transfer prováděn.
- Režim daňového odkladu byl v Direktivě potvrzen jako uplatnitelný tam, kde se společnost rozhodne změnit statut svojí zahraniční pobočky na dceřinnou společnost.
- Direktiva doznala rozšíření tak, aby zahrnovala i nový typ provozní činnosti, známé jako „částečné rozdělení“ nebo „odštěpení se“, při které stávající společnost převádí aktivity jedné nebo více svých poboček na existující či nově vytvořenou sesterskou společnost.

### MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Nová Direktiva má mimořádný význam pro skupiny a společnosti, a tedy i řetězce působících ve více nežli pouze jednom členském státě.

**ODKAZY**

- ✦ Direktiva Rady 90/434 z 23. července 1990 o společném systému zdanění vztahujícím se na fúze, rozdělování, převody aktiv a výměny akcií u společností v různých členských státech, O. J. L 225 z 20.08.90
- ✦ Direktiva Rady 2005/19/EC z 17. února 2005 upravující Direktivu 90/434/EEC 1990 o společném systému zdanění vztahujícím se na fúze, rozdělování, převody aktiv a výměny akcií u společností v různých členských státech, O.J L58/19 ze 04.03.2005

**DALŠÍ ODKAZY**

- ✦ Sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu a Evropské hospodářské a sociální komisi „Vnitřní trh bez daňových překážek: úspěchy, průběžné iniciativy a další výzvy“, COM (2003) 726 z 24.11.2003

**ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR**

- ✦ zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, v platném znění

## 2.20. Zdanění úroků a autorských honorářů mezi mateřskými a dceřinými společnostmi v různých členských státech

### TITUL

Společný systém zdanění úroků a autorských honorářů mezi mateřskými a dceřinými společnostmi v různých členských státech

### PŘÁVNÍ NÁSTROJ

1. Direktiva Rady
2. Direktiva Rady

### SOUČASNÝ STAV

1. *Schváleno 3. června 2003*
2. *Schváleno 29. dubna 2004*

### CÍL

1. **Eliminovat daně vyměřované u zdroje plateb úroků a autorských honorářů mezi přidruženými společnostmi různých členských států.**
2. **Povolit, aby při uplatňování Direktivy 2003/49/EC bylo možno využít přechodných období na základě žádostí ze strany České republiky, Litvy, Lotyšska, Polska a Slovenska.**

### MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Tato Direktiva má mimořádný význam pro skupiny a společnosti, a tedy i řetězce působících ve více nežli pouze jednom členském státě.

### OBSAH

1. Direktiva 2003/49/EEC ze 3. června 2003, která nabyla účinnosti 1. ledna 2004, byla navržena za účelem eliminace daní vyměřovaných u zdroje ve členských státech, buď odečtením (t.j. srážková daň) nebo vyměřením, z úroků a autorských honorářů vyplácených společností se sídlem v jiných členských státech, což může způsobovat problémy společností aktivně obchodujícím za hranicemi více států. Takové daně s sebou mohou konkrétně přinášet časově náročné formality, mohou vést ke ztrátám na peněžních tocích a někdy rovněž vést ke dvojímu zdanění. Přidružené společnosti musejí mít vzájemnou bilanci držby akcií alespoň 25 %. Direktiva 2003/49/EEC má pomoci odstranit dvojí zdanění, ale nikoliv umožňovat daňové úniky. Proto obsahuje ustanovení, která mají zajistit, aby členským státům nebylo bráněno v přijímání opatření vedoucích k potírání podvodné činnosti nebo zneužití. Mezi takové kroky by mohlo patřit i to, že společností bude zamítnuta možnost využívat výhod plynoucích z této Direktivy. Přechodná období byla umožněna Řecku a Portugalsku v oblasti úroků i autorských honorářů a Španělsku u autorských honorářů, s cílem ulevit okamžitému rozpočtovému dopadu této Direktivy v těchto zemích.
2. Rada schválila Direktivu novelizující Direktivu 2003/49/EC pokud se týče možnosti pro určité členské státy (České republiky, Řecka, Španělska, Portugalska, Litvy, Lotyšska, Polska a Slovenska) využít přechodných období pro zavedení společného systému zdanění výplat úroků a autorských honorářů mezi přidruženými společnostmi různých členských států.

## **ODKAZY**

- ✧ Viz 2.15 balíček Monti
- ✧ Direktiva Rady 2003/49/EC z 3. června 2003 o společném systému zdanění výplat úroků a autorských honorářů mezi přidruženými společnostmi různých členských států, Oficiální žurnál L 157, 26/06/2003 P. 0049 - 0054
- ✧ Direktiva Rady 2004/76/EC z 29. dubna 2004 novelizující Direktivu 2003/49/EC v otázce možnosti nabízené některým členským státům využít přechodných období pro zavedení společného systému zdanění výplat úroků a autorských honorářů mezi přidruženými společnostmi různých členských států. Oficiální žurnál L 157, 30/04/2004 P. 0106 - 0113

## **DALŠÍ ODKAZY**

- ✧ Sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu a Ekonomické a sociální komisi “Směrem k vnitřnímu trhu bez daňových překážek – Strategie poskytující společně konsolidovanou daňovou základnu pro jejich aktivity jdoucí napříč EU“, COM (2001)582 z 23.10.2001
- ✧ Sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu a Evropské ekonomické a sociální komisi „Vnitřní trh bez daňových překážek: úspěchy, průběžné iniciativy a další výzvy“, COM (2003) 726 z 24.11.2003.

## **ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR**

- ✧ zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, v platném znění

## 2.21. Zdanění příjmů z úspor v podobě úrokových plateb

### TITUL

Zdanění příjmů z úspor v podobě úrokových plateb

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

1. Direktiva Rady
2. Rada Rozhodnutí

### SOUČASNÝ STAV

1. *Schváleno 3. června 2003*
2. *Schváleno 19. července 2004*

### CÍL

1. **Umožnit, aby příjmy z úspor ve formě výplat úroků nominálním vlastníkům sídlícím v jednom státě prováděných ve státě druhém byly předmětem efektivního zdanění podle zákonů druhého členského státu.**
2. **Změnit datum, ke kterému vstoupí v platnost Direktiva 2003/48 o zdanění příjmů z úspor v podobě úrokových plateb.**

### OBSAH

1. Direktiva Rady 2003/48/EC z 3. června 2003 o zdanění příjmů z úspor v podobě úrokových plateb nabude účinnosti 1. ledna 2005, za předpokladu automatické výměny informací mezi členskými státy týkajícími se úrokových plateb. S přihlédnutím ke strukturálním rozdílnostem však Rakousko, Belgie a Lucembursko nemohou uplatnit automatickou výměnu informací ve stejném termínu jako ostatní členské státy. Během přechodného období by tyto tři členské státy měly zavést srážkovou daň u příjmů z úroků, na něž se vztahuje tato Direktiva.
2. Rozhodnutí Rady z 19. července 2004 stanovuje, že nové datum aplikování Direktivy 2003/48 o zdanění příjmů z úspor v podobě úrokových plateb bude 1. červenec 2005.

### ODKAZY

- ✦ Viz 2.15 balíček Monti
- ✦ Direktiva Rady 2003/48/EC ze 3. června 2003 o zdanění příjmů z úspor v podobě úrokových plateb. Oficiální žurnál L 157, 26/06/2003 P. 0038 – 0048.
- ✦ 2004/587/EC: Rozhodnutí Rady z 19. července 2004 o datu, ke kterému vstoupí v platnost Direktiva
- ✦ 2003/48/EC o zdanění příjmů z úspor v podobě úrokových plateb. Oficiální žurnál L 257, 04/08/2004 P. 0007 – 0007.

### ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR

- ✦ zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, v platném znění



## 3. SPOTŘEBITELSKÉ ZÁLEŽITOSTI

### 3.1. Politika ochrany spotřebitele

#### TITUL

1. Metodika spotřebitelské strategie v období 2002-2006.

#### PRÁVNÍ NÁSTROJ

1. Sdělení Komise a Rezoluce Parlamentu.

#### SOUČASNÝ STAV

1. Sdělení bylo Komisí přijato v květnu 2002.

#### CÍL

Prezentuje strategii Komise pro spotřebitelskou metodiku na evropské úrovni v průběhu příštích pěti let (2002-2006).

#### OBSAH

Sdělení představuje tři hlavní cíle:

1. vysoká společná úroveň ochrany spotřebitele
2. efektivní prosazování pravidel ochrany spotřebitele
3. zapojení spotřebitelských organizací do metodik EU

Ve formě Dodatku je rovněž začleněn krátkodobý průběžný program, který, mimo jiné, vytyčuje následující aktivity:

- Sdělení Komise o bezpečnosti služeb;
- Návrh Komise pro bezpečnost služeb;
- návrh revize Doporučení Komise pro požární bezpečnost v hotelech;
- dodatky k Direktivě o cestovních balíčcích;
- zpráva o Direktivě o označení ceny;
- zpráva o Direktivě o dálkovém prodeji;
- revize existující spotřebitelské legislativy;
- opatření vedoucí ke zlepšení bezpečnosti elektronického obchodování;
- návrh srozumitelného legislativního rámce plateb na vnitřním trhu

Tento program bude pravidelně revidován.

Rozhodnutí 20/2004/EC vytváří nový finanční rámec pro čtyřleté období (2004-2007). Cílem je propojit konkrétní aktivity financované na podporu spotřebitelské politiky s abstraktními prioritami Strategie spotřebitelské politiky 2000-2006 Spotřebitelské politiky, při současném zohlednění tzv. „finanční bible“, tj. nové Finanční směrnice vztahující se na celkový rozpočet Evropského společenství.

#### MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Lze očekávat, že několik návrhů týkajících se ochrany spotřebitelů se bude dotýkat hotelové, restaurační a kavárenské oblasti.

**ODKAZY**

- ✦ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Ekonomické a sociální komisi a Výboru regionů ohledně Metodiky spotřebitelské strategie 2002-2006, COM (2002) 208, konečná verze, O. J. C 137 ze dne 8. dubna 2002
- ✦ Rezoluce Evropského parlamentu o Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Ekonomické a sociální komisi a Výboru regionů ohledně „Metodiky spotřebitelské strategie 2002-2006“ (COM (2002) 208), O. J. C 61 E/401 z 10.03.2004
- ✦ Rezoluce Rady ze dne 2. prosince 2002 ohledně Metodiky spotřebitelské strategie Společenství 2002-2006, O. J. C 11/ z 17.01.2003
- ✦ Stanovisko Evropské ekonomické a sociální komise ze dne 26. února 2003 ke Sdělení Komise o Metodice spotřebitelské strategie 2002-2006, CESE 276/2003
- ✦ Revize průběžného programu aktivit Strategie spotřebitelské politiky 2002-2006 – (vztaženo ke stavu dne 15. září 2003) – pracovní dokument Komise, SEC (2003) 1387 z 27.11.2003
- ✦ Rozhodnutí Evropského parlamentu 20/2004/EC ze dne 8. prosince 2003, které ustanovuje základní rámec financování aktivit Společenství namířených k podpoře spotřebitelské politiky v období 2004 - 2007, O. J. L 5/1 z 09.01.2004

**ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR**

- ✦ zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, v platném znění
- ✦ zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, v platném znění



## 3.2. Soudní příkazy pro ochranu zájmů spotřebitelů

### TITUL

Soudní příkazy pro ochranu zájmů spotřebitelů.

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Direktiva

### SOUČASNÝ STAV

*Přijato 19. května 1998. Členské státy musely tuto Direktivu zahrnout do vlastní legislativy do 1. ledna 2001. Komise navrhla novou Direktivu o soudních příkazech pro ochranu zájmů spotřebitelů 12. května 2003, které má za cíl kodifikovat, vyjasnit a racionalizovat již několikrát doplňovanou Direktivu z roku 1998. Evropský parlament přijal rezoluci v prvním čtení a schválil návrh Komise 21. října 2003.*

### CÍL

**Direktiva má za cíl zajistit, aby všechny kolektivní aktivity zajišťující ochranu zájmů spotřebitelů mohly probíhat přímo v obchodních lokalitách, tudíž v místech, kde řešení bude pravděpodobně nejúčinnější.**

### OBSAH

Soudní příkaz je nařízení soudu, které někomu zakazuje i příkazuje vykonávat určitou činnost. Direktiva týkající se soudního příkazu vymezuje společnou proceduru, která umožní kvalifikovaným orgánům jedné země vyžádat si soudní příkaz v druhé zemi. Klade si za cíl monitorovat obchodníky v jednom členském státě, kteří vykonávají činnost poškozující kolektivní zájmy spotřebitelů jiného členského státu. Kvalifikovaný orgán může vznést soudní příkaz při porušování národních předpisů transponujících Direktivy EU.

### MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Navrhovaná Direktiva z roku 2003 stanovuje, že se bude vztahovat na porušení nejméně dvanácti Direktiv Společenství (seznam může být v budoucnu rozšířen), z nichž osm může mít potencionální dopad na sektor.

Jedná se o:

- Dálkový prodej, viz 3.8
- Srovnávací reklama, viz 3.9
- Timeshare, viz 3.16
- Nekalé podmínky, viz 3.14
- Elektronické obchodování, viz 3.20
- Cestovní balíčky, viz 7.3
- Time Share, viz 9.1

Vliv spotřebitelských organizací by mohl zvýšit vzájemný obchod a posílit profesní organizace.

### STANOVISKO HOTREC

Pokud se týče soudních příkazů ochraňujících zájmy spotřebitelů, asociace HOTREC se domnívá, že:

- spotřebitelské organizace by měly mít pouze taková právní postavení, která jim umožní právní postupy pouze v jednotlivých spotřebitelských sporech;
- pokud spotřebitelské organizace obdrží právní postavení v ostatních členských státech, měly by mít stejné pravomoci i organizace reprezentující společnosti.

## ODKAZY

- ✦ Direktiva Evropského parlamentu a Rady 98/27/EC ze dne 19. května 1998 ohledně soudních příkazů pro ochranu zájmů spotřebitelů, O. J. L 166 z 11.06.98
- ✦ Sdělení Komise ze dne 31. prosince 2003 týkající se článku 4(3) Direktivy 98/27/EC Evropského parlamentu a Rady o soudních příkazech pro ochranu zájmů spotřebitelů, týkající se orgánů pověřených k provádění činnosti definované článkem 2 této Direktivy, O. J. C 321 z 31.12.2003
- ✦ Návrh Direktivy Evropského parlamentu a Rady ohledně soudních příkazů pro ochranu zájmů spotřebitelů (Kodifikovaná verze), COM (2003) 241, konečná verze z 12.05.2003
- ✦ Stanovisko Evropského ekonomického a sociálního výboru z 24. září 2003 k „Návru Direktivy Evropského parlamentu a Rady ohledně soudních příkazů pro ochranu zájmů spotřebitelů (Kodifikovaná verze)“ (COM (2003) 241 konečná verze - 2003/0099 (COD)), O. J. C 10/7 ze 14.01.2004
- ✦ Legislativní rezoluce Evropského parlamentu z 21. října 2003 k návrhu Direktivy Evropského parlamentu a Rady ohledně soudních příkazů pro ochranu zájmů spotřebitelů (kodifikovaná verze) (COM (2003) 241 – C5-0230/2003 – 2003/0099(COD)), O. J. C 082/ 24 z 01.04.2004

## DALŠÍ ODKAZY

- ✦ Zelená listina, Přístup spotřebitelů ke spravedlnosti a k vyřizování spotřebitelských sporů v prostředí jednotného trhu z 16. listopadu 1993, COM (93) 576, konečná verze.
- ✦ Průzkum Eurobarometru “Občané Evropské unie a přístup ke spravedlnosti”, říjen 2004, viz: [http://www.europa.eu.int/comm/consumers/redress/reports\\_studies/eurobarometer\\_11-04\\_en.pdf](http://www.europa.eu.int/comm/consumers/redress/reports_studies/eurobarometer_11-04_en.pdf)

## ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR

- ✦ zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, v platném znění
- ✦ zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, v platném znění

### 3.3. Řešení spotřebitelských sporů

#### TITUL

1. Principy vztahující se k orgánům zodpovědným za mimosoudní vyřešení spotřebitelských sporů.
2. Vytvoření Evropské mimosoudní sítě (EEJ-NET) pro řešení spotřebitelských sporů.
3. Alternativní způsoby řešení sporů v občanském a obchodním právu.
4. Zprostředkování mezi spornými stranami v občanských a obchodních záležitostech.

#### PRÁVNÍ NÁSTROJ

1. Doporučení a Sdělení Komise
2. Rezoluce Rady
3. Zelená listina
4. Evropský etický kodex a návrh Direktivy

#### SOUČASNÝ STAV

1. *Přijato 30. března 1998. Komise přijala další Doporučení a Sdělení na stejné téma v dubnu 2001.*
2. *Přednesena Komisi dne 20. března 2000 a přijata Radou 25. května 2000. Dne 25. října 2004 Komise představila plány pro novou síť EU, která by informovala občany-spotřebitele o jejich právech a nárocích na odškodnění. Síť bude vytvořena fúzí dvou již existujících sítí: Evropských spotřebitelských center či „Europřepážek“ a Evropské mimosoudní sítě. Nová síť by měla být spuštěna počátkem roku 2005.*
3. *Vydána v dubnu 2002.*
4. *Evropský etický kodex byl spuštěn 2. července 2004. Návrh nové Direktivy byl předložen 22. října 2004.*

#### CÍL

1. **Vytvořit společné principy pro orgány, které jsou zodpovědné za mimosoudní vyřešení spotřebitelských sporů.**
2. **Snížit náklady, omezit formality, časovou náročnost a překážky, jako jsou např. jazykové překážky v mezinárodních sporech, tím, že bude spotřebitelům nabídnut jednoduchý přístup k odškodnění prostřednictvím mimosoudního systému.**
3. **Iniciovat konstruktivní debatu na několik legislativních témat týkajících se alternativních řešení sporů v občanském a obchodním právu.**
4. **Zákoník postupů, jako pokračování Zelené listiny, si klade za cíl vytvořit evropský plán aktivit stimulujičích vlastní regulaci a poctivě zprostředkovatelské aktivity v Evropě, k němuž se mohou zprostředkovatelé dobrovolně přidat. Návrh Direktivy doplňuje autoregulační iniciativu etického kodexu vytvořením jasného právního rámce. Klade si za cíl zlepšit přístup ke spravedlnosti.**

#### OBSAH

1. Doporučení z roku 1998 ustanovuje sedm principů, které musí orgány řešící spotřebitelské spory splňovat.

##### Jsou to:

- Nezávislost
- Transparentnost
- Princip protistrany
- Efektivita
- Legalita
- Svoboda
- Zastupování

Doporučení z roku 2001 neovlivňuje výše jmenované principy. Stanovuje vhodné principy pro všechny třetí strany, které usilují o vyřešení sporů tím, že obě strany sporu svedou dohromady a pokusí se spor vyřešit vzájemnou dohodou, a zohledňuje specifika elektronického obchodování i další vývoj komunikačních technologií.

2. Záměrem je napomoci spotřebitelům překonat překážky v přístupu k mimosoudním orgánům v jiných členských státech, a to vytvořením centrálních kontaktních míst v každém členském státě. Ty by fungovaly

jako určité “referenční středisko” představující zdroj informací o alternativních způsobech řešení sporů a zároveň by poskytovaly právní rady a praktické informace při předkládání stížností týkajících se zboží či služeb. Člen Komise David Byrne spolu s belgickým předsednictvím zahájili 16. října 2001 pilotní fázi sítě EEJ-Net, která byla posléze prodloužena až do konce roku 2003. Síť EEJ-Net je doplněna sítí FIN-NET, která je určena pro užívání výhradně při stížnostech týkajících se finančních služeb (úvěry, půjčky, investice, atd.).

3. Dotazy vznesené v Zelené listině se váží k podstatě různých alternativních metod řešení sporů, jako jsou články smluv, promlčecí lhůty, utajení, platnost daného souhlasu, platnost dohod uzavřených tímto postupem, zaškolení třetích osob, jejich akreditace a pravidla zodpovědnosti.
4. Etický kodex ošetřuje témata, která jsou vyňata z návrhu Direktivy, jako jsou mediační proces či určení akreditace prostředníků, a u kterých se Komise domnívá, že legislativa není tou správnou volbou postupu. Kodex ustanovuje několik principů, kterými se mohou prostředníci dobrovolně řídit na jejich vlastní zodpovědnost. Je vytvořen s cílem, aby byl aplikovatelný na všechna možná zprostředkování v občanských i obchodních sporech.

Navržená Direktiva obsahuje dva druhy ustanovení, která mají zlepšit přístup ke spravedlnosti a zajistit korektní vztahy mezi mediací a soudními jednáními. Za prvé vytyčuje v rámci Společenství minimální společná pravidla týkající se několika klíčových aspektů občanských jednání, jako jsou pozastavení promlčecích lhůt, utajení a dodržování dohod o vypořádání. Za druhé poskytuje soudům členských států takové pravomoci, které jim umožní aktivně podporovat využívání zprostředkování, aniž by je učinily povinným či je vystavily konkrétním postihům.

## STANOVISKO HOTREC

HOTREC vítá všechny metody pomocí nichž lze usnadnit průběh a snížit náklady při spotřebitelských sporech.

## ODKAZY

- ✎ Doporučení Komise ze dne 30. března 1998 ohledně principů vztahujících se na orgány činné v mimosoudním vyřešení spotřebitelských sporů, O. J. L 115 z 17.04.98
- ✎ Doporučení Komise ze dne 4. dubna 2001 ohledně principů pro mimosoudní orgány figurující v řešení spotřebitelských sporů dohodou, O. J. L 109 z 19.04.2001
- ✎ Sdělení Komise na téma „Rozšiřování přístupu spotřebitelů k alternativním postupům řešení sporů“, COM (2001)161 z 04.04.2001
- ✎ Pracovní dokument Komise o vytvoření Evropské mimosoudní sítě (EEJ-NET) ze dne 20. května 2000 a Rezoluce Rady ze dne 25. května 2005 ohledně sítě orgánů celého Společenství pro mimosoudní řešení spotřebitelských sporů, O. J. C 155 z 06.06.2000
- ✎ Tisková zpráva IP/04/1292 z 25. října 2004 o podpůrné síti EU pro spotřebitele.
- ✎ Zelená listina o alternativním řešení sporů a obchodním právem, COM (2002) 196(01)
- ✎ “Evropský etický kodex mediace”, viz [http://www.europa.eu.int/comm/justice\\_home/ejn/adr/adr\\_ec\\_code\\_conduct\\_en.htm](http://www.europa.eu.int/comm/justice_home/ejn/adr/adr_ec_code_conduct_en.htm)
- ✎ Návrh Direktivy Evropského parlamentu a Rady z 22. října 2004 ohledně některých bodů zprostředkovávání v občanských a obchodních záležitostech, COM (2004) 718 konečná verze – 2004/0251 (COD) - SEC (2004) 1314.
- ✎ Tisková zpráva IP/04/1288 ze dne 22. října 2004 <http://www.europa.eu.int/rapid/pressReleasesAction.do?ODKAZY=IP/04/1288&format=HTML&aged=0&language=EN&guiLanguage=en>

## DALŠÍ ODKAZY

- ▣ Průzkum Eurobarometru “Evropští občané a přístup ke spravedlnosti”, říjen 2004, viz: [http://www.europa.eu.int/comm/consumers/redress/reports\\_studies/eurobarometer\\_11-04\\_en.pdf](http://www.europa.eu.int/comm/consumers/redress/reports_studies/eurobarometer_11-04_en.pdf)
- ▣ Seznam referenčních center dle států, viz : [http://www.europa.eu.int/comm/consumers/redress/out\\_of\\_court/eej\\_net/acce\\_just14\\_en.htm](http://www.europa.eu.int/comm/consumers/redress/out_of_court/eej_net/acce_just14_en.htm)
- ▣ FIN-NET: Síť pro mimosoudní řešení mezinárodních finančních sporů, viz: [http://www.europa.eu.int/comm/internal\\_market/finservices-retail/finnet/index\\_en.htm](http://www.europa.eu.int/comm/internal_market/finservices-retail/finnet/index_en.htm)

## ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR

- ▣ zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, v platném znění
- ▣ zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, v platném znění



### 3.4. Turisté jako spotřebitelé

#### TITUL

1. Zlepšení bezpečnosti, spotřebitelských práv a obchodních standardů v cestovním ruchu.
2. „Ochrana spotřebitelů v Evropské unii: Deset základních pravidel“.

#### PRÁVNÍ NÁSTROJ

1. Rezoluce Evropského parlamentu na základě Zprávy Europoslance Aparicia Sancheze.
2. Informační dokument Generálního ředitelství SANCO (Ochrana zdraví a spotřebitelů).

#### SOUČASNÝ STAV

1. *Přijata 31. března 1998*
2. *„Deset základních pravidel“ bylo publikováno 20. července 2004*

#### CÍL

**Podívat se na ochranu turistů z pohledu spotřebitele a navrhnout kroky a aktivity, které by zlepšily ochranu turistů jako spotřebitelů.**

#### OBSAH

1. Rezoluce vyzývá k akci prostřednictvím několika opatření, které mají přímý dopad na společnosti operující v oboru hotelnictví, restaurací a kaváren. Tyto výzvy po dalších postupech jsou však často nejisté, jelikož nejsou postaveny na objektivním vyhodnocení dané situace.
2. Záměr ochrany práv turistů jako spotřebitelů je dále podpořen vydáním dokumentu „Ochrana spotřebitele v Evropské unii: „ Deset základních pravidel“. Dokument nastiňuje klíčové kroky, prostřednictvím kterých chrání legislativa EU práva spotřebitelů, jakožto i to, jak mohou spotřebitelé získat informace o svých právech již během dovolené či později.

#### Deset základních pravidel zmiňovaných dokumentem:

- Kupte si co chcete a kde chcete.
- Pokud výrobek nefunguje, pošlete ho zpět.
- Vysoké bezpečnostní standardy pro potraviny a další spotřební zboží.
- Buďte informováni o tom, co jíte.
- Smlouvy by měly být pro spotřebitele spravedlivé.
- Spotřebitelé si někdy mohou některé věci rozmyslet.
- Snadnější srovnání cen.
- Spotřebitel by neměl být oklamán.
- Ochrana během dovolené.
- Efektivní odškodnění v mezinárodních sporech.

#### MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

1. Tato rezoluce není zavazující, mohla by však být zdrojem odkazů či inspirací pro budoucí opatření.
2. Z deseti pravidel ochrany spotřebitele jsou především body 3, 4 a 9 významné pro obor pohostinství, jelikož zároveň zmiňují bezpečnost a konzumaci potravin a dovolenou/cestování. Dokument jako takový je pouze informativní a není závazný. Těchto deset bodů však zároveň shrnuje existující práva spotřebitelů i platnou evropskou legislativu.

## **STANOVISKO HOTREC**

Asociace HOTREC intervenovala v každé fázi vytváření a přijímání této Rezoluce. Asociace nakonec dokument značně kritizovala kvůli jeho nevyrovnanosti v oblasti práv a povinností spotřebitelů a též proto, že nebere v potaz již existující opatření přijatá oborem. Nejvíce však HOTREC a jeho partneři v NET litovali, že nedošlo k žádné opravdové konzultaci a zohlednění názorů oboru. Asociace HOTREC uvítala zveřejnění Deseti základních pravidel ochrany spotřebitele, jelikož tyto přispívají k vyšší informovanosti spotřebitelů, což může zvýšit jejich ochotu cestovat do zahraničí i chuť využívat služeb poskytovaných sektorem pohostinství.

---

## **ODKAZY**

- ✧ Rezoluce o zlepšení bezpečnosti, práv spotřebitelů a obchodních standardů v oblasti cestovního ruchu, Cestovní ruch A4-0071/98, O. J. C 138 z 04.05.98
- ✧ “Ochrana spotřebitele v Evropské unii: Deset základních pravidel”, Evropská komise, Generální ředitelství pro ochranu zdraví a spotřebitele (DG SANCO), [http://europa.eu.int/comm/consumers/index\\_en.htm](http://europa.eu.int/comm/consumers/index_en.htm)

## **ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR**

- ✧ zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, v platném znění
- ✧ zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, v platném znění



### 3.5. Obchodní komunikace na vnitřním trhu

#### TITUL

Obchodní komunikace na vnitřním trhu.

#### PRÁVNÍ NÁSTROJ

1. Zelená listina
2. Sdělení Komise
3. Rezoluce Parlamentu

#### SOUČASNÝ STAV

1. *Zelená listina byla Komisí přijata 8. května 1996. Zainteresané strany měly do 30. října 1996 čas na to, aby se k této Zelené listině písemně vyjádřily.*
2. *Jako pokračování Zelené listiny Komise v březnu vydala 1998 Sdělení, které mělo za cíl zavést do praxe aktivity navržené Zelenou listinou.*
3. *Evropský parlament přijal dne 14. ledna 1999 ohledně Sdělení Komise Rezoluci.*

#### CÍL

**Komise si všímá toho, že se mezinárodní obchodní komunikace stává rozšiřujícím se fenoménem, a to především s nástupem jednotného trhu a informační společnosti. Rozdílnosti v národních nařízeních však zpomalovaly tento proces. Zelená listina bere v potaz již existující nařízení a pokouší se identifikovat překážky v mezinárodní obchodní komunikaci. Zpráva si klade za cíl do praxe zavést aktivity navržené Zelenou listinou. Rezoluce Zelenou listinu uvítala.**

#### OBSAH

1. Zelená listina obsahuje dva konkrétní návrhy:
  - společná metodika vyhodnocování těch národních nařízení, která omezují obchodní komunikaci,
  - zesílená spolupráce na evropské úrovni za účelem vytvoření skutečného dialogu na toto téma mezi členskými státy.
2. Komise se ve svém Sdělení zaměřuje na aktivity spadající do čtyř klíčových oblastí, ve kterých se značně odlišují nařízení mezi jednotlivými členskými státy týkající se obchodní komunikace, t.j. ochrana nezletilých, nekalá konkurence, sponzorství a zavádějící nároky.

#### Navrhované aktivity jsou:

- Transparentní metodika vyhodnocování
  - Expertní skupiny
  - Síť akademických expertů
  - Kontaktní body a informační síť
  - Databáze obchodní komunikace
  - Urychlení stížností
  - Mezinárodní spolupráce
  - Vyjasnění záležitostí týkajících se elektronického obchodování
3. Parlament prostřednictvím Rezoluce uvítal Zelenou listinu, avšak zároveň zdůraznil, že navrhované aktivity musí být v řadě bodů upraveny a upřesněny. Zdůraznil zároveň, že mezinárodní obchodní komunikace musí být založena na principu vzájemného uznání a souhlasil, že v případech, kdy jsou národní vnímání příliš odlišná na to, aby mohl být princip vzájemného uznání uplatněn, měly by být záležitosti pokud možno řešeny samočinnou regulací.

## MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Doufejme, že výsledky aktivit Společenství v tomto oboru dají vzniknout jasnějšímu a transparentnějšímu legislativnímu rámci pro vytváření mezinárodních reklamních kampaní.

---

## ODKAZY

- ✦ Obchodní komunikace na Vnitřním trhu: Zelená listina Komise, Brusel 08.05.1996, COM (96) 192.
- ✦ Sdělení Komise: Doplnění Zelené listiny o obchodní komunikaci na vnitřním trhu, COM (98) 121 konečná verze z 04.03.98
- ✦ Rezoluce o Sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu, Ekonomickému a sociálnímu výboru o doplnění Zelené listiny o obchodní komunikaci na vnitřním trhu, C4-0252/98, O. J. C 104 z 14.04.99

## DALŠÍ ODKAZY

- ✦ Zelená listina o Evropské ochraně spotřebitele, COM (2001)531 z 02.10.2001 a Sdělení Komise „Doplňující sdělení k Zelené listině o ochraně spotřebitele v EU“, COM (2002) 289 z 11.06.2002 viz část 3.1.

### 3.6. Podpora prodeje na vnitřním trhu

#### TITUL

Podpora prodeje na vnitřním trhu.

#### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Směrnice

#### SOUČASNÝ STAV

*Předloženo Komisí 2. října 2001. Po prvním čtení Evropským parlamentem a po přijetí doplňujících návrhů byl dokument dále prostudován na sezení Rady pro konkurenční schopnost (vnitřní trh, průmysl a Výzkum) ve dnech 17. a 18. května 2004. Rada se rozhodla navrhnout svým přípravným orgánům návrh detailněji prostudovat, aby mohl být později přijat. Zasedání Rady v září 2004 nedospělo k souhlasu s textem navrženým nizozemským předsednictvím. Několik členských států má stále problémy s některými základními principy návrhu a vytváří tak proti návrhu blokující minoritu.*

#### CÍL

**Sjednotit národní nařízení týkající se využití a obchodní prezentace podpory prodeje a poskytnout vyšší úroveň ochrany spotřebitele.**

#### OBSAH

Návrh obsahuje podrobné definice a ustanovení týkající se následujících oblastí:

- Promotér
- Zákazník
- Sleva, dárek, odměna, spotřebitelská „promo“ soutěž, spotřebitelská „promo“ hra
- Děti a adolescenti
- Alkoholické nápoje
- Neveřejné regulační orgány
- Sleva pod hodnotu nákladů

Obsahuje specifická ustanovení, která slouží k ochraně dětí a adolescentů, a zároveň rozsáhlý dodatek, ve kterém se specifikují veškeré informace, které musí být poskytnuty v souvislosti s podporou prodeje. Návrh zároveň podrobně ošetřuje postupy odškodnění v případech, kdy nebyly poskytnuty specifické informace.

#### MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Z vyjádření Komise, že „podpora prodeje je klíčovým prostředkem pro prezentaci zboží a služeb“ jasně vyplývá, že úpravy, které přinese Směrnice současné legislativní situaci, by mohly být významné.

#### ODKAZY

- ✘ Návrh Směrnice Evropského parlamentu a Rady týkající se podpory prodeje na Vnitřním trhu, COM (2001)546 z 02.10.2001
- ✘ Závěry 2583. schůze Rady pro konkurenční schopnost (vnitřní trh, průmysl a výzkum), Brusel, 17. a 18. květen 2004, viz:  
<http://europa.eu.int/rapid/pressReleasesAction.do?reference=PRES/04/140&format=HTML&aged=1&language=EN&guiLanguage=en>



## 3.7. Ochrana osobních dat

### TITUL

1. Ochrana jednotlivců s ohledem na zpracovávání osobních dat a volný pohyb těchto dat.
2. Americké opatření "bezpečný přístav" (US safe harbour).
3. Odpovídající ochrana dat pasažérů letecké dopravy zaslaných americkým úřadům jako součást jmenovitého záznamu pasažéra (Passenger Name Record - PNR).

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

1. Direktiva a Sdělení Komise
2. Rozhodnutí Komise
3. Rozhodnutí Komise

### SOUČASNÝ STAV

1. *Přijato 24. října 1995. První zpráva o zavádění Direktivy vydána 15. května 2003.*
2. *Přijato 27. července 2000.*
3. *Přijato 14. května 2004.*

### CÍL

1. **Chránit jedince pokud se zpracovávání osobních dat týče. Direktiva si klade za cíl zlepšit celkovou ochranu poskytovanou spotřebitelům při současném sjednocení platné národní legislativy jednotlivých členských států.**
2. **Zajistit dostatečnou ochranu dat zasílaných z EU do USA.**
3. **Viz 2.**

### OBSAH

1. Direktiva se vztahuje na všechny osobní složky konečných spotřebitelů, zaměstnanců a obchodních partnerů.

#### **Zpracovávání dat je povoleno pouze za určitých podmínek, a to:**

- souhlas osoby, která je předmětem údajů;
- plnění dohody s osobou, která je předmětem dat;
- v souladu s „oprávněnými požadavky“;
- v souladu s právními povinnostmi.

Osoba, která je předmětem údajů (datový subjekt), má rozsáhlá práva týkající se informací, kterým musí zpracovatel dat automaticky nebo na požádání vyhovět. Dokument zakazuje zpracovávání dat, která se týkají rasového či etnického původu a náboženského nebo politického přesvědčení bez předchozího *výslovného* souhlasu. Zprostředkování dat mimo EU je rovněž zakázáno a je povoleno pouze tehdy pokud třetí strana prokáže dostatečnou úroveň ochrany.

Článek 33 Direktivy nařizuje Komisi vydávat pravidelné zprávy o transpozici Direktivy. První zpráva z 15. května 2003, která se opírá o důkladné konzultace proběhnuvší v roce 2002, dospěla k závěru, že Direktiva splnila cíl vytvořit silnou ochranu soukromí a že byl zároveň usnadněn přenos dat v rámci EU. Pozdní transpozice členskými státy a rozdílný stupeň využití na národní úrovni však evropské ekonomice nedovolují z výhod Direktivy plně těžit. Zpráva navrhuje pracovní plán, který má tyto rozdíly redukovat cestou spolupráce mezi členskými státy a Komisí i mezi členskými státy navzájem s tím, že tento plán bude přehodnocen v roce 2005 a bude posouzeno, zda jsou potřebné další dodatky k Direktivě. Dva nedávné průzkumy Eurobarometr, které proběhly v rámci EU a týkaly se ochrany dat, ukázaly, že jednotlivci a společnosti přikládají osobním záležitostem značný význam, ale jejich znalost legislativy v tomto oboru je omezená.

2. Rozhodnutí stanovuje, že soubor mezinárodních pravidel též zvaný „bezpečný přístav“, připravený americkým Ministerstvem obchodu, kterým se americké společnosti dobrovolně řídí, poskytuje dostatečnou ochranu osobním datům poskytnutým Evropskou unií. Direktiva 95/46/EC povoluje členským státům poskytovat data třetím státům, pokud tyto země zaručují dostatečnou ochranu dat nebo poskytují dostatečnou záruku jejich ochrany. USA nemají žádnou horizontální legislativu upravující ochranu dat, a jsou tak odkázány především na samoregulaci ochrany soukromí v privátním sektoru. Tato série opatření si klade za cíl vytvořit návod pro ty společnosti a další organizace v USA, které si přejí splňovat standard „dostatečné ochrany“ požadovaný Direktivou o ochraně dat EU. Proto vytváří „bezpečný přístav“ jako pojitko mezi převážně autoregulačním přístupem USA a legislativně založeným přístupem EU.
3. „Rozhodnutí o adekvátnosti“, jako součást Direktivy ochrany dat, ukazuje, že Komise považuje za důležité, aby data pasažérů v letecké dopravě, tzv. Passenger Name Record (PNR), poskytnutá 25 členskými státy EU a třemi EEA členskými státy (Norsko, Lichtenštejnsko a Island) americkým úřadům byla „adekvátně chráněna“ podle požadavků Direktiva ochrany dat EU a aby mohla být poskytnuta USA bez jakýchkoliv dalších záruk. Jmenovitý záznam pasažéra (Passenger Name Record - PNR) je generický název pro osobní složky vytvářené aerolinkami při každé cestě, kterou si pasažér rezervuje.

## MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Direktiva poskytuje členským státům určitý manévrovací prostor při zavádění Direktivy, proto národní legislativy i nadále zůstanou mírně rozdílné. Toto je stejně tak důležité pro přenos dat v rámci EU, jelikož Direktiva zavádí pravidlo, podle něž se dozorčí orgán musí řídit zákony toho členského státu, ve kterém má sídlo. Pro ilustraci odlišných způsobů zavádění se můžeme podívat na případ Itálie. Podle italské legislativy, která tuto Direktivu zavádí, není hotelům dovoleno přepojovat telefonní hovory hostům nacházejícím se v prostoru hotelu bez jejich předchozího souhlasu. Hotely navíc nemohou zasílat hotelovou inzerci na adresu klienta bez jeho předchozího souhlasu. Tato situace vedla naše italské hotelové asociace k ošetření jejich zodpovědnosti tím, že klientovi nabídnou k podpisu svolení s výše jmenovanými aktivitami.

## STANOVISKO HOTREC

HOTREC detailně poukázal na oblasti, ve kterých může Direktiva zvýšit zbytečnou administrativní zátěž a klást finanční břemeno na SME (malé a středně velké podniky).

## ODKAZY

- ✦ Direktiva Evropského parlamentu a Rady 95/46/EC z 24.10.1995 týkající se ochrany jedinců s ohledem na zpracovávání osobních dat a volného pohybu těchto dat, O. J. L 281 z 23.11.95
- ✦ Sdělení Komise – První zpráva o zavedení Direktivy o ochraně dat (95/46/EC) z 15.05.2003, COM (2003) 265 konečná verze.
- ✦ Výsledky dvou průzkumů Eurobarometr o povědomí občanů Evropské unie o ochraně dat z podzimu 2003 (02.03.2004), viz:
  - Zpráva: [http://europa.eu.int/comm/public\\_opinion/archives/ebs/ebs\\_196\\_data\\_protection.pdf](http://europa.eu.int/comm/public_opinion/archives/ebs/ebs_196_data_protection.pdf)
  - Exekutivní shrnutí: [http://europa.eu.int/comm/public\\_opinion/archives/ebs/ebs\\_196\\_exec\\_summ.pdf](http://europa.eu.int/comm/public_opinion/archives/ebs/ebs_196_exec_summ.pdf)
  - Zpráva: [http://europa.eu.int/comm/public\\_opinion/flash/fl147\\_data\\_protect.pdf](http://europa.eu.int/comm/public_opinion/flash/fl147_data_protect.pdf)
  - Exekutivní shrnutí: [http://europa.eu.int/comm/public\\_opinion/flash/fl147\\_exec\\_summ.pdf](http://europa.eu.int/comm/public_opinion/flash/fl147_exec_summ.pdf)

## DALŠÍ ODKAZY

- ✦ Direktiva Evropského parlamentu a Rady 2002/58/EC z 12.7.2002 týkající se zpracovávání osobních dat a ochrany soukromí v oboru elektronické komunikace (Direktiva o ochraně soukromí a elektronické komunikace), O. J. L 201/37 z 31.07.2002
- ✦ Direktiva Evropského parlamentu a Rady (EC) č. 45/2001 z 18.12.2000 týkající se ochrany jedinců s ohledem na zpracovávání osobních dat institucemi a úřady Společenství a volný pohyb těchto dat O. J. L 008 z 12.01.2001
- ✦ 2. Rozhodnutí Komise 2000/520/EC z 26.7.2000 ve shodě s Direktivami Evropského parlamentu a Rady 95/46/EC ohledně adekvátnosti ochrany poskytnuté Principy soukromí „bezpečného přístavu“, O. J. L 215/7 z 25.8.2000

- ✧ Rozhodnutí Komise 2004/535/EC z 14.5.2004 ohledně adekvátnosti ochrany osobních dat obsažených ve jmenném registru PNR pasažérů letecké dopravy zaslaných americkému Úřadu cel a ochrany hranic, O. J. L 235/11 z 06.07.2004
- ✧ Direktiva Rady 2004/82/EC z 29.4.2004 o povinnosti dopravců poskytovat osobní data pasažérů, O. J. L 261/24 ze 6.8.2004

### **ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR**

- ✧ zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, v platném znění





## 3.8. Dálkový prodej

### TITUL

Ochrana spotřebitelů s ohledem na smlouvy uzavřené na dálku.

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

1. Direktiva
2. Sdělení Komise

### SOUČASNÝ STAV

1. *Přijata 20. května 1997*
2. *Předloženo 10. března 2000*

### CÍL

1. Vývoj nových technologií vede k rozmachu mezinárodního prodeje. Komise se proto domnívá, že je nutné ochránit spotřebitele v otázce těch smluv, které byly uzavřeny na dálku, bez fyzického setkání obou smluvních stran, a to pouze prostřednictvím telefonu, faxu nebo teleshoppingu. V našem oboru se toto vztahuje na služby, které vyžadují rezervace, včetně ubytování a cateringu.
2. Poskytnout Evropskému parlamentu a Radě výsledky těch studií provedených Komisí, které se týkají možnosti vytvoření vhodných postupů pro vyřizování spotřebitelských (mezinárodních) stížností s ohledem na dálkový prodej a srovnávací reklamu.

### OBSAH

1. Dokument obsahuje minimum zavazujících pravidel pro dálkové smlouvy mezi spotřebiteli a dodavateli. Některé články Direktivy se však nebudou vztahovat na následující smlouvy:
  - smlouvy o dodání potravin, nápojů a dalšího zboží pro každodenní spotřebu v domácnostech, rezidencích a zaměstnání spotřebitele,
  - smlouvy o poskytnutí ubytování, dopravy, stravovacích služeb a aktivit ve volném čase, ve kterých se poskytovatel služeb zavazuje poskytnout tyto služby ke specifickému dni nebo v určitém období.

Direktiva pro spotřebitele přináší několik základních právních ustanovení, zajišťujících vysokou úroveň ochrany spotřebitele v celé EU. Ty zahrnují:

- Poskytnutí srozumitelných informací před uzavřením smlouvy;
- Potvrzení těchto informací na odolném médiu (např. písemnou formou);
- Právo spotřebitele odstoupit od smlouvy během sedmi pracovních dnů;
- Smlouva bude splněna do třiceti dnů od objednávky spotřebitele;
- Ochrana před zneužitím platby platební kartou;
- Ochrana před nevyžádaným prodejem;
- Spotřebitel se nemůže vyvázat ze závazku či zřici se svých práv poskytnutých tímto nařízením.

2. Komise ve zprávě popisuje současnou situaci v oblasti spotřebitelských stížností v celé EU a vyhodnocuje situaci s ohledem na ustanovení obsažená ve Smlouvě o EU i na další iniciativy týkající se práva spotřebitele na spravedlivé zacházení.

### MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

„Smlouva uzavřená na dálku“ je jakákoliv smlouva týkající se zboží či služeb dohodnutá mezi dodavatelem a spotřebitelem prostřednictvím organizovaného dálkového prodeje nebo prostřednictvím provizního prodejního systému dodavatele. V tomto směru jsou pro pohostinský sektor důležité především služby pracující s rezervacemi.

## **STANOVISKO HOTREC**

Asociace HOTREC se prostřednictvím NETu v listopadu a prosinci 1995 zapojila do agresivní a úspěšné lobbistické kampaně probíhající v Evropském parlamentu. Výsledkem bylo, že se NETu podařilo vyjednat určité výjimky z Direktivy právě pro obor cestovního ruchu. Konkrétně některé body předepsané Direktivou (např. dřívější informace, písemné potvrzení, právo na odstoupení a dodržení smlouvy dodavatelem během 30 dnů – viz body 4, 5, 6, 7 (1)) se nevztahují k takovým „smlouvám o poskytnutí ubytování, dopravy, cateringu či aktivit volného času, ve kterých se dodavatel zavazuje při podpisu smlouvy poskytnout tyto služby v určitý den nebo v určitém období“.

## **TERMÍN PRO ZAVEDENÍ**

Direktiva měla být zavedeno do 4. června 2000.

---

## **ODKAZY**

- ✧ Direktiva Evropského parlamentu a Rady 97/7/EC z 20.5.1997 o ochraně spotřebitelů s ohledem na dálkový prodej, O. J. L 144 z 04.06.97
- ✧ Sdělení Komise „Parlament a stížnosti spotřebitelů na dálkový prodej a srovnávací reklamu“ (Článek 17 Direktivy 97/7/EC o dálkovém prodeji a článek 2 Direktivy 97/55/EC o srovnávací reklamě), COM (2000)0127, konečná verze z 10.03.2000

## **DALŠÍ ODKAZY**

- ✧ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Ekonomickému a sociálnímu výboru a Výboru regionů o Strategii spotřebitelské politiky 2002- 2006, COM (2002)0208 z 07.05.2002, 3.1.

## **ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR**

- ✧ zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, v platném znění

## 3.9. Zavádějí a srovnávací reklama

### TITUL

1. Zavádějí reklama.
2. Direktiva 97/55/EC doplňující Direktivu 84/450/EEC týkající se reklamy o oblast srovnávací reklamy.

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

1. Direktiva
2. Direktiva

### SOUČASNÝ STAV

1. *Přijato 10.9.1984 (týká se pouze zavádějí reklamy).*
2. *Direktiva doplňující Direktivu z roku 1984 o srovnávací reklamu byla přijata 6.10.1997.*

### CÍL

1. **Chránit spotřebitele a společnosti před potencionální újmou způsobenou zavádějí reklamou a jejími nespravedlivými následky.**
2. **Stejný cíl jako výše s doplněním podmínek, za kterých je srovnávací reklama povolena.**

### OBSAH

1. Direktiva předepisuje, že musí být vždy poskytnuty informace o charakteru zboží nebo služby (dostupnost, povaha, dodání, složení, atd.) ceně nebo způsobu výpočtu ceny, podmínkách, za kterých je zboží nebo služba dodána, a rovněž o povaze, atributech a právech zadavatele reklamy. Budou zároveň přijata opatření, která zajistí jednotlivcům či organizacím majícím oprávněný zájem takové pravomoci, jež jim umožní podniknout právní kroky proti zavádějí reklamě.
2. Doplněná Direktiva povoluje srovnávací reklamu v případech, kdy tato objektivně srovnává zboží nebo služby vyhovující stejným potřebám a zájmům a zároveň není zavádějí a nevytváří možnost, aby na trhu mezi zadavatelem reklamy a konkurencí došlo k nějakému nedorozumění. Využití tohoto druhu reklamy dále nesmí opovrhovat značkou, jménem a dalšími vlastnostmi konkurenta, ani je nesmí diskreditovat či očeřňovat. Členské státy musí zainteresovaným jedincům nebo organizacím zajistit možnost podniknout právní kroky proti zavádějí reklamě nebo vznášet stížnosti k pověřeným úřadům.

### MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Je nutné zdůraznit, že tato Direktiva se vztahuje rovněž na služby. V našem oboru by mohla srovnávací reklama prováděná řetězci nebo skupinami zainteresovaných osob vést ke zkreslení obrazu konkurence v tom smyslu, že náklady na tyto praktiky budou pro SME příliš svazující.

### TERMÍN PRO ZAVEDENÍ

23. dubna 2000.

## **ODKAZY**

- ✦ Direktiva Rady 84/450/EEC z 10. září 1984 vztahující se na oblast sblížení těch zákonů, nařízení a administrativních opatření členských států, které se týkají zavádějí reklamy, O. J. L 250 z 19.09.84
- ✦ Direktiva Evropského parlamentu a Rady 97/55/EC z 6. října 1997 doplňující Direktivu 84/450/EEC týkající se zavádějí reklamy o oblast srovnávací reklamy, O. J. L 290 z 23.10.97

## **DALŠÍ ODKAZY**

- ✦ Sdělení Komise Radě a Evropskému parlamentu o spotřebitelských stížnostech s ohledem na dálkový prodej a srovnávací reklamu (Článek 17 Direktivy 97/7/EC o dálkovém prodeji a Článek 2 Direktivy 97/55/EC o srovnávací reklamě), 10. března 2000, COM (2000) 127, konečný stav.

## **ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR**

- ✦ zákon č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy, v platném znění
- ✦ zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, v platném znění
- ✦ zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník v platném znění

## 3.10. Reklama na tabák

### TITUL

1. Reklama na tabákové výrobky a sponzorství tabákovými výrobky.
2. Prevence kouření a iniciativy zlepšující kontrolu nad tabákem.

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

1. Direktiva
2. Doporučení Rady

### SOUČASNÝ STAV

1. *Přijata 26. května 2003. Komise musí předložit Evropskému parlamentu a Ekonomickému a sociálnímu výboru zprávu o zavedení této Direktivy nejpozději do 20. června 2008.*
2. *Přijato 2. prosince 2002.*

### CÍL

1. **Eliminovat rizika, která zkreslují soutěže na mezinárodním trhu z důvodu rozdílů mezi legislativou, nařízeními a administrativními opatřeními a sponzorstvím tabákovými výrobky ve členských státech. Sjednotit legislativu členských států ošetřující reklamu a propagaci tabákových výrobků. Zajistit vysokou úroveň ochrany zdraví – tabák je každoročně zodpovědný za více než 500 000 úmrtí v Evropské unii.**
2. **Podpořit členské státy v uplatňování větší kontroly nad tabákem, s důrazem na prevenci kouření mezi dětmi a mladistvými. Doplnit ustanovení Direktivy Evropského parlamentu a Rady 2001/37/EC z 5. června 2001, týkající se přiblížení legislativy, nařízení a administrativních opatření členských států ošetřujících výrobu, prezentaci a prodej tabákových výrobků, jakožto i Direktivu o sbližování legislativy, směrnic a administrativních opatření členských států, jež se věnuje reklamě a sponzorství tabákovými výrobky (viz bod 2).**

### OBSAH

1. Z všeobecného pohledu je reklama na tabákové výrobky zakázána v tisku (noviny a další publikace); ve službách informační společnosti a v rádiích. Zůstává omezena pouze na publikace určené výhradně pro osoby pracující v tabákovém průmyslu a na publikace vydané třetími zeměmi, které nejsou primárně určené pro prodej na trhu Společenství. Sponzorství radiových programů nebo mezinárodních událostí společnostmi, které propagují tabákové výrobky, je zakázáno. Volná distribuce tabákových výrobků jako sponzorství těchto událostí je též zakázána. Avšak sponzorství událostí či aktivit, které nemají mezinárodní dopad, touto Direktivou ošetřeno není. Direktiva nezahrnuje ani nepřímou reklamu, monitorování výdajů tabákových firem na propagaci či prodejní automaty, kteréžto oblasti jsou ošetřeny níže uvedeným Doporučením Rady.
2. Doporučení předpokládá vznik postupů, které mají znesnadnit dostupnost tabákových výrobků dětem a mladistvým a snížit jejich objem. Zároveň vyzývá členské státy k přijetí opatření zabraňujících oslovení dětí a mladistvých některými druhy reklamy a propagace tabákových výrobků.

### MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Asociace HOTREC podporuje všechny aktivity upevňující zdraví a předcházející nemocím spojeným s kouřením. Nicméně přísný zákaz reklamy na tabákové výrobky, týkající se především distribuce propagačních produktů, jakými jsou popelníky, zapalovače, slunečníky, by mohl negativně ovlivnit ty podniky v oboru, které spoléhají na určité reklamní nabídky tabákových koncernů.

## **ODKAZY**

- ✦ Direktiva Evropského parlamentu a Rady 2003/33/EC z 26. května 2003 týkající se přiblížení legislativy, směrnic a administrativních opatření členských států vztahujících se k reklamě a sponzorství tabákovými výrobky, O. J. L 152/16 z 20.06.2003
- ✦ Doporučení Rady 2003/54/EC týkající se prevence kouření a iniciativ zlepšujících kontrolu nad tabákovými výrobky, O. J. L 22/31 z 25.01.2003

## **DALŠÍ ODKAZY**

- ✦ Direktiva Evropského parlamentu a Rady 2001/37/EC z 5. června 2001 týkající se přiblížení legislativy, směrnic a administrativních opatření členských států, vztahujících se k reklamě a sponzorství tabákovými výrobky, O. J. L 194 z 18.07.2001
- ✦ Eurobarometer : “Kouření a prostředí: aktivity a postoje” z března 2003, viz: [http://www.europa.eu.int/comm/health/ph\\_determinants/life\\_style/Tobacco/Documents/eb582\\_smoking\\_en\\_v\\_en.pdf](http://www.europa.eu.int/comm/health/ph_determinants/life_style/Tobacco/Documents/eb582_smoking_en_v_en.pdf)
- ✦ Rámcová konvence WHO o kontrole nad tabákovými výrobky (Framework Convention on Tobacco Control (FCTC)), viz: <http://www.who.int/gb/fctc/>

## **ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR**

- ✦ zákon č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy, v platném znění
- ✦ zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami, v platném znění

## 3.11. Kouření na veřejných místech

### TITUL

Zákaz kouření na veřejných místech.

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

1. Rezoluce Rady
2. Závěry Rady
3. Rámcová konvence WHO o kontrole nad tabákovými výrobky

### SOUČASNÝ STAV

1. *Rezoluce byla přijata 18. července 1989. Komise vydala zprávu o stavu zavedení Rezoluce z roku 1989 v členských státech dne 30. října 1992 a další pak 14. listopadu 1996.*
2. *Závěry byly přijaty 18. listopadu 1999 při zasedání Rady ministrů zdravotnictví.*
3. *Přijata v květnu 2003. Do praxe byla zavedena 27. února 2005.*

### CÍL

**Rada doufá, že kroky podniknuté proti kouření sníží výskyt rakoviny kuřáků a nekuřáků, a že budou chránit nekuřáky před pasivním a nedobrovolným kouřením. Toto zahrnuje vytvořit „nekuřácká“ místa v různých provozech a dopravě.**

### OBSAH

1. Provozy, ve kterých se veřejnosti poskytují služby, jsou bez ohledu na jejich velikost lokalitami „otevřenými pro veřejnost“. Tyto provozy budou muset zřídit nekuřácké zóny.
2. Dne 18. listopadu 1999 Rada ministrů zdravotnictví zrevidovala zprávu Komise ze září 1999. Zpráva se týkala pokroku dosaženého v ochraně zdraví veřejnosti před škodlivými účinky tabáku. Ministři přijali závěry vyzývající Komisi k navržení Doporučení Rady zaměřeného na ochranu před nedobrovolným vystavováním tabákovému kouři na veřejných místech a v zaměstnání a zároveň k prozkoumání možnosti iniciativ zaměřených na ochranu nezletilých, včetně oblastí podmínek prodeje, prodeje prostřednictvím elektronických médií (Internet) a oblasti prodejních automatů.
3. Rámcová konvence WHO o kontrole nad tabákovými výrobky představuje první globální dohodu. Všechny státy, které ji přijaly (doposud 55 zemí, včetně Dánska, Finska, Francie, Německa, Maďarska, Litvy, Malty, Nizozemska, Norska, Slovenska, Španělska, Turecka a Spojeného království) budou povinny, mimo jiné, přijmout opatření „poskytující ochranu před vystavováním tabákovému kouři na uzavřených pracovištích, ... a dalších veřejných místech“, stejně tak jako v reklamě, sponzorství a při propagaci tabákových výrobků a při prodeji nezletilým.

### MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Provozovny v našem oboru mohou být nuceny k vytváření nekuřáckých a kuřáckých zón a možná budou muset nahrazovat stávající ventilační systémy drahým vybavením. Nepřízpůsobivé zákony budou buď nesplnitelné nebo budou mít za následek ekonomické problémy, hlavně pro majitele malých restaurací, kteří budou bezpochyby oproti konkurenci znevýhodněni. Na kouření je zároveň částečně pohlíženo ze „sociálního“ úhlu. Direktiva Rady z 30. listopadu 1989 týkající se minimálních bezpečnostních a zdravotních požadavků na pracoviště zahrnuje jako jeden z minimálních požadavků i „opatření pro ochranu nekuřáků před nepříjemnostmi způsobenými tabákovým kouřem na toaletách“.

## STANOVISKO HOTREC

Měly by se zohlednit představy všech stran. Je nutné nalézt rovnováhu mezi legitimními přáními nekuřáků při současném respektování práv kuřáků, s ohledem na řešení provozu a na design při realistickém zhodnocení možnosti provozování dvou oddělených prostor a zřízení ventilace. Restriktivní nařízení by vedla k nespelnitelným požadavkům, což by ve finále nevyhnutelně ohrozilo právě ty nejmenší restaurace. Řešením je autoregulace oboru. Asociace HOTREC je silně přesvědčena, že sektor hotelů, restaurací a kaváren je schopen ošetřit problematiku kouření na bázi dobrovolného rozhodnutí. HOTREC a její členské asociace přijaly společné principy upravující problematiku kouření na veřejných místech, které již byly publikovány. Pokud bude nutné přijmout závazná pravidla, pak by tato měla být regulována na národní úrovni s plným zohledněním principu podřízenosti.

## ODKAZY

- ✦ Rezoluce Rady a ministrů zdravotnictví členských států, přijata na schůzce Rady konané 18.7.1989, která se týkala zákazu kouření na veřejných místech, O. J. C 189 z 26.07.89
- ✦ Rezoluce Rady z 18.11.1999 týkající se boje se spotřebou tabáku, O. J. C 86 z 24.03.2003
- ✦ Rámcová konvence WHO o kontrole nad tabákovými výrobky (WHO Framework Convention on Tobacco Control (FCTC) – vstoupila v platnost dne 27. února 2005, viz: <http://www.who.int/gb/fctc/>

## DALŠÍ ODKAZY

- ✦ Prozatímní odpověď Komise na Rezoluci Rady a ministrů zdravotnictví členských států ze schůzky Rady, která se zabývala problematikou kouření na veřejných místech, z 18. července 1989, 30. října 1992, SEC (92) 1979, konečná verze.
- ✦ Rezoluce Rady z 26. listopadu 1996 týkající se omezování kouření v Evropském společenství, O. J. C 374/4 z 11.12.1996
- ✦ Doporučení Rady 2003/54/EC z 2. prosince 2002, které se týká prevence kouření a iniciativ zlepšujících kontrolu nad tabákovými výrobky, O. J. L 22/31 z 25.01.2003
- ✦ Strategická zpráva o kontrole nad tabákovými výrobky (zadána Ředitelstvím pro zdravotnictví a vypracována početným týmem zdravotnických expertů): “Tabák nebo zdraví v Evropské unii: minulost, současnost a budoucnost”, publikována 22. října 2004, viz: [http://www.europa.eu.int/comm/health/ph\\_determinants/life\\_style/Tobacco/Documents/tobacco\\_fr\\_en.pdf](http://www.europa.eu.int/comm/health/ph_determinants/life_style/Tobacco/Documents/tobacco_fr_en.pdf)

## ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR

- ✦ zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami, v platném znění



## 3.12. Hladina alkoholu v krvi

### TITUL

Hladina alkoholu v krvi.

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

1. Sdělení Komise
2. Rezoluce
3. Doporučení

### SOUČASNÝ STAV

1. *Přijato 17. března 2000.*
2. *Přijata 26. června 2000.*
3. *Přijato 17. ledna 2001.*

### CÍL

**Zvýšit bezpečnost na silnicích sjednocením výše povolené hladiny alkoholu v krvi řidiče.**

### OBSAH

1. Komise ve svém sdělení stanovila několik priorit v oblasti bezpečnosti silničního provozu a vyhodnotila postupy přijaté v rámci Akčního programu 1997-2001. Kromě šesti absolutních priorit Sdělení obsahuje i návrh Doporučení členským státům týkající se maximální povolené hladiny alkoholu v krvi řidiče, doporučující hranici 0,5 mg/ml. Členské státy by měly být vybízeny k provádění častějších kontrol hladiny alkoholu v krvi i k organizování efektivnější mezinárodní spolupráce v oblasti snižování počtu podnapilých řidičů.
2. Komise stanovila sedm legislativních priorit týkajících se bezpečnosti provozu na silnici, včetně doporučené hladiny alkoholu v krvi.
3. Komise chce prostřednictvím Doporučení omezit povolenou hladinu alkoholu v krvi na úroveň 0,5 mg/ml.

#### **Hlavními součástmi nového Doporučení jsou tyto:**

- Všechny členské státy by měly akceptovat obecnou maximální hladinu alkoholu v krvi nepřesahující 0,5 mg/ml. Pouze čtyři členské státy (Spojené království, Irsko, Itálie a Lucembursko) dosud zachovaly maximální povolenou hladinu alkoholu v krvi na hranici 0,8 mg/ml.
- Nižší povolená hladina nepřesahující 0,2 mg/ml by měla být přijata u nezkušených řidičů (t.j. těch, kteří se dosud učí řídit nebo vlastní řidičský průkaz méně než dva roky), řidičů jedoucích s rozměrnými nákladními vozy, řidičů autobusů a řidičů dvoukolových motorových vozidel.
- Všechny členské státy by měly akceptovat provádění náhodných dechových zkoušek, které by odradily řidiče od konzumace alkoholu. Státy by měly přijmout takové kroky, které by v rozumné míře zajistily provedení zkoušky u každého řidiče minimálně jednou za tři roky. Současně bude ze strany členských států též vyžadováno přísnější dodržování limitů. Je důležité zdůraznit, že přijaté postupy jsou na bázi doporučení. Ta nejsou zavazující, a je tedy na vládách členských států, které zatím toto nepraktikují, zda se rozhodnou snížit povolenou maximální hladinu alkoholu v krvi řidiče na 0,5 mg/ml či nikoliv.

## STANOVISKO HOTREC

Asociace HOTREC je spokojena s Doporučením Komise týkajícím se bezpečnosti provozu na silnicích, ponechávajícím rozhodnutí o hladině alkoholu v krvi na členských státech. I když HOTREC podporuje veškeré kroky zlepšující celkovou bezpečnost Evropanů, má ve skutečnosti určité pochyby o vědecké podloženosti sjednocování hladiny alkoholu v krvi na celoevropskou úroveň 0,5 mg/ml (tzv. BAC). Téma hladiny alkoholu v krvi je pravidelně předmětem debat členských států, a přesto Parlamenty přijímají podložená, dobře zdůvodněná rozhodnutí směřující proti přijetí maximální povolené hladiny alkoholu v krvi pod 0,5 mg/ml. Na druhou stranu HOTREC podporuje veškeré kroky vedoucí k širší informovanosti veřejnosti i další pozitivní cesty boje proti konzumaci alkoholu při řízení.

---

## ODKAZY

- ✘ Sdělení Komise ze 17. března 2000 „Priority v bezpečnosti silničního provozu: zpráva o postupu a stanovení prioritních opatření“.
- ✘ Rezoluce Rady z 26. června 2000 týkající se zlepšení bezpečnosti na silnicích, O. J. C 218 z 31.07.2000
- ✘ Doporučení Komise ze 17. ledna 2001 o maximální povolené hladině alkoholu v krvi řidičů motorových vozidel; O. J. L 43 ze 14.02.2001

## DALŠÍ ODKAZY

- ✘ Závěry Rady z 5. června 2001 o strategii Společenství vedoucí ke snížení škod způsobených konzumací alkoholu, O. J. C 175 z 20.06.2001 (Viz 3.13).
- ✘ Rozhodnutí Rady z 25. dubna 2002 o bezpečnosti fotbalových utkání s mezinárodní účastí, O. J. L 121 z 08.05.2002
- ✘ Politika členských států EU a Norska. Sbirka národních zpráv (1,8 MB) z května 2003, viz: [http://www.europa.eu.int/comm/health/ph\\_projects/1998/promotion/fp\\_promotion\\_1998\\_a01\\_27\\_en.pdf](http://www.europa.eu.int/comm/health/ph_projects/1998/promotion/fp_promotion_1998_a01_27_en.pdf)

## ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR

- ✘ zák. č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, v platném znění

### 3.13. Konzumace alkoholu dětmi a mladistvými

#### TITUL

Konzumace alkoholu dětmi a mladistvými.

#### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Doporučení Rady

#### SOUČASNÝ STAV

*Přijato 5. června 2001. Komise bude v roce 2005 informovat Radu o zavádění Doporučení z roku 2001 týkajícího se konzumace alkoholických nápojů mladými lidmi v členských státech za účelem vyhodnocení smysluplnosti navržených postupů a případné revize či dalších kroků. Komise v současnosti připravuje návrh jasné strategie Společenství pro snížení rozsahu škod způsobených konzumací alkoholu, která bude doplňovat národní opatření a bude stanovovat časový plán jednotlivých aktivit. Je nutné zdůraznit, že tento dokument bude mít všeobecný ráz a nebude se již nadále vztahovat pouze na děti a mladistvé. Strategie by měla být představena v první polovině roku 2005 po konzultacích se zainteresovanými stranami a členskými státy.*

#### CÍL

**Formulovat strategie a aktivity v rámci společného přístupu celého Společenství k problematice mladých lidí a konzumaci alkoholických nápojů.**

#### OBSAH

Je zde řada opatření, která se mohou dotknout kaváren a restaurací. Týkají se přípravy:

- specifických iniciativ cílených na mladé lidi a nebezpečí konzumace alkoholu při řízení, se zvláštními odkazy na situace související s volným časem a společenskými událostmi;
- aktivit vedoucích k potírání ilegálního prodeje alkoholu nezletilým a v určitých případech i vyžádání si dokladu potvrzujícího věk konzumenta;
- efektivních mechanismů v oblasti propagace, marketingu a prodeje ve spolupráci s producenty a prodejci alkoholických nápojů a příslušnými nevládními organizacemi,
- postupů, zabraňujících dětem a mladistvým konzumaci alkoholu, včetně prodeje alkoholických nápojů mladistvým za nízké ceny (happy hours).
- zvláštního zaškolení obsluhujícího personálu a prodejců s ohledem na ochranu dětí a mladistvých i na existující licenční omezení prodeje alkoholu mladým lidem;
- kroků zajišťujících efektivní vyřízení stížností na výrobky, které nejsou propagovány, marketingově podporovány a prodávány v souladu s danými principy, a případné stažení těchto výrobků z prodeje a ukončení s nimi souvisejících marketingových kampaní a propagačních aktivit.

Komise bude monitorovat zavádění těchto navržených opatření jednotlivými členskými státy a bude každé čtyři roky po zavedení Doporučení informovat Radu tak, aby bylo možno vyhodnotit účelnost navržených opatření a provést jejich případné revize či navrhnout další postupy. Je zajímavé, že tento text nespecifikuje, do kterého věku jsou lidé považováni za děti a mladistvé.

#### MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Jakkoliv lze cíl chránit zdraví dětí a mladistvých jen pochválit, asociace HOTREC se obává, že instituce se ve své snaze regulovat problematiku alkoholu vydaly ve stopách způsobu regulace oblasti kouření. V dokumentu vydaném v dubnu 2004 a obsahujícím stanovisko asociace HOTREC se zdůrazňuje, že národní asociace sdílejí stejné obavy o zneužívání alkoholu, především mladými lidmi, jako evropské a národní autority. HOTREC se však domnívá, že sektor pohostinství je schopný ošetřit otázku konzumace alkoholu dobrovolnými metodami a že by se měl v každém případě aplikovat princip podřízenosti. HOTREC v současnosti spolupracuje s evropskou organizací sdružující významné producenty alkoholických nápojů – The Amsterdam Group – na vytvoření souboru tréninkových postupů pro zodpovědné podávání alkoholu na národní úrovni.

Tyto postupy by měly pomoci řešit problém nezodpovědné konzumace alkoholických nápojů jednotlivci a měly by rovněž navrhnout „tréninkové programy podávání alkoholu“ v zemích, kde tyto dosud neexistují, nebo naopak dále rozvíjet již existující programy. Tato iniciativa dostatečně demonstruje pozitivní přístup sektoru k této otázce.

---

## **ODKAZY**

- ✧ Doporučení Rady z 5. června 2001 o konzumaci alkoholu mladými lidmi, především mladistvými; O. J. L 161 z 16.06.2001

## **DALŠÍ ODKAZY**

- ✧ Závěry Rady z 5. června 2001 o strategii Společenství vedoucí ke snížení škod způsobených konzumací alkoholu, O. J. C 175 z 20.06.2001
- ✧ Tisková zpráva 9597/04 (Presse 163) – 2586. zasedání Rady – Zaměstnanost, sociální politika, zdraví a spotřebitelské záležitosti, Lucembursko, 1. a 2. června 2004, str. 40, 41, viz: [http://ue.eu.int/ueDocs/cms\\_Data/docs/pressData/en/lisa/80729.pdf](http://ue.eu.int/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/lisa/80729.pdf)
- ✧ Dopis adresovaný skupině The Amsterdam Group, Tréninkové programy podávání alkoholu, L-0604-114-Msch z 12. července 2004, uveřejněno na internetových stránkách HOTREC pod odkazy „ošetřené záležitosti“ a „ochrana spotřebitele“.

## **ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR**

- ✧ zák. č. 379/2005 Sb., o opatřeních před škodami způsobenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami, v platném znění
- ✧ zák. č. 200/1990 Sb., o přestupcích, v platném znění

## 3.14. Nekalé podmínky

### TITUL

Nekalé podmínky u spotřebitelských smluv.

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

1. Direktiva
2. Sdělení Komise

### SOUČASNÝ STAV

1. *Přijato 25. dubna 1993.*
2. *Zveřejněno 27. dubna 2000.*

### CÍL

**Eliminovat nekalé podmínky ve smlouvách uzavřených mezi profesním odborníkem a spotřebitelem. Informovat Evropský parlament a Radu o zavádění Direktivy.**

### OBSAH

1. Smlouvy musí být pro spotřebitele srozumitelné a v případech, kdy existují pochyby o tom, zda spotřebitel podmínkám smlouvy porozuměl, bude rozhodnutí spotřebitele vždy preferovat. Pokud dojde k újmě na straně spotřebitele, může být nedostatečně projednaná smlouva považována za nespravedlivou, a to i v případě, že spotřebitel takovou smlouvu akceptoval. Dodavatel musí nést důkazní břemeno při prokazování, že taková smlouva byla ve skutečnosti spravedlivá.
  - Smlouvy shledané nespravedlivými nebudou nadále pro spotřebitele závazné.
  - Občané států, které nejsou členy EU, se mohou dožadovat stejné úrovně ochrany, pokud se nachází na území členského státu.
  - Organizace nebo asociace zastupující spotřebitele se mohou dožadovat spravedlnosti.
  - Seznam „nekalých“ praktik je přílohou přijaté Direktivy.
  - Toto nařízení se vztahuje na písemné i ústní dohody.

V roce 1997 vytvořila Komise internetovou databázi „CLAB“ (nekalá smluvní ustanovení – contractual abusive clauses), která umožňuje veřejnosti přístup k seznamu smluvních ustanovení zatím ve smlouvách v rámci EU soudními znalci označených jako „nekalé“. Tato databáze je zdarma k dispozici na serveru Komise.

2. Popisuje dopady Direktivy na spotřebitele a na obchodní činnost, legislativu členských států i implikace pro soudní znalce na národní a evropské úrovni. Navrhuje několik vylepšení v oblasti rozsahu Direktivy, pojetí „nekalých podmínek“, budoucnosti databáze CLAB a dalších oblastech.

### MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Direktiva týkající se nekalých podmínek nutí tour operátory a hoteliéry k extrémní opatrnosti v souvislosti s brožurkami, smlouvami, fakturacemi a dalšími popisnými publikacemi určenými k podpoře a prodeji jejich služeb.

## **ODKAZY**

- ✦ Direktiva Rady 93/13/EC z 5. dubna 1993 týkající se nekalých podmínek ve spotřebitelských smlouvách, O. J. L 95/29 z 21.04.93
- ✦ CLAB (Databáze nekalých smluvních ustanovení) vytvořená ředitelstvím SANCO Evropské komise, viz: <https://adns.cec.eu.int/CLAB/SilverStream/Pages/pgHomeCLAB.html>
- ✦ Sdělení Komise o zavádění Direktivy Rady 93/13/EEC z 5. dubna 1993 týkající se nekalých podmínek ve spotřebitelských smlouvách, COM (2000) 248 stav k 27.04.2000
- ✦ Tisková zpráva č. 59/01 z 22. listopadu 2001; Rozsudek Soudního dvora Evropské unie ve společných kauzách C-541/99 a C-542/99; “Termín ‘spotřebitel’ užitý v Direktivě o nekalých podmínkách spotřebitelských smluv mezi prodejci nebo dodavateli a spotřebiteli se vztahuje pouze na fyzické osoby”. Text tiskové zprávy a plné znění rozsudku je zveřejněno na adrese [www.curia.eu.int](http://www.curia.eu.int)

## **ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR**

- ✦ zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, v platném znění
- ✦ zák. č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, v platném znění
- ✦ zák. č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, v platném znění
- ✦ zák. č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, v platném znění

## 3.15. Nekalé obchodní praktiky

### TITUL

Nekalé obchodní praktiky.

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

1. Návrh Direktivy
2. Zelená listina Komise a následná Zpráva

### SOUČASNÝ STAV

1. *Návrh byl představen 18. června 2003. První diskuse návrhu proběhla na schůzce ministrů při zasedání Kompetenčního výboru v listopadu 2003. Direktiva bylo schválena Evropským parlamentem ve druhém čtení dne 24. února 2005. Zákon bude Radou oficiálně schválen v několika příštích týdnech a měl by být zaveden v celé EU do roku 2007.*
2. *Zelená listina byla Komisí představena dne 2. října 2001 a následná zpráva pak v červnu 2002.*

### CÍL

1. **Překonat omezení pramenící z různých národních směrnic a nařízení v oblasti komerčních aktivit, propagace a dalších opatření na ochranu spotřebitele za účelem dosažení legitimní mezinárodní propagace a marketingu na vnitřním trhu a zajištění stejné úrovně ochrany spotřebitele po celé EU.**
2. **Viz 3. 1.**

### OBSAH

1. Direktiva ztělesňuje jednotlý, společný a všeobecný zákaz nekalých obchodních praktik a měla by nahradit stávající značné množství různých národních regulací a soudních rozhodnutí platných v oblasti komerčních praktik. Direktiva stanovuje pravidla pro určení toho, zda je praktika nekalá či nikoliv. Přináší černou listinu tzv. „ostrých praktik“, které jsou v EU zakázané. To znamená, že spotřebitelé budou moci podniknout právní kroky proti těm obchodníkům, kteří používají zavádějící nebo agresivní metody prodeje nebo marketing typu business-to-consumer. Na druhé straně je podnikatelské činnosti ponechán prostor pro inovaci při rozvíjení nových spravedlivých a poctivých praktik a legitimním společnostem je umožněno jednodušeji operovat na mezinárodním poli. Jelikož Direktiva předpokládá standardy ochrany platné v celé EU, obchodníci budou muset při prodeji spotřebitelům z EU splňovat pouze národní požadavky té země, z které pocházejí. Direktiva zabráňuje tomu, aby ostatní členské státy na obchodníky kladly další požadavky.
2. Jak již bylo vysvětleno v bodě 3.1, Evropská komise po obdržení připomínek zainteresovaných stran k Zelené listině dospěla k názoru, že Direktiva sjednocující opatření jednotlivých členských států EU směřujících proti nekalým obchodním praktikám byla tím nejlepším řešením.

### MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Nezávislé ekonomické studie předpokládají, že Direktiva o nekalých obchodních praktikách zlepší nabídku spotřebiteli, podnítky konkurenci a rozšíří horizonty malých a středních podniků v Evropě. Obchodníci, především ti menší, kteří představují 90 % společností v sektoru hotelů, restaurací a kaváren, nebudou nadále nuceni splňovat množící se nařízení, soudní rozhodnutí a směrnice ostatních členských států a budou moci plně využít ekonomické příležitosti nabízené Vnitřním trhem po zavedení eura.

## **ODKAZY**

- ✧ Návrh Direktivy Evropského parlamentu a Rady z 18. června 2003 týkající se nekalých obchodních praktik ve vztahu obchodník-spotřebitel na vnitřním trhu, doplňující Direktivu 84/450/EEC, 97/7/EC a 98/27/EC (Direktiva o nekalých obchodních praktikách), COM (2003) 356, konečná verze.
- ✧ Zelená listina o evropské ochraně spotřebitele, COM (2001) 531 z 02.10.2001
- ✧ Sdělení Komise „Dodatečná zpráva k Zelené listině o ochraně spotřebitele v EU“, COM (2002)289 z 11.06.2002

## **DALŠÍ ODKAZY**

- ✧ Tisková zpráva (IP/03/) z 18. června 2003, viz:  
<http://europa.eu.int/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/03/857&format=HTML&aged=1&language=EN&guiLanguage=en>
- ✧ Tisková zpráva (IP/05/213) z 24. února 2005, viz:  
<http://europa.eu.int/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/05/213&format=HTML&aged=0&language=EN&guiLanguage=en>

## **ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR**

- ✧ zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, v platném znění
- ✧ zák. č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, v platném znění
- ✧ zák. č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, v platném znění
- ✧ zák. č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, v platném znění



---

### 3.16. „Time Share“

Viz 9.1

---

### 3.17. „Overbooking“

Viz 7.2



## 3.18. Společná pravidla pro System odškodnění při odmítnutí vstupu na palubu v pravidelné letecké dopravě

### TITUL

Pravidla pro systém odškodnění při odmítnutí vstupu na palubu v pravidelné letecké dopravě.

### PŘÁVNÍ NÁSTROJ

Směrnice

### SOUČASNÝ STAV

*Směrnice byla přijata 11. února 2004. V platnosti je od 17. února 2005. Komise bude informovat o zavedení a výsledcích této Směrnice, především o jejím možném rozšíření a revizi k 1. lednu 2007.*

### CÍL

**Unifikovat pravidla ochrany zájmů pasažérů pravidelné letecké dopravy za účelem korektního rozvoje tohoto sektoru, který je předmětem trvalého procesu transformace.**

### OBSAH

Stanovuje minimální společná pravidla pro odškodnění při odmítnutí vstupu na palubu v letecké dopravě. Zároveň popisuje práva pasažérů v pravidelné letecké dopravě v případě „over-bookingu“ (viz 7.2). Tato Směrnice ustanovuje práva pasažérů v případech, kdy jim je proti jejich vůli odmítnut vstup na palubu, jejich let je zrušen nebo zpožděn. Nová Směrnice poskytne pasažérům efektivní celkovou ochranu a překoná tak závažné nedostatky předcházející Směrnice z roku 1991, která nedostatečně odrazovala aerolinky od odmítání vstupu na palubu, od rušení letů z obchodních důvodů či od výskytu dlouhých zpoždění.

#### Směrnice zaručuje následující práva:

- Rozšíření práv pasažérů na všechny druhy letů, ať již se jedná o lety pravidelné či nepravidelné (včetně letů prodaných jako součást cestovních balíčků), vztahujících se nejenom na pasažéry cestující z letiště nacházejícího se v členském státě, ale též na pasažéry cestující z třetí země do členského státu, pokud aerolinka provozující let je dopravce z EU, pokud ovšem pasažérům nejsou v dané třetí zemi poskytována podobná práva.
- Snížení četnosti výskytu odmítnutí vstupu na palubu proti vůli pasažéra tím, že bude zaručeno poskytnutí finanční kompenzace v demotivující výši.
- Pasažéři mají nárok na stravu a občerstvení, ubytování a náhradu, a to jak v případě zrušení letu, tak i v případě značných zpoždění letu.

Evropská komise v červnu 2000 formálně představila „Chartu pasažérů letecké dopravy“, která vymezuje práva pasažérů a je k dispozici na letištích EU. Charta zaručuje práva určená pravidly Evropské unie v oblasti ochrany zájmů pasažérů letecké dopravy. Cituje případy, ve kterých si pasažéři mohou stěžovat, komu si mohou stěžovat a zda pro ně existuje možnost získání kompenzace za utrpené nepříjemnosti, ztrátu času, peněz nebo majetku.

### MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Tato Směrnice je v úzkém vztahu k legislativě pojednávající o „over bookingu“ a k legislativě týkající se cestovních balíčků (viz 7.2 a 3.). Případné rozhodnutí Komise zavést podobnou legislativu vztahující se na hotelové rezervace a „over booking“ v hotelech by znamenalo extrémní zatížení našeho sektoru.

## ODKAZY

- ✦ Direktiva Evropského parlamentu a Rady 261/2004/EC z 11. února 2004 ustanovující společná pravidla pro kompenzaci a pomoc pasažérům v případech, kdy jim odmítnut vstup na palubu, kdy je zrušen let nebo kdy je let nadměrně opožděn, a již neplatná Směrnice č. 295/91, O. J. L 46/1 z 17.02.2004
- ✦ Charta práv pasažérů je k dispozici na internetové stránce Ředitelství pro dopravu Evropské komise, viz: [http://www.europa.eu.int/comm/transport/air/rights/doc/pass\\_rights\\_poster\\_en.pdf](http://www.europa.eu.int/comm/transport/air/rights/doc/pass_rights_poster_en.pdf)

## DALŠÍ ODKAZY

- ✦ Sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě „Ochrana pasažérů letecké dopravy v Evropské unii“, COM (2000) 0365 z 21.06.2000

## 3.19. Označení ceny

### TITUL

Označení ceny zboží nabízeného spotřebitelům.

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Direktiva

### SOUČASNÝ STAV

*Direktiva bylo přijata 16. února 1998. Komise dále v únoru 1996 představila dotazník věnovaný transparentnosti cen účtovaných za služby.*

### CÍL

**Direktiva si klade za cíl spotřebiteli zajistit transparentní a jasné označení ceny jakéhokoliv zboží. Dotazník měl za cíl zjednat přehled o vhodné legislativě a o problémech společností a spotřebitelů.**

### OBSAH

Direktiva stanovuje, že obchodníci jsou povinni spotřebitele informovat o prodejní a jednotkové ceně. Členské státy se mohou rozhodnout, zda vztáhnou toto opatření i na produkty dodávané v průběhu poskytování služby.

### MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Asociace HOTREC adresovala Komisi dopis s cílem ověřit si, že produkty nabízené v hotelech, restauracích a kavárnách nespádají do působnosti této Direktivy. Důraz byl kladen zejména na prodej výrobků jako samostatných jednotek, jako je tomu například v provozovnách rychlého občerstvení. Komise nikdy neposkytla dostatečné vysvětlení. Národní asociace spadající pod HOTREC byly vyzvány k vyplnění dotazníku Komise. Tento dotazník se věnuje celé škále opatření (Společenství i národních) zajišťujících transparentnost cen zboží. Dle dosavadních zkušeností jakmile dojde ke schválení legislativy týkající se zboží, budou vzápětí učiněny podobné kroky směřující k zavedení stejné legislativy i v oblasti služeb.

### TERMÍN PRO ZAVEDENÍ

Direktiva měla být zavedena do praxe do 18. března 2000.

### ODKAZY

- ✦ Direktiva Evropského parlamentu a Rady č. 98/6/EC z 16. února 1998 o ochraně spotřebitele prostřednictvím označování cen výrobků, které jsou mu nabízeny, O. J. L 80 z 18.03.98
- ✦ Dotazník k informovanosti spotřebitele o cenách služeb, únor 1996

### DALŠÍ ODKAZY

- ✦ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Ekonomickému a sociálnímu výboru a Výboru regionů o Strategii spotřebitelské politiky 2002- 2006, COM (2002) 0208 z 07.05.2002

### ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR

- ✦ zák. č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, v platném znění



## 3.20. Elektronické obchodování

### TITUL

Určité aspekty elektronického obchodování na vnitřním trhu.

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Direktiva

### SOUČASNÝ STAV

*Direktiva bylo přijata 8. června 2000.*

### CÍL

**Direktiva zajišťuje, aby služby Informační společnosti mohly těžit z principu vnitřního trhu spočívajícího ve volném pohybu služeb a ve svobodě zřízení, a aby mohly být poskytovány po celé Evropské unii, pokud jsou v souladu se zákony domovského členského státu.**

### OBSAH

Direktiva se vztahuje na všechny služby Informační společnosti, a to na služby poskytované obchodníky obchodníkům i obchodníky spotřebitelům, jakožto i na služby poskytované příjemci zdarma. Pouze ve velmi nutných případech stanovuje zvláštní sjednocovací pravidla, a to proto, aby byl zajištěn přístup obchodníků a občanů ke službám Informační společnosti po celé EU, bez ohledu na hranice. Tyto oblasti zahrnují definice požadavků na transparentnost komerčních komunikací, uzavírání a platnost elektronických smluv, zodpovědnost internetových zprostředkovatelů, řešení sporů on-line i význam národních úřadů. V ostatních oblastech se Direktiva spoléhá na stávající nástroje EU, které slouží dosažení sjednocení a vzájemného uznání národních legislativ.

Direktiva se vztahuje pouze na poskytovatele služeb z EU, i když si dává záležet, aby nedocházelo k rozporům v oblasti slučitelnosti s právním vývojem v ostatních částech světa. Je nutné zdůraznit, že Direktiva definuje místo zřízení jako místo, kde operátor skutečně vykonává ekonomickou aktivitu prostřednictvím své pevné organizace bez ohledu na místo, kde jsou umístěny jeho internetové stránky nebo servery nebo kde má poštovní schránku.

Přijetí Společného stanoviska Radou 20. února 2000 (pozitivně přijato Komisí a schváleno Parlamentem ve druhém čtení 4. května 2000) přineslo důležité změny vztahující se na elektronické smlouvy: Rada nabyla dojmu, že není vhodné unifikovat národní legislativy z pohledu okamžiku, ve kterém byla smlouva uzavřena. Proto byl článek 11 přejmenován a nyní se vztahuje pouze na určité požadavky týkající se okamžiku vystavení a přijetí on-line objednávky.

Komise ve své první zprávě z roku 2003 dospívá k závěru, že cíle vnitřního trhu kladené Direktivou byly splněny a že tato poskytla dostatečné právní podklady pro služby informační společnosti na vnitřním trhu. Došlo také k modernizaci existující národní legislativy, například smluvního práva tak, aby byla zajištěna naprostá platnost on-line transakcí.

### MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Vytvoření právního rámce pro elektronické obchodování je naprostou nezbytností pro rozvoj našeho oboru.

## STANOVISKO HOTREC

### Hlavním problémem na naší odvětvové úrovni jsou:

- podmínky, za kterých již je smlouva považována za uzavřenou;
- příslušné zákony, vztahující se na případný spor o platnosti smlouvy;
- logicky navazující otázka příslušného zákona vztahujícího se na spor o dodržení smlouvy.

Rozhodnutí modifikovat článek 11, jak bylo uvedeno výše, ponechává naše obavy zcela bez odpovědi. Jak jasně říká úvodní text „tato Direktiva si neklade za cíl vytvářet další pravidla pro soukromoprávní mezinárodní právo vztahující se na konflikty právních systémů, ani se nechce zabývat rozhodovacími pravomocemi soudů...“ a dále „tato Direktiva neovlivňuje členské státy v rozhodování o možnosti vytvoření či zachování všeobecných nebo specifických právních požadavků vztahujících se na smlouvy, které mohou být naplněny elektronickou cestou, zejména pak požadavků týkajících se bezpečného elektronického podpisu.“

## TERMÍN PRO ZAVEDENÍ

17. ledna 2002. Direktivu dosud zavedlo 13 členských států. Diskuse stále běží ve Francii a Nizozemsku.

---

## ODKAZY

- ✘ Direktiva Evropského parlamentu a Rady č. 2000/31/EC o některých právních hlediscích služeb informační společnosti, především elektronického obchodování, na vnitřním trhu (Direktiva o elektronickém obchodování), O. J. L 178 z 17.07.2000

## DALŠÍ ODKAZY

- ✘ Komentář NET k doplněnému návrhu Direktivy o některých aspektech elektronického obchodování, 29. října 1999, uveřejněný na internetových stránkách HOTREC: [www.hotrec.org](http://www.hotrec.org)
- ✘ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Ekonomickému a sociálnímu výboru a Výboru regionů o Strategii spotřebitelské politiky 2002-2006, COM (2002)0208 z 07.05.2002
- ✘ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Ekonomickému a sociálnímu výboru z 21. listopadu 2003 o zavedení Direktivy Evropského parlamentu a Rady č. 2000/31/EC z 8. června 2000 o některých právních hlediscích služeb informační společnosti, především elektronického obchodování, na vnitřním trhu (Direktiva o elektronickém obchodování, COM (2003) 702(01).
- ✘ Sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu a Evropské centrální bance ze 14. května 2003 o uplatnění článků 3(4) až (6) Direktivy o elektronickém obchodování v oblasti finančních služeb, COM (2003) 259(01).

## ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR

- ✘ zák. č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, v platném znění
- ✘ zák. č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích, v platném znění



---

## 3.21. Elektronický podpis

Viz 11.4



## 3.22. Evropská spotřebitelská poradní skupina

### TITUL

Evropská spotřebitelská poradní skupina (ECCG).

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Rozhodnutí

### SOUČASNÝ STAV

*Rozhodnutí bylo přijato 9. října 2003.*

### OBSAH

Evropská spotřebitelská poradní skupina reprezentuje spotřebitele Evropské unie (včetně spotřebitelů z přístupujících zemí po jejich připojení k EU). Skupina představuje fórum pro všeobecné diskuse o problematice vztahující se k zájmům spotřebitelů. Členy skupiny jsou vždy jeden člen zastupující Národní spotřebitelskou organizaci každého členského státu a jeden člen z každé Evropské spotřebitelské organizace.

#### Skupina se zabývá především:

- poskytováním názorů na události v rámci Společenství, které ovlivňují ochranu zájmů spotřebitele;
- poskytováním rad a návrhů Komisi při přípravě opatření a aktivit majících dopad na spotřebitele;
- informováním Komise o rozvoji spotřebitelské politiky v členských státech;
- fungováním jakožto zdroj informací a „hlásná trouba“ aktivit Společenství pro další národní organizace.

Evropská spotřebitelská poradní skupina se schází obvykle čtyřikrát do roka. Na setkání spotřebitelských organizací organizovaných každoročně Komisí skupina vždy předkládá zprávu o své činnosti.

### MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Tím, že poskytují spotřebitelům nejvyšší možnou kvalitu služeb a zboží, se hotely, restaurace a kavárny stávají druhou stranou mince. Rady a návrhy, které Komisi při přípravě postupů a aktivit majících dopad na spotřebitele ECCG poskytuje, mohou být zároveň prospěšné dodavatelům služeb a zboží.

### STANOVISKO HOTREC

HOTREC bere na vědomí vytvoření nové spotřebitelské skupiny. Zároveň však lituje, že její vytvoření Komise nespojila s vytvořením rámce pro skutečný dialog mezi dodavateli zboží a služeb a spotřebitelskými organizacemi.

### ODKAZY

Rozhodnutí Komise č. 2003/709/EC z 9. října 2003, jímž se zakládá Evropská spotřebitelská poradní skupina, O. J. L 258 z 10.10.2003

### DALŠÍ ODKAZY

- ✦ Zápis ze schůzi ECCG:  
[http://www.europa.eu.int/comm/consumers/cons\\_org/associations/committ/minutes/min\\_meetings\\_en.htm](http://www.europa.eu.int/comm/consumers/cons_org/associations/committ/minutes/min_meetings_en.htm)
- ✦ Seznam členů (Stav k 28. květnu 2004), viz:  
[http://europa.eu.int/comm/consumers/cons\\_org/associations/committ/list\\_members/members\\_en.pdf](http://europa.eu.int/comm/consumers/cons_org/associations/committ/list_members/members_en.pdf)

### ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR

- ✦ zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu, v platném znění



## 3.23. Odpovědnost za vadné výrobky

### TITUL

Odpovědnost za vadné výrobky.

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

1. Direktiva
2. Zelená listina
3. Zpráva

### SOUČASNÝ STAV

1. *Direktiva byla přijata 23. června 1994 a nejnověji doplněna 10. května 1999.*
2. *Zelená listina byla představena Komisí 28. července 1999.*
3. *Zpráva byla Komisí přednesena dne 31. ledna 2001.*

### CÍL

1. **Rozšířit působnost Direktivy 1985/374 stanovující neoddiskutovatelnou odpovědnost za výrobky i na nezpracované primární výrobky, a to včetně zemědělských produktů.**
2. **Zahájit proces konzultací se všemi zainteresovanými stranami za účelem vyhodnocení dopadů Direktivy 1985/374 na oběti vadných výrobků a na obory ekonomiky, kterých se to týká, a rozhodnout o vhodnosti a druhu reformy, která bude zapotřebí.**
3. **Analyzovat dopady Direktivy na základě reakce na Zelenou listinu z července 1999.**

### OBSAH

1. Tato Direktiva rozšiřuje rozsah Direktivy 85/374 tak, aby se vztahoval i na nezpracované zemědělské produkty, které byly dosud vyjmuty na základě článku 15, odstavce 1(a). Tento krok má zvýšit důvěru spotřebitelů v bezpečnost zemědělských produktů a usnadní i legitimní kompenzaci škod na zdraví způsobených vadnými zemědělskými produkty.
2. Zelená listina oznamuje další revizi Direktivy 85/374. Revize by neměla představovat rozšíření o zodpovědnost za vadné služby. Akční plán spotřebitelské politiky 1999-2000 však oznámil, že: *“Komise identifikuje praktické problémy, se kterými se spotřebitelé vyrovnávají v různých sektorech služeb, především na mezinárodním poli. Na základě analýzy těchto výsledků Komise navrhne takové iniciativy EU, které budou zaměřeny na bezpečnost služeb a na zodpovědnost jejich poskytovatelů“*. Bližší informace o bezpečnosti služeb naleznete v 3.24.
3. Zpráva považuje dopad Direktivy za omezený vzhledem k jejímu opožděnému zavedení v některých státech, vzhledem k možnosti členských států využívat jejich vlastní národní legislativy i z důvodu nedostatku dat. I když za těchto okolností Komise není schopna novelizovat Direktivu 85/374/EC, plánuje následné kroky v oblasti odpovědnosti za produkty (vytvoření skupiny specialistů pro sběr informací, atd.) i v přidružených oblastech všeobecné bezpečnosti výrobků a v oblasti ekologické odpovědnosti.

### MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

1. Dokument je významný pro restaurace. I když je výrobce zodpovědný za újmy, způsobené vadou jeho výrobku, poškozená osoba smí žalovat každého dodavatele zboží – včetně provozovatele restaurace – pokud provozovatel restaurace v přiměřené době neinformuje poškozenou osobu o totožnosti producenta nebo osoby, která mu produkt dodala. Poškozený je povinen prokázat újmu, vadu a vztah mezi vadou a újmou, ale nikoliv pochybení výrobce. Výrobce může za určitých okolností být zproštěn odpovědnosti.
2. Jakákoliv iniciativa ve vztahu k odpovědnosti za vadné služby bude mít rozhodně dopad na obor a musí být proto přísně monitorována.

## **ODKAZY**

- ✦ Direktiva Evropského parlamentu a Rady č.1999/34/EC z 10. května 1999 doplňující Direktivu Rady č. 85/374/EC o sblížení legislativy, směrnic a administrativních opatření členských států, které se týkají odpovědnosti za vadné výrobky, O. J. L 141 z 04.06.99
- ✦ Zelená listina Komise o odpovědnosti za vadné výrobky, COM (99) 396, konečná verze, z 28.07.99
- ✦ Sdělení Komise o zavedení Direktivy č. 85/374 o odpovědnosti za vadné výrobky, COM (2000)893 z 31.01.2001

## **DALŠÍ ODKAZY**

- ✦ Generální ředitelství pro zdraví a ochranu spotřebitele při Evropské komisi, “Konzultační dokument k bezpečnosti služeb pro spotřebitele”, červenec 2002. Dokument je uveřejněn na internetových stránkách ředitelství SANCO na adrese:  
[http://europa.eu.int/comm/consumers/policy/developments/prod\\_safe/ps08\\_en.pdf](http://europa.eu.int/comm/consumers/policy/developments/prod_safe/ps08_en.pdf)

## **ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR**

- ✦ zák. č. 59/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou vadou výrobku, v platném znění
- ✦ zák. č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, v platném znění

## 3.24. Bezpečnost služeb

### TITUL

Bezpečnost služeb pro spotřebitele.

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

1. Sdělení Komise
2. Rezoluce Rady

### SOUČASNÝ STAV

1. *Zpráva byla Komisí přijata dne 6. června 2003 a je založena na veřejných konzultacích provedených Komisí v roce 2002.*
2. *Rezoluce byla přijata 1. prosince 2003. Komise by měla Radě předložit výsledky práce v oboru bezpečnosti služeb do 31. listopadu 2004 spolu s návrhy dalších aktivit Společenství. Dosud nebyl vydán žádný dokument Komise. Bude zahájena nová konzultace s cílem vyhodnotit metodické aspekty a priority a stanovit nejhodněji použitelný přístup.*

### CÍL

**Vytvořit základ pro budoucí iniciativy EU o bezpečnosti služeb.**

### OBSAH

1. V současné době neexistuje všeobecný právní rámec EU ošetřující rizika v oblasti spotřebitelských služeb, i když určité směrnice a legislativní opatření EU částečně v určitých oborech bezpečnost služeb ošetřují, zejména pak v oblasti dopravy. K nápravě této situace Komise přijala Zprávu o bezpečnosti služeb pro spotřebitele. Ta počítá s přípravou legislativního rámce usnadňujícího monitorování a podporu národních spotřebitelských opatření s přihlédnutím ke značným nedostatkům v dostupnosti dat týkajících se bezpečnosti služeb a souvisejících rizik.

#### **Mezi připravované nástroje patří:**

- procedura pro vzájemnou výměnu informací o příslušné legislativě a směrnicích v oblasti služeb;
- systematické shromažďování a vyhodnocování dat o rizicích a informace o nehodách a zraněních způsobených službami;
- postupy pro vytváření evropských standardů.

2. Zpráva byla Radou diskutována a 1. prosince 2003 Rada přijala Rezoluci o bezpečnosti služeb poskytovaných spotřebitelům. V Rezoluci Rada zdůrazňuje potřebu zlepšení vědomostní základny v oblasti bezpečnosti služeb, především v otázce mezinárodních aspektů, a nutnost nastolení rovnováhy mezi výhodami získanými těmito lepšími znalostmi a zátěží představovanou vytvářením a provozováním společného systému sběru dat. Vyzývá členské státy k zintenzivnění snah při přípravě směrnic a postupů týkajících se oblasti bezpečnosti.

### MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Toto téma má pro obor značný význam, jelikož jakékoliv zavádění legislativních rámců v oblasti evropských standardů s cílem zajistit spotřebitelům konzistentní vysokou úroveň bezpečnosti služeb by mělo přímý dopad na poskytovatele služeb v hotelech, restauracích a kavárnách.

## **STANOVISKO HOTREC**

Asociace HOTREC se domnívá, že jedinými dvěma riziky, kterým mohou být spotřebitelé využívající služeb oboru vystaveni, jsou požáry v hotelech a problémy s potravinami v restauracích. I když HOTREC plně podporuje ochranu bezpečnosti a zdraví spotřebitelů, domnívá se zároveň, že výše jmenovaná rizika jsou dostatečně ošetřena existující legislativou EU. HOTREC proto nevidí důvod pro další regulaci našeho oboru na evropské úrovni.

---

## **ODKAZY**

- ✧ Sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě z 6. června 2003 o bezpečnosti služeb poskytovaných spotřebitelům, COM (2003) 313, konečná verze.
- ✧ Rezoluce Rady z 1. prosince 2003 o bezpečnosti služeb pro spotřebitele, O. J. C 299/01 z 10.12.2003

## **DALŠÍ ODKAZY**

- ✧ Pracovní dokument personálu Komise z 10.03.2004: Resumé politiky a legislativy přistupujících a kandidujících států v oblasti bezpečnosti služeb, SEC 2004 (307).



## 3.25. Bezpečnost v hotelech

### TITUL

Požární ochrana v hotelech.

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

1. Doporučení Rady
2. Sdělení Komise

### SOUČASNÝ STAV

1. *Doporučení bylo přijato v roce 1986. V praxi je úroveň požární ochrany v hotelech všech členských států stejná nebo vyšší nežli se doporučuje. Ne všechny členské státy však do roku 1994 oznámily kroky, které přijaly za účelem přizpůsobení se bezpečnostním požadavkům Doporučení. To vedlo Evropský parlament k mylnému závěru, že kroky ke zvýšení bezpečnosti podniknuty nebyly, a proto Parlament vyzval k přípravě Direktivy. Po výzvě Evropského parlamentu k přípravě Direktivy v květnu 1994 si Komise v lednu 1995 vyžádala studii věnující se problematice požární ochrany v hotelech. Vypracování studie bylo svěřeno francouzské firmě CETEN – APAVE, která konečnou studii představila v září 1996.*
2. *Zpráva byla vydána 27. června 2001.*

### CÍL

1. **S ohledem na možnost požáru zajistit bezpečnost osob ubytovaných v hotelech.**
2. **Informovat o zavedení Doporučení Rady z 22. prosince 1986 o požární ochraně v existujících hotelech.**

### OBSAH

1. Doporučení Rady stanovuje cíle a způsoby zajištění požární ochrany v hotelech, včetně únikových cest, nouzového požárního vybavení, bezpečnostního tréninku zaměstnanců a plánů a diagramů znázorňujících únikové trasy.
2. Zpráva je toho názoru, že by měl i nadále být zachován flexibilní přístup a že závazná legislativa by v tomto oboru nebyla žádoucí ani efektivní. Komise se nicméně domnívá, že „existují dobré důvody pro podnikání dalších kroků na poli požární ochrany v hotelech“ a navrhuje k diskusi s Evropským parlamentem a se členskými státy následující body:
  - zájem do nového Doporučení zahrnout detailní, vhodná a konkrétní opatření pro případ požáru v existujících hotelech v těch případech, kdy není možno aplikovat Direktivu 86/666/EEC;
  - doporučení zintenzívnit dozor a monitoring požární ochrany ve všech hotelech;
  - aktualizace a zlepšení technických metodických pokynů;
  - aplikace doporučení i v dalších ubytovacích zařízeních podobných hotelům;
  - identifikace a šíření nejlépe osvědčených praktik v managementu a monitorování požární ochrany.

Jako první krok se Komise rozhodla přistoupit k aktualizaci a vylepšení technických metodických pokynů, které jsou přílohou Doporučení z roku 1986. Návrh na přezkoumání postupů byl vznesen prostřednictvím konzultací se všemi zainteresovanými stranami. Uzávěrka pro zaslání komentářů byla 15. listopadu 2003. Dosud nebyly přijaty žádné další kroky v oblasti aktualizace a zlepšování technických metodických pokynů.

Pokud se týče dalších aktivit navržených ve zprávě Komise z roku 2001, Komise oznámila, že tyto budou postupně zaváděny do praxe. V přípravné fázi těchto aktivit Komise v září 2003 dvakrát vyzvala k předložení návrhů týkajících prvně přezkoumání požadavků (legislativních, regulačních, administrativních a dalších opatření) uplatnitelných v členských státech a týkajících se požární bezpečnosti ve stávajících hotelech a za druhé inventury požárů, ke kterým v hotelech EU došlo mezi lety 1986 a 2003, včetně analýzy jejich příčin a následků.

## MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Požárně zabezpečené hotely jsou vnímány jako komodita a tour operátoři začínají na hoteliérech vyžadovat ještě vyšší standardy.

## STANOVISKO HOTREC

S ohledem na charakter některých starších hotelů, které jsou zároveň historickými budovami, mohou být některá specifická nařízení nespílitelná, aniž by došlo k poškození budovy. Místo toho by se měla zvážít ekvivalentní opatření, která rovněž zajistí vysokou úroveň ochrany. HOTREC vítá přezkoumání historie výskytu požárů v hotelech, neboť se tak prokáže, že hotely jsou velmi bezpečné.

---

## ODKAZY

- ✦ Doporučení Rady z 22. prosince 1986 týkající se požární bezpečnosti v existujících hotelech, O. J. L 384 z 31.12.86
- ✦ Sdělení Komise o zavedení Doporučení Rady z 22. prosince 1986 o požární bezpečnosti v existujících hotelech (86/666/EEC) do praxe, COM (2001)348 z 27.06.2001
- ✦ Komentáře HOTREC ke studii vypracované CETEN – APAVE o požární bezpečnosti v hotelech a ubytovacích zařízeních, Dokument 97.123 z 27. března 1997 (k dispozici na internetových stránkách HOTREC pod odkazem “spotřebitelské záležitosti”, [www.hotrec.org](http://www.hotrec.org)).
- ✦ Ústní dotaz č. 42/01 z 19. září 2001 adresovaný Komisi, týkající se požární ochrany v hotelech, vznesený Caroline Jacksonovou a zodpovězený komisařem Phillipem Whiteheadem.
- ✦ Písemný dotaz E-0184/02 vznesený Caroline Jacksonovou a adresovaný Komisi (6. února 2002) týkající se požární ochrany budov zodpovězený komisařem Byrnem (15. března 2002), O. J. C 160 z 04.07.2002
- ✦ Oddíl 19 Zprávy – Revize dodatku – technické postupy k Doporučení 86/666/EEC, viz: [http://www.europa.eu.int/comm/consumers/cons\\_safe/serv\\_safe/fire\\_safe/com2003\\_348f\\_sect19\\_en.pdf](http://www.europa.eu.int/comm/consumers/cons_safe/serv_safe/fire_safe/com2003_348f_sect19_en.pdf)

## ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR

- ✦ zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, v platném znění

## 3.26. Stavebniny

### TITUL

Přiblížení legislativy, směrnic a administrativních opatření členských států vztahujících se ke stavebním materiálům.

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Direktiva

### SOUČASNÝ STAV

*Direktiva bylo přijata 27. prosince 1988.*

### CÍL

**Sladit existující legislativu týkající se stavebních materiálů vytvořením minimálních standardů pro výrobky užívané při výstavbě.**

### OBSAH

Direktiva Rady se vztahuje na všechny požadavky, které jsou nutné pro stavby v EU, včetně „bezpečnosti v případě požárů“. Výrobci stavebních materiálů musí zajistit, aby uváděli na trh pouze ty materiály, které splňují určité minimální standardy stanovené na úrovni Společenství. Tyto požadavky jsou považovány za splněné v případě, že produkt nese značku 'EC'. Pokud produkt nenese značku 'EC', výrobce musí alternativní cestou poskytnout důkaz, že výrobek tyto minimální standardy splňuje.

### MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Bezpečné hotely jsou vnímány jako komodita a tour operátoři začínají na hoteliérech vyžadovat ještě vyšší standardy. Jsou to právě výrobci stavebních materiálů, kdo musí označením 'EC' nebo jiným způsobem dokázat, že jejich materiály splňují minimální standardy.

### ODKAZY

- ✦ Direktiva Rady č. 89/106/EC z 21. prosince 1988 o přiblížení legislativy, směrnic a administrativních opatření členských států vztahujících se na stavební materiály, O. J. L 40 z 11.02.89
- ✦ Rozhodnutí Komise č. 2000/147/EC z 8. února 2000, které zavádí Direktivu Rady č. 89/106/EEC s ohledem na klasifikaci požární odolnosti konstrukčních materiálů, O. J. L 050 z 23.02.2000
- ✦ Rozhodnutí Komise 2000/367/EC z 3. května 2000, které zavádí Direktivu Rady č. 89/106/EEC s ohledem na klasifikaci požární odolnosti konstrukčních materiálů, prací a jejich součástí, O. J. L 133 z 06.06.2000
- ✦ Rozhodnutí Komise č. 2003/629/EC z 27. srpna 2003, které doplňuje Rozhodnutí 2000/367 zavádějící klasifikaci požární odolnosti konstrukčních materiálů o oblast systémů pro regulaci kouře a teploty, O. J. L 218/51 z 30.08.2003
- ✦ Rozhodnutí Komise č. 2001/671/EC z 21. srpna 2001, které zavádí Direktivu Rady č. 89/106/EEC s ohledem na klasifikaci externí požární odolnosti střech a střešních krytin, O. J. L 235 z 04.09.2001
- ✦ Rozhodnutí Komise č. 2003/43/EC z 17. ledna 2003, které definuje kategorie požární odolnosti u určitých stavebních prvků, O. J. L 13/35 z 18.01.2003

### DALŠÍ ODKAZY

- ✦ Písemný dotaz č. E-0184/02 vznesený Caroline Jacksonovou a adresovaný Komisi (6. února 2002), který se týká požární ochrany budov, zodpovězený komisařem Byrnem (15. března 2002), O. J. C 160 z 04.07.2002 (3.25).

## **ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR**

- ▣ zákon č. 137/1998 Sb., o obecných technických požadavcích na výstavbu, v platném znění

## 3.27. Kosmetika

### TITUL

Kosmetika

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Direktiva

### SOUČASNÝ STAV

*Původní nařízení stanovující základ legislativy EU týkající se kosmetických výrobků bylo přijato 27. července 1976. Rada dne 14. června 1993 přijala Direktivu, která pošesté doplňuje původní Direktivu z roku 1976. Tato dodatečná Direktiva je pro obor důležitá. Sedmé a zatím poslední doplnění původní legislativy proběhlo 27. února 2003, kdy Komise přijala Direktivu 2003/15. Direktiva vstoupilo v platnost 11. března 2003. Konečné datum, ke kterému musí být členskými státy zavedena, bylo stanoveno na 11. září 2004.*

### CÍL

**Původní Direktiva stanovující technické specifikace pro výrobu a uvádění kosmetických výrobků na trh byla přijata 27. července 1976. Dodatky z roku 1993 se týkaly oblastí, které původní Direktiva neošetřovala, s cílem zajistit ještě vyšší úroveň bezpečnosti spotřebitelů. Dodatek z roku 2003 je zaměřen na testování kosmetických výrobků na zvířatech.**

### OBSAH

Direktiva přináší definici kosmetických výrobků a obsahuje seznam látek, které nesmí kosmetické výrobky obsahovat, stejně tak jako seznam barviv, konzervačních látek a UV filtrů povolených v kosmetických výrobcích. Členské státy musí podniknout veškeré kroky nutné k zajištění toho, aby výrobci ani dovozci sídlící ve Společenství neuváděli na trh výrobky, které nesplňují ustanovení této Direktivy. Členský stát však smí na svém území povolit užívání látky, která není na seznamu povolených látek, za předpokladu, že jsou respektovány určité schvalovací a inspekční požadavky. Obaly musí nést velmi specifická označení: mimo jiné musí obsahovat nesmazatelně a snadno čitelně uvedený název, obsah, minimální trvanlivost a bezpečnostní upozornění týkající se správného používání výrobku. Od 1. ledna 1997 musí obal rovněž obsahovat informaci o účelu výrobku spolu se seznamem ingrediencí. Direktiva z roku 2003 stanovuje časovou lhůtu v maximální délce šesti let od vstupu Direktivy v platnost pro zavedení zákazu marketingu a testování na zvířatech. Komise smí členským státům udělit výjimky prostřednictvím procedur schválených Komisí.

### MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Podle toho, jak byly postupy pro národní zavádění navrženy a interpretovány, bude možné, že hotely, restaurace a kavárny budou zodpovědné za to, že svým zákazníkům poskytnou kosmetické výrobky (mýdlo, šampon, atd.), které nesplňují nové a přísnější požadavky na označení.

### ODKAZY

- ✦ Direktiva Rady z 27. července 1976 týkající se přiblížení legislativy členských států, která se vztahuje na kosmetické výrobky, O. J. L 262 z 27.09.1976, naposledy doplněna Direktivou Rady 93/35/EEC ze 14. června 1993, O. J. L 151 z 23.06.93
- ✦ Direktiva 2003/15/EC Evropského parlamentu a Rady z 27. února 2003 novelizující Direktivu Rady 76/768/EEC týkající se přiblížení legislativy členských států, která se vztahuje na kosmetické výrobky, O. J. L 66/26 z 11.03.2003

## **DALŠÍ ODKAZY**

- ✧ Seznam národních pověřených orgánů v kosmetickém sektoru, O. J. C 36 z 10.02.1999

## **ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR**

- ✧ zákon č. 102/2001 Sb., o obecné bezpečnosti výrobků, v platném znění
- ✧ Vyhláška Ministerstva zdravotnictví č. 26/2001 Sb., o hygienických požadavcích na kosmetické prostředky, v platném znění

## 3.28. Všeobecná bezpečnost produktů

### TITUL

Všeobecná bezpečnost produktů.

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

1. a 2. Direktiva

### SOUČASNÝ STAV

1. *Přijato 3. prosince 2001.*
2. *Přijato 25. června 1987.*

### CÍL

1. - 2. **Posílit na úrovni Společenství všeobecný požadavek uvádět na trh pouze bezpečné výrobky a zlepšovat bezpečnostní opatření tak, aby bylo dosaženo koherentní a vysoké úrovně ochrany zdraví a bezpečnosti osob v EU a aby byl rovněž zajištěn chod vnitřního trhu.**

### OBSAH

1. Direktiva o všeobecné bezpečnosti produktů (GPSD) zavazuje výrobce k tomu, aby na trh uváděl pouze „bezpečné“ výrobky. Distributoři jsou povinni zajistit splnění všeobecného požadavku na bezpečnost. Kromě tohoto základního požadavku jsou výrobci povinni informovat spotřebitele o rizicích spojených s produktem, který dodávají, a učinit taková opatření, která je o těchto rizicích budou informovat a budou jim předcházet. Dále jsou výrobci a distributoři povinni informovat orgány v tom případě, že se domnívají, že některý výrobek, který dodávají, je nebezpečný. Direktiva o všeobecné bezpečnosti produktů zahrnuje všechny výrobky, které poskytují nějakou službu. Je však třeba poznamenat, že Direktiva se vztahuje pouze na nepotravinové výrobky, jelikož bezpečnost potravin je ošetřena jinak (viz 4.2.). Pokud výrobek představuje závažné riziko vyžadující urychlenou akci, musí členský stát Komisi bezprostředně informovat prostřednictvím RAPEXu, t.j. systému vytvořeného za účelem rychlé výměny informací mezi členskými státy a Komisí.
2. Direktiva o všeobecné bezpečnosti produktů je doplněna Direktivou o výrobcích, které vypadají bezpečně, ale jsou závažným rizikem pro zdraví a bezpečnost spotřebitelů. Tato Direktiva se vztahuje na všechny výrobky, které sice nejsou určeny pro konzumaci, ale mohly by být zaměněny za potraviny díky jejich vzhledu, vůni nebo balení.

### MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Hotely jsou do Direktivy o všeobecné bezpečnosti produktů výslovně zahrnuty, jelikož Direktiva se vztahuje na všechny výrobky, které poskytovatel dává do užívání nebo nabízí spotřebiteli.

### PLATNOST

1. Direktiva vstoupilo v platnost 15. ledna 2002 a musí být zavedeno do praxe do 15. ledna 2004.
2. Mělo být zavedeno do 26. června 1989.

## **ODKAZY**

- ✦ Direktiva 2001/95/EC Evropského parlamentu a Rady ze 3. prosince 2001, které se týká všeobecné bezpečnosti výrobků, O. J. L 11/4 z 15.01.2002
- ✦ Direktiva Rady 87/357/EEC z 25. června 1987, které se týká přiblížení legislativy členských států týkající se výrobků, které jsou, ačkoliv tak nevypadají, rizikem pro zdraví a bezpečnost spotřebitele, O. J. L 192/49 z 11.07.1987

## **DALŠÍ ODKAZY**

- ✦ Část 3.23 – pokrývající jen oblast odpovědnosti
- ✦ Část 3.26., 27. – legislativa vztahující se k bezpečnosti výrobků používaných v oboru
- ✦ Sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě o bezpečnosti služeb poskytovaných spotřebitelům, COM (2003) 313, konečná verze, viz:  
[http://www.europa.eu.int/smartapi/cgi/sga\\_doc?smartapi!celexplus!prod!DocNumber&lg=en&type\\_doc=COMfinal&an\\_doc=2003&nu\\_doc=313](http://www.europa.eu.int/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!DocNumber&lg=en&type_doc=COMfinal&an_doc=2003&nu_doc=313)
- ✦ Rezoluce Rady z 1. prosince 2003 o bezpečnosti služeb poskytovaných spotřebitelům, O. J. C 299/1 z 10.12.2003

## **ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR**

- ✦ zákon č. 102/2001 Sb., o obecné bezpečnosti výrobků, v platném znění



## 4. BEZPEČNOST POTRAVIN

### 4.1. Přehled legislativy EU vztahující se k potravinám

#### Základní dokumenty

##### Poznámky Komise:

Obecné principy legislativy týkající se potravin (články 5 až 10), které nabyly účinnosti 21. února 2002 a které musí být dodržovány od okamžiku, kdy budou přijata související opatření. Stávající principy zákonů o potravinách a související postupy musí být upraveny do 1. ledna 2007 tak, aby bylo vyhověno obecnému rámci ustanovenému Direktivou EC/178/2002.

Zákony týkající se oblasti potravin mají za cíl zaručit vysoký stupeň ochrany lidského života a zdraví, přičemž berou v potaz i ochranu zdraví a blaha zvířat, ochranu zdraví rostlin a ochranu životního prostředí. Tento integrovaný přístup „z farmy na vidličku“ ("farm to fork") je nyní považován za obecný princip politiky EU v oblasti bezpečnosti potravin. Legislativa váží se k potravinám, a to na úrovni národní i na úrovni EU, vymezuje práva spotřebitelů na bezpečné potraviny a na přesné a pravdivé informace. Potravní legislativa EU usiluje o harmonizaci stávajících národních požadavků za účelem zajištění volného pohybu potravin a krmiv v rámci EU.

Po přijetí Direktivy EC/178/2002 Evropského parlamentu a Rady z 28. ledna 2002, ustanovujícího obecné principy a požadavky na zákony v oblasti potravin, zřizujícího Evropský úřad pro bezpečnost potravin a vytyčujícího postupy v otázkách bezpečnosti potravin, byly všechny dříve existující regulační komise přeorganizovány do nové jednotné struktury, tedy Stálé komise pro potravní řetězec a zdraví zvířat. (Ta se skládá ze zástupců členských států a předsedá jí Evropská komise. Na tuto Stálou komisi k potravnímu řetězci a zdraví se odvolává většina nových textů EU týkajících se bezpečnosti potravin.

#### Statut dokumentu / Nejnovější dostupné dokumenty

##### Otázky týkající se HOTREC

##### Všeobecné principy a požadavky na legislativu v oblasti potravin, zřízení Evropského úřadu pro bezpečnost potravin a vymezení postupů pro záležitosti týkající se bezpečnosti potravin

Schváleno/Direktiva 178/2002 z 28.01.2002, O. J. L 31/1 z 01.02.2002.

Vstup v platnost 21.02.2002, články 11, 12, 14-20 se vztahují od 1.01.2005.

Vydáno/Další dokument:

Dokument obsahující metodický pokyn k implementaci článků 11, 12, 16 - 20 z 20. prosince 2004 Direktiva 178/2002 o všeobecné legislativě potravin, viz:

[http://europa.eu.int/comm/food/food/foodlaw/guidance/index\\_en.htm](http://europa.eu.int/comm/food/food/foodlaw/guidance/index_en.htm)

- ✦ Článek 3. Začlenění „... cateringových provozů, závodních kantýn, institucionálního cateringu, restaurací a dalších podobných provozů poskytujících stravovací služby ...“ pod definici „maloobchod“.
- ✦ Článek 18. Jak lze zpětnou dohledatelnost implementovat do sektoru restaurací s účinností od 1. ledna 2005? Stálá komise k potravnímu řetězci a zdraví zvířat musí rozhodnout o organizačních opatřeních (Čl. 18.5).
- ✦ Článek 25. Skladba představenstva Evropského úřadu pro bezpečnost potravin.
- ✦ Článek 58. Vytvoření Stálé komise pro potravní řetězec a zdraví zvířat (zmiňované v čl. 18 a v několika dalších navazujících textech).

##### Postupy pro Stálou komisi pro potravní řetězec a zdraví zvířat

Přijato/Rozhodnutí Rady z 28. června 1999, O. J. L 184/23 ze 17.07.1999

- ✦ Článek 5. Jak lobovat ovlivňovat Stálou komisi pro potravní řetězec a zdraví zvířat? Tato Komise se skládá ze zástupců členských států a předsedá jí Evropská komise.

## Hygiena

### Poznámky Komise:

Direktiva 852/2004 představuje radikální revizi hygienických pravidel v oblasti bezpečnosti potravin Společenství, podle níž provozovatelé potravinářských služeb přímo využívajících potravinový řetězec ponosou primární odpovědnost za bezpečnost potravin. Nová Direktiva slučuje, harmonizuje a zjednodušuje podrobné a složité hygienické požadavky dříve zakotvené v řadě Direktiv Rady zabývajících se hygienou potravin a výrobou produktů živočišného původu i jejich uváděním na trh.

---

### Statut dokumentu / Nejnovější dostupné dokumenty

#### Otázky týkající se HOTREC

##### Hygiena potravin

Schváleno/Direktiva 852/2004 z 29.04.2004, O. J. L 139/1 ze 30.04.2004, nahrazující Direktivu 93/43/EEC.

Vstup v platnost 20.05.2004.

Bude se vztahovat 18 měsíců poté, co vstoupí v platnost 3 další texty. Nebude se však vztahovat dříve nežli 1.01.2006.

V přípravě/Návrh Direktivy Komise představující podrobnou organizaci implementace postupů založených na principech HACCP ze strany potravinářských podniků a usnadňující jejich aplikaci v malých zařízeních, RD/D2 (2005), ne však konečná verze, ze 16.03.2005.

- ✘ Článek 5 ukládá povinnost respektovat principy HACCP. O **podrobnostech** může rozhodnout Stálá komise pro potravní řetězec a zdraví zvířat.
- ✘ Článek 13 §2 stanoví, že lze udělit **výjimky** z Dodatků I a II tak, aby bylo možno usnadnit zavedení Článku 5 (postupy HACCP) v **malých podnicích**. Odchytky umožněné článkem 13 §2 podléhají schválení Stálou komisí pro potravní řetězec a zdraví zvířat.
- ✘ Jak získat informace/lobovat/ovlivňovat Stálou komisí pro potravní řetězec a zdraví zvířat?
- ✘ **Národní opatření** vyhlášená článkem 13 §4 (a), (i) mohou být přijímána s cílem umožnit kontinuální používání tradičních metod v kterékoliv fázi produkce, **zpracování** nebo distribuce potravin **členskými státy**.

## Značení

### Poznámky Komise:

V Evropské unii se zavádějí pravidla pro značení potravin umožňující evropským spotřebitelům získat úplné informace o obsahu a skladbě potravinářských výrobků.

---

### Statut dokumentu / Nejnovější dostupné dokumenty

#### Otázky týkající se HOTREC

##### Vyznačení ingrediencí obsažených v potravinách (včetně alergenů).

Schváleno/Direktiva 2003/89/EC z 10.11.2003 upravující Direktivu 2000/13/EC

Vstup v platnost 25.11.2003, implementace do 25.11.2004

- ✘ Článek 1.1 (neupraveno Direktivou 2003/89/EC) – Vztahuje se výraz “potraviny budou dodané jako takové” na připravené potraviny, t. j. pokrmy? Vztahuje se na sektor restaurací? Podle Komise nikoliv.
- ✘ Článek 1.2 (neupravený Direktivou 2003/89/EC) obsahuje definici institucí poskytujících služby hromadného stravování: “...restaurace, nemocnice, kantýny a podobní poskytovatelé hromadných stravovacích služeb (dále uváděno jako „poskytovatelé hromadné stravování”).
- ✘ Článek 14 (neupraveno Direktivou 2003/89/EC) „Kde jsou potraviny nabízeny k prodeji ... bez předchozího balení ... členské státy přijmou podrobná pravidla týkající se způsobu, jakým mají být podrobnosti ... publikovány”.

## Geneticky modifikované potraviny a krmiva

Přijato/Direktiva 1829/2003 z 22.09.2003, O. J. L 268/1 z 18.10.2003

Vstup v platnost 07.11.2003

Vstoupí v platnost 6 měsíců po datu zveřejnění (18.04.2004)

- ✦ Článek 12.1 Vztahuje se výraz „potraviny dodané jako takové“ na připravené potraviny, t.j. pokrmy? Vztahuje se na sektor restaurací? Podle Komise, nikoliv.
- ✦ Článek 14. Specifická pravidla týkající se informací, které mají být poskytnuty provozovatelům hromadných stravovacích zařízení, možná budou schválena Stálou komisí pro potravní řetězec a zdraví zvířat zmiňovanou v článku 35. Co se bude dít do doby, než se takováto specifická pravidla přijmou? Jaké jsou povinnosti provozovatelů hromadných stravovacích zařízení?
- ✦ Jak lze získat informace a lobovat a ovlivňovat Stálou komisi pro potravní řetězec a zdraví zvířat?

## GMO: dohledatelnost a značení

Schváleno/ Direktiva (EC) 1830/2003 z 22.09.2003, O. J. L 268/24 z 18.10.2003

Nabytí účinnosti 07.11.2003

- ✦ Článek 4.4 & článek 5.2 - Dohledatelnost.
- ✦ Povinnost 5 let uchovávat informace o potravinách obsahujících či skládajících se z GMO nebo vyráběných z GMO.
- ✦ Vztah mezi článkem 6 – Značení – této Direktivy a článkem 14 Direktivy 1829/2003?
- ✦ Vztahuje se 90 dní po zveřejnění.

## Živiny

### I.

Schváleno/Direktiva 90/496 z 24. září 1990 o vyznačování živin u potravin O. J. L 276/40 z 06.10.1990

### II.

V lednu 2003 Komise zorganizovala konzultaci mezi členskými státy zabývající se přípravou návrhu úpravy Direktivy Rady č. 90/496/EEC o vyznačování živin, O. J. L 276/40 ze 06.10.1990

### III.

Předloženo Komisi - Návrh na uvádění informací o živinách a zdravotních parametrech u potravin ze 16. července 2003, COM (2003) 424, konečná verze.

### I.

Podle Direktivy 90/496 je vyznačování živin dobrovolné, pouze s výjimkou případů, kde je toto vyžadováno.

### II.

- ✦ Článek 1.1 Direktiva Rady č. 90/496/EEC: „Tato Direktiva se týká značení potravin dodávaných jako takových konečnému zákazníkovi. Rovněž se bude vztahovat na potraviny, které mají být dodávány do restaurací, nemocnic, kantýn a do podobných zařízení hromadného stravování (dále „hromadná stravovací zařízení“). Vztahuje se výraz „potraviny dodané jako takové“ na připravené potraviny, t. j. pokrmy? Vztahuje se na sektor restaurací? Podle Komise nikoliv.
- ✦ Podle Direktivy 90/496 bylo vyznačování živin dobrovolné (pokud nebylo přímo vyžadováno). Otázka č.1 z konzultačního dokumentu: Mělo by se zavést povinně?
- ✦ Viz otázka č.6 v konzultačním dokumentu: Jsou u předem nebalených potravin zapotřebí specifitější opatření?

### III.

- ✦ Jak je formulováno v Direktivě 90/496, Návrh Direktivy by se měl „...rovněž vztahovat na potraviny, které mají být dodávány do restaurací, nemocnic, kantýn a do podobných zařízení hromadného stravování (dále „hromadná stravovací zařízení“).
- ✦ Článek 1.2. Návrh Direktivy: „Tato Direktiva by se měla vztahovat i na požadavky na vyznačení živin a zdravotních údajů na etiketách, při prezentaci a při provádění reklamy u takových potravin, které se mají jako takové dodávat konečnému spotřebiteli“. Vztahuje se výraz „potraviny dodané jako takové“ na připravené potraviny, t.j. pokrmy? Vztahuje se na sektor restaurací? Podle Komise nikoliv.

## Hovězí maso

### Značení

#### Sdělení

Vydáno - Zpráva z 27. dubna 2004 ve smyslu revize Direktivy 1760/2000 vztahující se na značení hovězího masa, COM (2004) 316, konečná verze. Toto Sdělení lze získat na:

[http://www.europa.eu.int/comm/agriculture/publi/reports/beeflabel/index\\_en.htm](http://www.europa.eu.int/comm/agriculture/publi/reports/beeflabel/index_en.htm)

- ✧ Ve své zprávě na straně 27, Komise uvádí: „Na druhou stranu, Komise není zastáncem toho, aby se opatření týkající se značení potravin vyrobených z hovězího masa dále rozšiřovala i na oblast produktů vzniklých zpracováním hovězího masa a dalších ingrediencí nebo vařeného hovězího připravovaného hromadnými stravovacími zařízeními institucí, restauracemi a provozovny rychlého občerstvení.“
- ✧ Budou stanovisko Komise podporovat i další Instituce a členské státy?

## Celková revize oblasti značení potravin

### Legislativa

Vydáno - Konečná verze Zprávy hodnotící legislativu týkající se značení potravin předložená Evropským hodnotícím konsorciem (European Evaluation Consortium - TEEC). Konečná verze Zprávy z 18. října 2003 je k dispozici na: [http://www.europa.eu.int/comm/food/food/labellingnutrition/foodlabelling/effl\\_conclu.pdf](http://www.europa.eu.int/comm/food/food/labellingnutrition/foodlabelling/effl_conclu.pdf)

- ✧ Viz strana 5 bod 4 „Dalších informací k potravinám, které nejsou předem balené“ v konečné verzi Zprávy k dokumentu: Vidí spotřebitelé skutečně potřebu dalších informací o alergenech / kaloriích, když se ve svém volnu stravují v restauracích a stravovacích zařízeních?
- ✧ Viz strana 13 bod 10 „Posilování legislativy s cílem podpořit cíle politiky“. Existuje potřeba informací o alergenech na potravinách, které nejsou předem balené, včetně těch používaných ve stravovacích zařízeních a restauracích?

## 4.2. Zákon o potravinách a Evropský úřad pro bezpečnost potravin

### TITUL

Všeobecné principy a požadavky zákonů o potravinách, zřízení Evropského úřadu pro bezpečnost potravin (EFSA).

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Direktiva

### SOUČASNÝ STAV

*Schváleno 28. ledna 2002. Vstoupilo v platnost 1. ledna 2005. EFSA zahájil svoji činnost 1. ledna 2002.*

### CÍL

**Stanovit základní principy a požadavky na legislativu zabývající se potravinami, zřídit Evropský úřad pro bezpečnost potravin a nastínit procedury v otázkách bezpečnosti potravin.**

### OBSAH

Direktiva je ústředním bodem strategie proaktivní potravinářské politiky Komise, pokrývající celý potravní řetězec „z farmy až na vidličku“, a zřizuje Evropský úřad pro bezpečnost potravin (EFSA) jako klíčový nástroj splnění nových Direktiv a směrnic věnovaných otázce potravin. Představuje všeobecné principy a požadavky vztahující se na veškerou potravinářskou legislativu. Tam, kde se v budoucnu budou opatření revidovat nebo kde se budou připravovat návrhy v nových oblastech, tam tato Direktiva pro tuto činnost poskytne základní principy, definice a orientaci.

Stálá komise k potravnímu řetězci vyvinula a schválila dokument obsahující metodické pokyny k implementaci těchto všeobecných požadavků. Tento dokument si klade za cíl asistovat stranám zainteresovaným na potravním řetězci tak, aby lépe pochopily a správně a konzistentně aplikovaly výše uvedenou Direktivu. Tento dokument však nemá žádný normální právní statut a v případě sporu spočívá konečná odpovědnost za interpretaci Direktivy na Evropském soudním dvoru. Zřízení EFSA se sídlem v Parmě v Itálii bylo jedním z klíčových opatření obsažených v Bílé listině o bezpečnosti potravin Komise, která byla publikována v lednu 2000. Direktiva 178/2002/EC poskytující právní základ Úřadu byla schválena 28. ledna 2002.

Posláním Evropského úřadu pro bezpečnost potravin je přinášet Společenství nezávislé vědecké a technické poradenství, které bude Společenství využívat při podpoře své politiky a legislativy ve všech oblastech majících přímý i nepřímý dopad na bezpečnost potravin. Přispívá k poskytování vysoké úrovně ochrany veřejného zdraví, přičemž nezapomíná na zdraví zvířat, ochranu rostlin a otázky ochrany životního prostředí. Práce EFSA pokrývá všechny fáze výroby a dodávky potravin, od primární produkce až po bezpečnost krmiv pro zvířata, až po dodání potravin zákazníkům. V souvislosti s legislativou EU EFSA rovněž poskytuje vědecké poradenství v otázce GMO u ne-potravin, krmiv a v oblasti živin. Může přímo komunikovat s veřejností o jakémkoliv tématu spadajícím do oblasti jeho odpovědnosti. Orgány Úřadu (představenstvo, exekutivní ředitel, poradenské fórum, vědecká komise a vědecké pracovní skupiny) jsou zřízeny tak, aby úřadu zajistily nezávislost, průhlednost a vědeckou dokonalost jeho názorů. **V květnu 2003 bylo pod EFSA převedeno pět komisí:**

- Komise pro potraviny
- Vědecká komise pro výživu zvířat
- Vědecká komise pro veterinární opatření vztahující se na zdraví veřejnosti
- Vědecká komise pro rostliny
- Vědecká komise pro zdraví a blaho zvířat

## STANOVISKO HOTREC

Asociace HOTREC je zklamána, neboť Direktiva slučuje restaurační služby pod jednu definici s maloobchodním sektorem. Asociace HOTREC lobovala za to, aby v definicích bylo jasné odlišení mezi sektory maloobchodu/retailu a sektorem restaurací/stravování, neboť tyto fungují velmi odlišným způsobem a mají různé kontakty/vztahy se zákazníky. Asociace HOTREC je rovněž velmi zklamána, že nebyl jmenován žádný zástupce sektoru restaurací a stravování do představenstva EFSA.

Tato situace je nepřijatelná, neboť sektor restaurací vsutku zaujímá velmi důležitou a velmi zvláštní pozici v potravním řetězci, což by mělo být vzato v úvahu. Asociace HOTREC napsala k této otázce dopis prezidentovi Romanu Prodimu a komisaři Byrnemu. Dokument Metodický pokyn k zavedení je velmi důležitý, neboť vyjasňuje různé aspekty Direktivy 178/2002, která má velký záběr. Podle Metodického pokynu, například požadavek Direktivy týkající se dohledatelnosti, nenutí provozovatele vytvářet pojítka (tzv. vnitřní dohledatelnost) mezi přijímanými a odbavovanými produkty. Tyto Metodické pokyny by měly pomoci všem podnikům při jejich jednáních s národními kontrolními úřady. Nemělo by se však zapomínat na to, že vždy mohou být schválena ještě podrobnější pravidla na národní úrovni.

## ODKAZY

- ✦ Direktiva č. 178/2002 Evropského parlamentu a Rady z 28. ledna 2002 vytyčující obecné principy a požadavky na zákony z oblasti potravin, zřizující Evropský úřad pro bezpečnost potravin (EFSA) a představující směrnice věnované otázce bezpečnosti potravin, O. J. L 31 z 01.02.2002
- ✦ Direktiva (EC) č. 1642/2003 Evropského parlamentu a Rady z 22. července 2003 novelizující Direktivu (EC) č. 178/2002 vytyčující obecné principy a požadavky na zákony z oblasti potravin, zřizující Evropský úřad pro bezpečnost potravin (EFSA) a představující směrnice věnované otázce bezpečnosti potravin, O. J. L 245/4 z 29.09.2003
- ✦ Dokument o metodickém pokynu k Implementaci z 20. prosince 2004, k dispozici na internetových stránkách DG SANCO věnovaných bezpečnosti potravin, viz: [http://europa.eu.int/comm/food/food/foodlaw/guidance/index\\_en.htm](http://europa.eu.int/comm/food/food/foodlaw/guidance/index_en.htm)
- ✦ Rozhodnutí Rady z 15. července 2002 jmenující členy představenstva Evropského úřadu pro bezpečnost potravin, O. J. C 179 z 27.07.2002
- ✦ Rozhodnutí Rady z 28. června 1999 ustanovující postupy uplatňování zaváděcích pravomocí udělených Komisi, O. J. L 184/23 ze 17.07.1999
- ✦ Reakce HOTREC a dokumenty k této problematice jsou k dispozici na webových stránkách HOTREC: [www.hotrec.org](http://www.hotrec.org).

## ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR

- ✦ zákon č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích, v platném znění
- ✦ vyhláška Ministerstva zemědělství č. 113/2005 Sb., o způsobu označování potravin a tabákových výrobků, v platném znění

### 4.3. Hygiena potravin

#### TITUL

Hygiena potravin

#### PRÁVNÍ NÁSTROJE

Směrnice a Direktiva

#### SOUČASNÝ STAV

*14. července 2000 Komise předložila čtyři návrhy. Tyto návrhy byly schváleny 29. dubna 2004 a v platnost vstoupily dne 20.05.2004. Návrhy by se však měly začít používat nejdříve 1. ledna 2006.*

#### CÍL

**Sloučit, harmonizovat a zjednodušit velmi podrobné a složité hygienické požadavky, v minulosti rozdělené do 17 samostatných Direktiv.**

#### OBSAH

Směrnice a Direktiva slouží k přepracování legislativy Společenství věnující se hygieně potravin, zdravotním otázkám souvisejících s prodejem produktů živočišného původu i s oficiálními kontrolami takových produktů. Je spatřován rozdíl mezi aspekty hygieny potravin a otázkami souvisejícími se zdravím zvířat a oficiálními kontrolami, čímž je poskytnut rámec pro jasné definování odpovědností provozovatelů potravinářských podniků a kompetentních orgánů v členských státech. Klíčovým bodem v nové legislativě je požadavek, aby každý provozovatel zapojený do potravního řetězce nesl primární odpovědnost za bezpečnosti potravin s tím, aby se na všechny potraviny a na všechny provozovatele vztahovala jediná průhledná hygienická politika („z farmy na stůl“), spolu s efektivními nástroji zaručujícími bezpečnost potravin a řídicími případné budoucí krize v tomto sektoru.

#### MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Tyto texty mají pro sektor velký význam. Nová Direktiva o hygieně potravin vyžaduje, aby veškeré obchodní provozy, včetně restaurací, splňovaly velmi podrobná hygienická pravidla pokud se týče, mimo jiného, uspořádání, designu a velikosti objektů, skladování a likvidace odpadu, osobní hygieny, atd. Rovněž musí být schváleny hygienické požadavky v souvislosti se splněním mikrobiologických kritérií pro potraviny, splněním teplotních požadavků, dodržováním chladicího řetězce, apod. Provozovatelé potravinářských podniků musí zavést procedury na základě HACCP (Hazard Analysis and Critical Control Points). Několik ustanovení této Direktivy však umožňuje přijetí takových opatření, která budou brát v úvahu specifické postavení malých podniků. Navíc Komise vydala tzv. pracovní dokument k zavádění HACCP v malých potravinářských podnicích, podle kterého Komise připraví Direktivu Komise stanovující opatření pro zavádění procedur HACCP a usnadňující jejich aplikování malými podniky.

#### STANOVISKO HOTREC

Prostřednictvím pracovního dokumentu HACCP bere Komise v potaz hlavní obavy asociace HOTREC, týkající se převládajícího počtu „mikropodniků - velmi malých podniků“ v sektoru restaurací a dalších podobných potravinářských provozů. Více než dva roky asociace HOTREC žádala o konkrétní úpravy zohledňující velmi malé podniky, zaměstnávající méně než 10 zaměstnanců. Asociace HOTREC bude nadále pečlivě sledovat další vývoj v oblasti Direktivy Komise týkající se ujednání umožňujících zavádění principů HACCP v malých podnicích.

## ODKAZY

- ✦ Direktiva (EC) č. 852/2004 Evropského parlamentu a Rady z 29. dubna 2004 o hygieně potravin. O. J. L 139/1 z 30.04.2004
- ✦ Direktiva (EC) č. 853/2004 Evropského parlamentu a Rady vytyčující specifická hygienická pravidla pro potraviny živočišného původu. O. J. L 139/55 z 30.04.2004
- ✦ Direktiva (EC) č. 854/2004 Evropského parlamentu a Rady vytyčující specifická hygienická pravidla pro organizování oficiálních kontrol produktů živočišného původu určených ke konzumaci lidmi, O. J. L 139/206 ze 30.04.2004
- ✦ Direktiva 2004/41/EC Evropského parlamentu a Rady z 21. dubna 2004 rušící platnost určitých Direktiv týkajících se hygieny potravin a zdravotních podmínek pro výrobu a prodej určitých výrobků živočišného původu určených ke konzumaci lidmi a upravující Direktivy Rady 89/662/EEC a 92/118/EEC a Rozhodnutí Rady 95/408/EC, O. J. L 157/33 ze 30.04.2004
- ✦ Pracovní dokument Komise „Příprava na HACCP v malých potravinářských podnicích“, SANCO/3069/2004 z 25. října 2004, k dispozici na DG SANCO.
- ✦ Návrh Direktivy Komise EC/No.../.. ze 16. března 2005, RD/D2 (2005), ještě nikoliv konečná verze, stanovující podrobná ujednání pro zavádění postupů založených na principech HACCP v malých podnicích a usnadňující jejich aplikaci.

## DALŠÍ ODKAZY

- ✦ Direktiva Rady 93/43/EEC ze 14. června 1993 o hygieně potravin, O. J. L 175 z 19.07.93
- ✦ Direktiva (EC) č. 1642/2003 Evropského parlamentu a Rady z 22. července 2003 upravující Direktivu (EC) č. 178/2002 ustanovující všeobecné principy a požadavky na zákony v oblasti potravinářství, zřizující Evropský úřad pro bezpečnost potravin a stanovující procedury v oblasti bezpečnosti potravin. O. J. L 245/4 z 29.09.2003
- ✦ Rozhodnutí Rady 1999/468/EC z 28. června 1999 zavádějící postupy pro uplatňování a implementaci pravomocí propůjčených Komisi, O. J. L 184/23 ze 17.07.1999
- ✦ Brožura HOTREC „Co je obsaženo v menu EU pro restaurace? Přehled evropských otázek majících dopad na restaurace“, září 2004, k dispozici na webových stránkách HOTREC: [www.hotrec.org](http://www.hotrec.org).
- ✦ Brožura HOTREC „Pojďme se někam najíst – Kvalitní zákony pro kvalitní potraviny“, září 2003, k dispozici na internetových stránkách HOTREC: [www.hotrec.org](http://www.hotrec.org)

## ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR

- ✦ vyhláška Ministerstva zemědělství č. 210/2004 Sb., o podmínkách a požadavcích na provozní a osobní hygienu při výrobě potravin, v platném znění
- ✦ vyhlášky Ministerstva zemědělství – např. č. 777/2003 Sb., kterou se stanoví požadavky na mléko a mléčné výrobky, mražené krémy a jedlé tuky a oleje, v platném znění, atd.



## 4.4. Poradenská skupina pro problematiku potravního řetězce a podmínky zdravého růstu rostlin a zvířat

### TITUL

Poradenská skupina pro problematiku potravního řetězce a zdravý růst rostlin a zvířat.

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Rozhodnutí Komise

### CÍL

Vytvoření Poradenské skupiny sdružující zejména spotřebitele, zástupce potravinářského průmyslu, maloobchodníky a zemědělce, s cílem umožnit konzultace a dialog mezi Evropskou komisí a evropskými organizacemi v otázce politiky bezpečnosti potravin.

### OBSAH

Poradenská skupina pro problematiku potravního řetězce a zdravý růst rostlin se bude scházet minimálně dvakrát do roka a bude složena z až 45 členů různých asociací na úrovni EU. Při zohlednění přístupu Komise k bezpečnosti potravin označovaného jako „z farmy na vidličku“ bude tato skupina konzultována v široké škále otázek souvisejících s potravinovou politikou. Komise navíc plánuje vytvořit Internetové konzultační fórum k bezpečnosti potravin, které bude otevřeno všem evropským organizacím majícím zájem o tuto oblast.

### STANOVISKO HOTREC

Asociace HOTREC vítá rozhodnutí Evropské komise ustanovit Poradenskou skupinu pro problematiku potravního řetězce a zdravý růst rostlin a zvířat a již odeslala svou přihlášku ke členství.

### ODKAZY

- ✧ Rozhodnutí Komise 2004/613/EC ze 6. srpna 2004 týkající se vytvoření Poradenské skupiny pro problematiku potravního řetězce a zdravý růst zvířat a rostlin, O. J. L 275/17, 25.08.2004



## 4.5. Značení potravin

### TITUL

Sbližování zákonů členských států týkajících se označování, prezentace a inzerování potravinářských výrobků určených k prodeji koncovému spotřebiteli.

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Direktivy

### SOUČASNÝ STAV

*20. března 2000 byla schválena Direktiva 2000/13/EC Evropského parlamentu a Rady o sblížení zákonů členských států týkajících se označování, prezentace a inzerování potravinářských výrobků. Ta byla dále upravena Direktivou 2003/89/EC z 10. listopadu 2003 v otázce vyznačování ingrediencí obsažených v potravinářských výrobcích.*

### CÍL

**Sladit rozdíly mezi členskými státy týkající se označování potravinářských výrobků s cílem umožnit volný obchod a poskytnout zákazníkům odpovídající informace, zejména těm, kteří trpí na potravinové alergie či potravinovou nesnášenlivost, s uvedením úplnějších informací o skladbě produktu prostřednictvím obsažnějších údajů na etiketách.**

### OBSAH

Tato Direktiva představuje horizontální opatření, které přináší obecná pravidla pro označování těch potravin, které mají být jako takové dodávány koncovému spotřebiteli, spolu s určitými aspekty vztahujícími se na jejich prezentování a reklamu. Vztahuje se rovněž na potraviny dodávané restauracím, nemocnicím, závodním jídelnám a dalším podobným hromadným stravovacím zařízením.

Direktiva 2003/89/EC z 10. listopadu 2003 novelizující Direktivu 2000/13/EC ruší platnost pravidla 25 % (v případech, kdy kombinované ingredience představují méně než 25 % konečného produktu není uvádění jejich samostatných ingrediencí povinné), zavádí seznam alergenů, které budou muset být uváděny na etiketách potravinářských výrobků, a to včetně alkoholických nápojů.

### MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Odpověď na písemný dotaz P-4049/03 Evropského parlamentu, kterou jménem Komise zaslal komisař Byrne, obsahuje interpretaci Evropské komise a Rozhodnutí přijaté Stálou komisí pro potravní řetězec a zdraví zvířat dne 30. dubna 2004, potvrzuje, že pravidla týkající se značení se nevztahují na restaurace, neboť ty „nedodávají potraviny jako takové“, ale spíše podávají hotové pokrmy. Nicméně přetrvává nebezpečí, že pod tlakem určitých lobbistických skupin mohou být zatím projednávané návrhy upraveny tak, aby se vztahovaly i na restaurační služby. Je třeba mít rovněž na paměti, že národní pravidla mohou na restaurace uvalit povinnost značení rovněž provádět.

### STANOVISKO HOTREC

Asociace HOTREC věří, že je z praktických důvodů moudré nerozšiřovat povinnost označovat potraviny i na restaurace. V restauracích je zvykem pravidelně obměňovat jídelní lístky nebo dodavatele s ohledem na nabídku trhu. Označování potravin by nefungovalo u jídelních lístků, neboť ty by musely být neustále přepisovány. Kromě hlediska nákladového by tyto požadavky rovněž způsobily, že jídelní lístky budou přehnaně komplikované, a tudíž mnohem méně atraktivní pro zákazníky. Ve skutečnosti většina zákazníků restaurací hledá příjemnou zkušenost, která daleko přesahuje pouhý akt zakoupení jídla. V porovnání s restauracemi však zákazníci mají velmi odlišná očekávání co se týče nákupu potravin v supermarketech. Na rozdíl od maloobchodních řetězců restaurace podávají pokrmy – nikoliv pouze prodávají potraviny. Masa povinných informací rozhodně není pro zákazníka atraktivní. Zákazník ve skutečnosti tyto informace vyžaduje pouze minimálně. Zákazníci zřídka chtějí podrobné informace o ingrediencích apod., a tam,

kde zákazník vyžaduje specifické údaje o skladbě některého jídla, tam je vždy po ruce personál nebo kuchař, který vysvětlí jaké potraviny byly použity a podle jakého receptu se postupovalo.

## **VSTUP V PLATNOST**

- Direktiva 2000/13/EC vstoupila v platnost 26. května 2000. Měla být implementována do 15.03.2003
- Direktiva 2003/89/EC Evropského parlamentu a Rady z 10. listopadu 2003 novelizující Direktivu 2000/13/EC s ohledem na vyznačování ingrediencí obsažených v potravinářských výrobcích vstoupila v platnost dne 25.11.2003. Měla být zavedena do 25.11.2004

---

## **ODKAZY**

- ✧ Direktiva 2000/13/EC Evropského parlamentu a Rady z 20. března 2000 o sblížení zákonů členských států týkajících se označování, prezentace potravin a jejich reklamy, O. J.L 109 z 06.05.2000
- ✧ Direktiva 2003/89/EC Evropského parlamentu a Rady z 10. listopadu 2003 upravující Direktivu 2000/13/EC s ohledem na vyznačování ingrediencí obsažených v potravinářských produktech, O. J.L 308/15 z 25.11.2003

## **ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR**

- ✧ vyhláška Ministerstva zemědělství č. 113/2005 Sb., o způsobu označování potravin a tabákových výrobků, v platném znění
- ✧ vyhláška Ministerstva zdravotnictví č. 450/2004 Sb., o značování výživové hodnoty potravin, v platném znění
- ✧ vyhláška Ministerstva zdravotnictví č. 446/2004 Sb., kterou se stanoví požadavky na doplňky stravy a obohacování potravin potravními doplňky, v platném znění

## 4.6. GMO - geneticky modifikované organismy

### TITUL

Označování a dohledatelnost geneticky modifikovaných organismů a některých potravin vyráběných z geneticky modifikovaných organismů.

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Direktivy

### SOUČASNÝ STAV

Schváleno 22. září 2003. Má být uplatňováno od 18. dubna 2004.

### CÍL

Vše co se týká GMO v potravinách podávaných a prodávaných zákazníkům.

### OBSAH

Direktiva 1829/2003 z 22.09.2003 o geneticky modifikovaných potravinách a krmivech si klade za cíl zaručit vysoký stupeň ochrany lidského života a zdraví, zdraví zvířat, životního prostředí a zájmů spotřebitelů pokud se týče oblasti geneticky modifikovaných potravin a krmiv, při současném zajištění správného fungování vnitřního trhu. Rovněž ustanovuje průhledné procedury Společenství umožňující přístup ke schvalování a monitorování geneticky modifikovaných potravin a krmiv i systému jejich označování. Dohledatelnost a značení GMO ve všech fázích jejich umístění na trh, včetně možnosti stanovování příslušných prahů, jsou zajištěny Direktivou 2001/18/EC a Direktivou 1830/2003/EC.

Direktiva č. 1830/2003 Evropského parlamentu a Rady z 22. září 2003, týkající se dohledatelnosti a označování geneticky modifikovaných organismů a dohledatelnosti potravin a krmivových produktů vyrobených z modifikovaných organismů a upravující Direktivu 2001/18/EC, poskytuje rámec pro možnost dohledání produktů skládajících se nebo obsahujících geneticky modifikované organismy (GMO) a potraviny nebo krmiva vyrobená z GMO. Cílem je usnadnit správné značení, monitorovat dopady na životní prostředí a kde je to možné, na zdraví, jakožto i implementovat odpovídající opatření umožňující řízení rizik včetně, pokud to bude nutné, stažení příslušného produktu z oběhu.

### MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Sektor hotelů, restaurací a kaváren by byl znepokojen, pokud by značení veškerých potravinářských produktů dodávaných hromadnými stravovacími zařízeními mělo spadat do působnosti této Direktivy. Otázkou rovněž zůstává informování klientů o možné přítomnosti GMO v podávaných pokrmech. Pro sektor je zásadní to, jak Komise interpretuje koncept „potravinářských výrobků dodávaných jako takových“ v Článku 12.1, který se zabývá rozsahem působnosti Direktivy 1829/2003. Odpověď poskytnutá komisařem Byrnem zastupujícím Komisi, na dotaz písemně vznesený Evropským parlamentem pod číslem P-4049/03, obsahuje interpretaci Evropské komise:

*„Ani v současnosti účinná legislativa Společenství, ani ustanovení Direktivy (EC) č. 1829/2003, která má platit od dubna 2004, neobsahují zmínku o jakékoliv povinnosti ukládané restauracím či hromadným stravovacím zařízením v tom smyslu, aby tyto označovaly jako takové potraviny získané z GMO nebo obsahující ingredience získané z geneticky modifikovaných organismů. Nová pravidla týkající se značení potravin obsahujících GM materiál a zejména pak článek 12.1 Direktivy 1829/2003 se vztahují na potraviny dodávané jako takové koncovým spotřebitelům nebo hromadným stravovacím zařízením. To znamená, že se vztahují pouze na ty potraviny, které jsou hromadnými stravovacími zařízeními dodávány spotřebitelům ve svém původním stavu; na druhou stranu, povinnost provádět značení se nevztahuje na potraviny, jež jsou předmětem zpracování či přípravy ...”*

Stejná interpretace byla poskytnuta i Stálou Komisí k potravinárnímu řetězci a zdraví zvířat dne 30. dubna 2004: „...Představitel Komise naznačil, že interpretace Komise, tak jak byla pojata v odpovědi Parlamentu (písemný dotaz č.4049/03), spočívá v tom, že požadavky na označování vyplývající z Direktiv 1829/1830 se nevztahují na

*potraviny dodávané hromadnými stravovacími zařízeními jejich zákazníkům v těch případech, kdy takové potraviny procházejí přípravou nebo zpracováním; vztahují se však na potraviny, jež jsou dodávány hromadným stravovacím zařízením a které jsou jako takové předávány konečnému spotřebiteli ...“*

## **STANOVISKO HOTREC**

Asociace HOTREC vítá interpretace Evropské komise obsažené v článku 12.1 Direktivy 1829/2003 přednesené komisařem Davidem Byrneem a Sekcí pro všeobecné zákony v oblasti potravin při Stálé Komisi k potravinému řetězci a zdraví zvířat, jež obě vylučují restaurace a hromadná stravovací zařízení z požadavku na značení vyplývajícího z Direktivy 1829/2003. Označování v jídelních lístečích by bylo nepraktické a sektor restaurací doufá, že bude dostačující, když personál bude informovat hosty, na základě jejich přání, o podrobnostech uvedených na etiketě příslušné suroviny. Požadavek uchovávat si záznamy o dodávkách po dobu pěti let (nebo dokonce déle) by mohl pro SME rovněž představovat neúnosné administrativní břemeno, pokud nemá přinášet nic nového nežli to, co již stejně vyžaduje národní daňová legislativa.

## **VSTUP V PLATNOST**

Vstup v platnost 7. listopadu 2003.

---

## **ODKAZY**

- ✧ Direktiva 1829/2003 Evropského parlamentu a Rady z 22. září 2003 o geneticky modifikovaných potravinách a krmivech, O. J. L 268/1 z 18.10.2003
- ✧ Direktiva 1830/2003 z 22.09.2003 Evropského parlamentu a Rady z 22. září 2003, týkající se dohledatelnosti a označování geneticky modifikovaných organismů a dohledatelnosti potravin a krmivových produktů vyráběných z geneticky modifikovaných organismů a upravující Direktivu 2001/18/EC, O. J. L 268/24 z 18.10.2003
- ✧ Direktiva 2001/18/EC Evropského parlamentu a Rady z 12. března 2001 o vědomém vypouštění geneticky modifikovaných organismů do životního prostředí, rovněž rušící platnost Direktivy Rady 90/220/EEC, O. J. L 106 z 17.04.2001

## **ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR**

- ✧ vyhláška Ministerstva zemědělství č. 113/2005 Sb., o způsobu označování potravin a tabákových výrobků, v platném znění
- ✧ zákon č. 78/2004 Sb., o nakládání s geneticky modifikovanými organismy a genetickými produkty, v platném znění

## 4.7. Označování hovězího masa

### TITUL

Označování hovězího

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

1. Direktiva
2. Sdělení Komise

### SOUČASNÝ STAV

1. *Schváleno 17. července 2000. V dubnu 2004 byla vydána zpráva s cílem analyzovat revizi této Direktivy.*

### CÍL

**Poskytovat spotřebitelům podrobnější informace týkající se prodávaného hovězího masa, jmenovitě místa výkrmu, porážky a porcování, spolu s údaji, kde se zvíře narodilo a kde bylo chováno.**

### OBSAH

1. Direktiva 1760/2000 zavedla značení původu hovězího masa a zavedla tuto povinnost pro veškeré hovězí maso na trhu Evropské unie. K dnešnímu dni restaurace nejsou předmětem těchto regulací EU týkajících se značení hovězího masa.
2. Zpráva Komise z 27. dubna 2004 s přihlédnutím k revizi Direktivy 1760/2000, týkající se značení hovězího masa, vylučuje restaurace z povinnosti provádět značení hovězího masa: „... Na druhou stranu Komise není příznivcem rozšiřování působnosti ustanovení týkajících se označování původu hovězího masa na zpracovávané hovězí produkty, výrobky skládající se z hovězího a z dalších ingrediencí a na vařené hovězí připravované stravovacími zařízeními institucí, restauracemi a provozovny rychlého občerstvení ...“

Situace se však může ve velmi blízké budoucnosti změnit a na restaurace by se mohla brzy začít vztahovat povinnost informovat spotřebitele o původu hovězích produktů, které tyto restaurace podávají. V nejjednodušším případě, kdy je země narození, výkrmu i porážky stejná, by se musel uvádět „původ následovaný jménem státu“ u každého pokrmu obsahujícího hovězí maso. V případech, kdy se země narození, výkrmu a porážky liší, by se musely všechny tyto údaje spotřebiteli sdělovat.

### STANOVISKO HOTREC

Asociace HOTREC vítá vyčlenění restaurací z povinnosti provádět značení hovězího masa vyplývající ze Sdělení Komise s přihlédnutím k revizi Direktivy 1760/2000.

### ODKAZY

- ✦ Direktiva (EC) č. 1760/2000 Evropského parlamentu a Rady ze 17. července 2000, zavádějící systém identifikace a registrace hovězích zvířat a týkající se značení hovězího masa a produktů obsahujících hovězí maso a zároveň rušící platnost Direktivy Rady (EC) č. 820/97. Oficiální žurnál L 204/1 z 11.08.2000
- ✦ Sdělení Komise z 27. dubna 2004 ve věci revize Direktivy 1760/2000 týkající se značení hovězího masa, COM (2004)316, konečná verze. Viz: [http://europa.eu.int/comm/agriculture/publi/reports/beeftlabel/fullrep\\_en.pdf](http://europa.eu.int/comm/agriculture/publi/reports/beeftlabel/fullrep_en.pdf)

## ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR

- ✦ např. vyhláška Ministerstva zemědělství č. 202/2003 Sb., o veterinárních požadavcích na čerstvé maso a masné výrobky



## 4.8. Živiny

### TITUL

Značení živin/Tvrzení týkající se potravin a živin.

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

1. Direktiva
2. Konzultační dokument. Konzultační dokument nutně neodráží budoucí politické směřování Evropské komise.
3. Návrhy Direktivy

### SOUČASNÝ STAV

1. *Schváleno 24. září 1990.*
2. *Zorganizováno v lednu 2003.*
3. *Předloženo Komisi dne 16. července 2003. Předloženo Evropskému parlamentu dne 17.7.2003 a Radě ministrů pak 6.12.2004.*

### CÍL

1. **Vytyčit společná pravidla pro vyznačování živin s cílem zajistit volný pohyb potravin po celém Společenství při současném zajištění ochrany spotřebitele.**
2. **Vyhodnotit stávající pravidla pro značení s cílem usnadnit zákazníkovi pochopení uváděné informace tak, aby na jejich základě mohl provést kvalifikovaný výběr.**
3. **Sladit opatření členských států dotýkající se reklamací uváděných údajů o živinách, včetně těch, které mají zdravotní dopad. Zajistit, aby informace uváděné na etiketách potravin týkající se jejich nutričních hodnot byly správné a nebyly pro zákazníka zavádějící ani jej nemátly. Posílit právní jistoty provozovatelů ekonomických aktivit.**

### OBSAH

1. Značení živin se v obecné rovině řídí Direktivou Rady 90/496/EC, novelizovanou Direktivou Komise 2003/120/EC, která přináší revidovanou kalkulaci energetických hodnot u nových potravinových složek (salatrim). Ve smyslu Direktivy 90/496 je značení živin dobrovolné. Je však povinné v tom případě, kdy je použito tvrzení o nutriční hodnotě na etiketě nebo v propagačním materiálu. Jediná povolená tvrzení týkající se hodnot živin jsou ta, která se týkají energie, proteinů, uhlovodanů, tuku, vlákniny, sodíku a konkrétních vitamínů a minerálů uvedených v Příloze k této Direktivě.
2. V lednu 2003 Evropská komise vydala Konzultační dokument s ohledem na připravovaný návrh novely Direktivy 90/496 o značení nutričních hodnot.
3. Navrhovaná legislativa definuje nový legislativní rámec směřující ke schválení používání tvrzení týkajících se nutričních a zdravotních hodnot na etiketách, při prezentaci a v reklamě na potraviny, a to za přísných podmínek. Přináší seznam schválených tvrzení, zakazuje taková zdravotní prohlášení, která nebyla specificky prokázána, jakožto i taková, která se týkají hubnutí nebo řízení tělesné váhy, která přinášejí odkazy související s psychikou či chováním (např. „snižuje stres“), odkazy na lékaře nebo jejich sdružení; a neurčitá tvrzení týkající se obecného „blaha“. Tvrzení týkající se nutričních hodnot a zdraví, která nesplňují tato pravidla, budou považována za zavádějící reklamu.  
Návrh Direktivy konkrétně předpokládá vytvoření tzv. „nutričních profilů“, které potraviny nebo určité kategorie potravin musí splňovat, aby se u nich mohla používat tvrzení o nutričních nebo zdravotních hodnotách. Jinými slovy, u produktů, které nemají „žádoucí“ nutriční profil, by se nemělo používat takových tvrzení.

## MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Restaurace a kavárny budou muset být opatrné při inzerování svých produktů, jelikož pouhé slovo „lehký“ použité s odkazem na potravinu, může mít velmi konkrétní právní definici, která může požadovat o určité procento snížit počet kalorií nebo cukru v produktu.

I když Komise asociaci HOTREC při několika příležitostech výslovně potvrdila, že výraz „potraviny dodané jako takové“ se nevztahuje na připravované pokrmy, t.j. jídla, a tudíž se nevztahuje na sektor restaurací, toto tvrzení se v budoucnu může změnit. V každém případě jsou restaurace výslovně zmíněny jako spadající do působnosti této legislativy (to se vztahuje i na potraviny určené k dodání do restaurací, ..., závodních jídelen a podobných hromadných stravovací zařízení). Navrhovaný koncept zákazu používání tvrzení o určitých potravinách na základě jejich „nutričního profilu“ nebere v úvahu to, že neexistují žádné „dobré“ a „špatné“ potraviny, ale spíše „dobré“ a „špatné“ životosprávy. U dlouhodobé kvalitní životosprávy by měly být zastoupeny všechny potraviny v adekvátní frekvenci a kvantitě.

---

## ODKAZY

- ✧ Direktiva Rady 90/496/EEC z 24. září 1990 o značení nutričních hodnot u potravin, O. J. L 276/40 ze 06.10.1990
- ✧ Direktiva Komise 2003/120/EC z 5. prosince 2003 upravující Direktivu 90/496/EEC o značení nutričních hodnot u potravin, O. J. L 333/51 z 20.12.2003
- ✧ Konzultační dokument o značení nutričních hodnot u potravin z ledna 2003, k dispozici na DG SANCO internetových stránkách o bezpečnosti potravin, viz: [http://europa.eu.int/comm/food/food/labellingnutrition/nutritionlabel/index\\_en.htm](http://europa.eu.int/comm/food/food/labellingnutrition/nutritionlabel/index_en.htm)
- ✧ Návrh Direktivy Evropského parlamentu a Rady o tvrzeních týkajících se nutričních hodnot a zdravotních parametrů ze dne 16.07.2003, COM/2003/424, konečná verze - COD 2003/165.

## DALŠÍ ODKAZY

- ✧ Direktiva 2000/13/EC Evropského parlamentu a Rady z 20. března 2000 o sbližování zákonů členských států týkající se označování, prezentace a reklamy potravin, O. J. L 109 z 06.05.2000

## ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR

- ✧ Vyhláška Ministerstva zdravotnictví č. 450/2004 Sb., o značování výživové hodnoty potravin, v platném znění

## 4.9. Ochrana geografických značení a určování původu

### TITUL

Ochrana geografických značení a určování původu u zemědělských a potravinářských produktů.

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Direktivy

### SOUČASNÝ STAV

1. 14. července 1992 Komise vytyčila pravidla pro ochranu určování původu a zeměpisných údajů.
2. 12. června 1996 Komise schválila Direktivu o registraci geografického značení a určení původu u potravin dle postupu stanoveného Direktivou z roku 1992. Od té doby bylo publikováno několik doplňků této Direktivy.
3. 22. července 1998 Komise schválila Direktivu představující logo.
4. Schváleno 8. dubna 2004.

### CÍL

1. - 2. Poskytnout ochranu zemědělským produktům nebo potravinám, které mají identifikovatelný zeměpisný původ a zároveň umožnit zákazníkům kupovat vysoce kvalitní produkty se zárukou metody výroby a původu.
3. Direktiva z července 1998 si klade za cíl vytvořit logo EU identifikující zemědělské a potravinářské produkty chráněné legislativou vztahující se na ochranu názvů původu a geografických značení.
4. Aktualizovat legislativu Společenství týkající se ochrany geografických značení a vyznačení původu u zemědělských a potravinářských produktů.

### OBSAH

1. Direktiva z roku 1992 stanovuje podmínky, které mají určité zemědělské produkty a potraviny splňovat tak, aby se těšily ochraně ve všech členských státech, jakožto i postup, který má být dodržován při registraci na úrovni Společnosti.
2. Od roku 1996, kdy Direktiva popsala postupy registrace, se ochrana vztahuje na 476 produktů.
3. Logo zavedené Direktivou z roku 1998 je modré a žluté. Členské státy mohou požadovat, aby se na etiketě produktu objevilo jméno úřadu odpovědného za inspekci nebo orgánu patřícího do jejich vlastní inspekční struktury.
4. Direktiva Rady (EC) č. 692/2003 z 8. dubna 2003:
  - do rozsahu regulace začleňuje nové produkty, jako jsou hořčice, těstoviny, vlna a proutí;
  - postupně vyřazuje minerální a studniční vody po uplynutí přechodného období 10 let od data, kdy toto regulační opatření vstoupilo v platnost;
  - povoluje současnou existenci registračního určení a identického geografického názvu, ne však déle než 15 let a za velmi přísných podmínek;
  - umožňuje produkčním skupinám uvádět ve specifikacích svých výrobků, že balení musí být prováděno výhradně v definované geografické oblasti.

### DOPAD NA SEKTOR

Moci se odkazovat na produkty s chráněnou geografickou indikací a určením původu může být pro restaurace „plusem“. Na druhou stranu si budou restaurace muset hlídat, aby toto označení nebylo používáno nepatříčně.

## ODKAZY

- ✧ Direktiva Rady č. 2081/92 ze 14. července 1992 o ochraně geografických značení a určení původu u zemědělských a potravinářských produktů, O. J. L 208 z 24.07.92
- ✧ Direktiva Komise (EC) č. 1107/96 z 12. června 1996 o registraci geografických indikací a určení původu podle postupu uvedeném v Článku 17 Direktivy Rady (EEC) č. 2081/92, O. J. L 148 z 21.06.96
- ✧ 3. Direktiva Komise č. 1726/98 z 22. července 1998 upravující Direktivu č. 2073/93 stanovující podrobná pravidla pro uplatnění Direktivy Rady č. 2081/92 o ochraně geografických indikací a určení původu u zemědělských a potravinářských produktů, O. J. L 224 z 11.08.98
- ✧ Direktiva Rady (EC) č. 692/2003 z 8. dubna 2003 upravující Direktivu (EEC) č. 2081/92 o ochraně geografických indikací a určení původu u zemědělských a potravinářských produktů, O. J. L 099/1 ze 17.04.2003

## ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR

- ✧ zákon č. 452/2001 Sb., o ochraně označení původu a zeměpisných označení, v platném znění

## 4.10. Certifikace specifického charakteru

### TITUL

Certifikace specifického charakteru u zemědělských a potravinářských produktů.

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Direktivy

### SOUČASNÝ STAV

*Schváleno 14. července 1992. Jelikož Direktiva schválená v roce 1992 zavádí registr certifikací, dvě další Direktivy, které zanášejí do registru certifikací jména se speciálním charakterem, byly publikovány v srpnu 1998. Poslední se datuje ke květnu 1998. Dne 9. července 1993 další Direktiva stanovila podrobná pravidla pro aplikaci Direktivy z roku 1992. Tato Direktiva pak byla novelizována v září 1994.*

### CÍL

**Prosazovat specifické produkty s cílem prospět venkovské ekonomice a chránit zákazníky před nekalými praktikami. Aby bylo možno současně zajistit čestné obchodování a zvyšování kvality a informovanosti pokud se týče informovanosti v otázkách přírodního původu, produkce a zpracování potravin a jejich zvláštních charakteristik.**

### OBSAH

Direktiva z roku 1992 spolu s Direktivou z 1993 (novelizovanou v roce 1994), stanovují pravidla, podle nichž lze získat certifikát Společenství o specifickém charakteru u určitých zemědělských produktů a potravin (např. Kriek Lambic, což je typ belgického třešňového piva). „Certifikát specifčnosti charakteru Společenství“ představuje to, že všechny členské státy uznávají, že konkrétní potravinářský výrobek nese specifické charakteristické znaky, které jej zřetelně odlišují od podobných produktů v téže kategorii.

Potraviny, jejichž specifický charakter byl uznán, jsou zanášeny do registru, který spravuje Komise. Aby se potravinářský produkt mohl v registru objevit, musí potravina vykazovat specifické charakteristické znaky pramenící z typu suroviny nebo výrobní metody, avšak nikoliv z důvodu místa původu či aplikování technologické inovace; proto není postačující, aby takový potravinářský produkt prostě splnil kritéria stanovená pro určitou kategorii produktů. O registraci se smějí ucházet pouze ty skupiny producentů, které pro daný produkt sepsaly specifikaci produktu. Specifikace produktu musí obsahovat obchodní popis daného potravinářského produktu, pravidla, jimiž se řídí jeho výroba, popis konečného produktu obsahující jeho hlavní charakteristiky, aspekty umožňující posouzení jeho tradičního charakteru a minimální požadavky a inspekční procedury, jichž bude specifický charakter produktu předmětem.

Členské státy mají přijmout nutná opatření pro zajištění právní ochrany před zneužitím nebo klamným využitím registrovaných obchodních popisů. Registrovaná jména jsou chráněna před veškerými praktikami dávajícími základ nerovné konkurenci. Komisi bude asistovat Regulační výbor (který bude mít poradenskou povahu) složený ze zástupců členských států.

### DOPAD NA SEKTOR

Moci se odkazovat na produkty s chráněným geografickým značením a určením původu může být pro restaurace „plusem“. Na druhou stranu si restaurace budou muset hlídat, aby toto označení nebylo používáno nepatříčně.

## ODKAZY

- ✧ Direktiva Rady č. 2082/92 ze 14. července 1992 o certifikaci specifického charakteru u zemědělských a potravinářských produktů, O. J. L 208 z 24.07.92
- ✧ Direktiva Komise č. 2301/97 z 20. listopadu 1997 o zanesení určitých jmen do „Certifikačního registru“ mapujícího specifický charakter uvedenou v Direktivě Rady (EEC) č. 2082/92 o certifikátech specifického charakteru u zemědělských a potravinářských produktů, O. J. L 97 z 21.11.97
- ✧ Direktiva Komise (EC) č. 954/98 ze 6. května 1998 doplňující Dodatek k Direktivě (EC) č. 2301/97 o zanesení určitých jmen do „Certifikačního registru“ mapujícího specifický charakter uvedenou v Direktivě Rady (EEC) č. 2082/92 o certifikátech specifického charakteru u zemědělských a potravinářských produktů, O. J. L 97 z 21.11.97
- ✧ Direktiva Komise (EC) č. 317/2003 z 19. února 2003 doplňující Dodatek k Direktivě (EC) č. 2301/97 o zanesení určitých jmen do „Certifikačního registru“ mapujícího specifický charakter uvedenou v Direktivě Rady (EEC) č. 2082/92 o certifikátech specifického charakteru u zemědělských a potravinářských produktů (Karjalanpiirakka), O. J. L 46/19 z 20.02.2003
- ✧ Direktiva Komise č. 1848/93 z 9. července 1993 stanovující podrobná pravidla pro aplikování Direktivy Rady č. 2082/92 o certifikátech specifického charakteru, O. J. L 94 ze 14.07.94
- ✧ Direktiva Komise č. 2515/94 z 9. září 1994 upravující Direktivu č. 1848/93 stanovující podrobná pravidla pro aplikování Direktivy Rady č. 2082/92 o certifikátech specifického charakteru u zemědělských a potravinářských produktů, O. J. L 94 z 26.10.94

## DALŠÍ ODKAZY

- ✧ Rozhodnutí Komise ze 14. června 1994 upravující Rozhodnutí Komise 93/53/EEC ustanovující Vědeckou komisi pro určování původu, geografické indikace a certifikáty specifického charakteru, O. J. L 94 ze 14.07.94 (viz. 4.9., 10.)

## ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR

- ✧ zákon č. 452/2001 Sb., o ochraně označení původu a zeměpisných označení, v platném znění

## 4.11. Kakao a čokoláda

### TITUL

Produkty z kakaa a čokolády určené pro konzumaci lidmi.

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Direktiva

### SOUČASNÝ STAV

*Schváleno 23. června 2000. Komise prezentovala první návrh 17. dubna 1996. Z důvodu přistoupení deseti nových členských států EU byla Direktiva dne 1. května 2000 novelizována zákonem, který se týkal podmínek přistoupení České republiky, Estonské republiky, Kyprské republiky, Lotyšské republiky, Litevské republiky, Maďarské republiky, Maltské republiky, Polské republiky, Slovinské republiky a Slovenské republiky, jakožto i úpravy Smluv, podle kterých byla Evropská unie založena.*

### CÍL

**Zjednodušit a nahradit Direktivu 73/241/EEC a upravit její ustanovení z pohledu regulačních opatření Společenství týkajících se potravin. Direktiva rovněž usiluje o zajištění volné cirkulace produktů tím, že se stanoví pravidla pro přidávání veškerých tuků rostlinného původu s výjimkou kakaového másla.**

### OBSAH

Direktiva zjednodušuje soupis 28 kakaových a čokoládových výrobků definovaný v Direktivě 73/214/EEC. Operativní část pak zahrnuje ustanovení týkající se rozsahu této Direktivy, způsobů značení a komisních postupů. V příloze se nacházejí definice a určení produktů i podrobnosti o jejich skladbě. Direktiva v rámci Unie zevšeobecňuje schvalování používání omezeného procenta tuků rostlinného původu pocházejících z tropů, jiných nežli je kakaové máslo, při výrobě čokolády (maximálně 5 % váhy konečného produktu). V dřívějších dobách bylo používání rostlinných olejů povolováno pouze v 7 členských státech, avšak jakmile nabude Direktiva účinnosti, všechny členské státy budou muset na svém území akceptovat čokoládu obsahující schválené procento náhradních rostlinných tuků. Ustanovení týkající se značení těmto producentům umožní uvádět, že jejich produkty jsou vyrobeny z „čistého kakaa“ nebo budou moci používat označení „záruka tradiční speciality“, přičemž ostatním závazně stanoví povinnost vyznačovat přítomnost kakaových náhrad v seznamu obsažených ingrediencí.

### MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Tato otázka je pro sektor důležitá, protože čokoláda se často používá při přípravě dezertů a dalších typů jídel.

### VSTUP V PLATNOST

Direktiva vstoupila v platnost 3. srpna 2000 a měla být zavedena do 3. srpna 2003.

### ODKAZY

- ✦ Direktiva 2000/36/EC Evropského parlamentu a Rady z 23. června 2000 vztahující se na výrobky z kakaa a čokolády určené pro konzumaci lidmi, O. J. L 197 ze 03.08.2000
- ✦ Zákon týkající se podmínek přistoupení České republiky, Estonské republiky, Kyprské republiky, Lotyšské republiky, Litevské republiky, Maďarské republiky, Maltské republiky, Polské republiky, Slovinské republiky a Slovenské republiky, jakožto i úpravy Smluv, podle kterých byla Evropská unie založena – Dodatek II: Seznam, na nějž se odvolává článek 20 Zákona o přistoupení - 1. Volný pohyb zboží - J. Potravin. O. J., L 236/92 z 23.09.2003

## ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR

- ✦ vyhláška Ministerstva zemědělství č. 76/2003 Sb., kterou se stanoví požadavky pro přírodní sladidla, med, kakaový prášek a směsi z kaka a s cukrem, čokoládu a čokoládové bonbony, v platném znění



## 4.12. Přísady

### TITUL

Potravinářské přísady jiné nežli barviva a sladidla.

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Direktivy

### SOUČASNÝ STAV

1. *Schváleno 15. října 1998.*
2. *Schváleno 12. února 2001*
3. *Schváleno 22. prosince 2003*

### CÍL

1. **Novelizovat Direktivu 95/2/EC o potravinářských přísadách jiných nežli jsou barviva a sladidla, se zřetelem na její úpravu z pohledu nejnovějších vědeckých a technických poznatků.**
2. **Dále upravit Direktivu 95/2/EC o potravinářských přísadách jiných nežli jsou barviva a sladidla.**
3. **Dále upravit Direktivu 95/2/EC o potravinářských přísadách jiných nežli jsou barviva a sladidla a harmonizovat používání potravinářských přísad v příchutích jiných nežli jsou barviva a sladidla.**

### OBSAH

1. Direktiva povoluje používání pouze schválených potravinářských přísad v určitých nových kategoriích potravin, které nejsou obsaženy v Direktivě 95/2/EC. Návrh počítá s určitými potravinami vyráběnými v nových členských státech, které nejsou Direktivou ošetřeny a ve kterých se používají určité přísady. Některé nové potravinové přísady, které byly zakázány a které byly hodnoceny Vědeckou komisí pro potravinářské výrobky a byly shledány přijatelnými pro konzumaci lidmi, jsou zařazeny do této nové Direktivy.
2. Tato Direktiva schvaluje používání některých nových přísad, které byly přechodně schváleny na národní úrovni, t.j. propan, butan a izo-butan.
3. Tato Direktiva si klade za cíl upravit Direktivu 95/2/EC o potravinářských přísadách jiných, nežli jsou barviva a sladidla, za účelem harmonizace používání potravinářských přísad a chuťových přísad na úrovni EU, s cílem omezit nečestnou konkurenci v této oblasti a lépe sloužit zákazníkovi. Současně bude povoleno používání jedné nové přísady (ztužený poly-1-decen) a budou umožněny nové způsoby používání již schválených potravinářských přísad, zatímco celá řada jiných přísad bude stažena, neboť jejich používání již není rozšířeno.

### DOPAD NA SEKTOR

Schválení určitých přísad pro přípravu potravinářských výrobků je pro náš sektor velmi důležité, neboť některá specifická a regionální jídla vyžadují používání takových příchutí, bez nichž by výsledek nebyl tentýž, pokud se chuti a tradiční kultury týče.

### ODKAZY

- ✦ Direktiva 98/72/EC Evropského parlamentu a Rady z 15. října 1998 upravující Direktivu 95/2/EC o potravinářských přísadách jiných nežli jsou barviva a sladidla, O. J. L 295 z 04.11.98
- ✦ Direktiva 2001/5/EC Evropského parlamentu a Rady z 12. února 2001 upravující Direktivu 95/2/EC o potravinářských přísadách jiných nežli jsou barviva a sladidla, O. J. L 55 z 24.02.2001
- ✦ Direktiva 2003/114/EC Evropského parlamentu a Rady z 22. prosince 2003 upravující Direktivu 95/2/EC o potravinářských přísadách jiných nežli jsou barviva a sladidla, O. J. L 024/58 z 29.01.2004

## ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR

- ✦ vyhláška Ministerstva zdravotnictví č. 304/2004 Sb., kterou se stanoví druhy a podmínky použití přídatných a pomocných látek při výrobě potravin, v platném znění

## 4.13. Krmiva pro zvířata

### TITUL

Výživa zvířat: látky a produkty nežádoucí pro zdraví zvířat a lidí.

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Direktiva

### SOUČASNÝ STAV

Schváleno 3. října 2002.

### CÍL

Regulovat sektor vedlejších živočišných produktů s cílem zajistit bezpečnost potravin, upravit Rozhodnutí Komise 91/516/EEC a zakázat používání cateringového odpadu v krmivech pro zvířata.

### OBSAH

Direktiva představuje přísné podmínky pro celý potravinový a krmivový řetězec, vyžadující bezpečný sběr, transport, uskladnění, manipulaci, zpracování, využívání a likvidaci vedlejších živočišných produktů. Zakazuje krmení zvířat živočišnými vedlejšími produkty (např. částmi mrtvých zvířat), které nejsou vhodné pro konzumaci lidmi. Rovněž je zakázáno krmení hospodářských zvířat (jiných nežli kozeštinových) cateringovým odpadem. V některých členských státech však bude, i když pouze po dobu čtyř let, počítáno od 1. listopadu 2002, používání cateringového odpadu vhodného pro konzumaci lidmi nadále v krmivech povoleno, ovšem pouze za předpokladu, že se tak bude dít za přísných zdravotních a bezpečnostních podmínek. Cateringový odpad je v příloze 1 Direktivy definován jako: „*veškerý odpad pocházející z restaurací, stravovacích zařízení a kuchyní, včetně centrálních kuchyní a kuchyní v domácnostech*”.

### MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Restaurace a hotely v zemích, kde se stále může cateringový odpad používat jako krmivo pro zvířata, budou muset hledat nové cesty, jak se zbavovat těchto zbytků (včetně tuků a olejů). Tato změna může pro podniky představovat zvýšení nákladů.

### ODKAZY

- ✦ Direktiva 2002/32/EC Evropského parlamentu a Rady ze 7. května 2002 o nežádoucích látkách v krmivech pro zvířata, O. J. L 140 ze 30.05.2002
- ✦ Direktiva 1774/2002/EC Evropského parlamentu a Rady ze 3. října 2002 stanovující zdravotní pravidla pro živočišné vedlejší produkty nevhodné pro konzumaci lidmi, O. J. L 273/1 z 10.10.2002
- ✦ Zprávy ze zasedání Stálé Komise pro výživu zvířat, které se zabývají touto problematikou, lze nalézt na webových stránkách DG SANCO: [www.europa.eu.int/comm/dgs/health\\_consumer](http://www.europa.eu.int/comm/dgs/health_consumer)

### ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR

- ✦ zákon č. 91/1996 Sb., o krmivech, v platném znění
- ✦ vyhláška Ministerstva zemědělství č. 451/2000 Sb., kterou se provádí zákon o krmivech, v platném znění



## 4.14. Evropská akční platforma pro oblast životosprávy, tělesné aktivity a zdraví

### TITUL

Evropská akční platforma pro oblast životosprávy, tělesné aktivity a zdraví.

### PŘÁVNÍ NÁSTROJ

Příprava experimentální Platformy pro práci s podniky a širokou veřejností s cílem dosahovat rychlejších a flexibilnějších způsobem takových výsledků, které budou alternativou k tradičním nástrojům veřejné politiky, jako jsou např. směrnice.

Zelená listina obsahující prvotní myšlenky Komise k překlenovací strategii v oblasti životosprávy, tělesné aktivity a zdraví.

### SOUČASNÝ STAV

*Platforma byla spuštěna 15. března 2005.*

### CÍL

Účelem této Platformy je představit společné fórum pro všechny zúčastněné aktéry na evropské úrovni, ve kterém:

- budou moci vysvětlit svoje plány na konkrétní příspěvi ke snaze o prosazování zdravé životosprávy, fyzické aktivity a boje s obezitou a kde tyto plány budou moci být diskutovány;
- výsledky a zkušenosti z účinkování aktérů se mohou stát obsahem zpráv, které lze dále vyhodnocovat tak, aby se během určitého času shromáždily kvalitní podklady o tom, co funguje nejlépe, a aby bylo možno zřetelněji definovat osvědčené praktiky.

### OBSAH

Platforma je provozována pod vedením Evropské komise, jejíž úlohou je v první řadě zajistit, aby byl respektován přístup spolupráce a akční orientace, a aby dále byly aktivity Platformy v harmonickém souladu s prací Evropské sítě pro výživu a fyzickou aktivitu, i s diskusemi na půdě Rady a Evropského parlamentu. Platforma sdružuje klíčové zástupce na úrovni EU z oblasti odvětví potravinářství, maloobchodu, cateringu a reklamy, družstevních hnutí, organizací spotřebitelů, profesionálů z oblasti zdravotnictví a zdravotních NGO. Jejimi zakládajícími členy jsou Evropská komise, Konfederace odvětví produkce potravin a nápojů EU (CIAA), EuroCommerce – reprezentující maloobchodní, velkoobchodní a mezinárodní obchodní sektory v Evropě, dále Evropské společenství spotřebitelských družstev (EURO COOP), Evropská organizace spotřebitelů (BEUC), Evropská síť Heart (EHN), Evropská asociace moderních restaurací, Evropská asociace provozovatelů prodejních automatů (EVA), Mezinárodní pracovní skupina pro boj s obezitou (IOTF), Stálá komise evropských lékařů (CPME) a Světová federace reklamních společností (WFA). Světová zdravotní organizace (WHO) a Evropský úřad pro bezpečnost potravin (EFSA) se k Platformě připojily jako pozorovatelé. Členství je otevřené kterékoliv organizaci operující na evropské úrovni, která má s Platformou společné cíle a přeje si svou činností přispět k jejich dosažení.

Pole pro možnou činnost, tak jak bylo dosud identifikované současnými aktéry Platformy, zahrnuje tyto oblasti:

- Informace spotřebitelům, včetně značení
- Vzdělávání
- Propagace fyzických aktivit
- Marketing a reklama
- Skladba potravin, dostupnost zdravých potravin, velikost porcí

V průběhu příštích měsíců si každý z členů Platformy zhodnotí a popíše, co v současné době dělá pro propagaci zdravé životosprávy a fyzické aktivity. Členové poté předloží akční plány obsahující návrhy toho, co dále v těchto oblastech hodlají dělat. Je na každém jednotlivém členovi, aby definoval podrobnosti svého akčního plánu. Klíčovým principem je však to, že plán musí jít nad rámec toho, co již členové dělají.

## STANOVISKO HOTREC

Asociace HOTREC věří, že osobní volba jíst zdravé potraviny nebo provozovat sporty nemůže být na žádné úrovni regulována. Instituce by se tedy měly soustředit na prohlubování povědomosti a usnadňování šíření nejlépe osvědčených praktik. Značení živin by mělo v sektoru stravování zůstat zcela dobrovolné. Asociace HOTREC zažádala o to, aby se mohla stát účastníkem nadcházejících zasedání Platformy.

---

### ODKAZY

- ✧ Dokument Platformy – Životospráva, fyzická aktivita a zdraví, k dispozici na webových stránkách DG SANCO, viz: [http://europa.eu.int/comm/health/ph\\_determinants/life\\_style/nutrition/dokuments/eu\\_platform\\_en.pdf](http://europa.eu.int/comm/health/ph_determinants/life_style/nutrition/dokuments/eu_platform_en.pdf)
- ✧ Instruktažní dokument mezinárodní pracovní skupiny pro otázku obezity při Platformě EU (připraven ve spolupráci s Evropskou asociací pro studium problému obezity), k dispozici na webových stránkách DG SANCO, viz: [http://europa.eu.int/comm/health/ph\\_determinants/life\\_style/nutrition/dokuments/iotf\\_en.pdf](http://europa.eu.int/comm/health/ph_determinants/life_style/nutrition/dokuments/iotf_en.pdf)

### DALŠÍ ODKAZY

- ✧ Stanovisko asociace HOTREC k dokumentu Zdravotní strategie Komise („Umožnění dobrého zdraví pro všechny“) - D-0904-262.

## 5. STANDARDNÍ INFORMAČNÍ SYSTÉMY

### 5.1. Povinné ohlašování připravovaných národních pravidel a standardů

#### TITUL

Povinné ohlašování připravovaných národních pravidel a standardů.

#### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Direktiva Komise

#### SOUČASNÝ STAV

*Schváleno 22. června 1998.*

#### CÍL

Direktiva 1998/34/EC požaduje po členských státech, aby Komisi zpravovaly o návrzích technických standardů a směrnic vztahujících se na produkty a služby informační společnosti. Tato Direktiva dává Komisi a dalším členským státům čas na prošetření kompatibility těchto návrhů s principy vnitřního trhu EU. Komise v současnosti zvažuje rozšíření této procedury na návrhy národních pravidel a standardů souvisejících se všemi službami. Předtím, nežli předloží legislativní návrh k dané otázce, Komise spustila veřejné on-line konzultace s cílem shromáždit názory, zejména národních administrátorů, hospodářských provozovatelů, standardizačních orgánů a uživatelů služeb.

#### STANOVISKO HOTREC

Asociace HOTREC kladně reagovala na on-line konzultace Komise pro služby ohledně vhodnosti takového informování o nových národních pravidlech a standardech v oblasti služeb. Asociace HOTREC vždy vyzývala k větší transparentnosti v legislativním procesu na úrovni EU. Stejně apelování je uplatňováno i ve vztahu k přijímání národních pravidel / národních standardů majících případný dopad na vnitřní trh.

#### ODKAZY

- ✧ Direktiva 98/34/EC Evropského parlamentu a Rady z 22. června 1998 stanovující proceduru poskytování informací na poli technických standardů a směrnic.
- ✧ Oficiální žurnál L 204, 21/07/1998 P. 0037 – 0048. CONSLEG – 98 L0034 z 05/08/1998





## 5.2. CEN - Popisná kritéria turistických služeb

### TITUL

CEN Popisná kritéria turistických služeb.

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Evropský standard CEN

### SOUČASNÝ STAV

*Konečný návrh tohoto Evropského standardu byl schválen 30. července 2002.*

### CÍL

Vyvinout jednotný systém na evropské úrovni, popisující turistická zařízení (např. prázdninová střediska a ubytování), který může být používán v turistických informačních materiálech a rezervačních systémech a který bude zákazníkům poskytovat kritéria umožňující přijímání rozhodnutí. Úkoly se budou týkat zejména oblastí:

- větší transparentnost pro zákazníka,
- jasné definice konceptů v oblasti cestovního ruchu,
- uznání konceptů příslušných pro konkrétní země.

### MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Tento standard může být velmi užitečný při budování základů pro zajištění kompatibility a vzájemné propojenosti informačních a rezervačních systémů.

### STANOVISKO HOTREC

Asociace HOTREC přivítala příležitost pracovat na konkrétním návrhu definic, které budou aplikovány na evropské úrovni. V celém průběhu tohoto procesu se však asociace HOTREC setkávala s určitými kulturními a jazykovými odlišnostmi, které je třeba brát v úvahu při navrhování definic. Například, jak by mělo být harmonizováno slovo „penze“? Jeho lingvistická varianta existuje takřka v každém evropském jazyce a výklad tak může sahát kamkoliv od určitého typu ubytování přes formu stravování až po odkaz na důchodový věk.

### ODKAZY

- ✧ „Standardizovaný slovník cestovního ruchu: Německo – Anglicko – Francouzský“ autora Holgera Mühlbauera s kresbami Olafa Schumachera. Herausgeber: DIN Deutsches Institut für Normung e.V 1.Auflage 2004. Tento slovník se opírá o standardy EN 13809:2003 a EN ISO 18153:2003

### ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR

- ✧ Vyhláška Ministerstva pro místní rozvoj č. 137/1998 Sb., o obecných technických požadavcích na výstavbu, v platném znění



## 5.3. CEN - Standardy služeb

### TITUL

CEN Standardy služeb.

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

1. Návrh Komise na Direktivu o službách na vnitřním trhu (viz 18.1).
2. Mandát Komise CEN a konečná verze Zprávy o programovém mandátu CENu.

### SOUČASNÝ STAV

1. Komise v lednu 2004 vydala návrh na Direktivu o službách na vnitřním trhu (COM 2004 2. konečná verze/3), který kromě dalších opatření vyzývá k vyvíjení standardů v oblasti služeb. Evropská komise v únoru 2005 oznámila, že návrh Komise na Direktivu o službách na vnitřním trhu bude kompletně revidován.
2. Současně Komise dala CENu (Evropská komise pro standardizaci) v říjnu 2003 mandát „vyvinout standardizační pracovní program na podporu vnitřního trhu v sektoru služeb“. V únoru 2005 CEN dokončil svoji práci o „programovém mandátu“ a předložil ho Evropské komisi.

### CÍL

Cílem návrhu je poskytnout právní rámec, jenž bude eliminovat překážky stojící v cestě volnému zřizování poskytovatelů služeb i volnému pohybu služeb mezi jednotlivými členskými státy.

Mandát Komise pro CEN (Evropská komise pro standardizaci) zaměřený na vyvinutí standardizačního pracovního programu. V tomto kontextu CEN spustil v září 2004 šetření s cílem „identifikovat prioritní oblasti pro potenciální Evropskou standardizaci na poli služeb.“

### OBSAH

1. V souhrnu si návrh klade za cíl eliminovat překážky stojící v cestě volnému zřizování poskytovatelů služeb i volnému pohybu služeb mezi jednotlivými členskými státy. To znamená, že dle tohoto textu ti poskytovatelé pohostinských služeb, kteří jsou již v některém členském státě zřízeni, by se měli v budoucnu těšit lepším možností pro poskytování služeb v jiných členských státech (např. příprava pokrmů, které mají být konzumovány při akci pořádané v jiném členském státě) a při otevírání zařízení (nových barů, restaurací nebo hotelů) v jiných členských státech. Avšak tento návrh Direktivy rovněž obsahuje výzvu k dobrovolným evropským standardům.
2. Konečná Zpráva CEN uvádí, že standardy jsou „prostředkem ke zlepšení transparentnosti na trhu a důvěry odběratelů služeb, i k usnadnění regulace“. Tato zpráva rovněž trvá na rozvoji služeb v těch oblastech, které ještě na úrovni CEN nebyly dostatečně řešeny (nové oblasti služeb), ale rovněž naznačuje, že „na základě identifikované národní standardizační práce by mohly být na evropské úrovni navrhovány další projekty, což by členům CEN umožnilo pracovat na společných evropských standardech“. Konečná verze zprávy CEN vyzývá k tomu, aby práce prováděná CEN a týkající se služeb byla financována Evropskou komisí. Zprávu provází „Výzva členům CEN k předložení návrhu činnosti v jedné nebo více oblastech služeb“.

### STANOVISKO HOTREC

Asociace HOTREC je velmi znepokojena veškerým tímto vývojem. Asociace HOTREC v listopadu 2004 sdělila CENu a Evropské komisi svůj názor v tom smyslu, že cestovní ruch a zejména sektor pohostinství by neměl být identifikován jako prioritní oblast pro standardizační práci. Veškeré iniciativy týkající se standardů v oblasti ubytovacích a restauračních služeb by měly být ponechány v plné odpovědnosti odvětví. Vysoce kvalitní služby jsou klíčovou měrou důležité pro odvětví pohostinství, avšak standardy vyvíjené na evropské, mezinárodní úrovni nejsou nutným předpokladem kvality.

V souvislosti s našimi službami je různorodost odrazem různých kulturních a zeměpisných situací a představuje pro zákazníky jeden z nejatraktivnějších rysů. Zákazníci neočekávají, že všude, kam cestují,

naleznou naprosto stejné standardizované podmínky. Naopak, jejich očekávání se liší podle cílů jejich cest a rovněž podle účelu cesty, ať již se jedná o služební cestu nebo cestu ve volném čase. Asociace HOTREC je proto pevně přesvědčena, že standardizace na evropské úrovni, a tím spíše na úrovni mezinárodní, není všeobecně pro sektor pohostinství žádoucí. Pokud by se potřeba dalších standardů na poli souvisejícím s našimi aktivitami jevila jako žádoucí, asociace HOTREC by byla spíše zastáncem přístupu „zdola nahoru“, nežli naopak, t.j. jít cestou harmonizace stávajících národních standardů, spíše nežli cestou standardizačních iniciativ centralizovaných z Bruselu.

Asociace HOTREC si dělá velké starosti s nedostatečnou konzultací se sektorem na evropské úrovni s ohledem na všechny druhy nových projektů související se standardizací na poli cestovního ruchu a ještě výrazněji, na poli sektoru pohostinství. Asociace HOTREC byla vždy ujišťována o dobrovolné povaze standardů a nechápe, proč není zapojena do žádných aktivit, které by mohly mít za následek přijímání standardů pro daný sektor. Asociace HOTREC již upozornila Evropskou komisi na problémy, kterým sektor čelí při styku se standardizačními orgány. Asociace HOTREC doufá, že Evropská komise přinutí standardizační orgány k tomu, aby byly transparentnější a aby s odvětvím vedly řádné konzultace.

---

## ODKAZY

- ✧ Návrh Direktivy o službách na vnitřním trhu (COM (2004)2 konečná verze / 3 EC Programový Mandát M/340 na poli služeb adresovaný CEN, CENELEC a ETSI.
- ✧ Konečná Zpráva CEN o programovém mandátu Evropské Komise M/340 na poli služeb.
- ✧ Implementace Strategie CEN v oblasti standardizace služeb: Výzva členům CEN k předložení návrhu činností v jedné nebo ve více oblastech služeb.

## 5.4. CEN Standardy plaveckých bazénů

### TITUL

CEN Standardy plaveckých bazénů.

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

#### Evropský standard

Evropské standardy vytváří CEN (Evropský výbor pro standardizaci). CEN se skládá z národních standardizačních orgánů. Například instituty BSI (British Standards Institute), DIN (Deutsches Institut für Normung), AENOR (Asociación Española de Normalización y Certificación) a AFNOR (l'Association Française pour la Normalisation) jsou všechny členy CEN. Národní asociace, které jsou členy asociace HOTREC, vstupují do standardizační práce prostřednictvím udržování kontaktů a účasti v delegacích národních standardizačních orgánů. Samotná asociace HOTREC získala v příslušných pracovních skupinách CEN statut „pozorovatele“.

### SOUČASNÝ STAV

*CEN/TC/136/WG 8, jedna z pracovních skupin v rámci CEN, v současné době pracuje na bezpečnostních standardech pro plavecké bazény. Standard je téměř dokončen a v následujících měsících by mělo být zahájeno veřejné připomínkování: Všechny národní asociace by měly na toto připomínkování reagovat. Ihned po zahájení připomínkování asociace HOTREC rozešle všem asociacím modelový dopis odpovědi, která bude rozesílána veškerým národním standardizačním orgánům. Při setkání se zástupci CEN v listopadu 2004 bylo asociaci HOTREC doporučeno, aby získala statut spolupracujícího se všemi pracovními skupinami (úkolovými skupinami) pracujícími s těmi standardy, které by na odvětví měly mít určitý dopad. Národní asociace HOTREC byly navíc vyzvány k tomu, aby „se více zapojily do zrcadlových aktivit národních standardizačních orgánů ... aby byly lépe informovány o CEN a jeho aktivitách a aby skutečně vyjádřily svoje názory při přípravě národních stanovisek k návrhům standardů CEN“.*

*Dne 25. února 2005 byl asociaci HOTREC udělen „statut spolupracujícího“ s CEN/TC 136. To nám umožní účastnit se jako pozorovatel jednání tohoto Technického výboru.*

### OBSAH

Standardy budou obsahovat povinnost trvalého dozoru tam, kde je hloubka bazénu rovna nebo je větší nežli 1,50 m, či kde je vodní plocha větší nežli 170 m<sup>2</sup>. Navíc bude maximální současně se vyskytující počet osob v bazénu omezen na jednu osobu na každé 3 m<sup>2</sup>.

### STANOVISKO HOTREC

Takovéto standardy by mohly pro podniky v rámci pohostinského oboru představovat velké břemeno, zejména pak pro malé podniky. Hlavním problémem na národní úrovni a o to více na úrovni evropské, je být informován o tom, co se odehrává na půdě normalizačních orgánů.



---

## 5.5. CEN Standardy týkající se frekvence čištění nápojových automatů

### TITUL

CEN Standardy týkající se frekvence čištění nápojových automatů.

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Evropský standard

### SOUČASNÝ STAV

*Dne 1. února 2005 bylo na zasedání CEN rozhodnuto nepokračovat v projektu Evropského standardu pro nápojové automaty na evropské úrovni a zastavit standardizační práce CEN/BT/TF158 ve věci frekvence čištění nápojových automatů. Dne 1. prosince 2004 bylo zažádáno o „statut spolupracujícího“ v BT/TF158 o systémech automatizovaného prodeje nápojů. Standardizační návrh byl naštěstí stažen 1. února 2005.*





---

## 5.6. CEN Standardy pro turistické průvodce

### TITUL

CEN Standardy pro turistické průvodce.

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Evropský standard

### SOUČASNÝ STAV

*Výbor CEN TC 329 „Služby cestovního ruchu“ začal pracovat na projektu nových evropských standardů, který nyní usiluje o vyvinutí jednotných popisů práce pro turistické průvodce v celé Evropě, pokrývající všechny aspekty této profese.*

### OBSAH

Standard přinese pracovní definici v souladu s novými Direktivami EU o recipročním uznání profesních kvalifikací a o principu země původu (právo na vyrovnání a na poskytování služeb). Tento evropský standard se rovněž zaměřuje na zjednodušení recipročního uznání profesních kvalifikací a na vyvážení stávajících rozdílů v oblasti tréninku.

### STANOVISKO HOTREC

V této otázce bude asociace HOTREC věnovat velkou péči stanoviskům ECTAA (Skupina národních cestovních agentur a asociací cestovních operátorů v rámci EU) a ETOA (Evropské asociace cestovních operátorů), svých partnerů v rámci NET (Síť evropských soukromých podnikatelů v sektoru cestovního ruchu), v otázkách, které pro ni jsou otázkami přímého zájmu.



## 5.7. DIN - Standardizace požadavků na hotelové konferenční prostory

### TITUL

Standardizace požadavků na hotelové konferenční prostory v Německu.

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Standarty na národní úrovni (Německo)

### SOUČASNÝ STAV

*Standard DIN 15906 „konferenční zařízení“ se blíží do fáze dokončení v rámci DIN, tedy Deutsches Institut für Normung. Chybí již jen formální revize. Standard bude pravděpodobně zveřejněn koncem roku 2002. Německé asociace patřící pod HOTREC, tedy DEHOGA a IHA-HOTELVERBAND Deutschland, byly do těchto prací aktivně zapojeny.*

### CÍL

**Připravit standardní kritéria pro konferenční prostory v hotelech v Německu.**

### OBSAH

Práce se soustředila na snahu stanovit společná kritéria pro konferenční místnosti v hotelech. Patří sem sestavení seznamů zařízení, která by měla být přítomna, např. informační technologie, audiovizuální vybavení, apod.

### MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Jakmile budou tyto standardy připraveny v Německu, mohly by být v rámci CEN považovány za standardy celoevropské. Viz 5.3.



## 5.8. ISO - Popisná kritéria turistických služeb

### TITUL

Popisná kritéria turistických služeb.

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Mezinárodní standard ISO se skládá z národních standardizačních orgánů celého světa (148 států), např. BSI (British Standards Institute), DIN (Deutsches Institut für Normung), AENOR (Asociación Española de Normalización y Certificación) a AFNOR (l'Association Française pour la Normalisation), spolu se standardizačními orgány z neevropských zemí (Japonsko, Austrálie, USA, apod.) a má Ústřední sekretariát v Ženevě ve Švýcarsku. Prostřednictvím udržování kontaktů a účasti v delegacích národních standardizačních orgánů mají národní asociace HOTREC možnost ovlivňovat standardizační práci. Sama asociace HOTREC je uznána jako „spolupracující asociace“ ISO. ISO je nevládní organizace: jejími členy nejsou, jako např. u systému Organizace spojených národů, delegace národních vlád. I přesto ISO zaujímá ve veřejných a soukromých sektorech zvláštní postavení. Je tomu tak proto, že mnohé z jejích členských institutů jsou buď součástí vládních struktur příslušných zemí, nebo mají od svých vlád příslušný mandát. Na druhou stranu, jiní členové mají své kořeny výlučně v soukromém sektoru, neboť byly založeny z iniciativy národních partnerství odvětvových asociací.

### SOUČASNÝ STAV

*V roce 1996 byla organizace ISO požádána o zvážení návrhu na zavedení mezinárodního standardu hotelové klasifikace. Proti tomuto návrhu se postavili zástupci odvětví (HOTREC a IH&RA) i standardizační orgány jistých zemí. V návaznosti na tuto skutečnost Technické představenstvo ISO neseřadilo žádnou pracovní skupinu pro projednání této otázky, avšak 8. - 9. září 1996 vytvořilo jinou skupinu pro otázku „terminologie a popisných kritérií pro oblast ubytovacích zařízení“. Na prvním setkání této pracovní skupiny se účastníci rozhodli udělit výboru CEN statut vedoucího prací, prostřednictvím uplatnění tzv. „Vídeňské dohody“. To znamená, že vývoj standardů byl proveden výborem CEN (viz 5.2). Technické představenstvo rovněž schválilo Rozhodnutí (Rozhodnutí TMB 73/1996), podle kterého není stanovování mezinárodních standardů pro hotelové klasifikační systémy v kompetencích této pracovní skupiny.*

*Na základě návrhu AENOR bylo 15. ledna 2005 schváleno vytvoření nového pole pro činnost ISO (International Standards Organisation) v souvislosti s cestovním ruchem a souvisejícími službami, včetně pohostinských služeb. Nový technický výbor s označením ISO/TC 228 Cestovní ruch a související služby byl zřízen Technickým představenstvem ISO na jeho zasedání v únoru 2005. Nedávné Rozhodnutí ISO se zaměřuje na vyvinutí standardů na mezinárodní úrovni na poli cestovního ruchu a souvisejících služeb (včetně hotelových a restauračních služeb) (viz 5.9).*

### CÍL

Viz 5.2

### OBSAH

Viz 5.2

### MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Viz 5.2

### STANOVISKO HOTREC

Viz 5.2 a 5.9

## ODKAZY

- ✧ Rozhodnutí Technického představenstva 73/1996 – Pracovní skupina k ubytovacím zařízením, zasedání z 8.-9. září 1996, Londýn, ISO.

## DALŠÍ ODKAZY

- ✧ ISO/TS/P 198 Návrh nového pole technické činnosti: 14/08/2004 Rozhodnutí Technického představenstva AENOR z února 2005, schvalující Technický výbor ISO/TC 228 Cestovní ruch a související služby.

## 5.9. ISO - Mezinárodní standardy turistických služeb

### TITUL

Mezinárodní standardy turistických služeb.

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Mezinárodní standardy vytvořené Mezinárodní standardizační organizací (International Standardisation Organisation).

### SOUČASNÝ STAV

1. *ISO/COPOLCO (Výbor pro spotřebitelskou politiku při Mezinárodní standardizační organizaci) zorganizoval v Oslu workshop s názvem „Zlepšování služeb pro spotřebitele – jak mohou standardy pomoci?“. Následně byla vytvořena pracovní skupina ISO/COPOLCO Služby v cestovním ruchu (WG) pod vedením Amerického národního standardizačního institutu, usilující o přípravu doporučení v prioritních oblastech vhodných/žádoucích standardů u služeb oblasti cestovního ruchu. WG v současnosti pracuje na otázce, kterými konkrétními službami cestovního ruchu by se standardy měly zabírat.*
2. *Na návrh AENOR bylo 15. ledna 2005 schváleno vytvoření nového pole aktivit ISO (International Standards Organisation) v souvislosti s cestovním ruchem a souvisejícími službami, včetně služeb pohostinství. Nový technický výbor ISO/TC 228 Cestovní ruch a související služby byl založen Technickým představenstvem ISO na jeho zasedání v únoru 2005. Sekretariát tohoto nového technického výboru ISO/TC 228 byl přičleněn k členskému orgánu ISO ze Španělska (AENOR) v součinnosti se členským orgánem ISO z Tuniska (INORPI).*

### CÍL

**Vypracovat návrh mezinárodních standardů pro služby cestovního ruchu.**

### OBSAH

1. Rozsah turistických aktivit, který má mezinárodní standard pokrývat, je stále předmětem diskusí. Průzkum provedený mezi členy WG ukazuje, že členové WG věří, že standard či průvodce ISO by se měl věnovat oblastem ubytování, transportu a služeb cestovních operátorů a že by se rovněž měl soustředit na požadavky na zařízení, na terminologii a symboly, jakožto i na úroveň služeb.
2. Pohostinské služby jsou součástí nového pole aktivit ISO.

### MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Mezinárodní standard pro služby v cestovním ruchu by měl velmi důležitý dopad na náš sektor. Normalizační orgány často oponují naší nechtí být svědkem vyvíjení standardů v našem sektoru, argumentujíc, že tyto standardy jsou „dobrovolné“. Avšak:

- z důvodu působení tržních sil se standardy mohou stát de facto povinnými;
- standardy mohou být snadno integrovány do zákonů;
- tribunály se mohou odvolávat na standardy, a tím je pro odvětví učinit závaznými.

Následky existence standardů na mezinárodní úrovni by pro sektor cestovního ruchu byly velmi negativní a nákladné.

### STANOVISKO HOTREC

1. Asociace HOTREC pozorně sleduje aktivity ISO v posledních letech a účastnila se jako pozorovatel zasedání COPOLCO v Oslu. Asociace HOTREC bude nadále velmi pozorně sledovat postup prací v rámci ISO/COPOLCO na poli standardizace služeb v oblasti cestovního ruchu.
2. V prosinci 2004 asociace HOTREC vyjádřila názor, že vyvíjení mezinárodních standardů ze strany ISO v oblasti sektoru cestovního ruchu a zejména ubytovacích a restauračních služeb není žádoucí. Jakékoliv iniciativy v souvislosti se standardy v ubytovacích a restauračních službách by měly být v plné kompetenci odvětví. Vysoká kvalita služeb je pro pohostinské odvětví zásadní měrou důležitá, avšak standardy vyvíjené

na evropské, mezinárodní úrovni nejsou nezbytným předpokladem kvality. Pokud se týče našich služeb, různorodost je odrazem odlišných kulturních a geografických situací a představuje pro zákazníky jednu z hlavních atrakcí. Ti neočekávají, že najdou přesně stejné, standardizované podmínky všude tam, kam cestují. Naopak, jejich očekávání se liší podle destinací i podle účelu jejich cest, ať již se jedná o služební cesty nebo cesty ve volném čase. Asociace HOTREC proto věří, že standardizace na evropské úrovni, a tím spíše na mezinárodní úrovni, všeobecně není v sektoru pohostinství žádoucí. V případě, že by se potřeba dalších standardů na poli souvisejícím s našimi aktivitami jevila jako žádoucí, asociace HOTREC by se přikláněla k přístupu zdola-nahoru, spíše nežli k přístupu shora-dolů.

---

## ODKAZY

- ✧ Rozhodnutí plenárního zasedání COPOLCO. Oslo, 16. května 2001
- ✧ Návrh ISO/TS/P 198 týkající se nového pole technických aktivit: 14/08/2004 z Rozhodnutí technického představenstva AENOR z února 2005 ustanovujícího Technický výbor ISO/TC 228 Cestovní ruch a související služby.



## 5.10. ISO Všeobecné standardy pro systémy řízení: ISO 9000 & ISO 14000

### TITUL

ISO Všeobecné standardy pro systémy řízení.

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Mezinárodní standardy

1. ISO 9000 – Standardy řízení kvality, zajištění kvality a jim podobné.
2. ISO 1400 – Management v oblasti životního prostředí.

### SOUČASNÝ STAV

*Schváleno ISO (International Standard Organisation).*

### CÍL

1. Představit sérii standardů v oblasti řízení kvality pro ty společnosti, které si přejí zavést systém řízení kvality.
2. Pomoci organizacím vypořádat se s výzvami kladenými problematikou životního prostředí.

### OBSAH

Velká většina standardů ISO je vysoce specifická a týká se konkrétního produktu, materiálu či procesu. Avšak standardy patřící do rodin ISO 9000 a ISO 14000 vstoupily ve známost jako „standardy všeobecných systémů řízení kvality“. „Všeobecné“ znamená, že tytéž standardy lze uplatnit u kterékoliv organizace, velké či malé, ať již se jedná o jakýkoliv produkt – a to i pokud „produkt“ představuje službou – v kterémkoliv sektoru činností, ať již se jedná o obchodní organizaci, podnik veřejné správy nebo ministerstvo vlády. „Řídící systém“ se vztahuje na to, co organizace dělá pro řízení svých procesů nebo aktivit. „Všeobecný“ rovněž znamená, že ať již je organizace jakákoliv či dělá cokoli, má-li zavést systém kvalitativního řízení nebo systém řízení otázek týkajících se životního prostředí, pak takový systém má řadu základních rysů, které jsou jasně uvedeny v příslušných standardech rodin ISO 9000 nebo ISO 14000.

Systém řízení kvality ISO 9000 obsahuje sérii standardů, které musí podniky dodržovat tak, aby vyhověly „certifikaci ISO 9000“. V praxi to znamená, že je dodržována stejná úroveň kvality, ale nutně neexistuje žádná záruka takové úrovně kvality. ISO 9000 se zabývá „řízením kvality“. To znamená, co organizace dělá, aby podpořila spokojenost zákazníka tím, že splní požadavky zákazníka i příslušných regulačních nařízení a bude trvale zlepšovat své působení v tomto smyslu. ISO 14000 se primárně zabývá „řízením oblasti životního prostředí“. To znamená, co organizace dělá, aby minimalizovala škodlivé účinky na životní prostředí způsobené jejími aktivitami a aby rovněž neustále zlepšovala své působení v oblasti životního prostředí.

### MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Existuje riziko, že cestovní operátoři budou vyžadovat, aby hotely, se kterými obchodují, byly držiteli certifikátů ISO 9000 nebo ISO 14000. Žádost o certifikát ISO představuje komplikovanou a nákladnou proceduru, a představuje tudíž pro SME velké břemeno. Vytvoření nového pole aktivity pro ISO (International Standards Organisation) ve vztahu k cestovnímu ruchu a souvisejícím službám včetně pohostinských služeb dne 15. ledna 2005 zvyšuje možnost standardizačních prací v našem sektoru. (Viz 5.9).

### STANOVISKO HOTREC

Asociace HOTREC bude nadále velmi pozorně sledovat veškerý vývoj v rámci ISO, týkající se těchto dvou všeobecných systémů řízení.



---

## 5.11. Symboly

### TITUL

Doporučení Rady z 22. prosince 1986 ke standardizaci informací ve stávajících hotelech.

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Doporučení

### SOUČASNÝ STAV

*Schváleno Radou dne 22. prosince 1986.*

### CÍL

**Napomáhat turistickému ruchu v rámci Společenství, překonávat jazykové rozdíly a brát v úvahu další konkrétní lokální charakteristiky.**

### OBSAH

Doporučení navrhuje 26 informačních symbolů, které by hotely využívaly.

### MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Dopad na sektor je evidentní. I když Doporučení nenutí členské státy k žádné činnosti, vyzývá je nicméně k zavedení navrhovaných pravidel.

### STANOVISKO HOTREC

Asociace HOTREC přivítala vyvinutí jiných prostředků nežli klasifikace k informování zákazníků o zařízeních a službách, které jsou jim k dispozici.

---

### ODKAZY

- ✧ Doporučení Rady z 22. prosince 1986 ke standardizaci informací ve stávajících hotelech, O. J. L 384 z 31.12.86 P.0054-0059.



## 5.12. ISO Piktogramy pro turistické aktivity

### TITUL

Veřejné informační symboly.

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Mezinárodní standardy, které se dále aplikují na národní úrovni.

### SOUČASNÝ STAV

*V rámci ISO byl zřízen Technický výbor, který měl připravit takovéto piktogramy. Tento Technický výbor TC 145/SC 1 se schází minimálně jednou ročně. V současné době existují tři pracovní skupiny (WG), které fungují v rámci Technického výboru 145/ SC 1:*

- *TC 145/ SC 1/WG 1 zabývající se hodnocením a testováním veřejných informačních symbolů.*
- *TC 145/ SC 1/ WG 2 zabývající se kritérii vizuálního designu veřejných informačních symbolů.*
- *TC 145/ SC 1/ WG 4 zabývající se veřejnými informačními symboly (Revize ISO 701).*

### CÍL

**Vytvořit symboly určené pro informování veřejnosti.**

### STANOVISKO HOTREC

Asociace HOTREC by podpořila, kdyby ISO přijala symboly zmiňované v Doporučení z roku 1986 (viz 5.11).



## 5.13. Osoby s postižením

### TITUL

1. Grafické symboly pokrývající potřebu osob s postižením dostávat informace.
2. Sladění kritérií pro definování přístupnosti turistického ubytování a zařízení.

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

1. Mezinárodní standardy ISO
2. Studie zadaná Evropskou komisí

### SOUČASNÝ STAV

1. Dne 23. dubna 2002, ISO/TC 145/SC 1 (Mezinárodní standardizační organizace/Technický výbor pro grafické symboly/Podvýbor pro veřejné informační symboly) uspořádal ve Vídni zasedání u příležitosti znovuzřízení své pracovní skupiny „Grafické symboly pokrývající potřeby informovanosti osob s postižením“. Viz V.12. Její práce probíhá souběžně s činností TC 59/SC 16 (Technický výbor pro bytovou výstavbu/Podvýbor pro přístupnost a využitelnost zastavěného prostředí). Souběžně s tím ISO publikovalo Průvodce pro vývojáře standardů, který přináší pokyny pro pisatele příslušných mezinárodních standardů v tom smyslu, jak zohledňovat potřeby starších osob a osob s postižením. Průvodce se vztahuje na produkty, služby a prostředí, se kterými se stýkáme ve všech aspektech každodenního života a které jsou určeny pro spotřební trh i pro pracovitě.
2. Dne 10. července 2003 Evropská komise uspořádala seminář k výsledkům studie, kterou si zadala v otázce „Sladění kritérií definování přístupnosti turistického ubytování a dalších zařízení“.

### CÍL

1. Vytvořit symboly sloužící k informování postižených osob o službách a zařízeních uzpůsobených pro jejich potřeby.
2. Poskytnout informace o stávajících turistických zařízeních, která dokáží uspokojivě splnit jejich potřeby a očekávání.

Tato studie si klade za cíl přinést podnikům a destinacím v oblasti cestovního ruchu doporučení a nástroje, které jim umožní zjednat postiženým osobám v Evropě lepší přístup k jejich produktům. To se týká zejména turistických objektů a infrastruktur s tím, že cílem je turistický ruch v EU otevřít širšímu sektoru potenciálních turistů. Výsledkem studie byla příprava informačních letáků popisujících úroveň přístupnosti jednotlivých destinací či zařízení. Studie je k dispozici na:

[www.europa.eu.int/comm/enterprise/services/tourism/studies/accessibility/accessible\\_tourism.pdf](http://www.europa.eu.int/comm/enterprise/services/tourism/studies/accessibility/accessible_tourism.pdf)

### STANOVISKO HOTREC

1. Tato aktivita na mezinárodní úrovni posiluje názor asociace HOTREC, že Útvar cestovního ruchu při Evropské komisi by se neměl zabývat kritérii přístupnosti ani značením, ale že by měl tuto práci přenechat národním, evropským a mezinárodním standardizačním orgánům.
2. Asociace HOTREC a její členské asociace plně souhlasí s cílem učinit nabídku cestovního odvětví lépe přístupnou těm, jejichž omezená mobilita je způsobena trvalým nebo dočasným postižením či věkem. Asociace HOTREC a její členské asociace však nesouhlasí se způsobem, jímž se Komise rozhodla usnadňovat obtíže, se kterými se postižení lidé setkávají. Postižení lidé žijí se svým handicapem 365 dní v roce a nikoliv pouze tehdy, když cestují na dovolenou. Jevilo by se jako mnohem logičtější, kdyby kritéria a značení vztahující se na jejich každodenní život (např. kritéria vztahující se na obchody, nákupní centra, benzínové stanice, pošty, banky, kina apod.) mohly být uplatněny rovněž na turistické aktivity spíše, než aby problémy lidí s postižením cestujících na dovolenou byly řešeny jako nezávislé téma.

## ODKAZY

- ✧ Průvodce ISO/IEC 71:2001. Pokyny pro vývojáře standardů týkající se potřeb starších lidí a osob s postižením.



## 6. SMLUVNÍ VZTAHY

### 6.1. Římská konvence a Kontrakční právo EU

#### TITUL

Římská konvence z 19. června 1980 o právu vztahujícím se na smluvní závazky.

#### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Mezinárodní dohoda

#### SOUČASNÝ STAV

*Vstoupila v platnost, mezi všemi členskými státy však ještě není na bilaterální bázi prosazována. Komise v roce 1998 publikovala a konsolidovala verzi původního textu se všemi technickými změnami z důvodu přistoupení nových členských států ke Konvenci. V lednu 2003 Komise předložila Zelenou listinu pojednávající o otázce, zda by Konvence měla být přeměněna na nástroj Společenství. Komise 12. února 2003 schválila Akční plán popisující to, jak by mělo být dosaženo soudržnějšího evropského kontrakčního práva. Jako pokračování Akčního plánu k evropskému kontrakčnímu právu z roku 2003 Komise 11. října 2004 schválila Sdělení popisující další kroky a práce na opatřeních obsažených v tomto Akčním plánu.*

#### OBSAH

Tato Konvence si klade za cíl stanovit rozhodné právo, které bude uplatňováno pokud dvě (nebo více) strany smlouvy jsou z odlišných členských států nebo pokud se některé součásti kontraktu mají uskutečnit v jiném členském státě. Základním principem, jímž se řídí určování rozhodného práva, je princip výběru samotnými stranami (článek 3). Pokud k takovému výběru nedojde, Konvence rozhodné právo určí. Specifická pravidla se vztahují na případy, kdy je součástí i „zákazník“. Tato Konvence může mít mimořádnou důležitost, například v případě konfliktu v kontextu Direktivy o cestovních balíčcích (Package Travel).

Prostřednictvím své Zelené listiny Komise spustila rozsáhlou diskusi o vhodnosti konverze stávající „Římské Konvence z roku 1980“ na právní nástroj aplikovatelný na smluvní závazky v rámci Společenství i o vhodnosti její modernizace. Taková konverze by znamenala, že Evropský soudní dvůr v Lucemburku by byl kompetentní k interpretování ustanovení tohoto legislativního nástroje, pokud by o to byl národními soudy předběžně požádán. Tím by se jeden nedostatek Římské konvence, t. j. absence soudního orgánu, jenž by zajišťoval jeho jednotnou interpretaci v různých členských státech, odstranil. Takováto konverze by rovněž mohla být považována za příležitost k modernizaci předchozí Konvence z roku 1980. Sem by mohly spadat otázky jako přetvoření systému ochrany zákazníka nebo režimu pro ty zaměstnanecké smlouvy, které obsahují mezinárodní element.

#### Akční plán se skládá z následujících opatření:

- akce sloužící ke zvýšení soudržnosti různých nástrojů kontrakčního práva, mimo jiné prostřednictvím přijetí společného referenčního rámce;
- prosazování přijetí standardních termínů a podmínek (STC) používaných v celé EU, nikoliv pouze v jednotlivých členských státech;
- další reflexe příležitostí pro specifický nesektorový kontrakční právní nástroj.

Sdělení Komise z října 2004 představuje plán rozvoje tzv. Společného referenčního rámce (CFR), který přinese jasné definice právních termínů, základních principů a sourodých modelových pravidel kontrakčního práva, opírajíc se o znalosti EU a o osvědčená řešení používaná v právních řádech jednotlivých členských států. Přijetí Společného referenčního rámce se předpokládá v roce 2009. Dokument rovněž popisuje plány na podporu zpracování standardních smluvních podmínek pro celou EU.

**ODKAZY**

- ✧ Sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě – „Evropské kontraktační právo a revize dosavadních znalostí: cesta vpřed“, Brusel, 11. října 2004, COM (2004) 651, konečná verze.
- ✧ Výzva k vyjádření zájmu – Síť expertů z řad akcionářů pro otázku Společného referenčního rámce (CFR-net), O. J. S 148 z 31.07.2004, viz:  
[http://www.europa.eu.int/comm/consumers/cons\\_int/safe\\_shop/fair\\_bus\\_pract/cont\\_law/callinterest\\_en.htm](http://www.europa.eu.int/comm/consumers/cons_int/safe_shop/fair_bus_pract/cont_law/callinterest_en.htm)
- ✧ Sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě – Sourodějnější evropské kontraktační právo – Akční plán, Brusel, 12. února 2003, COM (2003) 68, konečná verze
- ✧ Zelená Listina o konverzi Římské konvence z roku 1980 o právu vztahujícím se na smluvní závazky na právní nástroj Společenství, a o její modernizaci, Brusel, 14. ledna 2003, COM (2002) 654, konečná verze COM (2003) 75 z února 2003
- ✧ Konvence o právu vztahujícím se na smluvní závazky (konsolidovaná verze) – První protokol o interpretaci Konvence z roku 1980 Evropským soudním dvorem (konsolidovaná verze) – Druhý protokol pojednávající o zmocnění Evropského soudního dvora interpretovat Konvenci z roku 1980 (konsolidovaná verze), O. J. C 27 z 26.01.98
- ✧ Dopis od NET adresovaný IFTO (Mezinárodní federace cestovních operátorů - International Federation of Tour Operators) týkající se Morálního kodexu ECTAA-HOTREC, Ref: 960050/95221 z 22. ledna 1996

## 6.2. Bruselská konvence

### TITUL

Direktiva Rady o soudní pravomoci a výkonu rozsudků v občanských a obchodních sporech.

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Direktiva

### SOUČASNÝ STAV

*Schválena 22. prosince 2001. Vstoupila v platnost 1. března 2002.*

### OBSAH

V souvislosti s Bruselskou konvencí tato Direktiva usiluje o posílení uznání a prosazování vynesených rozsudků. Vztahuje se na občanské i komerční záležitosti s výjimkou oblastí tržeb, cel a administrativy. Direktiva se skládá ze dvou oddílů. Nejprve stanovuje základní princip pravidel pro soudní pravomoci. Tento princip spočívá v tom, že soudní pravomoc je vykonávána tím členským státem, ve kterém má obžalovaný bydliště, bez ohledu na jeho/její národnost (v případě právnických osob nebo firem je jejich působiště určeno tou zemí, ve které mají statutární sídlo, ústřední administrativní orgán nebo těžiště obchodní činnosti). Tato Direktiva se však nedotkne pravidel upravujících soudní pravomoc a uznání rozsudků obsažených ve specifických nástrojích Společenství, ani pravidel obsažených v konvencích souvisejících se specifickými otázkami, jichž jsou členské státy účastníky.

V druhé řadě se Direktiva snaží zjednodušit formality předcházející uznání a rychlému výkonu všech rozsudků vznesených soudem jiného členského státu, a to cestou jednoduché a jednotné procedury.

#### Stanovuje následující základní principy:

- princip automatického uznání rozsudků vznesených v Evropském společenství bez nutnosti další zvláštní procedury;
- pokud strana, proti níž byl rozsudek vznesen, s jeho uznáním nesouhlasí, je k dispozici opatření umožňující uplatnění zvláštní procedury vedoucí k získání rozhodnutí o vykonatelnosti rozsudku vyneseného v jiném členském státě.

Dánsko se nezúčastnilo schvalování této Direktivy, a tudíž Direktiva nebude pro Dánsko závazná a nevztahuje se na něj. Vztahy mezi Dánskem a dalšími členskými státy upravované Direktivou se budou řídit Bruselskou konvencí. Maximálně pět let po vstupu Direktivy v platnost Komise předloží Evropskému parlamentu, Radě a Ekonomické a sociální komisi zprávu o jejím uplatňování. Komise může rovněž předkládat návrhy na úpravu této Direktivy.

### MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Direktiva bude jistě mít dopad na soudní řízení vedená mezi cestovními operátory a turisty v případech zmařeného požitku z dovolené nebo škod utrpěných v průběhu dovolených typu „package“. Může tak mít rovněž dopad na budoucí jednání mezi cestovními operátory/cestovními kanceláři a hoteliéry.

### VSTUP V PLATNOST

1. března 2002.

## ODKAZY

- ✧ Direktiva Komise (EC) 1496/2002 z 21. srpna 2002 novelizující Přílohu I (pravidla pro soudní pravomoci, na něž odkazuje článek 3(2) a článek 4(2)), i Přílohu II (seznam kompetentních soudů a úřadů) Direktivy Rady (EC) č. 44/2001 o soudních pravomocích a uznání a výkonu rozsudků v občanských a obchodních sporech, O. J. L 225 z 22.8.2002
- ✧ Oprava tiskové chyby u Direktivy Rady (EC) 44/2001 z 22. prosince 2000 o soudních pravomocích a uznání a výkonu rozsudků v občanských a obchodních sporech, O. J. L 307 z 24.11.01
- ✧ Direktiva Rady (EC) 44/2001 z 22. prosince 2000 o soudních pravomocích a uznání a výkonu rozsudků v občanských a obchodních sporech, O. J. L 12 z 16.01.01 (nahrazující předchozí Bruselskou konvenci z r. 1968)
- ✧ Direktiva Rady k Bruselské konvenci z r. 1968 o soudních pravomocích a uznání a výkonu rozsudků v občanských a obchodních sporech (konsolidovaná verze) – Protokol o interpretaci Konvence z roku 1968 Justičním soudem (konsolidovaná verze), O. J. C 27 z 26.01.98
- ✧ Návrh Komise na zákon Rady ustanovující Konvenci o soudních pravomocích a uznání a výkonu rozsudků v občanských a obchodních sporech ve členských státech EU, O. J. C 33 z 31.01.98
- ✧ Sdělení Komise Radě a Evropskému parlamentu s názvem „Směrem k větší efektivnosti při vynášení rozsudků v EU“ O. J. C 33 z 31.01.98

## 6.3. Postupy v případě platební neschopnosti

### TITUL

Postupy v případě platební neschopnosti.

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Direktiva

### SOUČASNÝ STAV

*Schválena 29. května 2000. Direktiva nahrazuje Konvenci podepsanou členskými státy dne 25. září 1995. Konvence nikdy nenabyla účinnosti, neboť nebyla ratifikována všemi členskými státy.*

### CÍL

**Cílem je zajistit, aby procedury v případě platební neschopnosti, zahájené proti dlužníkovi v jednom členském státě, měly efekt i v ostatních členských státech. Majetek dlužníka musí být rozdělen efektivně při současném zajištění toho, aby se všemi věřiteli bylo zacházeno shodně.**

### OBSAH

**Direktiva se opírá o následující principy:**

- Hlavní procedura je zahájena v tom státě, ve kterém se nacházejí hlavní zájmy dlužníka. Tato procedura je respektována i v ostatních smluvních státech.
- „Sekundární procedury“, jiné nežli hlavní procedura, mohou být zahájeny v dalších státech, pokud v nich má dlužník nějaký podnik či majetek. Tyto procedury však budou mít pouze teritoriální efekt a je třeba je chápat striktně v tom smyslu, že se mohou vztahovat pouze na konkurzní řízení. To se týká fyzických osob, právnických osob, obchodníků i jednotlivců. Netýká se to však procedur v případě platební neschopnosti zahrnujících: pojišťovací společnosti; kreditní společnosti a některé investiční podniky. Jedna čtvrtina případů platební neschopnosti v Evropské unii je spojována s opožděnými platbami. Z toho důvodu v roce 2002 vstoupila v platnost Direktiva zaměřená na potírání opožděných plateb při obchodních transakcích.

### VSTUP V PLATNOST

Do 31. května 2001.

### ODKAZY

- ✧ Direktiva Rady č. 1346/2000 z 29. května 2000 o procedurách v případě platební neschopnosti, O. J.L 160 z 30.06.2000.
- ✧ Direktiva 2000/35/EC Evropského parlamentu a Rady z 29. června 2000 o potírání opožděných plateb při obchodních transakcích, O. J. L 200 z 08.08.2000.



## 7. OBCHOD V OBLASTI CESTOVNÍHO RUCHU

### 7.1. Etický kodex obchodních vztahů mezi cestovními kancelářemi, organizátory a hoteliéry

#### TITUL

Etický kodex ECTAA/HOTREC.

#### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Dobrovolný kodex

#### SOUČASNÝ STAV

*Podepsán v Bruselu dne 10. ledna 1996 asociací HOTREC a ECTAA (Seskupení národních cestovních kanceláří a Asociací cestovních operátorů v rámci EU).*

#### CÍL

Kodex se zaměřuje na vyjasnění vztahů mezi cestovními kancelářemi/organizátory a hoteliéry.

#### OBSAH

Kodex obsahuje určité konkrétní články jako např. „rezervace“, „potvrzování“, „politika provizí“, apod. Práva a povinnosti každé ze stran jsou pečlivě popsány ve vztahu k mnoha situacím, které mohou nastat u různých kategorií klientů (individuální klienti, skupiny, velké skupiny a jejich přidělování). Rovněž popisuje možnost využívat arbitrážní procedury v případě konfliktu: HOTREC a ECTAA určí po jednom arbitrovi a tito dva si společně vyberou třetího.

#### MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Uplatnění tohoto Kodexu by mohlo pomoci najít řešení občasných konfliktů mezi cestovními kancelářemi/organizátory a hoteliéry, a mělo by rovněž učinit nadbytečným přijímání další specifické evropské legislativy kromě Direktivy o cestovních balíčcích, která již byla přijata.

#### ODKAZY

- ✧ Etický kodex ECTAA/HOTREC (*k dispozici v angličtině (oficiální text) a francouzštině*), k dispozici na webových stránkách HOTREC: [www.hotrec.org](http://www.hotrec.org), hledejte odkaz “Travel Trade”.





## 7.2. Přerezervování – „Overbooking“ – hotelových pokojů

### TITUL

Přerezervování hotelových pokojů.

### SOUČASNÝ STAV

*Dosud nebyla schválena žádná legislativa k této otázce. Skupiny spotřebitelů pravidelně vyzývají Společenství k iniciativě v otázce přerezervování/overbookingu. Podobné požadavky již vznesl i Parlament. Prvním krokem Komise bylo to, že v dubnu 1995 zveřejnila výzvu ke konkurznímu řízení s cílem zadat vypracování studie o „Přerezervování v hotelech a prázdninových komplexech“. Komise ještě nezveřejnila výsledky této studie, přestože ji odvětví a Parlament již několikrát k tomuto zveřejnění vyzvaly (viz 3.17). Předpokládá se, že studie dokumentuje, že otázka přerezervování je ve vztahu k hotelovým službám bezvýznamná.*

### MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Jakákoliv legislativa týkající se přerezervování by měla přímý dopad na sektor.

### STANOVISKO HOTREC

I když zastánci spotřebitelů tuto oblast vidí jako jeden z nejdůležitějších problémů v oblasti práv turistů, samotné hotelové odvětví zpochybňuje reálnost tohoto problému. Vzhledem k nedostatku spolehlivých dat byly smyšleny a distribuovány značně přehnané údaje. Ty neberou v potaz řešení, reakce a legitimní obchodní zájmy jednotlivých hoteliérů. Přerezervování je navíc přímým výsledkem opětovného výskytu „no-shows“ ze strany spotřebitelů a systému smluv přidělového systému. Etický kodex ECTAA (Seskupení národních cestovních kanceláří a Asociací cestovních operátorů v rámci EU) se značnou měrou zaobírá touto otázkou (viz 7.1). Pokud je nutné připravit Direktivu, pak by se mělo jednat o „vyvážený“ text v tom smyslu, jak po něm volá rozhodnutí Evropského parlamentu s názvem „Cestovní ruch s příchodem roku 2000“, které bylo schváleno v listopadu 1993 (viz 17.3).

### ODKAZY

- ✘ Rozhodnutí Evropského parlamentu s názvem „Cestovní ruch s příchodem roku 2000“, A3-0352/93 z 10. listopadu 1993 O. J.C 44 ze 14.2.94 (viz 17.3).
- ✘ Etický kodex HOTREC/ECTAA (viz 7.1).
- ✘ Rozhodnutí Evropského parlamentu o „zlepšení bezpečnosti, práv spotřebitelů a obchodních standardů v sektoru cestovního ruchu“ A4-0071/98 z 2. března 1998. (viz 3.17).



## 7.3. Cestovní balíčky

### TITUL

1. Cestovní balíčky, balíčky dovolených a balíčky exkurzí.
2. Aspekty související se spotřebiteli v oblasti cestovních balíčků, balíčků dovolených a balíčků exkurzí.

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

1. Direktiva
2. Zpráva Evropského parlamentu o vlastních iniciativách

### SOUČASNÝ STAV

1. Rada schválila Direktivu dne 13. června 1990. V listopadu 1999 Evropská komise vydala zprávu o transpozici a implementaci této Direktivy. V důsledku tohoto hodnocení se Komise může rozhodnout tuto Direktivu dále revidovat. Rada vydala ke zprávě komentář, ve kterém se uvádí, že k Direktivě byly získány rozsáhlé interpretace ze strany různých zákonodárců, i že je v řadě aspektů zapotřebí dalšího objasnění, jako např.: rozsah Direktivy, odpovědnost spotřebitele v případě odstoupení od smlouvy v přiměřeném časovém horizontu a poskytnutí „dostatečného důkazu o zajištění“ v případě platební neschopnosti nebo konkurzního řízení týkajícího se daného operátora/zástupce. Rada dospěla k závěru, že Komise by měla pokračovat ve své práci s ohledem na lepší ochranu spotřebitele v otázce smluv o cestovních balíčcích, zejména poskytnutím podpory přípravě návrhu Morálního kodexu vztahujícího se na strany v tomto sektoru účastné.
2. Evropský parlament dne 16. ledna 2002 schválil zprávu o vlastní iniciativě (zprávu připravil pan Philip Bushill-Matthews), která volá po revizi Direktivy s cílem zlepšit ji a vyjasnit některé aspekty související s ochranou spotřebitele.

### CÍL

V první řadě zvýšit úroveň ochrany spotřebitele pokud se týče cestovních balíčků.

### OBSAH

1. „Cestovní organizátor“ je definován jako „osoba, která jinak nežli pouze příležitostně organizuje cestovní balíčky a prodává je nebo je nabízí k prodeji, ať již přímo nebo prostřednictvím maloobchodního prodejce“. Podle této Direktivy „cestovní balíček“ (package tour) sestává ze dvou z následujících tří elementů: transport, ubytování (sem patří i stravování v hotelech) a další turistické aktivity, které nejsou pouhým doplňkem prvních dvou, ale představují podstatnou část balíčku. Direktiva obsahuje pravidla týkající se odpovědnosti organizátorů balíčků i maloobchodních prodejců, kteří – s některými výjimkami – musejí akceptovat odpovědnost za skutečné poskytnutí nabízených služeb. Spotřebitel musí uplatnit jakoukoliv stížnost přímo v místě: tato povinnost musí být spotřebiteli jasně tlumočena ve smlouvě. Organizátor a/nebo maloobchodní strana smlouvy musí předložit dostatečné důkazy o zajištění pro případ nutnosti refundace zaplacené částky či repatriace zákazníka v případě platební neschopnosti.
2. Zpráva o vlastní iniciativě vyzývá ke kodifikaci precedenčního práva Evropského soudního dvoru v této nové Direktivě, k rozšíření působnosti Direktivy i na ochranu cestovatelů, kteří si rezervují části dovolených samostatně, i k vyjasnění odpovědnosti operátora a zprostředkovatele. Zpráva rovněž přináší řadu doporučení: přísnější pravidla pokud se týče příplatků za jednotlivé osoby, více informací o dostupnosti prázdninového ubytování pro zákazníky s postižením, přísné limity na příplatky uplatňované po uzavření smlouvy, s maximálním možným termínem pro takové uplatnění alespoň 30 dní před realizací vlastní cesty.

## MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Možnost označovat hoteliery jako cestovní organizátory, pokud poskytují více nežli pouhé ubytování (golfové pobyty nebo pronájem konferenčních prostor), by mohla vést ke zmatkům a k nárůstu počtu nároků na odškodnění uplatňovaných na hoteliérech. V dubnu 1994 asociace HOTREC vznesla dotaz na Komisi, Doc. 94.358, a obdržela odpověď v srpnu 1994. Komise v odpovědi objasnila, že pokrmy, zařízení fitness a exkurze nebudou považovány za součást balíčku, pokud nepředstavují podstatnou součást balíčku a pokud nebyly prodávány za předem sjednanou cenu typu „inclusive“. Rovněž exkurze nabízené přímo v místě nejsou považovány za součást cestovního balíčku.

Nepřímým důsledkem této Direktivy může být to, že organizátoři/maloobchodní prodejci mohou vyvíjet činnosti namířené proti hoteliérům. Organizátoři/maloobchodníci se mohou rovněž snažit na hoteliery uvalovat další povinnosti prostřednictvím vyvíjení komerčního tlaku. To není přímým právním požadavkem této Direktivy, může se to však stát praktickým důsledkem jejího uplatňování. Dva rozsudky Evropského soudního dvora již v minulosti rozhodly, že odpovědnost cestovního organizátora/cestovní kanceláře rovněž zahrnovala nemateriální škody utrpěné u příležitosti čerpání dovolené ve formě cestovního balíčku (rozsudek z 12. března 2002), i to, že pojem „předem organizovaný“ uvedený v Direktivě musí být interpretován tak, aby zahrnoval kombinace turistických služeb pospojovaných v okamžiku, kdy je uzavírána smlouva mezi zákazníkem a cestovní kanceláří (rozsudek z 30. dubna 2002). Cesty typu „à la carte“ se tudíž musí rovněž počítat do působnosti této Direktivy.

## STANOVISKO HOTREC

1. Spíše nežli Direktiva samotná je to její implementace do národních zákonů, co může hoteliérům způsobovat problémy. Pokud bude tato implementace příliš důsledná, hoteliéři mohou zjistit, že jsou svazováni Direktivou, která původně nebyla mířena na ně, ani nebyla koncipována s ohledem na hotelový průmysl. Mnohé závisí na tom, jak členské státy budou definovat cestovní balíček při transponování této Direktivy. Pokud by definice měla být tak striktní, že by obsahovala kombinaci služeb, které jsou běžně nabízeny hotely (např. ubytování a jídla) a které veřejné instituce vnímají jako balíčky, pak by hoteliéři byli svědky rozšíření svých povinností a cítili by se nuceni vytvářet nákladné záruční fondy, neboť by se stali „cestovními organizátory“. Asociace HOTREC je přesvědčena, že otázky související s obchodními vztahy mezi cestovními kanceláři a hoteliery by měly být řešeny dobrovolnými nástroji, jako je např. Etický kodex HOTREC/ECTAA, které z pohledu odvětví poskytují dostatečnou jistotu.
2. Asociace HOTREC a celé pohostinské odvětví jsou přirozeně velmi znepokojeni jakýmkoliv vývojem v souvislosti s Direktivou o cestovních balíčcích z roku 1990. I když asociace HOTREC plně souhlasí s celkovým cílem lepší ochrany spotřebitele, má za to, že přesná odpovědnost organizátora nebo maloobchodního prodejce je již ze v současnosti účinného textu dostatečně zřejmá. Hlavním cílem Direktivy je spotřebitelům ukázat jediného, snadno dosažitelného smluvního partnera, výlučně odpovědného za celý balíček, a tímto partnerem je cestovní operátor nebo maloobchodní prodejce (podle Direktivy, „maloobchodní prodejce“ představuje osobu, která prodává nebo k prodeji nabízí balíček, jenž dává dohromady organizátor). Asociace HOTREC věří, že tento jediný bod odpovědnosti by neměl být měněn. Asociace HOTREC navíc věří, že otázky klasifikace, dodávek jediné osobě a přístupnosti prázdninového ubytování zákazníkům s postižením, by neměly být řešeny v rámci revize Direktivy o cestovních balíčcích, neboť obsahují řadu aspektů, které sahají daleko za rámec otázky odpovědnosti otevřené Direktivou z roku 1990.

## ZAVEDENÍ ČLENSKÝMI STÁTY

1. Direktiva měla být členskými státy transponována do národní legislativy nejpozději 1. ledna 1993. Direktiva byla zcela transponována všemi členskými státy do konce roku 1999, s výjimkou Itálie, kde dosud záruční cestovní fond vytvořen nebyl. Švýcarsko a Norsko zavedly podobná legislativní opatření.

## ODKAZY

- ✦ Direktiva Rady 90/314/EEC ze 13. června 1990 o cestovní balíčcích, balíčcích dovolených a balíčcích exkurzí; O. J. L 158 23.06.90
- ✦ Zpráva o zavádění Direktivy 90/314/EEC o cestovní balíčcích, balíčcích dovolených a balíčcích exkurzí, listopad 1999, SEC (1999) 1800, konečná verze.
- ✦ Rada pro spotřebitelské záležitosti, 13. dubna 2000, Závěry, Tiskové prohlášení 7707/00.
- ✦ Aff. C-168/00, S. Leitner vs. TUI Deutschland. Rozsudek Evropského soudního dvora, 12. března 2002.
- ✦ Aff. C-400/00, L. Gonçalves Garrido vs. Club-Tour. Rozsudek Evropského soudního dvora, 30. dubna 2002
- ✦ Zpráva Evropského parlamentu o vlastní iniciativě k všeobecným aspektům politiky ochrany spotřebitele a zejména k informacím pro spotřebitele a jejich hodnocením s ohledem na uplatňování Direktivy 90/314/EEC (o cestovní balíčcích, balíčcích dovolených a balíčcích exkurzí). Zprávu vypracoval pan Philip Bushill-Matthews.

## DALŠÍ ODKAZY

- ✦ Kulatý stůl ke smlouvám o cestovních balíčcích: Závěry expertní skupiny ze 13. února 2001: [http://europa.eu.int/comm/consumers/cons\\_int/safe\\_shop/pack\\_trav/pack\\_trav03\\_en.pdf](http://europa.eu.int/comm/consumers/cons_int/safe_shop/pack_trav/pack_trav03_en.pdf)



## 7.4. „Rozprostírání“ dovolených

### TITUL

Rovnoměrné rozdělování dovolených.

### SOUČASNÝ STAV

*Rozprostírání dovolených bylo zmíněno již v Rozhodnutí Evropského parlamentu k dokumentu „Cestovní ruch s blížícím se rokem 2000“ (viz 17.3). Parlament upozorňoval na britské a německé metody rovnoměrného rozdělování dovolených v čase i teritoriálně a na úspěšnost tohoto počínání a vyzýval tedy Komisi ke zřízení „mezinárodní platformy na propagaci geografického a sezónního rozprostírání cestovního ruchu.“ V prosinci 1994 Komise v Düsseldorfu zorganizovala Konferenci o rovnoměrném rozdělování dovolených. Samostatná legislativa k tomuto tématu se nepředpokládala. Bylo dosaženo naprosté shody v tom, že jakákoliv snaha rozprostírat dovolené musí respektovat princip podřízenosti. Dne 27. září 2002 rakouská delegace v Radě vznesla poznámku upozorňující na negativní dopad rozprostírání cestovního ruchu v oblasti evropského cestovního ruchu a vyzvala ke spolupráci mezi veřejným a privátním sektorem ve snaze najít řešení. Rakouská delegace navrhuje tuto otázku řešit v rámci „Agendy 21 pro evropský cestovní ruch“, která je v současnosti Komisí připravována.*

### CÍL

Rovnoměrné rozdělování dovolených je opatření, ve kterém Společenství vidí způsob omezování masovosti sezónní a geografické turistiky.

### STANOVISKO HOTREC

Asociace HOTREC může a bude podporovat veškerá opatření v tom směru, který by se z dlouhodobého pohledu jevil pro náš sektor výhodným. Asociace HOTREC se účastnila několika konferencí organizovaných k tomuto tématu na evropské úrovni.

### ODKAZY

- ✧ Reakce na zprávu Sezónní rozprostírání: Kvantifikace, připravenou pro holandské Ministerstvo hospodářství firmou Markant Management Consultancy, Haag, prosinec 1992
- ✧ Rozhodnutí Evropského parlamentu „Transport a cestovní ruch s blížícím se rokem 2000“, A3-0352/93 z 10. listopadu 1993, O. J.C 44 ze 14.2.94 (viz 17.3).





## 7.5. Dohody o letním času

### TITUL

Dohody o letním času.

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Direktiva a Sdělení

### SOUČASNÝ STAV

*Schváleno 19. ledna 2001. Nabylo účinnosti 2.2.2001.*

### CÍL

**Harmonizovat časový rozvrh napříč celým Společenstvím s ohledem na usnadnění fungování vnitřního trhu, zejména v sektorech dopravy a komunikací.**

### OBSAH

Představuje společné datum a dobu platnou pro celé Společenství, ve kterém má začít platit „letní čas“. Letním obdobím se rozumí období roku, během něž se hodiny posunují o 60 minut dopředu ve srovnání se zbytkem roku. S ohledem na vypršení platnosti 8. Direktivy o letním čase dne 31. prosince 2001 platné pro období let 1998-2001 Komise schválila novou dohodu s platností od roku 2002. Tato nová Direktiva předpokládá, že v každém členském státě bude od roku 2002 nadále letní čas začínat v 1 hodinu ráno Greenwichského času vždy poslední březnovou nedělí a skončí v 1 hodinu ráno Greenwichského času vždy poslední nedělí v říjnu. Komise bude sledovat ohlasy na tuto novou Direktivu a po pěti letech předloží Radě zprávu (nejpozději do 31. prosince 2007). U příležitosti publikování této nové Direktivy Komise zveřejnila Sdělení obsahující rozvrh s daty, ke kterým bude letní období začínat a končit v následujících pěti letech.

### MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Změna času v létě má pro náš sektor význam v tom, že o hodinu delší přirozené světlo přináší v tomto ročním období přidanou hodnotu pro naše aktivity v oblasti cestovního ruchu.

### ODKAZY

- ✘ Direktiva 2000/84/EC Evropského parlamentu a Rady z 19. ledna 2001 o dohodách o letním čase, O. J. L 31/21 z 2.2.2001
- ✘ Sdělení Komise v souladu s Článkem 5 Direktivy 2000/84/EC Evropského parlamentu a Rady z 19. ledna 2001 o dohodách o letním čase – Rozvrh pro období letního času, O. J. C 35/7 z 2.2.2001

### ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR

- ✘ nařízení vlády č. 293/2001 Sb., o zavedení letního času v letech 2002 až 2006



## 7.6. Sexuální turistika a sexuální zneužívání dětí

### TITUL

Sexuální turistika

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Rozhodnutí Evropského parlamentu, Rozhodnutí Rady a Sdělení Komise.

### SOUČASNÝ STAV

*Během uplynulých let instituce EU schválily několik rezolucí a sdělení, ve kterých jsou činěny odkazy na otázku sexuálně motivované turistiky. Komise rovněž zveřejnila několik výzev k návrhům vedoucím k vytvoření komunikačních opatření sledujících potírání sexuální turistiky.*

### CÍL

**Přijmout opatření pro boj se sexuální turistikou mířící do třetích zemí. Komise se primárně soustřeďuje na sexuální zneužívání dětí.**

### OBSAH

Texty EU se zamýšlejí nad organizací kampaní zaměřených na odsouzení těch cestovních kanceláří a organizací, které fungují jako zástěrka umožňující zneužívání prostitutek, dále na penalizaci těch aktivit cestovních operátorů, které propagují sexuální turistiku a na podporu veřejných kampaní sledujících potírání sexuální turistiky směřující do třetích zemí. Sdělení Komise z května 1999 o zavedení opatření pro boj s turistikou za sexuálními službami poskytovanými dětmi informuje o pokroku dosaženém v boji se sexuální turistikou za období 1997 až 1998 a navrhuje další činnosti v následujících čtyřech oblastech:

- zlepšení znalostí o fenoménu dětské sexuální turistiky;
- posílení účinnosti zákonů a jejich prosazování;
- zintenzivnění snah směřujících k omezení přílivu sexuálních turistů ze členských států;
- vyvinutí opatření pro boj se sexuální turistikou v nečlenských zemích.

Ve svých závěrech k této otázce z prosince 1999 Rada považuje za nezbytné, aby Komise a členské státy nadále podporovaly aktivity šířící informovanost a podporující vyvíjení morálních kodexů a dalších samo-regulačních systémů v odvětví cestovního ruchu, se zvláštním důrazem kladeným na jejich efektivní implementaci. Aktivity na tomto poli by však již nadále neměly být odpovědností Útvaru cestovního ruchu při ředitelství DG s názvem Organizace.

### STANOVISKO POSITION

Valné shromáždění HOTREC v dubnu 1997 schválilo stanovisko proti sexuálnímu zneužívání dětí.

### ODKAZY

- ✘ Závěry Rady z 21. prosince 1999 k zavádění opatření pro boj s dětskou sexuální turistikou O. J.C 379, 31.12.99
- ✘ Sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu, Hospodářské a sociální komisi a Výboru regionů o zavádění opatření pro boj s dětskou sexuální turistikou, 26.05.1999, COM (99) 262, konečná verze.
- ✘ Rozhodnutí Evropského parlamentu o Sdělení Komise k boji s dětskou sexuální turistikou (COM (96)547) a pamětní spis o příspěvku Evropské unie k posilování prevence sexuálního zneužívání a využívání dětí, O. J. C 358 24.11.97
- ✘ Sdělení Komise o boji s dětskou sexuální turistikou COM (96) 547, O. J. C 3 z 07.01.97.
- ✘ Rozhodnutí Evropského parlamentu z 18. ledna 1994 o cestovním ruchu s blížícím se rokem 2000, O. J.C 44 ze 14.2.94

**DALŠÍ ODKAZY**

- ✘ Průzkum Eurobarometr: Evropané a jejich názor na dětskou sexuální turistiku, 1998, viz: [http://europa.eu.int/comm/public\\_opinion/archives/ebs/ebs\\_118\\_en.pdf](http://europa.eu.int/comm/public_opinion/archives/ebs/ebs_118_en.pdf)
- ✘ Rozhodnutí č. 293/2000/EC Evropského parlamentu a Rady z 24. ledna 2000 schvalující program aktivit Společenství (program Daphne) (2000 až 2003) týkající se preventivních opatření pro boj s násilnostmi prováděnými na dětech, mladistvých a ženách O. J. L 34, 09.02.2000
- ✘ Sdělení k opatřením pro boj s dětskou sexuální turistikou – Výzva k návrhům, O. J. C 151, 29.05.99
- ✘ Deklarace asociace HOTREC proti sexuálnímu využívání dětí, schválena v Portu, 27. dubna 1997, Doc 97.050 k dispozici na internetových stránkách HOTREC: [www.hotrec.org](http://www.hotrec.org)

**ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR**

- ✘ zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, v platném znění
- ✘ Sdělení Fed. ministerstva zahraničních věcí č. 104/1991 Sb., o Úmluvě o právech dítěte

## 7.7. Oblast svobody, bezpečí a spravedlnosti

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Smluvní ustanovení a Dohody.

### SOUČASNÝ STAV

*Vytvoření oblasti svobody, bezpečí a spravedlnosti je cílem Smlouvy o EU, dále revidované Amsterdamskou dohodou. Usiluje o odstranění kontrolních nástrojů nad osobami v rámci interních hranic, bez ohledu na jejich národnost, a zároveň o harmonizované kontrolní nástroje mimo hranice EU (viz 7.8), spolu se zavedením společné vízové politiky (viz 7.9).*

*Schengenská dohoda z roku 1985 a Schengenská konvence z roku 1995 představovaly první krok k vytvoření oblasti svobody a bezpečí jako doplňku vnitřního trhu (podepsáno sedmi členskými státy, jmenovitě Belgií, Francií, Německem, Lucemburskem, Nizozemím, Portugalskem a Španělskem). Tato konvence a její zaváděcí opatření (tzv. Schengen acquis) byly rozšířeny na všechny členské státy s výjimkou Velké Británie a Irska a začleněny do rámce Evropské unie v okamžiku, kdy nabyla účinnosti Amsterdamská dohoda (1. května 1999). Při zohlednění zvláštního postavení Spojeného království a Irska tato Dohoda umožňuje přípravu sourodého a úplného právního rámce zaručujícího volný pohyb osob uvnitř Evropské unie, bez ohledu na jejich národnost, ještě před květnem 2004.*

*Evropská rada zasedající v Tampere v říjnu 1999 schválila sérii politických metodických pokynů a praktických cílů s ohledem na spolupráci mezi členskými státy v oblastech justice a vnitřních záležitostí (JHA). Byla odsouhlasena řada priorit dotýkajících se oblastí jako jsou společná azylová a imigrační politika EU; ryzí evropská oblast spravedlnosti; boj se zločinností v rámci celé EU a silnější externí aktivity v otázkách JHA. Úspěchy Tamperského programu jsou popisovány v konečné půlroční zprávě schválené 2. června 2004.*

### CÍL

**Docílit Evropy bez hranic prostřednictvím volného pohybu osob efektivním zrušením hraničních kontrol a nezbytnou spoluprací policie a bezpečnostních složek s cílem potírat mezinárodní zločinnost.**

### OBSAH

Titul IV Smlouvy o EC zahrnuje po revizi Amsterdamskou dohodou následující oblasti:

- Volný pohyb osob
- Kontroly na vnějších hranicích včetně vízové politiky (Schengenská oblast)
- Azyl, přistěhovalectví a ochrana práv státních příslušníků nečlenských zemí
- Soudní spolupráce v občanských a trestních záležitostech

Amsterdamská dohoda převedla tyto oblasti pod Smlouvu o EC, kde je úloha institucí velmi odlišná od role, kterou tyto hrály ve smyslu mezivládní procedury pod titulem VI Smlouvy o EU (1992-1999). Některé otázky, které jsou spíše mezivládní povahy, byly zachovány pod titulem VI Smlouvy o EU („Opatření o politice a justiční spolupráci v trestních případech“), např.:

- rasismus a xenofobie;
- terorismus;
- nezákonné obchodování osob a trestné činy spáchané na dětech;
- obchodování s drogami;
- obchod se zbraněmi;
- korupce;
- zpronevěra;
- těsnější spolupráce mezi policejními sbory, celními úřady a dalšími kompetentními institucemi členských států, jak přímo, tak prostřednictvím Europolu;
- užší spolupráce mezi justičními a dalšími kompetentními úřady členských států, jak přímo, tak prostřednictvím Europolu;

- kde je to nutné, sblížení pravidel v trestních otázkách ve členských státech.

## MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Jakýkoliv vývoj na tomto poli může povzbudit cestovní ruch v rámci EU. Některá ustanovení Schengenské konvence však přinášejí pro hoteliéry břemeno nutnosti shromažďování dat a uchovávání záznamů o návštěvnících. Pokud hotely budou muset kontrolovat pasy svých hostů, hosty to může odradit a mohou vyhledávat ubytování v levnějších, méně na bezpečnost orientovaných zařízeních, ve kterých pasy nebudou muset být nutně kontrolovány. Při sběru dat může hoteliér čelit vyhlídce na to, že bude činěn odpovědným, pokud dojde k chybě při registraci čísel pasů. Celkově to může pro hotelový sektor představovat neadekvátní administrativní břemeno.

---

## ODKAZY

- ✘ Schengenská dohoda ze 14. června 1985 mezi vládami států Beneluxské hospodářské unie, Spolkovou republikou Německa a Francouzskou republikou.
- ✘ Konvence zavádějící Schengenskou dohodu ze 14. června 1985 mezi vládami států Beneluxské hospodářské unie, Spolkovou republikou Německa a Francouzskou republikou o postupném rušení kontrol na jejich společných hranicích. Podepsána v Schengenu dne 19. června 1990
- ✘ Sdělení Komise Radě a Evropskému parlamentu – Výsledková listina hodnotící pokrok při vytváření oblasti „Svobody, bezpečí a spravedlnosti“ v Evropské unii, COM (2000) 167
- ✘ Sdělení Komise Radě a Evropskému parlamentu – Oblast svobody, bezpečí a spravedlnosti: Zhodnocení Tamperského programu a budoucí orientace, Brusel, 2. června 2004, COM (2004) 4002, konečná verze.

## 7.8. Překračování hranic

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Smluvní ustanovení, Direktivy a Rozhodnutí.

### SOUČASNÝ STAV

*Podle ustanovení Amsterdamské dohody, která potvrzuje kroky již podniknuté v rámci Schengenské dohody (viz 7.7.), mají veškeré kontroly osob, ať již občanů Unie či státních příslušníků nečlenských zemí, na vnitřních hranicích Unie skončit nejpozději v květnu 2004. Rada představuje standardy a postupy, jichž se mají členské státy držet při provádění kontrol osob na vnějších hranicích Evropské unie. Společná pravidla pro víza u plánovaných pobytů přesahujících tři měsíce musí být ještě dopracována (viz 7.9). Připravují se opatření stanovující podmínky, za nichž státní příslušníci nečlenských zemí budou moci svobodně cestovat po území členských států po dobu nepřesahující tři měsíce. Členské státy si uchovávají právo uzavírat dohody s nečlenskými zeměmi pokud se týče překračování vnějších hranic, pokud tyto dohody nebudou v konfliktu se zákony Společenství či s dalšími příslušnými mezinárodními dohodami.*

*Návrh Direktivy Rady upravující ty podmínky, za nichž státní příslušníci třetích zemí budou mít svobodu cestování po území členských států po dobu nepřesahující tři měsíce, čeká na schválení Radou. Výbor regionů vyslovil své příznivé stanovisko 13. března 2002. Komise navíc navrhuje zřízení agentury, která by měla za úkol pomáhat členským státům harmonicky implementovat legislativu Společenství týkající se kontrol a dohledu na vnějších hranicích (pevninské a mořské hranice i mezinárodní letiště) a koordinovat operační spolupráci mezi kompetentními úřady ve členských státech.*

*Direktiva schválená Evropským parlamentem dne 10. března 2004, týkající se práva občanů Evropské unie a jejich rodin na volný pohyb a pobyt na území EU, sjednocuje složitý legislativní rámec, který v této oblasti dosud existoval. Občany EU zbavuje nutnosti opatřit si povolení k pobytu, zavádí právo na trvalý pobyt, definuje zřetelněji situaci členů rodiny a omezuje úřadům rozsah pravomocí pro odmítnutí nebo vypovězení pobytu občanů EU, kteří přijeli z jiného členského státu. Členské státy mají dva roky na transpozici této Direktivy.*

### CÍL

**Sladění kontrolních nástrojů vztahujících se na osoby překračující vnější hranice Společenství.**

### OBSAH

Otázky podléhající regulaci zahrnují:

- povaha kontrol na vnějších hranicích;
- specifická ujednání pro letiště;
- seznamy osob se zákazem vstupu;
- odmítnutí vstupu do členského státu;
- podmínky pro vydání jednotného víza a dalších typů víz;
- soudní pravomoc Evropského soudního dvoru;
- vydání jednotných povolení k pobytu;
- práva a povinnosti státních příslušníků třetích zemí.

### MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Jakákoliv iniciativa orientovaná na usnadnění volného pohybu vždy našemu sektoru prospěje. Odstranění zbytečných břemen povzbudí silnější cestovní ruch v rámci Unie.

## ODKAZY

- ✘ Návrh Direktivy Rady týkající se podmínek, za nichž budou mít příslušníci třetích států svobodu cestování po území členských států po dobu nepřesahující tři měsíce, zavádějící konkrétní způsob schvalování a určování podmínek vstupu a pohybu po dobu nepřesahující šest měsíců, COM (2001) 388, konečná verze, O. J. C 270 E, 25.09.2001
- ✘ Návrh Direktivy Rady z 11. listopadu 2003 zřizující Evropskou agenturu pro řízení operativní spolupráce na vnějších hranicích, COM/2003/0687, konečná verze.
- ✘ Direktiva 2004/38/EC Evropského parlamentu a Rady z 29. dubna 2004 o právech občanů Unie a jejich rodinných příslušníků na volný pobyt a pohyb po území členských států, upravující Direktivu (EEC) č. 1612/68 a rušící Direktivy 64/221/EEC, 68/360/EEC, 72/194/EEC, 73/148/EEC, 75/34/EEC, 75/35/EEC, 90/364/EEC, 90/365/EEC a 93/96/EEC (Text související s EEA), O. J. L 158/77, 30.04.2004

## DALŠÍ ODKAZY

- ✘ 1.15 o svobodném pohybu pracovníků v rámci EC.



## 7.9. Vízová politika

### TITUL

1. Jednotný formát pro víza.
2. Seznam třetích zemí, jejichž příslušníci musí mít víza při překračování vnějších hranic, i těch příslušníků, kteří jsou tohoto požadavku zproštěni.

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Direktivy

### SOUČASNÝ STAV

*Maastrichtská dohoda z roku 1992 přidala článek 100c, který do Smlouvy o EC vnesl dva aspekty vízové politiky: určení třetích zemí, jejichž příslušníci musí mít víza při překračování vnějších hranic členských států a zřízení standardního vízového modelu. Tato ustanovení byla zavedena spolu se schválením dvou regulačních opatření, jmenovitě.*

- *Direktiva č. 1683/95 z 29. květen 1995 zavádějící jednotný vízový formát*
- *Direktiva č. 539/2001 z 15. března 2001 vyjmenovávající jednak třetí země, jejichž státní příslušníci musí mít víza při přechodu vnějších hranic, ale i ty země, na jejichž příslušníky se tento požadavek nevztahuje.*

*V kontextu Schengenské dohody (viz 7.8) některé členské státy připravily těsnější sladění svých vízových politik a schválily:*

- *seznam 32 třetích zemí, které nejsou uvedeny v Direktivě (EC) č. 574/99, jejichž státní příslušníci podléhají vízové povinnosti ve všech Schengenských státech,*
- *seznam 44 třetích zemí, jejichž státní příslušníci jsou zproštěni vízové povinnosti ve všech Schengenských státech (v Direktivě (EC) č. 574/99, kde takový seznam nefiguruje, neexistoval podobný ekvivalent).*

*Amsterdamská dohoda z roku 1997 vnesla veškeré aspekty vízové politiky do rámce Společenství, integrovala je do nového titulu IV Smlouvy o EC (vízové, azylové, imigrační a další politiky vztahující se na volný pohyb osob), jehož cílem je zřídit oblast svobody, bezpečí a spravedlnosti (viz 7.7.). Smlouva rovněž integrovala Schengen acquis do zákonů Společenství. Spojené království a Irsko jsou však vyňaty a mohou kdykoliv požádat o to, aby byly zapojeny do části nebo do celého **Schengen acquis**.*

*Direktiva z roku 2001 upravuje stávající legislativu na vstup Amsterdamské dohody v platnost tím, že navrhuje dva vyčerpávající seznamy zemí. Až bude Direktiva schválena, vízová pravidla vztahující se na příslušníky třetích států budou plně sladěna; členským státům bude znemožněno jednostranně určovat vízová pravidla pro kteroukoliv třetí zemi. Byla pocitována potřeba ponechat členským státům možnost určitých odchylek a výjimek vztahujících se na konkrétní kategorie osob, zejména s ohledem na mezinárodní zákony nebo zvyklosti.*

### CÍL

**Cílem je naplnit ustanovení týkající se vnitřního trhu a poskytnout další opatření vedoucí k dosažení svobodného pohybu osob.**

## OBSAH

1. Jednotné vízum znamená že, i když různé členské státy budou nadále vydávat víza za stejných konkrétních podmínek jako dříve (podle národních požadavků), takováto víza budou mít všechna stejný formát napříč všemi členskými státy Evropské unie. To je považováno za první krok pro přijetí skutečně ryze společného víza pro celou Unii. V Schengenské oblasti jednotné vízum svého držitele opravňuje cestám po celé Schengenské oblasti. I když Spojené království a Irsko rovněž schválily jednotný formát víza, Schengenské vízum neuznávají: např. držitel Schengenského víza si stejně musí zažádat o vízum Spojeného království nebo Irsku, aby mohl do těchto zemí vstoupit.
2. Direktiva z roku 1999 a 2001 představuje vyčerpávající seznam zemí, jejichž státní příslušníci musí mít vízum pro vstup do Společenství, jakožto i soupis zemí, na jejichž občany se tento požadavek nevztahuje.

## MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Všechny země, jejichž občané nepotřebují víza, zároveň představují pro Evropu hlavní turistický trh, s výhledem, že i Evropa se pro ně stane atraktivnějším trhem. Cirkulace cestovního ruchu v rámci Unie by se mohla velmi zintenzívnit s možností získat vízum do Unie, neboť turista ze třetí země již nebude pro každou jednotlivou zemi potřebovat zvláštní vízum.

## ODKAZY

- ✘ Direktiva Rady č. 1683/95 z 29. května 1995 určující jednotný formát pro víza, O. J.L 164 ze 14.7.95
- ✘ Návrh Direktivy Rady upravující Direktivu (EC) 1683/95 předepisující jednotný formát pro víza, COM (2003) 558-1.
- ✘ Návrh Direktivy Rady upravující Direktivu (EC) 1030/2002 předepisující jednotný formát pro povolení k pobytu pro státní příslušníky třetích zemí, COM (2003) 558-2.
- ✘ Direktiva Rady (EC) 334/2002 z 18. února 2002 upravující Direktivu (EC) 1683/95 předepisující jednotný formát pro víza, O. J. L 53, 23.03.2002
- ✘ Direktiva Rady (EC) č. 333/2002 z 18. února 2002 o jednotném formátu formulářů pro udělení víza vydávaného členskými státy osobám, které jsou držiteli takových cestovních dokumentů, jež členský stát připravující takový formulář neuznává, O. J L 053/4, 23.02.2002
- ✘ Direktiva Rady č. 539/2001 z 15. března 2001 uvádějící seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci musí být držiteli víz při překračování vnějších hranic, i těch, jejichž občané jsou od tohoto požadavku osvobozeni. O. J. L 81 z 21.3.01
- ✘ Direktiva Rady (EC) č. 574/1999 z 12. března 1999 určující třetí země, jejichž státní příslušníci musí být držiteli víz při překračování vnějších hranic členských států, O. J. L 72 18.03.99
- ✘ Direktiva Rady (EC) č. 1091/2001 z 28. května 2001 o svobodě pohybu s vízem k dlouhodobému pobytu, O. J. L 150, 06.06.2001

---

## **7.10. Obecná pravidla pro systém kompenzací při odmítnutí možnosti ubytování**

Viz 3.18.

---

## **7.11. Smluvní vztahy**

Viz 6.1., 6.2. a 6.3.



## 7.12. Memorandum EU-Čína týkající se pochopení statutu schválené destinace (Approved Destination Status - ADS)

### TITUL

Statut schválené destinace (ADS).

### PŘÁVNÍ NÁSTROJ

1. Rozhodnutí Rady
2. Memorandum o porozumění

### SOUČASNÝ STAV

*Po prvním kole předběžných rozhovorů s Čínskou národní správou cestovního ruchu (Chinese National Tourism Administration) v říjnu 2002 byl čínské straně v lednu 2003 předán návrh textu o budoucí dohodě. V únoru 2003 se uskutečnilo první kolo formálních jednání o Dohodě ADS Společenství (Statut schválené destinace) s Čínou, které vedlo k tomu, že Evropské společenství obdrželo Statut ADS. Po výměně několika návrhů a protinávrhů v otázce několika zbývajících problematických témat, jako jsou např. ujednání o „zpětném navracení“, došlo po druhém kole jednání v září 2003 k dohodě o konečné verzi textu. Dne 30. října 2003 bylo v Pekingu v průběhu 6. Summitu EU-Čína podepsáno Memorandum o porozumění, jako právně závazný dokument. Dne 12. února 2004 Evropské společenství s Čínskou národní správou cestovního ruchu podepsalo konečnou verzi Memoranda o porozumění. Dohoda byla schválena Radou Evropské unie z Rozhodnutí Rady ze dne 8. března 2004. Dohoda nabyla účinnosti 1. května 2004.*

### CÍL

1. Umožnit cestování organizovaných skupin z Čínské lidové republiky a ze Společenství.
2. Přispět k posílení sektorů cestovního ruchu v Číně i ve Společenství generováním podstatného přílivu čínských návštěvníků do Evropy.

### OBSAH

Dohoda umožňuje cesty skupin z Číny do Evropy pomocí zjednodušených vízových procedur nutných k získání víz vydávaných těmi 12 členskými státy, jimž byl Pekingem přiznán statut „schválené destinace“. Určené čínské cestovní kanceláře budou vystupovat jako autorizovaní zástupci žadatelů o tato víza a budou předkládat žádosti o víza za svojí skupinu. 12 členských států bude vydávat Schengenská víza umožňující cestovat v rámci celé Schengenské oblasti. Irsko, Dánsko a Spojené království se dohody Společenství ADS neúčastní, v současné době však projednávají obdobné bilaterální dohody s čínskými úřady. Dohody s Dánskem a Irskem jsou již podepsány a jednání se Spojeným královstvím značně pokročila. Specifické postavení Dánska, Spojeného království a Irska se odráží ve společných deklaracích, které jsou přílohou Memoranda. To je rovněž případ Norska a Islandu, které jsou úzce propojeny s implementací, aplikací a přípravou *Schengen Acquis*.

Aby byly uklidněny obavy týkající se ilegálního přistěhovalectví, Memorandum rovněž obsahuje ustanovení o „zpětném navracení“. To zajišťuje repatriaci čínských občanů, kteří by zůstali v některé evropské zemi ilegálně po vypršení platnosti jejich víz. Dohoda ustanovuje „Výbor pro statut schválené destinace“, který má pomoci správně implementovat Memorandum o porozumění. Sestává ze zástupců smluvních stran, přičemž Společenství je zastoupeno Komisí a Čína pak Národní správou cestovního ruchu.

### MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Toto opatření může významně zvýšit počet čínských návštěvníků Evropy, a tudíž i počet hostů hotelů, restaurací a barů po celé Evropě.

### STANOVISKO HOTREC

Asociace HOTREC vítá dohodu uzavřenou mezi EU a Čínou a doufá, že toto opatření významně zvýší počet čínských návštěvníků Evropy a následně i počet hostů v hotelech, restauracích a barech po celé Evropě.

**ODKAZY**

- ✧ Rozhodnutí Rady z 8. března 2004 týkající se závěrů Memoranda o porozumění mezi Evropským společenstvím a Národní správou cestovního ruchu ČLR ve věci víz a souvisejících témat týkajících se turistických skupin z Čínské lidové republiky (ADS), O. J. L 83/12 z 20.03.2004
- ✧ Memorandum o porozumění mezi Evropským společenstvím a Národní správou cestovního ruchu ČLR ve věci víz a souvisejících témat týkajících se turistických skupin z Čínské lidové republiky (ADS), O. J. L 83/14 z 20.03.2004

## 7.13. Průkaz zdravotního pojištění EU

### TITUL

Průkaz zdravotního pojištění EU.

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Sdělení Komise

### SOUČASNÝ STAV

*Na zasedání Evropské rady v Barceloně v březnu 2002 se evropské členské státy dohodly na vytvoření evropského průkazu zdravotního pojištění v rámci koordinování národních systémů sociálního zabezpečení v oblasti poskytování zdravotního ošetření v době dočasného pobývání v jiných zemích (Direktiva 1408/71). Dne 17. února 2003 Komise schválila sdělení, v němž popisuje podrobný plán progresivní výměny stávajících tištěných formulářů za tzv. evropský průkaz zdravotního pojištění. S účinností od 1. června 2004 si mohou občané EU zažádat o Evropský průkaz zdravotního pojištění u příslušných národních úřadů ve 13 evropských státech (Belgie, Francie, Lucembursko, Španělsko, Německo, Řecko, Irsko, Švédsko, Dánsko, Finsko, Norsko, Estonsko a Slovinsko) – další státy budou následovat do konce roku 2005.*

### CÍL

**Průkaz má nahradit současné formuláře E 111 jedinou osobní kartou s cílem omezit administrativu. Během času by se karta měla stát určitým zdravotním pasem opravňujícím držitele k obdržení lékařské péče kdekoli na území EU. Karta má rovněž zajistit rychlejší úhrady pacientům z vlastních systémů sociálního zabezpečení následně po ošetření v cizí zemi.**

### OBSAH

Držitelé průkazu budou moci získat nezbytné akutní lékařské ošetření (lékařskou péči) v systému veřejného zdravotnictví kteréhokoliv členského státu EU/EEA při svých cestách nebo dočasném pobytu na území jedné z těchto zemí. Náklady na ošetření v soukromých zařízeních však nejsou kryty a průkaz rovněž nelze použít pro získání specifických typů ošetření v jiných členských státech.

### MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

I když průkaz zdravotního pojištění EU nebude mít žádný přímý dopad na sektor pohostinství, pomůže podnítit častější cestování, neboť lidé budou mít jistotu, že jejich přístup ke zdravotní péči v dalších zemích EU je zajištěn.

### STANOVISKO HOTREC

Asociace HOTREC vítá zavedení průkazu zdravotního pojištění EU a doufá, že tento krok bude mít kladný vliv na počet hostů hotelů, restaurací a kaváren po celé Evropě.

### ODKAZY

- ✧ Sdělení Komise týkající se zavedení průkazu zdravotního pojištění EU, Brusel, 17. února 2003 (COM (2003) 73, konečná verze).
- ✧ Direktiva 1408/71 o aplikování systémů sociálního zabezpečení na zaměstnané osoby, OSVČ a na příslušníky jejich rodin pohybující se v rámci Společenství, O. J. L 149/2 z 5. července 1971 a O. J. L 28/1 z 30. ledna 1997 (konsolidovaná verze).

## **ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR**

- ✘ zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, v platném znění
- ✘ zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění, v platném znění



## 8. FINANČNÍ A EKONOMICKÉ ZÁLEŽITOSTI

### 8.1. Finanční služby

#### TITUL

Finanční služby – Plnění očekávání zákazníka

#### PRÁVNÍ NÁSTROJ

1. Zelená listina Komise
2. Sdělení Komise. Rada opatření, o kterých toto Sdělení pojednává, je stále v procesu schvalování nebo již byla schválena.
3. Direktiva
4. Sdělení Komise

#### SOUČASNÝ STAV

1. *Schválena Komisí dne 22. května 1996.*
2. *Schváleno 26. června 1997.*
3. *Schválena 23. září 2002.*
4. *Předloženo v roce 2001.*

#### CÍL

1. Zelená listina otevřela na evropské úrovni debatu o tom, zda současná pravidla Společenství skutečně zajišťují spotřebitelům výhody, jež by měly pramenit z jednotného trhu bankovníctví, pojišťovnictví, obchodování s cennými papíry, apod. zejména pak, jsou-li takové služby poskytovány „na dálku“.
2. Sdělení si klade za cíl posílit důvěru spotřebitelů na jednotném trhu.
3. Nastolit harmonický a odpovídající právní rámec upravující smlouvy o „dálkovém“ obchodování v oblasti finančních služeb, při současném zajištění odpovídající úrovně ochrany spotřebitelů, upravující příslušným způsobem Direktivy Rady 90/619/EEC a 97/7/EC 98/27/EC.
4. Vytvořit metodické pokyny pro zavedení integrovaného trhu v oblasti maloobchodních (retailových) finančních služeb do roku 2005.

#### OBSAH

1. Zelená listina popisuje celkovou situaci, upozorňuje na existující problémy a identifikuje další orientaci a trendy v oblasti finančních služeb, jakožto i úlohu spotřebitele.
2. Sdělení vytyčuje budoucí strategii Komise. Mezi oblastí, ve kterých se předpokládá další aktivita, patří:
  - Smlouvy o prodeji finančních služeb na dálku (viz Direktiva o dálkovém prodeji, viz 3.8)
  - Nedostatek informací a možností odvolání
  - Zákaznické kredity (Direktiva publikovaná v roce 1998, viz ODKAZY)
  - Neregulovaní makléři, apod.
3. Direktiva má sloužit jako pomocný nástroj Evropského parlamentu a jako doplněk Direktivy Rady 97/7/EC, zajišťující odpovídající ochranu zákazníka pokud se týče většiny produktů a služeb jiných nežli finančních (které jsou vyňaty z důvodu jejich specifických charakteristických vlastností). Usiluje o nápravu stávajícího právního opomenutí tím, že stanovuje společná pravidla, jimiž se řídí podmínky za nichž jsou smlouvy o dálkovém prodeji finančních služeb uzavírány. Upravuje Direktivu 90/619/EEC, která má být v budoucnu nahrazena Direktivou 2002/83/EC o životním pojištění a Direktivou 98/27/EC o aktivitách souvisejících se soudními nařízenými.

4. Sdělení popisují veškerý poslední vývoj v oblasti legislativy týkající se elektronického obchodování E-commerce i finančních služeb a zkoumá kroky, jichž bude zapotřebí pro přípravu vhodného rozhraní mezi elektronickým obchodováním a finančními službami, pro ukončení fragmentace trhu finančních služeb v maloobchodním sektoru a pro posílení důvěry zákazníků.

## MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Zjednodušení a příprava opatření snižujících náklady na finanční služby mohou být pro sektor jedině přínosem.

## STANOVISKO HOTREC

Pro náš sektor jsou uživatelé finančních služeb nejen turisté, ale rovněž SME. Asociace HOTREC zdůraznila potřebu věnovat se těmto dvěma stránkám věci.

---

## ODKAZY

- ✘ Finanční služby – Naplňování očekávání zákazníků – Zelená listina předložená Komisí, COM (96) 209 konečná verze, Brusel, 22.05.96
- ✘ Sdělení Komise z 26. června 1997 „Finanční služby: posílení důvěry zákazníka: Pokračování Zelené listiny o „Finančních službách: naplnění očekávání zákazníka“, COM (97) 309, publikováno spolu s COM (97) 336 z 26.06.97
- ✘ Direktiva 2002/65/EC Evropského parlamentu a Rady z 23. září 2002 týkající se dálkového marketingu finančních služeb pro zákazníky a upravující Direktivu Rady 90/619/EEC a Direktivy 97/7/EC a 98/27/EC, O. J. L 271 z 09.10.2002

## DALŠÍ ODKAZY

- ✘ Viz. 3.8.
- ✘ Sdělení Komise Radě a Evropskému parlamentu „E-commerce a Finanční služby“, COM (2001) 66 ze 07.02.2001
- ✘ Direktiva 98/7 Evropského parlamentu a Rady ze 16. února 1998, upravující Direktivu 87/102 o sblížení zákonů, směrnic a administrativních opatření členských států týkajících se zákaznických kreditů, O. J. L 101 z 01.04.98

## ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR

- ✘ zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, v platném znění
- ✘ zákon č. 40/1964 Sb., Občanský zákoník, v platném znění

## 8.2. Převody do zahraničí

### TITUL

Převody peněžních částek za rámec hranic států

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

1. Direktiva
2. Sdělení
3. Direktiva

### SOUČASNÝ STAV

1. *Schválena 27. ledna 1997. Měla být zavedena do 14. srpna 1999.*
2. *Předloženo Komisi dne 31. ledna 2000.*
3. *Schválena 19. prosince 2001. Nabyla účinnosti 31. prosince 2001.*

### CÍL

1. – 2. **Zajistit průhlednost podmínek pro převody peněžních částek přes hranice a stanovit minimální povinnosti pro instituce týkající se zahraničních převodů kreditů.**
3. **Snížit bankovní poplatky předepsané pro zahraniční platby v euro s ohledem na to, aby tyto byly na stejné výši jako jsou poplatky uplatňované na národní úrovni.**

### OBSAH

1. Direktiva obsahuje opatření týkající se:
  - Předchozího informování o podmínkách pro zahraniční převody peněžních částek, jako jsou:
    - vyznačení požadovaného času;
    - způsob výpočtu veškerých požadovaných provizních a dalších poplatků;
    - datum platnosti;
    - podrobnosti o procedurách podávání stížností a odškodňování zákazníků, spolu s vyznačením referenčních směnárenských kurzů.
  - Informace následně po provedení zahraničního převodu finančních částek, jako jsou:
    - reference;
    - původní částka;
    - výše všech poplatků a provizí;
    - datum platnosti.
  - Minimální povinnosti institucí týkající se zahraničních převodů peněžních částek, kam patří:
    - poskytování výše uvedených informací;
    - provedení zahraničního převodu v časovém rámci dohodnutém se zákazníkem;
    - provedení zahraničního převodu v souladu s instrukcemi;
    - odškodnění zákazníka v případě neprovedení převodu.

Ustanovení této Direktivy se budou vztahovat na zahraniční převody v měnách členských států až do výše ekvivalentní 50 000 euro na jeden příkaz vydaný jednou osobou.

2. Ve svém Sdělení Komise naléhá na banky a kreditní instituce v tom smyslu, aby dělaly více pro to, aby byly zajištěny levné, efektivní a bezpečné převody malých částek jak mezi bankami, tak i mezi domácími zúčtovacími systémy jednotlivých členských států.

3. Direktiva zavádí princip stejných poplatků za domácí i zahraniční platby. Toto pravidlo vstoupilo v platnost 1. července 2002 pro bankovní platby a platby a výběry bankovními kartami z bankomatů do výše 12 500 euro a jako takové se vztahuje na zahraniční bankovní převody do stejné výše od 1. července 2003.

Švédské úřady se v červenci 2002 rozhodly rozšířit platnost této Direktivy i na švédskou korunu ve smyslu opce uvedené v článku 9 této Direktivy, upravující podmínky pro švédskou korunu, dánskou korunu a britskou libru.

## MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Jelikož mnoho zahraničních plateb a vypořádání v rámci EU, realizovaných šekem nebo jinými metodami peněžních převodů, je stále neúměrně pomalých, nejednotných a nákladných, všechny organizace včetně hotelů, restaurací a kaváren, které používají zahraniční platby, by mohly mít velký užitek z možnosti využívat standardní systém, který by byl srozumitelný a dostupný jak pro ně samotné, tak i pro jejich zákazníky.

## STANOVISKO HOTREC

Asociace HOTREC vítá tuto Direktivu, Sdělení i Direktivu o zahraničních převodech, neboť tyto mohou mít na sektor hotelů, restaurací a kaváren jediné kladné dopad.

## ODKAZY

- ✘ Direktiva 97/5 EC Evropského parlamentu a Rady z 27. ledna 1997 o zahraničních převodech peněžních částek, O. J. L 43 ze 14.02.97
- ✘ Zpráva Komise Evropskému parlamentu a Radě o uplatňování Direktivy 97/5/EC Evropského parlamentu a Rady z 27. ledna 1997 o zahraničních převodech peněžních částek, COM (2002) 663
- ✘ Sdělení Komise Radě a Evropskému parlamentu, maloobchodní platby na vnitřním trhu, COM (2000) 36, konečná verze z 31.01.2000
- ✘ Direktiva (EC) 2560/2001 Evropského parlamentu a Rady z 19. prosince 2001 o zahraničních platbách v Euro, O. J. L 344 z 28.12.2001

## DALŠÍ ODKAZY

- ✘ Sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu, Evropské hospodářské a sociální komisi, Evropské centrální bance a Europolu z 20 října 2004 s názvem Nový akční plán EU 2004-2007 k prevenci podvodů při bezhotovostních platebních operacích, COM (2004) 679, konečná verze
- ✘ Sdělení Komise ve smyslu Článku 9 Direktivy (EC) 2560/2001 Evropského parlamentu a Rady, O. J. C 165/36 z 11.07.2002 (Rozšíření Direktivy (EC) 2560/2001 na švédskou korunu).

## ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR

- ✘ zákon č. 124/2002 Sb., o platebním styku, v platném znění
- ✘ zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, v platném znění
- ✘ vyhláška č. 62/2004 Sb., kterou se stanoví způsob provádění platebního styku mezi bankami, zúčtování na účtech u bank a technické postupy bank při opravném zúčtování, v platném znění

## 8.3. Platební podmínky

### TITUL

1. Platební podmínky při obchodních transakcích
2. Právní rámec pro oblast jednotných plateb na vnitřním trhu

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

1. Direktiva
2. Pracovní dokument Komise
3. Sdělení Komise (Konzultační dokument)

### SOUČASNÝ STAV

1. *Schválena 29. června 2000. Má být implementována do 8. srpna 2002.*
2. *Předložen 7. května 2002.*
3. *Schváleno 2. prosince 2003. Konzultace skončily 15. února 2004. Měly by vést k tomu, že Komise předloží příslušné návrhy na nový právní rámec pro platby.*

### CÍL

1. **Bojovat s opožděnými platbami tím, že bude připraven právní rámec, který bude dostatečně bránit provádění opožděných plateb a který umožní zajistit dodržování smluvních platebních podmínek. Zajistit, aby byla dodržována přiměřená platební období při takových transakcích, kdy smluvní strany nejsou ve srovnatelném postavení, zejména u smluv o veřejných zakázkách.**
2. **Zvážit potřebu sourodého a obsažného moderního právního rámce pro realizaci maloobchodních plateb na vnitřním trhu.**
3. **Konzultovat se všemi zainteresovanými stranami obecné principy, kterými by se měla řídit modernizace a zjednodušování regulačního rámce vztahujícího se na platební služby na vnitřním trhu. Cílem je usnadnění, zlevnění a zabezpečení zahraničních plateb kreditní kartou, platební kartou, elektronickým bankovním převodem, přímým zúčtováním nebo jakýmkoliv jinými prostředky tak, aby tyto odpovídaly úrovni plateb prováděných v rámci jediného členského státu.**

### OBSAH

1. Direktiva obsahuje opatření určená ke zprůhlednění smluvních vztahů, k zajištění odpovídající kompenzace při opožděných platbách, k zajištění příslušných nápravných procedur, k eliminování obtíží specifických při zahraničním obchodování a ke zlepšení plateb u smluv o veřejných zakázkách. Soukromý a veřejný sektor jsou kladeny naroveň; ustanovení této Direktivy se budou stejnou měrou vztahovat na oba sektory. Dohody o splatnosti delší nežli 30 dní buď nebudou vymahatelné, nebo - pokud věřitele výrazně znevýhodňují - budou zakládat nárok na odškodnění.

Tato Direktiva usiluje o zákaz zneužívání svobody uzavírat smlouvy takovým způsobem, který staví věřitele do nevýhody, např. tam, kde dohoda dlužníkovi slouží zejména k účelu získání další likvidity na úkor věřitele nebo kde hlavní smluvní strana na své dodavatele a subdodavatele uvaluje takové platební podmínky, které nejsou ospravedlnitelné dle stejných měřítek, jako tato strana klade sama sobě – tam mohou tyto skutečnosti být považovány za faktory představující zneužití.

Organizace, jež mají legitimní zájem o zastupování SME, mohou sporné záležitosti řešit soudní cestou nebo jednáním s kompetentními orgány. Úroková sazba vztahující se na opožděné platby, kterou musí dlužník rovněž uhradit, se rovná součtu úrokové sazby uplatňované Evropskou centrální bankou plus nejméně 7 procentních bodů. Věřitelé budou navíc moci uplatňovat veškeré výdaje, jež budou muset vynaložit na vymáhání nezaplacených účtů, a členské státy budou povinny připravit zjednodušené právní procedury sloužící k potrestání těch firem, které budou výrazně zadluženy.

2. - 3. Toto Sdělení se věnuje otázce právního rámce, který má být navržen s cílem zřídit Oblast jednotných plateb (Single Payment Area), která – navzdory zavedení euro – ještě stále neexistuje. Proces vytváření nebo adaptace souvisejících platebních infrastruktur napříč celou EU by měl být provázen nezbytným právním rámcem umožňujícím přetváření a doplňování stávajících právních úprav. Oblast jednotných plateb by měla zahrnovat veškeré druhy maloobchodních plateb nabízených zákazníkům i podnikům v EU při osobních ekonomických transakcích i transakcích prováděných na dálku.

Obecná veřejnost byla vyzvána ke komentování různých témat, jež se objevila v hlavním textu i v 21 přílohách, jako jsou např. zásadní a sourodé požadavky na informace poskytované zákazníkům, právní nároky a závazky uživatelů a poskytovatelů platebních služeb, právní jistota při transakčním procesu, apod.

Následující obecné principy jsou doporučovány jako určitý metodický pokyn pro budoucí regulační opatření týkající se plateb:

- zlepšení efektivnosti jakožto trvalý cíl vnitřního trhu;
- posílení právní a technické bezpečnosti platebních nástrojů a systémů;
- zvýšení konkurenčního prostředí a snazší přístup na trh;
- silné záruky po spotřebitele;
- vyhnout se diskriminaci mezi platebními nástroji.

## ODKAZY

- ✘ Direktiva 2000/35/EC Evropského parlamentu a Rady z 29. června 2000 o boji s pozdními platbami při obchodních transakcích, O. J. L 200 z 08.08.2000
- ✘ Pracovní dokument „Možný právní rámec pro oblast jednotných plateb na vnitřním trhu MARKT/208/2001 – Revize 1 ze 07.05.2002
- ✘ Sdělení Komise Radě a Evropskému parlamentu týkající se nového právního rámce pro platby na vnitřním trhu (Konzultační dokument), Brusel, 2.12.2003, COM (2003) 718, konečná verze
- ✘ Smluvní vztahy: Postupy při platební neschopnosti (6.3).

## ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR

- ✘ zákon č. 124/2002 Sb., o platebním styku, v platném znění
- ✘ zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, v platném znění
- ✘ vyhláška č. 62/2004 Sb., kterou se stanoví způsob provádění platebního styku mezi bankami, zúčtování na účtech u bank a technické postupy bank při oprávněném zúčtování, v platném znění

## 8.4. Platební karty

### TITUL

1. Evropský etický kodex vztahující se na elektronické platby
2. Platební systémy, zejména vztah mezi držiteli karet a vydavateli karet
3. Transakce prostřednictvím elektronických platebních nástrojů, zejména vztah mezi vydavatelem a držitelem.

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Doporučení

### SOUČASNÝ STAV

1. *Schválen 8. prosince 1987.*
2. *Schváleny 17. listopadu 1988.*
3. *Schváleno 30 července 1997.*

### CÍL

1. **Kodex stanovuje podmínky, jež by měly být splněny prostřednictvím používání nových elektronických platebních prostředků, které mají být vyvinuty ku prospěchu všech ekonomických partnerů (zákazníků, obchodníků, vydavatelů a celého odvětví). Takové prostředky musí být co nejvíce vzájemně propojitelné tak, aby se zabránilo výskytu izolovaných systémů, a tím pádem i rozděleného trhu.**
2. **Doporučení z roku 1988 má za účel chránit spotřebitele jakožto účastníka smluvního vztahu.**
3. **Doporučení z 30. července 1997 si klade za cíl zajistit průhlednost podmínek pro provádění transakcí a definovat povinnosti a závazky smluvních stran.**

### OBSAH

Doporučení obsahují obecné principy týkající se smluv uzavíraných mezi vydavateli, obchodníky a spotřebiteli, jejich vzájemné provázanosti, vybavení, ochrany dat a bezpečnosti, rovného přístupu k systému, transparentnosti podmínek transakcí a vztahů mezi vydavateli a obchodníky.

### ODKAZY

- ✚ Doporučení Komise z 8. prosince 1987 o Evropském etickém kodexu týkajícím se elektronických plateb (vztahy mezi finančními institucemi, obchodníky, poskytovateli služeb a spotřebiteli), O. J. L 365 z 24.12.87
- ✚ Doporučení Komise ze 17. listopadu 1988 týkající se platebních systémů, zejména pak vztahu mezi držiteli karet a vydavateli karet, O. J. L 317 z 24.11.88
- ✚ Doporučení Komise 97/489/EC ze 30. července 1997 týkající se transakcí provedených prostřednictvím elektronických platebních nástrojů a zejména vztahů mezi vydavatelem a držitelem, O. J.L 208/52 ze 02.08.97
- ✚ Studie k implementaci Doporučení 97/489/EC týkajícího se transakcí provedených prostřednictvím elektronických platebních nástrojů a zejména vztahů mezi vydavatelem a držitelem  
[http://www.europa.eu.int/comm/internal\\_market/payments/studies/recomm-1997-489\\_en.htm\\_en.htm](http://www.europa.eu.int/comm/internal_market/payments/studies/recomm-1997-489_en.htm_en.htm)

### DALŠÍ ODKAZY

- ✚ Příklad kreditních karet (Visa/Mastercard) – 10.8.

## **ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR**

- ✘ zákon č. 124/2002 Sb., o platebním styku, v platném znění
- ✘ zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, v platném znění
- ✘ vyhláška č. 62/2004 Sb., kterou se stanoví způsob provádění platebního styku mezi bankami, zúčtování na účtech u bank a technické postupy bank při opravném zúčtování, v platném znění



## 8.5. Kapitálová adekvátnost – „Basilej II“

### TITUL

Revize regulačního kapitálu pro úvěrové instituce a investiční podniky

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Direktiva a mezinárodní dohoda

### SOUČASNÝ STAV

*Direktiva o kapitálové adekvátnosti investičních podniků a úvěrových institucí byla schválena 15. března 1993. Dále byly provedeny následné revize této Direktivy i legislativy EU týkající se kapitálové adekvátnosti investičních podniků a úvěrových institucí, souběžně s konzultacemi s Basilejskou komisí pro bankovní dozor, s cílem sladit pravidla EU s mezinárodními dozorčími pravidly (Basilejská kapitálová dohoda - Basle Capital Accord). Nová dohoda (Basilej II) byla Basilejskou komisí schválena 27. června 2004 a nabude účinnosti 1. ledna 2007.*

*Aby bylo možno Basilej II transponovat do evropského práva, Komise dne 14. července 2004 schválila návrh nové Direktivy o novém rámci kapitálových požadavků (tzv. „Direktivu o kapitálové adekvátnosti 3“), novelizující Direktivu o konsolidovaném bankovníctví (2000/12/EC) i Direktivu o kapitálové adekvátnosti (1993/6/EEC). Zavedení navrhované Direktivy je plánováno na konec roku 2006. Přečodné dohody však úvěrovým institucím umožní nadále používat stávající pravidla jako alternativu až do konce roku 2007. Podobně u pokročilejších přístupů k úvěrovým a provozním rizikům bude následovat další rok analyzování dopadu a implementací se počítá do konce roku 2007.*

### CÍL

**Ustanovit nový globální kapitálový rámec zajišťující větší stabilitu mezinárodního finančního systému. Cílem nového návrhu je modernizovat existující rámec nastolením takových požadavků pro banky, které umožní citlivěji reagovat na rizika. Nová pravidla mají za cíl umožnit evropským bankám a investičním společnostem rychle reagovat na změny na trhu, flexibilně řídit své provozny a zajistit soulad a řádný dozor.**

### OBSAH

Dohoda Basilej II přináší mezinárodní srovnávací kritéria pro kapitálovou adekvátnost a byla přijata Komisí pro bankovní dozor při Bance pro mezinárodní vypořádání (známou jako Basilejská komise), sestávající ze zástupců centrálních bank a dozorčích orgánů nejprůmyslovějších zemí („G-10“). Dohoda definuje požadavky, jež mají finanční instituce v oblasti kapitálu a analýzy rizik dodržovat pro zajištění adekvátního krytí půjčovných operací. Dohoda Basilej II není právně závazná, má pouze doporučující charakter.

Návrh tak zvané Direktivy o kapitálové adekvátnosti 3 adaptuje dohodu Basilej II na specifické rysy evropského kontextu tím, že přináší doplňující prvky, jako jsou např. uplatnění dohody na celé spektrum finančních institucí, včetně bank všech velikostí, i na investiční společnosti. Co je však nejdůležitější, pravidla pro kapitálové požadavky stanovují minimální objemy finančních zdrojů, kterými musí úvěrové instituce a investiční firmy disponovat pro krytí rizik, jimž jsou při poskytování půjček vystavovány. V praxi bude od nynějška úvěrovým institucím umožněno zadávat vlastní „rizikové vstupy“ – tedy pravděpodobnost nedodržení závazku, odhady ztrát, apod. – do kalkulací kapitálových požadavků. Tento „přístup na bázi interního hodnocení“ umožňuje vyvinutí specifictějších kapitálových požadavků upravených s ohledem na jednotlivé úrovně rizik, jimž finanční instituce skutečně čelí. Direktiva navíc představuje nové hodnocení dozorčího procesu i povinnost úvěrových institucí zveřejňovat určité informace.

Vzhledem k obavám SME vyjadřovaným v tom smyslu, že nová pravidla pro kapitálové požadavky by jim zvýšila náklady a zkomplikovala přístup k úvěrovým prostředkům, neboť některé ze SME jsou považovány za vysoce rizikové klienty, Evropská komise se v dubnu 2004 rozhodla zadat si vypracování studie s cílem zejména zjistit dopad dohody Basilej II na SME. Studie dospěla k závěru, že dohoda Basilej II „by neměla mít negativní dopad na dostupnost a náklady financování SME“. Ve skutečnosti prý byly zvláštní zájmy SME v rámci navrhované Direktivy zohledněny, neboť malým a středním podnikům (SME) se dostane přednostního zacházení u úvěrů do výše 1 milionu €, které budou považovány za maloobchodní úvěry, s nimiž jsou spojována nižší rizika. Návrh navíc předpokládá nižší váhu rizik při úvěrování podniků a uznává externí i interní hodnocení, přičemž posledně jmenované bude umožňovat individuálnější financování.

## MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Navrhovaná Direktiva může mít dopad na financování SME bankami a dalšími finančními institucemi, neboť přinese revizi interního posuzování úvěrů finančními institucemi (interní hodnocení) i revizi standardizovaného systému vážení úvěrů. Banky budou věnovat větší pozornost související rizikovosti u svých klientů a budou tudíž k hodnocení potřebovat více informací nežli tomu bylo dříve. Asociace HOTREC se obává, že v důsledku toho bude pro SME obtížnější dokázat, že skutečně jsou stabilní. To by mělo za následek, že SME nebudou moci očekávat, že jim bude dovoleno využívat nižší úrokové sazby a lepší přístup k úvěrům, naopak, pravděpodobně je budou očekávat vyšší úrokové sazby i přísnější kolaterální požadavky.

## ODKAZY

- ✘ Návrh Komise na Direktivy Evropského parlamentu a Rady přepracovávající Direktivu 2000/12/EC Evropského parlamentu a Rady z 20. března 2000 týkající se zakládání a provozování úvěrových institucí a Direktiva Rady 93/6/EC o kapitálové adekvátnosti investičních podniků a úvěrových institucí ze 14. července 2004, COM (2004) 486, konečná verze
- ✘ Direktiva Rady 93/6/EEC z 15. března 1993 o kapitálové adekvátnosti investičních podniků a úvěrových institucí, O. J. L 141 z 11.06.1993
- ✘ Direktiva o konsolidovaném bankovníctví 2000/12/EC
- ✘ Studie PWC zadaná Komisí, týkající se finančních a makroekonomických dopadů prosazovaného návrhu na nové kapitálové požadavky kladené na banky a investiční společnosti v EU (8. dubna 2004) (viz 15.4).

## DALŠÍ ODKAZY

- ✘ <http://www.sme-union.org/basel2>

## ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR

- ✘ zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, v platném znění
- ✘ zákon č. 87/1995 Sb., o spořitelních a úvěrních družstvech, v platném znění
- ✘ zákon č. 377/2005 Sb., zákon o finančních konglomerátech, v platném znění

## 8.6. Telekomunikace

### TITUL

Aplikování Ustanovení o otevřených sítích (Open Network Provision - ONP) na hlasové telefonní služby i všeobecné telekomunikační služby v konkurenčním prostředí

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Direktiva

### SOUČASNÝ STAV

1. *Schválena 26. února 1998. Tato Direktiva nahrazuje Direktivu 95/62 ze 13. prosince 1995.*
2. *Schválena 7. března 2002. Termín pro zavedení v členských státech je 24. července 2003.*

### CÍL

**Zajistit dostupnost minimální sady vysoce kvalitních služeb, které budou k dispozici všem koncovým uživatelům za přijatelné ceny bez pokřivené konkurence. Stanovit povinnosti s ohledem na poskytování určitých předepsaných služeb, jako je např. maloobchodní poskytování pronajatých linek. Stanovit práva koncových uživatelů a odpovídající závazky organizací, které poskytují veřejně přístupné elektronické komunikační sítě a služby.**

### OBSAH

Direktiva o všeobecných službách (Universal Service Directive) je součástí „Telekomunikačního balíčku“, který spolu s dalšími čtyřmi Direktivami („rámcovou“, „o přístupu a interkonektivitě“, „o autorizaci“ a „o soukromém životě a elektronických komunikacích“), si klade za cíl přepracovat stávající regulační rámec v oblasti telekomunikací a posílit konkurenční prostředí v sektoru elektronických komunikací. „Všeobecnými službami“ se míní povinnosti ukládané jednomu či více provozovatelům elektronických komunikačních sítí nebo služeb poskytovat minimální sadu služeb všem uživatelům, bez ohledu na jejich zeměpisnou polohu v rámci národního území, a za dostupnou cenu.

#### Mezi tyto povinnosti v oblasti poskytování služeb patří:

- Dostupnost všeobecných služeb
- Seznamy informačních služeb a telefonní seznamy
- Veřejné placené telefonní stanice
- Speciální opatření pro uživatele s tělesným postižením
- Označení organizace
- Dostupnost tarifů
- Kvalita služeb
- Financování závazků vyplývajících ze všeobecných služeb

Pokud se týče uživatelů telekomunikací, Direktiva obsahuje specifická ustanovení o jejich právech, včetně práva na uzavření smlouvy obsahující minimální sadu informací; transparentní a aktuální informace o příslušných cenách a tarifech; informace o kvalitě služeb ze strany operátora i možnost mimosoudního řešení sporů.

### MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Tarify používané hotely u telefonních komunikací by mohly být tímto novým regulačním rámcem postiženy.

## ODKAZY

- ✘ Direktiva 98/10/EC Evropského parlamentu a Rady z 26. února 1998 o aplikaci Ustanovení o otevřených sítích (ONP) na hlasové telefonní služby i na všeobecné telekomunikační služby v konkurenčním prostředí, O. J. L 101 z 01.04.98
- ✘ Direktiva 2002/22/EC Evropského parlamentu a Rady ze 7. března 2002 o všeobecných službách a právech uživatelů týkajících se elektronických komunikačních sítí a služeb (Direktiva o všeobecných službách), O. J. L 108 z 24. dubna 2002

## DALŠÍ ODKAZY

(další Direktivy v tzv. „Telekomunikačním balíku“):

- ✘ Direktiva 2002/21/EC Evropského parlamentu a Rady ze 7. března 2002 o společném regulačním rámci pro elektronické komunikační sítě a služby („Rámcová Direktiva“), O. J. L 108 z 24. dubna 2002
- ✘ Direktiva 2002/19/EC Evropského parlamentu a Rady ze 7. března 2002 o přístupu k a o vzájemném propojení elektronických komunikačních sítí a souvisejících zařízení („Direktiva o přístupu“), O. J. L 108 z 24.04.2002
- ✘ Direktiva 2002/20/EC Evropského parlamentu a Rady ze 7. března 2002 o schvalování elektronických komunikačních sítí a služeb („Autorizační Direktiva“), O. J. L 108 z 24.04.2002
- ✘ Direktiva 2002/58/EC Evropského parlamentu a Rady z 12. července 2002 týkající se zpracování osobních dat a ochrany soukromí v sektoru elektronických komunikací („Direktiva o soukromí a o elektronických komunikacích“), O. J. L 201 z 31. července 2002

## ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR

- ✘ zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích, v platném znění

## 8.7. Strukturální fondy

### TITUL

1. Evropský regionální rozvojový fond
2. Evropský sociální fond
3. Evropský zemědělský poradenský a záruční fond
4. Fond soudržnosti
5. Systémy EU na podporu cestovního ruchu

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

1. - 4. Direktivy
5. Sdělení Komise

### SOUČASNÝ STAV

*Direktivy na období 2000-2006 byly schváleny v roce 1999. Komise dne 14. července 2004 schválila návrhy nových Direktiv pokrývajících období let 2007-2013.*

### CÍL

1. Evropský regionální rozvojový fond financuje investice a infrastrukturu regionálního rozvoje.
2. Evropský sociální fond financuje rozvoj lidských zdrojů s cílem zvyšovat zaměstnanost.
3. Evropský zemědělský poradenský a záruční fond podporuje rozvoj venkova.
4. Fond soudržnosti přispívá k zásahům na poli životního prostředí a v oblasti transevropských sítí.
5. Poskytovat vyčerpávající a jasně prezentovaný přehled možností finanční a technické podpory (včetně strukturálních fondů) dostupné v rámci Společenství, která může napomoci rozvoji turistických aktivit.

### OBSAH

Strukturální fondy mají tyto společné cíle:

- **CÍL 1:** Propagování rozvoje méně rozvinutých regionů;
- **CÍL 2:** Podpora hospodářské a sociální přeměny v těch průmyslových, venkovských, městských či přímořských oblastech, které se potýkají se strukturálními potížemi;
- **CÍL 3:** Modernizace systémů tréninku a propagace zaměstnanosti.

Fond soudržnosti se vztahuje na všechny členské státy s hrubým domácím příjmem (GNI) nižším nežli je 90 % průměru EU (v současnosti se jedná o 10 nových členských států a od 1. května 2004 i o Řecko a Portugalsko). Podporuje zásahy na poli životního prostředí a dopravy.

### MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Nejzásadnější finanční pomoc EU, jež se nabízí cestovnímu ruchu, pochází ze Strukturálních fondů. Podniky usilující o podporu Společenství by měly prošetřit možnosti, které se jim z tohoto zdroje nabízejí.

### ODKAZY

- ✘ Direktiva (EC) č. 1783/1999 Evropského parlamentu a Rady z 12. června 1999 o Evropském regionálním rozvojovém fondu, O. J. L 213 ze 13.8.1999
- ✘ Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady k Evropskému regionálnímu fondu rozvoje, COM (2004) 495, 14.7.2004
- ✘ Direktiva (EC) č. 1784/1999 Evropského parlamentu a Rady z 12. července 1999 o Evropském sociálním fondu, O. J. L 213 ze 13.8.1999
- ✘ Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady k Evropskému sociálnímu fondu, COM (2004) 493, 14.7.2004

- ✘ Direktiva Rady (EC) č. 1257/1999 ze 17. května 1999 o podpoře rozvoji venkova pocházející z Evropského zemědělského poradenského a záručního fondu (EAGGF) a upravující a rušící určité Direktivy, O. J. L 160 z 26.6.1999
- ✘ Direktiva Rady č. 1264/1999 z 21. června 1999 novelizující Direktivu č. 1164/1994 zavádějící Fond soudržnosti, O. J. L 161, 26.6.1999
- ✘ Návrh na Direktivu Rady zakládající Fond soudržnosti, COM (2004) 494, 14.7.2004
- ✘ „Systémy EU na podporu cestovního ruchu: Internetový atlas sektoru cestovního ruchu“ a „Maximální využití evropských finančních prostředků. Finanční podpora cestovnímu ruchu a obchodu“. Publikace Generálního ředitelství podniků (Enterprise Directorate-General) lze nalézt na následující internetové adrese: [www.europa.eu.int/comm/enterprise/library/lib-tourism/index.htm](http://www.europa.eu.int/comm/enterprise/library/lib-tourism/index.htm)

### **ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR**

- ✘ zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, v platném znění

---

## 8.8. Evropská investiční banka

### TITUL

Evropská investiční banka

### SOUČASNÝ STAV

*Založena v roce 1958 z impulsu Římské dohody.*

### CÍL

**Financovat investiční projekty podporující evropskou integraci prosazováním ekonomických politik EU.**

### OBSAH

EIB v rámci Evropské unie financuje projekty sloužící několika cílům zaměřeným na podporu udržitelného rozvoje a zároveň podporuje úsilí směřující k dosažení stability a klidu v několika regionech. Mimo Unii EIB podporuje politiku spolupráce a rozvojové pomoci Společenství ve více než 120 zemích.

### MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Významný podíl fondů zprostředkovaných EIB je nasměrován do oblasti rozvoje aktivit souvisejících s cestovním ruchem.

---

### ODKAZY

- ✧ Ústředí Evropské investiční banky  
100, Bld. Konrad Adenauer  
L-2950 Luxembourg  
Tel: + 352/43.791  
Fax: +352 43 79 31 91  
Internet: <http://www.eib.eu.int/contact/>





---

## 8.9. Rizikový kapitál / „Seed“ kapitál

Viz 15.3

### DALŠÍ ODKAZY

- ✦ Systémy EU na podporu cestovního ruchu: Internetový atlas sektoru cestovního ruchu (8.7).



## 8.10. GATS (General Agreement on Trade in Services – Všeobecná dohoda o obchodování v oblasti služeb)

### TITUL

1. GATS (Všeobecná dohoda o obchodování v oblasti služeb)
2. Návrh dalšího kola rokování o obchodních záležitostech

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Mezinárodní dohoda

### SOUČASNÝ STAV

1. *Všeobecná dohoda o obchodování v oblasti služeb (GATS) byla podepsána v Marakeši v dubnu 1994. Nabyla účinnosti v roce 1995.*
2. *1. ledna 2000: zahájení jednání o službách („GATS 2000“) tak, jak stanovilo uruguayské kolo jednání o dohodě.*
3. *listopad 2001: Konference ministrů WTO zahajuje jednání o programu rozvoje Doha. Tzv. Doha mandát stanovuje rozvrh jednání o službách, požadující po členech WTO předložení požadavků na konkrétní příspěvky ze strany dalších členů do 30. června 2002 a zároveň předložení úvodních nabídek dalším členům do 31. března 2003.*
4. *Konec června 2002: předložení požadavků na lepší zpřístupnění trhu služeb. EU rozeslala požadavky 109 členům WTO a dosud obdržela 35 požadavků, z nichž 27 pochází z rozvojových zemí.*
5. *29. března 2003: předložení úvodních nabídek na otevření trhu EU společně se třetími zeměmi i službám jednotlivců. Obchodování se v mnoha sektorech služeb rozšiřuje, např. v oblasti telekomunikací, finančních služeb, obchodních a profesních služeb, distribuce, ekologických služeb, stavebnictví, tiskových agentur a cestovního ruchu.*
6. *Příští Konference ministrů WTO se uskuteční v Hongkongu v prosinci 2005.*

### CÍL

Cílem současné dohody GATS je rozšíření světového obchodu do oblastí služeb prostřednictvím liberalizace trhů, na základě dohodnutých pravidel a principů, a tím přispění hospodářskému růstu a rozvoji. Snahy EU se soustřeďují na posílení vlivu dohody GATS. EU se snaží získat hlubší a širší balík kvalitnějších příspěvků členů WTO v oblasti přístupu na trh a zapojení na národní úrovni. Rovněž se zasazuje o rozvoj těch disciplín GATS, které mají za cíl nastolení průhledného a předvídatelného regulačního prostředí.

Z pohledu EU by hlavními cíli mělo být:

- vytvořit podstatný přínos světové ekonomice cestou liberalizace obchodu se zbožím i službami i lepšími pravidly v celé řadě politik, zejména v oblasti konkurence, investic, duševního vlastnictví, usnadňování obchodování a státních dodávek;
- přispět k regulaci globalizace;
- lépe zapojit rozvojové země do světové ekonomiky zajištěním lepší soudržnosti mezi obchodem a rozvojem, s cílem dosažení rovnoměrnější distribuce přínosů pramenících z liberalizace;
- a konečně dále posílit multilaterální systém WTO.

### OBSAH

Dohoda GATS pokrývá obchodní a investiční činnost v oblasti služeb. Jedná se o rámcovou dohodu a dohodu o závazcích právně zavazujících více než 130 obchodujících států. Jejím cílem je liberalizovat a zaručit přístup k zahraničním poskytovatelům služeb v prakticky všech sektorech služeb sahajících od turistického ruchu až po telekomunikační služby a vzdělávání.

**Dohoda GATS stojí na třech principech:**

- pokrývá všechny služby a všechny způsoby jejich dodávání včetně elektronického obchodování, obchodní přítomnosti i pohybu osob, s výjimkou těch služeb, jež jsou poskytovány v rámci uplatňování státní moci;
- nemělo by docházet k žádné diskriminaci ve prospěch národních poskytovatelů – „princip národního zacházení“;
- nemělo by docházet k žádné diskriminaci mezi dalšími členy Dohody – princip nejprospěšnějšího národa (Most Favoured Nation - MFN).

Na služby se nevztahují žádné tarify ani jiné generalizované ochranné mechanismy, avšak dohoda umožňuje důležité výjimky ze všech tří principů.

**MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR**

Pravidla dohody GATS se vztahují na služby v oblasti cestovního ruchu a mohou napomoci celosvětovému rozvoji sektoru. Asociace HOTREC je nyní členem Evropské sítě služeb (European Services Network), která se skládá z klíčových podniků a zainteresovaných evropských federací a která byla založena ve spolupráci s Evropskou komisí. Tato síť je Komisi vodítkem při nových jednáních o službách. Po neúspěchu Seattleské konference se na asociaci HOTREC obrátila Komise (DG Obchod) s žádostí o identifikování těch omezení bránících přístupu na trhy, se kterými se potýkají naši členové v sektoru cestovního ruchu. Zkoumání těchto překážek je stále v předběžné fázi.

**STANOVISKO HOTREC**

Asociace HOTREC se pravidelně účastní schůzek ESF. Fórum ESF je „Evropským fórem služeb - European Services Forum“, založeným svazem UNICE (Svaz evropských odvětvových zaměstnavatelů - European Industry Employers Union) v roce 1998 s cílem poskytovat evropským odvětvím služeb prostředek k informování Komise o jejich ambicích a očekáváních pro nadcházející kolo jednání GATS. Asociace HOTREC s Komisí nadále úzce spolupracuje v otázce požadavků, které sektor předpokládá pro další kolo jednání o obchodních otázkách.

**ODKAZY**

- ✘ Stanovisko EU k jednání WTO o službách;  
[http://www.europa.eu.int/comm/trade/issues/sectoral/services/index\\_en.htm](http://www.europa.eu.int/comm/trade/issues/sectoral/services/index_en.htm)
- ✘ Rozhodnutí Rady jménem Evropského společenství ze dne 22. prosince 1994, týkající se (v rámci jeho kompetencí) dohod uzavřených v Uruguay
- ✘ Multilaterální jednání u kulatého stolu (1986-1994), O. J. L 336 z 23.12.94
- ✘ GATS & Cestovní ruch – Dohoda o obchodu a cestovním ruchu – Dopady všeobecné dohody na obchodování v oblasti služeb, WTO, 1996

**DALŠÍ ODKAZY**

- ✘ Návrhy pro jednání v sektorech GATS – Služby v cestovním ruchu: „Sdělení Evropského společenství a jeho členských států, 22. září 2000“, viz:  
[http://www.esf.be/pdfs/gats\\_negotiating\\_proposals/EU%20Tourism%20services.doc](http://www.esf.be/pdfs/gats_negotiating_proposals/EU%20Tourism%20services.doc)
- ✘ Program rozvoje Doha WTO: WTO dohoda z prostřední fáze jednání z 31. července 2004, viz:  
[http://europa.eu.int/comm/trade/issues/newround/doha\\_da/pr310704\\_en.htm](http://europa.eu.int/comm/trade/issues/newround/doha_da/pr310704_en.htm)
- ✘ Podmíněná nabídka pro EU a jeho členské státy v rámci jednání WTO o obchodování v oblasti služeb z 29. dubna 2003 <http://trade-info.cec.eu.int/doclib/html/113003.htm>

## 8.11. Účetní standardy

### TITUL

Účetní standardy

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Direktivy

### SOUČASNÝ STAV

*Evropský parlament a Rada dne 19. července 2002 schválily Direktivu 1606/2002. Komise odsouhlasila zavedení Direktivy v září 2003 a v dubnu 2004. Konzultace se členskými státy v otázce dalšího zavádění Direktiv pokračovaly až do podzimu 2004.*

### CÍL

**Přijetí a využívání mezinárodních účetních standardů v rámci Společenství s cílem zajistit vysoký stupeň průhlednosti a srovnatelnosti finančních výkazů publikovaných veřejně obchodovatelnými společnostmi.**

### OBSAH

Evropský parlament a Direktiva Rady z roku 2002 požadují, aby veškeré veřejně obchodovatelné společnosti Společenství (t.j. veškeré společnosti obchodované na evropských burzách cenných papírů), včetně bank a pojišťoven, počínaje rokem 2005 připravovaly své konsolidované účty v souladu s mezinárodními účetními standardy IAS. Tyto standardy IAS připravuje tzv. Orgán pro mezinárodní účetní standardy - International Accounting Standards Body (IASB).

Nežli začnou být konkrétní standardy IAS pro členské státy právně závazné, Direktiva stanoví, že musí být nejprve schváleny Komisí, a to po konzultacích s členskými státy v tzv. Účetní regulační komisi - Accounting Regulatory Committee (ARC). Komise by si měla rovněž opatřit posudky účetních znalců zastupujících soukromý sektor v rámci Evropské finanční ohlašovací poradenské skupiny - European Financial Reporting Advisory Group (EFRAG).

Komise většinu standardů IAS odsouhlasila schválením Direktiv ze září 2003 a z dubna 2004. Standardy IAS 32 a 39 ještě schváleny nebyly a zůstávají předmětem konzultací se členskými státy probíhajícími během podzimu 2004. Tyto standardy se týkají klasifikace, rozpoznávání a měření finančních nástrojů.

### MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Požadavek používat standardy IAS se omezuje na ty společnosti, které jsou veřejně obchodovatelné.

### ODKAZY

- ✘ Direktiva 1606/2002 Evropského parlamentu a Rady z 19. července 2002 o uplatňování mezinárodních účetních standardů, O. J. L 243, 11.9.2002
- ✘ Direktiva Komise 1725/2003 z 29. září 2003 schvalující určité mezinárodní účetní standardy v souladu s Direktivou 1606/2002, O. J. L 261, 13.10.2003
- ✘ Direktiva Komise 707/2004 novelizující Direktivu 1725/2003 schvalující určité mezinárodní účetní standardy v souladu s Direktivou 1606/2002, O. J. L 111, 17.04.2004

## **ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR**

- ✘ zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, v platném znění
- ✘ zákon č. 254/2000 Sb., o auditorech, v platném znění
- ✘ zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, v platném znění

## 9. NEROVNÁ KONKURENCE

### 9.1. „Time Share“

#### TITUL

Ochrana nákupů s ohledem na určité aspekty kontraktů týkajících se úplatného zajištění užívání nemovitého majetku na základě časového sdílení – „time-share“.

#### PRÁVNÍ NÁSTROJ

1. Direktiva
2. Rozhodnutí
3. Direktiva

#### SOUČASNÝ STAV

1. *Schválena 26. října 1994*
2. *Schváleno 4. července 2002*
3. *Schválena 27. října 2004. Nabytí účinnosti: 29/12/2004. Měla by se uplatňovat od 29. prosince 2005. Ustanovení o vzájemné pomoci uvedená v kapitolách II a III by se měla vztahovat od 29. prosince 2006.*

#### CÍL

1. **Cílem Direktivy je sblížení zákonů členských států týkajících se ochrany nákupů ošetřených smlouvami o časovém sdílení - time-sharing.**
2. **Cílem Rozhodnutí je monitorovat politiku Společenství věnující se ochraně zákazníků, kteří si zajistili právo na používání nemovitého majetku na bázi časového sdílení – time-share.**
3. **Vzájemně propojit národní exekuční úřady a umožnit jim provádět koordinované akce namířené proti podvodným obchodníkům, kteří zneužívají svobody nabízené vnitřním trhem EU k oklamání zákazníků.**

#### OBSAH

1. Direktiva pokrývá určité aspekty smluv o time-share, mezi něž patří:
  - informace poskytované kupujícímu;
  - procedury a metody rušení platnosti a odstoupení;
  - jazyk, který má být ve smlouvách používán.
2. Rozhodnutí se soustřeďuje na problémy vznikající ze zvykových praktik, jež se vyvinuly v rámci působnosti Direktivy 94/47/EC, a vyvozuje určité závěry zlepšující ochranu kupujících. Rozhodnutí apeluje na Komisi v tom smyslu, aby tato připravila odpovídající legislativní nástroj a administrativní opatření směřující k vyřešení problémů vzniklých při transponování této Direktivy, rovněž sloužící ke sjednocení regulace v oblasti problematiky time-sharingu v Evropském společenství. Toto Rozhodnutí vychází z dřívější zprávy schválené Evropským parlamentem v roce 1999, která se více soustřeďovala na transponování Direktivy 94/47/EC jednotlivými členskými státy.
3. Direktiva představuje rámec vzájemné pomoci, který mohou exekuční úřady využívat při řešení mezinárodních porušení i při administrativní spolupráci mezi jednotlivými členskými státy a Komisí ve věci projektů, které mají sloužit informování, vzdělávání a poskytování pravomocí zákazníkům.

#### MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Time-share může vést k situacím s prvky nekalé konkurence, kdy je nemovitý majetek používán k poskytování ubytování osobám jiným, nežli jsou skuteční vlastníci jednotlivých časových podílů.

## STANOVISKO HOTREC

Asociace HOTREC dala Komisi na srozuměnou, že i když Direktivu vítá v tom smyslu, že tato zlepší ochranu zákazníků, zároveň je toho názoru, že tyto typy ubytování by měly být předmětem stejných daňových a bezpečnostních pravidel jako tradiční hotely, zejména používají-li se k ubytování jiných osob, nežli jsou vlastníci časových podílů.

## ODKAZY

- ✘ Direktiva 94/47/EC Evropského parlamentu a Rady z 26. října 1994 o ochraně nákupů dotýkajících se určitých aspektů kontraktů vztahujících se na zakoupení práv na používání nemovitého majetku na bázi časového sdílení (timeshare), O. J. L 280 z 29.10.94 str. 0083-0087.
- ✘ Rozhodnutí o monitorování politiky Společenství o ochraně práva kupujících na využívání nemovitého majetku na bázi časového sdílení - timeshare (Direktiva 974/47/EEC), schváleno 4. července 2002
- ✘ Direktiva (EC) č. 2006/2004 Evropského parlamentu a Rady z 27. října 2004 o spolupráci mezi národními úřady odpovědnými za prosazování zákonů na ochranu zákazníka (Direktiva o ochraně zákazníků), text související s EEA. Oficiální žurnál L 364 09/12/2004 str. 001-0011.

## DALŠÍ ODKAZY

- ✘ Zpráva o uplatňování Direktivy 94/47/EC Evropského parlamentu a Rady z 26. října 1996 o ochraně kupujících s ohledem na určité aspekty kontraktů vztahujících se na nákupy práv používat nemovitý majetek na bázi časového sdílení, SEC (1999) 1795, konečná verze.
- ✘ Rozsudek soudu (Třetí komory) z 25. února 1999. Komise Evropského společenství v Belgickém království. Nesplnění povinností členského státu – Direktiva 94/47 – neprovedení transpozice. Případ C-319/98. Zprávy Evropského soudu 1999, str. I-01201.
- ✘ Rozsudek soudu (Páté komory) ze 14. září 1999. Komise Evropského Společenství v Řecké republice. Nesplnění povinností členského státu – Direktiva 94/47 – neprovedení transpozice. Případ C-401/98. Zprávy Evropského soudu 1999, str. I-05543.

## ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR

- ✘ Zákon č. 135/2002 Sb., kterým se mění zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Od 1.7.2002 je účinný zákon 135/2002 Sb., kterým byla do občanského zákoníku v rámci přípravy na vstup naší země do EU implementována směrnice č.94/47/EC o ochraně spotřebitele v souvislosti s některými aspekty smluv upravujících nabytí užívacího práva k nemovitostem na časový úsek.



## 10. SVOBODNÁ KONKURENCE

### 10.1. Obecné principy

#### TITUL

Obecná pravidla pro konkurenci, zdanění a sblížování zákonů (TITUL VI Smlouvy o EC, kapitola I – Pravidla konkurence).

#### PRÁVNÍ NÁSTROJ

1. Článek 81 (ex. 85) Smlouvy o EC
2. Článek 82 (ex. 86) Smlouvy o EC
3. Direktiva Rady
4. „Modernizační balíček“: Direktiva Rady a 6. Oznámení Komise

#### SOUČASNÝ STAV

1. *Direktiva byla schválena Radou dne 16. prosince 2002 a implementuje pravidla o konkurenci vymezená Články 81 a 82 Smlouvy o EC, nahrazuje Direktivu č. 17/62 s účinností od 1. května 2004, což je termín jejího zavedení ve členských státech.*
2. *Dne 30. března 2004 Evropská komise schválila sérii dokumentů, tzv. „Modernizační balíček“. Tyto dokumenty, které se věnují takovým otázkám, jako je vyřizování stížností, zasilání poradenských dopisů a fungování Evropské konkurenční sítě (European Competition Network), která propojuje rodinu evropských institucí věnujících se otázce konkurence, nabyly účinnosti dne 1. května 2004, ve stejnou dobu jako nová antimonopolní vyhláška.*

#### CÍL

1. **Zákaz veškerých takových dohod či domluvených praktik mezi podniky, které mohou mít vliv na obchodování mezi členskými státy, jež mají za cíl nebo za následek omezování nebo pokřivení konkurenčního prostředí na společném trhu.**
2. **Zákaz jakéhokoliv zneužívání, ať již ze strany jednoho nebo více podniků, dominantního postavení na společném trhu, pokud toto může ovlivnit obchodování mezi členskými státy.**
3. **Zajistit, aby konkurenční pravidla Společenství byla efektivně aplikována tím, že se úřady členských států zabývající se konkurencí zapojí do jejich prosazování. S ohledem na zjednodušení administrativních formalit pro firmy a s cílem umožnit Komisi podnikat efektivnější kroky směřující proti vážným porušením pravidel o konkurenci, Komise prostřednictvím publikování Bílé listiny z roku 1999 zahájila dlouhodobý reformní proces, jenž vyústil ve zveřejnění této nové Direktivy.**
4. **Dokončit pilířovou modernizaci exekutivních pravidel a procedur Evropské unie využívaných v antimonopolní oblasti. Nový antimonopolní systém vymáhání je určen k zajištění efektivnějšího prosazování pravidel EU o konkurenci v zájmu spotřebitelů i organizací, při současném snížení byrokratické zátěže pro společnosti provozované v Evropě.**

#### OBSAH

1. Zákaz veškerých výše zmíněných praktik a kde to bude považováno za nezbytné, udělení pokut ze strany Evropské komise.
2. Specifikace okolností, za nichž tento zákaz neplatí.

3. Direktiva stanovuje pravidla pro zavádění ustanovení Smlouvy o EC souvisejících s dohodami, rozhodnutími asociací podniků a domluvenými praktikami, jež mohou bránit volné konkurenci (článek 81) nebo vést ke zneužití dominantního postavení (článek 82). Neklade si za cíl úpravu článků 81 a 82 Smlouvy o EC, ani nemíjí bránit členským státům v přijetí přísnějších národních zákonů či v jejich zavádění na jejich území. Tato modernizační Direktiva:
- požaduje, aby Národní úřady pro konkurenci (NCA) členských států aplikovaly a prosazovaly články 81 a 82 Smlouvy o EC,
  - umožňuje národním soudům aplikovat článek 81 a článek 82 Smlouvy o EC v jejich plném znění;
  - ruší systém dohod o vyloučení u výjimek specifikovaných ve článku 81(3) a zavádí režim zákonných výjimek, dle něž pro uzavření dohody není třeba předchozího souhlasu a podniky si mohou míru vyhovění samy přezkoumat prostřednictvím sebehodnocení;
  - umožňuje spolupráci mezi Evropskou komisí a NCA tak, aby bylo koordinováno prosazování článku 81 a článku 82 Smlouvy o EC.
4. Evropská komise vydala implementační Direktivu i řadu Oznámení vysvětlujících, jak bude nadále postupovat ve smyslu modernizační Direktivy, přinášejících rovněž vysvětlení v některých dalších důležitých otázkách.

## ODKAZY

Oba články Smlouvy o EC byly doplněny řadou opatření a textů. Následuje seznam textů, které jsou pro náš sektor nejdůležitější:

- ✘ Rozhodnutí Komise z 23. května 2001 o referenčních podmínkách pro vyslyšající zástupce při některých soudních sporech týkajících se otázek konkurence, O. J. L 162 z 19. června 2001
- ✘ Oznámení Komise – Metodické pokyny k uplatňování článku 81 Smlouvy o EC na horizontální dohody o spolupráci, O. J. C 3 ze 6. ledna 2001
- ✘ Bílá listina o modernizaci pravidel zavádějících články 81 a 82 Smlouvy [COM (99) 101], schválena 28. dubna 1999
- ✘ Direktiva Rady (EC) č. 1/2003 ze 16. prosince 2002 o implementaci pravidel o konkurenci představených v člancích 81 a 82 Smlouvy (Text týkající se EEA). Oficiální žurnál L 001, 04/01/2003 str. 0001 – 0025.
- ✘ Direktiva Komise (EC) č. 773/2004 ze 7. dubna 2004 týkající se vedení soudního řízení ze strany Komise dle článků 81 a 82 Smlouvy o EC (Text týkající se EEA). Oficiální žurnál L 123 , 27/04/2004 str. 0018 – 0024.
- ✘ Oznámení Komise o spolupráci v rámci sítě Národních úřadů pro konkurenci - Network of Competition Authorities (Text týkající se EEA). Oficiální žurnál C 101, 27/04/2004 str. 0043 – 0053.
- ✘ Oznámení Komise o spolupráci mezi Komisí a soudy členských států EU při aplikování článků 81 a 82 Smlouvy o EC (Text týkající se EEA). Oficiální žurnál C 101, 27/04/2004 str. 0054 – 0064.
- ✘ Oznámení Komise o neformálním metodickém vedení ve věci těch nových otázek souvisejících s články 81 a 82 Smlouvy o EC, které se vyskytují v jednotlivých případech (instruktážní dopisy) (Text týkající se EEA). Oficiální žurnál C 101, 27/04/2004 str. 0078 – 0080.
- ✘ Oznámení Komise o vyřizování stížností Komisí dle článků 81 a 82 Smlouvy o EC (Text týkající se EEA). Oficiální žurnál C 101, 27/04/2004 str. 0065 – 0077.
- ✘ Oznámení – Metodické pokyny k dopadům na obchodní koncept popsaným ve člancích 81 a 82 Smlouvy (Text týkající se EEA). Oficiální žurnál C 101, 27/04/2004 str. 0081 – 0096.
- ✘ Oznámení Komise – Metodické pokyny k uplatňování článku 81(3) Smlouvy (Text týkající se EEA). Oficiální žurnál C 101, 27/04/2004 str. 0097 – 0118.

**Tyto dokumenty lze nalézt na webových stránkách Evropské komise:**

<http://europa.eu.int/comm/competition/antitrust/legislation>

## 10.2. Vertikální omezení

### TITUL

Vertikální omezení

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

1. Direktiva
2. Metodické pokyny
3. Oznámení Komise

### SOUČASNÝ STAV

1. *Schválena 22. prosince 1999. Novelizována Zákonem o přistoupení dne 1. května 2004.*
2. *Schváleny 24. května 2000.*
3. *Schváleno 30. března 2004*

### CÍL

1. **Zjednodušit aktuální pravidla vztahující se na různé smlouvy o dodání a distribuci, jako jsou výběrová distribuce, výhradní nákup, výhradní dodávka a frančizové smlouvy, při posuzování takových vertikálních dohod ve smyslu článku 81 (dříve 85) Smlouvy o EC.**
2. **Objasnit aplikování Direktivy tím, že budou stanoveny principy posuzování vertikálních dohod dle článku 81 (dříve 85) Smlouvy.**
3. **Oznámení nenahrazuje, avšak doplňuje rozsáhlé metodické pokyny, které jsou již k dispozici v podobě Metodických pokynů Komise k určitým typům dohod, zejména metodické pokyny k dohodám o horizontální spolupráci a metodické pokyny k vertikálním omezením.**

### OBSAH

1. Direktiva stanoví, že:
  - se budou vztahovat blokové výjimky na všechny sektory, jež nejsou ošetřeny specifickými sektorovými Direktivami;
  - společnosti s podílem na trhu nepřevyšujícím 30 % nebudou muset zasílat vyrozumění a budou moci využívat výjimek;
  - společnosti s podílem na trhu převyšujícím 30 % nebudou „benefitovat“ z blokových výjimek a budou posuzovány na bázi případ od případu.
2. Metodické pokyny se věnují oblastem:
  - aplikace Direktivy;
  - vertikální dohody, které obecně spadají mimo rámec článku 81(1) (dříve 85(1));
  - definice trhu a kalkulace podílu na trhu;
  - obecný rámec pro analyzování a pro politiku prosazování ze strany Komise v jednotlivých případech týkajících se vertikálních dohod.
3. Podle nové Direktivy Rady (EC) č. 1/2003 ze 16. prosince 2002 (viz 10.1), se organizace mohou článku 81(3) dovolávat přímo před národními soudy nebo národními úřady pro konkurenci; není předtím zapotřebí vyjádření Komise. Příslušná dohoda, rozhodnutí nebo chování musí být považovány za legální, pokud strana může prokázat, že splňuje podmínky stanovené článkem 81(3). Metodické pokyny k aplikování článku 81(3) podporují soudržné aplikování a poskytují organizacím v této otázce vedení.

### VSTUP V PLATNOST

1. Tato Direktiva vstoupila v platnost 1. června 2000, s výjimkou článku 12(1), který se vztahoval od 1. ledna 2000 a zůstane v platnosti až do 31. května 2010.
2. Metodické pokyny byly schváleny 24. května 2000 a byly zpřístupněny krátce poté.
3. Schváleno 30. března 2004, nabylo účinnosti 1. května 2004.

## STANOVISKO HOTREC

Asociace HOTREC se o tuto otázku zajímá zejména kvůli smlouvám s pivovary a kvůli frančizovým dohodám. Úkol správně spočítat podíl na trhu je často velmi obtížný z důvodu působení četných ekonomických i praktických faktorů, jež je třeba brát v úvahu. Například rozmělněná povaha sektoru distribuce piva dále komplikuje propočet podílu na trhu. Z tohoto důvodu asociace HOTREC dospěla k závěru, že nová Direktiva bude mít na sektor negativní dopad. Asociace HOTREC navíc doufala, že revize pravidel souvisejících s verbálními dohodami bude příležitostí ke zlepšení poměru mezi výhodami nabízenými kavárnám a rozsahem restrikcí, jež jsou na ně uvaleny: tato příležitost byla bohužel promarněna.

---

## ODKAZY

- ✧ Direktiva Komise (EC) č. 2790/1999 z 22. prosince 1999 o aplikaci článku 81(3) Smlouvy o EC na kategorie vertikálních dohod a tržních praktik, O. J. L 366 z 29.12.99
- ✧ Zákon týkající se podmínek přistoupení České republiky, Estonska, Kypru, Litvy, Lotyšska, Maďarska, Malty, Polska, Slovinska a Slovenské republiky a úpravy Smluv, na nichž se Evropská unie zakládá – Příloha II: Seznam související s článkem 20 Zákona o přistoupení - 5. Směrnice o konkurenci. Oficiální žurnál L 236, 23/09/2003, str. 0344 – 0346.
- ✧ Oznámení Komise – Metodické pokyny k vertikálním omezením, O. J. C 291 ze 13.10.2000
- ✧ Oznámení Komise - Metodické pokyny k aplikaci článku 81(3) Smlouvy (Text týkající se EEA). Oficiální žurnál C 101, 27/04/2004, str. 0097 – 0118.

## 10.3. Frančizové smlouvy

### TITUL

Vertikální omezení – Aplikování článku 81 na kategorie frančizových smluv (Viz 9.2)

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

1. Direktiva (viz 10.2)
2. Metodické pokyny (viz 10.2)
3. Oznámení Komise (viz 10.2)

### SOUČASNÝ STAV

1. *Schválena 22. prosince 1999.*
2. *Schválena 24. května 2000.*
3. *Schválena 30. března 2004. Nabylo účinnosti 1. května 2004.*

### CÍL

Zjednodušit aktuální pravidla vztahující se na různá ujednání o dodání a distribuci, jako jsou např. výběrová distribuce, výhradní nákup, výhradní dodávka a frančizové smlouvy, při posuzování vertikálních dohod ve smyslu článku 81 (dříve 85) Smlouvy o EC. Za určitých podmínek vyjmout vertikální dohody pokrývající konkurenční prostředí z působnosti všeobecného zákazu dohod pokrývajících konkurenční prostředí ve smyslu ustanovení článku 81 Smlouvy. Pokud se týče frančizových dohod, vyjmout (za určitých podmínek) tyto dohody z uplatňování všeobecného zákazu dohod, které jsou překážkou konkurenci mezi podniky (článek 81 – dříve 85 – Smlouvy o EC).

### OBSAH

U vertikálních omezení týkajících se nákupů, prodeje a dalšího prodeje zboží a služeb podle frančizové smlouvy, jako je např. výhradní distribuce, se bloková výjimka odvolává na 30 % práh podílu frančizanta nebo podílu dodavatele uvedeného frančizantem. Metodické pokyny se zabývají aplikováním této Direktivy na vertikální dohody, jako jsou např. frančizové smlouvy.

### MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Direktiva je důležitá zejména pro ty řetězce, které mají schválenou frančizovou strukturu.

### ODKAZY

Viz 10.2



## 10.4. Kontrola koncentrací

### TITUL

Kontrola koncentrací

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Direktiva nazvaná „Direktiva o fúzích“

### SOUČASNÝ STAV

*Schválena 20. ledna 2004, vstoupila v platnost 1. května 2004.*

### CÍL

Usměrňovat zvyšování počtu dominantních firem prostřednictvím fúzí a akvizic nebo společných podniků a umožnit společnostem používat jedinou proceduru vyrozumívání na evropské úrovni, namísto řady procedur na úrovních národních. Tato nová Direktiva si klade za cíl Evropskou unii vybavit flexibilnější a efektivnější legislativou, která by od 1. května 2004 vycházela vstříc zájmům 450 milionů spotřebitelů. Direktiva rovněž společně s právní komunitou poskytuje informaci o tom, na které fúze se konkrétně může vztahovat.

### OBSAH

Direktiva o fúzích/slučování byla poprvé schválena v roce 1989 a účinnosti nabyla 21. prosince 1990. Vytvořila platformu, na které se společnosti mohou pod jednou střešou („one-stop shop“) ucházet o regulační „odbavení“ transakcí majících formu fúzí a akvizic, sahajících nad určitý celosvětový a evropských práh dosaženého obratu.

Tato nová Direktiva zavádí určitou flexibilitu do časových rámců přezkumů, přičemž si nadále uchovává tolik oceňovanou předvídatelnost, posiluje koncept „obchodu pod jednou střešou“ a osvětluje skutečnost, že Komise má oprávnění prošetřovat všechny typy škodlivých scénářů, k nimž může dojít při slučování, od dominance jediné firmy až po následky pramenící z „oligopolních“ situací, které mohou poškodit zájmy evropských spotřebitelů.

Tento nový právní text je součástí balíku rozsáhlých reforem, který spatřil světlo světa v prosinci 2001 a který si klade za cíl zdokonalení již tak vysoce ceněného režimu kontroly nad fúzemi. Balík obsahuje metodické pokyny k vyhodnocování fúzí mezi konkurenčními firmami (tzv. „horizontální pokyny“), které staví na zkušenostech získaných v předchozích 13 letech a na soudních rozhodnutích.

### STANOVISKO HOTREC

Asociace HOTREC vítá tuto Direktivu v tom směru, že Direktiva zavádí kontrolní systém umožňující usměrňování množících se dominantních firem. Asociace HOTREC například za pomoci této Direktivy vyjádřila Komisi svoji obavu týkající se navrhované koncentrace firem Preussag AG a Thomson, která byla nakonec Komisí schválena 26. července 2000.

### ODKAZY

- ✧ Direktiva Rady (EC) č. 139/2004 z 20. ledna 2004 o kontrole nad koncentracemi probíhajícími mezi podniky (Direktiva EC o fúzích/sloučení) (Text týkající se EEA). Oficiální žurnál L 024 , 29/01/2004, str. 0001 – 0022.
- ✧ Direktiva Komise (EC) č. 802/2004 ze 7. dubna 2004 zavádějící Direktivu Rady (EC) č. 139/2004 o kontrole nad koncentracemi probíhajícími mezi podniky („Implementační Direktiva“), (Text týkající se EEA). Oficiální žurnál L 133 , 30/04/2004, str. 0001 – 0039.
- ✧ Metodické pokyny Komise k hodnocení horizontálních fúzí dle Direktivy Rady o kontrole nad koncentracemi probíhajícími mezi podniky. Oficiální žurnál C 031, 05/02/2004, str. 0005 – 0018.

## DALŠÍ ODKAZY

- ✧ Dopis asociace HOTREC Komisi ve věci koncentrace probíhající mezi společnostmi Preussag AG/Thomson (L-0600-522-LCC ze 30.06.2000).
- ✧ Dopis asociace HOTREC komisaři Montimu týkající se koncentrace probíhající v sektoru cestovních kanceláří (L-0301-099-EB ze 14. března 2001).



## 10.5. Anti-dumping

### TITUL

Ochrana proti dumpingovým dovozům ze zemí, které nejsou členy Evropského společenství.  
Ochrana proti dotovaným importům ze zemí, které nejsou členy Evropského společenství.

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Direktivy

### SOUČASNÝ STAV

*Nejnovější pravidla vztahující se na dumpingové a dotované produkty byla schválena v letech 1995 a 1996.*

### CÍL

**Základním cílem je chránit průmysl EU před nekalými obchodními praktikami, jako je dumping, dotované vývozy, apod., ze strany zemí, které nejsou členy Evropského společenství. Tyto nové Direktivy se vztahují na nové dohody o anti-dumpingu a zákazu dotací, i na vyrovnávací opatření pramenící z obchodních jednání GATT vedených v roce 1994 (viz 7.11). Direktivy zavádějí přísné časové limity pro provádění přezkumů a rozhodování s cílem zajistit, aby stížnosti byly řešeny rychle a efektivně.**

### OBSAH

1. Dumping je v zásadě cenová diskriminace, ke které dochází mezi kupujícími na různých národních trzích. Obvykle se definuje jako prodej produktu na trhu EU za nižší nežli „normální hodnotu“, což je obecně cena, za niž zahraniční exportér produkt prodává na svém domácím trhu. Stanovují se pak další cla tak, aby se dorovnala částka, o kterou by normální hodnota přesáhla cenu v EU. Direktiva o anti-dumpingu umožňuje vyměření anti-dumpingových cel tam, kde byly splněny tři podmínky:
  - zjištění dumpingu,
  - materiální poškození průmyslu Společenství,
  - zájmy Společenství jsou dotčeny.
2. Ochrana před dotovanými dovozy umožňuje vyměření vyrovnávacích cel u zboží, které bylo dotováno vládami nečlenských zemí EU, jehož dovoz do Společenství způsobuje újmu nebo hrozí, že způsobí újmu výrobcům stejných produktů v EU.

### MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Hotely, restaurace a kavárny mohou být postiženy anti-dumpingovými cly v tom smyslu, že cena produktů používaných v sektoru se zvýší z důvodu uvalených cel. Tento efekt byl patrný v roce 1999 při zavedení definitivních anti-dumpingových cel u dovozů norského lososa do Společenství. Je rovněž nezbytné analyzovat dopad dumpingu na průmysl Společenství jako takový i na jednotlivé výrobce daného produktu. Dumping staví exportéry ze třetích zemí do nespravedlivé konkurenční výhody, která, pokud nebude zrušena prostřednictvím efektivního využívání obchodních nástrojů EU, může být zneužita s vážnými negativními následky pro průmysl Společenství.

## ODKAZY

- ✧ Direktiva Rady (EC) č. 384/96 z 22. prosince 1995 o ochraně před dumpingovými dovozy ze zemí, které nejsou členy Evropského společenství, O. J. L 56 ze 06.03.96, naposledy novelizovaná Direktivou Rady (EC) č. 461/2004 z 8. března 2004 upravující Direktivu (EC) č. 384/96 o ochraně před dumpingovými dovozy ze zemí, které nejsou členy Evropského společenství a Direktivu (EC) č. 2026/97 o ochraně před dotovanými dovozy ze zemí, které nejsou členy Evropského společenství. Oficiální žurnál L 077, 13/03/2004, str. 0012 – 0020.
- ✧ Direktiva Rady (EC) č. 2026/97 ze 6. října 1997 o ochraně před dumpingovými dovozy ze zemí, které nejsou členy Evropského společenství, O. J. L 288 z 21.10.97, naposledy novelizována Direktivou Rady (EC) č. 461/2004 z 8. března 2004 upravující Direktivu (EC) č. 384/96 o ochraně před dumpingovými dovozy ze zemí, které nejsou členy Evropského společenství a Direktivu (EC) č. 2026/97 o ochraně před dotovanými dovozy ze zemí, které nejsou členy Evropského společenství. Oficiální žurnál L 077, 13/03/2004, str. 0012 – 0020.

## 10.6. Elektronické rezervační systémy

### TITUL

1. Etický kodex pro elektronické rezervační systémy (vztahuje se na služby letecké dopravy)

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Direktiva

### SOUČASNÝ STAV

*Etický kodex byl schválen v roce 1989, revidován byl v roce 1993 a novelizován v roce 1999.*

### CÍL

Zajistit, aby nedocházelo k žádným vzájemným distorzím mezi leteckými dopravci či provozovateli železničních sítí ve vztahu k elektronickým rezervačním systémům. Účelem etického kodexu má být zabránit provozovatelům leteckých linek i provozovatelům železničních sítí využívajícím elektronické rezervační systémy (CRS) v tom, aby je ve vztahu k ostatním dopravcům používali diskriminačním způsobem, například tím, že budou systematicky obsazovat přední místa na zobrazovacích zařízeních CRS.

### OBSAH

Etický kodex se vztahuje na všechny CRS, které jsou nabízeny k použití nebo se používají na území Evropské unie, pokud tyto obsahují produkty letecké dopravy či železniční dopravy, které jsou zobrazovány na jejich hlavních zobrazovacích zařízeních.

#### Hlavními prvky kodexu jsou:

- transparentnost a nediskriminující pravidla;
- přesnost informací zadávaných dopravcem do CRS;
- absence diskriminace na zobrazovacích zařízeních;
- dostupnost statistických informací o individuálních rezervacích nebo informací týkajících se marketingu;
- pravidla účtování pro participující dopravce a předplatitele.

#### Direktiva 323/1999 z 8. února 1999 klade důraz na následující aspekty:

- zlepšení transparentnosti principů politiky stanovování výše dopravného;
- opatření týkající se předplatitelů.

### MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Stávající pravidla pro elektronické rezervační systémy v leteckém odvětví se dotýkají rovněž hotelových rezervací, pokud jsou tyto napojeny na rezervace letových linek. Stojí za povšimnutí, že rozvoj elektronických rezervačních systémů si říká o určitou uniformitu zpřístupňovaných informací.

### VSTUP V PLATNOST

Direktiva z roku 1999 o Etickém kodexu nabyla účinnosti 12. března 1999.

## ODKAZY

- ✦ Direktiva Rady (EEC) č. 2299/89 z 24. července 1989 o etickém kodexu pro elektronické rezervační systémy, naposledy novelizovaná Direktivou Rady (EC) č. 323/1999 z 8. února 1999, O. J. L 40 ze 13.02.99

## 10.7. Dohody o horizontální spolupráci

### TITUL

Dohody o horizontální spolupráci

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Metodické pokyny Komise

### SOUČASNÝ STAV

1. Vydáno 6. ledna 2001
2. Vydáno 30. března 2004

### CÍL

1. Usnadnit aplikovatelnost článku 81 Smlouvy o EC na smlouvy o horizontální spolupráci.
2. Tyto metodické pokyny Komise nenahrazují, ale doplňují, rozsáhlé pokyny, které jsou již obsaženy v metodických pokynech Komise týkajících se určitých dohod, zejména v metodických pokynech k dohodám o horizontální spolupráci a v metodických pokynech o vertikálních omezeních.

### OBSAH

1. I když Komise uznává ekonomický přínos, kterého lze dosáhnout spoluprací, musí zároveň zajistit zachování efektivní konkurence. Článek 81 poskytuje právní rámec pro vyvážené posouzení, které bere v potaz jak antikonkurenční účinky, tak i ekonomické přínosy. Metodické pokyny se snaží identifikovat podmínky, za nichž bude určitá dohoda pravděpodobně či nepravděpodobně zakázána pravidly EU vztahujícími se na konkurenci. Pokyny rovněž identifikují tzv. „šedivé“ oblasti. Je však naprosto zřejmé, že dohody o spolupráci, které obsahují, ať již otevřeně nebo skrytě, pevné stanovení ceny nebo dělbu trhů, budou nadále striktně zakazovány. Tyto metodické pokyny se však nevěnují všem možným horizontálním dohodám. Zajímají se pouze o ty druhy spolupráce, které potenciálně přinášejí vyšší efektivitu: dohody o výrobě, nákupu, marketingu-propagačních aktivitách, standardizaci, výzkumu a rozvoji a rovněž dohody v oblasti životního prostředí.
2. Dle nové Direktivy Rady (EC) č. 1/2003 ze 16. prosince 2002 se organizace mohou článku 81(3) dovolávat přímo u národních soudů nebo národních úřadů pro konkurenci; není k tomu zapotřebí vyjádření Komise. Příslušná dohoda, rozhodnutí nebo chování musí být považovány za legální, pokud strana může prokázat, že splňuje podmínky stanovené článkem 81(3). Metodické pokyny k aplikování článku 81(3) prosazují jeho soudržné aplikování a firmám rovněž poskytují metodické vedení.

### MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Spolupráce má „horizontální charakter“ tehdy, pokud dohodu uzavírají, nebo pokud společně postupují, dvě společnosti operující na trhu na stejné úrovni (úrovních). Ve většině případů horizontální spolupráce představuje spolupráci mezi konkurenty. Pokrývá například oblasti jako jsou výzkum a rozvoj (R&D), výroba, nákup, nebo komercializace.

Asociace HOTREC uvítala Oznámení o aplikovatelnosti článku 81 Smlouvy o EC, které přináší jasnější představu o tom, které propagační/marketingové aktivity společné pro několik konkurentů jsou přijatelné s ohledem na konkurenční pravidla EU. Tyto metodické pokyny se však nezabývají výměnou informací organizovanou konkurenty na společném trhu (např. výměna informací o cenách mezi hotely). Komise však naznačila, že se této problematice bude věnovat samostatně.

## ODKAZY

- ✧ Oznámení Komise k metodickým pokynům o uplatnitelnosti článku 81 Smlouvy o EC na dohody o horizontální spolupráci (Text týkající se EEA). Oficiální žurnál C 003 , 06/01/2001, str. 0002 – 0030.
- ✧ Oznámení Komise k metodickým pokynům o uplatnitelnosti článku 81(3) Smlouvy (Text týkající se EEA). Oficiální žurnál C 101, 27/04/2004, str. 0097 – 0118.

## 10.8. Poplatky z kreditních karet

### TITUL

Větší průhlednost u poplatků z kreditních karet

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Rozhodnutí Komise

### SOUČASNÝ STAV

*Schváleno 24. července 2002, dle pravidel EU o konkurenci byly uděleny výjimky pro některé multilaterální výměnné poplatky (MIF). Tyto výjimky vstoupily v platnost až tehdy, když společnost Visa zavedla určité úpravy, které budou platit do 31. prosince 2007 s tím, že po tomto datu bude Komise moci svobodně přezkoumat systém MIF Visa a posoudit, jaký účinek na trh tyto revidované MIF skutečně mají.*

### CÍL

**Výjimka z pravidel EU, která se vztahuje na konkurenci, upravuje určité vzájemné multilaterální výměny poplatků (MIF) u mezinárodních plateb.**

### OBSAH

Rozhodnutí Komise z 24. července 2002 vyňalo z pravidel EU o konkurenci určité multilaterální vzájemné výměny poplatků (MIF) u mezinárodních plateb prováděných prostřednictvím karet Visa. V souladu s rozhodnutím Komise z 24. července 2002 společnost Visa již umožnila svým členským bankám zveřejnit informace o hladinách MIF u spotřebitelských karet i o poměrném procentu nákladových kategorií, z nichž je sestaveno srovnávací kritérium (benchmark), kterého může MIF maximálně dosáhnout a které musí být pro maloobchodní sektor průhledné.

V květnu 2004 společnosti VISA a MasterCard nezávisle informovaly Komisi, že hodlají na svých internetových stránkách publikovat své multilaterální vzájemné výměnné sazby poplatků vztahující se na evropské mezinárodní platby. To představuje další krok směrem k lepší průhlednosti MIF konkurenčních maloobchodních společností při jejich jednání s obchodními bankami v otázkách výše těchto poplatků („diskontní sazby“) u transakcí prováděných značkovými platebními kartami Visa a MasterCard. Obchodníci si Komisi opakovaně stěžovali, že jejich banky jim o MIF neochotně poskytují úplné informace, a to i když jim to společnost Visa povolila.

### MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Tyto poplatky nehradí přímo držitel karty, ale obchody, restaurace a další podniky, které přijímají Visa karty pro platbu za zboží nebo služby, které prodávají. Asociace HOTREC vítá návrhy Komise směřující ke zlepšení konkurenčního prostředí a průhlednosti na trhu kreditních karet.

### ODKAZY

- ✧ Rozhodnutí Komise z 24. července 2002, vztahující se na soudní řízení vedené dle článku 81 Smlouvy o EC a článku 53 Dohody EEA (Případ č. COMP/29.373 — Visa International — Multilaterální vzájemný výměnný poplatek). O. J. L 318 z 22.11.02
- ✧ Tiskové prohlášení Komise ze 7. května 2004 vítající návrhy společností Visa a MasterCard publikovat jejich multilaterální vzájemné výměnné poplatky účtované u evropských mezinárodních plateb na svých internetových stránkách.

### ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR

- ✧ Zákon č. 513/1991 Sb., Obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

- ✘ Zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (zákon o ochraně hospodářské soutěže), ve znění pozdějších předpisů
- ✘ Vyhl. č. 368/2001 Sb., Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, kterou se stanoví podrobnosti o náležitostech návrhu na povolení spojení soutěžitelů
- ✘ Zákon č. 139/2006 Sb., o koncesních smlouvách a koncesním řízení (koncesní zákon), ve znění pozdějších předpisů
- ✘ Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů
- ✘ Nařízení vlády č. 512/2005 Sb., o stanovení rozsahu poštovního oprávnění
- ✘ Zákon č. 377/2005 Sb., o doplňkovém dohledu nad bankami, spořitelními a úvěrními družstvy, institucemi elektronických peněz, pojišťovnami a obchodníky s cennými papíry ve finančních konglomerátech a o změně některých dalších zákonů (zákon o finančních konglomerátech)
- ✘ Vyhl. č. 118/2005 Sb., kterou se mění vyhláška č. 245/2001 Sb., o podrobnostech udělování státní autorizace na výstavbu vybraných plynových zařízení, její změny, prodloužení anebo zrušení
- ✘ Zákon č. 87/1995 Sb., o spořitelních a úvěrních družstvech a některých opatřeních s tím souvisejících a o doplnění zákona České národní rady č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů
- ✘ Zákon č. 124/2002 Sb., o převodech peněžních prostředků, elektronických platebních prostředcích a platebních systémech (zákon o platebním styku), ve znění pozdějších předpisů
- ✘ Vyhl. č. 91/2006 Sb., kterou se provádí zákon o platebním styku



# 11. DUŠEVNÍ VLASTNICTVÍ

## 11.1. Kolektivní správa práv

### TITUL

Kolektivní správa práv

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

1. Sdělení Komise
2. Rozhodnutí Evropského parlamentu

### SOUČASNÝ STAV

1. *Sdělení bylo schváleno 16. dubna 2004. Následně po konzultačním procesu Komise připravuje návrh Direktivy, která má být podle pracovního programu Komise na rok 2005 vydána v říjnu 2005.*
2. *Rozhodnutí bylo schváleno 15. ledna 2004.*

### CÍL

1. **Jelikož otázka správy práv se na úrovni EU zatím probírala pouze okrajově, účelem tohoto Sdělení bude prodiskutovat, zdali současné metody správy práv nepředstavují překážku správné funkčnosti vnitřního trhu, a rovněž navrhnout nezbytnou další činnost.**
2. **Vyjít vstříc volání po jednotném rámci správy práv v rámci Společenství.**

### OBSAH

1. Komise analyzuje jak individuální, tak kolektivní správu práv. Pokud se týče pouze kolektivní správy, dospívá k názoru, že pro zlepšení fungování Vnitřního trhu je zapotřebí určitého nástroje v rámci celého Společenství.

Podle Komise by mělo být dosaženo společné platformy v následujících oblastech kolektivní správy:

- zřizování a statut inkasních institucí;
- vztah těchto inkasních institucí k uživatelům;
- k držitelům práv;
- externí kontrola inkasních institucí.

Pokud se týče konkrétně uživatelů, Komise je toho mínění, že inkasní instituce by měly být povinny publikovat své tarify a udělovat licence za rozumných podmínek. Navíc považuje za zásadní mírou důležité, aby se uživatelé mohli k tarifům vyjadřovat. Komise očekává, že rámcový nástroj by zvýšil efektivnost a transparentnost inkasních institucí ve prospěch držitelů práv i uživatelů. Rovněž by dlouhodobě podpořil rozvoj v oblasti udělování licencí v rámci Společenství. Aby bylo těchto cílů dosaženo, Komise hodlá navrhnout legislativní nástroj pro určité aspekty kolektivního řízení a pro dobré vedení inkasních institucí.

2. Evropský parlament by rád viděl lepší sladění a větší průhlednost ve způsobu, jakým jsou inkasní instituce v rámci EU provozovány. Rozhodnutí, mezi jinými otázkami, volá i po zavedení minimálních standardů v otázce organizační struktury inkasních institucí a metod kalkulace tarifů. Měly by být položeny základy efektivním a nezávislým kontrolním mechanismům pro inkasní instituce a malým uživatelům by měl být umožněn přístup k arbitrážnímu řešení. Navíc by se na inkasní instituce měl vztahovat požadavek publikovat informace o tarifech, distribučních klíčích, ročních účtech a vzájemných dohodách na Internetu i prostřednictvím jiných forem.

## MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Výše poplatků za autorská a příbuzná práva, jakožto i kritéria a postupy inkasování těchto poplatků, se stát od státu značně liší. Věcná podstata této záležitosti je z právního hlediska složitá a tato problematičnost je dále zhoršována nedostatečnou transparentností fungování těchto inkasních institucí. Legislativní návrh avízovaný Komisí by mohl přispět k větší transparentnosti a efektivnosti při kolektivní správě práv, což může uživatelům jenom prospět.

## STANOVISKO HOTREC

Asociace HOTREC podporuje záměr Komise navrhnout legislativu týkající se řízení práv inkasními institucemi. Asociace HOTREC vnímá intervenci Komise jako nezbytnou z důvodu vyvinutí tlaku na inkasní instituce v tom smyslu, aby souhlasily s revizí svých pracovních metod i způsobu, jakým jednají se sektorem.

### Asociace HOTREC žádá:

- svobodu zakoupení možnosti využívání děl chráněných autorskými a podobnými právy v zahraničí;
- přísné uplatňování pravidel EU i národních pravidel týkajících se konkurence i na inkasní instituce;
- transparentnost ze strany inkasních institucí;
- zjednodušené postupy a využití nových technologií pro minimalizaci administrativní zátěže uvalované na malé organizace;
- seskupování procedur vztahujících se na inkasování poplatků za různá práva do tzv. „pod jednu střechu“ („one-stop-shops“);
- takové systémy řešení sporů, které by byly snadné, rychlé a cenově dostupné i pro malé podniky či asociace.

## ODKAZY

- ✘ Sdělení Komise ke „Správě autorských a příbuzných práv na vnitřním trhu“, COM (2004) 261, konečná verze, 16.4.2004
- ✘ Rozhodnutí Evropského parlamentu o rámci Společenství pro instituce kolektivní správy na poli autorských a příbuzných práv, P5\_TA(2004) 36, 15.1.2004
- ✘ Reakce asociace HOTREC na Sdělení Komise o „Správě autorských a příbuzných práv na vnitřním trhu“, – viz: [www.hotrec.org](http://www.hotrec.org)
- ✘ Návrh asociace HOTREC Evropskému parlamentu a Evropské komisi z 31. října 2003 – viz: [www.hotrec.org](http://www.hotrec.org)
- ✘ Brožura o autorských právech vydaná asociací HOTREC „Věděli jste, že když si s přáteli dáváte pivo, platíte i za hudbu?“, leden 2000 – viz: [www.hotrec.org](http://www.hotrec.org)

## 11.2. Autorská a související práva v informační společnosti

### TITUL

Harmonizace určitých aspektů autorských a příbuzných práv v Informační společnosti

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Direktiva

### SOUČASNÝ STAV

*Schválena 22. května 2001*

### CÍL

**Sladit určité aspekty autorského práva s cílem zajistit hladké fungování vnitřního trhu v této oblasti, zejména ve světle technologického vývoje informační společnosti.**

### OBSAH

Direktiva ustanovuje, že členské státy by akcionářům měly poskytovat exkluzivní právo schvalovat či zakazovat reprodukování, komunikování nebo zpřístupňování veřejnosti a distribuování svých děl. Přináší rovněž právní ochranu zařízením sloužícím obraně před kopírováním i systémům správy práv.

### MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Nehrozí zde přímý dopad na sektor, i když Direktiva prosazuje ochranu držitelů práv napříč celým EU. Direktiva nedefinuje pojem „veřejnost“ pro účely práva veřejnosti na komunikaci. Tato definice má pro hotely, restauranty a kavárny velkou důležitost, neboť určuje, zda tyto jsou či nejsou povinny platit za autorská a související práva poplatky za hudební produkce pro své hosty. Je však kontroverzní a ve členských státech EU existuje mnoho odlišných interpretací.

### STANOVISKO HOTREC

V administrativním pracovním dokumentu publikovaném v červenci 2004 Komise nespatořovala jakoukoliv potřebu definování konceptu „komunikování veřejnosti“ na úrovni EU. Asociace HOTREC v konzultacích k tomuto dokumentu odpověděla tím, že zopakovala své tradiční stanovisko, a sice, že hosté v hotelových pokojích by neměli být považováni za „veřejnost“, a to bez ohledu na to, zda se tento koncept definuje na úrovni EU nebo na úrovni národní.

### ODKAZY

- ✘ Direktiva 2001/29/EC Evropského parlamentu a Rady z 22. května 2001 o sladování určitých aspektů autorských a souvisejících práv v informační společnosti, O. J. L 167 z 22.6.2001
- ✘ Administrativní pracovní dokument Komise k revizi právního rámce EC na poli autorských a souvisejících práv, SEC(2004) 995 z 19.7.2004

### DALŠÍ ODKAZY

- ✘ Společné stanovisko členských asociací Asociace HOTREC v otázce správy autorských a příbuzných práv, květen 1995. – Viz: [www.hotrec.org](http://www.hotrec.org)
- ✘ Reakce asociace HOTREC na konzultace v otázce revize právního rámce EC na poli autorských a souvisejících práv, říjen 2004 – Viz: [www.hotrec.org](http://www.hotrec.org)

**Další texty související s autorskými a příbuznými právy**

- ✘ Podmínky ochrany - Direktiva Rady 1993/98/EEC z 29. října 1993, sladující podmínky ochrany autorských a některých souvisejících práv, O. J. L 290 z 24.11.1993
- ✘ Právo upravující otázku nájmu a zapůjčení - Direktiva Rady 1992/100/EEC z 19. listopadu 1992 o nájemním a půjčovním právu i o jistých dalších právech souvisejících s autorskými právy na poli duševního majetku, O. J. L 346 z 27.11.1992
- ✘ Další informace o činnostech Společenství v oblasti duševního vlastnictví lze získat na webových stránkách Evropské komise, vnitřní trh DG: [www.europa.eu.int/comm/dgs/internal\\_market/](http://www.europa.eu.int/comm/dgs/internal_market/)

## 11.3. Satelitní vysílání a kabelová distribuce signálu

### TITUL

Koordinace určitých pravidel týkajících se autorských a souvisejících práv u satelitního vysílání a kabelové distribuce signálu.

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Direktiva

### SOUČASNÝ STAV

*Direktiva byla schválena 27. září 1993.*

### CÍL

**Cílem této Direktivy je sladit pravidla týkající se mezinárodního satelitního vysílání a kabelové distribuce za účelem ochrany práv autorů a interpretů, ale rovněž ve snaze vyhnout se tomu, aby autoři bránili využívání svých děl.**

### OBSAH

**Direktiva se zabývá dvěma oblastmi aktivit:**

#### a) Satelitní vysílání:

Členské státy musí autorům poskytovat výhradní právo schvalovat komunikování jejich autorských děl veřejnosti prostřednictvím satelitního vysílání. Stejnou úroveň ochrany je nutno zajistit pro účinkující, producenty a vysílatele. Schvalování satelitního vysílání, na něž se vztahují ochranná práva, musí být projednáváno na smluvním základě, a to v zemi původu vysílání.

#### b) Další distribuce prostřednictvím kabelových sítí:

Provozovatelé kabelových sítí musí na smluvním základě získat od držitelů autorských a příbuzných práv souhlas s dalším šířením programů. Práva na další šíření prostřednictvím kabelových sítí musí být projednávána výhradně prostřednictvím inkasních institucí zastupujících různé kategorie držitelů práv.

### DOPAD NA SEKTOR

Asociace HOTREC se staví negativně k legislativě EU, která by vedla k rozšiřování autorských a souvisejících práv, a tím pádem i k nutnosti odvádět vyšší poplatky. V případě satelitního vysílání a dalšího kabelového šíření by měla být rovněž věnována zvláštní pozornost inkasním institucím, které se budou snažit tuto Direktivu využít k posílení svého vlivu.

Z pohledu asociace HOTREC je rovněž důležité si všimnout, že v červnu roku 1998 První instanční soud ve španělském Oviedu žádal Evropský soudní dvůr o prvotní rozhodnutí o tom, zda příjem satelitních a pozemních televizních signálů hotelovými zařízeními, jakožto i jejich další šíření kabelovou sítí do různých pokojů v hotelu, je považováno za akt „komunikování veřejnosti“ nebo „přijímání veřejnosti“ ve smyslu ustanovení Direktivy 1993/98. Vrchní zástupce byl na základě Bernské konvence zastáncem kladné odpovědi na tento dotaz, avšak samotný soud ve svém rozhodnutí ze 3. února 2000 Bernskou konvencí za základ nepoužil a rozhodl v tom smyslu, že Direktiva 1993/83 neobsahuje takové informace, které by soudnímu dvoru umožňovaly na tento dotaz odpovědět. Proto se o významu konceptu „aktu komunikování veřejnosti“ či „přijímání veřejnosti“ musí rozhodnout podle národního práva. Jak je uvedeno v jednom administrativním pracovním dokumentu publikovaném v červenci 2004, Komise neshledala potřebu definovat koncept „komunikování veřejnosti“ na úrovni EU.

## ODKAZY

- ✧ Direktiva Rady 1993/83/EEC z 27. září 1993 o koordinaci určitých pravidel týkajících se autorských a souvisejících práv vztahujících se na satelitní vysílání a další šíření kabelovými sítěmi, O. J. L 248 ze 06.10.1993
- ✧ Rozsudek Evropského justičního soudu ze 3. února 2000 v případě C-293/98 – Egeda versus Hoasa, k nahlédnutí na <http://curia.eu.int>

## 11.4. Elektronické podpisy

### TITUL

Společný rámec pro elektronické podpisy

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Direktiva

### SOUČASNÝ STAV

*Direktiva o společném rámci pro elektronické podpisy byla schválena 13. prosince 1999.*

### CÍL

1. Stanovit jasný rámec Společenství týkající se podmínek vztahujících se na používání elektronických podpisů.
2. Usnadnit používání elektronických podpisů s cílem zajistit řádné fungování vnitřního trhu.

### OBSAH

Elektronické podpisy umožňují osobě přijímající data prostřednictvím elektronických sítí určit původ dat (identitu) a ověřit si, zda data byla pozměněna či nikoliv (integrita). Data jsou doprovázena certifikátem, jenž je vydáván poskytovatelem certifikačních služeb, který umožňuje příjemci zprávy zkontrolovat identitu odesilatele.

#### Direktiva:

- zavádí systém dozoru nad poskytovateli certifikačních služeb, kteří jsou zřizováni a působí teritoriálně a kteří vydávají kvalifikované certifikáty veřejnosti;
- podporuje vyvíjení a používání nástrojů k ověřování podpisů (uvedeno v příloze IV této Direktivy);
- stanovuje, že každý členský stát bude aplikovat národní opatření, jež se dle Direktivy budou vztahovat na poskytovatele certifikačních služeb zřízené na území státu i na služby, jež tyto poskytují. Rovněž stanoví, že členské státy nesmějí omezovat poskytování certifikačních služeb majících původ v jiném členském státě v oblastech spadajících do působnosti této Direktivy;
- ve vztahu k ochraně dat budou členské státy zajišťovat, aby poskytovatel certifikačních služeb, jenž vydává certifikáty veřejnosti, směl vybírat osobní data přímo od datového subjektu nebo po výslovném souhlasu datového subjektu, a to pouze v míře nutné pro účely vydání a udržování platnosti certifikátu. Data zde nesmějí být shromažďována bez výslovného souhlasu datového subjektu. Direktiva je mezinárodně orientovaná a obsahuje i mechanismus spolupráce s třetími zeměmi na základě vzájemného uznání certifikátů ve smyslu bilaterálních či multilaterálních dohod.

### MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Direktiva pokrývá typy služeb (služby poskytované na dálku elektronickými prostředky a na individuální žádost příjemce služby), které sektor hotelů, restaurací a kaváren v současnosti při svých obchodních transakcích využívá. Právní jistota týkající se elektronických podpisů má obrovský dopad na obchodní výměny v rámci našeho sektoru.

### ČASOVÝ LIMIT PRO ZAVEDENÍ VE ČLENSKÝCH STÁTECH

Do 28. května 2000

## **ODKAZY**

- ✧ Direktiva Evropského parlamentu 1999/93/EC a Direktiva Rady ze 13. prosince 1999, týkající se společného rámce pro elektronické podpisy, O. J. L 013, 19.1.2000



## 11.5. Právní ochrana databází

### TITUL

Právní ochrana databází

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Direktiva

### SOUČASNÝ STAV

*Schváleno 11. března 1996*

### CÍL

Direktiva si klade za cíl bojovat s pirátstvím v elektronických databázích a zároveň chce sladit legislativu členských států tak, aby státy odstranily pokřivení bránící volnému pohybu zboží a služeb.

### OBSAH

Hlavním charakteristickým znakem Direktivy je vytvoření nového práva „sui generis“ (svého druhu), které má chránit investice do času, peníze i úsilí při zřizování databáze, bez ohledu na to, zda taková databáze je inovativní či nikoliv. Výrobci by se mohli tohoto práva „sui generis“ dovolávat ve snaze zakázat vyjímání nebo opětovné používání celé databáze nebo jejích podstatných částí třetími stranami. Toto právo bude platit po dobu 15 let, s podmínkou obnovení při provedení nových významných investic.

Ochrana poskytovaná touto Direktivou se vztahuje pouze na autory databází, kteří jsou rezidenty a/nebo státními příslušníky některého členského státu Evropské unie. Ochrana databázím vytvořeným ve třetích zemích bude poskytována až poté, co Rada takovou ochranu projedná, a žádná ochrana nepůjde nad rámec toho, co zaručuje tato Direktiva.

### MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Hoteliéři nebudou moci libovolně využívat databáze, které jim nepatří. Jejich databáze však budou dle této legislativy chráněny před využíváním dalšími subjekty.

### ČASOVÝ LIMIT PRO ZAVEDENÍ VE ČLENSKÝCH STÁTECH

1. leden 1998.

### ODKAZY

- ✠ Direktiva 1996/9/EC Evropského parlamentu a Rady z 11. března 1996 o právní ochraně databází, O. J. L 77 z 27.3.1996



## 11.6. Design

### TITUL

1. Legislativní ochrana designů
2. Design Společenství

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

1. Direktiva
2. Direktiva

### SOUČASNÝ STAV

1. *Schváleno 28. října 1998.*
2. *Schváleno 12. prosince 2001*

### CÍL

1. **Poskytnout legislativní ochranu průmyslovým designům a modelům v členských státech, zmenšit právní překážky volnému pohybu takového zboží, které obsahuje složku designu, a zajistit, aby jakékoliv rozdíly v právní ochraně designů mezi členskými státy, jež by mohly pokrývat konkurenci na vnitřním trhu, zmizely.**
2. **Zřídít systém právní ochrany designů v rámci celého Společenství. Direktiva podporuje kreativitu a inovaci tím, že podnikům a jednotlivcům, kteří přicházejí s novými designy, usnadňuje jejich ochranu na vnitřním trhu tím, že si pouze jedenkrát podají žádost u Úřadu pro harmonizaci na vnitřním trhu (Office for Harmonisation in the Internal Market - OHIM). Direktiva rovněž bojuje s podvodnou a pirátskou činností.**

### OBSAH

1. Direktiva, která se vztahuje na široké spektrum výrobků, sblízuje ta opatření národních zákonů o designu, která mají nejpřímější vliv na fungování vnitřního trhu. Tato opatření se týkají:
  - definice designu;
  - požadavků na ochranu;
  - rozsahu ochrany;
  - trvání ochrany;
  - právního základu neplatnosti nebo odmítnutí ochrany;
  - práv propůjčovaných zákonem o designu.
2. Direktiva propůjčuje designérům právo, které bude v celém Společenství platné po dobu 25 let. Tento systém Společenství bude existovat souběžně s národními systémy ochrany designů, harmonizovanými Direktivou o ochraně designů 1998/71. Důležitou novinkou je, že designy jsou chráněny nejen pokud byly formálně registrovány u Úřadu pro harmonizaci na vnitřním trhu (OMIH) se sídlem ve španělském Alicante, ale rovněž pokud taková registrace nebyla provedena, avšak pouze za předpokladu, že splňují požadavky Direktivy. Registrovaný design Společenství však bude chráněn jak před úmyslným kopírováním, tak před nezávislým vyvinutím podobného designu. Neregistrovaný design bude chráněn pouze před úmyslným kopírováním. Aby byl nárok na ochranu oprávněný, musí být designy v obou případech nové a musí mít individuální charakter.

Existují dvě Direktivy Komise zavádějící Direktivu Rady o designech Společenství: jedna obsahuje procedurální pravidla pro podávání a registrování obchodních známek Společenství a druhá stanovuje výši registračních poplatků.

## **MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR**

Stále více restaurací a kaváren zakládá svůj věhlas a získává pozornost zákazníků díky určitému konceptu nebo image, které s sebou nesou specifičnost stylů dekorace interiéru, nabídky, výběru hudby apod. Ochrana designů tedy má dopad na to, jak se tyto designy v našem sektoru používají. Ochranu designů si mohou přát ty organizace, které používají své dekorace/uspořádání jako marketingový nástroj.

## **ČASOVÝ LIMIT PRO ZAVEDENÍ VE ČLENSKÝCH STÁTECH**

1. Do 28. října 2001.

---

### **ODKAZY**

- ✘ Direktiva 1998/71/EC Evropského parlamentu a Rady ze 13. října 1998 o legislativní ochraně designů, O. J. L 289, 28.10.1998
- ✘ Direktiva Rady (EC) č. 6/2002 z 12. prosince 2001 o designech Společenství, O. J.L 003 z 05.01.2002
- ✘ Direktiva Komise 2245/2002 z 21. října 2002 zavádějící Direktivu Rady 6/2002, O. J. 341 17.12.2002
- ✘ Direktiva Komise 2246/2002 ze 16. prosince o poplatcích náležejících Úřadu pro harmonizaci na vnitřním trhu (Obchodní známky a Designy) s ohledem na registraci designů Společenství, O. J. 341 17.12.2002

## 11.7. Obchodní známka

### TITUL

Obchodní známka Společenství

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

1. Direktiva Rady o obchodní známce Společenství.
2. Direktiva a Rozhodnutí Rady související s Madridským protokolem o mezinárodní registraci známek

### SOUČASNÝ STAV

1. *Schválena 20. prosince 1993. Novelizována 22. prosince 1994.*
2. *Schválena 27. června 1989. Nabyla účinnosti 1. prosince 1995.*

### CÍL

1. **Direktiva Rady primárně usiluje o zavedení obchodní známky platné napříč celým Společenstvím.**
2. **Umožnit Společenství přistoupit k Madridské dohodě týkající se mezinárodní registrace obchodních známek.**

### OBSAH

1. Obchodní známka je charakteristická značka, která identifikuje určité zboží nebo služby jako vyráběné nebo poskytované konkrétní osobou nebo podnikem. Direktiva Rady o obchodní známce Společenství zavádí jednotnou známku, platnou po celém EU, která zaručuje jednotnou úroveň ochrany všem držitelům v každém členském státě. Vyjmenovává formální náležitosti žádosti o registrační známku nutné pro rychlé procedurální vyřízení.  
Aby bylo možno zavést Direktivu Rady, byly schváleny dvě Direktivy Komise: jedna, jež obsahuje procedurální pravidla pro podání a registraci obchodních známek Společenství; a druhá, která určuje výši poplatků náležejících Úřadu pro harmonizaci na vnitřním trhu (OMIH) i to, kdy musí být uhrazeny.
2. Madridský protokol umožňuje mezinárodní registraci známek u Mezinárodní kanceláře při Světové organizaci pro duševní vlastnictví (International Bureau of the World Intellectual Property Organisation - WIPO) v Ženevě. Každá registrace se projeví v několika zemích a regionech, potencionálně i ve všech smluvních stranách, včetně těch států a mezivládních organizací, které mají regionální kanceláře za účelem registrace známek s účinností na území této organizace. Mezivládní organizace, které mají regionální kanceláře za účelem registrace známek s účinností na území této organizace, mohou přistoupit k Madridskému protokolu. Tato inovace byla zavedena se zvláštním záměrem umožnit Evropskému společenství vyhovět mezinárodnímu registračnímu systému poté, co v platnost vstoupí systém ochranných známek Společenství.

### MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

S novými obchodními známkami mají společnosti nyní možnost registrovat svoje produkty a služby u jedné centrální kanceláře s působností po celém EU. Obchodní známky jsou registrovány na základě jediné žádosti, procházejí jedinou centrální procedurou, která je rozumně zpoplatněna, a jsou předmětem jednotného přezkumu a oponentské procedury. O zrušení z důvodu nepoužívání lze zažádat pouze tehdy, pokud obchodní známka není používána v žádné ze zemí Společenství.

Tento nový systém může být užitečný pro organizace, řetězce apod., jež si přejí mít na úrovni EU ochranu svých charakteristických značek, které identifikují přímo jejich jméno nebo jejich produkty a služby.

**ODKAZY**

- ✘ Direktiva Rady č. 40/1994 z 20. prosince 1993 o obchodní známce Společenství, O. J. L 11 ze 14.1.1994
- ✘ Direktiva Rady (EC) č. 3288/1994 z 22. prosince 1994, upravující Direktivu Rady č. 40/1994. O.J L 349 ze 31.12.1994
- ✘ Direktiva Komise č. 2868/1995 ze 13. prosince 1995 zavádějící Direktivu Rady č. 40/1994 o obchodní známce Společenství, O. J. L 303 15.12.1995
- ✘ Direktiva Komise č. 2869/1995 ze 13. prosince 1995 o poplatcích náležejících Úřadu pro harmonizaci na vnitřním trhu (Obchodní známky a Designy), O. J. L 303 z 15.12.1995
- ✘ Direktiva Rady (EC) č. 1992/2003 z 27. října 2003 upravující Direktivu (EC) č. 40/94 o obchodní známce Společenství, umožňující přistoupení Evropského společenství k protokolu týkajícímu se Madridské dohody o mezinárodní registraci známek, schválenému v Madridu dne 27. června 1989, O. J. 296, 14.11.2003
- ✘ Rozhodnutí Rady z 27. října 2003 schvalující přistoupení Evropského společenství k protokolu týkajícímu se Madridské dohody o mezinárodní registraci známek, schválenému v Madridu dne 27. června 1989, O. J. 296, 14.11.2003

**DALŠÍ ODKAZY**

- ✘ Úřad pro harmonizaci na vnitřním trhu (obchodní známky a designy) (OMIH) má své ústředí v Alicante (Španělsko), Avenida de Aguilera 20, E - 03080 Alicante.

**ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR**

- ✘ Zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně a doplnění některých zákonů souvisejících (autorský zákon)
- ✘ Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů
- ✘ Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů
- ✘ Zákon č. 46/2000 Sb., o právech a povinnostech při vydávání periodického tisku (tiskový zákon), ve znění pozdějších předpisů
- ✘ Zákon č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně a doplnění dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- ✘ Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů
- ✘ Zákon č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku, ve znění pozdějších předpisů
- ✘ prováděcí vyhláška č. 540/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku, ve znění pozdějších předpisů
- ✘ Zákon č. 191/1999 Sb., o opatřeních týkajících se dovozu, vývozu a zpětného vývozu zboží porušujícího některá práva duševního vlastnictví, ve znění pozdějších předpisů.
- ✘ Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů
- ✘ Zákon č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách, ve znění pozdějších předpisů
- ✘ Zákon č. 191/1999 Sb., o opatření při dovozu, vývozu a zpětném vývozu zboží porušujícího některá práva duševního vlastnictví, ve znění zákona č. 121/2000 Sb.
- ✘ Zákon 439/2003 Sb., kterým se mění zákon č. 64/1986 Sb., o České obchodní inspekci, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů
- ✘ Zákon č. 116/2000 Sb., kterým se mění některé zákony na ochranu průmyslového vlastnictví
- ✘ Zákon č. 527/1990 Sb., o vynálezech, průmyslových vzorech a zlepšovacích návrzích, ve znění pozdějších předpisů
- ✘ Zákon č. 221/2006 Sb., o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví a o změně zákonů na ochranu průmyslového vlastnictví (zákon o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví)
- ✘ Zákon č. 417/2004 Sb., o patentových zástupcích a o změně zákona o opatřeních na ochranu průmyslového vlastnictví
- ✘ Vyhl. č. 97/2004 Sb., k provedení zákona o ochranných známkách
- ✘ Zákon č. 173/2002 Sb., o poplatcích za udržování patentů a dodatkových ochranných osvědčení pro léčiva a pro přípravky na ochranu rostlin a o změně některých zákonů
- ✘ Zákon č. 452/2001 Sb., o ochraně označení původu a zeměpisných označení a o změně zákona o ochraně spotřebitele
- ✘ Zákon č. 529/1991 Sb., o ochraně topografií polovodičových výrobků, ve znění pozdějších předpisů

- ✧ Zákon č. 207/2000 Sb., o ochraně průmyslových vzorů a o změně zákona č. 527/1990 Sb., o vynálezech, průmyslových vzorech a zlepšovacích návrzích, ve znění pozdějších předpisů
- ✧ Zákon č. 206/2000 Sb., o ochraně biotechnologických vynálezů a o změně zákona č. 132/1989 Sb., o ochraně práv k novým odrudám rostlin a plemenům zvířat, ve znění zákona č. 93/1996 Sb.





## 12. ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

### 12.1. Ekoznačka

#### TITUL

1. Revidovaný program pro udělování ekoznačky Společenství
2. Ekologická kritéria pro udělování ekoznačky Společenství turistickým ubytovacím zařízením

#### PRÁVNÍ NÁSTROJ

1. Směrnice
2. Rozhodnutí Komise

#### SOUČASNÝ STAV

1. *Přijata 17. července 2000.*
2. *Přijato 14. dubna 2003.*

#### CÍL

1. **Zrevidovaný program si klade za cíl propagovat konstruování, výrobu, marketing a využívání takových produktů (a poprvé v historii i služeb), které mají po dobu jejich životnosti snížený dopad na životní prostředí. Program zároveň hodlá poskytovat spotřebitelům lepší informace o dopadu produktů a služeb na životní prostředí.**
2. **Vytvořit ekologická kritéria, některá povinná a některá dobrovolná, pro udílení ekoznačky Společenství turistickým ubytovacím zařízením. Cílem těchto kritérií je omezit spotřebu energií, vody a tvorbu odpadů, zároveň preferovat využívání obnovitelných zdrojů a surovin představujících menší hrozbu pro životní prostředí a propagovat ekologickou komunikaci a výuku.**

#### OBSAH

1. Systém udělování ekoznačky EU je dobrovolným nástrojem, který může trh využívat. Produkty a služby, které splňují přísná ekologická a výkonnostní kritéria, obdrží květinové logo. Toto logo může být vystavováno a fungovat tak jako marketingový nástroj, který zákazníkům ukazuje, že tento produkt disponuje vynikajícími ekologickými charakteristikami. Revidovaná směrnice tento program zjednodušuje a zároveň rozšiřuje jeho působnost na oblast služeb, zavádí strukturu snížených poplatků, zvyšuje transparentnost systému a zlepšuje zainteresovanost akcionářů.
2. Kritéria, podle kterých se vyhodnocuje nárok na ekoznačku EU, se zabírají nejzávažnějšími ekologickými dopady ubytovacích struktur, jako jsou: spotřeba energie, spotřeba vody, spotřeba chemických látek a produkce odpadu. Některá kritéria jsou povinná a některá dobrovolná. Všechna povinná kritéria musí být splněna. Za každé dobrovolné kritérium se uděluje 1, 1,5 nebo 2 body a uchazeči musí získat celkem 16,5 bodů. Kritéria jsou platná do 30. dubna 2007, a pokud nebudou do té doby přijata revidovaná kritéria, bude Rozhodnutí platit do 30. dubna 2008.

#### STANOVISKO HOTREC

Ekoznačky již existují na národní a regionální úrovni ve většině členských států. Asociace HOTREC vždy zastávala názor, že má-li být prosazována myšlenka širokospektrální ekoznačky EU, měly by být posouzeny již existující národní a regionální značky, a ty, které již splňují určitý počet a typ kritérií, by měly být automaticky akceptovány jako ekoznačka EU. Podle systému udělování ekoznačky EU se za národní či regionální ekoznačku připočítávají pouze 3 body z celkových 16,5 bodů potřebných v oblasti dobrovolných kritérií.

Asociace HOTREC informovala své členské organizace o novém systému udělování ekoznaček EU, avšak nebude toto evropské schéma žádným způsobem prosazovat. Bude záležet na každé národní asociaci, zda tento systém svým členům doporučí či nikoliv. Společnosti se rozhodnou na základě tržních a ekonomických výhod získaných programem, po porovnání s náklady na splnění evropských kritérií a posouzení administrativní zátěže. Podobná srovnání bude třeba provést pro vyhodnocení výhodnosti/nevýhodnosti ekoznačky EU v porovnání s národní/regionální ekoznačkou.

Asociace fungující v zemích, kde již existují národní/regionální ekoznačky, si mohou zvolit pokračovat v zaběhnutém programu, do kterého již marketingově investovaly. Asociace operující v zemích, kde dosud ekoznačka pro ubytování neexistuje, se mohou rozhodnout používat ekoznačku EU nebo naopak národní/regionální systém jiné země, který se již ukázal jako efektivní (některé země například projeví zájem o Danish Green Keys - Dánské zelené klíče).

## **ODKAZY**

- ✚ Směrnice (EC) č. 1980/2000 Evropského parlamentu a Rady ze dne 17. července 2000 týkající se revize systému udělování ekoznačky Společenství, O. J. L 237 21.9.2000
- ✚ Rozhodnutí Komise ze dne 10. listopadu 2000 ustavující Radu pro ekoznačku Evropské unie a její procesní postupy, O.J L 293 ze dne 22.listopadu 2000
- ✚ Rozhodnutí Komise ze dne 10. listopadu 2000 o standardní smlouvě ošetřující pravidla užívání Ekoznačky Společenství, O. J. L 293 ze dne 22.listopadu 2000
- ✚ Rozhodnutí Komise ze dne 10. listopadu 2000 zavádějící přihlašovací a roční poplatky za Ekoznačku Společenství, O. J. L 293 ze dne 22.listopadu 2000
- ✚ Rozhodnutí Komise ze dne 14. dubna 2003 ustanovující ekologická kritéria pro udělování ekoznačky Společenství turistickým ubytovacím zařízením, O. J. L 102, 24.4.2003

## 12.2. Vyhodnocení dopadu na životní prostředí

### TITUL

1. Vyhodnocení dopadu některých veřejných a privátních projektů na životní prostředí.
2. Vyhodnocení dopadu některých plánů a programů na životní prostředí.

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

1. Direktiva
2. Direktiva

### SOUČASNÝ STAV

1. *Původní Direktiva z roku 1985 o veřejných a soukromých projektech byla doplněna v březnu 1997.*
2. *Direktiva o plánech a programech byla přijata 27. června 2001.*

### CÍL

1. **Rozcházející se národní legislativy pokrývající oblast vyhodnocení dopadů projektů na životní prostředí může být zdrojem nepříznivého konkurenčního prostředí. V této souvislosti si revidovaná Direktiva klade za cíl zajistit úspěšné zavedení unifikovaného procesu představeného předešlou Direktivou, který se týká vyhodnocení dopadu určitých veřejných a soukromých projektů na životní prostředí.**
2. **Stanovení postupu pro vyhodnocení dopadu na životní prostředí, který bude správně integrovat ekologické požadavky EU do plánů a programů přijatých členskými státy. Tyto plány a programy jsou přijímány jako součást plánovacích a rozhodovacích procesů měst a celého státu s cílem vytvoření rámce pro další schvalování rozvoje. Direktiva je míněna jako doplněk k vyhodnocení dopadu některých veřejných a soukromých projektů na životní prostředí.**

### OBSAH

1. Direktiva revidovaná v roce 1997 definuje všeobecný rámec hodnocení a kritéria pro definování projektů, které musí být vyhodnoceny na základě jejich dopadu na životní prostředí. Jasně definuje informace, které musí manažeři a vedoucí projektů odevzdat. Vyhodnocení je nutné učinit ještě předtím, než se udělí souhlas s projektem.

#### **Direktiva definuje dvě kategorie projektů:**

- projekty, pro které je povinné vyhodnocení jejich dopadu na životní prostředí;
- projekty, kterým určí členský stát, zda je nutné vyhotovit vyhodnocení jejich dopadu na životní prostředí.

V souvislosti s cestovním ruchem zahrnují tyto projekty: lyžařské vleky, běžecké tratě, lanovky a související stavby, soukromá přístaviště a prázdninová městečka, hotelové komplexy a podobné projekty, trvalé kempy a místa pro karavany, tématické parky.

2. Direktiva uvádí rámcový postup pro vyhodnocení plánů a programů přijatých kompetentními úřady či jinými pověřenými autoritami v souvislosti s plánovacími a rozhodovacími procesy měst a celé země. Dodatek 1 obsahuje seznam informací, které musí být před vyhodnocením předloženy. Vyhodnocení dopadu na životní prostředí bude vždy vyžadováno pro veškeré plány a programy související s oblastmi zemědělství, lesnictví, rybářství, energetiky, průmyslu, dopravy, zpracování odpadu, telekomunikací, turistického ruchu, plánování městské a venkovské výstavby a využití půdního fondu.

## **MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR**

1. Direktiva z roku 1997 se vztahuje na všechna prázdninová městečka a hotelové komplexy, soukromá přístaviště a lyžařské dráhy a vleky.
2. Direktiva pokrývá plány a programy přijaté kompetentními úřady jako součást plánovacího a rozhodovacího programu města a celé země v oboru cestovního ruchu.

## **ČASOVÝ LIMIT PRO ZAVEDENÍ ČLENSKÝMI STÁTY**

1. Novela původní Direktivy z roku 1997 o vyhodnocení dopadů určitých veřejných a soukromých projektů musela být přijata do 14. března 1999.
2. Členské státy musely Direktivu přijmout a zavést do praxe nejpozději do 21. července 2004.

---

## **ODKAZY**

- ✧ Direktiva Rady 1985/337/EEC ze dne 27. července 1985 týkající se vyhodnocení dopadu některých soukromých a veřejných projektů na životní prostředí, O. J. L 175 ze dne 5.července 1985, poslední novelizace Radou 1997/11/EC ze dne 14. března 1997, O. J. L 73 ze dne 14.března 1997
- ✧ Direktiva 2001/42/EC Evropského parlamentu a Rady ze dne 27. června 2001 týkající se vyhodnocení dopadu některých plánů a programů na životní prostředí, O. J L 197 ze dne 21.července 2001

## 12.3. Systém ekologického auditu (Eco-audit)

### TITUL

Dobrovolná spolupráce organizací v rámci systémů ekologického managementu a auditu Společenství (EMAS)

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Směrnice Rady

### SOUČASNÝ STAV

*Původní směrnice ošetřující dobrovolnou spolupráci firem na systému ekologického managementu a auditu v odvětvovém sektoru byla přijata dne 29. června 1993. Systém je otevřený všem hospodářským sektorům, včetně veřejných a soukromých služeb, a to od přijetí nové Směrnice (EMAS-II) dne 19. března 2001.*

### CÍL

**Nová Směrnice rozšiřuje pole působnosti současně Směrnice na všechny organizace (včetně společností působící v hotelovém a kavárenském sektoru).**

### OBSAH

Společnosti, které by rády spolupracovaly na systému ekologického managementu a auditu, musí:

- přijmout firemní ekologickou strategii;
- pravidelně provádět ekologické audity;
- poskytovat veřejné informace o jejich ekologickém působení prostřednictvím ekologického prohlášení/zprávy.

Kromě rozšíření působnosti tato nová Směrnice zároveň integruje ISO 14001 jako systém ekologického managementu, představuje viditelné a jednoznačné logo EMAS, zapojuje zaměstnance do zavádění EMAS, posiluje význam ekologických zpráv a bere více v potaz nepřímý vliv ekonomické aktivity (akviziční postupy, výběr a skladba služeb, finanční investice, atd.).

### MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Od zavedení nové směrnice EMAS již některé řetězce hotelů a restaurací získaly logo EMAS, nadále však panuje neujasněný vztah mezi programem EMAS (a jeho logem) a ostatními ekoznačkami používanými pro turistická ubytovací zařízení. Tato situace je navíc matoucí pro zákazníka. Zařízení, která jsou v souladu s programem EMAS, možná budou v budoucnu moci získat finanční nebo daňové výhody.

### STANOVISKO HOTREC

Mnohé členské asociace HOTREC v současnosti pracují na zavedení vhodného systému eko-auditů pro sektor ve svých domovských zemích, ve spolupráci s národními administrativami.

### ODKAZY

- ✚ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EC) č. 761/2001 ze dne 19. března 2001 povolující dobrovolnou spolupráci organizací na systému eko-managementu a auditu Společenství (EMAS), O. J. L 114 ze dne 24. dubna 2001
- ✚ Rozhodnutí Komise (EC) č. 681/2001 ze dne 7. září 2001 týkající se metodického pokynu pro zavedení Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EC) č. 761/2001 povolující dobrovolnou spolupráci organizací na systému eko-managementu a auditu Společenství, O. J. L 247 ze dne 17. září 2001
- ✚ Doporučení Rady ze dne 7. září 2001 týkající se metodických instrukcí pro zavedení Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EC) č. 761/2001 povolující dobrovolnou spolupráci organizací na systému eko-managementu a auditu Společenství, O. J. L 247 ze dne 17. září 2001

- ✘ Rozhodnutí Komise (1997/264/EC) ze dne 16. dubna 1997 ohledně uznání ověřovacího procesu v souladu s článkem 12 Směrnice Rady (EEC) č. 1836/1993 ze dne 29. června 1993, povolující dobrovolnou spolupráci průmyslových organizací na systému eko-managementu a auditu Společenství, O. J. L 104 ze dne 22. dubna 1997
- ✘ Rozhodnutí Komise (1997/265) ze dne 16. dubna 1997 ve věci uznání mezinárodního standardu ISO 14001/96, který je podkladem specifikací pro systém eko-managementu, v souladu s článkem 12 Směrnice Rady č. 1836/1993 ze dne 29. června 1993, povolující dobrovolnou spolupráci průmyslových organizací na systému eko-managementu a auditu Společenství, O. J. L 104 ze dne 22. dubna 1997
- ✘ Pro více informací (včetně seznamu akreditovaných ověřovatelů a registrovaných internetových stránek) navštivte internetové stránky EMAS: [www.europa.eu.int/comm/environment/emas](http://www.europa.eu.int/comm/environment/emas)

## 12.4. Obaly a odpad z obalů

### TITUL

Obaly a odpad z obalů

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Direktiva

### SOUČASNÝ STAV

*Přijata 15. prosince 1994 a doplněna 11. února 2004.*

### CÍL

Direktiva z roku 1994, zabývající se obaly a odpady z obalů, byla schválena za účelem unifikace národních postupů ošetřujících oblast obalů a odpadů z obalů. Doplněná Direktiva umožňuje vyšší úroveň opětovného využití a recyklace odpadů z obalů.

### OBSAH

Direktiva předpokládá, že členské státy přijmou takové postupy, které zajistí minimalizaci produkce odpadů z obalů, mezi něž mohou patřit i příslušné národní programy, a případně i postupy podporující opětovné využívání obalů. Týká se všech obalů vyskytujících se na trhu Společenství a všech odpadů z obalů, včetně opětovně využitých, pocházejících z průmyslu, komerčních, kancelářských, obchodních, domácích či jiných zdrojů.

### MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Splnění cílů ustanovených Direktivou závisí pouze na členských státech (či regionálních a místních úřadech). Hoteliéři v některých členských státech mohou být vyzváni k tomu, aby přímo prováděli třídění odpadů z obalů do kategorií pro budoucí recyklaci. V jiných členských státech mohou úřady samy přebírat zodpovědnost a provádět sběr odpadů pro recyklaci ze skládek vlastními silami, a zbavit tak v tomto ohledu hotely jakékoliv zátěže.

Společnosti v našem oboru, které provádí balení vlastních produktů, např. rychlá občerstvení, tvoří samostatnou kapitolu. Z důvodu příslušných legislativ mohou být tyto společnosti limitovány velmi specifickými pravidly a závazky. Je však jisté, že celkově se ochrana životního prostředí bude dále rozvíjet, a s tím budou souviset i vyšší náklady.

### ČASOVÝ LIMIT PRO ZAVEDENÍ ČLENSKÝMI STÁTY

Direktiva by měla být zavedena do praxe do 18. srpna 2005.

### ODKAZY

- ✚ Direktiva Rady 1994/62/EEC ošetřující oblast obalů a odpadů z obalů, O. J. L 365 ze dne 29. prosince 1994
- ✚ Direktiva Evropského parlamentu a Rady 2004/12 doplňující Direktivu 1994/62 ošetřující oblast obalů a odpadů z obalů, O. J. L 47/26, 18.2.2004





## 12.5. „Cateringový“ odpad

### TITUL

Zdravotní předpisy ošetřující oblast vedlejších produktů živočišné výroby, které nejsou určeny pro konzumaci lidmi.

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Směrnice

### SOUČASNÝ STAV

*Směrnice byla přijata 3. října 2002.*

### CÍL

**Regulovat oblast vedlejších produktů živočišné výroby za účelem zajištění zdravotní nezávadnosti potravin.**

### OBSAH

Směrnice stanovuje přísné podmínky platné v potravinových a krmných řetězcích, požadující bezpečný sběr, převoz, skladování, manipulaci, úpravu, využití vedlejších produktů živočišné výroby a nakládání s nimi. Zakazuje krmení zvířat takovými vedlejšími produkty živočišné výroby, které nejsou vhodné pro lidskou konzumaci (například částmi mrtvých zvířat). Krmení hospodářských zvířat (mimo kozešinových) „cateringovým“ odpadem je rovněž zakázáno. V členských státech, ve kterých existoval vhodný kontrolní systém již před zavedením Směrnice, bude nadále možné využívat cateringového odpadu vhodného pro lidskou spotřebu pro krmení po dobu čtyř let počítáno od 1. listopadu 2002, to však pouze v případě, že tak bude prováděno v souladu s přísnými zdravotními a bezpečnostními podmínkami. Cateringový odpad je definován dodatkem 1 Směrnice jako „*všechn odpad z restaurací, cateringových zařízení a kuchyní, včetně centrálních kuchyní a kuchyní domácností*“.

### MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Restaurace a hotely v zemích, ve kterých je stále povoleno užívání cateringového odpadu jako krmiva pro zvířata, budou muset nalézt jinou cestu, jak se zbavovat zbytků (včetně tuků a olejů). Tyto změny s sebou mohou přinést náklady, které budou společnosti nuceny hradit.

### VSTUP V PLATNOST

Od 1. května 2003

### ODKAZY

- ✚ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 1774/2002 stanovující zdravotní nařízení týkající se vedlejších produktů živočišné produkce, které nejsou určeny pro konzumaci lidmi, O. J. L 273, 10.10.2002



## 12.6. Další odkazy

### Program Společenství ošetřující postupy a aktivity vztahující se k životnímu prostředí a k udržitelnému rozvoji

- ✚ Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1600/2002/EC ze dne 22. července 2002 představující Šestý ekologických akční program Společenství O. J. L 242 ze dne 10. září 2002.  
Viz též <http://www.europa.eu.int/comm/environment/newprg/index.htm>

### Přístup k ekologickým informacím

- ✚ Direktiva Evropského parlamentu a Rady 2003/4 ošetřující přístup veřejnosti k ekologickým informacím a odvolávající Směrnici 1990/313, O. J. L 14.2.2003 L 41/26

### Program LIFE

- ✚ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EC) č. 1655/2000 ze dne 17. července 2000 týkající se finančních zdrojů pro životní prostředí (LIFE), O. J. L 192, 28.7.2000

### Ekologická zodpovědnost

- ✚ Úmluva o občanské zodpovědnosti za škody způsobené aktivitami nebezpečnými pro životní prostředí, Lugano, 21.VI.1993, Soubor evropských smluv/150, Evropská rada.
- ✚ Direktiva Evropského parlamentu a Rady 2004/35 o civilní zodpovědnosti s ohledem na prevenci a náhradu škod způsobených životnímu prostředí, O. J. L 143, 30.4.2004

### Odpad a nebezpečný odpad

- ✚ Směrnice Rady 1975/442/EEC o odpadu, O. J. L 194 ze dne 25. července 1975
- ✚ Sdělení Komise Radě a Evropskému parlamentu o zavádění legislativy Společenství ošetřující oblast odpadu, COM (1999) 752 stav k 10.1.2000
- ✚ Direktiva Rady 1991/689/EEC o nebezpečném odpadu (nahrazující Směrnici 1978/319/EEC), O. J. L 377 ze dne 31. prosince 1991, posleďně novelizovaná Direktivou Rady 1994/31 ze dne 27. června 1994, O. J. L 168 ze dne 2. července 1994

### Odpad z elektrotechniky a elektronických zařízení

- ✚ Direktiva Evropského parlamentu a rady 2002/96 o odpadu z elektrotechniky a elektronických zařízení, O. J. L 37, 13.2.2003

### Hlučnost

- ✚ Direktiva Evropského parlamentu a Rady 2002/49/EC ze dne 25. června 2002 vztahující se k vyhodnocení a řízení oblasti hlučnosti životního prostředí, O. J. L 189 ze dne 18. července 2002

### Vodohospodářský rámec

- ✚ Direktiva Evropského parlamentu a Rady 2000/60/EC ze dne 23. října 2000 ustanovující rámec pro aktivity Společenství v oblasti vodohospodářské politiky, O. J. L 327 ze dne 22. prosince 2000

### Užitková voda

- ✚ Direktiva Rady 1976/160/EEC ze dne 8. prosince 1975 týkající se kvality užitkové vody
- ✚ Návrh Direktiva ošetřující kvalitu užitkové vody, COM (2002) 581, 24.10.2002
- ✚ Nejnovější zprávy Komise o kvalitě užitkové vody s evropskými a národními daty jsou k dispozici na adrese: <http://www.europa.eu.int/water/water-bathing/report.html>

**ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR**

- ✘ Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů
- ✘ Vyhl. č. 255/2006 Sb., o rozsahu a způsobu zpracování hlášení o závažné havárii a konečné zprávy o vzniku a dopadech závažné havárie
- ✘ Vyhl. č. 256/2006 Sb., o podrobnostech systému prevence závažných havárií
- ✘ Nařízení vlády č. 254/2006 Sb., o kontrole nebezpečných látek
- ✘ Zákon č. 222/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezování znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů (zákon o integrované prevenci), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony
- ✘ Nařízení vlády č. 354/2002 Sb., kterým se stanoví emisní limity a další podmínky pro spalování odpadu, ve znění pozdějších předpisů
- ✘ Zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů
- ✘ Zákon č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů
- ✘ Zákon č. 477/2001 Sb., o obalech a o změně některých zákonů (zákon o obalech)
- ✘ Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím
- ✘ Zákon č. 59/2006 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými přípravky a o změně zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 320/2002 Sb., o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o prevenci závažných havárií)
- ✘ Zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství
- ✘ Zákon č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší a o změně některých dalších zákonů (zákon o ochraně ovzduší)
- ✘ Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů
- ✘ Zákon č. 356/2003 Sb., o chemických látkách a chemických přípravcích a o změně některých zákonů
- ✘ Vyhl. č. 294/2005 Sb., o podmínkách ukládání odpadů na skládky a jejich využívání na povrchu terénu a změně vyhlášky č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady
- ✘ Zákon č. 180/2005 Sb., o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie a o změně některých zákonů (zákon o podpoře využívání obnovitelných zdrojů)
- ✘ Zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí
- ✘ Vyhl. č. 426/2004 Sb., o registraci chemických látek

## 13. INFORMAČNÍ SPOLEČNOST

### 13.1. Akční plán eEurope

#### TITUL

eEurope 2005: Informační společnost pro všechny

#### PRÁVNÍ NÁSTROJE

Sdělení a akční plán

#### SOUČASNÝ STAV

*Akční plán byl schválen 22. června 2002 Evropskou radou v Seville. Akční plán je platný pro období let 2003-2005. Komise ohlásila jeho průběžnou kontrolu na 18. února 2004.*

#### CÍL

Cílem tohoto Akčního plánu, který vychází z předchozího plánu eEurope 2002, je vytvořit příznivé prostředí pro soukromé investice a pro vytváření nových pracovních příležitostí, zvýšit produktivitu, modernizovat veřejné služby a poskytnout každému příležitost participovat na globální informační společnosti. Plán eEurope 2005 se tudíž snaží o stimulaci bezpečných služeb, aplikací a obsahů, které se opírají o snadno přístupnou širokopásmovou infrastrukturu.

#### OBSAH

Akční plán eEurope se opírá o dvě skupiny akcí, které se navzájem posilují. Na jedné straně je zde snaha stimulovat služby, aplikace a obsah, pokrývající jak veřejné služby poskytované on-line, tak i e-business; na druhou stranu se věnuje hlubší širokopásmové infrastruktuře a bezpečnostním otázkám.

#### Do roku 2005 by Evropa měla mít:

- moderní on-line veřejné služby;
  - vládní „e-government“
  - vzdělávací „e-learning“
  - zdravotní „e-health“
- dynamické obchodní prostředí „e-business“;
- jako zprostředkovatel takové široké dostupnosti širokopásmového přístupu ke konkurenceschopným cenám, rovněž i bezpečnou informační infrastrukturu.

#### Akční plán spojuje čtyři oddělené, ale vzájemně provázané nástroje:

1. metodická opatření;
  - připojení administrativy, škol a zdravotnictví na širokopásmový příjem
  - interaktivní veřejné služby, přístupné všem a nabízené na vícero platformách
  - poskytování on-line zdravotních služeb
  - odstraňování překážek zavádění širokopásmových sítí
  - revize legislativy mající vliv na elektronické obchodování „e-business“
  - vytvoření úkolového uskupení Cyber Security Task Force
2. výměna zkušeností, osvědčených praktik a předváděcích projektů;
3. srovnávací měření pokroku – benchmarking;
4. koordinace stávajících směrnic.

#### STANOVISKO HOTREC

Asociace HOTREC si je vědoma důležitosti Informační společnosti a zdůrazňuje, že informační a komunikační technologie spolu s příbuznými službami mají potenciál propagovat udržitelný růst, zvyšovat konkurenceschopnost, přinášet nové pracovní příležitosti a zlepšovat kvalitu života všech Evropanů.

## ODKAZY

- ✧ Sdělení Komise „eEurope 2005 - průběžné hodnocení“, COM (2004) 108, konečná verze, 18.2.2004
- ✧ Sdělení Komise “eEurope 2005: informační společnost pro všechny“, COM (2002) 263, konečná verze z 28.5.2002
- ✧ Rozhodnutí Rady z 18. února 2003 o implementaci akčního plánu eEurope 2005, O. J. C 48, 28.2.2003
- ✧ Akční plán Rady a Komise „eEurope 2002: informační společnost pro všechny“ ze 14. června 2000 ([www.europa.eu.int/information\\_society/eeurope/2002/action\\_plan/pdf/actionplan\\_en.pdf](http://www.europa.eu.int/information_society/eeurope/2002/action_plan/pdf/actionplan_en.pdf))
- ✧ Rozhodnutí Rady 1998/253/EC ze 30. března 1998 přijímající víceletý program určený ke stimulaci zřizování Informační společnosti v Evropě, O. J. L 107 ze 7.4.1998

## 13.2. Program eLEARNING

### TITUL

Program eLearning určený k integraci informačních a komunikačních technologií (ICT) do systémů vzdělávání a tréninku v Evropě

### PŘÁVNÍ NÁSTROJ

Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady

### SOUČASNÝ STAV

*Rozhodnutí bylo schváleno 5. prosince 2003. Program eLearning navazuje na akční plán Komise „Projektujeme vzdělávání zítřka“, který pokrýval období let 2001-2004.*

### CÍL

**Zlepšení kvality a dostupnosti evropských systémů vzdělávání a tréninku prostřednictvím efektivního využívání informačních a komunikačních technologií (ICT).**

### OBSAH

Oblasti intervencí ze strany tohoto programu zahrnují:

- propagování digitální gramotnosti, zejména u těch osob, které nemají snadný přístup k ICT, ve školách i v kontextu celoživotního vzdělávání;
- evropské virtuální univerzity: podpora rozvoji nových organizačních modelů vyššího vzdělávání v Evropě (virtuální univerzity) a podpora evropským systémům výměn a sdílení (virtuální mobilita);
- partnerské programy „e-twinning“ u evropských škol a propagace tréninků učitelského personálu: umožnit všem školám v Evropě budovat pedagogická partnerství se školami po celé Evropě;
- příčné akce: propagace elektronického vzdělávání e-learning cestou povzbuzování k přenosu dobrých a inovativních praktik.

Program má probíhat od 1. ledna 2004 do 31. prosince 2006. Jeho rozpočet byl stanoven na 44 milionů EUR.

### STANOVISKO HOTREC

Asociace HOTREC vítá tyto iniciativy pokud se týče propagování elektronického vzdělávání e-learning, neboť se zdá, že to je vhodně použitelný nástroj pro profesní vzdělávání zaměstnanců a zaměstnavatelů malých a středních podniků (SME), které tvoří 98 % organizací činných v sektoru pohostinství.

### ODKAZY

- ✧ Rozhodnutí č. 2318/2003 Evropského parlamentu a Rady z 5. prosince 2003 přijímající víceletý program (2004 až 2006) efektivní integrace informačních a komunikačních technologií (ICT) do systémů vzdělávání a tréninku v Evropě (Program eLearning).
- ✧ Sdělení Komise Radě a Evropskému parlamentu z 28. března 2001 „Akční plán e-learning. Projektujeme vzdělávání zítřka“, COM (2001) 172, konečná verze.
- ✧ Rozhodnutí Rady ze 13. července 2001 o elektronickém vzdělávání e-learning, O. J. C 204 z 20.7.2001
- ✧ Pracovní dokument štábu Komise z 28. března 2001, příloha k Akčnímu plánu e-learning. Průvodce souvisejícími programy a nástroji, SEC (2001) 526.
- ✧ Sdělení Komise z 24. května 2000 „e-learning – Projektujeme vzdělávání zítřka“, COM (2000) 318, konečná verze.

**ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR**

- ✧ Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách)
- ✧ Zákon č. 458/2005 Sb., kterou se upravují podrobnosti o organizaci výchovně vzdělávací péče ve střediscích výchovné péče
- ✧ Vyhl. č. 364/2005 Sb., o vedení dokumentace škol a školských zařízení a školní matriky a o předávání údajů z dokumentace škol a školských zařízení a ze školní matriky (vyhláška o dokumentaci škol a školských zařízení)
- ✧ Zákon č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích
- ✧ Vyhl. č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky
- ✧ Vyhl. č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání
- ✧ Vyhl. č. 13/2005 Sb., o středním vzdělávání a vzdělávání v konzervatoři
- ✧ Vyhl. č. 10/2005 Sb., o vyšším odborném vzdělávání
- ✧ Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)



## 14. STRUKTURA SPOLEČNOSTÍ

### 14.1. Evropská společnost

#### TITUL

Statut Evropské společnosti a zapojení zaměstnanců do Evropské společnosti

#### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Direktiva a Direktiva

#### SOUČASNÝ STAV

*Schváleny 8. října 2001. Vstoupily v platnost 8. října 2004.*

#### CÍL

**Vytvoření takové právní struktury Evropské společnosti, která řízení mezinárodních společností učiní flexibilnější a která bude stimulovat mezinárodní spolupráci podniků.**

#### OBSAH

Statut Evropské společnosti je novým právním nástrojem, jenž dává společností možnost vytvořit tzv. Evropskou společnost – která je formálně známa pod latinským označením „Societas Europaea“ (SE). Lze toho dosáhnout založením holdingové společnosti nebo společné dceřiné společnosti, a to fúzí společností nacházejících se alespoň ve dvou členských státech, nebo konverzí stávající společnosti založené dle národních zákonů. SE bude moci fungovat v celoevropském měřítku, bude se řídit těmi zákony Společenství, které se vztahují přímo na všechny členské státy. Statut Evropské společnosti je vymezen dvěma legislativními nařízeními, jmenovitě Direktivou stanovující pravidla pro založení společnosti a Direktivou o zapojení pracovníků.

Zavedení statutu Evropské společnosti bude v praxi znamenat, že společnosti založené ve více než jednom členském státě budou moci fúzovat a fungovat v rámci celé EU, a to na základě jednoduchého souboru pravidel a unifikovaného systému řízení a ohlašování. Vyhnou se tak potřebě zakládat finančně náročné a administrativně časově náročné složité sítě dceřiných společností, které se řídí různými národními zákony. Hlavní výhody budou spočívat ve významném snížení administrativních a právních nákladů, v jediné právní struktuře a ve sjednocených systémech řízení a ohlašování.

Pokud se týče daňové otázky, na SE bude nahlíženo jako na další nadnárodní společnost ve smyslu národní finanční legislativy platné pro úroveň společností či úroveň poboček. Podle Direktivy o zapojení pracovníků bude vytvoření Evropské společnosti vyžadovat jednání o zapojení zaměstnanců s orgánem zastupujícím všechny zaměstnance příslušných společností. Pokud nebude možné vyjednat oboustranně uspokojivý scénář, pak se použije soubor standardních principů popsany v příloze této Direktivy. Tyto principy v zásadě zavazují manažery SE poskytovat pravidelná hlášení, podle kterých pak musí docházet k pravidelným konzultacím s orgánem a k poskytování informací pro orgán zastupující zaměstnance společností. Za určitých okolností, tedy když se manažeři a zástupci zaměstnanců nebudou schopni dohodnout na vzájemně uspokojivých podmínkách a tam, kde se v minulosti na společnosti účastné na vytvoření SE vztahovala pravidla o účasti, bude Evropská společnost povinna uplatnit standardní principy o účasti pracovníků.

#### MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Statut společnosti EU by mohl pro řetězce hotelů či restaurací aktivní v různých členských státech případně představovat jednu z možných právních struktur.

**ODKAZY**

- ✧ Dopis asociace HOTREC Ref.: ND/234 z 8. května 1996 k první fázi konzultací o informacích a konzultacích zaměstnanců
- ✧ Skupina expertů „Evropské systémy zapojení zaměstnanců“ (ve věci statutu Evropské společnosti) - Konečná verze zprávy - květen 1997
- ✧ Závěry Rady z 27. června 1997 o dalších diskusích o zapojení pracovníků do Evropské společnosti (zpráva Pracovní skupiny expertů o Evropských systémech zapojení pracovníků), O. J. C 227 z 26.07.1997
- ✧ Stanovisko Hospodářské a sociální komise ke „statutu Evropské společnosti“, O. J. C 129 z 27.04.1998
- ✧ Směrnice Rady č. 2157/2001 z 8. října 2001 o statutu Evropské společnosti (SE), O. J. L 294 z 10.11.2001
- ✧ Direktiva Rady 2001/86/EC z 8. října 2001 doplňující statut Evropské společnosti s ohledem na zapojení zaměstnanců, O. J. L 294 z 10.11.2001
- ✧ Tiskové prohlášení IP/04/1195 z 8. října 2004

## 14.2. Evropská asociace

### TITUL

Statut Evropské asociace a zapojení zaměstnanců

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Direktiva a Direktiva

### SOUČASNÝ STAV

*Komise dne 6. července 1993 předložila upravené návrhy na Direktivu Rady o statutu Evropské asociace a na Direktivu Rady doplňující statut Evropské asociace v otázce zapojení zaměstnanců. Od té doby Rada na těchto návrzích nevykonala žádnou zásadní práci.*

### CÍL

**Zavedení právní formy organizace, která by vstoupila ve známost jako Evropská asociace (EA), by mělo všem asociacím umožnit operovat za rámcem jejich národních hranic po celém Společenství, nebo na části jeho území. Mělo by ve Společenství rovněž eliminovat právní a administrativní problémy vznikající při mezinárodní spolupráci asociací.**

### OBSAH

Právní pravidla pro Evropskou asociaci definovaná jako „trvalé seskupení fyzických nebo právnických osob, jehož členové společně využívají své znalosti nebo podnikají činnosti buď za účelem obecného zájmu nebo s cílem přímo či nepřímo propagovat obchodní činnost nebo profesní zájmy svých členů“.

### MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Možná struktura pro Evropskou konfederaci, jako je např. HOTREC.

### ODKAZY

- ✚ Novelizovaný návrh Direktivy Rady na statut Evropské asociace, O. J. C 236/1 ze 31.08.1993
- ✚ Upravený návrh Direktivy Rady doplňující statut Evropské asociace s ohledem na zapojení zaměstnanců, O. J. C 236/14 z 31.08.1993
- ✚ Návrh Direktivy Rady doplňující statut Evropské asociace s ohledem na zapojení zaměstnanců, O. J. C 99 z 21.04.1992
- ✚ Návrh Direktivy Rady ke statutu Evropské asociace, O. J. C 99 z 21.04.1992



## 14.3. Seskupování evropských hospodářských zájmů

### TITUL

Seskupování evropských hospodářských zájmů (EEIG)

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Direktiva Rady

### CÍL

**Účelem takových seskupování má být usnadňování nebo rozvíjení ekonomických aktivit jejich členů prostřednictvím shromažďování zdrojů, aktivit či dovedností a zlepšování nebo zvyšování výsledků takovýchto aktivit; jejich účelem není vytvářet zisk pro taková seskupení. Aktivita seskupení by měla souviset s ekonomickými aktivitami jeho členů a nesmí být vůči těmto aktivitám ničím více než pouhým doplňkem.**

### OBSAH

Direktiva stanovuje základní pravidla pro ustanovení a fungování Evropských hospodářských zájmových uskupení (EEIG). Při absenci zákonné normy pro Evropskou společnost a Evropskou asociaci je Evropské hospodářské zájmové uskupení (EEIG) jedinou legální nadnárodní strukturou na evropské úrovni.

EEIG lze vytvořit ze společností, firem a dalších právních subjektů, jež se řídí veřejným nebo občanským právem a které byly založeny v souladu se zákony některého členského státu a mají sídlo společnosti na území Společenství. Může být vytvořeno rovněž jednotlivci provádějícími průmyslové, obchodní, řemeslné nebo zemědělské aktivity nebo poskytujícími profesní nebo jiné služby v rámci Společenství. EEIG musí mít alespoň dva členy z různých členských států. Již bylo založeno přibližně 1000 EEIG, které sdružují zejména malé a střední podniky, protože tato struktura se snadno používá, dobře se adaptuje a poskytuje rámec pro nadnárodní spolupráci.

Tato struktura však není dostatečně dobře známa. Ve svém Sdělení z 9. září 1997 Komise konstatuje, že i když již byl založen povzbudivý počet EEIG (více než 800), tato forma ještě není optimálně využívána firmami, které si přejí spolupracovat na mezinárodní úrovni, zejména tam, kde doufají, že se budou účastnit na veřejných zakázkách a na programech financovaných z veřejných fondů. Toto sdělení opět definuje EEIG a vysvětluje některé jeho charakteristiky i způsob, jakým má fungovat, aby bylo zajištěno, že se může ucházet o veřejné zakázky a účastnit se programů financovaných z veřejných fondů na stejném základě jako další firmy.

### DOPAD NA SEKTOR

Evropské hospodářské zájmové uskupení (EEIG) představuje snadný způsob, jak spojit SME s cílem poskytnout rámec pro nadnárodní spolupráci.

## ODKAZY

- ✧ „EEIG: nástroj pro nadnárodní spolupráci. Praktická příručka pro SME“, 2. vydání, které lze získat na adrese: [http://europa.eu.int/comm/dg23/bus\\_cooperation/geie/eeig.htm](http://europa.eu.int/comm/dg23/bus_cooperation/geie/eeig.htm)
- ✧ Direktiva Rady 2137/85 z 25. července 1985 o Evropském hospodářském zájmovém uskupení (EEIG), O. J. L 199 z 31.07.1985
- ✧ Oprava tiskových chyb: O. J. L 247, 14.09.1985; O. J. L 124, 15.05.1990
- ✧ Sdělení Komise z 9. září 1997 – „Účast Evropských hospodářských zájmových uskupení na veřejných zakázkách a programech financovaných z veřejných fondů“, COM (97) 434, konečná verze, O. J. C 285 z 20.09.1997

## 14.4. Evropský statut společnosti pro SME

### TITUL

Evropský statut společnosti pro SME

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Stanovisko Hospodářské a sociální komise

### SOUČASNÝ STAV

21. března 2002 Evropská hospodářská a sociální komise schválila stanovisko k vlastní iniciativě navržené panem Henri Malossem (ze skupiny zaměstnavatelů) vyzývající k založení zjednodušeného evropského statutu SME, jakožto doplňku ke statutu Evropské společnosti. Z pohledu ECOSOC by takový evropský statut SME propagoval podnikatelství a vytváření nového druhu aktivit a zároveň by podporoval mezinárodní partnerství. Evropský statut by SME umožňoval, aby se s nimi jednalo na stejném základě jako s většími společnostmi – které mohou využívat statutu Evropské společnosti – a nabídl by jim evropskou nálepku umožňující jejich aktivity na vnitřním trhu.

Toto stanovisko Hospodářské a sociální komise samo o sobě tento legislativní proces neiniculuje. To je v exkluzivní pravomoci Komise. Komise si zadala zpracování realizační studie sloužící k nalezení takového evropského právního nástroje uplatnitelného na malé a střední podniky, který by co nejpřesněji odrážel počet a postavení malých a středních podniků, jež by prostřednictvím evropského statutu pravděpodobně měly zájem o rozšíření Unie, ukázal malým a středním podnikům případné výhody a nevýhody přijetí evropského právního statutu a provedl analýzu dopadu tohoto budoucího evropského právního statutu na finanční, hospodářské a sociální záležitosti. Studie měla být dokončena v létě roku 2005.

### CÍL

**Evropský statut pro SME by měl podporovat podnikatelství i vytváření nových aktivit a zároveň být pobídkou pro mezinárodní partnerství v rámci jednotného trhu tím, že poskytne svým uživatelům veškerou flexibilitu, očekávanou od ryze evropské formy korporace, a zároveň jim dopřeje možnost etablovat se v zemi dle jejich výběru.**

### OBSAH

Projekt malých evropských podniků by představoval doplňkový přístup ke konceptu Evropské asociace (SE) a měl by se zakládat na následujících principech:

- statut by byl určen pro aktivity, které by měly v širším smyslu evropský aspekt, tj. buď by zahrnovaly dva partnery z nejméně dvou členských států nebo pouze stávající nebo plánovanou ekonomickou aktivitu na evropské úrovni, dotýkající se více nežli pouze jednoho členského státu. V obou případech, a to na rozdíl od fúzí probíhajících mezi velkými společnostmi, ke spolupráci mezi SME téměř vždy dochází v reakci na určitý projekt rozšíření nebo rozvoje nebo dokonce na vytváření nových aktivit;
- jednalo by se o společnost, která se nemůže ucházet o prostředky z veřejných fondů;
- tato nová společnost by byla založena na smluvní svobodě; jednalo by se o společnost se silným *affectio societatis*;
- byla by to ryzí společnost ve smyslu evropského práva a odkazy na národní zákony by byly pouze omezené a konkrétní;
- regulace by se obecně týkala právních principů místa, ve kterém zaměstnanci vykonávají svoji práci.;
- statut by se uplatňoval na velmi malé společnosti nebo na OSVČ.

### DOPAD NA SEKTOR

Vytvoření Evropského statutu pro SME by mohlo mít velký dopad na organizaci sektoru pohostinství, neboť 98 % organizací zaměstnává méně než 50 pracovníků.

## ODKAZY

- ✧ Stanovisko Hospodářské a sociální komise ke statutu Evropské společnosti pro SME z 21. března 2002, O. J. C 125 z 27.05.2002



## 14.5. Evropská družstevní společenství

### TITUL

Statut Evropského družstevního společenství

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

1. Direktiva
2. Direktiva
3. Sdělení

### SOUČASNÝ STAV

1. *Direktiva byla schválena 22. července 2003. Nabyla účinnosti 21. srpna 2003.*
2. *Direktiva byla schválena 22. července 2003. Nabyla účinnosti 18.08.2003. Konečné datum pro zavedení ve členských státech je 18.08.2006.*
3. *Sdělení Komise bylo schváleno 23. února 2004.*

### CÍL

**Umožnit vznik družstev, která se zapojí do mezinárodního obchodování přijetím legislativních opatření, která by brala v úvahu jejich specifický charakter. Umožnit vytvoření nových družstevních podniků sdružujících fyzické či právnické osoby na evropské úrovni. Zajistit práva na informovanost, konzultace a účast zaměstnanců v Evropském družstevním společenství (SCE).**

### OBSAH

V červenci 2003 Komise schválila Direktivu představující statut pro Evropské družstevní společenství (SCE). SCE (jako všechna družstva) je právním subjektem umožňujícím svým členům (fyzickým osobám nebo právnickým osobám) provádět určité aktivity společně, a přitom si uchovat svoji nezávislost. Členové SCE budou obvykle zákazníky nebo dodavateli a budou přímo a osobně zainteresováni na aktivitách a na řízení SCE.

Jako taková to bude první a jediná forma Evropské společnosti, kterou bude možno založit zcela z ničeho a s omezeným ručením. SCE je volitelná právní forma a nenahrazuje stávající národní ani regionální zákony vztahující se na družstva. Jedná se o nástroj určený k usnadnění mezinárodní spolupráce a členové tudíž musí mít sídlo ve více než-li pouze jednom členském státu.

Sdělení je odrazem rozsáhlého konzultačního procesu provedeného v roce 2002. Snaží se soustředit na tři hlavní otázky, na které bylo poukázáno v reakcích, a stanovuje, co členské státy a družstva mohou samy udělat pro využití obchodního potenciálu těchto družstev. Pro tytéž tři oblasti Sdělení vyjmenovává sérii konkrétních akcí, které má Komise podniknout pro dosažení cílů.

#### Mezi hlavní témata Sdělení patří:

- propagace většího využívání družstevních forem v Evropě prostřednictvím zlepšení viditelnosti, charakteristik a pochopení tohoto sektoru;
- další zlepšení družstevní legislativy v Evropě;
- udržování a zlepšování pozice a přispění družstev k cílům Společenství.

Direktiva, která se týká zapojení (informovanosti, konzultování a účasti) zaměstnanců v SCE, stanovuje soubor pravidel určených k zohlednění specifických charakterů subjektů participujících na vytváření SCE i SCE samotných, stejně tak jako k zohlednění různých způsobů vytváření SCE.

## **DOPAD NA SEKTOR**

Vytvoření Evropského statutu pro SME by mohlo mít velký dopad na organizaci sektoru pohostinství, neboť 98 % organizací zaměstnává méně než 50 pracovníků. Díky jejich struktuře je pravděpodobné, že družstva posílí nebo rozšíří ekonomickou sílu SME na trhu. Tato forma společnosti umožní SME získat určité výhody, jako jsou úspory z velkosériové výroby, přístup na trhy (včetně lepší účasti na velkých veřejných zakázkách), nákupní a marketingová síla, lepší kvalita řízení a kapacita tréninku a výzkumu).

---

## **ODKAZY**

- ✧ Direktiva Rady EC/1435/2003 z 22. července 2003 o statutu pro Evropské družstevní společenství (SCE), O. J. L 207/1 z 18.08.2003
- ✧ Direktiva Rady 2003/72/EC z 22. července 2003 doplňující statut pro Evropské družstevní společenství s ohledem na zapojení zaměstnanců O. J. L 207 z 18.08.2003
- ✧ Sdělení Komise Radě a Evropskému parlamentu, Evropské hospodářské a sociální komisi a Výboru regionů k propagaci družstevních společenství v Evropě, Brusel, 23.02.2004, COM (2004) 18.

## 14.6. Mezinárodní fúze podniků

### TITUL

Mezinárodní fúze společností s akciovým kapitálem

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Návrh Direktivy

### SOUČASNÝ STAV

*Předložen 18. listopadu 2003. Návrh Direktivy byl Radě ministrů předložen ke schválení podle tzv. spolu-rozhodovací procedury dne 25.11.2004 a dále pak Evropskému parlamentu dne 20.11.2003.*

### CÍL

**Usnadnit zahraniční fúze překonáním překážek pramenících z různorodosti národních zákonů.**

### OBSAH

Direktiva by usnadnila fúze u všech společností s akciovým kapitálem. Rozdíly v národních legislativách činí mezinárodní fúze společností EU velmi nákladnými, ne-li přímo nemožnými. Navrhovaná legislativa by byla zejména užitečná pro ty malé a střední podniky, které si přejí provozovat činnost ve více nežli jednom členském státě, avšak nikoliv po celé Evropě. Pokud by o to měly zájem, pak se budou spíše ucházet o statut Evropské společnosti (viz oddíl 14.1 a 4). Tento návrh se vztahuje na všechny fúze - ať již provedené prostřednictvím akvizice nebo vytvořením zcela nové společnosti – mezi dvěma nebo více společnostmi EU, za předpokladu, že alespoň dvě z nich se řídí zákony různých členských států. Direktiva navrhuje zavedení procedury pro mezinárodní fúze, kdy fúze by se v každém členském státě řídily principy a pravidly platícími pro „domácí“ fúze.

### MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Navrhovaná Direktiva by mohla mít pozitivní dopad na ty podniky v sektoru pohostinství, které si přejí provést fúzi s dalšími evropskými společnostmi v jiných členských státech EU.

### ODKAZY

- ✧ Návrh Direktivy Evropského parlamentu a Rady o mezinárodních fúzích společností s akciovým kapitálem, COM (2003) 703(01), konečná verze – 2003/0277 (COD).
- ✧ Společné stanovisko Rady Ministrů z 2624. zasedání Rady o konkurenceschopnosti (vnitřní trh, průmysl a výzkum), Brusel, 25. a 26. listopadu 2004
- ✧ Viz tiskové prohlášení Rady C/04/323 - 14687/04 (Presse 323).
- ✧ Zpráva Komise pro právní otázky Evropského parlamentu o návrhu Direktivy Evropského parlamentu a Rady o zahraničních fúzích společností s akciovým kapitálem, 2003/0277(COD) (Zprávu sepsal: Klaus-Heiner Lehne).

### ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR

- ✧ Zákon č. 513/1991 Sb., Obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů
- ✧ Zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (zákon o ochraně hospodářské soutěže), ve znění pozdějších předpisů
- ✧ Vyhl. č. 368/2001 Sb., Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, kterou se stanoví podrobnosti o náležitostech návrhu na povolení spojení soutěžitelů



## 15. SME: MALÉ A STŘEDNĚ VELKÉ PODNIKY

### 15.1. Víceleté programy pro SME a podnikatelská politika

#### TITUL

Víceleté programy pro SME

#### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Rozhodnutí Rady

#### SOUČASNÝ STAV

*Čtvrtý víceletý program určený podnikům a podnikatelským aktivitám, a zejména pak malým a středním podnikům (SME) (2001-2005), byl schválen 20. prosince 2000. Současný Víceletý program (MAP) pro podniky a podnikatelské aktivity skončil dne 31. prosince 2005. Komise plánuje předložit Radě a Evropskému parlamentu návrh na pokračovací program MAP. Aby bylo možné získat názory akcionářů na to, jaké součásti by navazující program pro podnikatelské aktivity a konkurenceschopnost podniků, který by probíhal v letech 2006 až 2011, mohl obsahovat, Komise zahájila konzultační proces. Tyto konzultace skončily 10. května 2004.*

#### CÍL

**Víceletý program pro SME (2001-2005) je hlavním politickým nástrojem EU sloužícím prosazování podnikatelských aktivit a SME. Vytyčuje rámec pro realizaci následujících cílů:**

**posílit růst a konkurenceschopnost obchodní činnosti v prostředí mezinárodní ekonomiky založené na vědomostech;**

- podporovat podnikatelskou činnost;
- zjednodušovat a zlepšovat administrativní a regulační rámec pro obchodní činnost;
- zlepšit finanční prostředí pro obchodní činnost;
- poskytnout oblastí podnikání snazší přístup k podpůrným službám, programům a sítím Společenství.

Tyto cíle jsou sledovány prostřednictvím série aktivit spadajících do rámce sítě „Evropských informačních center“ (Euro Info Centres Network, viz 15.5), prostřednictvím několika finančních nástrojů (viz 15.4) a rovněž prostřednictvím „Projektů osvědčených postupů“ (Best Procedure Projects, viz 15.3). Program našel politickou záštitu v přijetí „Charty EU pro malé podniky“ (EU Charter for Small Companies) Evropskou radou na summitu hlav států EU (hostícím čelní představitelů států a vlád EU) ve Feiře v červnu 2000 (viz 15.7).

Víceleté programy jsou implementovány v rámci Integrovaného programu pro SME (zavedeného v roce 1996), který si klade za cíl usnadnění spolupráce, soudržnosti a viditelnosti veškerých úsilí vyvíjených ve prospěch sektoru SME a řemesel v Evropě. Kromě opatření pro Víceletý program pro SME tento Integrovaný Program přináší dva typy činností:

- Koordinovanou činnost se členskými státy: identifikování a výměna osvědčených praktik a pravidelné informování Komise v širokých otázkách politiky uplatňované vůči podnikům.
- Činnosti prováděné ve smyslu dalších politik Společenství: zjednodušení Vnitřního trhu (SLIM), podpora ze Strukturálních fondů, úvěry od Evropské investiční banky, úvěrové záruky ze strany Evropského investičního fondu, přístup k programům Společenství podporujícím výzkum a technologický rozvoj, přístup SME k informační společnosti, inovace v rámci SME, přístup k tréninku, včetně tréninku v oblasti nových technologií a podpora mezinárodní spolupráce (viz rovněž 15.3).

#### MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

99,95 % podniků operujících v sektoru hotelů, restaurací a kaváren je tvořeno SME.

## ODKAZY

- ⊞ Specifické programy pro SME v sektoru cestovního ruchu, viz webové stránky Útvaru cestovního ruchu Komise: „Systémy EU na podporu cestovního ruchu – Internetový atlas sektoru cestovního ruchu“  
[http://europa.eu.int/comm/enterprise/services/tourism/policy-areas/eu\\_schemes.htm](http://europa.eu.int/comm/enterprise/services/tourism/policy-areas/eu_schemes.htm)
- ⊞ Charta EU pro malé společnosti, Evropská rada Feira, červen 2000,  
([http://www.europa.eu.int/comm/enterprise/enterprise\\_policy/charter/index.htm](http://www.europa.eu.int/comm/enterprise/enterprise_policy/charter/index.htm))
- ⊞ Rozhodnutí Rady 2000/819/EC z 20. prosince 2000 o víceletém programu pro podniky a podnikatelskou činnost, a to zejména pro malé a střední podniky (SME) (2001- 2005), O. J. L 333/84 z 29.12.2000
- ⊞ Zpráva Komise Radě, Evropskému parlamentu, ECOSOC a Výboru regionů o vytváření podnikatelské Evropy – činnosti Evropské unie ve prospěch malých a středních podniků (SME), COM (2001) 98, konečná verze.
- ⊞ Průběžná hodnotící Zpráva o Víceletém programu pro podniky a podnikatelské aktivity, a to zejména pro malé a střední podniky (2001-2005) – MAP,  
([http://www.europa.eu.int/comm/enterprise/enterprise\\_policy/mult\\_entr\\_programme/doc/intermediate\\_eval\\_603.pdf](http://www.europa.eu.int/comm/enterprise/enterprise_policy/mult_entr_programme/doc/intermediate_eval_603.pdf))
- ⊞ Konzultační dokument pro Podpůrný program Společenství určený pro podnikatelskou činnost a konkurenceschopnost podniků (2006-2010), navazující na aktuální víceletý program pro podniky a podnikatelskou činnost, a to zejména pro malé a střední podniky (SME) (2001-2005), viz:  
[http://europa.eu.int/comm/enterprise/enterprise\\_policy/spec/dokuments/consultationreport.pdf](http://europa.eu.int/comm/enterprise/enterprise_policy/spec/dokuments/consultationreport.pdf)
- ⊞ Podpůrný program Společenství určený pro podnikatelskou činnost a konkurenceschopnost podniků – Souhrn výsledků pro veřejné konzultace, viz:  
[http://europa.eu.int/comm/enterprise/enterprise\\_policy/spec/dokuments/consultationreport.pdf](http://europa.eu.int/comm/enterprise/enterprise_policy/spec/dokuments/consultationreport.pdf)

## 15.2. Lepší obchodní prostředí

### TITUL

Lepší obchodní prostředí

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Sdělení

### SOUČASNÝ STAV

*Přijetí Sdělení ze 7. listopadu 2002 o lepším prostředí pro podniky, které mělo být předloženo Radě pro konkurenceschopnost dne 26. listopadu 2002.*

### CÍL

**Zjednodušení obchodního prostředí pro SME se zakládá na poznání, že SME jsou nezbytné pro proces podporování konkurenceschopnosti a růstu Evropy, i toho, že je důležité, aby obchodní prostředí v Evropě podporovalo úspěch. Administrativní a finanční překážky musí být odstraněny a je třeba usnadnit přístup k financím.**

### OBSAH

Sdělení představuje nový nástroj v politice podnikatelské činnosti, a to tzv. kvantitativní cíle. Obsahuje soubor 70 národních cílů odpovídajících několika podnikatelským otázkám, které se členské státy zavázaly úspěšně zodpovědět. Zlepšením monitorování této politiky a umožněním diskusí v otázkách této politiky budou tyto cíle představovat závazky vedoucí ke splnění cílů lisabonské Evropské rady, a sice do roku 2010 učinit z Evropy nejdynamičtější ekonomiku opírající se o vědomosti na světě. Závazky představují první pokus o vyvinutí komplexního přístupu integrujícího benchmarking a politické cíle do otázky konkurenceschopnosti.

### ODKAZY

- ✧ Sdělení Komise Radě a Evropskému parlamentu – „Lepší prostředí pro podniky“, COM (2002) 610, konečná verze ze 07.11.2002
- ✧ Pracovní dokument štábu Komise – Nejdůležitější údaje o výsledcích projektů Nejlepších postupů 2001-2002, SEC (2002) 1212 ze 07.11.2002
- ✧ Pracovní dokument štábu Komise – Srovnávací kritéria (Benchmarking) v politice podnikání: Výsledky z výsledkové tabule 2002, SEC(2002) 1213 ze 07.11.2002
- ✧ Pracovní dokument štábu Komise – Kvantitativní cíle v politice podnikání: Kroky k naplnění lisabonských cílů, SEC(2002) 1214 ze 07.11.2002





## 15.3. Projekty uplatňující nejlepší postupy

### TITUL

Projekty uplatňující nejlepší postupy

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Projekty

### SOUČASNÝ STAV

*Roční politické priority dohodnuté se členskými státy Politické skupiny pro podnikatelskou činnost (EPG). EPG byla založena Evropskou komisí, která vybrala i její členy. Jejím úkolem je radit Komisi v otázkách podnikatelské politiky.*

### CÍL

**Nejlepší postupy jsou reakcí na volání Evropské rady po otevřené metodě koordinace. Přináší rámec pro projekty podporující úsilí členských států identifikovat a vyměňovat si vzájemně nejosvědčenější praktiky zejména prostřednictvím benchmarkingu tak, aby byla stimulována průběžná zlepšení v oblasti obchodního prostředí.**

### OBSAH

Tyto projekty se soustředí na jasně definované oblasti, které jsou zejména důležité pro život firem a také tam, kde je zapotřebí dalších zlepšení. Projekt Nejlepších postupů si klade za cíl přinést změnu politiky, tj. vést ke zlepšení v oblasti politiky jednotlivých členských států. Jako takové jsou tyto projekty jedním z nástrojů využívaných Generálním ředitelstvím pro podniky k naplnění strategických doporučení Evropské charty pro malé podniky. Jelikož však všechna související témata nemohou být ošetřena současně, základní myšlenkou je spustit průběžný program, který by časem umožnil řešení klíčových otázek.

V důsledku nového kola Nejlepších postupů zahájeného Komisí v roce 2002 byly schváleny následující srovnávací projekty:

- Iniciativy členských států na podporu Systémů řízení životního prostředí v SME;
- Zlepšení institucí zabývajících se transferem technologií;
- Restrukturalizace, konkurzní řízení a nový začátek.

Omezený počet nových aktivit by měl umožnit lepší celkové řízení a soustředěním aktivit přispět k nastolení konkrétních změn v politice členských států.

### ODKAZY

- ✧ Projekt Nejlepších postupů 2002, viz webové stránky Útvaru pro cestovní ruch Komise: [http://www.europa.eu.int/comm/enterprise/enterprise\\_policy/best/best\\_projects\\_2002/index.htm](http://www.europa.eu.int/comm/enterprise/enterprise_policy/best/best_projects_2002/index.htm)
- ✧ Rozhodnutí Rady z 20. prosince 2000 o víceletém programu pro podniky a podnikatelskou činnost, a to zejména pro malé a střední podniky (SME) (2001-2005), O. J. L 333 z 29.12.2000.
- ✧ Rozhodnutí Komise z 8. listopadu 2000, zakládající Skupinu pro politiku podnikatelské činnosti, O. J. L 285 z 10.11.2000.
- ✧ Výzvy k žádostem o zřízení profesní komory při Skupině pro politiku podnikatelské činnosti, O. J. C 326 ze 17.11.2000.



## 15.4. Přístup k financím a Basilej II

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Specifické finanční systémy

#### CÍL

**Komise samotná, i v partnerství s dalšími orgány EU jako je např. Evropská investiční banka, připravila několik systémů usnadňujících přístup SME k finančním prostředkům.**

#### OBSAH

Iniciativa Růst & zaměstnanost EU sestává ze tří vzájemně se doplňujících programů určených ke stimulaci vytváření pracovních příležitostí: systém rizikového kapitálu pro společnosti v rané fázi jejich rozvoje (EFT Start-up), finanční podpora mezinárodním společným podnikům zakládaným SME v různých členských státech Společné evropské podniky (Joint European Ventures - JEV) a garanční úvěrový systém určený ke zlepšení dostupnosti úvěrů a financování dluhů u malých a nově zřizovaných SME (SME Guarantee Facility). Celkem bylo k dispozici 420 milionů euro pro financování těchto systémů v letech 1998-2000.

Tyto systémy jsou financovány z Evropských strukturálních fondů, Evropskou investiční bankou poskytující úvěry a Evropským investičním fondem, jenž investuje do rizikových kapitálových fondů a nabízí další záruky pro financování dluhů. Existuje rovněž několik systémů podporujících zahraniční investice SME do dalších částí světa jakožto součást politiky partnerství a rozvoje EU. V prosinci 2003 Komise publikovala na toto téma Sdělení, které hodnotí činnosti provedené Komisí a členskými státy pro zpřístupnění finančních prostředků od roku 2001. Podle tohoto dokumentu by se další aktivity veřejného sektoru na evropské, národní a regionální úrovni měly soustředit na tři oblasti financování SME: zlepšení rámcových podmínek; zaměření se na financování v počáteční fázi, zejména na ručení úvěrů a mikro-úvěrování a dále zlepšení poměru vlastního kapitálu SME v účetních rozvahách s cílem efektivně propagovat podnikatelskou činnost v Evropě.

Podniky jsou rovněž vybízeny k financování z mnoha dalších programů a systémů EU nabízených v rámci dalších politik: obchodní spolupráce (Interprise, Europartenariat), energie (Save, Altener), životní prostředí (Life viz 12.8), regionální rozvoj (Interreg, Urban, Leader+ viz 8.8 a 17.5), podpora vývozu, trénink (Leonardo, Socrates), sociální otázky (ESF viz 1.46, EQUAL viz. 1.48, EURES viz 1.47). V roce 1993 byl zaveden tzv. Kulatý stůl bankéřů a SME s cílem zkoumat finanční problémy specifické pro SME a navrhnout řešení, která jsou vzájemně přijatelná jak pro bankéře, tak i pro SME. Zpráva ze třetího Kulatého stolu (1998-2000) zveřejněná v červnu 2000 přiřazuje nejosvědčenější praktiky k identifikovaným problémům, a zároveň obsahuje mnohé návrhy akcí spolu s řadou doporučení na adresu evropských institucí. čtvrtý Kulatý stůl, zahájený v listopadu 2000 a zakončený v říjnu 2003, se soustřeďuje na finanční situaci SME ve 13 přístupujících a kandidátských zemích. Cílem bylo identifikovat konkrétní obavy SME v těchto zemích, šířit osvědčené praktiky zdůrazněné v konečné verzi zprávy ze třetího Kulatého stolu a dále přiřadit tyto nejlepší postupy k oblastem činností obavy všude tam, kde je to možné.

#### ODKAZY

- ✧ Přístup k finančním webovým stránkám:  
<http://www.europa.eu.int/comm/enterprise/entrepreneurship/financing/index.htm>  
<http://www.cordis.lu/finance/src/grow-emp.htm>  
<http://www.eif.eu.int> (Evropský investiční fond)
- ✧ Gate2Growth.com (portál podporovaný Komisí, sdružující podnikatele, investory, poskytovatele služeb a několik sítí: [www.gate2growth.com/g2g/g2g\\_welcome.asp](http://www.gate2growth.com/g2g/g2g_welcome.asp))
- ✧ Sdělení Komise Radě a Evropskému parlamentu – „Přístup k financím pro malé a střední podniky“ COM (2003) 713, konečná verze z 1.12.2003

- ✧ Specifické programy pro SME v sektoru cestovního ruchu viz webové stránky Útvaru cestovního ruchu Komise: „Systémy EU na podporu cestovního ruchu – Internetový atlas sektoru cestovního ruchu“  
[http://www.europa.eu.int/comm/enterprise/services/tourism/policy-areas/eu\\_schemes.htm](http://www.europa.eu.int/comm/enterprise/services/tourism/policy-areas/eu_schemes.htm)
- ✧ Sdělení Komise ke Kulatému stolu vedoucích představitelů bankovního sektoru, COM (94) 435 z 28.10.1994
- ✧ Sdělení Komise k finančním problémům provázejícím SME, COM (93)528 z 10.11.1993

### **DALŠÍ ODKAZY**

- ✧ Viz 8.5, 8, 9 a 10.

## 15.5. Evropská informační centra

### CÍL

**Informovat, radit a asistovat SME ve všech oblastech souvisejících s Evropou, při zohlednění velké rozmanitosti podniků, jichž se to týká, aby se věci pro SME zjednodušily a zefektivnily.**

### OBSAH

Síť evropských informačních center, představujících rozhraní mezi evropskými institucemi a místními podniky, byla zřízena v roce 1987. Nyní existuje přibližně 300 evropských informačních center poskytujících informace, rady a pomoc SME v 265 městech a 42 zemích.

#### Poskytují SME informace o:

- možnostech a podmínkách provozování činnosti na vnitřním trhu;
- příležitostech nabízených programy a iniciativami EU;
- mezinárodní spolupráci;
- výzkumu, rozvoji a inovacích.

#### Poskytují SME rady ve věcech:

- transpozice různých evropských opatření do konkrétních akcí;
- otázky související s přípravou projektů a sestavením souboru materiálů o otázkách jako jsou veřejné zakázky nebo soukromá výběrová řízení;
- hledání partnerů.

#### Pomáhají SME při:

- jejich účasti na evropských programech a projektech;
- vstupování na nové trhy či provádění investic;
- vyřizování určitých formalit (celních, standardů DPH apod.).

Evropská komise provozuje síť 68 Center přenosu inovací (Innovation Relay Centres - IRC) v jednotlivých členských státech EU, EEA a v kandidátských zemích. Tato centra byla vytvořena za účelem usnadnění transferu inovativních technologií do a z evropských společností (zejména SME) nebo oddělení výzkumu. IRC jsou poskytovatelé služeb podpory inovací většinou působící na půdě hostitelských veřejných organizací, jako jsou univerzitní technologická střediska, obchodní komory, regionální rozvojové agentury nebo národní úřady pro inovace. Dialog s obchodní komunitou je zprostředkován internetovými stránkami ve formě „internetového obchodu pod jednou střešou“, provozovanými Evropskou komisí. Snaží se poskytovat praktické informace v široké oblasti otázek (legislativa, možnosti financování ze strany EU ...) týkajících jednotného evropského trhu pro podniky.

SOLVIT je síť center otevřených organizacím i občanům integrovaných do národní administrativy každého ze členských států. Snaží se řešit problémy vyplývající z možné nesprávné aplikace pravidel vnitřního trhu ze strany veřejné administrativy v jiném členském státě, jako jsou hraniční kontroly, přístup na trh zboží a služeb, veřejné zakázky, zdanění, zakládání společností, registrace OSVČ, apod. Systém funguje jako bezplatný a nepředpokládá potřebu soudního projednávání. Jelikož SOLVIT představuje neformální přístup k řešení problémů, neměl by být používán v situacích, kde:

- Již probíhá soudní řízení.
- Je zapotřebí respektovat termíny stanovené národními zákony tak, aby byla Vaše práva uznána.
- Kde problém má pouze povahu organizace protiorganizaci nebo organizace proti zákazníkovi.

## MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

SME v sektoru cestovního ruchu mohou mít prospěch z informací poskytovaných evropskými informačními centry a různými dalšími sítěmi.

---

### ODKAZY

- ✧ V otázce evropských informačních center navštivte stránky:  
<http://europa.eu.int/comm/enterprise/networks/eic/eic.html>
- ✧ V otázce sítě IRC navštivte stránky:  
<http://irc.cordis.lu/>
- ✧ V otázce dialogu s podniky navštivte stránky:  
<http://www.europa.eu.int/business/en/index.html>  
[http://www.europa.eu.int/comm/internal\\_market/solvit/whats-solvit\\_en.htm](http://www.europa.eu.int/comm/internal_market/solvit/whats-solvit_en.htm)
- ✧ Výběr informačních produktů v otázce cel & daní, životního prostředí, rozšíření, přístupu na trh, veřejných zakázek, standardizace a značení CE lze nalézt na:  
[http://www.europa.eu.int/comm/enterprise/networks/eic/eic-products\\_en.html](http://www.europa.eu.int/comm/enterprise/networks/eic/eic-products_en.html)

## 15.6. Evropská observatoř pro SME

### TITUL

Evropská observatoř pro SME

### CÍL

**Evropská observatoř pro SME byla založena Komisí v prosinci 1992 za účelem zlepšení monitorování hospodářského výsledku SME v rámci působení vnitřního trhu.**

### OBSAH

Evropská observatoř pro SME spojuje národní organizace specializující se na SME ve všech členských státech evropské hospodářské oblasti a ve Švýcarsku. Jejím úkolem je poskytovat informace o SME orgánům odpovědným za rozhodování v otázkách podnikatelské politiky na národní úrovni i na úrovni Společenství, výzkumníkům, ekonomům i samotným SME. Observatoř se dnes skládá ze série zpráv o otázkách souvisejících s SME, které se publikují nepravidelně. Výzkum provádí ENSR (Evropská síť pro výzkum SME), v koordinaci s EIM. Zprávy se opírají rovněž o průzkum provedený mezi více než 7800 SME v Evropě.

**V rozmezí let 2003-2004 byly nebo budou publikovány následující zprávy:**

- **2003/1: Rozvoj kompetencí ve SME**  
Analýza toho, jak evropské SME rozvíjejí své vnitřní kompetence a získávají externí zkušenosti. Obsahuje hlavní přístupy, přínosy a překážky, s nimiž se SME při těchto činnostech setkávají.
- **2003/2: SME a přístup k financím**  
Situace v oblasti financování dluhů SME, včetně financování prostřednictvím debetních sald, bankovních úvěrů, leasingů a finančního zprostředkování, rovněž s ohledem na obchodní úvěry a garanční systémy.
- **2003/3: SME a liberalizace síťových odvětví: trhy telekomunikací a elektřiny**  
Zaměření se na deregulaci a privatizační proces zaváděný v rámci EU z perspektivy SME jako odběratele služeb poskytovaných veřejnými podniky (zejména telekomunikací a elektrické energie).
- **2003/4: Internacionalizace SME**  
Analýza toho, jak SME internacionalizují svoje aktivity a jaké jsou hlavní důvody pro takovou internacionalizaci. Dopad internacionalizace na organizaci SME a na jejich konkurenceschopnost.
- **2003/5: SME a spolupráce**  
Charakteristiky, vlastnosti a funkce spolupráce mezi SME v Evropě a rozsah spolupráce SME v EU podle jednotlivých zemí, sektorů a třídy velikosti podniku.
- **2003/6: Dopad rozšiřování EU na evropské SME**  
Popis zkušeností a názorů shromážděných od podnikatelů z SME s ohledem na rozšiřování EU.
- **2003/7: SME v Evropě 2003**  
Hlavní statistiky o evropských SME v porovnání s US, Japonskem a kandidátskými zeměmi. Střednědobý rozvoj SME ve srovnání s LSE.
- **2003/8: Hlavní poznatky z Observatoře 2003**  
Průzkum provedený u více než 7800 SME v 19 evropských státech. Jeho výsledky jsou obsaženy v některých zprávách zpracovávaných pro Evropskou observatoř. Tato zpráva předkládá hlavní výsledky průzkumu roku 2003 spolu s exekutivním souhrnem ostatních zpráv.

---

**ODKAZY**

- ✧ Zprávy jsou k dispozici on-line na:  
[http://www.europa.eu.int/comm/enterprise/enterprise\\_policy/analysis/observatory.htm](http://www.europa.eu.int/comm/enterprise/enterprise_policy/analysis/observatory.htm)



## 15.7. Evropská charta pro malé podniky

### TITUL

Evropská charta pro malé podniky

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Charta

### SOUČASNÝ STAV

*Evropská charta pro malé podniky byla přijata vedoucími představiteli EU na Evropské radě ve Feiře konané ve dnech 19. – 20. června 2000.*

### CÍL

Charta je považována za základní kámen pro dosažení lisabonských cílů učinit z Evropy nejkonkurenceschopnější a nejdynamičtější ekonomiku na světě do roku 2010. Uznává zásadní roli, kterou malé podniky hrají při rozvíjení konkurenceschopnosti, inovací a zaměstnanosti v Evropě. Jako taková Charta spojuje veškeré aspekty politiky ovlivňující malé podniky na evropské i národní úrovni. Zaujetím takto komplexního přístupu Charta přispívá k soustředění pozornosti tvůrců takové politiky na potřebu neustálého zlepšování.

### OBSAH

Charta vyzývá členské státy a Komisi k přijetí aktivit na podporu a povzbuzení malých podniků v následujících klíčových oblastech:

- Vzdělání a trénink pro podnikatelskou činnost
- Levnější a rychlejší zahájení činnosti
- Lepší legislativa a regulace
- Patříčné dovednosti
- Zlepšení on-line přístupu
- Větší výhody pramenící z jednotného trhu
- Daňové a finanční záležitosti
- Posílení technologické kapacity malých podniků
- Využití úspěšných modelů elektronického obchodování a vyvinutí špičkové podpory malým podnikům
- Vyvinutí silnějšího, efektivnějšího zastupování zájmů malých podniků na úrovni Společenství a na národní úrovni

Od roku 2001 jsou zprávy o implementaci Evropské charty pro SME předkládány každoročně. Pátá a poslední zpráva o implementaci byla schválena dne 08.02.2005. Hodnotí pokrok učiněný členskými státy, Norskem a Komisí při implementaci Charty a poskytuje stručný přehled hlavních přijatých opatření. Zpráva z roku 2005 ukazuje, že dimenze SME se stále silněji integruje do většiny aktivit EU. Pokrok ve vztahu k legislativě a jejímu dopadu na SME byl dosažen zejména díky informovanějšímu vytváření politiky a díky zesíleným konzultacím se SME. Nové členské státy a kandidátské země byly zapsány do Evropské charty pro malé podniky v Mariboru ve Slovinsku dne 23. dubna 2002. I ony se účastní podávání zpráv o implementaci této Charty. Poslední zpráva Charty za přístupující a kandidátské země byla schválena 12. února 2004.

### MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

99,95 % organizací v sektoru hotelů, restaurací a kaváren tvoří SME, přičemž 95 % těchto organizací zaměstnává méně než 10 lidí.

## ODKAZY

- ✧ Sdělení Komise Radě a Evropskému parlamentu - Zpráva o implementaci Evropské charty pro malé podniky, SEC(2005)167, 168, 169, 170 – COM (2005) 30, konečná verze z 08.02.2005
- ✧ Zpráva Komise Radě a Evropskému parlamentu o implementaci Evropské charty pro malé podniky v přístupujících a kandidujících zemích, SEC (2004) 187, konečná verze z 12.02.2004
- ✧ Zpráva Komise Radě a Evropskému parlamentu o implementaci Evropské charty pro malé podniky, COM (2004) 64, konečná verze z 11.02.2004
- ✧ Zpráva Komise Radě a Evropskému parlamentu o implementaci Evropské charty pro malé podniky, COM (2003) 21, konečná verze/2 ze 13.02.2003
- ✧ Evropská charta pro malé podniky je k nahlédnutí on-line na:  
[http://europa.eu.int/comm/enterprise/enterprise\\_policy/charter/index.htm](http://europa.eu.int/comm/enterprise/enterprise_policy/charter/index.htm)

## 15.8. Podnikatelský akční plán

### TITUL

Podnikatelský akční plán

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

1. Zelená listina Komise
2. Sdělení Komise

### SOUČASNÝ STAV

*Zelená listina o podnikatelské činnosti byla Komisí publikována dne 21. ledna 2003. Po debatě rozpoutané tímto dokumentem, opírající se o obdržanou zpětnou vazbu, Komise 11. února 2004 publikovala Akční plán vytyčující Evropský program podnikatelské činnosti.*

### CÍL

**Přinést strategický rámec sloužící posílení podnikatelské činnosti v Evropě. Doplnit průběžnou činnost probíhající zejména v rámci Víceletého programu pro podniky a podnikatelské aktivity (viz 15.1), aniž by došlo ke změně cílů a oblastí činností popsanych v tomto programu, prostřednictvím soustředěných aktivit.**

### OBSAH

Akční plán programu podnikatelské činnosti ustanovuje rámec kolem pěti prioritních strategických oblastí pojmenovaných následovně:

1. Posílení podnikatelského myšlení.
2. Povzbuzení více lidí k tomu, aby se stali podnikateli.
3. Orientace podnikatelů na růst a soutěživost.
4. Zlepšení toku finančních prostředků.
5. Vytvoření přátelštějšího regulačního a administrativního rámce pro SME.

Akční plán v příloze vyjmenovává řadu klíčových činností, mezi nimiž figurují otázky jako „podporování podnikatelského myšlení prostřednictvím školního vzdělávání“, „ulehčení složitého dodržování daňových zákonů“, „usnadnění obchodních transferů“ a rovněž „usnadnění obchodní spolupráce SME na vnitřním trhu“.

### MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

99,95 % organizací v sektoru hotelů, restaurací a kaváren tvoří SME, přičemž 95 % těchto organizací zaměstnává méně než 10 lidí.

### ODKAZY

- ✧ Sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu, Evropské hospodářské a sociální komisi a Výboru regionů s názvem „Akční plán: Evropský program pro podnikatelskou činnost“, Brusel, 11.02.2004, COM (2004) 70, konečná verze. Viz: [http://www.europa.eu.int/comm/enterprise/entrepreneurship/promoting\\_entrepreneurship/doc/com\\_70\\_en.pdf](http://www.europa.eu.int/comm/enterprise/entrepreneurship/promoting_entrepreneurship/doc/com_70_en.pdf)
- ✧ Zelená listina Komise „Podnikatelská činnost v Evropě“, Brusel, 21.01.2003, dokument opírající se o COM (2003) 27, konečná verze. Viz: [http://www.europa.eu.int/comm/enterprise/entrepreneurship/green\\_paper/green\\_paper\\_final\\_en.pdf](http://www.europa.eu.int/comm/enterprise/entrepreneurship/green_paper/green_paper_final_en.pdf)
- ✧ Sdělení Komise Radě a Evropskému parlamentu s názvem „Přemýšlíme v malém měřítku v rozšiřující se Evropě“ z 21. ledna 2003, COM (2003) 26, konečná verze
- ✧ Pracovní dokument štábu Komise s názvem „Vytváříme podnikatelskou Evropu: Aktivity Evropské unie podnikané pro malé a středně velké organizace (SME)“, z 21. ledna 2003, SEC (2003) 58.



## 15.9. Definice SME

### TITUL

Definice SME

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Doporučení

### SOUČASNÝ STAV

*Přijetí nového Doporučení proběhlo 6. května 2003. Od 1. ledna 2005 má nahradit Doporučení 96/280/EC.*

### CÍL

**Propagovat podnikatelskou činnost, investice a růst, usnadňovat přístup k rizikovému kapitálu, omezovat administrativní břemena a posilovat právní jistoty. Brát v úvahu ekonomický rozvoj od roku 1996 i poučení z aplikování předchozí definice.**

### OBSAH

Nová definice zachovává různé prahy týkající se počtu personálu, které definují kategorie mikro, malých a středně velkých podniků. Přináší však podstatné zvýšení finančních stropů (obratu nebo celkového výsledku účetní rozvahy), zejména v důsledku inflace a nárůstů produktivity od první definice SME ve Společenství z roku 1996. Výhoda přístupu k národním mechanismům podpory SME i k Evropským programům podpory SME je vyhrazena výhradně pro ty podniky, které splňují charakteristiky skutečných SME (bez ekonomické síly větších seskupení). Doporučení se týká všech politik Společenství aplikovaných v rámci evropské hospodářské oblasti ve prospěch SME a je určeno členskými státy, Evropské investiční bance a Evropskému investičnímu fondu.

### DOPAD NA SEKTOR

99,95 % organizací v sektoru hotelů, restaurací a kaváren tvoří SME.

### ODKAZY

- ✧ Doporučení Komise 2003/361/EC ze 6. května 2003 týkající se definice mikro, malých a středně velkých organizací, O. J. L 124/36 z 20.05.2003
- ✧ Doporučení Komise 96/280/EC ze 3. dubna 1996 týkající se definice mikro, malých a středně velkých organizací, O. J. L 107/4 z 30.04.1996

### ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR

- ✧ Zákon č. 513/1991 Sb., Obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů
- ✧ Zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (zákon o ochraně hospodářské soutěže), ve znění pozdějších předpisů
- ✧ Vyhl. č. 368/2001 Sb., Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, kterou se stanoví podrobnosti o náležitostech návrhu na povolení spojení soutěžitelů
- ✧ Zákon č. 47/2002 Sb., o podpoře malého a středního podnikání a o změně zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů



## 16. STATISTIKA

### 16.1. Úloha EUROSTATu jako zdroje statistických informací Společenství

#### TITUL

Úloha EUROSTATu jako zdroje statistických informací Společenství.

#### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Rozhodnutí Komise

#### SOUČASNÝ STAV

Přijato 21. dubna 1997

#### CÍL

Definovat úlohu Eurostatu jako zdroje statistických informací Společenství.

#### OBSAH

Toto Rozhodnutí definuje úkoly, principy fungování, technickou autonomii a zodpovědnosti Eurostatu.

#### Eurostat je zodpovědný za:

- vyvíjení norem a metodik, které umožňují získat objektivní, věrohodné, relevantní a cenově výhodné statistické informace z celého Společenství;
- zpřístupnění statistických informací Společenství všem organizacím Společenství, vládám členských států, sociálním a ekonomickým operátorům, akademickým kruhům a veřejnosti.

#### ODKAZY

- ✧ Rozhodnutí Komise 1997/281 z 21. dubna 1997 o úloze Eurostatu jako zdroji statistických informací Společenství O. J. L 112 ze dne 29. dubna 1997
- ✧ Direktiva Rady 322/1997 ze dne 17. února 1997 týkající se Statistiky v rámci Společenství O. J. L 52 ze dne 22. února 1997

#### Nedávné publikace Eurostatu zabývající se cestovním ruchem a/nebo všeobecnými záležitostmi zaměstnanosti:

- ✧ 'Cestovní ruch v rozšířené Evropské unii', *Statistics in Focus (Zaměřeno na statistiku)*, č. 13/2005
- ✧ 'Hotely a restaurace v Evropě', *Statistics in Focus*, č. 38/2004
- ✧ 'Stravování, nápoje, kouření – srovnatelné cenové úrovně v EU, EFTA a kandidátských zemích pro rok 2003', *Statistics in Focus*, č. 30/2004
- ✧ 'Cestovní ruch v Evropské unii v roce 2003', *Statistics in Focus*, č. 12/2004
- ✧ 'Vzrůstající zaměstnanost v hotelech a restauracích', *Statistics in Focus*, č. 6/2003
- ✧ 'Cestovní ruch a životní prostředí', *Statistics in Focus*, č. 40/2002
- ✧ 'Stabilita toku cestovního ruchu v Evropské unii', *Statistics in Focus*, č. 28/2002
- ✧ 'Jak Evropané cestují na dovolenou', *Statistics in Focus*, č. 15/2002
- ✧ 'Pracovní doby', *Statistics in Focus*, č. 7/2004
- ✧ 'Práce přesčas', *Statistics in Focus*, č. 11/2004
- ✧ 'Ročenka Eurostatu 2004. Statistický průvodce Evropou. Data 1992-2002' (vydání r. 2004), *Panorama of the European Union (Panorama Evropské unie)*
- ✧ 'Evropský obchod. Fakta a čísla. Data 1998-2002' (vydání r. 2004), *Panorama of the European Union*
- ✧ 'Evropský podnik. Fakta a čísla. Data 1991-2001' (vydání r. 2003), *Panorama of the European Union*
- ✧ 'Cestovní ruch – Evropa, země východní Evropy, středozevní státy. Klíčové údaje 2001-2002' (vydání z r. 2003), *Detailed tables (Podrobné tabulky)*

- ⊠ ‘Zaměstnanost v tržní ekonomice Evropské unie. Analýza založená na strukturovaných obchodních statistických informacích (vydání r. 2004), *Detailed tables*.

**Všechny výše zmíněné publikace lze stáhnout na adrese:**

- ⊠ [http://epp.eurostat.ec.eu.int/portal/page?\\_pageid=1090,30070682,1090\\_30298591&\\_dad=portal&\\_schema=PORTAL](http://epp.eurostat.ec.eu.int/portal/page?_pageid=1090,30070682,1090_30298591&_dad=portal&_schema=PORTAL)

**Další publikace Evropské komise:**

- ⊠ ‘Zaměstnanost v Evropě v roce 2004. Současné trendy a výhledy’, Generální ředitelství pro zaměstnanost a sociální záležitosti – viz: [www.europa.eu.int/comm/employment\\_social/employment\\_analysis/employ\\_2004\\_en.htm](http://www.europa.eu.int/comm/employment_social/employment_analysis/employ_2004_en.htm)
- ⊠ ‘Evropský průmysl cestovního ruchu. Různorodý obor s dynamickými trhy. Struktura, vývoj a význam pro evropskou ekonomiku’ (2004), Generální ředitelství pro firmy.
- ⊠ ‘Struktura, výkonnost a konkurenceschopnost evropského cestovního ruchu a jeho institucí’ (2002), Generální ředitelství pro firmy.
- ⊠ ‘Fakta a čísla o evropských dovolených v letech 1997-1998. Výkonné resumé’ (1998), Generální ředitelství pro firmy - viz: [www.europa.eu.int/comm/enterprise/library/lib-tourism/index.htm](http://www.europa.eu.int/comm/enterprise/library/lib-tourism/index.htm)



## 16.2. Statistika NACE

### TITUL

NACE – Všeobecná oborová klasifikace ekonomických aktivit v rámci klasifikace Evropského společenství (Nomenclature générale des activités économiques dans les Communautés européennes)

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Směrnice Evropské rady

### SOUČASNÝ STAV

*Evropská klasifikace celé řady hospodářských aktivit – zahrnující těžební, energetický a zpracovatelský průmysl, stavební průmysl, zemědělství a služby – byla zpracována v roce 1970. Její revize s označením NACE Rev.1 byla prvně představena v roce 1990 s cílem získat lépe srovnatelná data mezi zeměmi EU a zbytkem světa. Od té doby byly v NACE provedeny drobné změny pouze v roce 2002 (NACE Rev. 1.1, nejnovější struktura). Pro rok 2007 se však počítá se zásadní revizí této klasifikace. Tento proces je silně propojen s paralelní revizí ISIC (mezinárodní klasifikace všech ekonomických aktivit podporovaných Organizací spojených národů) i s dalšími regionálními klasifikacemi (Severní Amerika, Austrálie, Nový Zéland a Japonsko).*

*Eurostat předložil pracovní návrh revize NACE ke konzultacím v květnu 2004. Další konzultace s národními statistickými institucemi proběhly v únoru 2005. Očekává se, že Statistický plánovací výbor EU schválí návrh v listopadu 2005 a že poté začne proces schvalování příslušné legislativy. Nová NACE by tak mohla být zavedena do praxe od roku 2007.*

### CÍL

1. Cílem klasifikačního systému je vytvořit jednotný a společný jazyk pro kompilaci a prezentaci statistických informací. Toto je nezbytné z hlediska mezinárodního srovnávání. S ohledem na EU a jednotný trh je nezbytné mít pro makroekonomické analýzy, mikroekonomické analýzy a pro komerční marketing jednotný a aktualizovaný klasifikační systém, který budou využívat všechny členské státy a instituce Společenství.
2. Plánovaná revize NACE Rev. 1.1 je podložena potřebou upravit klasifikaci světové ekonomiky s přihlédnutím ke změnám, které přináší rozvoj informační a komunikační technologie i rozmach oboru služeb.

### OBSAH

Současná NACE Rev. 1.1 klasifikuje oblast hotelů a restaurací podle následujících témat:

- Divize 55 Hotely a restaurace
- Hotely;
- Kempy a další dočasná a krátkodobá ubytování
- Restaurace
- Bary
- Kantýny a catering

**Podle návrhu revize NACE Rev. 1.1 by divize hotelů a restaurací mohla mít následující strukturu:**

- Divize J Ubytovací a stravovací služby
- Ubytování
- Hotely a podobné ubytování
- (S možným rozdělením na hotely s restaurací a bez restaurace)
- Hostince, penziony a podobná zařízení
- Prázdninové ubytování
- Rekreační zařízení pro vozidla, přívěsy, rekreační kempy a tábořiště;
- Mládežnické ubytovny a horské boudy
- Kempy, včetně karavanů
- Další ubytovací prostory (např. dětské a firemní (odborové) chaty)
- Ostatní ubytování

**1. Stravovací služby**

## 1.1 Restaurace a další stravovací zařízení

(S možnými samostatnými podkapitolami: bufety, cukrárny, kavárny; mobilní stánky s občerstvením; venkovské usedlosti využívané pro turistické účely bez ubytování; restaurace s obsluhou; samoobslužné restaurace)

## 1.2 Catering a smluvní stravovací služby.

**52.3 Aktivity spojené s podáváním nápojů.****ODKAZY**

- ✧ Direktiva Evropské rady (EEC) č. 3037/1990 ze dne 9. října 1990 týkající se statistické klasifikace ekonomických aktivit v Evropském společenství, O. J. L 293 ze dne 24. října 1990 a následně novelizována Direktivou Rady (EEC) č. 761/1993, O. J. L 83 ze dne 3. dubna 1993 a nařízením Komise (EC) č. 29/2002, O. J. L 6 ze dne 10. ledna 2002
- ✧ Vysvětlující návrh Eurostatu pro NACE Rev. 1.1, Doc. Class/00/07.8 ze dne 27. února 2002
- ✧ Konzultační a vysvětlující dokumentace ohledně revize NACE Rev. 1.1 je k dispozici na adrese: <http://forum.europa.eu.int/irc/dsis/nacecpacon/info/data/en/index.htm>
- ✧ Další informace a vysvětlující poznámky o NACE jsou k dispozici na stránkách Eurostatu: [www.europa.eu.int/comm/eurostat/ramon/intro\\_nace\\_rev1/en.html](http://www.europa.eu.int/comm/eurostat/ramon/intro_nace_rev1/en.html)

## 16.3. Statistické informace v cestovním ruchu

### TITUL

Soubor statistických informací v oboru cestovního ruchu

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

1. Direktiva Rady
2. Rozhodnutí Komise
3. Rezoluce Rady

### SOUČASNÝ STAV

1. *Přijata 23. listopadu 1995.*
2. *Přijato 9. prosince 1998. EUROSTAT zahájil s členskými státy diskusi ohledně aktualizace Direktivy a Rozhodnutí.*
3. *Přijata 21. května 2002. Komise od té doby již vydala Evropský implementační manuál pro satelitní účty v oblasti cestovního ruchu (Tourism Satellite Accounts), který by měla instruovat členské státy ve věci zavádění těchto účtů.*

### CÍL

1. Vytvořit sběrný systém dat, který by poskytoval přesné a aktuální statistické informace o cestovním ruchu v Evropě.
2. Napomoci sběru harmonizovaných statistických informací a určit, které definice se budou používat pro zavedení Direktivy Rady.
3. Definovat různé postupy, které by podpořily evropský cestovní ruch, včetně vytvoření Satelitních účtů v oblasti cestovního ruchu (TSA), které kladou větší požadavky nežli Direktiva 1995/57. TSA mohou být definovány jako rozšíření základních národních účtů, detailněji se zaměřující na určitou specifickou hospodářskou oblast (například cestovní ruch). Cestovní ruch však nemůže být striktně měřen základními národními účty, jelikož ty definují jednotlivá odvětví jako skupiny producentů, kteří poskytují specifický produkt nebo službu. „Turistický“ průmysl však není definován dodavateli jeho produktů, ale spíše *spotřebiteli* jeho produktů, tj. turisté. Jako takové odvětví cestovního ruchu v základních národních účtech překračuje hranice mnoha odvětví. Cílem TSA je tedy stanovit hodnotu výdajů v oblasti cestovního ruchu a skutečný podíl výstupů každého z účastných odvětví spotřebovávaného turistů.

### OBSAH

1. Členské státy by měly provádět sběr, kompilaci, zpracování a přenos harmonizovaných statistických informací o nabídce a poptávce v cestovním ruchu (kapacita hromadných turistických ubytovacích zařízení, toky hostů v hromadných ubytovacích zařízeních a poptávka cestovního ruchu).
2. Stanovuje definice, které by se užívaly pro charakteristiky sběru dat a rozložení dat podle zeměpisných oblastí s ohledem na článek 3 Směrnice 1995/57/EC a upřesňuje pravidla pro postupy přenosu dat. Souběžně s aktualizací Direktivy a Rozhodnutí chce EUROSTAT věnovat pozornost doplnění dat o zaměstnanosti, o jednodenních návštěvnících a o ubytování v soukromí. Zároveň zvažuje zredukování některých dat (např. čtvrtletní shromažďování údajů o počtu turistů a o počtu strávených nocí).
3. Rada zdůrazňuje, že je žádoucí vytvořit TSA za účelem zlepšení znalostí a analýz ekonomického dopadu cestovního ruchu. Za tímto účelem vyzývá Komisi k ulehčení procesu vytváření TSA členskými státy podle společné evropské metodiky. Zároveň vyzývá členské státy k aktivní podpoře a zavedení TSA.

### MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Tato opatření přinesou oboru cestovního ruchu statistické informace, které bude možno využít pro formulaci budoucí strategie. Na druhou stranu sběr statistických informací představuje pro společnosti určitou administrativní zátěž.

## POSTOJ HOTREC

HOTREC podporuje vytvoření společné metodiky pro posouzení ekonomického dopadu cestovního ruchu (Tourism Satellite Accounts). Zároveň vítá připravované posouzení užitečnosti dosud shromážděných dat a doporučuje zvážit možnost zahrnout určitá další data. Majitelé podniků však nesmějí být neúměrně zatěžováni břemenem vyplývajícím z povinnosti shromažďovat statistická data.

---

## ODKAZY

- ✧ Direktiva Rady 1995/57/EC ze dne 23. listopadu 1995 o sběru statistických dat z oboru cestovního ruchu, O. J. L 291 ze dne 6. prosince 1995
- ✧ Viz současné publikace Eurostatu 16.1
- ✧ Rozhodnutí Komise ze dne 9. prosince 1998 o procesu zavádění Směrnice Rady 1995/57/EC ohledně sběru statistických dat z oboru cestovního ruchu, O. J. L 9 ze dne 15. ledna 1999

## DALŠÍ ODKAZY

- ✧ Metodika Společenství ke sběru statistických údajů z oblasti cestovního ruchu, Eurostat – Evropská komise, Lucemburk, 1998
- ✧ 3. Rezoluce Rady ze dne 21. května 2002 o budoucnosti evropského cestovního ruchu, O. J. C 135, ze dne 6. června 2002
- ✧ Evropsk implementační manuál pro Tourism Satellite Accounts je k dispozici na adrese: [www.europa.eu.int/comm/enterprise/services/tourism/policy-areas/tsa.htm](http://www.europa.eu.int/comm/enterprise/services/tourism/policy-areas/tsa.htm)

## 16.4. Další odkazy

### Strukturální obchodní statistiky:

- ✧ Směrnice Rady (EC, EURATOM) č. 58/1997 ze dne 20. prosince 1996 týkající se strukturálních obchodních statistik, O. J. L 14 ze dne 17. ledna 1997
- ✧ Směrnice Rady (EC) č. 530/1999 ze dne 9. května 1999 ohledně strukturálních statistik zisků a nákladů na pracovní síly, O. J. L 63 ze dne 12. března 1999

### Úroveň a struktura nákladů na pracovní síly:

- ✧ Směrnice Komise (EC) č. 452/2000 ze dne 28. února 2000 zavádějící Směrnici Rady (EC) č. 530/1999 týkající se strukturálních statistik zisků a nákladů na pracovní síly s ohledem na kvalitativní vyhodnocení statistik nákladů na pracovní síly, O. J. L 55 ze dne 29. února 2000
- ✧ Směrnice Rady (EC) č. 23/1997 ze dne 20. prosince 1996 týkající se statistik o úrovni a struktuře nákladů na pracovní síly, O. J. L 6 ze dne 10. ledna 1997

### Krátkodobé statistiky:

- ✧ Návrh Směrnice Evropského parlamentu a Rady novelizující Směrnici Rady 1165/1998 týkající se krátkodobých statistik, COM (2003) 823, ze 13. dubna 2004
- ✧ Směrnice Rady (EC) ze dne 19. května 1998 týkající se krátkodobých statistik, O. J. L 162 ze dne 5. června 1998
- ✧ Směrnice Rady (EC) ze dne 26. března 2001 zavádějící Směrnici Rady 1165/1998 týkající se krátkodobých statistik s ohledem na vymezení proměnných, O. J. L 086 ze dne 27. března 2001

### ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR

- ✧ Zákon č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů
- ✧ Vyhl. č. 421/2005 Sb., kterou se stanoví Program statistických zjišťování na rok 2006
- ✧ SDĚLENÍ Českého statistického úřadu č. 243/2005 Sb., o aktualizaci klasifikace zemí CZ-GEONOM
- ✧ Vyhl. č. 201/2005 Sb., o statistice vyváženého a dováženého zboží a způsobu sdělování údajů o obchodu mezi Českou republikou a ostatními členskými státy Evropských společenství
- ✧ ST04/2005 DOHODA o vzájemné spolupráci a poskytování dat uzavřená mezi Česká republika - MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ (dále "MMR") se sídlem: Staroměstské nám. 6, 110 15 Praha 1 - Staré Město, jehož jménem jedná náměstek ministra doc. Ing. Jirí PATOČKA, CSc, na straně jedné a ČESKÁ REPUBLIKA - ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD (dále "ČSÚ") se sídlem: Na padesátém 81, 100 82 Praha 10, jehož jménem jedná předseda Ing. Jan FISCHER, CSc. na straně druhé
- ✧ Zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů
- ✧ Zákon č. 13/1993 Sb., Celní zákon, ve znění pozdějších předpisů
- ✧ Zákon č. 185/2004 Sb., o Celní správě České republiky
- ✧ ST01/2002 ETICKÝ KODEX Českého statistického úřadu a jeho zaměstnanců
- ✧ SDĚLENÍ Ministerstva zahraničních věcí č. 191/1995 Sb., Ministerstvo zahraničních věcí sděluje, že dne 15. dubna 1994 byla v Marrakeši sjednána a jménem České republiky podepsána Dohoda o zřízení Světové obchodní organizace (WTO) a tyto mnohostranné dohody, jež tvoří její nedílnou součást a jsou závazné pro všechny členy WTO
- ✧ Zákon č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, ve znění pozdějších předpisů
- ✧ SDĚLENÍ federálního ministerstva zahraničních věcí č. 648/1992 Sb., Federální ministerstvo zahraničních věcí sděluje, že dne 18. května 1973 byla v Kjótu sjednána Mezinárodní úmluva o zjednodušení a sladění celních režimů
- ✧ Zákon č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů
- ✧ Zákon č. 513/1991 Sb., Obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů



## 17. CESTOVNÍ RUCH

### 17.1. Spolupráce na budoucnosti evropského cestovního ruchu

#### TITUL

Spolupráce na budoucnosti evropského cestovního ruchu

#### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Sdělení Komise

#### SOUČASNÝ STAV

*Komise zřídila „Skupinu na nejvyšší úrovni pro oblast cestovního ruchu a zaměstnanosti“, která má za cíl prozkoumat okolnosti, za kterých by cestovní ruch mohl přispívat k většímu růstu a stabilitě v Evropě a vznášet příslušná doporučení. Skupina byla sestavena na základě závěrů zasedání Předsednictva Rady/Komise konaného 4. - 5. listopadu 1997 v Lucembursku. Zpráva byla Komisi předána 22. listopadu 1998.*

*Dne 21. června 1999 přijala Rada pro vnitřní trh obsažné závěry, které seznamují s další spoluprací na specifických tématech plánovanou mezi Komisí, členskými státy a cestovním ruchem. V souladu s požadavkem Rady z června 1999 vytvořila Komise pět pracovních skupin, které byly sestaveny v rámci Poradní komise pro cestovní ruch (a zahrnují představitele cestovního ruchu jednotlivých členských států a Komise).*

*Na základě zpráv pracovních skupin Komise v listopadu 2001 připravila sdělení s názvem „Spolupráce na budoucnosti evropského cestovního ruchu“. Toto sdělení představuje definitivní milník v „procesu cestovního ruchu a zaměstnanosti“.*

#### CÍL

**Identifikovat opatření, která by přispěla k rozvoji cestovního ruchu zlepšením konkurenceschopnosti jednotlivých organizací a posílením oblasti udržitelného rozvoje cestovního ruchu a nabídky pracovních míst.**

#### OBSAH

Mezi hlavní aktivity prosazované zprávou Komise patří:

- Začlenit cestovní ruch do politiky a postupů Společenství;
- Prostřednictvím pořádání každoroční Konference o cestovním ruchu podpořit dialog s odvětvím cestovního ruchu a ostatními akcionáři a posílit pozici Poradního výboru pro cestovní ruch;
- Podporovat síťové služby, mobilizovat existující centra podpory (centra pro pozorování, studium a výzkum) v oblasti rozvoje znalostí o cestovním ruchu;
- Zajistit vhodné využití finančních i nefinančních prostředků EU ve prospěch cestovního ruchu;
- Podporovat udržitelný rozvoj, zavedení směrnic „Agenda 21“;
- Zajistit přístup k lepším statistickým informacím o cestovním ruchu vytvořením Tourism Satellite Accounts (TSA);
- Definovat a zavést hodnotící metody a nástroje (ukazatele kvality a benchmarking) pro kvalitu turistických destinací a služeb .

Rozhodnutí Výboru z 21. května 2002 klade důraz na pečlivější sledování dopadů legislativy EU na obor cestovního ruchu, navrhuje další prověření možnosti prezentovat Evropu jako destinaci a vyzývá cestovní ruch k podpoře úsilí Evropského společenství a členských států.

#### MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Sdělení a dvě usnesení rámcově určují směřování dalších iniciativ a kroků, které bude Komise prezentovat v budoucích letech. Proto mají pro členy HOTREC značný význam.

## POSTOJ HOTREC

Asociace HOTREC se domnívá, že Sdělení Komise vnáší jen málo nových impulsů do diskuse týkající se Politiky cestovního ruchu v Evropě a nedostatečně poukazuje na hlavní a vážné obavy organizací patřících do NET, především pak na vyhodnocení dopadu všech opatření ovlivňující cestovní ruch na obchodní činnost. Asociace HOTREC spolu s EFFAT - zástupcem zaměstnanců v oblasti pohostinství na úrovni EU - společným dopisem vyzvaly Odbor cestovního ruchu k větší spolupráci s generálním ředitelstvím pro zaměstnanost a sociální záležitosti s důrazem na zlepšení následných kroků v otázkách tréninku a vytváření nových pracovních příležitostí. Ve spolupráci se svými partnery v NET si asociace HOTREC klade za cíl podporovat takový postoj, který je zastáncem chápání role soukromých podnikatelů jako hnací síly v oblasti cestovního ruchu. Obě asociace trvají na nutnosti zajištění takového politického, právního a finančního rámce na úrovni EU, který by podporoval vytváření nových pracovních míst a rozvoj v oblasti cestovního ruchu.

## ODKAZY

- ✧ Sdělení Komise Výboru, Evropskému parlamentu, Ekonomické a sociální komisi a Výboru regionů z 13. listopadu 2001 „Spolupráce na budoucnosti evropského cestovního ruchu“, COM (2001) 665, závěrečné usnesení Výboru z 21. května 2002 o budoucnosti evropského cestovního ruchu ze 6. června 2002
- ✧ Rezoluce Evropského parlamentu o zprávě Komise Výboru Evropskému parlamentu, Ekonomické a sociální komisi a Výboru regionů „Spolupráce na budoucnosti evropského cestovního ruchu“, přijata 14. května 2002 (zpracována Helenou Torres Marquesovou, A5/2002/152)

## DALŠÍ ODKAZY

- ✧ Přípomínky NET a společný dopis HOTREC-EFFAT Komisi ze dne 5. února 2002
- ✧ Sdělení „Spolupráce na budoucnosti evropského cestovního ruchu“, viz: [www.hotrec.org](http://www.hotrec.org)
- ✧ Prohlášení NET „Cestovní ruch: Rostoucí sektor přinášející nová pracovní místa, bohatství a evropské porozumění“, květen 2000, viz: [www.hotrec.org](http://www.hotrec.org)
- ✧ Evropský internetový portál turistických destinací: [www.visiteurope.com](http://www.visiteurope.com) (Cíl: spuštění portálu koncem roku 2005).



## 17.2. Cestovní ruch v zemích Smlouvy o EC

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Článek Smlouvy

### SOUČASNÝ STAV

Článek 3u Smlouvy o Evropském společenství, v roce 1993 doplněný Maastrichtskou smlouvou, poprvé zařadil „opatření v oboru cestovního ruchu“ na seznamu těch aktivit Společenství, u kterých se předpokládá, že celkově podpoří cíle, které si Společenství vytyčilo. Tyto Smlouvy však nepřinesly konkrétní metodické pokyny pro politiku Společenství v oblasti cestovního ruchu a dosud neexistuje konkrétní právní základ pro opatření přijímaná Společenstvím v oboru cestovního ruchu.

Členské státy se po vleklých debatách na toto téma shodly na Evropské ústavě, která obsahuje nový článek týkající se cestovního ruchu, přijatý v červnu 2004. Evropská ústava byla oficiálně podepsána v Římě dne 29. října 2004.

### OBSAH

Tento článek mimo jiné Unii propůjčuje kompetence k provádění podpůrných, koordinačních nebo doplňujících aktivit v oboru cestovního ruchu (článek I-16). Text článku III-181 však výslovně vylučuje „jakoukoliv harmonizaci zákonů a nařízení členských států“. Unie má pouze „doplňovat aktivity členských států v oboru cestovního ruchu, především podporou konkurenceschopnosti podniků Unie v tomto oboru“. Článek dále představuje „evropský zákon nebo rámcový zákon“, který určí „specifická opatření, která doplní postupy členských států“.

### POSTOJ HOTREC

HOTREC je potěšen přítomností nového článku o cestovním ruchu ve Smlouvě v tom smyslu, že se zaměřuje na konkurenceschopnost oboru a vytvoření příznivého prostředí pro podniky. Bude ale zapotřebí velké péče při stanovování „specifických opatření doplňujících aktivity členských států“. Tato opatření by měla odpovídat skutečným potřebám podniků a měla by se zaměřit pouze na podnikatelský aspekt cestovního ruchu, jelikož ochrana spotřebitelů, zaměstnanců a životního prostředí jsou již ošetřeny zvláštními články Smluv.

### ODKAZY

- ✧ Smlouva o ústavě pro Evropu, O. J. C 310/1 ze dne 16. prosince 2004  
Viz též: [http://europa.eu.int/constitution/download/print\\_en.pdf](http://europa.eu.int/constitution/download/print_en.pdf)



## 17.3. Ochrana turistů

### TITUL

Zlepšení ochrany, práv spotřebitelů a obchodních standardů v oblasti cestovního ruchu

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Rezoluce Evropského parlamentu

### SOUČASNÝ STAV

*Evropský parlament přijal od roku 1995 několik rezolucí a studií, které byly zaměřené na kvalitu služeb cestovního ruchu a ochrany turistů a spotřebitelů. Na základě zprávy vypracované europoslancem Apariciem Sanchezem přijal Parlament dne 31. března 1998 Rezoluci nazvanou „Zlepšení ochrany, práv spotřebitelů a obchodních standardů v oblasti cestovního ruchu“. Tento aspekt politiky cestovního ruchu byl vzat v potaz v roce 2000 při zpětném vyhodnocení provedeném Komisí v rámci Poradní komise cestovního ruchu (viz 17.1).*

### CÍL

**Rezoluce Parlamentu z roku 1998 se zabírala ochranou turistů z pohledu spotřebitele a vyzvala Komisi a Radu k postupům/aktivitám, které by zlepšily ochranu turistů jako spotřebitelů, včetně:**

**vytvoření akčního plánu pro cestovní ruch obsahujícího prioritní metodiku ochrany turistů jako spotřebitelů;**

- **zabezpečit, aby při přípravě směrnic Společenství majících vliv na oblast cestovního ruchu byly vzaty v úvahu aspekty související s ochranou turistů;**
- **přijmutí právního rámce a koordinování rozličných postupů v oboru ochrany turistů, které je ovlivněno několika různými metodikami;**
- **publikovat informační dokumenty zajišťující práva turistů jako spotřebitelů i jejich povinnosti v roli spotřebitelů, průhlednost komerční informovanosti v oblasti cestovního ruchu a právo na spravedlnost;**
- **studování problémů vznikajících z narůstajícího prodeje služeb prostřednictvím Internetu a příprava vhodných návrhů;**
- **příprava finančního programu, informační sítě a asistenčních míst Společenství pro turisty ve významných turistických destinacích.**

Další přímé aktivity po návrzích Rezoluce Evropského parlamentu z roku 1998 neproběhly. Práce Evropské komise z roku 2000 (viz 17.1) se však zabírá kvalitou služeb v oblasti cestovního ruchu.

### MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Rezoluce Parlamentu žádala o sladění klasifikačních a kvalitativních kritérií ubytování v cestovním ruchu (viz část 5) na základě terminologie CEN. Zároveň vyzvala Komisi k předložení postupů vztahujících se k „overbookingu“ v sektoru hotelnictví (viz 7.2).

### POSTOJ HOTREC

Asociace HOTREC se silně ohradila proti závěrům Zprávy z roku 1998 a poukazovala, že zpráva je nevyvážená pokud se týče práv a povinností turistů a že nebere v potaz opatření již oborem vytvořené. Asociace HOTREC, společně s partnery v NET, však především hluboce litovala, že v průběhu procesu vytváření zprávy neproběhly skutečné konzultace a nebyl brán v potaz názor oboru.

---

## **ODKAZY**

- ✧ Rezoluce za zlepšení ochrany, práv spotřebitelů a obchodních standardů v oblasti cestovního ruchu, Turistický ruch A4-0071/98, O. J. C 138 ze dne 4. května 1998

## **DALŠÍ ODKAZY**

- ✧ Ochrana turistů, řada Transport, W-12, Evropský parlament, listopad 1995

## 17.4. Politika rozvoje venkova EU a Podpora venkovského turismu

### TITUL

Venkovský cestovní ruch

### SOUČASNÝ STAV

*Výbor regionů přijal dne 2. února 1995 rezoluci, která navrhovala nový celkový přístup k venkovskému cestovnímu ruchu. Rezoluce přinesla metodické pokyny k efektivní propagační strategii venkovského cestovního ruchu, která by byla hnací silou pro rozvoj a plánování venkova. V souvislosti s reformou Společné zemědělské politiky přijaly členské státy na schůzce v Corku v listopadu 1996 deklaraci o rozvoji venkova, která žádala integrovanou politiku rozvoje venkova mimo jiné i prostřednictvím využití cestovního ruchu. Hlavním nástrojem této politiky se stala iniciativa Společenství LEADER, která byla vytvořena s cílem financovat rozvoj venkova. Od roku 1989 poskytla prostředky pro mnoho projektů propagujících venkovský cestovní ruch. Současná verze programu je LEADER + (2000-2006).*

### MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

Zpráva Výboru regionů z roku 1994 učinila několik návrhů, které jsou stále v platnosti, včetně:

- opatření nutná k udržení služeb nutných pro návštěvy turistů;
- unifikace symbolů usnadňující příliv turistů;
- ambiciózní tréninkové programy poskytující projektům podporu;
- zavádění nových technologií umožňujících distribuci na trhu
- spolupráce při řízení venkovské cestovní infrastruktury (podnikatelské úlevy, daňová ujednání, dostupnost finančních a lidských zdrojů, atd.).

Řada těchto návrhů je v souladu s tím, čeho se asociace HOTREC snaží dosáhnout. Asociace HOTREC je obecně příznivcem podpory venkovského cestovního ruchu, ale zároveň se obává možné nekalé konkurence, která by mohla vyvstat pro tradičnější turistické aktivity.

### ODKAZY

- ✧ Vyhláška Komise členskými státy ze dne 14. dubna 2000, která stanovila metodické pokyny pro iniciativu Společenství pro rozvoj venkova (Leader+), O. J. C 139 18.05.2000
- ✧ Internetové stránky LEADER +: <http://www.rural-europe.aeidl.be/>
- ✧ Evropská ministerská konference o rozvoji venkova, „Corksá deklaráce – Živoucí venkov“, 09.11.1996
- ✧ Společná deklaráce HOTREC a ECF-IUF týkající se principů a metodických pokynů pro udržení a rozvoj pracovních míst v cestovním ruchu ve venkovských lokalitách, 10. března 1995, Doc. 95.111
- ✧ Názor Výboru regionů EU CdR 19/95 ze dne 2. února 1995 na politiku rozvoje venkovského cestovního ruchu v regionech Evropské unie, O. J. C 210 14.08.1995



---

## 17.5. Satelitní účet cestovního ruchu (TSA)

Viz 16.3.

---

## 17.6. Memorandum EU – Čína (Statut schválené destinace – ADS)

Viz 7.12





## 17.7. Základní orientace pro udržitelnost evropského turismu

### TITUL

Udržitelnost evropského turismu

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Sdělení Komise

### SOUČASNÝ STAV

*Přijato v listopadu 2003. Skupina pro udržitelnost cestovního ruchu byla vytvořena v lednu 2005 a sdružuje zástupce rozličných zainteresovaných skupin (na všech územních a administrativních úrovních). Jejím úkolem je řídit a monitorovat sourodost zavádění specifických aktivit přijatých skupinami zainteresovaných subjektů. Zpráva Komise institucím Společenství ohledně postupu zavádění opatření zmiňovaných ve Sdělení je očekávána na podzim 2005 tak, aby „Agenda 21“ pro evropský cestovní ruch mohla být připravena nejpozději v roce 2007.*

### CÍL

**Podporovat další kroky ve prospěch ekonomické, sociální a ekologické udržitelnosti evropského cestovního ruchu za pomoci rozšířené spolupráce s World Tourism Organisation (Světová organizace cestovního ruchu) a se všemi akcionáři v oboru cestovního ruchu v Evropě. Posílit podíl Společenství na udržitelnosti evropského cestovního ruchu prostřednictvím několika opatření zaměřených na zvýšení výhod z evropské vládní moci a z rozličných směrnic a opatření Společenství, která ovlivňují evropský cestovní ruch a jeho udržitelnost.**

### OBSAH

Dokument zdůrazňuje potřebu jednoty všech postupů a opatření Společenství, které ovlivňují udržitelnost cestovního ruchu a jeho konkurenceschopnost. Bude nutné brát v potaz specifika cestovního ruchu, jako jeho zaměření na specifická a omezená období roku, na dopravu spojenou s cestováním, měnicí se spotřebitelské vzorce a sociální zodpovědnost a pracovní příležitosti nabízené podniky v cestovním ruchu.

*Slovy Sdělení „udržitelný cestovní ruch je takový cestovní ruch, který je ekonomicky a sociálně schůdný bez toho, aby byl na škodu životnímu prostředí a místní kultuře. Představuje obchodní a ekonomické úspěchy, ekologickou vyrovnanost, ochranu a rozvoj i zodpovědnost za společenské a kulturní hodnoty – tři aspekty, které jsou navzájem propojeny“.*

Hlavní výzvou stojící před cestovním ruchem je tudíž zajistit, aby turistické aktivity a rozvoj očekávaný v příštích dvou desetiletích respektoval omezení svých zdrojů a svoji schopnost regenerovat se, a to při současném zajištění obchodních úspěchů.

#### **Mezi prioritní činnosti navržené na evropské úrovni patří:**

- integrovat záležitosti týkající se udržitelnosti do postupů a iniciativ Společenství ovlivňujících evropský cestovní ruch;
- podpořit vzájemné působení a kooperaci akcionářů na evropské i globální úrovni, včetně vytvoření Skupiny pro udržitelnost cestovního ruchu (viz výše);
- podporovat a upevňovat udržitelné vzorce spotřeby a produkce v oblasti cestovního ruchu.

Tato iniciativa je konkrétním pokračováním postupů navržených ve zprávě „Spolupráce na budoucnosti evropského cestovního ruchu“ přijaté v roce 2001 (viz 17.1).

## STANOVISKO HOTREC

Asociace HOTREC uvítala obecný koncept vyjádřený ve Sdělení, které uvádí, že „jeho zavedení musí odpovídat skutečnosti, že úroveň turistické aktivity a závislost na cestovním ruchu se na rozsáhlém a rozmanitém území Evropy značně liší, stejně jako se liší intenzita a specifická povaha výzev stojících před cestovním ruchem a jeho udržitelností“.

Asociace HOTREC trvá na svém požadavku, aby se Svaz cestovního ruchu zaměřoval na podnikatelskou stránku cestovního ruchu, přičemž ostatní stránky – životní prostředí, ochrana spotřebitele, práva zaměstnanců – jsou podle ní dostatečně ošetřovány ostatními generálními ředitelstvími podle konkrétních kapitol Smluv.

Asociace HOTREC by uvítala, kdyby byl za všechny záležitosti spojené s cestovním ruchem zodpovědný jediný úřad Komise (generální ředitelství, jedno z ředitelství, sekce nebo nějaká nekomplikovaná pracovní skupina), a to včetně:

- Prostudování všech navrhovaných kroků EU a vytipování těch, které by mohly mít dopad na cestovní ruch;
- Systematické konzultování se zástupci cestovního ruchu, včetně analýzy poměru vynaložených prostředků k celkovému zisku všech navrhovaných kroků;
- Informování zástupců cestovního ruchu o postupu schvalování různých návrhů směrnic procházejících evropskými institucemi.

---

## ODKAZY

- ✧ Sdělení Komise Výboru, Evropskému parlamentu, Ekonomické a sociální komisi a Výboru regionů s názvem „Základní orientace pro udržitelnost evropského cestovního ruchu“, Brusel, 21. listopadu 2003, COM (2003) 716
- ✧ Návrh zprávy o nových vyhlídkách a výzvách stojících před udržitelným evropským cestovním ruchem Europoslance Luíse Queiróa ze dne 1. března 2005, 2004/2229 (INI) (samostatná iniciativa, i když odkazuje na Zprávu z roku 2003).

## DALŠÍ ODKAZY

- ✧ Konzultační dokument asociace HOTREC ze dne 25. dubna 2003, D-0503-179-MS
- ✧ Evropská strategie udržitelného rozvoje, Brusel, 15. května 2001, COM (2001) 264, viz část 12.

## 17.8. Opatření Společenství ovlivňující cestovní ruch

### TITUL

Opatření Společenství ovlivňující cestovní ruch

### PRÁVNÍ NÁSTROJ

Zpráva Komise

### SOUČASNÝ STAV

*Vydána Komisí v lednu 2004.*

### CÍL

Cílem zprávy Komise je poskytnout „dodatečný zpravodajský mechanismus s ohledem na zlepšení integrace všech případných připomínek akcionářů zainteresovaných na cestovním ruchu do politiky Společenství a do iniciativ ovlivňující tento sektor“.

### OBSAH

Zpráva obsahuje pět částí, které sumarizují následující opatření Evropského společenství:

- Cestovní ruch a hospodářská politika Společenství;
- Zvyšování evropského potenciálu pro cestovní ruch ;
- Ekonomická a sociální soudržnost spojená s rozvojem cestovního ruchu;
- Zájmy turistů;
- Mezinárodní rozměr cestovního ruchu.

### STANOVISKO HOTREC

Asociace HOTREC uvítala revizi opatření ovlivňujících cestovní ruch, i když význam tohoto kroku je poněkud omezený, neboť byl vydán v roce 2004 a obsahuje pouze opatření z let 2001 – 2002.

### ODKAZY

- ✧ Sdělení Komise o opatřeních Společenství ovlivňujících cestovní ruch (2001-2002) (SEC (2004) 24).



---

## 17.9. Průkaz pojištěnce EU

Viz 7.13.



## 18. VNITŘNÍ TRH SLUŽEB

### 18.1. Stav vnitřního trhu služeb

#### TITUL

Stav vnitřního trhu služeb

#### PRÁVNÍ NÁSTROJ

1. Zpráva Komise
2. Návrh Komise na Direktivu o službách na vnitřním trhu (Viz 5.3)

#### SOUČASNÝ STAV

1. *Vydána 30. července 2002. Zpráva Komise je prvním krokem v širším rámci Strategie služeb na vnitřním trhu.*
2. *Komise v lednu 2004 vydala návrh Direktivy o službách na vnitřním trhu.*

#### CÍL

1. **Zahájit otevřenou diskusi zúčastněných stran o problémech provázejících poskytování služeb mezi členskými státy.**
2. **Cílem návrhu je přinést právní rámec, jenž by odstranil překážky bránící volnému zřizování poskytovatelů služeb či volnému pohybu služeb mezi jednotlivými členskými státy. Za tímto účelem Komise zveřejnila návrh na Direktivu o službách na vnitřním trhu (COM 2004, 2. konečná verze/3), ve kterém se, mimo jiného, vyzývá k přípravě standardů pro oblast služeb.**

#### OBSAH

1. Komise uznává, že existují mnohé bariéry omezující volné poskytování služeb za hranice jednotlivých členských států. Tyto překážky mají různou povahu a vyskytují se ve všech fázích obchodního procesu. Mnohé z nich jsou právní povahy: Například mnoho překážek týkajících se práva na zřizování organizací v jiných členských státech může pramenit z požadavků vztahujících se na schvalování nebo na profesionální kvalifikaci. Jiné bariéry pocházejí z rozdílů v jednotlivých legislativách, zejména v oblasti propagace, distribuce a prodeje služeb (různá pravidla pro obchodní komunikace, rozdíly v úhradách DPH, apod.). A konečně, mnohé další překážky nevznikají z rozdílů v legislativě, ale spíše z chování administrativních orgánů (netransparentní administrativní postupy, pravomoci při udělování licencí ponechané na vlastním uvážení, apod.). Komise uznává, že SME jsou těmito překážkami postiženy nejvíce, neboť disponují menšími zdroji použitelnými k jejich překonání.
2. V souhrnu se návrh soustřeďuje na eliminaci překážek kladených volnému zřizování poskytovatelů služeb a volnému pohybu služeb mezi členskými státy. To znamená, že ve smyslu tohoto textu by se tudíž poskytovatelé pohostinských služeb již zřízení v jednom členském státě měli v budoucnu těšit lepším podmínkám pro poskytování služeb v jiných členských státech (např. příprava pokrmů konzumovaných při akci konané v jiném členském státě) i pro zakládání podniků (nových barů, restaurací či hotelů) v jiných členských státech. Tento návrh Direktivy však rovněž obsahuje výzvu k přípravě dobrovolných evropských standardů.

#### MOŽNÝ DOPAD NA SEKTOR

1. Evropská komise zjistila, že svobodné poskytování služeb v členských státech čelí několika různým překážkám. Ve své zprávě poukazuje na některé problémy, které mají přímý vliv na hotely, restaurace a kavárny. Například hovoří o problému nekonečných národních a místních schvalovacích procedur potřebných pro zřízení některého z takovýchto zařízení nebo o problému často složitých plateb a proplácení DPH.

2. V současné době zřízení organizace v jiné zemi vyžaduje splnění všech pravidel předepisovaných touto zemí v otázce schválení zahájení činnosti, licencí, apod. Účelem tzv. Bolkesteinské direktivy je nahradit požadavky jednotlivých zemí odkazem na požadavky „země původu“. To znamená, že pokud organizace funguje legálně v jedné zemi (např. v Polsku), mělo by být možné ji zřídit nebo poskytovat její služby, v jiné zemi (např. Francii) bez nutnosti splnit požadavky takové druhé země (např. francouzské předpisy) týkající se zahájení obchodní činnosti.

## STANOVISKO HOTREC

Viz. 5.3

### ODKAZY

- ✦ Zpráva Komise Radě a Evropskému parlamentu o stavu vnitřního trhu služeb. COM (2002) 441, konečná verze ze 30. července 2002
- ✦ Návrh Direktivy Evropského parlamentu a Rady o službách na vnitřním trhu [SEC (2004) 21] COM/2004/0002, konečná verze/3 - COD 2004/0001.

### DALŠÍ ODKAZY

- ✦ Dopis asociace HOTREC panu Malcolm Harbourovi, Koordinátorovi MEP EPP při Komisi Evropského parlamentu pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů, týkající se Návrhu Direktivy o službách na vnitřním trhu (duben 2005), k dispozici na internetových stránkách HOTREC [www.hotrec.org](http://www.hotrec.org)
- ✦ Dopis asociace HOTREC Komisaři pro podniky a průmysl panu Güntheru Verheugenovi ve věci jeho setkání s asociacemi ECTAA, EFCO&HPA, ETOA a HOTREC dne 18. února 2005, Evropské standardy a návrh Direktivy o službách na vnitřním trhu (duben 2005).

### ODKAZY NA LEGISLATIVU ČR

- ✦ Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)
- ✦ Zákon č. 57/2006 Sb., o změně zákonů v souvislosti se sjednocením dohledu nad finančním trhem
- ✦ Zákon č. 377/2005 Sb., o doplňkovém dohledu nad bankami, spořitelny a úvěrními družstvy, institucemi elektronických peněz, pojišťovnami a obchodníky s cennými papíry ve finančních konglomerátech a o změně některých dalších zákonů (zákon o finančních konglomerátech)
- ✦ SDĚLENÍ
- ✦ Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy č. 30 239/2005-60, kterým se vydává seznam regulovaných činností (povolání) v České republice, členěný podle příslušnosti uznávacích orgánů a podle působnosti směrnic Evropského společenství v oblasti obecného systému uznávání kvalifikací, aktualizovaný k 1.10.2005
- ✦ Zákon č. 37/2004 Sb., o pojistné smlouvě a o změně souvisejících zákonů (zákon o pojistné smlouvě)
- ✦ ST08/2004 DOHODA mezi Českým statistickým úřadem a Českou národní bankou o zavedení statistického zjišťování v oblasti vývozu a dovozu služeb
- ✦ Vyhláška č. 295/2001 Sb., o provádění a obsahové náplni zkoušky odborné způsobilosti pro výkon průvodcovské činnosti v oblasti cestovního ruchu
- ✦ Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje
- ✦ Zákon č. 64/1986 Sb., o České obchodní inspekci, ve znění pozdějších předpisů
- ✦ Zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze
- ✦ SDĚLENÍ Ministerstva zahraničních věcí č. 94/2000 Sb.m.s., Ministerstvo zahraničních věcí sděluje, že dne 21. května 1980 byla v Madridu přijata Evropská rámcová úmluva o přeshraniční spolupráci mezi územními společenstvími nebo úřady
- ✦ D-218 Pokyn Ministerstva financí o uplatňování daně z přidané hodnoty v cestovním ruchu a u služeb souvisejících s pořádáním výstav, trhů a kongresů
- ✦ Zákon č. 159/1999 Sb., o některých podmínkách podnikání v oblasti cestovního ruchu a o změně zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů
- ✦ 28 280/98-23 Standard odborného vzdělávání pro cestovní ruch na středních školách
- ✦ SDĚLENÍ Ministerstva zahraničních věcí č. 36/1996 Sb., Ministerstvo zahraničních věcí sděluje, že dne 24. srpna 1995 byl v Bruselu podepsán Dodatkový protokol k Evropské dohodě zakládající přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na jedné straně a Českou republikou na straně druhé



- ✧ Zákon č. 513/1991 Sb., Obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů
- ✧ Zákon č. 40/1964 Sb., Občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
- ✧ Zákon č. 140/1961, Trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů
- ✧ Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů



## Informační zdroje na Internetu

- ✧ Portál Evropské unie (česky)  
<http://europa.eu.int>
- ✧ EurActive.com (anglicky)  
<http://www.euractive.com>
- ✧ EurActive.cz (česky)  
<http://www.euractiv.cz>
- ✧ Informace pro občany (česky)  
<http://citizens.eu.int>
- ✧ Informace pro podnikatele (česky)  
<http://europa.eu.int/business>
- ✧ Společná měna euro (anglicky)  
<http://europa.eu.int/euro>
- ✧ Statistické informace Eurostat (anglicky)  
<http://epp.eurostat.ec.europa.eu>
- ✧ Euroskop (oficiální zdroj informací o členství ČR v Evropské unii, česky)  
<http://www.euroskop.cz/>
- ✧ Evropská unie 123 (přehledný rozcestník užitečných odkazů Evropské unie, česky)  
<http://www.evropskaunie123.cz/>
- ✧ Zastoupení Evropské komise v ČR (česky)  
<http://www.evropska-unie.cz/>
- ✧ EUABC – online lexikon o EU (česky)  
<http://euabc.com/>
- ✧ EUobserver – přehled tisku, médií, vlastní zpravodajství, komentáře o EU (anglicky)  
<http://euobserver.com/>
- ✧ Shrnutí právních předpisů (anglicky)  
<http://www.europa.eu.int/scadplus/>
- ✧ Official Journal – Úřední věstník EU (evropská legislativa, anglicky)  
<http://europa.eu.int/eur-lex/cs/oj/index.html>
- ✧ Rada Evropské unie (česky)  
<http://ue.eu.int>
- ✧ SME Union (anglicky)  
<http://www.sme-union.org/>
- ✧ Ústředí Evropské investiční banky (anglicky)  
<http://www.eib.eu.int/>
- ✧ Evropský justiční soud (česky)  
<http://curia.eu.int>
- ✧ Evropský investiční fond (anglicky)  
<http://www.eif.eu.int>
- ✧ HOTREC (anglicky)  
[www.hotrec.org](http://www.hotrec.org)
- ✧ Evropský internetový portál turistických destinací (anglicky)  
[www.visiteurope.com](http://www.visiteurope.com)



## Acquis Evropské unie<sup>1</sup>

*Acquis (výslovnost aki) Evropské unie - někdy označované též jako „evropské právo“- zahrnuje veškerou platnou legislativu, která byla v Evropské unii přijata. Zahrnuje právo Evropského společenství - prvního pilíře Evropské unie - a též všechny právní akty přijaté v rámci druhého a třetího pilíře.*

*Acquis Evropské unie* (evropské právo) je soubor aktů vytvářený v průběhu evropského integračního procesu a související se vznikem a fungováním Evropské unie. Tvoří je:

- Smlouvy o Evropských společenstvích, protokoly, deklarace a rezoluce přijaté Evropskými společenstvími, jejich obsah, zásady a politické cíle;
- legislativa přijatá při aplikaci smluv o Evropském společenství;
- judikatura Evropského soudního dvora;
- Smlouva o Evropské unii, protokoly, deklarace a rezoluce přijaté Evropskou unií, jejich obsah, zásady a politické cíle;
- opatření vztahujících se ke společné zahraniční, bezpečnostní a obranné politice Evropské unie;
- opatření vztahujících se k justici a spolupráci ve vnitřních věcech Evropské unie;
- mezinárodní smlouvy uzavřené Evropským společenstvím s třetími státy a s mezinárodními organizacemi a smlouvy uzavřené mezi členskými státy Evropské unie;
- zvykové právo.

Nové členské státy se zavázaly přijmout *acquis Evropské unie* v plném rozsahu. Výjimky a odlišnosti při přejímání *acquis* jsou možné jen ve výjimečných případech a jejich rozsah je omezen.

*Acquis Evropské unie* (evropské právo) se stále rozvíjí. Dělí se na dva svébytné podsystémy – **právo komunitární** (právo Evropského společenství) a **právo unijní**.

<sup>1</sup> HAD, M., STACH, S. a URBAN, L. Česká republika v Evropské unii. 1. vyd. Praha : Český institut pro integraci EU, 2005. Kapitola 1.6., Co je *acquis* Evropské unie?, s. 21-22.



## Co je „komunitární právo“? <sup>2</sup>

Pro právní systém Evropského společenství se používá označení „komunitární právo“ (Community law, droit communautaire). Evropské společenství se odlišuje od ostatních mezinárodních organizací tím, že má pravomoc vytvářet právní normy závazné nejen pro členské státy, ale i pro vnitrostátní subjekty těchto států (osoby fyzické i právnické). Členské státy při vstupu do Evropského společenství souhlasily s tím, že v určitých přesně definovaných oblastech se vzdají své svrchovanosti ve prospěch orgánů Společenství. Orgány Společenství tak získaly právo vydávat předpisy závazné pro všechny členské státy. Společenství si tak vytvořilo svůj vlastní právní systém, který bývá nazýván právem Společenství. Toto právo je svébytným právním řádem, který nelze přirovnat ani k mezinárodnímu, ani k vnitrostátnímu právu. Vnitrostátní právo, které je s právem Společenství v rozporu, je nepoužitelné a zákonodárce daného státu ho musí neprodleně zrušit.

**Komunitární právo se člení na:**

1. primární právo,
2. sekundární právo,
3. rozhodnutí Evropského soudního dvora,
4. zvykové právo.

**Primární právo** zahrnuje zakládací smlouvy, pozdější pozměňovací a přístupovací akty, jakož i závazné protokoly a dodatky rovnocenného významu. Primární právo je nadřazeno sekundárnímu právu a slouží jako měřítko, zda je sekundární právo stanoveno správně.

Cílem Evropského společenství, jak praví preambule Smlouvy o ES, je stále těsnější spojení mezi evropskými státy. Proces postupného sjednocování se uskutečňuje prostřednictvím změn zřizovacích smluv a přijímáním dalších smluv (patří mezi ně např. Smlouva o sloučení orgánů Evropských společenství, Jednotný evropský akt, Smlouva o Evropské unii, Amsterodamská smlouva, Smlouva z Nice).

**Přílohy a protokoly ke smlouvám jsou nedílnou součástí smluv.**

**Sekundární (odvozené) právo** Společenství vychází z primárního práva. Někdy se mluví též o „aktech Společenství“ (Community acts). Jde o legislativní akty orgánů Společenství vydávané na základě zřizovacích smluv. Představují rozsáhlou legislativu, která je tvořena více než jedenácti tisíci akty, o více než osmdesáti tisících stranách.

**Jde o následující druhy aktů:**

- **Nařízení (regulations).** Jde o závazný akt normativní povahy, který zavazuje přímo jak členské státy, tak i jejich vnitrostátní subjekty práva (osoby fyzické i právnické);
- **Směrnice (directives).** Jde o legislativní akt, který zavazuje pouze členské státy. Směrnice předepisuje výsledek, jehož má být dosaženo, přičemž formy a metody dosažení tohoto cíle zůstávají na vůli a rozhodnutí členských států.
- **Rozhodnutí (decisions).** Rozhodnutí je individuálním aktem zavazujícím pouze subjekty, jimž je adresováno. Mohou to být jak členské státy, tak i jiné subjekty (osoby).
- **Doporučení (recommendations) a stanoviska (opinions).** Doporučení a stanoviska nejsou právně závazná. Společenství pomocí doporučení poskytuje členským státům nezávazné návody pro jejich jednání, v rámci stanovisek vyjadřuje svůj postoj k vzniklým situacím.

Právní akty Společenství vstupují v platnost po zveřejnění v Úředním věstníku EU.

<sup>2</sup> HAD, M., STACH, S. a URBAN, L. Česká republika v Evropské unii. 1. vyd. Praha : Český institut pro integraci EU, 2005. Kapitola 1.7., Co je právní systém Evropského společenství?, s. 22-23.

**Rozhodnutí Evropského soudního dvora** mají sílu práva a jsou závazná pro soudy a právnické i fyzické osoby ve všech členských státech Evropského společenství. Rozhodnutí Evropského soudního dvora mají přednost před rozhodnutími národních soudů členských států, které nejsou v souladu se smlouvami o Evropském společenství.

Evropský soudní dvůr přijal řadu závažných rozhodnutí, která změnila či doplnila sekundární právo Společenství, zejména v oblastech, jež se týkají pohybu zboží, intelektuálního vlastnictví, hospodářské soutěže a zaměstnanosti.

**Zvykové právo.** K právu Společenství se dále počítá zvykové právo platné v ES včetně nepsaných zásad, které Soudní dvůr ES v rámci soudního rozvíjení práva převzal z vnitrostátních právních řádů či zásad mezinárodního práva a dále rozvinul.



---

## Co je “ unijní právo“?<sup>3</sup>

Unijním právem se rozumí zejména právo tzv. druhého a třetího pilíře Evropské unie, tzn. právní akty společné zahraniční a bezpečnostní politiky (II. pilíř) a justiční spolupráce v trestních věcech (III. pilíř).

Právními nástroji uskutečňování společné zahraniční a bezpečnostní politiky jsou společné strategie, společné akce a společný postoj (stanovisko).

Právními nástroji justiční spolupráce v trestních věcech jsou společné postoje a postupy, rámcová rozhodnutí a rozhodnutí a mezinárodní smlouvy sjednané v rámci Rady Evropy

---

<sup>3</sup> HAD, M., STACH, S. a URBAN, L. Česká republika v Evropské unii. 1. vyd. Praha : Český institut pro integraci EU, 2005. Kapitola 1.8., Co je unijní právo?, s. 23.



## Co znamená princip nadřazenosti práva Společenství nad právem členských států?<sup>4</sup>

*Právo Evropského společenství je nadřazeno právu členských států. Dojde-li k rozporu mezi normou práva Společenství a normou vnitrostátního práva členského státu, má přednost norma práva Společenství. Povinností vnitrostátního soudu je aplikovat právo Společenství a neaplikovat ustanovení vnitrostátního práva, které je s ním v rozporu.*

Všechny normy komunitárního práva - smlouvy, nařízení, směrnice, rozhodnutí, ale i ustanovení mezinárodní smlouvy zavazující Evropské společenství - jsou podle rozhodnutí Evropského soudního dvora právně vynutitelné.

Komunitární právo má závažné důsledky pro občany členských států ES. Mohou se domáhat svých práv, jež vycházejí ze zakladatelských a jiných smluv, jak vůči orgánům Společenství, tak vůči orgánům národním a ostatním právnickým a fyzickým osobám.

<sup>4</sup> HAD, M., STACH, S. a URBAN, L. Česká republika v Evropské unii. 1. vyd. Praha : Český institut pro integraci EU, 2005. Kapitola 1.9., Co znamená princip nadřazenosti práva Společenství nad právem členských států?, s. 23.



## Co znamená princip subsidiarity? <sup>5</sup>

Uplatnění principu subsidiarity znamená, že Evropská unie nepřijme žádná opatření (s výjimkou opatření, která spadají do její výlučné pravomoci), pokud je efektivnější přijmout je na národní, regionální či komunální úrovni.

Orgány Evropské unie vycházejí při svém rozhodování z principu subsidiarity. V praxi to znamená, že opatření mají být přijímána na tom stupni správy, který je může nejlépe a nejúčinněji zajistit.

Definování principu subsidiarity probíhalo postupně. Zakladatelské smlouvy Evropských společenství tento princip neobsahovaly. Rozhodující pro definování principu subsidiarity byly zkušenosti, jež členské státy i orgány Společenství získávaly v oblasti tvorby sekundárního práva při naplňování cílů zakladatelských smluv.

Článek definující subsidiaritu byl zahrnut do Smlouvy o Evropské unii (1992) a do Smlouvy o Evropském společenství. Smlouva o Evropském společenství byla doplněna o článek, který stanoví, že Společenství bude v oblastech, které nespádají do jeho výlučné pravomoci, podnikat kroky jen tehdy, budou-li členské státy schopny provést navrhovaná opatření, jež by z důvodů rozsahu nebo účinků mohlo lépe dosáhnout Společenství. Tato obecná zásada byla později konkretizována (na zasedání Evropské rady v Edinburku v prosinci 1992) a stala se vodítkem pro rozhodování orgánů Společenství.

*Uplatňování principu subsidiarity zabezpečuje, že rozhodnutí v rámci Unie jsou přijímána co nejlépe k občanovi a zároveň je respektována identita členských států Unie.*

<sup>5</sup> HAD, M., STACH, S. a URBAN, L. Česká republika v Evropské unii. 1. vyd. Praha : Český institut pro integraci EU, 2005. Kapitola 1.9., Co znamená princip subsidiarity?, s. 23-24.



## Jaké pravomoci má Evropská unie?

*Evropská unie a její instituce mají pouze ty pravomoci, které jim byly přiděleny ve smlouvách.*

### Pravomoci Evropské unie se dělí na :

1. **Výlučné pravomoci** – v těchto oblastech má Evropská unie právo přijímat a určovat pravidla a členské státy v nich mohou zasahovat jen s povolením Unie.

#### Jedná se o tyto oblasti:

- společná obchodní politika vůči třetím zemím,
- společný celní sazebník vůči třetím zemím,
- měnová politika pro 12 zemí eurozóny,
- vnitřní trh (do velké míry).

2. **Sdílené pravomoci** – v těchto oblastech mohou členské státy vydávat legislativu za předpokladu, že již tak nečinila Unie.

#### Patří sem zejména tyto oblasti:

- občanství,
- hospodářská a měnová unie,
- zemědělství a rybolov,
- vízová, přistěhovalecká a azylová politika,
- doprava,
- hospodářská soutěž,
- daně,
- sociální politika,
- životní prostředí,
- ochrana spotřebitele,
- regionální politika, hospodářská a sociální soudržnost.

3. **Doplňující pravomoci** - v těchto oblastech se aktivita EU omezuje jen na podporu členských států.

#### Patří sem zejména tyto oblasti:

- politika zaměstnanosti a hospodářská politika,
- vzdělávání a školství,
- kultura,
- veřejné zdraví,
- věda a výzkum.

#### V kompetenci členských států zejména zůstávají:

- vnitřní organizace států,
- národní identita,
- organizace ozbrojených sil,
- veřejná správa,
- veřejný pořádek a bezpečnost,
- organizace justice,
- mzdy,
- organizace zdravotnických služeb,
- lékařská péče.

Smlouva o Evropské unii (známá jako Maastrichtská smlouva) rozšířila spolupráci mezi členskými zeměmi o další oblasti, a to o:

- společnou zahraniční a bezpečnostní politiku,
- spolupráci v oblasti justice a vnitřních věcí.

Rozhodnutí o otázkách spadajících do těchto oblastí jsou přijímána na základě mezivládní spolupráce, tzn. na základě jednomyslnosti.

Evropská unie přijímá různé iniciativy, politiky a tzv. strategie, popř. programy, které navazují na existující politiky a dále je prohlubují a rozvíjejí, popř. vytváří programy nové. Týká se to např. vztahů s novými sousedy rozšířené Evropské unie (evropská politika sousedství), stabilizačního a asociačního procesu pro státy západního Balkánu, zdokonalení konkurenceschopnosti ekonomiky (Lisabonská strategie).



## Rejstřík

### A

Acquis Evropské unie · 292, 296, 300, 445  
 Akční plán eEurope · 376, 377  
 Amsterdamská dohoda · 8, 10, 292, 296  
 Anti-dumping · 337  
 Autorská práva · 346, 347

### B

Bezpečnost služeb · 8, 35, 71, 77, 81, 148, 157, 177, 178, 199,  
 201, 203, 210, 212, 213, 217, 219, 220, 240, 293, 456  
 Bezpečnost v hotelech · 8, 35, 71, 77, 81, 148, 157, 177, 178,  
 199, 201, 203, 210, 212, 213, 217, 219, 220, 240, 293, 456

### C

CEC · 12  
 CEEP · 12, 33, 35, 55, 56  
 Certifikace · 234, 235, 263  
 Cestovní balíčky · 150, 274, 282, 283  
 Cestovní ruch · 13, 20, 21, 92, 93, 96, 98, 108, 112, 113, 158,  
 169, 247, 250, 255, 259, 261, 262, 270, 280, 286, 288, 290,  
 297, 300, 301, 317, 318, 321, 323, 324, 366, 393, 401, 404,  
 415, 416, 419, 420, 423, 424, 425, 427, 428, 429, 431, 433,  
 434, 435, 440, 441  
 COPA · 12

### D

Dálkový prodej · 150, 168, 169, 171  
 Daňová politika EU · 99, 103  
 Daňová spolupráce v EU · 133  
 Daňové systémy · 30, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 107,  
 108, 110, 111, 112, 113, 115, 117, 119, 120, 121, 123, 124,  
 125, 126, 127, 402, 439, 440  
 Definice SME · 4, 14, 15, 54, 85, 89, 115, 165, 170, 227, 264,  
 306, 309, 314, 378, 384, 385, 386, 387, 389, 392, 393, 394,  
 396, 399, 401, 402, 404, 405, 406, 408, 409, 410, 411, 413,  
 439, 443  
 Direktiva · 16, 17, 20, 23, 25, 26, 31, 32, 33, 35, 37, 39, 40, 41,  
 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 51, 55, 56, 57, 59, 60, 61, 62,  
 63, 64, 67, 68, 69, 71, 72, 73, 74, 77, 78, 79, 81, 83, 85, 87,  
 89, 91, 104, 105, 107, 110, 112, 115, 117, 119, 120, 121,  
 123, 124, 126, 127, 129, 131, 132, 133, 134, 140, 141, 142,  
 143, 144, 145, 146, 150, 151, 153, 164, 165, 166, 167, 168,  
 169, 170, 171, 172, 173, 175, 182, 183, 184, 185, 189, 190,  
 192, 193, 199, 200, 205, 208, 210, 211, 212, 213, 214, 215,  
 217, 219, 220, 221, 224, 225, 226, 227, 228, 230, 231, 232,  
 233, 234, 235, 236, 238, 239, 240, 245, 274, 275, 276, 282,  
 283, 284, 288, 294, 295, 296, 297, 302, 304, 306, 307, 308,  
 309, 310, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 325, 327, 328, 329,  
 330, 331, 332, 333, 335, 337, 338, 339, 340, 347, 348, 349,  
 350, 351, 352, 353, 355, 356, 357, 359, 364, 366, 369, 373,  
 380, 381, 382, 384, 385, 388, 389, 390, 415, 418, 419, 420

Diskriminace · 33, 57, 59, 61, 64, 67, 68, 69, 93, 310, 324, 337,  
 339  
 Dočasná práce · 37, 45  
 Dohody o horizontální spolupráci · 341  
 Doporučení (recommendations) a stanoviska (opinions) · 4, 8,  
 25, 53, 54, 55, 78, 99, 148, 152, 153, 172, 173, 175, 176,  
 177, 178, 179, 181, 192, 203, 204, 261, 266, 268, 270, 282,  
 311, 368, 396, 399, 413, 423, 448, 449  
 DPH u telekomunikačních služeb · 117  
 Dvojitý zdanění · 138, 144

### E

Eko-značka · 363  
 Elektronické obchodování · 103, 148, 150, 153, 159, 192, 193,  
 306, 324, 408  
 Elektronické podpisy · 351, 352  
 Elektronické rezervační systémy · 29, 77, 133, 138, 152, 153,  
 278, 280, 283, 311, 339, 340  
 Etický kodex · 29, 77, 133, 138, 152, 153, 278, 280, 283, 311,  
 339  
 Etický kodex zdaňování podniků · 77, 138, 152, 339  
 ETUC · 12, 33, 35, 55, 56  
 EURES (Evropská síť zaměstnavatelských služeb) · 20, 21, 399  
 Eurocadres · 12  
 Eurocommerce · 12  
 Europass · 18  
 European Employers Network (EEN) · 11  
 EUROSTAT · 101, 415, 419  
 Evropská akční platforma pro oblast životní správy, tělesné  
 aktivity a zdraví · 6, 31, 71, 73, 74, 77, 78, 79, 81, 83, 85,  
 87, 89, 157, 158, 172, 173, 175, 176, 179, 181, 199, 200,  
 202, 210, 211, 212, 213, 215, 217, 218, 224, 226, 227, 230,  
 240, 243, 244, 375, 456  
 Evropská Asociace (EA) · 243, 382  
 Evropská hospodářská zájmová uskupení (EEIG) · 384, 385  
 Evropská charta pro malé podniky · 1, 4, 14, 15, 54, 85, 89,  
 115, 165, 170, 188, 189, 227, 264, 306, 309, 314, 378, 384,  
 385, 386, 387, 389, 392, 393, 394, 396, 399, 401, 402, 404,  
 405, 406, 408, 409, 410, 411, 413, 439, 443  
 Evropská informační centra · 4, 14, 15, 54, 85, 89, 115, 165,  
 170, 227, 264, 306, 309, 314, 378, 384, 385, 386, 387, 389,  
 392, 393, 394, 396, 399, 401, 402, 404, 405, 406, 408, 410,  
 411, 413, 439, 443  
 Evropská investiční banka · 319, 399  
 Evropská observatoř pro SME · 4, 14, 15, 53, 85, 89, 115, 165,  
 170, 227, 264, 306, 309, 314, 378, 384, 385, 386, 387, 389,  
 392, 393, 394, 396, 399, 401, 402, 404, 405, 406, 408, 410,  
 411, 413, 439, 443  
 Evropská Rada · 1, 8, 9, 10, 12, 13, 16, 17, 18, 20, 23, 25, 26,  
 27, 28, 29, 30, 32, 33, 35, 37, 38, 39, 40, 42, 43, 44, 45, 46,  
 48, 49, 51, 53, 54, 55, 56, 58, 59, 60, 61, 63, 64, 67, 68, 69,  
 71, 73, 74, 77, 78, 79, 81, 83, 85, 87, 89, 92, 95, 96, 97, 98,  
 101, 102, 103, 104, 105, 107, 108, 110, 112, 113, 115, 116,  
 117, 119, 120, 121, 123, 124, 125, 126, 127, 129, 131, 132,  
 133, 134, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 149, 151, 152,  
 153, 161, 165, 166, 167, 169, 171, 172, 173, 175, 176, 178,  
 179, 181, 182, 183, 184, 185, 189, 190, 192, 193, 196, 200,  
 201, 202, 203, 204, 205, 208, 211, 212, 213, 215, 219, 221,  
 224, 225, 226, 227, 228, 230, 231, 232, 233, 235, 236, 238,  
 239, 240, 243, 245, 266, 274, 275, 276, 282, 284, 288, 290,  
 291, 294, 295, 297, 300, 301, 304, 306, 308, 310, 314, 316,

317, 318, 324, 325, 328, 329, 330, 331, 335, 336, 338, 340, 341, 347, 348, 350, 352, 353, 355, 356, 357, 359, 363, 366, 367, 368, 369, 371, 373, 377, 378, 381, 382, 384, 385, 389, 390, 392, 393, 396, 415, 418, 419, 420, 421, 423, 427, 440, 443, 450

Evropská společnost · 41, 142, 380, 381, 386, 387, 388, 390  
 Evropská spotřebitelská poradní skupina · 196  
 Evropská strategie zaměstnanosti · 8, 9, 91  
 Evropská unie · 1, 2, 4, 8, 10, 11, 15, 16, 21, 23, 25, 26, 27, 28, 38, 39, 43, 53, 59, 64, 89, 92, 93, 96, 97, 98, 99, 101, 102, 103, 117, 119, 123, 125, 133, 135, 138, 139, 140, 141, 142, 145, 148, 150, 152, 153, 157, 160, 164, 165, 168, 178, 182, 184, 185, 188, 192, 196, 199, 201, 202, 204, 205, 208, 210, 212, 217, 221, 222, 228, 232, 236, 238, 243, 244, 245, 255, 270, 272, 275, 278, 280, 290, 292, 293, 294, 300, 301, 302, 308, 310, 313, 314, 317, 318, 319, 321, 323, 324, 327, 328, 329, 330, 332, 335, 337, 341, 343, 345, 346, 347, 349, 357, 358, 362, 363, 364, 380, 390, 392, 393, 399, 401, 402, 405, 406, 408, 415, 417, 423, 424, 429, 431, 434, 443, 445, 447, 448, 450, 452, 454, 456, 457  
 Evropská zádavní rada · 39  
 Evropské družstevní společenství (SCE) · 142, 388, 389  
 Evropský sociální fond · 91, 92, 93, 317, 324, 399  
 Evropský standard CEN · 247, 249, 250, 251, 253, 255, 257, 259, 427  
 Evropský statut společnosti pro SME · 4, 14, 15, 53, 85, 89, 115, 165, 170, 227, 264, 306, 309, 314, 378, 384, 385, 386, 387, 389, 392, 393, 394, 396, 399, 401, 402, 404, 405, 406, 408, 410, 411, 413, 439, 443  
 Evropský úřad pro bezpečnost potravin · 210, 212, 213, 217, 219, 220, 221, 234, 236, 240, 243

## **F**

Fakturace DPH · 121  
 FERCO · 45  
 Frančizové smlouvy · 331, 333

## **G**

GATS · 323, 324, 421  
 Geneticky modifikované organismy · 215, 217, 226, 227

## **H**

Hladina alkoholu v krvi · 177, 178  
 HOTREC · 11, 15, 17, 18, 20, 25, 26, 30, 32, 33, 34, 35, 38, 40, 41, 45, 47, 53, 55, 59, 60, 64, 77, 78, 91, 104, 107, 108, 112, 115, 133, 150, 153, 158, 165, 169, 172, 176, 178, 179, 181, 190, 193, 196, 202, 204, 212, 213, 219, 220, 221, 222, 224, 227, 228, 231, 244, 245, 247, 249, 250, 251, 255, 257, 259, 260, 262, 264, 266, 268, 270, 273, 278, 280, 283, 286, 290, 291, 301, 302, 306, 308, 314, 324, 328, 332, 335, 336, 341, 343, 346, 347, 349, 362, 363, 367, 377, 378, 381, 382, 420, 424, 425, 427, 429, 434, 435, 440, 443  
 Hromadné propouštění · 6, 49

## **I**

Ilegální práce · 29, 30  
 Informace zaměstnancům a konzultace · 39, 40, 41, 42

## **K**

Kakao a čokoláda · 236, 237  
 Kapitálová adekvátnost · 313, 314, 399  
 Kolektivní správa práv · 345, 347  
 Kolínský proces · 12  
 Komunitární právo · 1, 2, 16, 25, 39, 115, 169, 193, 255, 272, 273, 294, 327, 347, 349, 353, 355, 427, 445, 447, 449, 450, 452, 456  
 Kontrola koncentrací · 39, 142, 143, 335, 390  
 Konzumace alkoholu · 81, 82, 83, 177, 179  
 Koordinace systémů sociálního zabezpečení · 1, 23, 24, 25, 29, 30, 57, 61, 63, 68, 302  
 Kosmetika · 208  
 Kouření na veřejných místech · 172, 173, 175, 176, 179, 415  
 Krmiva pro zvířata · 212, 213, 215, 217, 218, 220, 222, 224, 226, 227, 228, 240, 360, 371

## **L**

Leonardo da Vinci · 95, 96, 399  
 Letní čas · 288  
 Lisabonská strategie · 4, 5, 6, 8, 13, 457  
 Listina základních práv EU · 1, 2, 3

## **M**

Maastrichtská dohoda · 10, 296  
 Mezinárodní füze společností · 390  
 Mezinárodní standardy turistických služeb · 247, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 268, 270, 271, 367, 368  
 Místo poskytnutí služeb · 125

## **N**

Nařízení (regulations) · 47, 61, 74, 78, 79, 85, 87, 89, 120, 131, 150, 159, 161, 171, 172, 176, 182, 184, 204, 208, 263, 288, 344, 371, 375, 425, 447, 452  
 Nekalé obchodní praktiky · 184  
 Nekalé podmínky · 150, 182  
 Nerovná konkurence · 47, 104, 107, 131, 175, 184, 234, 238, 329, 330, 331, 332, 333, 341, 343, 355

## **O**

Obaly a odpad z obalů · 240, 369, 371, 373  
 Obchodní komunikace na vnitřním trhu · 25, 47, 48, 101, 102, 103, 133, 135, 148, 159, 160, 161, 184, 185, 192, 193, 245, 249, 250, 308, 309, 310, 346, 348, 355, 356, 357, 359, 386, 390, 402, 410, 423, 439, 440, 456  
 Obchodní známka · 355, 357  
 Odčitelnost DPH · 115  
 Odpovědnost za vadné výrobky · 199, 200  
 Ochrana lidských práv · 1, 25, 43, 45, 61, 77, 81, 157, 158, 164, 168, 189, 232, 327, 337, 353, 356, 427, 428  
 Ochrana mladistvých při práci · 71, 81  
 Ochrana osobních dat · 16, 23, 81, 102, 164, 165, 167, 232, 351, 353, 417, 418, 420  
 Ochrana spotřebitele · 148, 149, 150, 152, 157, 158, 161, 169, 181, 184, 190, 193, 196, 199, 204, 230, 282, 283, 284, 433  
 Ochrana turistů · 157, 427  
 Ochrana zaměstnanců · 43, 45  
 Osoby s postižením · 74, 270, 271, 282, 283, 315  
 Overbooking · 186, 280

Označení ceny · 131, 148, 170, 179, 190, 315, 341

## P

Penzijní připojištění · 25, 26  
 Platební podmínky · 30, 168, 307, 308, 309, 310, 311, 343  
 Podíl zaměstnanců na zisku · 53, 54  
 Podnikatelský akční plán · 4, 14, 15, 53, 85, 89, 115, 165, 170, 227, 244, 263, 306, 308, 309, 314, 376, 378, 384, 385, 386, 387, 389, 392, 393, 394, 396, 399, 401, 402, 404, 405, 406, 408, 410, 411, 413, 439, 443  
 Podpora prodeje na vnitřním trhu · 25, 47, 48, 101, 102, 103, 133, 135, 148, 159, 160, 161, 168, 172, 184, 185, 190, 192, 193, 221, 245, 249, 250, 308, 309, 310, 337, 346, 348, 355, 356, 357, 359, 386, 390, 402, 410, 423, 439, 440, 456  
 Popisná kritéria turistických služeb · 247, 251, 257, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 268, 270, 271, 367, 368  
 Poplatky z kreditních karet · 311, 343  
 Potvrzení o zaměstnaneckém vztahu · 16, 51  
 Práce na částečný úvazek · 10, 33, 34, 35, 37, 43  
 Práce na dobu určitou · 10, 35, 37, 43, 45, 89  
 Práce v EU · 27  
 Pracovní doba · 10, 31, 32, 33, 34, 35, 37, 73  
 Právní ochrana databází · 182, 353  
 Pravomoci Evropské unie · 150, 153, 170, 274, 275, 386, 439, 454, 456  
 Princip nadřazenosti práva Společenství nad právem členských států · 1, 2, 16, 25, 39, 115, 169, 193, 255, 272, 273, 294, 327, 347, 349, 353, 355, 427, 445, 447, 449, 450, 452, 456  
 Princip subsidiarity · 454  
 Program eLearning · 4, 12, 69, 91, 95, 97, 98, 133, 134, 323, 327, 376, 378, 379, 410, 441, 456  
 Projekt Nejlepších Postupů · 396, 400  
 Průkaz pojištění EU · 29, 302, 303, 304, 437  
 Průkaz zdravotního pojištění EU · 302  
 Překračování hranic · 294, 296, 297  
 Přesun podnikatelské činnosti · 45  
 Převody do zahraničí · 307, 308  
 Přísady · 238

## R

Refundace DPH · 127  
 Reklama na tabák · 131, 172, 175  
 Rodičovská dovolená · 1, 10, 55, 56, 57  
 Rovná mzda pro muže i ženy · 59, 60  
 Rovnoměrné rozdělování dovolených · 286  
 Rovnost pohlaví · 35, 57, 58, 59, 60, 61, 64, 67, 97  
 Rozhodnutí (decisions) · 9, 10, 12, 13, 18, 20, 29, 30, 42, 47, 54, 58, 59, 60, 68, 95, 96, 97, 98, 101, 102, 110, 112, 113, 117, 131, 132, 134, 146, 148, 149, 164, 165, 166, 167, 176, 178, 182, 184, 188, 193, 196, 205, 213, 219, 221, 222, 224, 235, 240, 247, 259, 260, 262, 274, 280, 286, 290, 291, 294, 300, 301, 324, 327, 328, 330, 331, 341, 343, 345, 346, 349, 357, 359, 362, 363, 367, 368, 373, 377, 378, 392, 393, 396, 415, 419, 420, 423, 447, 448, 449, 450, 452, 457

## Ř

Řešení spotřebitelských sporů · 152, 153, 157, 184, 199, 202, 216  
 Římská konvence · 272, 273

## S

Satelitní vysílání · 349, 350, 419  
 Sazby DPH · 29, 30, 99, 100, 101, 103, 104, 105, 107, 108, 110, 111, 112, 113, 115, 117, 119, 120, 121, 123, 124, 125, 126, 127, 402, 439, 440  
 Sdělení ke společenské odpovědnosti korporací · 14, 15  
 Sexuální diskriminace · 57, 64  
 Sexuální obtěžování · 61  
 Sexuální turistika · 290  
 Směrnice (directives) · 57, 148, 161, 184, 188, 189, 201, 219, 220, 243, 317, 318, 328, 332, 362, 363, 367, 368, 371, 373, 381, 417, 419, 420, 421, 447, 452  
 Smlouva o EC · 8, 10, 57, 58, 61, 95, 97, 292, 296, 329, 330, 331, 332, 333, 341, 342, 343, 425  
 Socrates · 97, 98, 399  
 Specifické finanční systémy · 313, 314, 399  
 Společenský dialog · 10, 12, 13  
 Spotřební daně · 101, 131, 132  
 Standardizace · 247, 249, 250, 251, 253, 255, 257, 259, 427  
 Standardizace požadavků na hotelové konferenční prostory · 247, 251, 257, 259  
 Standardy plaveckých bazénů · 251  
 Standardy pro turistické průvodce · 255  
 Standardy služeb · 20, 29, 32, 33, 35, 47, 48, 68, 69, 71, 103, 104, 105, 107, 108, 110, 111, 112, 113, 115, 117, 119, 120, 121, 123, 124, 125, 126, 127, 133, 134, 148, 153, 158, 161, 168, 169, 170, 175, 182, 190, 192, 193, 196, 199, 200, 201, 202, 211, 212, 213, 214, 219, 224, 245, 249, 250, 255, 259, 260, 261, 262, 264, 270, 282, 283, 304, 306, 309, 310, 311, 315, 316, 323, 324, 333, 339, 343, 351, 353, 357, 358, 362, 367, 376, 384, 400, 402, 403, 405, 417, 418, 423, 427, 429, 439, 440, 441, 457  
 Standardy týkající se frekvence čištění nápojových automatů · 253  
 Statistika NACE · 417, 418  
 Statut schválené destinace · 300, 301, 431  
 Stavebniny · 205  
 Strukturální fondy · 91, 317, 318  
 Svoboda, bezpečí, spravedlnost · 1, 292, 293, 296, 427  
 Svobodná konkurence · 47, 104, 107, 131, 175, 184, 234, 238, 329, 330, 331, 332, 333, 341, 343, 355  
 Symboly · 259, 260, 261, 262, 266, 268, 270, 429  
 Systém ekologického auditu · 367  
 Systém odškodnění · 152, 157, 161, 188, 283, 307, 309

## T

Těhotné pracovnice a čerstvé matky · 61, 71, 83  
 Telekomunikace · 117, 315, 316, 323  
 Turisté jako spotřebitelé · 157, 274, 306, 419, 427  
 Turistické služby · 247, 259, 261, 283

## U

Účetní standardy · 325, 399  
 UEAPME · 12  
 Úhrada cestovních výdajů · 129  
 Umístování zaměstnanců · 47  
 UNICE · 11, 12, 33, 35, 45, 55, 56, 324  
 Unijní právo · 1, 2, 16, 25, 39, 115, 169, 193, 255, 272, 273, 294, 327, 347, 349, 353, 355, 427, 445, 447, 449, 450, 456

---

**V**

Val Duchesse · 12, 13  
Venkovský cestovní ruch · 317, 429  
Vertikální omezení · 331, 332, 333  
Víceleté programy pro SME · 4, 14, 15, 53, 85, 89, 115, 165,  
170, 227, 263, 306, 309, 314, 378, 384, 385, 386, 387, 389,  
392, 393, 394, 396, 399, 401, 402, 404, 405, 406, 408, 410,  
411, 413, 439, 443  
Vízová politika · 294, 296, 297, 300, 456  
Vnitřní trh služeb · 47  
Volný pohyb občanů · 16  
Volný pohyb pracovníků · 16, 17, 20  
Vstup a pobyt cizích státních příslušníků · 27  
Všeobecné standardy pro systémy řízení · 263, 367, 368  
Vyhodnocení dopadu na životní prostředí · 226, 263, 362, 364,  
366, 373, 375, 399, 415, 434, 456

---

**Z**

Zákon o potravinách · 157, 210, 212, 213, 214, 215, 216, 217,  
219, 220, 221, 224, 226, 227, 230, 231, 232, 244  
Zdanění příjmů z úspor · 133, 134, 146  
Zdanění společností · 135  
Zdanění úroků a autorských honorářů · 133, 134, 144, 145  
Zdanění vztahující se na fúze, rozdělování, převody aktiv a  
výměny akcií · 121, 142, 143, 286, 307, 308  
Zdraví a bezpečnost na pracovišti · 6, 31, 71, 73, 74, 77, 79, 83,  
85, 87, 89, 210, 211  
Zelená Listina · 273  
Značení potravin · 71, 79, 213, 215, 216, 224, 226, 227, 228,  
230, 231, 232, 233, 234, 236, 243, 270, 404

---

**Ž**

Živiny · 215, 217, 230, 244



esf



**Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR**  
Odbor řízení pomoci z ESF  
Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha 2  
[www.esfcr.cz](http://www.esfcr.cz), [esf@mpsv.cz](mailto:esf@mpsv.cz)

**Ministerstvo pro místní rozvoj ČR**  
Staroměstské náměstí 6  
110 15 Praha 1  
[www.mmr.cz](http://www.mmr.cz)